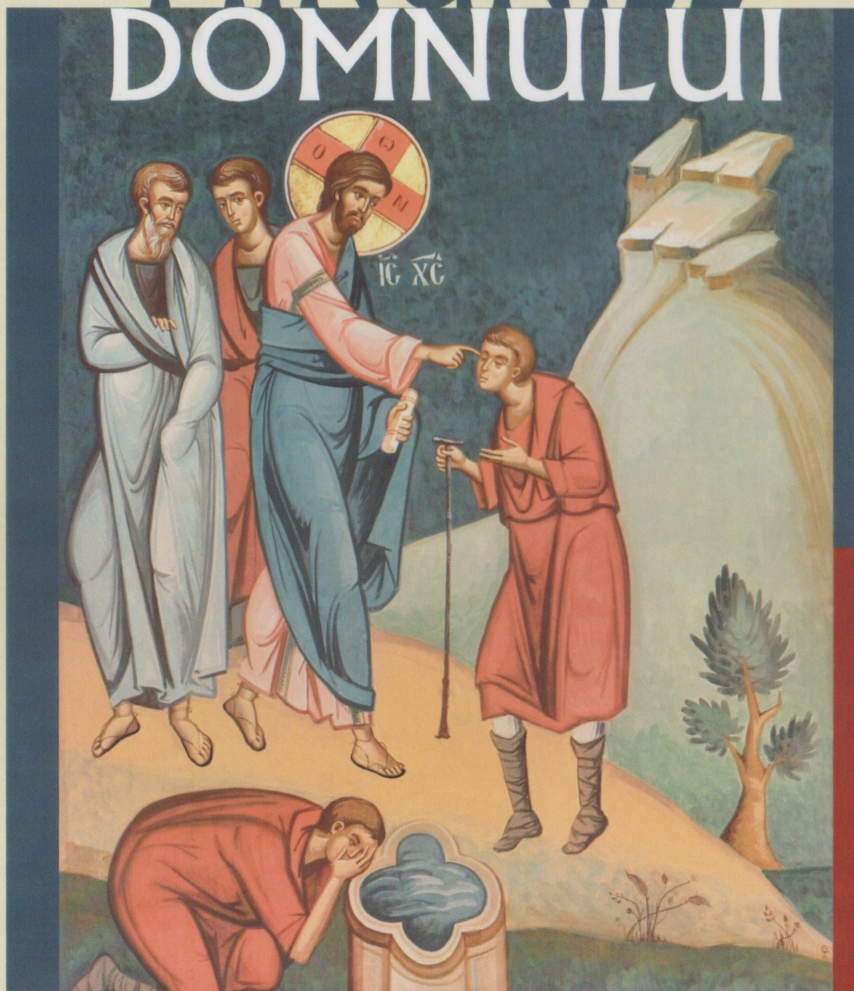

Arhim. Serafim Papacostas

MINUNILE DOMNULUI

EDITURA RENĂȘTEREA
CLUJ-NAPOCA, 2023

În viața duhovnicească propovăduirea cuvântului Evangheliei are mare importanță. Iar cei ce-l propovăduiesc trebuie să se inspire, pe lângă textul Sfintei Scripturi, din lucrări bune care sunt scrise de autori buni care L-au iubit pe Mântuitorul Hristos.

Un asemenea autor este arhimandritul Serafim Papacostas care pe lângă alte lucrări a scris două care se referă direct la Domnul Hristos: *Parabolele Domnului* și *Minunile Domnului*. Cu ani în urmă, la Alba Iulia fiind, mi-a parvenit manuscrisul cu *Minunile Domnului* tradus fiind de Maica Teodosia Lațcu și Arhimandritul Serafim Popescu. L-am și tipărit, oferindu-l doritorilor, și cred că a făcut misiune bună.

Acum, mitropolit fiind la Cluj, tipărim atât *Parabolele Domnului*, cât și *Minunile Domnului*. Cu toate că au trecut ani de la prima apariție considerăm că nu și-au pierdut din profunzime și le vor oferi cititorilor momente de bucurie duhovnicească.

†Andrei
Arhiepiscop și Mitropolit

ARHIM. SERAFIM PAPACOSTAS

MINUNILE DOMNULUI

Copertă: Ovidiu Muraru
Tehnoredactare: Pr. Eugen Mera
Corectură: Pr. Florin-Cătălin Ghiț,
Nicoleta Pălimaru, Monica Felecan
Lectură: Pr. Cătălin Pălimaru

Ilustrația copertei: arhid. Nicolae Balan, Vindecarea orbului din naștere,
biserica „Adormirea Maicii Domnului”, Mănăstur, Cluj-Napoca

Volum tradus după Αρχιμ. Σεραφεΐμ Γ. Παπακώστας, *Τα θαύματα
του Κυρίου*, Εκδοτικός οίκος η „Ζωή”, Αθήναι, 1950, 543σ

Editura Renașterea © 2023
Piața Avram Iancu, nr. 18
RO – 400117, Cluj-Napoca
e-mail: editura_renasterea@yahoo.com
www.renasterea-cluj.ro
Tel: 0264-599649

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României

SERAFIM PAPACOSTA, arhimandrit

Minunile Domnului / arhim. Serafim Papacostas; tipărită cu
binecuvântarea Înaltpreasfințitului Părinte Andrei, Arhiepiscopul Vadului,
Feleacului și Clujului și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului;
trad. din lb. greacă de monahia Teodosia Zorica Lațcu și arhim. Serafim
Popescu. - Cluj-Napoca: Renașterea, 2023

ISBN 978-606-607-420-9

I. Teodosia, monahie (trad.)

II. Serafim Popescu, arhimandrit (trad.)

ARHIM. SERAFIM PAPACOSTAS

MINUNILE DOMNULUI

Tipărită cu binecuvântarea Înaltpreasfințitului
† Andrei,
Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului,
Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului

*Traducere din limba greacă
de monahia Teodosia Zorica Lațcu și arhim. Serafim Popescu*

Editura Renașterea

2023

„CREDINȚA ESTE DIN AUZIRE, IAR AUZIREA, PRIN CUVÂNTUL LUI HRISTOS” (RM 10, 17)

In viața duhovnicească propovăduirea cuvântului Evangheliei are mare importanță. Iar cei ce-l propovăduiesc trebuie să se inspire, pe lângă textul Sfintei Scripturi, din lucrări bune care sunt scrise de autori buni care L-au iubit pe Mântuitorul Hristos.

Un asemenea autor este arhimandritul Serafim Papacostas care, pe lângă alte lucrări, a scris două care se referă direct la Domnul Hristos: *Parabolele Domnului* și *Minunile Domnului*. Cu ani în urmă, la Alba Iulia fiind, mi-a parvenit manuscrisul cu *Minunile Domnului* tradus fiind de Maica Teodosia Lațcu și Arhimandritul Serafim Popescu. L-am și tipărit oferindu-l doritorilor și cred că a făcut misiune bună.

Acum, mitropolit fiind la Cluj, tipărim atât *Parabolele Domnului*, cât și *Minunile Domnului*. Cu toate că au trecut ani de la prima apariție, considerăm că nu și-au pierdut din profunzime și le vor oferi cititorilor momente de bucurie duhovnicească.

Arhimandritul Serafim Papacostas a trăit demult, între anii 1892 și 1954, făcând parte din frăția *Zoi*, asociație care era foarte preocupată de viața duhovnicească și de educarea tinerilor în spirit creștin.

Trei dintre cărțile sale, *Parabolele Domnului*, *Minunile Domnului* și *Predica de pe munte*, au devenit clasice pentru ortodocșii din Grecia. Lucrările sale liturgice, *Botezul* și *Manualul Dumnezeieștii Liturghii*, au avut de asemenea o mare importanță.

În scrierile lui s-a ocupat atât de viața duhovnicească, cât și de problemele sociale moderne. În problema parentală, a controlului nașterilor, a moralității și a sănătății și despre ceasurile durerii, el a încercat să ofere sfaturi pentru dificultățile timpurilor noastre. Toate aceste cărți au avut o circulație largă în Grecia, ediții succesive fiind publicate și primite cu căldură. Dintre toate cărțile sale, *Pocăința* a avut cel mai mare tiraj, fiind publicată în numeroase ediții.

Spuneam că lecturarea cărților lui le va fi de folos celor preocupați de viața duhovnicească, dar, în mod special, preoților care caută materiale pentru a-și pregăti predici temeinice și atractive. Și, dacă suntem sinceri, constatăm nivelul scăzut și banal al multor predici.

Părintele Nicolae Steinhardt, în cartea *Dăruind vei dobândi*, ne învață totuși că încercând să le predicăm altora, să-i ajutăm pe alții, ne ajutăm pe noi înșine. „*Iată paradoxul creștin în toată plinătatea, splendoarea și virtutea lui. Iată și făgăduința uluitoare: Din ceea ce nu ai, dobândești ce ai știut să dai din golul ființei tale*”¹.

Lecturarea cărților părintelui Serafim Papacostas ne va oferi, pe de o parte, mângâiere sufletească dar, pe de altă parte, ne va oferi și un bogat material omiletic. Le punem la îndemână cititorilor, inclusiv preoților, acest material întemeiat consistent pe Sfânta Scriptură.

†ANDREI

*Arhiepiscopul Vadului, Feleacului și Clujului
și Mitropolitul Clujului, Maramureșului și Sălajului*

¹ NICOLAE STEINHARDT, *Dăruind vei dobândi*, Editura Episcopiei Ortodoxe Române a Maramureșului și Sătmăruului, Baia-Mare, 1992, p. 142.

Partea I-a

MINUNI ASUPRA FIRII

Capitolul I

MINUNI SĂVÂRȘITE CU PUTEREA DEMIURGICĂ

PREFACEREA APEI ÎN VIN LA CANA

(In 2, 1-11)

Cea dintâi minune asupra naturii, pe care a făcut-o Domnul ca început al lucrării Sale de mântuire, este prefacerea apei în vin. Dar aceasta este în același timp și cea dintâi din șirul minunilor, care arată puterea demiurgică a Domnului și vădesc că El este în același timp stăpân al materiei și al spiritului. Și că prin urmare, învățătura care a fost auzită din gura Sa este o învățătură a lui Dumnezeu, făcătorul și stăpânul firii, învățătură și legiuire dumnezeiască. Că Însuși Dumnezeu S-a pogorât pe pământ, ca să

prefacă apa iudaismului în vinul cel dulce al Evangheliei, care „ve-selește inima omului”.

Minunea aceasta este prima dovadă și cea mai bună a caracterului cu care se manifestă în lume Legiuitorul. Nu mai este legiuitorul de pe Sinai, cel neapropiat și nevăzut, a cărui pogorâre s-a împreunat atunci cu fulgere și trăznete și tunete și nori întunecoși, foc și fum și glas de trâmbițe care răsunau tare. Ci este legiuitorul cel dulce al Noului Testament, singurul învățător și mântuitor al omului, care se coboară până în familia lui și face minuni în cadrul familial, ca un prieten neprețuit, care participă atât la bucuria nevinovată a familiei, cât și la necazurile ei de neînălțurat.

Împrejurările săvârșirii acestei minuni

Sfântul Evanghelist Ioan care cu puține zile mai înainte se învrednicise de o mare cinste, adică să devină ucenic și următor nemijlocit al Domnului, s-a bucurat nespus de mult când a văzut prima minune a Domnului. Ioan era cu Iisus, a auzit convorbirea dintre Domnul și Maica Sa, cu privire la minune, a văzut uluitoarea minune, s-a întărit în credința că L-a găsit pe Mesia. A păstrat, prin urmare, în sufletul său o adâncă întipărire a minunii și de aceea a și descris-o în sfânta noastră Evanghelie, cu amănunte puțin obișnuite. Mai întâi, Sfântul Evanghelist notează locul și timpul în care s-a petrecut minunea. Căci își începe astfel istorisirea sa: „Și a treia zi s-a făcut o nuntă în Cana Galileii”. A treia zi de când Domnul plecase de prin părțile din jurul Iordanului, unde prin mijlocirea lui Ioan Botezătorul, Ioan Evanghelistul a cunoscut pe Domnul. De acolo, Domnul a venit în Galileia, unde a chemat la apostolie pe Filip și pe Natanail. Vedeți că Evanghelistul ține cu amănunțime socoteala primelor sale zile de ucenicie în preajma Domnului. Și ține cu atât mai mult socoteala, cu cât nu trecea nicio zi, fără ca Domnul să facă sau să spună vreun lucru important și vrednic de

pomenire. Domnul știa mai bine decât oricine, cât de importante sunt zilele acestei vieți. Ele sunt date omului ca să-i ofere prilejul să-și poată zidi fericirea. Este o crimă mare să pierdem vremea, fără niciun scop. Cât de des îi auzim azi pe oameni dorind ocupații de orice fel numai să-și omoare timpul, și să-l piardă. Oare vremea este un vrăjmaș atât de ostil, încât încercăm s-o pierdem și s-o omorâm? Vedem oameni care nu au cum să-și treacă timpul, și din pricina aceasta cad în ocupații nesperioase, care apoi devin obiceiuri vătămătoare și patimi pierzătoare. Jocul de cărți, beția, dansul și alte neorânduiri se încep dintr-o astfel de pierdere de vreme. Dar Domnul venind pe pământ ca să ne învețe cum trebuie să trăim pentru a ne împlini destinul nostru, niciodată n-a prins pragul nopții cu această muștrare pe care a avut-o odinioară un împărat roman: „*Iarăși mi-am pierdut ziua*”.

Iar locul în care s-a făcut minunea este Cana Galileii, un loc necunoscut și îndepărtat de Ierusalim, capitala cea mare în care locuiau personalitățile de vază ale iudaismului.

Ele își arătau răutatea lor aurită ca pe o virtute. Deci, din Cana, din acel colțișor neînsemnat, și-a început Domnul minunile Sale cele mari. Pe de o parte, fiindcă El nu căuta slavă de la oameni, după cum însuși a mărturisit, nu făcea minunile ca să-L slăvească oamenii. Pe de altă parte, pentru că poporul Galileii, sărac și muncitor, era mai pregătit să audă cel dintâi învățătura lui Iisus și să vadă minunile Sale. Poporul din Galileia nu era atât de stricat ca rabinii cei îngâmfăți și pervertiți, sau ca fariseii și saducheii, frunțași politici ai Ierusalimului.

Iar mediul în care se face minunea este familia. Și Domnul trăise până atunci în familie. El cunoștea căldura vieții familiale, ca un fiu ascultător către sfânta lui Maică Fecioară.

Mai înainte de a părăsi viața de familie ca să-și înceapă lucrarea Sa publică și obștească de mântuire, El onorează această viață cu o

minune aducătoare de bucurie și de rămas bun, prima Lui minune. Așadar, Sf. Evanghelist notează că la acea nuntă: „*Era și mama lui Iisus acolo, iar Iisus și ucenicii Lui au fost și ei chemați la nuntă*”. Mama lui Iisus era acolo fără să fie invitată special, ca rudă apropiată a celor ce făceau nunta. Domnul însă a venit ca invitat special, împreună cu ucenicii Săi. Domnul a primit această invitație, deoarece fiind în lume pentru a înnobila și a sfinți raporturile dintre oameni și a arăta că toți, de orice stare ar fi, pot să devină creștini adevărați, a primit să ia parte și la ospăț. Cu o singură și importantă deosebire: că și ospățul, și nunta și orice prăznuire lumească, Domnul le prefăce în prilejuri de a-și săvârși lucrarea de a învăța, de a face minuni, de a deschide calea mântuirii.

Însă Domnul a primit bucuros chemarea la nuntă și pentru un alt motiv serios. Că prezența Lui, și mai cu seamă săvârșirea celei dintâi minuni la praznicul de nuntă, a dat nunții o importanță deosebită. Domnul hotărâse și legiferasse nunta, atunci când a zidit prima pereche de oameni. Dar după căderea strămoșilor noștri și îndepărtarea oamenilor de Dumnezeu, s-a alterat și caracterul sfânt al nunții. Căsătoria a ajuns la evrei un joc al egoismului bărbătesc, iar la închinătorii de idoli înrobire, umilire și abrutizare a femeii. De aceea, când Mântuitorul a venit în lume, a înălțat nunta la importanța ei veche și a făcut-o *taină* a Bisericii Sale. Această taină închipuiește unirea mistică a lui Hristos cu Biserica sa. El binecuvintează prin Biserică nunta curată, spre care vin două persoane curate, ca să facă din căsnicia lor o unealtă a hotărârii dumnezeiești, spre nașterea de alte persoane care să intre în împărăția lui Dumnezeu. Deci atunci la nunta din Cana, prin prezența Sa, Domnul a prefigurat cele ce a spus mai pe urmă despre căsătorie: „Cele ce a unit Dumnezeu, omul să nu despartă”. La nunta din Cana a fost de față Dumnezeu-omul, în chip văzut, de atunci este de față în chip nevăzut la fiecare nuntă, ca să binecuvinteze și să cunune pe creștinii care se unesc în căsătorie curată în Hristos.

Recomandăm cititorilor căsătoriți cât și celor necăsătoriți, dar care vor să se căsătorească, să ia seama în mod special la acest lucru: să ia seama, să facă nunta în Domnul după recomandarea inspirată a Apostolului Pavel, adică să facă o nuntă, numai după voia lui Dumnezeu, o nuntă creștinească, cumpătată și serioasă, după cum tâlcuiește Sf. Ioan Gură de Aur. O nuntă binecuvântată, recunoscută și condusă de Domnul. Fiindcă, din nefericire, sunt și nunți pe care Domnul nu le recunoaște, nunți făcute nu în Domnul, ci în păcat. Astfel de nunți sunt, în primul rând, cele făcute fără binecuvântarea Bisericii, fără cununie, nunțile așa numite civile. Sunt și nunți nelegiuite, care se fac între rude de grade apropiate. La fel sunt și cele încheiate în vederea unei iubiri rușinoase, unei vieți necurate și întinate. Asemenea căsătorii, dacă s-ar și săvârși Taina Cununii, nu sunt recunoscute de Domnul. Căci și Taina Cununii, ca și celelalte Sfinte Taine, dau binecuvântare și har numai atunci, când cei ce le primesc se fac vrednici, altfel rămân nelucrătoare.

Așadar, te înșeli creștine, dacă îți treci vremea tinereții tale în fapte de rușine și fără rost și ajungi la nuntă pe calea păcatului. Te arăți din timpul logodnei neînfrânat și imoral și apoi vii să te cunune Biserica și să acopere cu Taina ei cea preacinstită și sfântă, viața ta cea necinstită și necurată. Nu este cu putință să primești, în felul acesta, cu adevărat, binecuvântarea. Căsătoria ta nu poate să meargă bine, căci Dumnezeu nu se face împreună lucrător al fărădelegii. Te pui cam în situația unui hoț care, după ce a furat, vine la Hristos ca să-i dea un certificat de cinste. Cum poți tu să trăiești în imoralitate și apoi să vii la Domnul, ca să te încununeze prin taina Cununii, cu o cunună de nevinovăție și curăție? Așadar, o nuntă în Domnul, o nuntă având pe Hristos nevăzut în mijlocul persoanelor care se cunună, este aceea, în care mirii pășesc nevinovați, curați și curățiți de păcate prin mărturisire și pocăință, Domnul face din nunta lor o

legătură pe viață, de nedezlegat și sfântă. În sfârșit, nunta în Domnul este aceea în care și după cununie, în tot timpul vieții lor de familie, soții Îl cheamă pe Domnul, ca pe un prieten nedespărțit al familiei lor. Un prieten care nu se depărtează niciodată și nu se desparte de familia lor. O! Este o întâmplare importantă și plină de învățăminte – să ia aminte bine cititorii căsătoriți – că această primă minune, ca și ultima, din cele istorisite de Evanghelistul Ioan, adică minunea învierii lui Lazăr, le-a făcut Domnul în mediul cel cald și dătător de viață al familiei.

Imediat după aceasta, Domnul zise către Maica Sa: „încă n-a venit vremea Mea”. Dar, deoarece adesea este vorba de ceasul sau de vremea Domnului (*In* 5, 7; 8, 30; 8, 17), de aceea trebuie să tâlcuim mai pe larg această expresie. Hristos nu era supus nevoii orei și vremii, ca noi oamenii, care, și dacă am vrea, n-am putea să scurtăm timpul evenimentelor, deoarece aceasta nu depinde de puterea noastră. Hristos ca făcător a toate, era deasupra și în afara vremii și a timpului. Dar vorbește atunci, zicând că încă n-a sosit ceasul Său, ca să arate că El le face pe toate la timpul convenit, cu rânduială și cu amănunțime, așa încât niciodată să nu se întâmple confuzii, din pricină că vreun lucru s-a făcut fără vreme, nici să nu se zădărnicească scopul vreunui eveniment, pentru că n-a fost făcut la timp. Domnul face toate în acea vreme, în care trebuie, pentru ca lucrul să-și atingă cel mai bine ținta sa. Despre aceasta ne-a încredințat cu multe veacuri în urmă înțeleptul Solomon, care zice: „Este vreme pentru orice lucru”. Și acest lucru se potrivește în toată zidirea, în care toate se petrec la vremea potrivită, ca astfel să se păstreze cu de-amănuntul rânduiala și armonia. Dar în toate împrejurările în care Sf. Evanghelie vorbește despre *ceasul* sau despre *vremea* Domnului, este vorba despre vremea în care își arată slava Sa. Și când, la nuntă, i-a spus Maicii Sale că încă n-a venit ceasul Său, El înțelege acel ceas în care își va arăta puterea Lui

făcătoare de minuni, care este începutul slavei Sale. Nu venise încă ceasul Său, mai întâi că nu era cunoscut de mulțime și apoi fiindcă și dacă s-a întâmplat minunea pe care o ceruse Maica Domnului, nu venise încă timpul potrivit, în care această minune să se fi întâmplat.

Maica Domnului ceruse intervenția Fiului său, nu atunci când nu mai era nicio picătură de vin, ci atunci când vinul începea să se împutineze. Deci, a lăsat Domnul să se sfârșească de tot vinul, atât pentru ca nuntașii să simtă lipsa vinului și să nu-și închipuie nimeni că Domnul a amestecat restul de vin cu apă, cât și fiindcă voia să-i învețe cu această ocazie un lucru foarte însemnat. Că adică vremea celei mai mari necesități este și vremea în care Domnul vine în ajutor. Dumnezeu ne lasă adesea să ajungem la ultima treaptă a lipsei și strâmtorării și abia atunci intervine în chip minunat. Fiindcă atunci simțământul ascuțit al necesității și binefacerea care vine într-un ceas de cumpănă va face să se întipărească mai adânc în noi recunoștința și dragostea de Dumnezeu să fie mai fierbinte. Noi nu trebuie să încetăm de a ne ruga și a chema pe Dumnezeu, când vedem că El ne-a lipsit de sprijinul Său și când ni se pare că nu vrea să asculte chemarea noastră. Nicidecum! Când va veni ceasul cel mai potrivit pentru noi, atunci, desigur El ne va da lucrul pe care, deocamdată, ni l-a refuzat. La nunta din Cana, deși a spus Domnul că nu venise ceasul Său, a făcut totuși minunea. Cum se explică acest lucru? Iată cum: Domnul a făcut minunea înaintea de vreme, fiindcă prevedea că aceasta va întări credința în El a ucenicilor Săi de curând chemați, lucru pe care ni-l dovedește Evanghelistul în versetul II. Întrucât Domnul nu este supus scurgerii timpului, ci El dispune de vreme cum vrea, nimic nu-L împiedica să facă o minune, din care să se folosească sufletele ucenicilor Săi. Trebuia ca ei să aibă ca o arvună și ca un fel de înainte gustare, care să-i convingă că, atunci când va veni vremea, Domnul va face minuni

încă și mai mari și, prin urmare, Dânsul este cu adevărat Mesia cel așteptat și ei nu greșesc dacă Îl urmează. A făcut minunea înainte de vreme, și ca să dea cinste Maicii Sale, spune Sf. Ioan Gură de Aur, ca să n-o întristeze refuzându-i rugămintea. Cum se putea, în clipele acelea de cerească bucurie, la începutul activității Sale mântuitoare, când Mirele Hristos primise din mâinile Tatălui ceresc Biserica în chip de Mireasă a Sa, să lase El neîmplinită ruga Maicii Sale Iubitoare, care îi dăduse de treizeci de ani îngrijirile cele mai dragăstoase și de care acum Hristos se despărțea? Cum era cu putință să refuze o persoană atât de iubită, de care se bucura din pruncia Sa, răsfângându-i ca o oglindă dragostea? Cum se putea să-i refuze de tot un har, pe care nu l-a refuzat cananeencii, străină și închinătoare de idoli? Așadar, mai înainte de a se despărți de Maica Sa, Hristos împlinește față de ea o datorie de recunoștință. Fiindcă această minune este o minune de mulțumire către dragostea maternă, precum învierea lui Lazăr este o minune de mulțumire pentru dragostea de frate.

Dar pentru că Preacurata știa ce comori de bunătate și milă conținea inima Fiului ei, care se plămădiseră în măruntaiele ei, fiindcă ea cunoștea bunătatea Domnului, cel ce refuză în interesul celui ce se roagă, dar ascultă, până la urmă, rugăciunea făcută cu răbdare, ea însăși rabdă și: *„zice Mama lui Iisus către slujitori: orice vă va spune să faceți”* (v. 5). Adică, Maica Domnului, adresându-se slugilor, le-a zis: orice vă spune, să faceți. Cu aceste cuvinte. Preasfânta a lăsat deplină libertate Domnului pentru a lucra, revenind în limitele în care El o voia.

Dar acum ce să admirăm mai mult? Atenția pe care i-o dă Hristos Maicii Sale, atunci când El, cu toată autoritatea Sa, a predicat poruncile și voile părinților, cărora li se cuvine, de altfel, o expresă supunere din partea fiilor, trebuie să fie trecute cu vederea, atunci când nu sunt în concordanță cu voia lui Dumnezeu? Sau smerenia

Sfintei Maici a Domnului, care nu s-a simțit jignită, atunci când Fiul ei a muștră-o în public? Oricare altă mamă, în situația ei, ar fi fost nemulțumită. Ar fi strigat cu amărăciune: vezi cum îmi refuză un hatâr? Vezi cum mă muștră în fața tuturor oamenilor? Din nenorocire, mulți părinți uită sau nu se gândesc că este și un alt Tată, Dumnezeu, căruia trebuie să se supună fără împotrivire părinții și copiii. Nu se gândesc părinții la Tatăl tuturor și de aceea au pretenția să li se supună lor copiii, chiar și atunci când ei cer ceva potrivit voii lui Dumnezeu. Se pun pe sine mai presus de Însuși Dumnezeu! Preasfânta a făcut cu totul dimpotrivă. N-a considerat jignire răspunsul muștrător al Fiului, – nu s-a supărat, nu s-a amărât, a recunoscut din toată inima că acel răspuns era drept. Cu toată blândețea și bunătatea de care era plină Maica Domnului, ea s-a întors spre slujitori și a zis: orice vă va spune, faceți. Zâmbetul plin de nobilă smerenie, cu care însoțea aceste cuvinte, voia să spună: foarte firesc că m-a refuzat acum, fiindcă i-am cerut un lucru cu neputință în prezent; dar El este atât de bun, încât, dacă avem răbdare, nu se poate să nu facă ceea ce îi cerem. Acest înțeles îl are porunca Maicii Domnului către slugi. Cea plină de har ne dă și prin aceasta învățătura smereniei. Căci smerenia se recunoaște vinovată și primește orice muștrare dreaptă, ne mai învață să fim cu răbdare în rugăciunile noastre către Hristos. Repetăm, fiindcă această învățătură este foarte importantă, că rugăciunea răbdătoare cu credință și cu căldură, stăruitoare, atunci când împrejurările par potrivnice, va birui fără îndoială păruta neînduplecare a lui Dumnezeu și va dobândi ceea ce cere. Oricât suntem de nevrednici, prin stăruință ne facem vrednici să primim. De aceea și Maica Domnului cu răbdare și înțelepciune a pregătit pe slujitori pentru vremea când avea să i se împlinească cererea – zice Sf. Ioan Gură de Aur.

Este un lucru demn de mare luare aminte că Preacurata a recomandat slugilor să facă numai-decât orice va porunci Domnul,

să facă acel lucru fără zăbavă, fără amânare, fără împotrivire. Dacă le-ar fi spus Domnul să dea oaspeților apă, când ei cereau vin, să facă așa. Dacă le-ar fi spus să verse din vase și restul de vin, și asta s-o facă. Cu alte cuvinte. Maica Domnului, care din experiență proprie știa că omul trebuie să se supună fără șovăială poruncilor lui Dumnezeu, chiar și acelor care par paradoxale, dă atunci această povață de supunere totală, fără împotrivire, cu convingere. – Căci tocmai din împlinirea poruncilor care par paradoxale, provine cel mai mult bine.

Ce putea fi mai paradoxal, după mintea omenirii de atunci și din toate timpurile, decât vestea pe care o primise Fecioara, cu treizeci de ani în urmă, despre nașterea Fiului ei? Și totuși, acea vestire s-a împlinit prin arătarea lui Dumnezeu între oameni, a Mântuitorului, cea mai mare binecuvântare din câte au venit din cer. Și fiindcă Maica Domnului a primit cu credință și cu încredere deplină vestirea, fiindcă a răspuns cu toată supunerea; *„Iată roaba Domnului, fie mie după cuvântul tău”*, s-a învrednicit de cinstea și fericirea unică de a fi Maică a Domnului. Așadar, la nunta din Cana ea a recomandat slujitorilor să facă orice le va spune Domnul, oricât de paradoxal s-ar părea acel lucru. Dar aceeași recomandare ne-o face și nouă acum Născătoarea de Dumnezeu, ori de câte ori o invocăm să mijlocească la Fiul ei, pentru nevoile și necazurile noastre: *„orice vă va spune Fiul meu, faceți!”* Supuneți-vă fără cârtire fiecărui cuvânt și fiecărei întâmplări pe care El vi le trimite, oricât de fără rost vi s-ar părea deocamdată. Desigur, din acest lucru fără rost, va urma ceva cu mult mai folositor decât ceea ce voiam noi, și ne vom minuna și mai mult de bunătatea Domnului. Deci, calea supunerii, a ascultării fără șovăială și fără frică, duce la mila lui Dumnezeu, la pacea sufletului, la desăvârșire și la fericirea cerească.

MINUNEA

Până la urmă, Domnul procură vin printr-o minune mare. Minunea în sine este preschimbarea, transubstanțierea apei simple în vin de calitate superioară. Apa a primit și gustul și culoarea și consistența vinului: dulceață, aromă, tărie.

În aceasta constă minunea despre care am vorbit, prin care Hristos a arătat că este Dumnezeu, Stăpân al firii, care poate să transforme firea și legile ei după voia Sa. Căci este o lucrare a puterii dumnezeiești și aceea că umezeala pământului se transformă, prin mijlocirea viței de vie, în struguri, deși acest lucru pare a se întâmpla în virtutea legilor naturii. Dar aceasta este altfel de minune decât preschimbarea într-o clipă a apei în vin. A prefăcut și Moise, cu puterea lui taumaturgică pe care i-a dat-o Dumnezeu, apa Nilului în sânge înfricoșător, și aceasta a fost cea dintâi minune a sa. Dar prima minune pe care a făcut-o Mântuitorul a fost prefacerea apei în vin prea plăcut. Acest lucru arată câtă deosebire este între legea lui Moise, lege de frică și cutremur, și între legea nouă, lege a bucuriei și a dragostei. Iată cum istorisește Sf. Evanghelist minunea:

„Erau acolo șase vase de piatră, puse pentru curățirea evreilor, fiecare cuprinzând două sau trei vedre” (6). Aceste vase de piatră nu se întrebuințau niciodată pentru vin. Sf. Ioan Gură de Aur zice: „Ca să nu creadă vreun necredincios că, rămânând la fundul vaselor drojdia de vin și amestecându-se cu apă, scoțând, s-a făcut un vin mai subțire, mai slab”. Vasele acestea se întrebuințau numai pentru apa curățirii, apa lustrală, pe care evreii, păzitori ai tradițiilor, o socoteau de neapărată trebuință înainte de mâncare. Ei nu mâncau cu mâinile nespălate (vezi și Mc 7, 3). Și fiindcă pentru spălare trebuia o cantitate destul de mare de apă, erau acolo șase vase, cu capacitatea de trei sau patru vedre fiecare. Aceste vase erau de piatră, adică dintr-o materie în care nu se păstrează nici gustul, nici mirosul.

Ele niciodată nu fuseseră întrebuințate pentru vin. Domnul le-a întrebuințat, ca să ridice orice bănuială în cauza minunii. Vedeti că Evanghelistul notează toate amănuntele: întrebuințarea vaselor, capacitatea lor, materia din care erau făcute. Amănuntele acestea par de prisos acelor care nu adâncesc citirea Sfintei Evanghelii. Dar, de fapt ele sunt foarte folositoare. Căci Duhul Sfânt a prevăzut că vor apărea dușmani ai adevărului, care vor căuta în Evanghelii puncte de sprijin pentru rătăcirile lor. Și de aceea măreția minunii trebuia scoasă de sub orice bănuială.

„Iisus le-a zis: umpleți vasele cu apă. Și le-au umplut până sus” (v. 7). Știm că erau șase vase, care conțineau, împreună, peste o sută de măsuri. Acum aflăm porunca Domnului să fie umplute cu apă toate șase, căci spălarea le golise. Mai aflăm amănuntul că slujitorii le-au umplut până sus, până la buze, așa că nu mai încăpea nimic în ele. Se naște întrebarea: de ce pe toate șase? De ce pline până la refuz? Era nevoie de atâta vin la nuntă? Evident că nu era nevoie. Dar putem să ne încredințăm că, deși nu era nevoie de tot vinul făcut prin minune la nuntă, el a fost totuși un dar de nuntă bogat, prin care Domnul a cinstit acea familie, care îl primise atât de frumos, împreună cu ucenicii Săi. Mai cu seamă că cele șase vase corespundeau exact cu numărul persoanelor care îl însoțeau pe Domnul. Să ne aducem aminte că, nici atunci când a înmulțit cele cinci pâini și a saturat mii de oameni, n-a fost nevoie de toată cantitatea de pâine, deoarece au mai rămas douăsprezece coșuri. N-a fost nevoie nici atunci de toată pâinea. Dar Domnul, când împarte darurile Sale, nu se zgârcește, nu face economie. Odată ce s-a hotărât să împlinească dorința Maicii Sale, o împlinește din toată inima, atât ca Fiu al ei, cât și ca prieten apropiat al mirelui. De altfel, aceasta era cea dintâi minune a Sa. Se cuvenea să dea printr-înșa o dovadă a belșugului darurilor Sale, a bogăției de dărnicie, cu care mângâie și înveselește pe oameni.

Această minune trebuia să fie chipul bucuriei nevinovate și a puterii, pe care Hristos singur o aduce pe pământ. Trebuia să fie chipul nesfârșitei bogății de har pe care Hristos o revarsă de atunci în chip minunat prin mijlocirea tainelor Bisericii. Chipul dumnezeieștii Cuminecături, pe care a lăsat-o ca neprețuită moștenire, până la sfârșitul veacurilor, ca prin ea să se bucure credincioșii Săi. În Cana, Domnul a procurat vin prin minune; mai târziu a înmulțit tot prin minune pâinea, adică tocmai cele două elemente pe care le-a întrebuințat în Taina Euharistică. Iar vinul l-a dat în ceasul morții, ceas de veselie și bucurie; pâinea însă într-un ceas de lipsă. Prin aceasta Domnul a preînchipuit că nespusa bucurie și veselie, săturarea foamei și sprijinul ceresc, ne vor da pâinea și vinul cel sfințit în Sfânta Euharistie. Cât de minunate sunt lucrurile Tale, Doamne, până în cele mai mici amănunte!

Abia au umplut slujitorii vasele, că în aceeași clipă Domnul a prefăcut apa în vin. Niciun cuvânt nu s-a auzit din gura Sa. Nici o mișcare n-a fost văzută de privitorii care erau de față. Domnul, nemișcat de la locul Său, numai cu singură voința Sa a făcut minunea. În această situație, ca și în multe altele. Domnul face minuni mari, fără tulburare, fără transformări vizibile, fără semne exterioare. Tot așa, de atunci încoace harul Său nevăzut determină prefaceri mari și minunate în sufletele credincioșilor Săi.

Domnul nu s-a îndoit o clipă că prefacerea s-a împlinit desăvârșit. Și dovada că nu s-a îndoit o avem în faptul că, abia umpluseră slujitorii vasele, că Domnul le și zice îndată: „Scoateți acum”. Nu zice: scoateți și aduceți-Mi Mie să gust, să văd dacă s-a făcut precum am vrut Eu. Ci, cu cea mai deplină siguranță, zice: „Scoateți acum și duceți nunului”. Domnul având deplina conștiință a puterii Sale dumnezeiești, întotdeauna a poruncit firii ca Stăpân și Domn și, lucru foarte important, natura I se supune cu totul, ca Făcătorului și Stăpânului său; firea se supune numai

Făcătorului ei. Căci și acele stihii ale firii, pe care omul, după multe osteneli, experiențe și jertfe până la sânge, pare că le-a supus, chiar și acelea adeseori se răzvrătesc și se arată nesupuse. Omul pare că a supus marea – și totuși câte naufragii! Dar atunci când Hristos, Făcătorul mării, a poruncit apelor mânioase să tacă și să se liniștească, numaidecât s-a făcut liniște mare. Omul pare că a supus atmosfera, aerul, electricitatea. Și totuși câte nenorociri, ce de prăbușiri din înălțimi. S-ar putea ca omul să facă și alte progrese în supunerea naturii. Dar întotdeauna suferă atâtea catastrofe, supunerea naturii îl costă atâta sânge, încât avem dovezi zilnice că nu omul este stăpânul firii, ci el este doar una din zidiri. Omul a primit de la Făcătorul și Stăpânitorul firii dreptul să stăpânească pe pământ, numai până la un anumit grad. Omul are dovada zilnică a faptului că nu trebuie să se mândrească cu aceste progrese ale sale, ci să se supună cu smerenie Unuia Domnului cerului și al pământului, Făcătorului Universului, căruia toate i se supun. Acesta se găsea atunci în Cana Galileii, în chip de om, ascunzând sub înfățișarea omenească dumnezeirea Sa și a făcut minunea cu puterea fără de margini de Făcător al lumii.

Așadar, Domnul adresându-se slujitorilor, îndată după minune, le zice: „Scoateți acum și duceți nunului”. Acest nun era unul dintre prietenii cei mai intimi ai mirelui, conducătorul ospățului. El lua asupra-și grija și interesul de care era nevoie pentru buna rânduială a mesei și îndeostularea invitaților, se îngrijea de rânduiala și frumusețea ospățului. Deci, lui i-a poruncit Domnul să i se ducă vinul cel nou: „*Și i-au dus*” (v. 8). Această poruncă a Domnului, după Sf. Ioan Gură de Aur, avea următorul motiv; nunul era persoana cea mai potrivită, ca să-și dea seama de bunătatea vinului și de cantitatea de vin. Chiar dacă ceilalți, fiind amețiți, nu erau în stare să judece vinul, cel care supraveghea masa în calitate de nun, nu avea voie să bea, având sarcina ordinii și

a rânduielii mesei. Prin urmare, niciun dușman al adevărului nu poate contesta minunea, zicând că invitații la nuntă, din pricina beției, nu mai aveau simțul și judecata sănătoasă, ca să-și dea seama de vinul cel bun.

Iar în cele două versete următoare sunt consemnate amănunte, care dovedesc că Sf. Evanghelist a fost luminat de la Duhul Sfânt, să nu lase expus împotrivirii dușmanilor niciunul din indiciile adevărului. Iată amănuntele acestea.

Minunea este adusă la cunoștința tuturor

„Când a gustat nunul apa care se făcuse vin (și nu știa de unde este, slugile însă știau căci ele scoaseră apa), chemă nunul pe mire și îi zise: *«Tot omul dă mai întâi vinul cel bun, și când s-au îmbătat, atunci dă și pe cel mai puțin bun, tu însă ai păstrat vinul cel bun până acum»*” (v. 9-10).

Aceste cuvinte ale nunului dovedesc, fără putință de împotrivire, că apa, nu numai că se prefăcuse în vin prin minune, ci într-un vin de o calitate superioară. Nunul nu știa până în clipa aceea de unde provenea vinul cel bun, pe care slujitorii îl aduseseră la masă. Dar de îndată ce a gustat, s-a mirat. Slujitorii știau întâmplarea. Ei scosese ră apa și știau că apa se făcuse vin. Prin urmare, este imposibil să existe chiar cea mai mică bănuială că prefacerea apei în vin ar fi fost o închipuire.

Când nunul gustă vinul, își dădu seama că era foarte bun; căci lucrurile lui Hristos sunt de așa fel, încât nu mai au nevoie de vreun adaos. Ele singure sunt prea de ajuns pentru tot omul care le simte, chiar când omul nu cunoaște pe autorul acestor lucruri. În special urmările minunilor Lui sunt desăvârșite, fiecare în felul ei.

Deoarece minunea cea mai mare și cea mai obișnuită este preschimbarea omului păcătos într-un om virtuos și sfânt, când

vrem să experiem și să gustăm această schimbare, atunci ne vom convinge, din proprie experiență, cât de minunate, îmbucurătoare și mântuitoare sunt efectele acestei schimbări. Acest lucru îl exprimă și acea sfântă recomandare: „*Gustați și vedeți că Bun este Domnul*”.

Gustarea vinului nou și excelent a îndemnat pe nun să se adreseze mirelui cu un ton de mulțumire și de mirare și să-l întrebe, cum de s-a întâmplat un lucru atât de neobișnuit și de neasemănat; în mod obișnuit, se pune la masă vinul mai bun la începutul mesei, atunci când invitații au mintea limpede și se bucură de gustul unui vin ales. Dimpotrivă, când setea li s-a potolit, atunci nici vinul cel mai bun nu le mai este pe plac. Însă ceea ce vedem că se întâmplă cu vinul cel ales, care produce plăcere numai la început, se întâmplă cu orice plăcere, pe care ne-o dau simțurile. Saturarea și lipsa de plăcere sosește încă atunci când omul este treaz. Dar niciodată nu se întâmplă să se deguste omul de o plăcere, pe care o poate încă simți. Atunci pofta îi arată lucrul dorit ca pe ceva minunat de bun. Apoi, după puțin timp, îi produce neplăcere. Pe urmă îi vine iarăși pofta și apoi iarăși neplăcerea. Așa plăcerea îl face pe om să rostogolească mereu piatra lui Sisif, și de fiecare dată, cu o mai mare pierdere trupească și sufletească. Și cu cât plăcerea este mai mare, potrivit cu tăria dorinței pătimașe, cu atât omul va afla mai puțină bucurie. În felul acesta, patima devine o adevărată tiranie.

„*Tu ai păstrat vinul cel bun până acum*”. Adică, ai păstrat vinul cel bun până la sfârșit, zice nunul către mire, fără să știe cine făcuse această surpriză plăcută la sfârșitul ospățului. Nunul nu știa că aveau cea mai mare cinste, de a număra printre invitați pe Însuși Dumnezeu – Cuvântul, care Se coborâse până la oameni și Se afla la nuntă, ca să cinstească toate raporturile legiuite dintre oameni. Dar pentru ce rămânea necunoscut nunului și mirelui autorul minunii Domnul? Sf. Ioan Gură de Aur răspunde: „*Fiindcă Domnul dorea*

ca puterea minunilor Lui să fie cunoscută pe rând, puțin câte puțin”. Faptul că a păstrat vinul cel bun pentru sfârșit este un semn al metodei obișnuite, pe care o întrebuințează Domnul în lucrarea cu credincioșii Săi: cel mai bun lucru îl dă la sfârșit.

Oricare altul, care vrea să-și atragă prieteni, ucenici, credincioși, începe prin a-i mulțumi la început și a le tăgădui daruri din ce în ce mai mari, până îi câștigă de partea sa. Dar apoi nu crede că trebuie să și țină tăgăduiala. Hristos se poartă tocmai invers cu prietenii Săi. La începutul raporturilor Sale cu noi – și viața întreagă este un astfel de început – ne dă amărăciuni și neplăceri, neazuri și prigoane, o viață de lepădare de sine. Dar lucrul cel bun, răsplătirea bogată a credinței noastre, bunătățile cele mari și nespuse, acestea le păstrează pentru sfârșitul vieții acesteia, pentru viața de dincolo de mormânt, pentru viața veșnică. Păcatul și lumea, care aduc de la început plăcere, desfătare, culoare plăcută pe dinafară, ne rezervă pe mai târziu amărăciuni, neazuri și greutăți, care își au începutul chiar în viața aceasta. Acestea devin apoi veșnice. Așadar, rădăcinile și începuturile vieții creștine, sfântă și virtuoasă, dar roadele ei sunt dulci și fără moarte. Până aici despre minune și despre cuvintele nunului. Mai înainte de a trece la ultimul verset al istorisirii evanghelice, trebuie să răspundem la unele nedumeriri, pe care s-ar putea să le aibă cititorul, sau la unele contraziceri, care s-ar putea auzi din gura necredincioșilor. Și iată-le:

Ce nevoie era să facă Domnul o minune, prin care să dea celor invitați la nuntă prilej de beție și de lipsă de măsură? Mai cu seamă că vinul era de calitate superioară, care atât de ușor îndeamnă la beție. Dacă ar fi fost vorba de vindecarea unui bolnav sau de săturarea unui flămând, atunci ar fi fost cu adevărat nevoie de minune. Dar nu era lucru potrivit să aprovizioneze Domnul, prin minune, cu vin de calitate superioară, un ospăț de nuntă la care, de cele mai multe ori, belșugul îndeamnă la beție. Iată prima

nedumerire. Răspundem că observația nunului despre beție este un fel de a vorbi și o generalitate, dar nu avem nicio dovadă că s-a petrecut vreo beție la nunta din Cana. Nici nu este de presupus că Hristos, întruparea virtuții, ar fi dat prilej pentru păcatul beției, când a procurat, prin minune, vin. Adevărul, un adevăr important, care se dezvăluie cu acest prilej, este că Hristos n-a venit în lume ca să lipsească pe om de întrebuițarea făpturilor Sale, ci ca să curățească sufletul omului de orice patimă, care transformă întrebuițarea lucrurilor făcute de Dumnezeu într-o fântână de păcate și cădere. Cei care persistă să susțină că nu trebuia Hristos să dea vin invitaților, după judecata lor, ar trebui să susțină că Dumnezeu n-a făcut bine când a dat vița de vie și strugurii cei frumoși, deoarece sunt unii care se îmbată. Nu trebuia să dea Dumnezeu nici mâncări bune, fiindcă unii se lăcomesc. Nu numai vinul vatamă sănătatea omului, când nu este băut cu înfrânare. Ci și alte lucruri, care altfel, sunt foarte folositoare vieții omului. Ce este mai folositor omului decât băutura și hrana? Totuși, pentru un lacom, acestea sunt mijloace de păcătuire. Dar care om sănătos la minte poate să susțină că, deoarece hrana vatamă sufletul unui om lacom și mândăcios, Dumnezeu n-ar trebui să ne dea hrană! Ce este mai folositor decât limba, organul vorbirii și al înțelegerii cu semenii noștri? Și totuși limba devine adeseori pricină de pierzare. Dar care om cu judecată sănătoasă va spune că Dumnezeu nu trebuia să-i dea omului limba, pentru că unii oameni răi să nu poată cleveti, linguși și drăcui în problema vinului? Domnul nu interzice întrebuițarea cu înfrânare și măsură a vinului, pe care El Însuși l-a dat prin vița de vie. Dar nu îngăduie în niciun caz beția, și n-a îngăduit-o nici la acea nuntă, al cărui sfârșit a fost atât de important. De altfel, nicio împrejurare nu îndreptățește beția și Domnul n-a făcut nicio excepție la legea pe care a exprimat-o prin cuvintele: „Luați aminte la voi înșivă, să nu se îngreuneze inimile

voastre cu mâncare și băutură peste măsură... și ziua aceea să vină peste voi fără de veste; ca o cursă – va veni peste toți cei ce locuiesc pe fața a tot pământul” – (Lc 21, 34-35). Porunca lui Dumnezeu, dată prin dumnezeiescul Pavel, încă nu exceptează pe nimeni: „Nu vă îmbătați de vin într-un care este toată desfrânarea” (Ef 5, 18). Întrucât beția este începutul desfrânării, niciodată creștinul să nu iasă din hotarele cumpătărilor. Sunt multe cazuri în care, din cauza neînfrânării la băutură, au murit oamenii în mijlocul chefului și al beției. Nu rareori s-a întâmplat să se prefacă cununile de cununie în coroane mortuare pe capul mirelui și al miresei. Au suferit sincope sau alte accidente mortale. Și închipuie-ți acum, cititorule, starea aceluia nenorocit păcătos, care se înfățișează dintr-odată atât de nepregătit înaintea lui Dumnezeu!

Domnul îngăduie folosirea după lege a lucrurilor Sale, dar niciodată nu iartă abuzul păcătos. Dimpotrivă, El încearcă să curețe inima noastră de patimă, ca să ne învețe cu înfrânarea poftelor și să ne dezvețe de a cădea în abuz. De ce a dat Domnul prin minune o cantitate atât de mare de vin, deoarece beția depinde și de cantitatea de băutură, pe care o are cineva la dispoziția sa? Iată a doua nedumerire! Ca răspuns, pe lângă cele pe care le-am notat mai înainte, despre belșugul de daruri ale Domnului, adăugăm și următoarele: niciun cuvânt din istorisirea evanghelică nu arată că întreaga cantitate de vin a fost consumată la nuntă. Și apoi, înfrânarea de nevoie nu poate fi niciodată privită ca virtute. Adică evitarea de nevoie a păcatului nu este o virtute vrednică de a fi răsplătită. Niciodată n-a fost socotit vrednic de răsplătire un om, care stă în închisoare și nu este liber să fure sau să facă alte rele. Numai când omul poate să facă răul, când are la îndemână toate mijloacele ca să-l facă, dar evită sistematic răul, numai atunci el lucrează o virtute. La nunta din Cana, când Domnul a dat belșug de vin bun, El a pus la încercare înfrânarea invitaților. Fiindcă în

chip firesc, la nuntă nuntașii nu iau hotărârea dinainte, că trebuie să fie puțin vin în casa mirelui, pentru ca ei să nu se îmbete. Adesea, ca să nu spunem că mai întotdeauna Dumnezeu pune la încercare pe om, îi dă mijloacele și posibilitatea, avere, neam, frumusețe, înțelepciune, ca să facă o alegere liberă dintre bine și rău. Iar când omul se hotărăște singur să nu facă nicio întrebuițare rea a acelor posibilități, atunci el este virtuos, vrednic de lucruri mai înalte. De aceea harul dumnezeiesc îl și întărește, ca să facă lucruri bune în scopuri mai înalte.

Ne bucurăm și ne socotim fericiți când Dumnezeu dă roade îmbelșugate pământului, câștig și spor în a face și întreprinde avantaje și înaintare în serviciile noastre, laudă și admirație... Desigur, în aceste împrejurări, bucuria nu este interzisă, dar nu trebuie să uităm nici posibilitățile noastre. Fiindcă în aceste împrejurări caracterul nostru este pus la încercare. Este pus la încercare, nu ca să afle Dumnezeu cum ești tu și cum sunt eu. Dumnezeu ne cunoaște din veci. Dar ca să afle fiecare dintre noi cum suntem, ca să o afle oameni din jurul nostru. Și vom afla aceasta mai ușor în astfel de situații, căci au zis Părinții noștri cei din vechime: „încercarea îl arată pe om”.

Această învățătură este indispensabilă. Pentru că, dacă Dumnezeu te răsplătește la judecata cea obștească fără ca tu să fi fost încercat și să arăți cum ești, ceilalți pe drept cuvânt, ar caracteriza această răsplată ca părtinire. Ar fi o părtinire la fel cu acelea care se fac în judecătoriile pământești. Dacă Dumnezeu te-ar osândi fără să te încerce, atunci tu ai găsi nedreaptă osânda aceasta. Dar dacă ai fost încercat, atunci îți va zice Dumnezeu: iată acesta ești tu. Poți să te mai superi? Deoarece mijloacele de încercare sunt bunurile lumii acesteia, nu trebuie să uităm aceste două adevăruri, în împrejurările în care pofta de plăceri ne înfățișează o ispită puternică în privința înfrânării. Mai întâi că aceste bunătăți, dacă

le-am câștigat prin mijloace permise, sunt daruri ale lui Dumnezeu și nu am eu dreptul să le întrebuițez decât în măsura în care ele slujesc la îndestularea nevoilor imediate. Prin abuz mă arăt nerecunoscător față de Dumnezeu și lipsit de evlavie, iar în locul folosului pe care trebuia să-l am și eu și alții, din întrebuițarea bunătăților lui Dumnezeu cu înfrânare și bună rânduială, mă aleg numai cu pagubă și cu nenorocire.

Mă osândesc îndoit pe mine în sănătatea și în viața mea, în sufletul și în fericirea mea viitoare. Osândesc și pe alții, îndoit și înmiit; îi lipsesc pe ei de bunuri și le dau pildă rea. Lăcomia la mâncare și băutură, în loc să conserve sănătatea și viața, o distrug, în același timp aceste patimi produc lipsă altor oameni flămânzi și dau un exemplu rău altora. Tot așa orice abuz, chiar și cu lucrurile cele mai necesare vieții. Cu atât mai mult satisfacerea dorințelor nelegiuite și întrebuițarea mijloacelor păcătoase. Al doilea adevăr este că oriunde ne-am afla, ori de câte ori ne-am desfăta într-o plăcere sau alta, întotdeauna avem deasupra noastră ochiul neadormit al lui Dumnezeu. Nimeni să nu creadă că numai cei chemați la nunta din Cana, în cazul că s-ar fi îmbătat, se găseau sub ochii Domnului, care era atunci de față acolo. Orice om, în orice loc, întotdeauna, ziua și noaptea, are deasupra sa nevăzut, dar neclintit ochiul Domnului. Din nefericire, uităm foarte ușor acest adevăr mare. În diferitele împrejurări ale vieții noastre, ne arătăm când într-un fel, când într-altul. În mijlocul Bisericii, sau în preajma persoanelor respectate și în cercul oamenilor a căror prețuire o urmărim, ne silim să arătăm seriozitate și respectabilitate. Dar în cercul intimilor, al rudelor, al casnicilor noștri, credem că putem să ne dedăm la orice zădărnicie, vorbărie, dezordine, ba și la răutate, întrucât, credem noi, Dumnezeu nu este prezent acolo. Cineva pare în viața de toate zilele un creștin înfrânat. Dacă însă este invitat la o masă, la o nuntă, într-un cerc unde crede că are dreptul

să mănânce și să bea peste măsură, să vorbească prostii, să facă fapte rușinoase, el se poartă ca și cum ar fi închis ușa și ar fi lăsat afară pe Dumnezeu ca să nu-l vadă și să nu-l audă. În ochii oamenilor unul face paradă de seriozitate cu prefăcătorie. Dar când este singur, într-un loc unde nu-l vede nimeni, crede că nici Dumnezeu nu-l vede, și poate păcătui fără frică. Dumnezeu însă îl întreabă pe un astfel ce creștin neprevăzător: de s-ar ascunde cineva în orice ascunzișuri, nu-l voi vedea pe el? Psalmistul, având în vedere atotprezența lui Dumnezeu, întreabă: „Unde mă voi duce de la Duhul Tău și de la fața Ta, unde voi fugi?”. Dacă creștinul va simți întotdeauna aceste două adevăruri, ele îi vor fi mijloace puternice ca să-l țină în poziția și în demnitatea creștinească.

Începutul arătării slavei lui Hristos

Și acum am ajuns la ultimul stih cu care Evanghelistul încheie istorisirea minunii: *„Acest început al minunilor l-a făcut Iisus în Cana Galileii și Și-a arătat slava Sa, și au crezut în El ucenicii Săi”* (v. 11). Despre începutul minunilor care s-au făcut, am vorbit la începutul tâlcuirii. Despre faptul că Iisus Și-a arătat slava Sa prin această minune, spunem următoarele: Minunea Domnului nu era făcută ca să trezească uimirea privitorilor, nici ca să aprindă imaginația. Căci există o legătură strânsă între lucrurile minunate și persoana care le face. Lucrurile minunate arată și descoperă cine este persoana care le face, și ce fel de activitate va avea mai departe acea persoană. Minunile Domnului sunt chipuri radioase ale personalității Sale; chipuri ale marii minuni, care este Însuși Domnul, Slava lui Hristos este ascunsă de ochii oamenilor. Dar minunile Lui erau semne strălucite, care mărturiseau despre slava Sa. În special această primă minune a descoperit semnul caracteristic al activității și al misiunii Domnului, adică Iisus a

venit, nu ca să pedepsească, nici ca să trezească frică și groază prin minuni îngrozitoare, ca cele ale lui Moise în Egipt. Domnul a venit ca să facă bine, ca un Mesia și Răscumpărător. Preschimbarea minunată a apei în vin a arătat noul mod în care Dumnezeu va lucra de aici înainte în mijlocul oamenilor, pentru mântuirea lor. A arătat și raporturile cele noi ale lui Dumnezeu cu oamenii. Raporturi de Mântuitor care sfințește nunta, care îngăduie bucuria cea nevinovată, care împarte din belșug daruri tuturor acelor care Îl cheamă să fie pătaș și membru al familiilor lor. Îl cheamă la întâlnirile lor prietenești, Îl cheamă în toată călătoria vieții lor. În toate aceste împrejurări Domnul le va fi un neprețuit invitat și binefăcător, transformând toate raporturile lor cu semenii lor în vinul bucuriei și al veseliei sfinte.

Ultimele cuvinte cu care Evanghelistul pecetluiește povestirea sa sunt: *„Și au crezut în El ucenicii Săi”*. Ele ne arată scopul general al minunilor Domnului. Aceste slăvite raze ale lui Hristos, pe care noi le numim minuni, au un scop de predică, să atragă la credință mulțimea încă necredincioasă și să trezească pe cel amorțit. Minunile mai aveau ca scop să lumineze inimile credincioșilor, descoperindu-le desigur neprețuitul belșug de daruri, pe care credința îl rezerva pentru ei. Fiindcă ucenicii Domnului erau credincioși atunci, crezuseră și înainte în Domnul, dar în clipa în care au văzut minunea s-au întărit în credință. Credința începătorilor este întotdeauna slabă. Precum cei mai puternici bărbați au fost la început niște prunci mici și slabi, tot așa și cei mai tari creștini au ajuns la credință desăvârșită, pornind de la o stare de pruncie.

Minunea preschimbării pruncilor în creștini desăvârșiți, neasemănat mai mare decât minunea din Cana, se întâmplă în acele suflete care înaintează în Hristos și se supun lucrării Lui minunate. Caractere nestatornice și slabe, care sunt fluide ca apa,

El le prefacă în credință puternică. Oameni pe care astăzi îi vezi nestatornici ca apa, caractere schimbătoare și nestătătoare, când se apropie de Hristos, când primesc asupra lor lucrarea Sa, se prefacă în vin puternic, în băutură nobilă, care veselește sufletele; se prefacă în oameni plini de veselie și dătători de bucurie. Din fire, femeia este un caracter moale ca apa, incapabilă să facă față la situații grave și primejdioase. Și totuși, cele care au crezut cu adevărat în Hristos, au dobândit atâta statornicie și putere sufletească, încât s-au arătat eroine care au uimit pe tirani. S-au arătat atât de devotate datoriiilor lor, încât au întrecut în îndrăzneală pe mulți bărbați. Au fost unii bărbați, care s-au lăsat duși de poftete și patimile lor, ca trestia care se pleacă la vânt, bărbați incapabili să-și stăpânească firea, incapabili să se împotrivescă lumii și dorințelor exprimate de prietenii lor într-un păcat. Dar când acești bărbați s-au apropiat de Hristos și s-au făcut supușii Săi, au fost preschimbați prin minune în oameni statornici, curajoși și de necombătut, în așa măsură, încât cunoscuții lor se minunau și strigau: Cum s-a schimbat omul acesta, a devenit de nerecunoscut! Iată minunea cea mare pe care o lucrează Hristos în veci și pe care o prefigura minunea din Cana. Minunea prin care a transformat elementul natural al apei simple, cunoscute și comune, în vin tare și ales, era un simbol al lucrării lui Hristos, care transformă voința omului cea slabă, neputincioasă și nestatornică, într-o voință puternică. Și această lucrare minunată a Domnului poate s-o încerce orice creștin. Dacă iubitul meu cititor dorește să experimenteze această minune, atunci își va deschide fără îndoială drumul fericirii.

SĂTURAREA CELOR CINCI MII

(Mt 14, 13-21)

Adoua minune asupra elementelor firii, de tâlcuirea căreia ne ocupăm acum, este minunea săturării celor cinci mii de bărbați, cu cinci pâini și doi pești. Cei patru evangheliști descriu cu toții această minune, ceea ce arată importanța ei. Fiindcă foarte puține întâmplări sunt povestite de toți patru evangheliști, numai cele vrednice de o luare aminte specială. Cititorul desigur a auzit adesea această minune, citindu-se duminică, din Evanghelia lui Matei. Dar bănuiesc că tâlcuirea de mai jos va arăta mai bine importanța minunii. În sufletul cititorului se va trezi un interes mai mare, care îl va îndemna să asculte cu mai mare atenție, când întâmplarea aceasta va fi citită în biserică.

Milostivirea Domnului către popor

În anumite împrejurări Domnul căuta prilej să se retragă singur, sau împreună cu ucenicii, într-un loc liniștit. Fiindcă singurătatea și liniștea, chiar și provizorie, sunt o necesitate pentru

cei ce gândesc și fac fapte de mare însemnătate religioasă-morală. În împrejurarea de față concureau două motive speciale, pentru ca Domnul să se retragă într-un loc liniștit. Pe de o parte înștiințarea despre decapitarea celui mai mare dintre prooroci, a Înainte Mergătorului și Botezătorului Ioan. Această veste îngrozitoare auzind-o Iisus, „s-a dus de acolo cu corabia într-un loc pustiu singur”, notează Sfântul Evanghelist Matei. Pe de altă parte însă, Domnul se supusese la o mare oboseală, învățând și vindecând și, ne încredințează Sf. Evanghelist Marcu: *„erau atât de mulți cei ce veneau și cei ce plecau, încât nu mai aveau timp nici să mănânce”*. De aceea Domnul a spus ucenicilor Săi: mergeți voi singuri într-un loc liniștit și odihniți-vă puțin. Locul acela liniștit se găsea în împrejurimile orașelului Betsaida.

Dar Însuși Domnul spusese odată că: *„Cetatea cea așezată pe munte nu poate rămâne ascunsă”*. Dacă acest cuvânt se potrivește fiecărui ucenic și propovăduitor al lui Hristos, cu mult mai mult I se potrivește lui Hristos Însuși și de aceea auzind noroadale *„L-au urmat pe El pe jos prin cetăți”*. Mulțimea poporului a aflat repede unde era Domnul. Pe ei nu i-a înspăimântat sfârșitul îngrozitor al lui Ioan, care descoperea dispozițiile tiranice ale lui Irod și opoziția lui în fața adevărului. Ci, dimpotrivă, mulțimile aleargă până în pustie, ca să-L vestească pe Hristos. Nu le împiedică distanța, ci se grăbesc să vină pe jos, din diferitele cetăți ale Galileii. Căci au atâta dor și așa dragoste încât biruie toate greutatea, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Sfânta frumusețe a Domnului, întipărită adânc în inimile lor, îi atrăgea pe oameni ca un magnet, până în adâncul pustiei. Aceia care, după cuvântul Sfântului Apostol Petru: *„doresc ca niște prunci nou născuți laptele cel dulce al cuvântului lui Dumnezeu”*, ca să crească cu el, nu pot fi lipsiți de această hrană necesară pentru viața lor, prin piedicile și împotrivirile care se ivesc în toate epocile. Ei găsesc întotdeauna un mod ca să-și hrănească sufletul cu cuvântul dumnezeiesc.

Același lucru s-a întâmplat și în cazul de față. De aceea pustiul s-a prefăcut într-un loc suprapopulat. Acolo unde este Hristos, acolo se propovăduiește adevărul Său minunat, acolo și locul cel pustiu devine roditor, populat și de dorit. Acest lucru îl prevestise prin Isaia, cu secole înainte, Duhul lui Dumnezeu: „*El va prefăce pustia în rai, bucurie și veselie va fi acolo*” (Is 51, 3). Și această profeție se împlinește mereu, veșnic. Însă acest popor entuziasmat și-a închipuit că în persoana lui Hristos și-a găsit împăratul pământesc, iar când Domnul s-a lepădat de a fi rege, poporul s-a supărat și s-a îndepărtat de El. Acesta este un exemplu evident al nestatorniciei omenești, în care cădem noi toți de multe ori.

Așadar, Domnul s-a îndepărtat în acel loc pustiu, ca să afle puțină liniște și odihnă. Dar viața Domnului pe pământ era viață de osteneală și de necaz, era o lepădare de sine și o jertfire neconținută. De aceea El își jertfește și indispensabila odihnă, atunci când vede mulțimile acelea, care veneau pe jos prin pustie, ca să audă învățătura Sa. „*Și ieșind Iisus a văzut popor mult și s-a milostivit spre el*”. S-a întors din locul unde se liniștea și, arătându-se în public, a văzut popor mult și a simțit milă pentru popor. Cum era cu putință să nu se pornească spre milă acea inimă, în care erau închise toate comorile dragostei și din care izvorau sentimentele de milă ca niște raze? Și mai cu seamă, când a văzut atâta suflete nemuritoare și de mare preț, dintre care multe se aflau în întunericul necunoștinței și al pierzării! În acea minunată parabolă a fiului risipitor, chiar Domnul a zugrăvit mare Sa milostivire față de păcătosul care se pocăiește, prin cuvintele: „*Încă fiind el departe, l-a văzut tatăl său și i s-a făcut milă*”. Cu cât mai mult, atunci când păcătoșii se apropiau de El, ca să asculte cuvântul Său, așa cum au făcut galileenii, în cazul de față: Și iată prima dovadă a milostivirii Domnului: „*A vindecat pe bolnavii lor*” (v. 14). Milostivirea lui Hristos nu rămâne niciodată un sentiment sterp, neroditor, cum adesea rămâne a noastră.

Milostivirea Domnului este urmată de minuni faprice, care sunt adesea minuni, ca în cazul de față. Desigur, dintre cei care veniseră în pustie, nu erau toți bolnavi. Dar marele medic al sufletelor și al trupurilor își începe darurile milostivirii Sale cu trupurile. Fiindcă oamenii care nu sunt născuți a doua oară din Duh mai mult simt neputințele și lipsurile trupești, socotind vindecarea acestora ca cea mai mare binefacere. De aceea mulți creștini se apropie de Hristos și de Biserica Sa, ca să găsească mai cu seamă foloase materiale (ca averea lor să se înmulțească, ca dobitoacele lor să sporească, ca să se vindece de neputințele lor etc.). Cu toate că sufletul suferă mai mult din pricina păcatului, și ei ar trebui să se îngrijească mai întâi de suflet, ei n-o fac. Căci nevoile trupului sunt limitate, ca și trupul sunt trecătoare, pe când sufletul este nemuritor și are neapărată nevoie de vindecare, ca să nu fie bolnav în veci. Biserica nu refuză harul ei nici în lucruri materiale, deoarece are interes să atragă pe om, ca să simtă el boala sa sufletească și să dorească și vindecarea lui spirituală. Iar mila Domnului, care în această împrejurare a făcut două minuni mari pentru trebuințe materiale, adică a vindecat pe bolnavi și a saturat pe flămânzi, ne învață și pe noi cea mai potrivită metodă pentru vindecarea sufletelor de boala păcatului. Iar metoda este aceasta: începe prin a face bine altuia în nevoia lui, acolo unde el simte mare nevoie, imediată, pentru ca mâine să-l faci să simtă o necesitate mai adâncă, necesitatea de a-și vindeca sufletul.

După această binefacere, adică vindecarea prin minune a neputințelor trupești, Domnul îndestulează și nevoia sufletească a galileenilor, dorința de a auzi cuvântul lui Dumnezeu. Și era o minune tot atât de mare, cuvântul ieșit din buzele Domnului, „*A început să-i învețe pe ei multe*”, spune evanghelistul Marcu (6, 4). Atât de multe i-a învățat, încât ziua s-a plecat spre seară. Și atunci Domnul și-a încheiat cuvântarea, dar poporul tot nu pleca. Ucenicii Domnului s-au apropiat de Domnul cu această propunere:

„Făcându-se târziu, ucenicii au zis: «Locul este pustiu și s-a făcut seară. Dă drumul poporului, ca, ducându-se prin sate, să-și cumpere de mâncare»” (v. 15).

Desigur, ucenicii credeau că lucrul cel bun al zilei se terminase. Poporul își văzuse bolnavii vindecați și auzise cuvântul dumnezeisc, care îi vindecase sufletul. Era deci timpul ca să plece, sau, cel puțin, să-și procure alimente din satele învecinate, deoarece se înserase și poporul era nemâncat. Dar Domnul, care nu vroia să slobozească pe oameni flămânzi, nici să-i țină nemâncați, nici să-i bage în griji și cheltuială pentru cumpărarea alimentelor, s-a adresat ucenicilor Săi și a zis: „Nu trebuie să plece, dați-le voi să mănânce” (v. 16). Adică nu trebuie să plece ca să găsească de mâncare, ci dați-le voi, ucenicii Mei. Fără îndoială știa Domnul foarte bine că ucenicii nu aveau și nici nu era posibil să aibă alimente, pentru miile de oameni. El hotărâse să-i hrănească prin minune. În mintea Sa era zugrăvită clar masa pregătită, plină cu pâine, pe care purtarea Sa de grijă cea minunată, avea să le-o pună înaintea puștii. Dar fiindcă voia să-i învețe pe ucenici cât de mare este bunătatea Sa și câtă încredere trebuiau să aibă în buna purtare de grijă a lui Dumnezeu, care era de față înaintea lor în chip de om, a zis: Dați-le voi să mănânce. Însă oricâtă milostivire și grijă ar fi avut ucenicii lui Hristos pentru poporul Domnului, ei nu puteau nicicând să se compare cu Domnul, cel negrăit de milostiv. Mila lor față de popor s-a mărginit în această împrejurare la atât: ca popoarele să fie slobozite, ca să meargă în sate să-și cumpere de mâncare. Dar milostivirea cea prevăzătoare a Domnului se arată incomparabil mai presus, atât în împrejurarea de față, cât și în altele. Și, mai cu seamă pe cei care nu se depărtează de Hristos, fiindcă au dorul să asculte cuvintele Lui și să I se supună, pe aceia nu-i lasă să plece nemâncați. Nu trebuie să plece, nu-i lasă să se îngrijească, să se îngrijoreze de câștigarea hranei și

a bunei stări materiale, ci îi eliberează de grijile lor, deoarece ei au în sufletul lor pe Făcătorul materiei. Acesta poate nu numai să le hrănească trupurile, ci să le dea și viața veșnică, fericită. Ajunge să se încreadă desăvârșit în El. Ajunge să trăiască drept și fără de grijă. Atunci nu vor rămâne lipsiți de purtarea de grijă a Domnului. El nu-i lasă pe ai Lui să ajungă la cheltuieli mari și zadarnice, pe care le pretinde viața lumească și materialistă, cea fără de Dumnezeu. Pe cei ce nu se duc la El, Domnul îi învață să se mulțumească cu cele necesare, pe care bunătatea Lui li le va da totdeauna. Întrucât Domnul ne-a dat și trup, pe care l-a făcut condiție a vieții noastre pe pământ; întrucât a venit în lume să răscumpere pe om în întregime, suflet și trup, nu poate Hristos să rămână indiferent la împărțirea mijloacelor de existență. El nu rămâne indiferent, mai cu seamă atunci când trupul omului este supus sufletului. De aceea zice: Nu trebuie să plece, ci trebuie să se încreadă în dragostea Mea, atât galileenii de atunci cât și voi cei de astăzi. Dragostea vă va oferi întotdeauna mijloace de existență, dacă voi: *„Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui”* (Mt 6, 33).

Dar ucenicii Domnului, deși văzuseră atâtea minuni ale Sale, încă tot nu puteau înțelege că nimic nu este cu neputință pentru Hristos, când vrea să-și hrănească poporul. Așadar, când L-a auzit pe Domnul zicând ca să dea ei de mâncare poporului, ucenicii răspund neliniștit: *„Nu avem aici decât cinci pâini și doi pești”*. Adică cum pot să se sature atâtea mii de oameni cu cinci pâini și doi pești, pe care-i avem noi aici? Din nefericire, aceeași neliniște chinuiește întotdeauna sufletul acelor care nu au înțeles încă puterea, bunătatea și purtarea de grijă a lui Hristos. Chinul acesta însă atinge nu numai sufletele depărtate cu totul de Hristos, ci și multe suflete care cred în El și vor să fie creștini. Vin împrejurări de strâmtorare economică. Ei văd puținătatea resurselor lor, socotesc

câți membri au în familie, câte zile și ani au mai rămas și li se pare timpul tare lung, pentru mijloacele lor puține.

Atunci se necăjesc și se chinuiesc: cum o vor duce mai departe? Cum voi face ca să-mi întrețin familia? Dacă mi se îmbolnăvesc copiii? Dacă...? Ei nu se gândesc la câte le-a dat Domnul în trecut, precum nici ucenicii nu s-au gândit la minunile precedente. Căci Domnul n-a făcut numai atunci minuni în stare să arate ucenicilor că El poate totul și că încrederea în El trebuie să fie desăvârșită și să lase toate griile pe seama Domnului. Ci și acum El convinge pe fiecare creștin în parte, în chip minunat, despre acestea. Viața fiecărui creștin adevărat poate să ne prezinte o mulțime de situații grele și fără de ieșire, pe care Domnul le-a dus la bun sfârșit, dezlegându-le nevăzut, dar minunat. Și dacă petrecem trecutul nostru prin minte și medităm la întâmplările vieții noastre, vom putea scoate din ele o învățătură foarte folositoare, atât pentru prezent, cât și pentru viitor: că, precum Domnul, în trecut, a intervenit, prin minune, în împrejurările grele ale vieții noastre, ne-a salvat și ne-a mântuit, tot așa va face și acum, ca și în viitor. De ce nu? Oare acum a încetat să mai fie bun? Sau poate atunci eram noi mai dreți și mai virtuși?

„Cinci pâini și doi pești”. Iată ce mâncare aveau treisprezece persoane, Domnul și cei doisprezece ucenici. Deși Domnul în viața Lui pământească avea nevoie de hrană ca și noi, deși avea în stăpânire întreg belșugul de bunătăți de pe lume, totuși nu avea în grijă să aibă hrană multă, nici felurită, nici nu-I trebuia delicatețe. Nu trăia ca un ascet, nici nu respingea mâncarea, pe care i-o puneau înainte cu bucurie oamenii, când Îl chemau la mesele lor. Dar viața îmbelșugată Îi era străină. Mâncarea Sa, împreună cu a ucenicilor, se distingea prin frugalitate. Mâncau numai cât era de trebuință, ca să se hrănească organismul, căci hrana nu are alt scop, decât să întrețină viața. Domnul mânca ca să trăiască, și nu trăia ca să mănânce. Căci, din nefericire, mulți oameni și-au mărginit scopul

vieții lor la atâta: să mănânce. Se îngrijesc, se neliniștesc, fură, fac călcare de jurământ, varsă sânge și măcelăresc trupurile altora, nu pentru a se hrăni, ci pentru a se desfăta cu mâncare, pentru a avea multe feluri de bucate și de băuturi gustoase, care stârnesc pofta. Ei bagă mâncare fără saț în pânțele lor, pentru că: „Dumnezeul lor este pânțele”, cum zice dumnezeiescul Pavel. Ceea ce face pe oameni să se neliniștească, să nu creadă, să păcătuiască, să se abată, nu este nevoia de hrană, ci dorul nefiresc de desfătare meșteșugită, robia către pânțele. Aceasta este una dintre dorințele și patimile pe care le lucrează cei ce sunt robi pânțecelui și este întotdeauna în legătură cu imoralitatea și desfrâul. Așadar, frugală și mărginită la nevoile absolute era hrana Domnului. Și totuși din această hrană, din cinci pâini și doi pești, a săturat atunci mii de oameni.

Belșugul de hrană dat prin minune

Acum Domnul va înnoi minunea pe care a făcut-o altă dată cu israelitenii cei din pustie, prin Moise. Va putea Dumnezeu să gătească masă în pustie?, ziceau atunci evreii, chinuiți de foame. Și Dumnezeu s-a arătat cu adevărat și le-a pregătit masă. *„Să mergem să cumpărăm de două sute de dinari pâine, ca să le dăm să mănânce”*, ziceau acum ucenicii îngrijorați. Dar Domnul le va da pâine, fără ca ei să facă vreo cheltuială, căci nu aveau bani. De aceea, Domnul poruncește: *„Aduceți pâinile la Mine”* (v. 18). Dați-Mi în mâinile Mele acele cinci pâini. Ele vor fi de ajuns. Fără îndoială, Domnul putea să facă minunea, fără să ia pâinile în mâini. Dar a vrut să ne arate că numai atunci hrana ne face o adevărată bucurie și este binecuvântată de Domnul, când punem în mâinile Sale toate ale noastre, când Îl punem pe El chivernisitor al averii noastre, ca s-o chivernisească El după sfântă voia Sa. Și atunci vom primi cele de trebuință din mâinile Domnului și vor fi mult mai dulci și mai plăcute. Da! Nefericirea

celor mai mulți oameni nu provine din lipsă, căci cei mai mulți au cele materiale, ci din lipsă de tihnă, mulțumire, pace. Și aceasta se întâmplă pentru că oamenii nu se pricep să-L facă pe Hristos administrator al averii lor și chivernisitor al vieții lor. Ei cred că materia cea nesimțitoare îi face fericiți. Dacă ei vor da averea lor lui Hristos, dacă ar da fraților Lui mai mici, adică săracilor și celor strâmtorați, prin milostenie și dragoste, atunci ei ar primi înapoi înmulțite averile lor, iar pe deasupra ar câștiga bucurie și fericire.

Mai rămâne de a da poporului mâncare, prin minune. Domnul „a poruncit să se așeze poporul pe iarbă”. A poruncit să se așeze în grupuri de cincizeci sau o sută de persoane, după cum notează ceilalți evangheliști. Domnul n-a așternut covoare pe jos, nici n-a adus fotolii. Totuși, El așternuse mai dinainte locul cu niște covoare pe care numai El putea să le țese, cu covoare de iarbă verde, frumoase și sănătoase. Această simplitate, împreună cu îndestularea care va urma, a produs multă bucurie. După aceea, Domnul: „*luând cele cinci pâini și cei doi pești, ridicându-și ochii la cer, le-a binecuvântat*”. Moment crucial. Domnul ia în mijlocul acelei mulțimi locul tatălui într-o familie; un tată înconjurat de copiii săi. Și-a înălțat ochii la cer, ca să mulțumească Părintelui ceresc, învățându-ne și pe noi, spune Sf. Ioan Gură de Aur, „*să nu ne apucăm de mâncare până nu mulțumim Aceluia care ne-a dat această mâncare*”. Căci hrana zilnică o primim din mâinile lui Dumnezeu și se cuvine să-I mulțumim neapărat pentru aceasta. Dar omul, din nefericire, este atât de obișnuit cu binefacerile lui Dumnezeu, încât crede că Dumnezeu este îndatorat să-i facă mereu bine, fără ca el să se simtă dator să-I mulțumească lui Dumnezeu, cât de cât. Și acest fenomen este foarte obișnuit; mulți creștini, atât în casele lor, cât și între străini, se așază la masă fără să facă acel semn care îi deosebește de animale, adică nu spun câteva cuvinte de rugăciune, nu fac semnul sfintei cruci, nu-I mulțumesc lui Dumnezeu. Nebunule! Dacă vreun alt om îți dă vreun fleac, te

simți dator să-i mulțumești. Dar nu te gândești să-I zici mulțumesc lui Dumnezeu, care te hrănește! Nerecunoscătorule! Tu crezi că mâncarea pe care te grăbești s-o înfuleci este rezultatul muncii tale, al banilor tăi, nu un dar al lui Dumnezeu; dar dacă Dumnezeu nu ți-ar da sănătate, ce s-ar face cu banii tăi și cu mâncarea ta, oricât de îmbelșugate ar fi? Dacă Dumnezeu ți-ar lua mijloacele de câștig, cum ți-ai agonisi mâncarea? Și totuși, o ești atât de orbit de egoism, încât, nu numai că nu mulțumești tu lui Dumnezeu pentru mâncarea pe care ți-o dă, ci ironizezi pe comensalii tăi, care îndrăznesc să-și facă cruce înainte de mâncare. Ce nebunie! Dar cuvintele acestea ale lui Dumnezeu arată cât este de sfântă datoria de a mulțumi: „*Orice faptură a lui Dumnezeu este bună și nimic nu este de lepădat, dacă se ia cu mulțumire*” (I Tim 4, 4). Prin urmare, adevărații creștini trebuie să fie nepăsători față de nebunia și ușurătatea lumii, care îndrăznește să ironizeze asemenea datorii sfinte, recomandate de Însuși Dumnezeu, semne de bună cuviință și de cinste, dacă le împlinim.

Așadar, Domnul a binecuvântat pâinile și peștii. Dar binecuvântarea aceasta a împlinit marea minune, care a urmat. Creatorul a dat atunci celor cinci pâini și celor doi pești însușirea extraordinară și supranaturală de a se înmulți, așa încât să se sature din ele mii de oameni. Pâinile s-au făcut pe măsura a două mii, să zicem, de pâini de mărimea celor cinci, care erau la început. Iar peștii au ajuns la o cantitate de mai multe sute de kilograme. Deoarece Domnul, prin binecuvântarea dată, a îndeplinit minunea: El a îndestulat până la saturație nevoile poporului. De aceea și zice Evanghelistul: „*Și frângându-le, le-a dat ucenicilor, și ucenicii poporului*” (v. 19). Această acțiune a Mântuitorului, când a frânt pâinile și le-a dat ucenicilor și prin aceștia poporului, este vrednică de mare luare aminte. Domnul n-a făcut acest lucru, numai pentru ca ucenicii să-L ajute la împărțit pâinile, ci și ca să-i cinstească pe ucenici. A vrut să-i prezinte pe ucenici poporului, ca pe niște colaboratori ai Săi la acest lucru minunat. În acest fel a arătat Domnul care

va fi în viitor activitatea ucenicilor. A arătat cum va fi împărțită lumii hrana spirituală, până la sfârșitul veacurilor. De la Hristos, care este izvorul plin și nesecat, prin mijlocirea ucenicilor, a apostolilor, a slujitorilor Bisericii, hrana va fi împărțită lumii întregi. Nimeni nu poate să împărțească altora harul sfințitor al Tainelor, dacă el n-a primit în prealabil acest har de la Hristos. Și harul nu este împărțit nimănui, decât numai prin slujitorii Bisericii, urmașii apostolilor. Pe aceștia i-a pus Domnul peste robii Săi: „*ca să le dea lor hrana de vreme*” (adică cuvântul lui Dumnezeu și pâinea vieții, Sfânta împărtașanie, Mt 24, 45). „*Ei sunt iconomii tainelor lui Dumnezeu*” (I Cor 4, 1). Iar comoara hranei spirituale, peste care ei au fost puși iconomi, este atât de mare, încât este de ajuns pentru toate mulțimile de generații omenști. Și totuși, din nefericire, mulți oameni nu vor să primească această hrană dumnezeiască, deși ei, nenorociții, sunt flămânzi, însetați și suferinzi. Câți însă se apropie cu mulțumire, primesc belșugul harului, bucuria, pacea, viața.

Vrednic de luare aminte este că înmulțirea pâinilor cea prin minune nu s-a descoperit de la început, ci pe măsură ce se împărțeau poporului pâinile. N-a apărut deodată o pâine mare și un pește monstruos. Precum făina văduvei din Sarepta, care îl găzduise pe proorocul Ilie, creștea pe măsură ce era întrebuințată, așa s-a întâmplat și acum. Pâinile sporeau pe măsură ce erau împărțite poporului. Ele se împlineau la loc. Acest fenomen simbolizează foarte bine două înseninate adevăruri.

Pe de o parte că virtutea, cu cât o punem mai mult în lucrare, cu cât omul lucrează mai mult virtutea, în diferitele împrejurări ale vieții sale, cu atât ea se împlinește mai mult. Pe de altă parte, în special milostenia are această particularitate: dacă ai ceva și dai din acel lucru, firesc ar fi să se micșoreze. Totuși se întâmplă ca și cu cele cinci pâini: cu cât dai, cu atât se înmulțește. Se înmulțește chiar și materia, dar cu mult mai mult câștigul sufletesc, răsplata în ceruri, care va fi dată de Dumnezeu celor milostivi. „*Cel ce seamănă*

cu binecuvântare, cu binecuvântare va și culege”, zice Duhul Sfânt. Adică cel ce seamănă din belșug sămânța milosteniei, va și culege din belșug rodul bunătăților cerești (II Cor 9, 6).

Iar urmarea minunii se arată lămurit prin cuvintele: „*Și au mâncat toți și s-au săturat*”. Din acele cinci pâini au mâncat toți. Nu numai unii, ci toți, fără excepție. Și toți s-au săturat. Căci ceea ce satură pe om nu este belșugul câștigat pe nedrept, ci darul binecuvântării lui Dumnezeu. Ia aminte bine, cititorule, căci acest lucru privește rezolvarea unei probleme mari și chinuitoare, care neliniștește astăzi întreaga lume. Fiecare în parte și popoarele în totalitatea lor încearcă să-și câștige, în orice mod, un belșug cât mai mare de mijloace materiale, cu gândul că, având belșug material, vor trăi fericiți. Și totuși, Domnul, cu gura Sa, a mărturisit că: „*Viața cuiva nu stă în prisosul bogăției sale*” (Lc 12, 15). Se poate constata limpede, din realitatea contemporană, că unde este belșug de mijloace agricole și meșteșugărești, acolo este și hrană mai bună și condiții de viață superioare. Și totuși, în lume domnește nefericire, foamete, criză. Și astăzi, ca și înainte, găsești nefericire în case îmbelșugate și bogate, iar pacea și bucuria „domnesc” adesea în familiile care abia au câte ceva, dar care se bucură de binecuvântarea lui Dumnezeu.

Și nu numai că au mâncat toți și s-au săturat, dar „*au strâns fărâmiturile, douăsprezece coșuri pline și cei ce mâncaseră erau ca la cinci mii de bărbați, afară de femei și copii*” (v. 20-21). Au rămas douăsprezece coșuri de fărâmituri, după ce s-a săturat atâta mulțime de oameni, din care numai bărbații erau cinci mii și cel puțin tot pe atâția femei și copii. A rămas câte un coș pentru fiecare ucenic. Ei dăduseră cinci pâini și au luat înapoi douăsprezece coșuri! Acest lucru confirmă și adevărul că fiecare primește sporit de la Dumnezeu, din ceea ce dă fratelui său flămând.

Se mai arată aici dărnicia minunată a lui Dumnezeu. Atâtea mii de oameni au mâncat din belșugul de pâini și de pești și au mai

rămas și fărâmituri. Căci prea bunul Dumnezeu, atunci când ne dă darurile Sale minunate, nu este niciodată zgârcit, nu se târguiește. Ci întotdeauna ne dă daruri bogate și minunate. Numai noi să fim vrednici de darurile Lui și, în primul rând, de cele duhovnicești. Căci cele materiale sunt trecătoare, iar belșugul lor este primejdios. Dumnezeu ne dă „*cu mult mai presus decât toate câte cerem sau pricepem noi*” (Ef 3, 20). Este foarte important să știm că oricât de darnic este Domnul, nu-i place că noi risipim. Porunca pe care a dat-o în această împrejurare ucenicilor Săi: „*Strângeți fărâmiturile rămase, ca să nu se piardă nimic*”, poruncă pe care o redă Sfântul Evanghelist Ioan, conține învățătura de economie. Orice ai strâns astăzi, îți va fi mâine de folos. Orice se economisește de la cei avuți, este de trebuință pentru cei săraci. Din nenorocire, sunt mulți creștinii care au belșug și fac cheltuieli mari, pe când alții flămânzesc și sunt lipsiți. Aceasta este lipsă de mulțumire lui Dumnezeu pentru darurile pe care ni le-a dat, dispreț și nesimțire, în felul acesta omul risipește și cheltuiește darurile bunătății lui Dumnezeu, fără să se arate mulțumitor. Și nemulțumirea aceasta este pedepsită. Mâine vei fi lipsit de acele lucruri, pe care astăzi le irosești și le cheltuiești fără rost. Să-ți rămână bine întipărit în minte acest lucru.

Dar când am pus accentul pe economie, atragem luarea aminte a slujitorului asupra faptului că ucenicii lui Hristos nu s-au apucat să adune fărâmiturile decât numai atunci când toți mâncaseră și se săturaseră. Acest lucru ne arată că nu trebuie să facem economie pe spinarea altuia, nu trebuie să strângem resturile și să le punem bine, mai înainte de a se satura și ceilalți. Economie să facem la propriile noastre cheltuieli. Să nu facem economie cu pâinea altuia. Căci astfel de oameni economi sunt destui!

Aceasta este minunea înmulțirii pâinilor. Ea este considerată și ca pildă, înțelegându-se că Hristos este hrana spirituală a omenirii. El este Pâinea Vieții, care întărește și hrănește inimile credincioșilor

Săi. Oricât s-ar bucura omul de pâinea pământească, dacă nu are împreună cu bogăția de bucate gustoase și de bunuri materiale pe Hristos, pâinea vieții, atunci nu-i rămâne nimic din toate bogățiilor lui. Toate pier în mormânt. Ce le-a rămas Galileenilor, care s-au saturat prin minune, dacă ei n-au crezut în Hristos și nu L-au urmat cu statornicie, ca să se hrănească și ei cu pâinea vieții? Domnul a spus lămurit către ai Săi că pâinile făcute prin minune, pe care le-au mâncat atunci, sunt o hrană trecătoare, o hrană care se mistuie. Dacă ei nu se îngrijesc de hrana care rămâne, dacă nu vor mânca pâinea vieții, nu pot avea viață. Și deoarece această pâine a vieții este Trupul și Sângele Domnului, de aceea a arătat El acest lucru în chip lămurit: *„De nu veți mânca Trupul Fiului Omului și de nu veți bea Sângele Lui, nu veți avea viață în voi”*. Și, ca să nu rămână nicio îndoială, a adăugat Domnul: *„Eu sunt Pâinea Vieții, pâinea cea vie pe care s-a pogorât din cer. Dacă va mânca cineva din pâinea aceasta, va fi viu în veci. Iar pâinea pe care o voi da Eu este Trupul Meu, pe care-l voi da pentru viața lumii”* (In 6, 23, 58). Și, în special minunea înmulțirii pâinilor este chip al Sfintei Împărtășanii, pe care, prin mijlocirea preoților Săi, o dă Domnul credincioșilor. Și hrănește mulțimile de adevărați creștini, din neam în neam, cu o neprețuită hrană duhovnicească, precum a dat atunci, prin mijlocirea celor doisprezece ucenici, pâinea hranei trupești mulțimilor. Așadar, cititorule, ai înaintea ta o minune, mai mare decât aceea pe care a făcut-o Domnul în pustie, ca să hrănească trupul Galileenilor. Tu ai minunea Sfintei Cuminecături, care se împlinește în fiecare Sfântă Liturghie, când se aude chemarea: *„Cu frica lui Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați”*. Apropie-te, ca să-ți hrănești sufletul cu pâinea vieții. Ești fericit dacă ai frică de Dumnezeu, credință și dragoste, ca să te apropii și să fii părtaș la marea taină a Sfintei Cuminecături.

Capitolul II

MINUNI ALE DESĂVÂRȘITEI PUTERI ASUPRA FIRII

PRIMA PESCUIRE MINUNATĂ

(Lc 5, 1-11)

Fiecare minune poate fi considerată o icoană, în care Îl vedem pe Domnul împlinindu-Și lucrarea cea mare a mântuirii omului. Îndeosebi această minune a vânării de pește este chipul chemării și al instruirii dinainte a acelor care fac lucrul mântuirii. Căci acest lucru al Domnului avea nevoie de niște persoane care să petreacă în apropierea Domnului în tot timpul vieții Sale pe pământ; iar apoi, să primească putere de sus, puterea Duhului Sfânt, ca să desăvârșească lucrarea. Așadar Domnul, în scopul acesta, a chemat pe cei doisprezece ucenici, pe care apoi i-a

făcut apostoli. I-a ales mai cu seamă printre pescarii din Galileea; căci pescuitul, ca și păstoritul, este chip al lucrării, la care ucenicii au fost chemați atunci.

Domnul a împreunat chemarea la ucenicie cu minunea despre care vorbim acum, ca să arate, ca într-o icoană care a rămas neștersă în sufletele ucenicilor, atotputernicia și stăpânirea desăvârșită asupra firii, pe care o avea Hristos. Pescuirea minunată este chip al pescuitului propovăduirii Evangheliei și al convertirii oamenilor, prinși în mreaja Sfintei Biserici.

Este chip al dezvoltării viitoare a Bisericii și al întregii ei istorii. Și noi, iubite cititor, suntem printre peștii care au fost atrași de mreaja Bisericii. Și noi suntem într-o oarecare măsură și pescari. De aceea, trebuie să acordăm mare atenție pescuirii minunate.

Pescarul și pescarii

Un început potrivit, prin care Pescarul învățător să vâneze pe pescarii ucenici, a fost propovăduirea vestită în această împrejurare poporului, înghesuit pe țărm. De aceea, Sf. Evanghelist începe povestirea sa în felul următor: *„Pe când mulțimea Îl îmbulzea, ca să asculte cuvântul lui Dumnezeu, și El ședea lângă lacul Ghenizaret”* (v.1). Adică mulțimea poporului care se îmbulzea în jurul Domnului era atât de mare, încât nu putea să se facă cât de puțin loc; de aceea s-a ivit necesitatea ca Domnul să se urce pe țărmul înalt al lacului Ghenizaret, care, prin nisipul așternut pe el, preînchipuia nenumărata mulțime care în toate veacurile aleargă după cuvântul lui Dumnezeu.

Dar, întrucât Domnul rămăsese pe mal, la același nivel cu poporul, tot nu putea fi văzut și auzit de mulțime. Nu I-a fost greu Domnului să rezolve și această dificultate: *„A văzut două corăbii oprite lângă țărm, iar pescarii, coborând din ele, spălau mreajile. Și*

urcându-se într-una din corăbii, care era a lui Simon, l-a rugat s-o depărteze puțin de la mal” (v. 2). Domnul, urcându-Se în corabia lui Simon, i-a poruncit să-I îngăduie să întrebuițeze corabia, care până atunci, în ziua aceea, nu fusese întrebuițată decât la prins pește, ca amvon de la care se vor pescui sufletele oamenilor. În acest scop, Petru trebuia să depărteze corabia de la țărm, pentru ca învățătorul să poată fi văzut de toată mulțimea. „*Și șezând, învăța mulțimile din corabie*” (v. 3). El ședea în corabie cum șezuse pe nisipul de pe mal.

Dumnezeiescul Evanghelist notează aceste lucruri; căci ele erau ca o prevestire. Apoi adaugă vânarea minunată a peștilor. Domnul avea o oarecare cunoștință cu Petru și fiii lui Zevedei, Iacob și Ioan. Cunoștința o făcuseră în preajma Iordanului, prin mijlocirea lui Ioan Botezătorul. Dar, după ce au făcut cunoștință cu Domnul, ei s-au întors în patria lor, Galileea și și-au văzut mai departe de pescuitul lor. Iar acum, mai înainte de a-i chema la vânare sufletească, Domnul face o minune foarte specială, cu meseria pe care o avuseseră ei până atunci. Minunea era foarte instructivă și pentru lucrarea către care Iisus va chema pe ucenici de aici înainte și era un chip al acelei lucrări.

Și de aceea, „*Când a încetat de a vorbi, a zis către Simon: «Depărtează-te la adânc și aruncați mreșile voastre, ca să pescuiți»*” (v. 4). De îndată ce a încetat să vorbească poporului, Domnul s-a întors către cei din corabie și a zis către Petru, cârmaciul corăbiei, să îndepărteze corabia spre adâncuri. Iar către ceilalți a zis să-și arunce mreșile ca să pescuiască.

Ziua aceea nu era o sâmbătă, zi care este destinată cultului lui Dumnezeu și odihnei poporului. Era o zi de lucru, de aceea, îndată după sfârșitul cuvântării Sale, Domnul cheamă pe Petru și pe tovarășii săi la munca lor zilnică. Nu există mai înțelept și mai folositor acord al datoriilor noastre cu privire la hrană și viață, decât

acela pe care ni-l arată Domnul în împrejurarea de față. Adică: să ne petrecem începutul zilei într-o unire cu Dumnezeu, unire care se face prin rugăciune și prin meditarea cuvintelor lui Dumnezeu, iar restul zilei să-l petrecem lucrând pentru a ne susține viața. Atunci și munca noastră va da un îndoit câștig. Căci munca va fi sfințită prin cuvântul lui Dumnezeu și nu va deveni prilej de păcătuire, de nedreptate, de exagerare, de împruținare a credinței. Iar apoi, munca va aduce roade, fiindcă va avea binecuvântare din partea lui Dumnezeu, cu Care ne-am întâlnit în rugăciune mai înainte de a ne începe munca. Noi am cerut supravegherea lui Dumnezeu asupra muncii noastre. Așa că rugăciunea, nu numai că nu este o piedică, ci, dimpotrivă, ne ajută foarte mult în reușita muncii noastre zilnice. În felul acesta, nici munca noastră nu se va arăta potrivnică îndatoririlor noastre religioase. Acest lucru îl spunem, fiindcă sunt foarte multe discuții în problema aceasta. Mulți cred că rugăciunea este pierdere de timp, zăbavă păgubitoare și cred că citirea cărților sfinte este o ocupație de prisos. Ei se îndreptățesc zicând: putem noi să ne facem timp și pentru acestea? Am toată bunăvoința, dar nu am timp. Sunt un om muncitor și nu găsesc vreme cuvenită. Și totuși, niciun lucru îngăduit de Dumnezeu nu poate fi făcut fără rugăciune și fără să intrăm în comuniune cu persoanele dumnezeiești. Nu dau aici de pildă pe împăratul David, pe care greutatea îndatoririlor împărătești nu-l împiedica să-și împlinească datoria preasfântă de rugăciune. Nici pe vestitul om politic și conducător al Marii Britanii, Gladston, care găsea timp pentru rugăciune, de la care nu lipsea, deși avea noian de îndatoriri, decurgând din poziția și funcția lui. Voi reda aici numai mărturia unui negustor englez, care zice: de câte ori am trecut cu vederea rugăciunea, ca să mă duc la munca mea, am pierdut apoi timp mult și prețios, fără să câștig nimic. Dar de câte ori am petrecut un anumit timp în rugăciune, afacerile mi-au reușit mai

bine, într-un timp mai scurt. Și chiar dacă nu mi-au reușit, am avut pace în suflet, fiind convins că Dumnezeu mi-a trimis nereușita, tot spre folosul meu.

Iar alții fiindcă consideră munca zilnică incompatibilă cu viața evlavioasă, neglijează de cele mai multe ori munca, spre marea pagubă a lor și a altora. În felul acesta viața evlavioasă ajunge să fie defăimată, ca una care duce la nelucrare și la trândăvie. Însă întâmplarea despre care vorbim dovedește limpede că evlavia ajută foarte mult munca zilnică. Petru și tovarășii săi, deși munciseră toată noaptea, și prin urmare aveau toate motivele să caute odihna, deși erau mândriți pentru nereușita strădaniei lor de o noapte întreagă, totuși s-au grăbit și au alergat să vadă pe Hristos și să asculte învățătura Sa, când vorbea El poporului pe mal. Au dat uitării toată oboseala și s-au grăbit să asculte cuvântul lui Dumnezeu. Și să nu credeți că exemplul acesta nu are pereche în vremurile de mai târziu. Pe timpul Marelui Vasile, poporul alerga la Biserică să asculte pe acest Sfânt Părinte, apoi se întorcea la muncă; iar seara, după ce munca era săvârșită, se întorcea plin de râvnă la Biserică, ca să asculte iarăși cuvântul Marelui Ierarh.

Avem și exemple contemporane. Vedem că țăranii evlavioși, după munca lor de o săptămână, se duc pe jos în locuri îndepărtate, ca să asculte predicile vreunui om sfânt.

Dar fiți atenți: Petru a ascultat până la sfârșit învățătura Domnului, dar și Domnul S-a simțit dator să-l întovărășească pe Petru în munca lui zilnică. Ce binecuvântare primește munca noastră, când Hristos însoțește pe cei ce lucrează cu evlavie, asta vom vedea mai jos.

„Îndepărtați corabia spre adânc și aruncați mreжіle voastre ca să pescuiți”, a zis Domnul. Iar Petru, care încă nu știa cine îl cinstise cu prezența în corabia lui, a răspuns la porunca aceasta a Domnului, ca și cum ar fi vorbit cu un învățător, vrednic de cinste, dar în

totul la fel cu noi, oamenii: „*Domnule, ostenindu-ne toată noaptea, nu am prins nimic*”. Tristețea acestui răspuns al lui Petru ne dă o idee despre soarta oamenilor pe acest pământ. Soarta noastră este muncă obositoare. Petru muncise toată noaptea; în zori primește poruncă de la Dumnezeu, cel ce împarte oamenilor munca, să-și urmeze lucrul său. Aceasta este rânduiala obștească: ieri am muncit, continuăm astăzi, iarăși mâine și așa mai departe, până în vremea când vom scăpa de pe acest pământ, în care nu avem parte decât de osteneală și de muncă. Iar omul care ar vrea să facă excepție de la muncă se distruge sufletește și trupește, căci munca este un element necesar pentru însăși viața omului. De aceea, omul și în rai primise porunca să muncească, cu deosebirea că acea muncă era veselă, plăcută și ușoară. După căderea în păcat însă munca a devenit obositoare și grea, dar și mai mult necesară. Căci osteneala și sudoarea cu care omul cel căzut trebuie să-și mănânce pâinea a devenit un însemnat mijloc pedagogic, o ispășire și o binecuvântare. Mintea, care este atrasă întotdeauna către rău, de păcat, prinsă fiind de muncă, are o ocupație. Și inima se împlânzește prin muncă. Așa încât să nu mai fie atrasă spre dorințele păcătoase, care se adună în inimile celor leneși și trândavi. Prin muncă trupul, care dorește împotriva Duhului, este ținut în frâu și se face organ al Duhului. Prin muncă, omul îngreunat își atrage asupra sa ochiul cel milostiv al lui Dumnezeu, pășește spre progres și spre știință, ajungând la sfințenie. Și totuși, îl auzim pe Petru exprimându-și necazul: „*Ostenindu-ne toată noaptea, nu am prins nimic*”. Adesea auzim și vedem același fenomen: muncă nerodnică. De ce rămân fără rod multe munci obositoare? Și de ce altele sunt cu desăvârșire lipsite de rod?

Mai întâi rămân neroditoare și vătămătoare muncile fără Hristos, muncile nelegiuite, care au pe diavolul în tovărășie, și iată unele din acestea: neguțătorii și întreprinderi care se sprijină pe

minciună și înșelătorie, pe lipsa de judecată și pe prostia oamenilor. Meserii al căror rezultat trezește instinctele cele mai josnice ale omului și care urmăresc stricarea inimii lui. Cărți și tipărituri cu care scriitorii încearcă să hrănească patimile rușinoase ale cititorilor, încearcă să-i învețe nelegiuirea și imoralitatea, pentru ca autorii să se îmbogățească de pe urma acestui negoț rușinos. Meșteșuguri aducătoare de câștig, în care, prin înșelăciune și prin jocuri de noroc, se stoarce sângele săracilor și se duc la sapă de lemn și la sinucidere suflete sărmame. Iar alții se îmbogățesc de pe urma ruinii acestora, câștigând averi mari de azi pe mâine, până ce le va veni și lor rândul să sărăcească. Cărciumi și case de desfrâu, în care omul se distruge și se omoară. Locuri cunoscute sau ținute în taină, în care jocul de cărți mănâncă banii, nu numai ai celor bogați, ci și ai acelor capi de familie săraci, ca să le dea familiile peste cap. Aceste munci sunt neroditoare? Eu văd că tocmai acestea aduc un câștig mare, îmi va zice cititorul. Nu tăgăduiesc că aceste munci aduc la început câștig, adesea câștig mare, și procură o viață de risipă și desfătări. Dar nu va trece mult și vor veni mari neliniști, certuri, amărăciuni, nenorociri și ucideri. Mai important este însă faptul că, la sfârșit, câștigul îmbelșugat, adunat prin muncă nelegiuită, se va preface în cenușă. Și-n asta constă cea mai mare rătăcire a acelora, care cred că câștigul din muncă nelegiuită îi va face fericiți, precum și a acelora, care se supără și se mâhnesc fiindcă muncitorii nedreptății câștigă mult, au o situație înaltă în obște și ajung la cele mai mari demnități, încalcând rânduiala morală și cinstea. Dacă bunul meu cititor nu este nerăbdător, dacă învață să rabde și să aștepte, va afla din realitatea de necombătut că cele adunate rău ajung în sacii răutății, și va zice împreună cu David: *„Am văzut pe cel nelegiuit mândrindu-se și înălțându-se ca cedrii Libanului; și am trecut, și iată nu era, și l-am căutat pe el și nu s-a aflat locului”* (Ps 36, 36). Dar, îmi va zice altcineva, în adevăr sunt fără rod și stricăcioase

muncile nelegiuite, însă de multe ori vedem că și munca dreptilor rămâne neroditoare. Dreptii se ostenesc și se chinuiesc cu dreptate și cu sfințenie, și totuși abia ajung să-și țină zilele. Cum explici asta?

Este adevărat că Dumnezeu îngăduie adesea ca muncile drepte să nu aducă roade, ba chiar să nu aducă niciun rod. Dar aceasta este o binefacere a lui Dumnezeu pentru cei drepti. Mai întâi fiindcă Dumnezeu tot nu-i lasă nicio dată să flămânzească. În al doilea rând, dându-le o nereușită în munca lor, Dumnezeu previne pericolele cele mari care sunt legate de bogăție, pericole de ordin moral. În al treilea rând, fiindcă cel drept, după o astfel de nereușită, se lipește și mai mult de Dumnezeu, așa cum s-a întâmplat cu Petru și cu tovarășii săi. Căci, după nereușita din timpul nopții, s-au grăbit cu râvnă să asculte cuvântul lui Dumnezeu, pe care dacă ar fi prins pește și ar fi trebuit să se ocupe de peștele prins, n-ar fi avut timp să-l asculte. După rezultatele rele în munca lor, dreptii se învață să aștepte hrana lor de la bunătatea lui Dumnezeu, nu de la agoniseala lor. Iar faptul că ei știu că hrana lor atârână de Dumnezeu și le vine de la El, le dă o siguranță pe care nu le-ar putea-o da nicio bogăție materială. Deci, acest fel de muncă, care nu aduce multe câștiguri materiale, are totuși un câștig spiritual, neasemănat mai folositor și, prin urmare, nu este nicidecum fără rod. Iar despre faptul că cei evlavioși și drepti câștigă un rod duhovnicesc, când își fac munca lor cu dreptate sub ochiul lui Dumnezeu, ne încredințează faptul că ei sunt întotdeauna gata să se supună voii lui Dumnezeu și să alerge la ostenele mai mari, deși până atunci au întâmpinat numai pagube. Aleargă să se supună, cu convingerea că până la sfârșit vor avea parte de dumnezeiasca binecuvântare. Și iată dovada acestui lucru în cuvintele lui Petru: *„După cuvântul Tău voi arunca mreaja”* (v. 5). Adică: învățătorule, toată munca de o noapte am trecut-o în zadar. Dar acum, bizuindu-mă pe cuvântul Tău, voi arunca

mreaja iarăși, mă voi supune la o oboseală mai mare, pe lângă care voi suferi și arșița zilei. Căci adevăratul ucenic al lui Hristos, care muncește o muncă legiuită, cu dreptate, nu lasă lucrul din pricina nereușitei, ci privește munca sa ca o chemare a lui Dumnezeu și ca o datorie a sa, către care merge cu deplină încredințare. Și dacă această deplină încredințare este un semn deosebitor al adevăratului tip în munca lui de toate zilele, cu cât mai mult este aceasta un semn al lucrătorului adevărat al Bisericii lui Hristos! Către această lucrare fuseseră chemați acum Petru și tovarășii săi. Oricât s-ar osteni adevăratul lucrător al Evangheliei, fără să atragă pe nimeni, totuși, după cuvântul Domnului, iarăși trebuie să arunce mreaja cuvântării de Dumnezeu cu încredințarea că noile lui osteneli vor fi în sfârșit binecuvântate. Căci dăătorul de muncă, Domnul, care întovărășește întotdeauna orice muncă legiuită, îi va da rezultatul binecuvântat, la vremea potrivită.

Pescuirea minunată

Rezultatul supunerii lui Petru se arată cel mai bine în minunea pe care o descriu următoarele cuvinte ale Evangheliei: *„Și făcând aceasta, au prins atâta mulțime de pești, încât li se rupeau mrejele”* (v. 6). Adică au prins atâta mulțime de pești, încât mreaja, când s-a apucat s-o tragă oamenii în luntre, a început să se rupă. Ceea ce Petru și tovarășii săi n-au putut să facă într-o noapte întreagă, aceea a realizat în scurt timp atracția nevăzută și porunca fără glas a Creatorului, dată mării și peștilor. A fost nevoie de mâinile mai multor oameni, ca să tragă mreaja. De aceea: *„Au făcut semne tovarășilor lor din cealaltă corabie, ca să vină să le ajute lor. Și au venit și s-au umplut amândouă corăbiile de pește, încât se cufundau”* (v. 7). Fiindcă în cealaltă barcă confrății lor se găseau în aceeași situație și așteptau rezultatul pescuitului, i-au chemat prin semne, ca să nu-i

înștiințeze despre întâmplare, până nu vor vedea cu ochii lor. I-au chemat să vină, să tragă împreună mreaja din mare. Au venit și au tras-o cu luare aminte și amândouă corăbiile s-au umplut în așa măsură de pești, încât au început să se cufunde din pricina greutateii peștilor, și abia de mai pluteau pe apă.

Această mulțime de pești era dovada minunii, dar și dovada binecuvântării pe care Domnul o dă la sfârșit, celor ce muncesc în ascultare. Iar unde este binecuvântarea lui Dumnezeu, acolo niciodată nu este puținătate, ci belșug mare, pentru ca oamenii să se încreadă în Dumnezeu mai mult decât în propriile lor ostenele și în propria lor capacitate. Cirezile binecredinciosului Avraam, turmele lui Iacob, sporul îmbelșugat la câmp sau în anumite întreprinderi al unor oameni devotați lui Dumnezeu, dar și capabili să înfrângă ispita bogăției, sunt dovezi ale binecuvântării lui Dumnezeu care dă belșug și spor. Minunea pescuirii nu arată numai rezultatul muncii binecuvântate de Hristos. Ea a avut și alte scopuri, mai sublime. Și iată care sunt scopurile: Mai întâi a arătat stăpânirea desăvârșită a Domnului peste zidurile viețuitoare, care trăiesc în mare.

În minunea înmulțirii pâinilor Domnul arătase puterea Sa asupra firii neînsuflețite. În această minune El se arată ca Făcător și Stăpân, nu numai al firii neînsuflețite, ci și al ființelor vii. A arătat că toate îi sunt supuse Lui. Iar dacă din pricina omului se întâmplă în fire neascultare și nesupunere, acest lucru nu înseamnă că Dumnezeu nu are putere să-L supună pe om, ci dimpotrivă, pe om îl poate distruge un microb nevăzut, cu atât mai mult puterea nemărginită a lui Dumnezeu. Dar Domnul îl lasă pe om liber, deoarece L-a zidit pe om, și, prin libertate, omul trebuie să ajungă la scopul cel mare al vieții sale, iar fără libertate nu poate ajunge acolo. Acest lucru trebuie să-l avem în vedere, ca să ne supunem de bunăvoie, cu liberă voință consimțită, la orice poruncă a lui Dumnezeu Atotputernicul.

În al doilea rând minunea pescuitului a întărit mult dumnezeiasca învățătură pe care Domnul tocmai o propovăduise, cu puțin mai înainte, din luntrea lui Petru. Atât poporul, care alergase acolo, cât și Petru, ascultaseră cu atenție învățătura, dar își păstrasă ideea, că un mare prooroc a fost trimis de la Dumnezeu în Israel. Însă ideea aceasta nu era de ajuns, ca să atragă pe Petru spre mântuire și spre lepădarea de sine, care i se cerea pentru lucrarea apostolică. Petru trebuia să înțeleagă că nu are în fața sa un simplu prooroc, ci pe Acela căruia I se supun și proorocii și toată firea. Iar minunea pescuitului a fost o dovadă suficientă a acestui lucru.

În al treilea rând, pescuirea minunată prefigura și simboliza munca cea nouă, către care erau chemați Petru și tovarășii săi, fiii lui Zevedei. Petru credea că, dacă timpul nopții trecuse în întregime fără folos, – și noaptea se pescuiește cel mai bine, – cu atât mai mult va trece fără folos și ziua. A aruncat mreaja numai din supunere față de porunca învățătorului. Dar minunea i-a dat o învățătură care a rămas neștersă și întipărită în sufletul său. L-a învățat că, oricât de nepotrivite ar părea împrejurările și sufletele oamenilor, când Domnul poruncește și când Petru ascultă, este imposibil să nu aibă pescuitul un rezultat îmbelșugat. Minunea pe care s-a învrednicit să o vadă atunci Petru, cu peștii mării, a văzut-o cu mult amplificată și înnobilită în vestita zi a Cincizecimii, când s-a coborât Duhul Sfânt și a făcut din ucenici pescari de oameni, numai în acea zi mreaja lui Petru a prins trei mii de suflete. Și de aceea a fost nevoie de minunea cu peștii, în care Petru a văzut o mulțime neașteptată de pești și s-a smerit, pe de o parte, iar pe de alta, a căpătat curaj. S-a smerit, fiindcă a văzut cât de neajutorată este puterea lui de om, dar a căpătat și îndrăzneală, fiindcă a luat la cunoștință că acolo unde Domnul poruncește, rezultatul este fericit. Acolo unde ostenelele sau posibilitățile omenești sunt neîndestulătoare și nu pot să atragă sufletele din marea păcatului, acolo puterea Domnului lucrează în

sfârșit fericit. „Fără de Mine nu puteți face nimic”, ne-a încredințat Domnul. Dar ajutați de puterea și de prezența Lui nevăzută, noi putem totul. Doar acest lucru este valabil pentru întreaga lucrare a Bisericii, din ziua în care Petru a început-o până astăzi. Biserica, ca una care a aruncat o altă mreajă în marea furtunoasă a păcatului, numai atunci a avut și are minunate roade în pescuirea sufletelor, când pescarii, slujitorii ei, ascultători, smeriți și devotați lucrului lor, fac rezultatul muncii lor să depindă într-un tot de ajutorul Atotputernic al Cărmuitorului nevăzut al Bisericii. Când ei nu recunosc altă putere și capacitate în ei înșiși, decât capacitatea de a arunca cu supunere mreaja cuvântului și spun cu dumnezeiescul Pavel: *„Nu fiindcă de la noi înșine suntem destoinici să lucrăm ceva ca din partea noastră, ci destoinicia noastră este de la Dumnezeu Cel ce ne-a și învrednicit să fim slujitori ai Noului Testament”* (II Cor 3, 5-6). Acest lucru este și mai mult valabil în lucrarea fiecărui creștin în parte, atât în munca lui de toate zilele, cât și în lucrarea lui duhovnicească. Creștinul trebuie să-și înceapă lucrul său cu supunere și smerenie, fără să cârtească. Iar nereușita de astăzi va fi urmată în mod sigur de o reușită binecuvântată în ziua de mâine.

Impresia lăsată de minune

Nu se putea ca o astfel de minune să nu producă o impresie excepțională: *„Spaima îl cuprinse pe el și pe toți cei ce erau cu el, din pricina pescuitului peștilor pe care îi prinseseră”* (v. 9). Au rămas uimiți când au văzut minunea și când s-au gândit la împrejurările în care se săvârșise ea. Tot așa au rămas uimiți și Iacob și Ioan, fiii lui Zevedei, care erau tovarășii lui Simon. Ei toți erau mai pregătiți să înțeleagă proporțiile minunii, căci făceau meseria de pescari de multă vreme. Dar este foarte interesant că cei ce se află pe treapta cea mai înaltă a nașterii din nou și a virtuții, cei smeriți, aceia simt mai adânc

păcătoșenia lor. Și sunt gata întotdeauna – dar mai ales la Taina Sfintei Spovedanii – să mărturisească păcătoșenia lor înaintea Domnului, cel ce primește mărturisirea lor prin mijlocirea duhovnicului. Este firesc ca aceștia să simtă cel mai adânc starea lor păcătoasă. Căci, precum cineva care are ochi curat și sănătos, vede și cele mai microscopice pete și cele mai mici zbârcituri, care sunt pe haina lui, tot așa și creștinul care are ochiul sufletului curățit, vede și cele mai mici păcate ale sale. În același mod un om mai păcătos, din pricina întunericii adânc, pe care păcatul îl aduce în sufletul lui, din pricina trufiei sale, chiar atunci când alții îi arată starea lui, neagă și nu primește ideea că ar fi păcătos. Ba chiar se îndreptățește în mii de feluri pentru ca ceilalți să nu-și piardă părerea bună pe care o au despre el.

Așadar Petru, care dobândise o adâncă smerenie, mărturisește cu umilință păcătoșenia lui înaintea Domnului, care venise să mântuiască tocmai pe cei păcătoși. Petru se considera cu totul nevrednic să se apropie de Domnul cel fără de păcat. Iată, iubite cititor, o neprețuită pildă de smerenie. Fiindcă numai cel smerit simte cu adevărat păcătoșenia sa și o mărturisește, iar cel trufaș niciodată nu va face aceasta. Cel smerit se află în adevăr, căci nu există om care să nu păcătuiască. De aceea și Domnul îi răsplătește smerenia cu o chemare mare. Căci numai cei smeriți sunt adânc convinși de păcătoșenia lor și, prin urmare, caută să scape de păcatele lor, caută mântuirea și află pe Mântuitorul. Uitați-vă la Petru. Fiindcă zice că este păcătos și se apropie de Hristos, de aceea și Hristos se apropie de el, îl mântuiește și îl ridică până la ceruri. De aceea și noi trebuie să recunoaștem cu smerenie și să avem adâncă simțire că suntem păcătoși, că Hristos trebuie să lucreze întoarcerea noastră, ca să ne mântuiască. În același timp, căzând în genunchi, să-L rugăm să nu se depărteze de noi și în marea Lui bunătate să ne primească pe noi, cei ce ne întoarcem spre El. Fiindcă dacă ne părăsește și ne dă pe față păcatele, s-a sfârșit cu noi.

Chemarea la o nouă pescuire

O dovadă a adevărului pe care l-am afirmat mai sus, că adică Hristos Se apropie de cei smeriți și îi face arătați, sunt cuvintele cu care se adresează Hristos lui Petru și prin care îl cheamă la o nouă vrednicie: „Și zice *Iisus către Petru: Nu te teme, de acum înainte vei fi pescar de oameni*” (v. 10). Domnul îl îmbărbătează pe Petru, ca să nu se teamă. Am spus mai înainte că pe toți cei din corabie îi cuprinsese frica. Dar prezența Domnului nu este înspăimântătoare și primejdioasă, ci mântuitoare și îmbucurătoare. El a venit în corabia lui Petru ca să facă dintr-însul un pescar duhovnicesc, care să atragă pe oameni din marea păcatului, în corabia mântuirii. Domnul îi spune: Nu îți vei schimba meseria, tot pescar vei rămâne. Numai ființele pe care le pescuiești se vor schimba. Până acum pescuai cu mreaja ta ființe necuvântătoare, peștii din mare. De acum înainte, vei pescui cu mreaja cuvântului evanghelic pe oamenii cuvântători, pe care îi vei călăuzi, de la păcat și de la moarte. La mântuire și la viață. Cuvintele tale vor părea cuvinte duse de vânt. Dar pe ele le va călăuzi o putere, mult mai mare decât aceea, pe care o are tăria sforii din care se fac mrejele, cu care tu prinzi pește.

O putere tainică și nebiruită, cu care tu vei atrage sufletele oamenilor, așa că ei, cu voia lor liberă, te vor urma în calea mântuirii. Aceasta este minunea cea mare, mai mare decât aceea pe care ai văzut-o acum și din care ai înțelege bine cât este de mare puterea Mea. Înțelege acum și cinstea la care te voi ridica. Dacă ai considerat o mare minune faptul că Eu acum am silit mulțimea de pești să intre în mreaja ta, vei vedea în viitor o minune neasemănat mai mare. Voi atrage mulțimi de oameni în mreaja cuvântului tău. Dacă ai considerat o cinste prea mare pentru situația ta umilă faptul că acum am venit în corabia ta, în viitor vei avea prilejul să

prețuiești și mai mult vrednicia la care te voi ridica Eu. Vei prețui lucrarea, pe care nimeni altul n-a făcut-o până acum. Așa trebuie înțelese cuvintele pe care Domnul le spune lui Petru.

Însă prin aceste simple cuvinte, Domnul a întemeiat, cu această ocazie, acel cin deosebit de credincioși, care vor prelua în Biserica Sa lucrarea celor sfinte, adică cinul preoțesc. Prin acest cin, liturghisitorii, părăsind toată grija lumească și legăturile pământești, sunt sfințiți de Hristos, prin harul Sfântului Duh, și sunt meniți lucrării dumnezeiești de pescuire a oamenilor și de păstorie a oilor cuvântătoare ale lui Hristos. Cele câteva cuvinte ale Mântuitorului au fost de ajuns ca să convingă pe pescarii cei sinceri și lipsiți de vicleșug, pe Petru cu fratele său și pe fii lui Zevedei, să plece la lucrul chemării lor celei noi. Și de aceea: *„Trăgând corabia pe uscat și părăsind toate, au mers după El”* (v. 11). Tot așa și fiii lui Zevedei: *„Lăsându-și corabia și pe tatăl lor, au mers după El. (Mt 4, 21).* După ce au tras corabia pe uscat, au lăsat toate: pe tată, corabia, mreaja, peștii pe care i-au împărțit tovarășilor lor mai săraci, și au urmat cu hotărâre nestrămutată pe Mântuitorul, ca ucenici nedespărțiți ai Săi și ca viitori apostoli. Mulți dintre noi, dacă am fi văzut o astfel de minune în munca noastră, adică un rezultat îmbelșugat și un câștig neașteptat, s-ar fi grăbit să se folosească de prilej, ca să se îmbogățească. Dar Petru, Andrei, Iacob și Ioan au gândit cu totul altfel. Fiindcă în măsura în care are cineva spor în lucrurile materiale, în aceeași măsură se alipește de lume și se depărtează de Hristos. Petru și tovarășii lui însă au biruit această ispită de îmbogățire, fiindcă bogăția și câștigul ispitește cu tărie pe cei ce vor să se facă următori ai lui Hristos. Cei patru pescari, lăsând toate, s-au lipit de Hristos, de Izvorul cel nesecat al câștigului adevărat și al comorilor fără fund. De aceea sunt vrednici de toată admirația noastră. Și precum Domnul însuși a arătat în pilda cu mărgăritarul cel de preț, Hristos este mai de preț decât tot câștigul pământesc și

decât toate comorile lumii. Prin urmare, creștinul care se alipește cu adevărat de Hristos este un negustor foarte priceput. Poți să fii și tu, iubite cititor, dacă vrei, un negustor priceput și un tovarăș al lui Petru, mergând cu el în urma lui Hristos.

MINUNEA CU BANUL GĂSIT ÎN GURA PEȘTELUI

(Mt 17, 24-27)

Strângătorii cer dajdia pentru templu

Minunea pe care urmează să o tâlcuim ne dovedește din nou că Hristos, ca Dumnezeu a toată făptură, are stăpânire atât peste mare, cât și peste cele ce trăiesc în ea. Domnul este în stare, prin nespusă și nepricepută puterea Sa, să facă marea și animalele din ea să lucreze orice le poruncește El. În ultimul an al vieții Sale pământești, în ultima Sa călătorie în Galileea, Domnul S-a dus în Capernaum, cetate pe care o considera ca pe o bază de operații a propovăduirii Sale. Din pricina aceasta, Capernaumul era *cetatea Sa*. Acolo s-a petrecut evenimentul, pe care Sfântul Evanghelist Matei îl expune în felul următor: „*Venind ei în Capernaum (adică Iisus cu ucenicii Săi), s-au apropiat de Petru cei ce strângeau darea pentru templu și i-au zis: învățătorul vostru nu plătește darea?*” (v. 24). Această dare a templului nu era o dare politică, a puterii romane, pe care obișnuiau să o strângă vameșii, ci era o dare bisericească, pe care o hotărâse Dumnezeu prin Mo-

ise (*Num* 3, 40-47). Această dare trebuia plătită de întâii născuți ai evreilor de la vârsta de 20 de ani, pentru întreținerea templului (vezi și *Ieș* 30, 12). Și totuși, strângătorii acestei dări n-au îndrăznit să se adreseze de-a dreptul lui Hristos, deși această categorie de oameni este întotdeauna foarte îndrăzneță și lipsită de orice considerente. Strângătorii Îl considerau pe Hristos om, și credeau că este obligat, ca atare, să plătească dajdia. Dar, pare-se, aveau față de Domnul un adânc respect, din pricina lucrărilor minunate și a învățăturilor Sale, despre care auziseră și știau destule. Chiar și fără aceasta prezența Domnului ar fi fost de-ajuns să-i impresioneze. Strângătorii n-au cerut darea direct de la Hristos, fiindcă El inspira respect și reverență chiar celor mai neîmpăcați dușmani ai Săi. Așadar, strângătorii se adresează lui Petru. Dar chiar și cu Petru vorbesc cu multă circumspecție. Ei nu cer darea de-a dreptul, ci printr-o întrebare aduc vorba de dare: „*învățătorul vostru nu plătește darea?*” Adică: Nu cumva învățătorul vostru are vreo pricină, în virtutea căreia este exceptat de la darea către templu? Petru însă, cunoscând desăvârșita legalitate a Domnului, răspunde fără nicio șovăială, fără să se mai consulte cu Domnul: „Ba da”.

Acest răspuns al lui Petru a dat Domnului prilejul să arate ucenicilor Lui două adevăruri. Primul era că El, ca Fiu al lui Dumnezeu și Domn al universului, nu era obligat să plătească darea. Mai ales că această dare se dădea ca o ofrandă de curățire pentru sufletele evreilor. Iar Domnul, cel ce a oferit sfânta Lui viață ca jertfă, ca să răscumpere toate sufletele oamenilor, nu avea niciun motiv și nicio obligație ca să dea jertfa de curățire, pentru sfântul și neîntinatul Său suflet. El însuși era răscumpărarea și mântuirea lumii întregi.

Tot așa, nici pentru întreținerea templului nu era îndatorat Domnul să plătească dare. Căci neîntinatul și preasfântul Său trup era Biserica lui Dumnezeu celui Prea înalt și El avea să intre peste

puțin timp în Sfânta Sfințelor, prin sângele Său, când va fi împlinit cele ce trebuia să le îplinească. Acestea toate s-au făcut, ca să ne slobozească pe noi de datoria cu care eram datori, pe care nu puteam să o plătim. Iar celălalt adevăr este că, pentru a se evita sminteala, Domnul era gata să se supună la orice îndatorire de a plăti darea. Și de aceea: *„Când a intrat în casă (Petru), Iisus i-a stat înaintea zicând: Ce ți se pare, Simone? împărații pământului de la cine iau dajdie sau bir? De la fiii lor sau de la străini?”* (v. 25). Îndată ce Domnul a văzut pe Petru că intră în casă, mai înainte ca acesta să-i comunice Domnului întrebarea, Domnul i-a luat-o înainte și i-a zis: Ce crezi tu, Simone? Regii pământești de la cine iau biruri pentru averea mișcătoare sau dajdie pentru persoanele lor și pentru cele nemișcătoare? De la copiii lor sau de la străini, care nu sunt casnicii lor, ci supușii lor. La această întrebare a Domnului, Petru nu putea răspunde decât: „De la străini”. Fiindcă averea familiei este atât de comună între părinți și copii, încât ar fi fost un lucru nebunesc să ia părinții dajdie de la fiii lor. De aceea, Domnul trage concluzia convenită din răspunsul lui Petru: *„Așadar fiii sunt scutiți”* (v. 26). Prin urmare, Hristos era scutit de orice dajdie de acest fel. Căci și templul, pentru care se strângea dajdia, era casa Tatălui Său, și Hristos era, după fire, Fiul al lui Dumnezeu și Dumnezeu. Așadar, din clipa în care Hristos ar fi recunoscut că este dator să plătească dajdia templului, El ar fi tăgăduit poziția Sa de Fiul al lui Dumnezeu și împărat al lui Israil. Dimpotrivă, prin felul în care procedează, Domnul arată că este din fire Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu.

Minunea

Cu toate acestea, zice Domnul, trebuie să plătim dajdia, nu din obligație, ci ca o ofrandă de bunăvoie: „Ca să nu îi smintim pe ei”. Dar de ce s-ar fi smintit? Fiindcă ei nu știau că Hristos este Fiul lui Dumnezeu

și că, prin urmare, nu era dator să plătească niciun fel de dajdie. Dacă El ar fi refuzat să plătească, ar fi dat curaj și prilej acelor care sunt gata să calce Legea, și ar fi micșorat încrederea poporului în persoana Sa.

Prin acest exemplu al Său, plin de înțelegere și smerenie, Domnul ne dă următoarea învățătură, de o importanță covârșitoare: că sunt multe împrejurări în care trebuie să renunțăm chiar și la drepturile noastre, ca să ne supunem pretențiilor, adesea fără rost, dar nevătămătoare, ale fraților noștri. Aceasta să facem dacă îi putem folosi suflutește prin renunțarea la drepturile noastre, sau când este vorba să evităm vreo sminteală. Nu trebuie să uităm că creștinismul este dragoste; iar dragostea jertfește ale sale pentru alții. De aceea au mare vinovăție acei creștini, bărbați sau femei, care cred că libertatea lor nu are nicio margine și nicio obligație. Din pricina aceasta, ei vorbesc, se poartă și se îmbracă într-un mod care smintește și clatină sufletele mai slabe, împingându-le spre păcat. Dacă vreodată este cazul să nu mă conformez legii lui Dumnezeu, să o calc, deoarece din păzirea strictă a poruncii dumnezeiești ar urma să se smintească un altul, atunci eu sunt obligat să păzesc legea dumnezeiască, îngrijindu-mă, în marginile posibilității, să luminez pe cel smintit. Îi voi explica motivele superioare care mă îndeamnă să lucrez așa, chiar cu riscul de a-l sminti. Dacă acela și după o asemenea lămurire, se smintește, atunci i se potrivește cuvântul Domnului, pe care l-a spus într-o împrejurare asemănătoare, despre farisei: *„Lăsați-i pe ei, căci sunt povățuitori orbi orbilor”* (Mt 15, 14). Este mai bine să smintim pe aceia care caută neapărat prilej de sminteală, decât să supărăm pe Dumnezeu, călcând legea dumnezeiască. Dar în orice altă împrejurare, în care nu este vorba să călcăm legea lui Dumnezeu, ci numai să punem libertății noastre hotar, un frâu, sau să renunțăm la drepturile noastre, noi trebuie să ne plecăm la pretențiile fraților noștri. În împrejurarea minunii pe care o tâlcuim, trebuie să ne minunăm de înțelepciunea Domnului. Pe de o parte, El nu era ținut să plătească dajdia, ca să nu smintească pe ucenici, care ar fi crezut că El

este un om ca toți ceilalți, pentru evitarea acestei sminteli avea datoria să se sustragă de la plata dajdiei. Pe de altă parte, trebuia să urmeze legea dragostei, ca să nu smintească pe strângătorii de dări. În al treilea rând, era dator față de Sine să păzească legea demnității și a adevărului, adică să plătească darea într-un mod neobișnuit celorlalți oameni. Și iată rezolvarea înțeleaptă a tuturor acestor datorii simultane: Domnul plătește darea, dar o plătește printr-o minune. În această lucrare de supunere și ascultare, măreția Domnului iese și mai mult în evidență. Așadar, zise către Petru: *„Mergând la mare, aruncă undița și primul pește pe care îl vei prinde ia-l și deschide gura și vei găsi un ban. Ia-l și dă-l lor, pentru Mine și pentru tine”* (v. 27). Adică, îi spune Domnul lui Petru să arunce undița și să scoată primul peștișor care-i va mușca momeala, să deschidă gura acelui pește și în ea va găsi banul.

Fără îndoială, Domnul putea să primească banul și pe altă cale, din mâna vreunui înger, de exemplu. Întrucât însă se afla pe pământ, într-o stare de umilință, Domnul ia banul de la zidirea Lui pământească. Prin această minune Domnul a vrut să Se mai arate o dată puterea nemărginită pe care o are asupra zidirii și atotștiința Sa. Ar fi putut Domnul chiar și pe acest pește să-l scoată la suprafață prin simplul Său cuvânt, și să-i poruncească să dea banul din gură. Dar trebuia să învețe și pe Petru și să ne învețe și pe noi că întotdeauna reușita oricărei activități a noastre este rezultatul puterii Domnului unită neapărat și cu colaborarea noastră prin osteneală. Căci ceea ce orice om poate dobândi prin propria sa strădanie, aceea niciodată Domnul nu i-o dă în chip minunat. Prin urmare, trebuie neapărat să facem întotdeauna tot ceea ce depinde de noi să facem din partea noastră totul, iar apoi Domnul va împlini ceea ce întrece puterile noastre. Pe lângă acestea, Domnul mai trebuia să pună în evidență și supunerea lui Petru, spre muștrarea relei credințe din ziua de astăzi. Căci noi manifestăm de multe ori neîncredere pentru unele lucruri, care ne sunt nemaiauzite, sau paradoxale, chiar atunci când pe

aceste lucruri le afirmă Însuși Domnul, în timp ce primul pescar din Galileea a arătat atâta credință în lucrurile cele mai paradoxale, încât ne face de rușine. Căci era cu adevărat paradoxal ca primul pește, pe care-l va prinde, să aibă banul în gură. De pildă. Domnul, în timp ce făgăduiește mântuirea noastră, slobozirea noastră din patimile păcatului, dacă noi ne străduim în lupta împotriva păcatului. Și totuși, câtă neîncredere arătam noi acestor făgăduieli ale atotputernicului Dumnezeu! Căci tocmai de aceea Petru primește răsplata ascultării lui. În primul pește pe care l-a prins, a găsit banul, precum vestise mai înainte Domnul. Totuși a găsit numai un ban: adică tocmai atât cât trebuia pentru plata dajdiei, datorată de două persoane, și nimic mai mult. Nu fiindcă Domnul nu poate să poruncească peștelui să aducă o cantitate mai mare de bani, ci fiindcă voia să ne învețe, și în această împrejurare, că trebuie să fim mulțumiți cu îndestularea trebuințelor noastre prezente și să credem cu tărie că Domnul, prin buna sa purtare de grijă, ne va da iarăși ceea ce ne va fi de trebuință mâine, pentru ca astfel nădejdea și încrederea noastră în Dumnezeu să rămână mereu vie. Este o mare fericire să se sprijinească un creștin, nu pe averea cea neînsuflețită și pe banii săi cei nesiguri, ci să considere purtarea de grijă cea îmbelșugată a lui Dumnezeu, drept o comoară fără fund, pusă la dispoziția sa.

Domnul a venit să ne mai învețe și următorul lucru, demn de mare luare aminte; că, precum atunci s-a îngrijit până și de dajdia ucenicului Său Petru, tot așa, întotdeauna, ucenicii lui Hristos și colaboratorii Săi la lucrarea de mântuire vor fi părtași ai tuturor bunătăților pe care le are Hristos. Poate să fie cinste și fericire mai mare, decât să fie cineva împreună lucrător cu Hristos și părtaș al bunătăților Sale?

Iată, iubite cititor, ce învățături importante conține această minune, prin care Domnul a arătat încă o dată stăpânirea fără margini pe care o are asupra făpturii întregi.

LINIȘTIREA PRIN MINUNE A FURTUNII DE PE MARE

(Mt 8, 23-27)

Ceata ucenicilor se înspăimântează de primejdia furtunii

De la Capernaum, unde Domnul vindecase pe sluga sutașului și pe soacra lui Petru, a vrut să treacă în ținutul Gherghesenilor, care era în fața Capernaumului. Desigur, Domnul putea să meargă pe uscat, dar a preferat călătoria pe mare, și pe drept cuvânt. Toate cuvintele și faptele Domnului au un rost de învățătură pentru toate neamurile. A învățat mai întâi în cuvântarea Sa cea vestită, cea de pe munte, adevăruri pe care numai unul Dumnezeu putea să le propovăduiască. Dar trebuia și o dovadă practică a dumnezeirii Sale, care să se întipărească adânc în inimile ucenicilor, prin mijlocirea unui necaz și a unei încercări. Ucenicii trebuiau să primească și altă dovadă că Hristos este stăpân al mării, că toate stihiiile firii I se supun și că nu se face nimic fără voia Lui. Domnul trebuia să arate, atât corăbierilor, care călătoresc prin mijlocul mării și al furtunilor, cât și celorlalți oameni, care întâmpină furtunile necazurilor vieții acesteia, că El este Dumnezeu Mântuitor și către Dânsul trebuie să

alergăm cu încredere și să ne punem în El nădejdea noastră tare. Nu este om, familie, popor sau neam pe care să nu-l fi încercat sau să nu-l încerce vreo furtună a necazurilor. Dar să vedem cum descriu Sfinții Evangheliști întâmplarea aceasta: „*Și suindu-Se Iisus în corabie, L-au urmat pe El ucenicii Lui*”, zice Sfântul Evanghelist Matei (v. 23). Când vedem, din Evanghelie, că Domnul a călătorit cu corabia, să nu credem că era o corabie cu cabine, un transoceanic, cu coridoare și punți, cum sunt cele de astăzi, din care au nu numai milionarii, ci una cum au pescarii obișnuți. Domnul a călătorit pur și simplu cu o luntre de pescari. Cititorii care au călătorit cu asemenea luntre, știu cât de grea este călătoria cu ele. Vedeți că Domnul, în viața Sa pământească, Și-a ales starea de om sărac, care muncește mereu, fără să afle nicio ușurare. Din acestea noi învățăm că cei bogați să nu se trufească fiindcă Domnul universului a primit cu bucurie o situație smerită, iar cei săraci, să se mângâie, deoarece cu mijloace sărace și prin multe dificultăți își parcurg călătoria vieții lor.

„*Și iată s-a făcut furtună pe mare, încât corabia era acoperită de valuri, iar El dormea*” (v. 24). Domnul spusese mai înainte că următorii Săi ucenici trebuie să fie pregătiți pentru ispite și primejdii. Iar acum îi bagă într-o primejdie, ca să-i obișnuiască pe ucenici, care trebuiau să devină atleți lumii, după cum îi numește Sf. Ioan Gură de Aur, cu furtunile viitoare. Așadar, de îndată ce corabia s-a îndepărtat de la mai, s-a iscat deodată o furtună pe mare. Furtuna a fost atât de năpraznică încât corabia era acoperită cu valuri. Fără îndoială, ucenicii se aflau în mare turburare. Domnul, singur la proră, dormea liniștit, cu capul sprijinit de căpătâi (Mc 4, 38). Se știe că Domnul veghea adesea toată noaptea, totuși și pentru El somnul era o necesitate. Fiind cu adevărat și om, avea toate trebuințele nepăcătoase ale omului, precum ar fi trebuința de somn, de hrană, de odihnă. Domnul era obosit în împrejurarea de față. Obosise predicând mulțimii pe munte și coborând de acolo. Așadar când S-a așezat în corabie, care Îl legăna, a simțit nevoia de somn. Un somn netulburat, de nicio frică și de nicio

vină. Căci Domnul, și toți creștinii care pot să-și plece capul pe perna unei conștiințe curate și nevinovate, dorm liniștiți, somnul dreptilor, chiar în mijlocul celor mai mari prigoane și furtuni. Adevărul este însă că tăria furtunii a nelineștit pe ucenici și i-a silit să ceară nemijlocit intervenția Domnului.

„Și venind ucenicii la El, L-au trezit zicând: Doamne, mântuiește-ne că pierim” (v. 25). „Nu-ți este grijă că pierim?” (Mc 4, 38). Fără îndoială, ucenicii nu aveau niciun motiv să se împruțineze cu credința și să se teamă, având în mijlocul lor pe Mântuitorul, ci trebuia să fie cu totul fără griji și liniștiți, chiar dacă El dormea. Fiindcă primiseră multe și prea destule dovezi ale puterii Sale dumnezeiești. Teamă, ba, mai mult, groaza și spiritul deznădăjduit „Doamne, mântuiește-ne, că pierim”, nu aveau niciun rost. Căci Atotputernicul Creator nu poate fi biruit de puterea unei creaturi a Sa, fie ea mare, sau având o forță oricât de uriașă. Totuși, ucenicii sunt vrednici de iertare, deoarece recurg la Mântuitorul, la singura persoană care-i poate mântui, lucru pe care nu-l fac toți întotdeauna. Căci sunt creștini, și ei sunt cu adevărat nefericiți, care, chiar și în primejdii oricât de mari, nu vor să recurgă la Hristos și să-I ceară mântuire, printr-o rugăciune fierbinte. Sunt iarăși alții, care se roagă, dar dacă nu obțin imediat cererea lor, părăsesc rugăciunea și pe Hristos, ca să recurgă la orice alt mijloc. Adesea, mijloacele la care recurg ei sunt nelegiuite și păcătoase.

Dimpotrivă, cei ce cunosc puterea rugăciunii, cei ce cred cu adevărat în Mântuitorul, aceia, chiar dacă se înspăimântează pe moment, devin apoi tari și pe uscat și pe mare, și în orice primejdii ale vieții. Așadar, iată ucenicii Îi spun Domnului: „Doamne, mântuiește-ne”. Acest strigăt al ucenicilor înfricoșați Îl trezește pe Iisus. Însă nu numai atunci, în timpul vieții Sale pământești, când avea nevoie de somn și când dormea, chemarea celor ce se roagă de El Îl trezește, ci și acum, când ochiul Lui rămâne neadormit. El aude și primește rugăciunile celor ce se află în primejdia furtunilor. Dar nouă ni se pare câteodată că doarme, că nu știe nimic despre starea credincioșilor Săi, care sunt în necaz și în

chinuri și despre Biserica Sa cea prigonită. Și această împrejurare îi silește pe credincioși să repete chemarea lui David: „Deșteaptă-te, pentru ce dormi, Doamne?” Dar când va veni vremea milostivirii, atunci Domnul Se va arăta și va face descoperită mântuirea Sa.

Salvarea prin puterea Domnului

În împrejurarea de față, Domnul S-a trezit numaidecât și nu a zăbovit să împlinească cererea ucenicilor. Dar trebuia mai întâi să-i mustre. Desigur, nu pentru că Îl treziseră din somn i-a muștrat, i-a muștrat pentru frica lor cea fără rost. Dar Domnul întotdeauna urmează aceeași metodă. Ne muștră mai întâi pentru greșala noastră, apoi ne întinde mâna și mila Sa. Iată mai întâi muștrarea: „*De ce sunteți înspăimântați, puțin credincioșilor?*” Adică, de ce vă temeți voi, ucenici ai Mei? Cei depărtați de Mine au toate motivele să se teamă. Corăbierii închinători la idoli și necredincioși, când furtuna îi hărțuiește, nu au la cine să recurgă. Dar voi de ce vă temeți? Muștrarea este dreaptă, căci odată cu frica lor, ei dovedeau și puțină lor credință, ei cred că Domnul, fiind treaz, poate să liniștească furtuna, dar nu mai cred că și dormind poate să facă același lucru. Puțina credință a creștinilor este una din pricinile de bază ale temerilor, ale nenorocirilor și ale faptelor lor păcătoase. Cei mai mulți dintre creștini își pierd nădejdea, fiindcă au credință puțină; se tulbură și se îngrijorează până când nu mai pot, fiindcă au credință puțină; mint, nedreptățesc și invidiază, fiindcă au credință puțină. Dimpotrivă, credința statornică și deplină, lucrând în suflet marea putere a rugăciunii, se arată nebiruită. De aceea credincioșii, chiar în mijlocul celor mai întunecoase vijelii și furtuni, văd înaintea lor raza liniștită a unui sfârșit bun și momentul fericit, într-un orizont îndepărtat.

Până în clipa aceea, Domnul a lucrat ca un Dumnezeu al milei și al harului. Fiindcă El, chiar și când ne muștră pe noi, ne miluiește. El ne vindecă sufletele de împușinarea credinței;

întoarce mintea noastră în calea cea dreaptă, ca să pricepem în ce prăpastie ne va azvârli împuținarea credinței; El întărește slăbiciunea credinței noastre, liniștește și împacă sufletul nostru cel tulburat, prin mustrarea Sa cea dreaptă și dulce. Prin urmare, și atunci, după ce a întărit printr-o mustrare credința ucenicilor, le dă apoi și dovada, pe care o face spre înlăturarea necredinței și pentru întărirea credinței lor. Ca Stăpân absolut al fapturii, având putere să îndrume toate după voia Sa cea sfântă, Domnul: „*Sculându-Se a certat vântul și marea, și s-a făcut liniște mare*” (v. 26). Sfântul Evanghelist Marcu notează și cuvintele cu care Iisus a certat marea: „*Taci, liniștește-te*”, adică stai liniștită, ține-ți gura.

Dar cui adresează Domnul aceste cuvinte uluitoare? Nu cumva personifică El puterile neînsuflețite ale firii, precum fac poeții? Nicidecum. El ceartă pe capul răutăților, care, în chip nevăzut, tulbura marea. El mustră pe diavolul, care îndemnase pe om să cadă de la Dumnezeu și astfel se făcuse instigator la călcarea poruncilor și pricina răului moral. Domnul mustră pe diavolul, care primise putere și asupra zidirii neînsuflețite, ca să o pornească pe ea, prin rele fizice, împotriva omului căzut. Diavolul primise odinioară putere să strivească pe copiii lui Iov, sub acoperișul casei lor, și să ardă turmele acelui om drept, să-i dea o boală chinuitoare și să stârnească mulțime de catastrofe materiale printre oameni.

Și totuși, atât din porunca, la care ne referim, cât și din alte întâmplări din viața Domnului reiese adevărul, plin de mângâiere pentru noi, că puterea răufăcătoare și sălbatică a diavolului nu este nici nemărginită, nici de necombătut. Puterea diavolească se mișcă numai într-un cerc de activitate mărginit, unde i-a dat Dumnezeu voie să se miște. Așa că diavolul lucrând în scopuri pierzătoare, împotriva fiilor lui Dumnezeu, niciodată nu reușește să ajungă la alt rezultat, decât să facă pe oamenii lui Dumnezeu să aibă un și mai mare folos sufletesc și să se întărească și mai mult. Căci Părintele Atotputernic și

Atotînțelept preface lucrarea răufăcătoare a vicleanului diavol, în folos pentru copiii Săi. Așadar, fii lui Dumnezeu, exercitându-se în arena aceasta a feluritelor necazuri și învățând din experiență cât de amară este otrava păcatului, pe care începătorul răutății a vărsat-o în suflețele lor, se leapadă de toată zădărnicia lumii. Ei se desfac de răutate, ajung să prețuiască virtutea și se dezvoltă ca niște fii de bun neam ai Tatălui. Iată de ce Domnul a certat cu glas marea furtunoasă.

De îndată ce a fost auzită mustrarea Domnului către mare, pe moment stihiiile firii s-au liniștit și s-a făcut *liniște mare*. Cititorii mei știu desigur că furtunile mari nu se potolesc decât treptat, treptat; pentru ca furtuna și vijelia să se potolească dintr-o dată, era nevoie de o putere mult mai mare, decât puterea sălbatică a furtunii și a vijeliei. Iar puterea Domnului era, în mod firesc, neasemuit mai mare decât orice putere a firii. Era o putere nemărginită, care stăpânește peste fire, peste mare și peste vânturi, peste toate stihiiile și care conduce, după voia Domnului, activitatea lor. Din întâmplarea aceasta însă noi putem scoate o învățătură și iată care: Este nebun și nesocotit omul care îndrăznește să stea împotriva voii atotputernice a lui Dumnezeu și să calce poruncile Lui.

Căci dacă Dumnezeu nu folosește această putere a Sa, ca să pedepsească astăzi pe omul, care cu nerușinare l-a călcat poruncile, această zăbavă se face din pricina iubirii mărinimoase a lui Dumnezeu, Cel ce așteaptă întoarcerea păcătoșilor și pocăința lor. Dar va veni o vreme, în care păcătoșii, după cum spune Sfântul Duh prin dumnezeiescul Pavel: „*Care disprețuiește bogăția bunătății Lui, a îngăduinței și a îndelungii Lui răbdări, după învârtosarea și după inima lui nepocăită, își adună mânie în ziua mâniei*” (Rm 2, 4-5). Tocmai pe dos, stăpânirea Domnului asupra fapturilor Sale veselește și bucură pe cei ce se sprijină pe atotputernicia Domnului. Aceștia sunt cu adevărat fericiți. Câți și-au aflat sprijinul în puterea oamenilor suspuși, în armate, în funcții înalte, în bani, au pățit multe rele și adesea au naufragiat. Câți însă și-au aflat sprijinul în puterea lui Hristos cea

de necombătut, au aflat încă din viața aceasta un reazem tare. Chiar și până în cele mai mari necazuri și furtuni ale vieții lor, când ei scapă la Domnul, au simțământul siguranței și al îndrăzelii, pe care îl are numai copilășul înspăimântat, care fuge de un lucru înfricoșător, când deodată îi iese în cale mama lui cea iubitoare. În viața cealaltă, pentru acest creștin, atotputernicia Domnului a pregătit o împărăție de bucurie și de pace fără sfârșit, după pierirea lumii. Așadar, cum să nu fie ei fericiți, când au sprijin pe Dumnezeu?

Ajungem acum cu ticluirea la sfârșitul Evangheliei. Sfântul Evanghelist redă acum impresia pe care a făcut-o această minune a Domnului. Fiind de meserie corăbieri, cei din corabie puteau să înțeleagă, mai bine decât orice altă categorie de oameni, puterea care a liniștit marea tulburată. Și iată cum își exprimă ei uimirea lor: „Iar oamenii s-au mirat, zicând: *«Cine este Acesta, căci și vânturile și mare Îl ascultă pe El?»*” (v. 27). Fie că erau ucenicii, cei care și-au exprimat uimirea lor, fie că erau slujitorii de pe o corabie, care făceau acum cunoștință cu Domnul, uimirea lor era mai mult decât îndreptățită. Fiindcă fiecare minune a Domnului sporește mirarea și uimirea, deoarece ne descoperă o nouă față a puterii, a înțelepciunii și a bunătății Sale.

„*Cine este Acesta?*”, întreabă ei cu uimire. Ce prooroc mare ni s-a arătat nouă acum? La El totul este minunat: înțelepciunea cuvintelor, milostivirea vindecărilor, puterea Lui cea neajunsă, căreia i se supune chiar și puterea sălbatică a mării și a vântului. Așadar, cine este Acesta? Nimeni altul, decât cel despre care spune David că: „*Ridică norii de la marginea pământului, scoate vânturile din visteriile Sale și le adună iarăși, după buna Lui plăcere*” (Ps 134, 7). Cine altul decât Creatorul lumii, „*de la fața Căruia vor fugi toate puterile vrăjmașe*” (Ps 103, 7).

Este foarte firesc ca persoana Domnului, învățătura Sa, activitatea Sa întreagă să trezească întotdeauna mirare, uimire, teamă și siguranță, celor care caută siguranța în Dumnezeu. Și dacă un om are o dorință

sinceră de a cunoaște pe Hristos și de a intra cu El în relații, ca de la Mântuitor la mântuit, atunci fără nicio îndoială Hristos i se va descoperi celui om și îi va da multă siguranță. Dar dacă mirarea pe care Domnul o trezește este un sentiment trecător, sau dacă teama este o urmare a griji de sine a omului, și el nu are un interes mai adânc pentru mântuire, sau că această teamă provine dintr-o inimă necredincioasă, dintr-o inimă nepregătită pentru a primi adevărul, atunci Hristos rămâne necunoscut, o enigmă, „un semn de împotrivire”. Dar ucenicii Domnului ajunseseră la curăția inimii și doreau fierbinte să cunoască și să iubească pe Domnul, să afle pe Mântuitorul, să proslăvească pe Dumnezeu. De aceea și Domnul neîncetat li Se descoperă în diferitele aspecte ale personalității Sale, prin mijlocirea minunilor. El îi încredințase pe ucenici că El Însuși este „Calea, Adevărul și Viața” și că cel ce L-a văzut pe El, a văzut pe Tatăl. Și Duhul Sfânt le-a descoperit ucenicilor deplin și desăvârșit că în Hristos au văzut și au cunoscut pe Fiul lui Dumnezeu, Cuvântul întrupat, Mântuitorul lumii. Această cunoștință și apropiere de Domnul a făcut din ucenici, oameni simpli și săraci, cele mai mari personalități ale lumii, sfinți slăviți, temelii ale Bisericii, apostoli și învățători ai lumii.

Iubitul meu cititor trebuie să-și îndrepte atenția spre acest adevăr mare: cunoaște el pe Hristos? S-a împreunat el cu Hristos? Îl recunoaște ca Mântuitor? Fiindcă foarte mulți aud despre Hristos, sunt botezați în Hristos și sunt creștini, admiră fără îndoială învățătura și activitatea Domnului, dar nu-L cunosc pe Hristos, nu cred în El și nu-L iubesc. Iar faptul că ei nu cunosc pe Domnul este cea mai mare nefericire a vieții lor. Aceasta este cauza nesiguranței și a neștiinței în care ei trăiesc. Aceasta este cauza amărăciunii și a dezgustului pe care ei îl simt în necazurile vieții. Aceasta este pricina vieții materialiste, trupești și păcătoase, în care cad ei. O! cu cât am fi mai fericiți, dacă nu ne-am mărgini doar să admirăm lucrurile Domnului, ci ne-am îngriji mai bine să cunoaștem pe Hristos, să cunoaștem puterea Lui mântuitoare și dragostea Sa, care ne lucrează fericirea.

UMBLAREA PE MARE

(Mt 14, 22-33; Mc 6, 45-52; In 6, 15-21)

Puterile naturii, care se manifestă în furtuni, în vijelii, în cicloni, înspăimântă pe om. În astfel de împrejurări, omul vede limpede neputința sa. Dimpotrivă, arătarea prin minune a stăpânirii absolute a Domnului asupra acestor forțe, este un mijloc convingător, care ne îndeamnă să ne sprijinim numai pe atotputernicia Domnului. Să ne sprijinim pe puterea de necombătut a Domnului, în special în vreme de necazuri și de rele pătimiri. Minunea umblării Domnului pe mare și pe valuri, realizează foarte bine acest scop. Această minune are legătură cu alte întâmplări minunate, vrednice de luare aminte și de meditație.

Întoarcerea ucenicilor cu corabia și plecarea Domnului pe munte

După minunea cu înmulțirea pâinilor, prin care Domnul a miluit și a ospătat mii de bărbați din popor, care ascultaseră tot timpul zilei învățătura Sa dumnezeiască, „*îndată Iisus a silit pe ucenicii Săi să se urce în corabie și să vâslească în adânc, până când El avea să slobozească popoarele*” (v. 22). După ce Domnul a rourat

sufletul cel însetat al poporului, după ce a îndestulat și foamea prin hrană trupească, trebuia să slobozească aglomerarea aceea de mult popor. Dar cine oare, după ce a participat la un astfel de ospăț, în care se servea pentru suflet pâinea cerească a cuvântului lui Hristos, iar pentru trup o pâine pământească, dar minunată și făcută prin minune, cine oare ar fi vrut să plece? Bucuria și desfătarea pe care le aduce harul Domnului în sufletele hrănite cu adevărul Său sunt atât de vii, încât cei ce le simt ar vrea să nu se mai sfârșească niciodată, acea desfătare. Era nevoie de zăbavă din partea Domnului, ca să silească pe ucenici să meargă înaintea Sa, în partea cealaltă a mării. Domnul însă trebuia să dea drumul și noroadelor, deoarece se apropia noaptea și, prin urmare, poporul trebuia să se întoarcă, fiecare la casa sa.

Un alt motiv pentru care poporul trebuia dispersat era că, entuziasmat de hrănirea minunată și înțelegând totul trupește, poporul credea că un astfel de învățător, care hrănește mulțimea în chip minunat, este potrivit să le fie rege. „*Cunoscând Iisus că vor veni și Îl vor lua ca să-L pună rege, S-a îndepărtat într-un munte, numai El singur*”, zice Evanghelistul Ioan (6, 15). Mai mult decât oricine, Domnul evita slava lumii cea deșartă, căci avea cea mai adâncă smerenie, dintre toți cei smeriți. De aceea, și de data asta, fuge la munte.

Dar Sfântul Matei notează în câteva cuvinte simple și un alt scop, pentru care Domnul s-a refugiat la munte, căci zice: „*S-a suit în munte, ca să se roage singur*”. Și adaugă: „*Făcându-se târziu, era acolo singur*” (v. 23). În simplitatea acestor cuvinte se află o comoară de mult preț, comoară duhovnicească, pe care cititorul atent o poate afla. Numai să se cufunde mai adânc în înțelesul acestor câtorva cuvinte. Iată unele din nestematele acestei comori.

Mai întâi Domnul era *singur*. Nimeni din câți trăiesc sau au trăit vreodată pe pământ nu au și nu au avut de făcut vreun lucru

asemănător aceluia pe care Hristos trebuia să-l împlinească, în cei trei ani ai vieții Sale publice. Și totuși, Domnul căuta prilejul să rămână și singur. Nu că era vreun singuratic sau excentric. Nu, ci cu totul dimpotrivă. Fiind desăvârșit, Domnul nu putea avea asemenea scăderi. Se retrăgea în singurătate, pentru un scop mult mai înalt. Tot ceea ce Domnul a făcut pe pământ este cel mai pilduitor exemplu, pe care trebuie să-l urmeze și slujitorii și următorii Săi. Cu această retragere în singurătate, din vreme în vreme, Domnul ne învață că și noi, fiecare, avem neapărată trebuință să întrerupem comuniunea neconținută cu alții și să ne gândim, din când în când, numai la noi, rămânând singuri un timp.

Cu toții știm cât de ușor uităm de noi înșine în mijlocul grijilor vieții și în frecventarea altor oameni, mai cu seamă când aceștia trăiesc în mijlocul grijilor și al afacerilor lumești. Toți știm cât de necunoscut ni se pare propriul nostru eu, atunci când cercetăm cuvintele, puterile și faptele noastre, după măsura purtărilor și a cuvintelor altora. Din nenorocire, sunt foarte puțini acei oameni care știu și pot să fie singuri, în mijlocul mulțimii și al zarvei omenеști.

În al doilea rând, „*S-a dus să Se roage*”. Iată scopul pentru care Domnul voia să fie singur. S-a dus să Se roage, să înceapă o convorbire cu Părintele Său. În acest caz, El nu mai era singur. Dimpotrivă, când cineva stă singur, vorbind numai cu Dumnezeu, este într-o societate și într-o convorbire foarte bună și aleasă, căci o mulțime de îngeri îi țin tovărășie în această sfântă convorbire. Desigur și noi rămânem de multe ori singuri. Dar, din nefericire, nu avem totdeauna scopul rugăciunii, când rămânem singuri. De cele mai multe ori urmărim odihna, alteori avem scopuri vătămătoare, ucigătoare, catastrofale. Oamenii caută singurătatea, ca să ceară din nou cu mintea lor toate lucrurile rele și rușinoase, pe care le-au văzut și le-au auzit. Oamenii rămân singuri, ca să născocească vreun nou mijloc de câștig, vreo nouă pricină de a se mândri, vreun lucru

de pe urma căruia să se umfle în pene, arătându-și vanitatea. Alții rămân singuri, ca să caute prilejul și să facă sfaturi de furt, de tâlhării, de omoruri și de diferite alte abateri. A, nu! Această singurătate, care îl are pe satana de sfetnic și colaborator, pe care o întovărășesc mulțimea dracilor, este cea mai tristă dintre toate situațiile, în care poate cădea un om. „Bun lucru este pustia și singurătatea”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur, dar adaugă numaidecât: „când se întâmplă să fie legate de Dumnezeu”.

Așadar, Domnul s-a retras în singurătate, ca să se roage. Dar Hristos este Dumnezeu, este Stăpânul universului, către care rugăciunile noastre se înalță totdeauna, și nu numai ale noastre, cei ce viețuim pe pământ, ci și ale Bisericii biruitoare. Așadar, ce nevoie avea Domnul de rugăciune?

Avea nevoie de rugăciune, pentru mai multe motive. 1. Mai întâi, fiindcă Hristos luase asupra Sa înfățișare de om, Se făcuse om, și, prin urmare, simțea nevoia imperioasă de a comunica prin rugăciune cu Părintele ceresc. Apoi Hristos, după cum am văzut mai sus, Se dă pe Sine ca pildă desăvârșită de virtute și sfințenie, prin toate faptele Sale. Toți următorii Săi trebuie să privească și să copieze această pildă. El ne-a învățat, atât prin cuvintele, cât și prin exemplul Său, și rugăciunea obștească, căci vedem că lua parte la rugăciunile și cultul comun al sinagogilor și ale templului din Ierusalim. Ne-a învățat însă și rugăciunea particulară și tainică, a cărei rânduială a stabilit-o El în predica de pe munte: 2. *„iar tu când te rogi, intră în camera ta, și, închizând ușa, roagă-te Tatălui tău în ascuns”* (Mt 6, 6). Așadar, Domnul ne-a arătat că rugăciunea, atât cea obștească, cât și cea particulară, este absolut necesară, dar că cea particulară este cea mai bună. Dar fiecare din ele îndestulează câte o nevoie a sufletului.

Este foarte important că rugăciunile Mântuitorului nu constau în repetarea unor anumite cuvinte, făcută fără prea mare

atenție, cum ni se întâmplă nouă, când ne rugăm cu nepăsare și căscând. Rugăciunile Domnului erau revărsări ale inimii în fața Părintelui ceresc, durând nopți întregi. Căci Sfinții Evangheliști ne informează că Domnul adesea: „*Petrecă toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu*” (Lc 6, 12). În împrejurarea de față, Domnul S-a rugat de la lăsarea serii până la a patra strajă, adică până în zori.

Știm foarte bine, din pricina trupurilor noastre omenești, neputincioase și pătimase, din pricina sufletelor noastre nesimțitoare și ușor de doborât prin oboseală, este foarte greu – dacă nu chiar imposibil – să stăm în rugăciune și în meditație mai multe ceasuri la rând. Însă pentru cei ce au putere, pentru acele personalități minunate, care cunosc din experiență valoarea rugăciunii, nu este desfătare, folos, înălțare mai mare decât o cât mai îndelungată convorbire cu Dumnezeu, prin rugăciune. Iubitul meu cititor știe că dacă o persoană iubește mult pe cineva, dorește să vadă pe cel iubit și să vorbească la nesfârșit cu el. Același lucru se întâmplă și cu persoanele virtuozose și sfinte la o scară sublimă. Trebuie să mărturisim că în toată lumea aceasta nu este ființă sau lucru atât de vrednic de a fi iubit, atât de iubitor, de binefăcător, de corespunzător dorințelor adânci ale sufletului și mișcărilor inimii noastre omenești, pe cât este Domnul, cel mai vrednic de iubit dintre toate cele vrednice de iubit.

Mai era un motiv, de asemenea foarte important, pentru care Domnul Se ruga și Se roagă și astăzi. El trebuia să ne trezească în suflete îndrăzneală, nădejde și pace. El Se ruga pentru oameni. Mai întâi Se ruga pentru ucenicii Săi, care erau în primejdie, după cum vom vedea în continuare, în acea noapte furtunoasă. Pe când Domnul Se ruga pentru ei, ucenicii se luptau cu valurile, fiind în primejdie de naufragiu și de moarte. Dar ceea ce a făcut în acea noapte pentru ucenicii Săi, Domnul continuă să facă pentru ucenicii și următorii Lui credincioși din toate neamurile

și din toate vremurile. S-a rugat atunci, pe muntele din Galileia, Se roagă și acum și Se va ruga până la sfârșitul veacurilor, pentru noi, robii Săi. Căci El este veșnicul Arhiereu, care „*este pururea viu, ca să mijlocească pentru noi*”, zice dumnezeiescul Pavel (Evr 7, 25). Și mai zice Sfântul Evanghelist Ioan: „*Avem mijlocitor către Tatăl pe Iisus cel drept*” (I In 2, 1). Acest mijlocitor Se roagă și mijlocește, atât pentru neputințele noastre sufletești, cât și pentru lipsurile și necazurile noastre cele materiale. Așadar, ori de câte ori ne găsim într-o stare grea și dureroasă, rezultată fie din vinovăție și din puterea patimilor și ale greșelilor noastre, fie din neputințe și din amărăciune a necazurilor și a întâmplărilor vieții, să nu uităm niciodată că avem un preaputernic mijlocitor, pe Hristos, care Se roagă pentru noi la Tatăl. Să nu credem niciodată că am fost părăsiți, lăsați singuri, în furtunile vieții. Chiar dacă oamenii ne părăsesc, chiar dacă ne lipsesc toate mijloacele materiale, de care avem nevoie după împrejurări, Hristos nu ne părăsește. Cu ochiul Său neadormit, El ne urmărește din înălțimea cerului, precum a urmărit atunci, din vârful muntelui rugăciunii Sale, pe ucenicii Săi, care se primejduiau pe mare. Ajunge ca noi să scăpăm la Hristos cu rugăciune, prin credință și răbdare. Să fim pe deplin încredințați, rugăciunea noastră fierbinte nu se va pierde zadarnic în văzduh. Dacă omul a fost în stare să comunice prin telefonul fără fir cu semenul său, care-i vorbește din America, cum ar fi cu puțință să nu audă rugăciunile noastre Domnul, cel ce pretutindenea este de față? Iată, așadar, ce însemnătate avea suirea Domnului în munte și rugăciunea Sa.

Primejdia ucenicilor

„*Iar corabia era în mijlocul mării, luptată de valuri; căci vântul era împotriva*” (v. 24). Situația critică a ucenicilor este un prilej

de multe învățăminte pentru noi. Ucenicii petrecuseră o zi tare fericită, bucurându-se de o îndoită minune: învățătura minunată a Domnului și înmulțirea pâinilor. Seara era liniștită, se îmbarcaseră pe o vreme frumoasă și ajunseseră în mijlocul mării. Dar iată: dintr-o dată un vânt violent a stârnit o furtună subită, din pricina căreia corabia era scuturată și zguduită ca o coajă de nucă. Iar ucenicii s-au înspăimântat cumplit. Care dintre ei și-ar fi închipuit că după o zi atât de frumoasă și de minunată, vor întâmpina o criză atât de acută și o primejdie așa de mare?

Și totuși, iubite cititor, acest lucru este dintre cele mai obișnuite, și se întâmplă zilnic în viață. Este un tablou, care ne apare în dramele zilnice ale vieții, zugrăvit în culori vii. Viața aceasta de pe pământ este o mare sălbăticie. Noi plutim pe ea, liniștiți și fără griji la început. Mulți dintre noi își petrec vremea copilăriei și a tinereții în liniște, bucurie și speranță. Amăgiți de această liniște, ne facem visuri atât de mari!... Alții ajung la mijlocul vieții lor, cu corabia umplută cu persoane și obiecte, ca și ucenicii Domnului, cu cele douăsprezece coșuri de fărâmituri, rămase după minune. În casa noastră mulți petrecem pe banii noștri, în sănătate și mândrie, cu copiii și rudele noastre. Dar dintr-o dată, aerul se schimbă! O primejdie neprevăzută zguduie și nenorocște toată viața noastră individuală și familială, ca pe o barcă în mijlocul valurilor. După prima nenorocire, urmează a doua, apoi a treia; iar apoi șirul de necazuri se ține lanț, punând la încercare puterea noastră de rezistență. Atunci viața noastră se prefăce într-o mare tulburată, care încearcă furioasă să înghită, în adâncul suferinței și al deznădejdiei, sărmana bărcuță mititică, a sufletului chinuit. Și atunci, aliluia!

Să nu creadă nimeni că acest fenomen se mărginește numai la câteva persoane. O, nu! El este atât de obștesc, încât apare ca o moștenire și o parte de nelipsit a omului pe acest pământ. Precum

nu există niciun marinar care să fi umblat mult pe mare, fără să întâmpine vreo furtună și să lupte cu valurile, tot așa nu există om care să fi trecut marea acestei vieți, fără să încerce furtunile suferinței și ale necazurilor. Și precum nu există om care să se nască în lumea aceasta fără să plângă, atunci când părăsește încăperea întunecoasă din pânțelele maicii sale, ca să vadă lumina zilei, tot așa nu este om care să treacă prin această viață întunecoasă, fără să plângă, până în ceasul în care va trece în cealaltă viață, în viața luminii neînserate. „În lume veți avea necazuri” – zice Domnul, care cunoștea, mai bine decât oricine, starea omului pe pământ și știa câtă osteneală și necaz are de suferit omul. Acest adevăr ni-l demonstrează și experiența zilnică. Căci în orice parte a globului pământesc te-ai afla, dacă-ți îndrepti ochii tăi de jur împrejur, asupra semenilor tăi, vei vedea pe unul bolnav, suferind de o boală incurabilă și dureroasă; pe altul orfan; pe alta văduvă, fără sprijin; pe altul sărac și luptându-se zilnic, ca să facă față lipsei și foamei din familia sa; pe altul îl vei vedea nefericit în căsătorie. Vei vedea o femeie bună însoțită cu vreun bețiv neînfrânat ca o fiară neîmblânzită. Altul este un părinte fără noroc, ai cărui copii sunt răi, neastâmpărați, imorali și adaugă în fiecare zi la fierea cu care se adapă părinții lor. Vei vedea oameni exilați, nedreptățiți, calomniați. Pe alții îi vei vedea căzuți în datorii grele, părăsiți și lipsiți de prieteni, pe cei ce, până acum, au fost bogați și înconjurați de prieteni ocazionali. Dar despre care nenorocire să vorbim întâi, și despre care mai pe urmă? Este de-ajuns să spunem că sunt tot atâtea necazuri câți oameni sunt. Fiecare își are șirul și felul special de suferințe. Iată prima învățătură pe care o tragem din poziția grea a ucenicilor, în mijlocul furtunii năpraznice.

Iar a doua învățătură, la fel de importantă, este următoarea: Ucenicii, când au fost surprinși de furtuna atât de năpraznică, călătoreau la porunca Domnului. Iisus îi silise să plece, și totuși

ei au întâmpinat o atât de mare primejdie! Așadar, cineva ar putea să exprime această nedumerire: bine, dar dacă i-a trimis Domnul pe ucenici, pentru ce să întâmpine ei așa o primejdie? Dacă ar fi fugit de Hristos, ca să trăiască de capul lor, dacă ar fi mers acolo, unde Domnul nu poruncise să meargă, precum a făcut odinioară proorocul Iona, atunci ar fi fost de așteptat să sufere urmările neascultării lor. Dar ucenicii au împlinit cu credincioșie porunca Domnului. Așadar, de ce să sufere în furtună?

Da! Se întâmplă foarte des și în mod obișnuit, ca ucenicii lui Hristos, adevărații creștini, drepecți și virtuoși, să întâmpine piedici și furtuni la împlinirea datoriilor lor, în drumul ascultării și al supunerii către voința dumnezeiască. Știa Domnul foarte bine, că ei vor întâmpina astfel de necazuri, când le-a poruncit să meargă în cărarea datoriei. Și preabunul Domn nu se uită cu indiferență la suferințele lor. Dimpotrivă. Ei sunt obiectul interesului din partea Domnului și obiectul dragostei Sale lucrătoare. Dar totuși Domnul îngăduie ca ei, mai mult decât alții, să întâmpine piedici, împotriviri, necazuri, suferințe. El îngăduie acest lucru, fiindcă are în vedere un scop foarte înalt, un scop sublim. Căci vrea să-i facă pe adevărații creștini părtași ai sfințeniei Sale: *„Pedepsește spre folosul nostru, ca să ne împărtășim de sfințenia Lui”*, afirmă Duhul Sfânt (Evr 12, 10).

Da, mai cu seamă pe cei ce îi sunt devotați și cu totul ai Săi, pe copiii Săi cei nobili, pe aceștia îi pedepsește cu grijă, prin necazurile vieții prezente. Deoarece pentru aceștia Domnul preîntâmpină primejdia, ca nu cumva în sufletele lor să se întipărească vreo răutate care vine de la cei ce lucrează toată răutatea. Domnul preîntâmpină primejdia ca în sufletele aleșilor Săi să nu intre nicio laudă, trufie sau lipsă de grijă, răutăți dintre acelea, care au încercat și pe marele apostol dumnezeiesc și sfânt, Pavel, care din pricina aceasta a avut o boală cronică, pe care Domnul i-a dat-o împreună

cu multe sale necazuri în lucrarea de apostolat. „Ca să nu se trufească”. Dar prin mijlocirea acestor necazuri, preaînțeleptul pedagog Dumnezeu împodobește și întărește inimile celor virtuoși, pentru ca ei să ajungă la o virtute din ce în ce mai mare și mai vrednică de pomenire. Precum pomii roditori, dacă sunt tunși după rânduială, aduc rod mai mult; precum pământul cel bun, când este arat mai adânc, devine încă mai roditor, precum lucrătorul care se exercitează după lege își întărește și mai mult puterile, așa și sufletul celor virtuoși, în necazurile vieții, se întărește și mai mult și progresează în chip minunat. Acele suflete sporesc în smerenie, câștigă marea virtute a răbdării, se fac mai compătimitoare față de necazurile altora, consideră virtutea unicul lor câștig, își conturează bine caracterul lor creștinesc, participând în mod real la sfințenia lui Dumnezeu.

E drept, suferă, se necăjesc, își udă cu lacrimi drumul vieții lor, acești oameni virtuoși, care sunt cea mai nobilă parte a omenirii. Din pricina aceasta, ei ar trebui să aibă cele mai multe drepturi la bucuriile acestei vieți, va zice poate, iubitul meu cititor. Da, dar ei își împletesc cununa slavei, se fac pe sine pildă de răbdare și înfrânare, sunt binefăcătorii omenirii și organe ale slavei lui Dumnezeu. Gândiți-vă ce se întâmplă cu unele produse alese ale pământului, ca din asemănare, să înțelegeți mai bine rostul suferinței sfinților. Ca să obținem mastică, tămâia, smirna, trebuie să facem tăieturi adânci în trunchiul copacilor rășinoși și al altor plante aromatice. Tămâia, ca să-și dea mireasma ei, trebuie să ardă în cădelniță. Pentru ca să obținem aur curat, este nevoie să treacă nisipul aurifer prin cuptor de mai multe ori. Ca să obținem, din aur, podoabe de preț, este nevoie ca metalul să fie topit, nu numai o dată, ci de repetate ori, în cuptorul aurarului. Apoi aurul se bate cu ciocanul ca să devină maleabil și este, în sfârșit, supus unei lucrări subtile și felurite. Același lucru îl face și Dumnezeu cu aleșii Săi. El

Însuși ne încredințează de acest lucru, spunând: „*Cum se încearcă argintul și aurul în topitoare, așa și inimile alese sunt încercate de Domnul*” (Pilde 17, 3). Căci din tăieturile adânci ale suferinței, din cuptorul necazurilor și al ispitelor, va ieși buna mireasmă a răbdării și a ascultării celor evlavioși. Caracterul lor se va face bun prin încercări; și mireasma duhovnicească a sfințeniei lor se va revărsa de jur împrejur, în locurile pe unde trăiesc ei. Numai pentru acest scop sfinții „*au parte toți de certare*” (Evr 12, 8). Nu există în ceruri niciun sfânt, care să nu fi urmat aici pe pământ calea cea udată cu lacrimi și însângărată, a necazurilor. În fruntea lor stă, și în această privință, începătorul mântuirii noastre, Care este și începător al pătimirii și al necazurilor, deși era cu totul fără de păcat și sfânt. El a arătat în necazuri cea mai neajunsă desăvârșire și a pus în fața robilor Săi pilda desăvârșită a răbdării. Iată ce învățături de mult preț ne pune înaintea situația grea a ucenicilor, în mijlocul valurilor furtunii.

Arătarea Domnului

Ucenicii au călătorit toată noaptea, în luptă cu valurile. Și când situația ajunsese de nesuferit, iată: „*La a patra strajă din noapte a venit la ei Iisus, mergând pe mare*” (v. 25). În aceste cuvinte simple Sfântul Evanghelist a cuprins o minune fără precedent. Aceste cuvinte ne dovedesc mai întâi că niciun necaz nu este permanent. Este clar că orice necaz trece. La ceasul potrivit, Domnul va cerceta și va urmări cu iubire starea ucenicului Său necăjit, dar nu va interveni decât atunci când va obține rezultatul, în vederea căruia Pronia Sa îngăduie acel necaz. Vedeți că, în împrejurarea de față, El a lăsat pe ucenici să se muncească toată noaptea. Iar când ei ajunseseră la limita suferinței, abia atunci Domnul i-a cercetat. Dar în ce fel i-a cercetat? Într-un fel mai presus de toate așteptările.

Ucenicii se puteau aștepta cel mult să-L vadă pe Iisus pe malul mării, dându-le curaj și poruncind furtunii să se liniștească, așa cum mai făcuse odată. Dar niciodată nu și-ar fi închipuit că ar fi posibil ca Domnul să vină la ei umblând pe deasupra mării, pe deasupra valurilor înfuriate.

Și totuși, când Domnul S-a coborât de pe munte și a ajuns la malul mării, a continuat să meargă spre ei, ca și când marea ar fi fost tot una cu uscatul. Prin această minune Domnul Și-a arătat stăpânirea absolută, pe care o are și asupra mării. A arătat că toate sunt supuse picioarelor Lui și poruncilor Lui. A arătat Domnul prin această minune că toate elementele naturii își schimbă cu supunere proprietățile și legile lor naturale, care sunt caracterele lor esențiale, de îndată ce Creatorul lor vrea această schimbare. Se știe că legile naturale au atâta stabilitate și imuabilitate, încât nimeni nu poate îndrăzni să zică vreodată că el poate să le răstoarne, fără să fie pedepsit. Cu atât mai mult nimeni nu îndrăznește să calce legile naturii, printr-un capriciu. Numai singur Domnul lumii și Stăpânul legilor naturii, El singur poate să le schimbe și să le încalce, după cum Îi place Lui. Și aici, la umblarea pe mare, s-a întâmplat o astfel de încălcare și răsturnare a legilor naturale. Legea gravitației a fost suspendată pentru câteva minute. Fluiditatea apei s-a preschimbat într-un obiect dens, pentru clipele în care se afla pe apă Acela care „*umblă pe mare ca pe uscat*” (Iov 9, 8). Așadar, aceasta este o minune mare, de nedescris, un lucru împotriva legilor naturii.

Dar în ce scop a făcut Domnul această minune? Căci Domnul nu făcea nimic fără un scop important. Dacă sunt cazuri, în care înșiși robii lui Hristos suferă, acestea sunt cazuri de mari ispite și încercări, când li se pare că nu mai este nicio nădejde. În cazul de față, ucenicii se aflau într-o astfel de stare. De aceea Domnul a vrut să arate ucenicilor Săi de atunci și robilor Săi credincioși din orice vreme, că El nu numai îi urmărește cu mult interes în necazurile

lor, dar îi poate și cerceta prin minune, la vremea potrivită și într-un mod cu totul neașteptat.

Da, Domnul îi cercetează prin minune. Sunt o mulțime de cazuri în care orice nădejde de salvare a unor bolnavi era pierdută, iar medicii părăsiseră orice curaj, încredințați că bolnavul va muri în mod sigur, peste două sau trei ore.

Și totuși, s-a întâmplat tocmai pe dos, o salvare minunată, care vine de multe ori în așa condiții, încât și cei necredincioși dintre medici rămân uimiți și mărturisesc că s-a făcut o minune. Sunt multe alte feluri de întâmplări în care lipsa de ajutor omenesc și de orice mijloc posibil de ieșire la liman ar fi produs o nenorocire inevitabilă. Dar, dintr-odată s-a făcut o schimbare neașteptată, a intervenit o mână nevăzută și a oprit nenorocirea. Iată ce a vrut Domnul să ne arate prin această minune. Și iată pentru ce este cu totul fără rost ca ucenicii Lui să se teamă și să cadă în deznădejde. A nu te încrede deplin în dreapta cea atotputernică a Domnului, care conduce toate în mod minunat, spre folosul tău, este un lucru cu desăvârșire anticreștin.

Sfântul Evanghelist expune, în urmarea istorisirii sale, impresia pe care a făcut-o asupra ucenicilor acea arătare a Domnului, umblând pe ape. Minunea era atât de uluitoare, încât la început, în loc ca ea să fie spre întărire și nădejde ucenicilor primejduiți, a devenit dimpotrivă nouă pricină de teamă: „*Și văzându-L ucenicii mergând pe mare, s-au tulburat, zicând că este nălucă și de frică au strigat*” (v. 26). Ucenicii au zărit în întunericul nopții pe cineva necunoscut, mergând pe mare. Ei știau că omul nu poate să facă acest lucru. Așadar, s-au tulburat, zicând că este o nălucă, adică, nu un trup real, ci un duh, care a luat o formă văzută. Iudeii admiteau că sufletele morților sau duhurile viclene iau câteodată asemenea înfățișări de nălucă. În mod firesc aceste năluci, despre care circulă în popor atâtea povești și legende, chiar până în ziua de astăzi,

sunt pur și simplu niște jocuri ale fanteziei, niște rezultate ale fricii oamenilor. Pot să fie și împletituri ale diavolului, care produce așa numitele „fenomene spiritiste”, ca să rățăască pe oameni de la adevăr. Însă cu cât creștinul este în legătură mai strânsă cu Stăpânul duhurilor, cu atât mai neputincioase rămân scornirile vicleanului, pe care el le pune în lucrare, fie ca să înspăimânte pe om, fie ca să ducă în rățacire și să vatăme sufletul.

Teama ucenicilor a culminat cu impresia că au înaintea lor o nălucă. În groaza lor, au scos un strigăt. Dar se întâmplă adesea ca apropierea mântuirii dintr-o primejdie, să fie pricină de o și mai mare teamă și îngrijorare. Atunci când Domnul urmează să ne elibereze din necazuri, El îngăduie ca durerile să ajungă la cel mai înalt grad. Așa a făcut și cu Iov. Când avea de gând Domnul să facă sfârșit necazurilor lui, atunci i s-au înfățișat acelui drept cele mai mari necazuri, prin cei trei prieteni ai săi. Când urma să-l slobozească pe Iacob din starea lui nenorocită de pribegie, tocmai atunci Dumnezeu a îngăduit lui Laban să-l urmărească, ca să-l omoare și împreună cu el Isav să-l pună într-o primejdie și mai mare. La fel, când Domnul a venit să mântuiască pe ucenici din naufragiu, atunci a adăugat și acea mare frică, căci ei au crezut că văd o nălucă.

Pilda atleților ne dă o idee de faptul că, spre sfârșit, necazurile dreptilor sporesc. Atleții desigur se exercită și se ostenesc neîncetat. Dar, când se apropie vremea întrecerilor sportive, pentru cunună, atunci mai cu seamă se supun ei la oboselile cele mai mari și la pregătirile cele mai amănunțite. Dar și viața aceasta este o arenă de luptă neîntreruptă, în care creștinii se pregătesc prin osteneli, nevoințe și necazurile vieții. Așadar, atunci când răbdarea celor necăjiți urmează să fie încununată cu coroana neveștejită a sfințeniei, Domnul îngăduie ca și necazurile lor să culmineze, ca să aibă și ei o cunună mai mare. De aceea, câți dintre cititorii mei, pe când așteaptă

să fie sloboziți de necazurile lor, văd că durerile se fac și mai grozave, în loc să se sfârșească, să nu se teamă, nici să nu se deznădăduiască. Dimpotrivă, după îngreunarea aceasta a necazurilor, ei să aștepte dezlegarea nemijlocită din orice fel de greutate.

Dar acum să luăm aminte din ce a provenit teama cea nouă, care a cutremurat pe ucenici și a făcut și mai grozavă starea lor nefericită. Teamă provenea din faptul că ei n-au recunoscut pe Hristos, din faptul că n-au înțeles că vine Mântuitorul, ci au răstălmăcit ceea ce vedeau. Însă, din nefericire, foarte mulți oameni își îngrămădesc necazuri peste necazuri, își înmulțesc neliniștile, temerile și nemulțumirile lor, ajung la deznădejde și la abateri grele, tocmai fiindcă nu recunosc pe Hristos. Ei nu se ostenesc să-L afle, ci răstălmăcesc dragostea Lui, care – după cum am spus mai înainte – ne cercetează cu întâmplări supărătoare, ca să ne dea în schimb bunătăți mai mari. Se întâmplă tocmai dimpotrivă cu cel care recunoaște pe Hristos. Cu cât cineva cunoaște mai adânc și își dă seama că Hristos vine la noi nu numai cu binecuvântare, ci și cu nuiiele, cu atât mai mult se unește cu Hristos în ascultare și în împlinirea legii Lui. Rămâne cu atât mai sigur, mai înfrânat și în plăcerile acestei vieți. Psalmistul, cel insuflat de Dumnezeu, David ne încredințează, din propria sa experiență: *„Domnul este ajutor în necazuri la vreme potrivită. Să nădăjduiască în Tine cei ce cunosc numele Tău, căci Tu, Doamne, nu părăsești pe cei ce Te caută pe Tine”* (Ps 9, 10-11).

Așadar, fiindcă frica cea nouă a ucenicilor venea din faptul că ei n-au recunoscut pe Domnul, Iisus S-a grăbit să liniștească teama lor: *„Imediat Iisus le-a vorbit zicând: îndrăzniți, Eu sunt. Nu vă temeți”* (v. 27). Eu sunt, spune Domnul, fără să adauge și numele Său, cum a făcut când a vorbit cu Pavel; *„Eu sunt Iisus”* (Fap 9, 5). Căci cei doisprezece ucenici erau oi ale turmei Sale, care cunoșteau glasul păstorului lor. (In 10, 4). Ucenicii erau foarte

apropiați de Domnul, legați de Dânsul cu acea dragoste, care recunoaște, dintre milioane de glasuri, glasul celui iubit. Domnul a adăugat: îndrăzniți, aveți îndrăzneală! Înălțați sufletele voastre, care sunt apăsate de teamă și de deznădejde. Nu vă mai temeți, căci acela care v-a înspăimântat nu este o persoană aducătoare de spaimă, ci o persoană aducătoare de nădejde și îndrăzneală. Sunt Eu, Mântuitorul vostru, învățătorul vostru cel minunat.

Aceste cuvinte ale Domnului, care au străbătut atunci vuietul vântului și urletele valurilor dând curaj și deplină mângâiere ucenicilor, aceste cuvinte au ajuns un motto care întovărășește de-a lungul veacurilor, în mijlocul tulburărilor, necazurilor și al urletelor lumii, sufletele robilor Săi necăjiți, din orice vreme. Aceste cuvinte le repetă Duhul Sfânt, murmurându-le înăuntrul sufletelor lor. Și toate oile turmei lui Hristos recunosc glasul Său și nu se mai tem. Nu se mai întreabă pentru ce suferă, ci sunt încredințați că necazurile lor au un scop foarte înalt și de aceea își află curaj, mângâiere și pace. Ei simt că au cu ei pe Hristos și se bucură în suferințele lor, împreună cu dumnezeiescul Pavel. Ei cred că, deoarece suferă împreună cu Hristos, vor fi și proslăviți împreună cu El (*Col* 1, 24; *Rm* 8, 17).

Convorbirea Domnului cu Petru și noua minune

Iată că lipsa Domnului în tot timpul acelei nopți pline de primejdii și de groază a făcut și mai dorită întâlnirea cu El. Glasul Celui iubit, care corespundea într-un totu acestui dor, a făcut pe Petru să îndrăznească un lucru, în care credea se lupta cu dragostea: „*Răspunzând Petru a zis: «Doamne, dacă ești Tu, poruncește-mi să vin la Tine pe apă»*” (v. 28).

Această chemare a lui Petru dovedește devotamentul său față de Hristos. Fără îndoială că, în timpul acelei nopți furtunoase,

mintea lui Petru era neconținut întoarsă spre Domnul. Dar când a avut fericirea să simtă prezența dorită a lui Iisus, cu nerăbdare s-a grăbit să-L întâlnească, fără să pună la socoteală piedicile fizice de netrecut ale mării și ale furtunii. Acest lucru se vede din faptul că Petru n-a zis: Poruncește-mi să merg pe mare, căci acest lucru ar fi dovedit o mândrie fără scop. Ci a zis: „*Dacă ești Tu, poruncește-mi să vii la Tine, pe deasupra apei*”. Căci vreau să vin la Tine. Cred, nu numai că poți să mergi Tu pe deasupra valurilor, ci poți porunci și altora să facă același lucru. Această faptă a lui Petru ne dă în același timp o frumoasă pildă de dragoste către Hristos. Petru a arătat că, atunci când vine Hristos la noi, pe drumul binefacerii – și când nu vine El cu binefacere? – atunci noi trebuie să ne grăbim să-I ieșim în cale pe drumul datoriei, chiar dacă acest drum ar fi primejdios și chiar dacă ar duce la moarte. Dar este de asemenea un lucru foarte important că Petru, cu toată dorința lui de a se întâlni cât mai curând cu Hristos, nu întreprinde nimic pentru împlinirea dorinței, mai înainte de a primi de la Hristos poruncă în privința aceasta. Petru nu zice: Doamne, deoarece ești Tu, eu voi veni la Tine, ci zice: deoarece ești Tu, *poruncește-mi* să vii la Tine! Eu aștept porunca Ta...

Căci creștinul nu trebuie niciodată să se expună la vreo primejdie, până când n-a primit poruncă de la Hristos. Numai când s-a arătat voia specială a lui Hristos, care voie se arată în Evanghelia Sa, numai atunci creștinul trebuie să înfrunte orice fel de primejdie, fără să ia nimic în considerare. Altfel, când creștinul se expune la primejdie din neprevădere, din propria lui voie, își pricinuiește ispite, din care nu se știe dacă va ieși mântuit sau pierdut.

Și deoarece tocmai cu acest rost vrea Petru drumul îndrăzneț, deoarece Domnul știa dragostea sinceră și zelul fără răutate al ucenicului Său, de aceea și primește Domnul propunerea lui Petru și îi zice: „Vino”. După ce Domnul cunoscuse din cele întâmplate

mai înainte câtă neputință era în firea lui Petru, totuși aici pune la încercare credința și dragostea ucenicului, îl cheamă să meargă la El pe apă. Căci Domnului i-au bineplăcut întotdeauna dovezile de dragoste ale robilor Săi, chiar dacă sunt legate cu neputințe și nedesăvârșiri. Domnul face din neputințele acestea ale lor mijloace de curățire și de sporire a credinței și a dragostei. Și iată acum o minune nouă: „*Coborându-se din corabie, Petru a pornit pe apă, ca să meargă la Iisus*” (v. 29). Petru a coborât din corabie și călca pe mare, ca și cum marea ar fi fost un element solid. Mergea ca cineva care merge pe uscat. Petru era om ca toți oamenii, cu trup material, supus legilor gravității, și totuși a umblat pe deasupra mării! Cine altul ar fi putut să suspende legile firii, nu numai în folosul propriului Său trup, ci și pentru trupul altuia, ca și acesta să umble pe deasupra apei învăluite, care este lichidă și nestatornică, afară numai de Dumnezeu? Și cine altul va întreprinde o călătorie atât de îndrăzneță, decât un om credincios și devotat lui Hristos, în măsura în care era Petru? Iată noua minune.

Dar puterea Domnului face și astăzi minuni, oriunde găsește credință. Dar ce fel de minuni? Cele ce se fac în lumea morală. Lumea păcatului este o mare tulburată, mult mai periculoasă decât marea furtunoasă a Galileii. Este o mare, în care cel ce se cufundă își pierde și sufletul și viața. Totuși, cu puterea lui Hristos, creștinul credincios poate să meargă pe suprafața acestei mări a lumii, fără să se cufunde în adâncul răutății ei, fără să se tulbure și să fie biruit de momelile și de plăcerile sau de spaimele lumii. Ci dimpotrivă, el poate să biruiască și să supună lumea. Aceasta este biruința, care biruie lumea; credința noastră, declară purtătorul de biruință, Evanghelistul Ioan, credință din partea creștinilor buni biruitori din orice vreme. Și adaugă: „*Cine este cel ce a biruit lumea, decât cel ce crede că Iisus este Fiul lui Dumnezeu*” (I In 5, 4-5).

Primejduirea și salvarea lui Petru

Dar și cei mai eroici dintre credincioși au clipele lor de slăbiciune, de neputință. Dacă și soarele, cel preastrălucit, are pete negre, ce lucru extraordinar, ca și omul să aibă neputințe? Petru, umblând pe apă, a făcut experiența puterii lui Hristos. Dar trebuia să experimenteze și propria sa slăbiciune. Slăbiciunea sa s-a arătat în împuținarea credinței. Fiecare creștin trebuie neapărat să știe cât de mare este puterea lui Hristos, dar trebuie să știe și cât este de neputincios omul. Așadar, Petru: „*Văzând vântul puternic, s-a înspăimântat; și începând să se cufunde, a strigat, zicând: «Doamne, mântuiește-mă»*” (v. 30). Petru s-a înspăimântat. Pricina spaimii lui n-a fost că vântul a sporit în intensitate în clipa aceea, ci că credința lui s-a împuținat. Cu cât el a stat cu ochii credinței fixați în sus, spre Hristos, spre porunca și spre puterea Domnului, Petru a mers nestânjenit pe deasupra valurilor mării. Dar când i-a trecut prin suflet ideea de primejdie, când și-a fixat atenția spre vijelia puternică, atunci s-a înspăimântat. Pare un lucru de necrezut că Petru, care nu s-a temut de mare, deși în ea se cufundă în mod sigur cel care ar vrea s-o treacă de-a dreptul mergând, s-a temut atunci de vânt, căruia i se pot împotrivi chiar și copilașii. Greșelile noastre morale produc de multe ori asemenea situații de necrezut. Din clipa în care credința cea deplină și încrederea în Hristos scade, numai când teama înlocuiește îndrăzneala, neliniștea și tulburarea înlocuiesc pacea și liniștea sufletească. Acest lucru nu se întâmplă numai pe mare, pe timp de furtună, ci și pe uscat, pe timp frumos. De câte ori creștinul își pierde încrederea în Hristos, cu privire la existența sa, la viitorul sau la mântuirea sa, îndată urmează neliniște, plângere și necazuri negre. De multe ori urmează ceva și mai rău: creștinul ajunge în primejdia de a se cufunda în adâncul deznădejzii. Și iată dovada:

Petru „*a început să se cufunde*”. Când credința lui a început să șovăiască, numaidecât i-a șovăit și trupul și a început să se cufunde. Să ne gândim cumva că credința lui Petru era contraponderea greutateii sale. Când credința s-a clătinat, a intrat în lucrare greutatea. Și este un lucru vrednic de luare aminte că pe Petru nu l-a ajutat atunci îndemânarea lui de înotător. Căci Petru, ca pescar, știa desigur să înoate. Atunci, încă, împruținarea credinței a făcut fără folos și această îndemânare a lui Petru. Experiența ne învață fenomenul următor: creștinii, a căror credință se împruținează, nu numai că se tem și se tulbură, dar își pierd și îndemânarea firească pe care au avut-o pentru un anumit fel de activitate. Medici vestiți, când un membru al familiei lor este în primejdie, nu sunt în stare să-i dea nici cel mai neînsemnat ajutor medical, iar în momentul suprem, își pierd capul de tot. Credința cea statornică și neîmpruținată este, prin urmare, izvor de îndrăzneală, putere, pace, nădejde, înțelegere și mulțumire.

Dar, deși credința inițială a lui Petru a șovăit, a slăbit, totuși nu s-a stins, i-a mai rămas lui Petru atâta câtă trebuia ca să pună în mișcare acel mecanism minunat, care se numește *rugăciunea*. De aceea Petru îndreaptă spre Mântuitorul un strigăt fierbinte: „*A strigat zicând: «Doamne, mântuiește-mă»*”.

Iată leacul care s-a dovedit de necombătut, leacul drastic în împrejurări, în care puțină noastră credință ne ridică în fața valurilor de frică și deznădejde, ca să ne cufunde sufletul: *rugăciunea*. Iată scăparea: *rugăciunea* către Domnul Atotputernicul. Fără îndoială că toți oamenii, care mai păstrează puțină credință, se roagă cu toții, în zilele de neputință, de călătorie furtunoasă; în zilele cu alte rele, din pricina cărora viața lor personală și viața celor din casa lor este primejduită. Ei se roagă și zic: Doamne, mântuiește-ne.

Preasfânta Maică a Domnului, ajută-ne, se roagă ei. Din nenorocire însă oamenii nu acordă importanță primejdiilor

sufletești, în care păcatul încearcă să piardă sufletele lor. Ei nu se gândesc că mai ales în aceste primejdii trebuie să scape la Hristos, cu aceeași insistență, cu care îl invocau în primejdiile lor trupești. Din nefericire, ne temem atât de puțin de primejdiile păcatului, încât ne lăsăm atrași de el, cum se lasă atrași copiii mici de cărbunii aprinși, pe care îi iau în mână în joaca lor. Suntem atât de orbi, încât alunecăm cu cea mai mare lipsă de prevedere în grave primejdii morale. Așadar, în astfel de primejdii trebuie neapărat să scăpăm la Hristos. În astfel de primejdii, Hristos intervine întotdeauna ca Mântuitor al celor care Îl cheamă pe El din fundurile prăpăstiilor. „Doamne, mântuiește-ne că pierim”.

După ce Domnul l-a lăsat pe Petru să-și experimenteze neputința, „întinzând îndată mâna, l-a apucat și a zis: puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit” (v. 31). Cu toate că Petru greșise împușinându-se cu credința, totuși Domnul nu l-a părăsit. Îndată ce Petru l-a chemat, i-a întins dreapta Sa atotputernică și l-a pescuit și l-a ținut deasupra mării. Domnul face mereu, în continuare, aceleași lucruri. Aude glasurile rugăciunilor și cererii lor, celor puțin credincioși. Domnul în chip nevăzut își întinde mâna Sa, îi prinde și le aduce bună mântuire. Când oamenii sunt oi ale Sale, deși un timp ei se primejduiesc prin puțină lor credință, totuși „ei nu vor pieri în veac și din mâna Mea nu le va răpi nimenea” (In 10, 28).

Așadar, Domnul a mântuit pe Petru. Dar, totodată l-a și mustrat: „Puțin credinciosule, pentru ce te-ai îndoit?” Pentru ce te-ai temut? Se putea să te las Eu să pieri? Iubirea Domnului mântuiește. Dar tot iubirea mustră și îl pedepsește pe cel pe care îl iubește. Căci lipsurile slujitorilor Domnului, nu numai că sunt neplăcute înaintea lui Dumnezeu, dar, dacă rămân nelecuite, pot să ducă la primejdii de moarte. Domnul Se pleacă la neputințele noastre, nu le vrea. El caută să ne facă să le îndreptăm, ca să progresăm în desăvârșire, mergând către El. Căci desăvârșirea în Hristos

este scopul vieții noastre, este scopul pentru care Dumnezeu S-a făcut om și S-a jertfit viața Lui cea de mult preț. Pentru acest scop lucrează Tatăl, lucrează Fiul, lucrează și Duhul Sfânt.

Și acum venise vremea, ca Domnul să facă să înceteze vântul și furtuna, deoarece trecuse timpul de încercare pentru ucenici; „*Și suindu-Se El în corabie, vântul a încetat*” (v. 32). Adică Domnul, ținând de mână pe Petru, a ajuns în corabie. De îndată ce au intrat într-însa, vântul s-a liniștit și îndată corabia și corăbierii s-au aflat, prin minune, la malul Ghenizaretului, după cum spune mai departe Evanghelistul Ioan (6, 21). În mod firesc consecințele unor astfel de minuni sau unor astfel de încercări formează sfârșitul povestirii evanghelice: „*Iar cei din corabie, venind, I s-au închinat Lui, zicând: Cu adevărat Fiul lui Dumnezeu este*” (v. 33). Adică: cel dintâi rezultat al acestei minuni a fost întărirea credinței ucenicilor în Hristos, care i-a făcut să se încredințeze și să mărturisească toți că El este Fiul lui Dumnezeu. Ei știau lucrul acesta și de mai înainte, dar atunci s-au încredințat și mai mult de acest adevăr. Căci credința robilor lui Dumnezeu iese mai întărită și mai curățită din astfel de încercări și din tulburări, aduse de împușinarea credinței. Astfel întărită, prin încercări, credința vede mai limpede în persoana lui Hristos pe Fiul lui Dumnezeu.

Iată calitatea reală și sublimă de Împărat, față de care demnitatea împărătească, pe care au vrut să I-o confere Domnului locuitorii din Capernaum, era doar o umbră. Ucenicii care, cu siguranță, aprobaseră dorința poporului de a-L face pe Iisus împărat, a avut atunci, după minunea umblării pe mare, să se convingă că Domnul are o împărăție mai înaltă, că este împăratul zidirii și guvernează puterile firii. La ce-i mai trebuie coroana Iudeii, când El era împărat al zidirii întregi? La ce-i mai trebuia hlamida împărătească de purpură trecătoare, când El era investit cu puterea absolută asupra întregii firi văzute și nevăzute. Pe Acesta ucenicii au avut fericirea

să-L însoțească și să-L cunoască mai profund, prin încercarea prin care I-a lăsat să treacă.

Al doilea rezultat al îndoitei minuni a fost faptul că cei din corabie s-au închinat lui Iisus. Ei au simțit nevoia imediată și preafirească de a I se închina lui Iisus cu adorație, ca unui Dumnezeu. Căci adevărata credință, rezultată din întipărirea vie a minunilor lui Dumnezeu, îndeamnă în chip firesc pe credincioși să și adore pe Dumnezeu. Dimpotrivă, este absolut imposibil să se închine lui Dumnezeu cu adorație sinceră și adevărată omul care nu crede drept, fierbinte, din tot sufletul. Este cu neputință să numești cu sinceritate maiestate pe un om pe care, în sufletul tău, nu-l primești să-ți fie rege. În felul acesta se poate explica răceala și lipsa de interes a creștinilor contemporani pentru cultul lui Dumnezeu. Ei nu se duc la biserică, nu simt nevoia de a se ruga în biserică, împreună cu alții, ei nu participă cu sinceritate și cu căldura inimii la actele de cult, numai fiindcă nu cred, nu au o credință adevărată și sinceră. Dacă îi spui unui astfel de creștin că nu are credință, el va tăgădui, fiindcă are naivitatea de a-și închipui că este credincios. Dar faptele sale îl vădesc de minciună. Toate sentimentele, întipărite viu în sufletul nostru, noi trebuie, ca o cerință a firii noastre, să le manifestăm în afară. Căci sentimentul își află desăvârșirea lui firească prin manifestare. Vai de noi! Cum poate să existe într-un suflet o credință vie și sinceră, fără ca omul acela să și-o manifeste, prin adorarea lui Dumnezeu? Cum poți să iubești și să respecti pe un om, care are o funcție înaltă, putere și bunătate multă, fără să simți niciodată nevoia de a-l vedea, de a vorbi și de a te întâlni cu el? Oameni de felul acelora îngăduie celorlalți să se apropie, să le vorbească, să-i vadă. Așadar, rătăcește desăvârșit acela care crede că este un creștin credincios, dacă nu simte nevoia să-L adore pe Dumnezeu, să-L vorbească, să-L cerceteze în casa Sa.

Același scop l-au urmărit și Sfinții Evangheliști, care au scris minunile Domnului în cartea nemuritoare intitulată Evanghelia:

să aprindă în sufletele noastre, ale creștinilor, credința în Hristos, credința statornică și neșovăielnică, fierbinte și vie, care să se manifeste prin închinare și adorare sinceră către Dumnezeu, în special minunile acelor zile și nopți vrednice de pomenire, – înmulțirea pâinilor și umblarea pe mare au ca scop să aprindă credința și adorația către Dumnezeu în așa fel încât ele să devină esența însăși a vieții creștine. Căci înmulțirea pâinilor era prefigurarea punerii înaintea Pâinii Vieții, a Trupului și a Sângelui Domnului, pe care El le-a jertfit pentru viața lumii. De aceea creștinul, dacă nu ia parte cu recunoștință adâncă la săvârșirea Sfintei Liturghii, este cu totul lipsit de viață duhovnicească și nu adoră pe Dumnezeu. Căci la Sfânta Liturghie se săvârșește în mod minunat Pâinea Vieții, Taina Sfintei Euharistii, cea mai înaltă formă de cult creștin, și, îndeobște, cea mai înaltă formă de cult care se află în lume.

Iar minunea cealaltă, când Domnul a cercetat pe neașteptate pe ucenicii Săi, care erau în necaz și primejdie, când a umblat triumfător pe valurile mării înfuriate, preînchipuia învierea cea după necazul și după despărțirea de sub cruce. Dar preînchipuia și întoarcerea Domnului lângă ucenicii Săi mângâiați, precum și înălțarea Sa la cer. Prin înălțare El a împreunat cu cerul Biserica Sa, pe credincioșii din toată vremea. Căci și pe ei îi va învia și îi va așeza biruitori pe scaunul slavei Sale. În fiecare duminică, ba și mai des, se închipuiește o astfel de înviere a noastră și o înălțare la cer, a celor care suntem adunați în Sfânta Biserică. De aceea cei care nu simt nevoia de a participa la Sfânta Liturghie, rămân în afară de viața credincioșilor. Nu sunt creștini cei ce nu se duc la Biserica credincioșilor, care are chemarea să se înalțe la cer și la scaunul slavei Domnului, după cum zice Apocalipsa.

MINUNEA CU USCAREA SMOCHINULUI NERODITOR

(Mt 21, 18-22)

Minunea pe care urmează să o tâlcuim este printre cele din urmă minuni și este săvârșită în ultimele zile ale vieții de pe pământ a Mântuitorului. Cu șase zile înainte de cele din urmă paști evreiești, Iisus a intrat în Ierusalim, înconjurat de o mare mulțime de oameni, ca un împărat triumfător. Cei ce văzuseră, în ziua stâlpărilor, mulțimea de iudei întâmpinându-L pe Hristos cu un entuziasm nestăvilit și cu atâta pompă, încât cele mai mărețe triumfuri ale regilor învingători rămâneau în umbră, pe lângă alaiul acesta, au crezut că Domnul este foarte satisfăcut de manifestarea aceasta pe care I-a oferit-o, din inimă, întregul popor. Dar Domnul era departe de a fi mulțumit. A rămas complet indiferent față de aceste manifestări ale mulțimii căci vedea că toate acestea nu sunt decât o podoabă exterioară, o manifestare strălucită, dar amăgitoare. Domnul cerea adâncime și dorea substanță. El era flămând mai ales de rodul sincer și lipsit de viclenie al virtuții. Și acest lucru l-a arătat în dimineața imediat următoare Duminicii Stâlpărilor, prin minunea cu smochinul uscat. Această minune a

uimit mult și pe ucenicii, care de altfel văzuseră și admiraseră atâtea minuni, aparent mai mari, ale Domnului.

Foamea alegorică a Domnului

„*A doua zi dimineată, pe când se întorcea în cetate, Iisus a flămânzit*” (v. 18). Iată cum începe Sf. Matei povestirea minunii. Întorcându-se în cetatea Ierusalimului, împreună cu ucenicii Săi, Domnul a flămânzit. E limpede că Domnul era atât de devotat activității Sale, încât numai la aceasta se gândea și își puna toată puterea Sa uriașă pentru buna reușită a mântuirii oamenilor. Se conforma întocmai proorocirii: „*Râvna casei Tale M-a mâncat*”. Și se purta în totul după cuvântul pe care chiar El l-a spus: „*Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis; să săvârșesc lucrul Său*” (In 4, 34). Totuși, precum s-a mai întâmplat și altă dată, Domnul, întrucât purta trup omenesc, avea nevoie și de hrană. Dar adesea această nevoie era depășită de activitatea Sa. Totuși, Domnul rămânea în granițele firii omenești. Era deci firesc să simtă foamea. Însă în această împrejurare foamea Domnului avea un tâlc mai adânc, și de aceea Sf. Ioan Gură de Aur întreabă: „*Cum de îi era foame dimineată?*” Și tot el răspunde: „*Domnul S-a dus la smochin, nu din pricina foamei, ci pentru ucenicii Săi*”. Pentru ucenicii cei de atunci și pentru cei ce aveau să fie. Ucenicii trebuiau să vadă dreptatea Mântuitorului și puterea Sa, prin mijlocirea unei minuni mari.

Multe dintre minunile făcute de Prooroci au arătat limpede că Dumnezeu este dreptate și pedepsește pe cei vinovați. Plăgile care au venit asupra lui Faraon, foametea din timpul regelui Ahab și alte minuni de pedepsire erau cunoscute iudeilor. Dar Mântuitorul, prin minunile Sale, a arătat întotdeauna că El este dragoste. Până în ziua aceea El răspândise numai binefaceri și a dat dovezi zilnice

și îmbeșugate ale milostivirii Sale celei bune. Trebuia totuși să le arate ucenicilor Săi, că nu este numai un mântuitor din dragoste, ci și un judecător al dreptății. Căci Tatăl „a dat judecata toată Fiului” (In 5, 22). Așadar, trebuia să arunce și o rază a dreptății Sale, ca să se trezească, prin ea, pe cei adormiți în somnul păcatului. Dar chiar în manifestarea dreptății Sale, Domnul s-a arătat plin de iubire. Și-a manifestat dreptatea, nu asupra unui om, ci asupra unui pom neînsuflețit și nesimțitor. Și-a arătat dreptatea asupra unui smochin de pe marginea drumului, care nu aparținea nimănui. Deci, prin uscarea aceluia smochin, Domnul n-a păgubit pe nimeni, ci, dimpotrivă, a dat tuturor generațiilor de creștini o învățătură mai de preț decât toți smochinii din lume la un loc.

Așadar, Domnul a flămânzit de o altă foame, mai adâncă și mai stringentă, decât foamea firească a oamenilor. El flămânzise de foamea pe care continuă mereu să o aibă, foamea de roadele virtuții. Pe acestea noi trebuie să le oferim ca o ofrandă de recunoștință și ca o jertfă bine primită înaintea Domnului. Hristos flămânzește și dorește fierbinte să te vadă și pe tine, iubite cititor, să mă vadă și pe mine și pe tot creștinul, că își împlinește făgăduiala pe care am făcut-o cu toții, în ceasul sfântului Botez. Că ne lepădăm de satana și ne împreunăăm cu Hristos. El dorește și flămânzește, să ne vadă creștini adevărați, nu numai cu numele creștini. Să ne vadă evlavioși, dreپți, cu bune purtări, făcători de bine, unelte de folos aproapelui, lucrători ai păcii. Nu vrea să ne vadă aducători de sminteală, nici mărturisitori ai nelegiuirii și ai lipsei de evlavie, prin cuvintele și prin viața noastră. El nu vrea să ne vadă purtători ai microbilor păcatului, și unelte ale nedreptății și ale stricăciunii, care, în vremea noastră, s-au întărit foarte mult.

Adesea prezise Domnul că cei ce nu aduc roade bune, cei ce rămân neroditori, vor fi tăiați de la orice legături cu Dânsul și, din această pricină, se vor usca. Acum întărește aceste cuvinte ale Sale

printr-o minune simbolică, pentru a ne arăta că nimeni nu scapă de dreptatea Sa dumnezeiască. Iată înțelesul mai adânc al foamei pomnului, în împrejurarea de față.

„Și văzând lângă drum un smochin, a mers la el și nu a găsit decât numai frunzele; și i-a zis: Niciodată să nu mai faci roade. Și îndată smochinul s-a uscat” (v. 19). Smochinii dau întâi frunzele și apoi roadele. Deci, Domnul văzând în acel smochin un frunziș bogat, a avut toată dreptatea să caute și rod, dacă nu copt, cel puțin pe cale de a se coace. Dar nu a găsit nimic. Și de aceea, din gura Lui s-a auzit prima oară un cuvânt de osândă: Să nu mai fie rod în veci în acest smochin. Din acea gură, din care n-au ieșit decât binecuvântări, din acea gură prea lină și prea dulce, mai dulce decât orice gură omenească, s-a auzit un cuvânt de osândă! Și acel cuvânt a fost urmat îndată de încetarea vieții neroditoare a smochinului, de încetarea circulației sevei și a clorofilei în frunzișul bogat al smochinului. Această încetare a fost desăvârșită și s-a întâmplat într-o clipă. Dar acest smochin era un simbol și, prin urmare, tot simbolică este și osânda, și minunea.

Simbolul fățarnicilor și al pedepsirii lor

Smochinul este un pom cu o sevă abundentă, de culoarea laptelui, și este foarte mareț la înfățișare, din pricina frunzelor sale late, de un verde închis. Și oricine se poate înșela ușor, crezând că un pom cu o coroană așa de bogată are și mult rod. Totuși, acel smochin în care Domnul a căutat roade, nu avea nici măcar o singură smochină! Să luați acum smochinul ca simbol al oamenilor fățarnici. Și ei au belșug de vorbe, făgăduieli, chipuri exterioare și manifestări în afară, cu care înșeală și pe cei mai buni oameni, care cred despre ei că sunt niște persoane importante, cu o viață creștină înaltă. În orice slujbe sau servicii îi veți întâlni pe fățarnici – și din nenorocire există fățarnici în toate domeniile vieții – veți fi amăgiți,

până când veți afla că ei sunt doar... niște fățarnici. Dar și în rândul oamenilor Bisericii, care au datoria să fie evlavioși și să păzească predaniile sfinte cu strictețe, ipocrizia îmbracă forma cea mai mizerabilă. Căci atât printre iudei, cât și printre creștini, au existat în diferite epoci oameni, cărora le-a fost suficient să împlinească un tipic exterior de evlavie, prin care să pară oameni credincioși, în timp ce ei nu au nicio legătură reală cu evlavia și cu virtutea. Dar adesea fățarnicia unor astfel de oameni nu rămâne numai o înșelăciune nevătămătoare, ci se face o uneltire foarte periculoasă. Un om se arată la început ca un creștin foarte bun, când de fapt el nu are nicio legătură esențială cu evlavia, pe care însă o speculează în mod rușinos. Îl vei auzi că ia cerul ca martor și osândește cu asprime pe alții, care îndrăznesc să calce predaniile părinților; „Se duce evlavia...!” strigă ei; dar ei de fapt nici nu cunosc și nici nu vor să cunoască evlavia adevărată. Alții se prezintă cu o înfățișare și mai înșelătoare: cercetează Biserica după tipic, nu părăsesc Biserica. Aleargă oriunde află că îl vor vedea cei pe care vrea să-i înșele și să-i speculeze. Nu le este greu unor astfel de oameni să se apropie până și de Preacuratele Taine, de Sfânta Împărtășanie, către care este însă de tot străin și o profanează. Dar mai este ceva și mai rău, când situația de simplu mădular al Bisericii nu-i ajunge fățarnicului pentru scopurile lui nelegiuite. El nu pregetă atunci să ia asupra sa până și slujirea bisericească, să intre în rândul sfântului cler. El îndrăznește un lucru la care nu se poate îndrăzni și necinstește cele sfinte, după cum zice Sf. Grigorie Cuvântătorul de Dumnezeu. El face orice, numai să speculeze și să facă trafic cu lucrurile sfinte și dumnezeiești, profanându-le! Așadar, acel smochin, în care Domnul a căutat roade, era simbolul unor astfel de fățarnici.

Dar, iubitul meu cititor să ia aminte la stihul Evangheliei, pe care l-am redat mai sus, ca să înțeleagă și mai bine această minune a Domnului: precum noi oamenii nu căutăm roade în pomii uscați

și goi, ci în cei verzi și înfrunziți, tot astfel pretutindeni roadele cele bune, lucrarea virtuților, puterea credinței cea mărturisită cu viața și întoarcerea de la cele rele – le căutăm mai cu seamă la aceia care prezintă manifestările exterioare ale unui creștin credincios și devotat slujbei Bisericii. În măsura în care mărturisești că ești creștin, în măsura în care Îl primești pe Hristos ca Dumnezeu al virtuții și al sfințeniei, în măsura în care te-ai dedicat pe tine însuși slujbei sfințitoare a lui Hristos, în aceeași măsură este firesc ca tu să fii în realitate așa cum mărturisești că ești. Și vei fi în realitate cum mărturisești că ești, dacă și viața ți se potrivește cu înfățișarea exterioară de creștin sau de preot. Iar dacă între înfățișare și sufletul tău este nepotrivire, atunci nu ești nicidecum un creștin adevărat, precum și smochinul, deși avea frunziș des, nu era vrednic de numele său, decât dacă ar fi avut în el și smochine.

Am spus mai înainte că Domnul cere roadele bune ale virtuții, mai cu seamă de la aceia care mărturisesc că sunt creștini. Dar să nu-și închipuie nimeni că cei ce au încetat de a mărturisi că sunt creștini, cei ce nu mai cred și nu prezintă nici măcar frunze, nu au a se teme de nicio pedeapsă și nu vor fi supuși la osândă. Din pricina necredinței lor, ei s-au uscat, ca și pomul care nu mai dă nici măcar frunze. Ei au tăiat orice comunicare a sufletului lor cu Hristos și s-au judecat singuri, fiindcă s-au osândit pe sine la lipsa de fericire pe care Hristos o dă celor ce trăiesc în El. Cuvântul Domnului sancționează în această judecată osânda pe care și-o fac ei înșiși. Dar aici nu vrem să vorbim de ei, deoarece uscarea smochinului mai adeverește și osândirea acelor care au semnele exterioare ale celor credincioși, dar rămân cu totul neroditori.

Un copac neroditor poate rămâne înfrunzit chiar și un an întreg și poate înșela atenția stăpânului său. Totuși, vine vremea când nerodirea sa va fi descoperită, pomul va fi tăiat și în locul lui se va sădi alt pom. Tot așa se întâmplă și cu fățarnicul cel

neroditor. Chiar dacă fățarnicia lui reușește să rămână necunoscută un timp și nepedepsită, amăgind pe alții și dând impresia de cinste și sinceritate vine, vai!, vine în mod inevitabil ceasul în care omul cel fățarnic va suferi consecințele nerușinării lui înșelătoare. Se poate întâmpla să fie pedepsit încă din lumea aceasta. Adică, se poate să fie descoperit, să-și piardă orice trecere, nimeni să nu mai creadă în cuvintele și în făgăduielile lui, nimeni să nu ia aminte la lingușirile și la plângerile lui. Se poate să-și piardă încă de aici, din viața aceasta, frunzele lui și să rămână un pom „tomnatic, fără rod, de tot uscat și deznădăcinat” (*Iuda 12*). Cum zice Duhul Sfânt. Dar, pe lângă această pedeapsă, li se rezervă fățarnicilor alta și mai mare. Observați că atunci când Hristos a blestemat smochinul, El a pedepsit nerodnicia lui vremelnică printr-o nerodnicie desăvârșită și veșnică: *„Niciodată, în veci, să nu mai fie rod în tine”!*, a zis Domnul. La fel va lipsi Domnul de orice posibilitate și prilej de a aduce roade pe acel fățarnic căruia i se dăduseră mijloace de a se lepăda de păcatul său urât și de-a se face creștin sincer și roditor, dar acela n-a vrut, rămânând un fățarnic fără roade.

„A te îmbogăți în fapte bune” este fără îndoială cea mai mare binecuvântare a lui Dumnezeu. Și de aceea, cel mai mare blestem este: a nu mai avea roadă în veac. Este ca și cum Dumnezeu i-ar spune fățarnicului: tu voiai cu orice preț să pari, numai să pari, virtuos, fără să ai roadele virtuții. Așadar, niciodată nu le vei mai avea. Poate fi o pedeapsă mai mare decât aceasta? Căci omul care a pierdut orice posibilitate de a lucra virtutea și bunătatea, care a pierdut orice har de a se schimba și de a se îndrepta, care a pierdut posibilitatea de a se pocăi și de a se mântui, este un om uscat. El a pierdut toată bucuria și toată rourarea sufletească, el a prefăcut sufletul său într-o pustie ca Sahara. Este foarte firesc să domnească într-un astfel de suflet toată răutatea și să-și facă tabără în el legiunile de draci. Smochinul uscat nu mai folosea la nimic și nu

mai avea loc în altă parte, decât numai în foc. Tot astfel creștinul care s-a rupt de Hristos și s-a făcut de tot neroditor și s-a uscat, nu are alt loc decât în cuptorul necazurilor. Iată sfârșitul fățarnicilor neroditori pe care îi simbolizează smochinul uscat.

Simbol al poporului evreiesc și al pedepsirii lui

Dar acest smochin simboliza, în mod special, poporul evreiesc. Poporul acesta era poporul lui Dumnezeu, crescut în mijlocul închinătorilor de idoli, ca o Biserică a Domnului. Singurul scop al existenței sale, în planul lui Dumnezeu, era să facă faptele adevăratei cucernicii, cu care să arate popoarelor idolatre pe Dumnezeul cel adevărat. Evreii se mândreau că sunt fiii lui Avraam, dar erau departe de a face și faptele părintelui lor Avraam.

Ei mărturiseau cu gura că așteaptă pe Mesia, dar când a venit Mesia, L-au primit cu frunze fără rod, cu o evlavie prefăcută. Ei, care trebuiau să-L primească pe Mesia cu brațele deschise, în tot felul L-au surpat. Au ajuns până acolo încât au făcut cea de pe urmă fărâdelege: au luat cu mâinile lor nelegiuite pe adevăratul Mesia și L-au omorât cu cea mai îngrozitoare moarte. De aceea, se apropie ceasul osândirii lor, pentru prefăcătoria lor cea răutăcioasă și neroditoare.

Anunțarea dinainte a osândeii acestui popor, Domnul o exprimă prin cuvintele: „Niciodată din tine (ca popor și ca biserică) să nu mai fie rod în veac”. Niciodată din tine să nu mai iasă nimic bun în veacul acesta, cu excepția doar a celor ce vor crede în Mine. Vei fi lipsit de harul pe care îl aduce Fiul lui Dumnezeu. Vei rămâne o Biserică pustie și fără roade. Vei cădea din rău în mai rele, până când orbirea și uscăciunea conducătorilor tăi îți vor aduce desăvârșita uscare. Cinstea de care te bucurai, ca popor al lui Dumnezeu, se va prefăce în rușine. Cântecetele, proorociile,

templul, preoția, jertfele și praznicele și toată slava poporului vor cădea și se vor risipi, ca niște frunze uscate, în vântul toamnei.

Ce profeție amănunțită! Toate acestea s-au împlinit până în cele mai mici amănunte, mai ales din clipa în care chiar ei înșiși, evreii, au cerut să se împlinească blestemul lor: „Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri” (Mt 27, 25). Și cu adevărat a căzut sângele Domnului în primul rând asupra acelor care ca cei dintâi au luat parte la înfricoșata nelegiuire a răstignirii. Iuda a murit printr-o sinucidere rea. Irod a murit în exil și în necinste. Pilat, scos din funcția sa și exilat, și-a sfârșit nefericita viață prin sinucidere. Casa lui Anna a fost împrăștiată și distrusă, ca și poporul cel nebun, iar fiul lui Anna a fost ucis pe drumuri, fără nicio slavă. Numeroasa mulțime, care a asistat la nelegiuirea răstignire și mai cu seamă fiii lor, au suferit nenorociri greu de descris, în vremea asediului și a distrugerii Ierusalimului. În istoria universală cucerirea Ierusalimului de către romani rămâne o cruzime fără precedent. Pentru că nu au recunoscut pe Hristos ca singurul și adevăratul lor împărat, evreii au strigat înaintea lui Pilat că nu au împărat afară de Cezar. Și iată, peste puțin timp Cezarul a stins în sânge cenușa arzândă a vestitului templu, pe care l-a pângărit și l-a ars. Evreii au silit pe Romani să-L răstignească pe Hristos. Dar a venit și ceasul în care Romanii au răstignit cu miile pe evrei, tocmai pe ei, care socoteau crucea ca pe o unealtă a blestemului. Atâția iudei au fost răstigniți după distrugerea Ierusalimului, încât Romanilor nu le mai ajungea lemnul pentru facerea crucilor, după cum ne încredințează istoricul evreu Iosif Flavius. Evreii au dat treizeci de arginți pentru neprețuitul sânge al Mântuitorului, dar iată acum ei erau vânduți robi cu miile, pe câte un dinar. Au preferat pe răufăcătorul Varava în locul lui Mesia, dar ei n-au mai văzut pe Mesia. Evreii într-un glas au luat asupra lor vinovăția pentru vărsarea sângelui nevinovat și sfânt, dar cele din urmă pagini ale istoriei lor s-au înecat în râuri,

de sânge, vărsat de ei. Au respins într-un glas, cu nelegiuire, darurile cele mai sublime ale lui Dumnezeu, pe Fiul cel Unul Născut, pe care L-a trimis Tatăl, dar de atunci au fost osândiți să nu producă nimic bun în lume. Fac excepție acei iudei care s-au încreștinat. De atunci ei rătăcesc în mijlocul altor națiuni și popoare, ca un popor rătăcitor, care nu are alt scop decât să strângă bani, să slujească pe Mamona și să uneltească împotriva creștinismului.

Iată cum s-a împlinit asupra evreilor blestemul simbolic, aruncat de Domnul asupra smochinului neroditor. Dar acest blestem, iubite cititorule, intră în vigoare împotriva oricărei națiuni, împotriva oricărui popor care se face smochin, de la care Domnul aștepta roade, iar el nu le dă. Acest blestem este și o proorocie, a cărei putere și împlinire durează până la sfârșitul veacurilor. Și vai de acel popor care urmează purtarea iudeilor! Va fi osândit cu osânda lor.

Acesta este înțelesul minunii. Ea era un simbol plin de învățăminte pentru niște întâmplări pe care acum oricine le cunoaște din istorie. De aceea partea cea încă neîmplinită a blestemului este cea mai importantă. Și ea se referă la osândirea definitivă a oricărui prefăcut neroditor.

Puterea Domnului

Nu era cu putință ca această minune să nu producă o impresie vie asupra ucenicilor și să nu-i dea Domnului prilejul să-i învețe vrednicia credinței: „*Văzând ucenicii, s-au mirat zicând: Cum s-a uscat smochinul îndată?*” (v. 20). De îndată ce a fost auzită vorba de osândă a Domnului, imediat viața neroditoare a acelui pom a încetat și frunzele lui au început să cadă. Iar în ziua următoare, văzând ucenicii smochinul uscat din rădăcină, au fost adânc impresionați. Deși văzuseră atâtea alte minuni mai mari ale Domnului, totuși

atunci au fost tare uimiți, căci puterea pedepsitoare a lui Dumnezeu uimește pe oameni, mai mult decât bunătatea Sa cea milostivă. Dacă cineva ia în considerare înțelesul alegoric al minunii, adică dreptatea dumnezeiască, care pedepsește pe oamenii neroditori de fapte bune, va fi cuprins nu numai de uimire, ci și de frică.

Și totuși, acest adevăr de temut este de o covârșitoare importanță. Și noi, fiecare trebuia de mult să ne fi gândit la acest adevăr. Aceeași putere, care a uscat la acel moment smochinul, o plantă care are cea mai multă sevă din toate plantele, după cum explică Ioan Gură de Aur, aceeași neasemănată putere va tăia într-o clipă firul vieții oamenilor neroditori și neîndreptați, cu toate abuzurile lor. De îndată ce Domnul va zice cuvintele acestea îngrozitoare: „Mergeți de la mine blestemaților”, în aceeași clipă ei vor pierde orice legătură cu Hristos, care este izvorul vieții. În aceeași clipă va începe pentru ei viața cea uscată și lipsită de rouă, a chinurilor și a necazurilor. De altfel, sunt multe pilde ale puterii dumnezeiești, care pedepsește câteodată pe oameni și în viața aceasta. Istoria și experiența contemporană ne arată că abateri mari și nelegiuite au fost înălțate și laudate un timp. Ca și smochinul cel neroditor și zadarnic. Dar a venit, pe nepusă masă, și ceasul în care oamenii, lucrătorii nelegiuirilor, s-au uscat, s-au răsturnat, s-au distrus! Aceste întâmplări, care dovedesc adevărul despre dreptatea pedepsitoare a lui Dumnezeu sunt atât de clare, încât este o nebunie sau o ușurătate pentru creștin, să rămână indiferent în fața lor și să meargă, cu ochii legați, în prăpastia fără fund a osândei.

Așadar, Domnul, răspunzând uimirii ucenicilor, a arătat că numai credința neîndoită și lucrătoare de minuni poate să facă fapte ca acestea, și încă și mai mari: „*Amin, zic vouă, dacă ați avea credință și nu v-ați îndoii, nu ați face numai minunea cu smochinul, ci dacă veți zice muntelui acestuia ridică-te și aruncă-te în mare, se va face; și orice veți cere în rugăciune cu credință, veți primi*” (v. 21-22). Aici Domnul

vorbește despre acea credință făcătoare de minuni, pe care o dădu-se El ucenicilor Săi și multor sfinți, ca pe o harismă specială. Această credință împlinește fapte mari, minuni uimitoare. Dar credința trebuie să fie neapărat neîndoită. În sufletul care are această harismă, să nu intre niciodată nesiguranța, îndoiala, șovăirea în ce privește puterea credinței în făgăduiala lui Dumnezeu. Îndoiala zădărnicește lucrarea credinței și împiedică eficacitatea ei. Dar tot îndoiala distruge și slăbește și credința comună a credincioșilor de rând. Tot îndoiala face ca întâmplările vieții noastre să fie de două ori mai greu de suportat: pentru că ne îndoim și ne târguim în privința puterii credinței în general și mai ales a puterii lui Dumnezeu. Ne îndoim de dragostea Lui cea cu purtare de grijă, de pedagogia Lui cea părintească, de milostivirea Lui cea iertătoare. Și rezultatul acestei îndoieli sunt grijile noastre neliniștite, necazurile inevitabile, gândurile noastre de deznădejde și cuvintele noastre fără rost. Ce microb îngrozitor, aducător de moarte, pentru sufletul și pentru viața noastră, este necredința, lipsa de încredere totală în cuvintele Mântuitorului!

Totuși, când acest microb nu strică credința făcătoare de minuni, atunci: „*Și dacă veți zice muntelui acestuia du-te și aruncă-te în mare, se va face*”. Mântuitorul se găsea în fața Muntelui Măslinilor și este foarte posibil că vorbește despre acest munte. Munții sunt îndeosebi simbolul lucrurilor nemișcate și stabile. Așadar, tocmai pe ei îi ia Domnul ca pildă pentru ca să arate că, orice lucru, oricât de imposibil de împlinit pentru puterile omenești, este posibil și ușor pentru puterea credinței făcătoare de minuni. Tocmai în aceasta rezidă puterea măreață a omului neputincios. Din clipa în care omul își pune existența sa cea neputincioasă în comunicare cu izvorul atotputerniciei, cu Dumnezeu, prin credință în Domnul, participă și el pe deplin la puterea dumnezeiască. Atunci se prefăce omul într-un domnitor puternic al pământului, ba încă și într-un locuitor al cerului. Precum o mică mașină mecanică, când este pusă

în contact cu o sursă de energie electrică, capătă o putere atât de mare, încât pune în mișcare întregul mecanism al căilor ferate, tot așa, ba într-o și mai mare măsură, capătă putere credinciosul, când intră în contact cu Hristos, printr-o credință neîndoită.

Ba mai mult: credința neîndoită este cea mai bună cale și mijlocul de nelipsit pentru dobândirea cererilor făcute în rugăciune, adaugă Domnul. Credința cea neîndoită, pe de o parte, trezește sufletul la rugăciune, iar pe de altă parte, îi dă siguranța neabătută că va primi în general toate cele de nevoie, și în special, câte le cere. Adică, toate câte sunt după voia lui Dumnezeu în interesul credincioșilor, și câte, în chip special, le cere fiecare credincios în împrejurările speciale ale vieții sale.

Dar, din nefericire, în această privință cei mai mulți dintre noi șchiopătăm. Suntem de acord că Dumnezeu poate să ne dea orice, dar când ajungem în împrejurări speciale, în care ar trebui să-I cerem Domnului un dar sau altul, atunci ne lipsește credința. Atunci ne îndoim, nu avem statornicie, și, desigur, această purtate nu este nici pe placul lui Dumnezeu, nici în interesul nostru propriu. Lui Dumnezeu îi apare necredința noastră ca o răzvrătire împotriva dragostei Sale, ca o lipsă de încredere în adevăritatea cuvintelor Sale. Iar pentru interesul nostru, este o piedică și o putere potrivnică, care pornește de la noi, dar se luptă împotriva noastră.

Iată care este învățătura prețioasă a acestei minuni excepționale. Domnul a dovedit prin ea puterea Sa, care va pedepsi răul, va osândi, în mod sigur, răul neîndreptat. Dar a mai arătat, totodată, Domnul că rugăciunea, împreună cu credința neîndoită, poate să evite osânda în veșnicie; iar în lumea aceasta să facă orice lucru care pare cu neputință puterii omenești. Cu adevărat, mare și foarte mare este puterea rugăciunii făcută cu credință. Avem la dispoziția noastră unealta aceasta atotputernică și totuși o ignorăm sau nu-i dăm nicio importanță. Căutăm puterea și fericirea în bani, în serviciu, în darurile

sărace ale lumii acesteia. Dar, din nefericire, niciunul din bunurile lumii nu pot corespunde nevoilor și dorurilor adânci ale sufletului omenesc. Toate ale lumii sunt niște elemente sărace, cu toată aparenta lor bogăție și fală. Numai credința cea dreaptă, cea statornică, cea care, prin rugăciune, pune pe creștin în nemijlocită legătură cu Hristos, izvorul fericirii, poate să dobândească orice cere și toate câte alcătuiesc adevărata fericire, în vederea căreia am fost zidiți.

Partea a II-a

*MINUNI FĂCUTE
ASUPRA OAMENILOR,
VINDECAREA DE BOLI
MORTALE (INCURABILE)*

Capitolul I

VINDECAREA FIULUI OMULUI ÎMPĂRĂTESC

(In 4, 46-54)

Întâlnirea Domnului cu omul împărătesc

Din Samaria, unde Domnul descoperise samaritencii acele mari adevăruri, pe care le expune Sf. Evanghelist Ioan în primele patruzeci și două de versete ale acestui capitol, a mers Iisus iarăși în Cana Galileii, unde prefăcuse apa în vin. La întoarcerea Sa în Galileea, Domnul a cercetat iară și acel orașel, în care făcuse prima Lui minune publică. Iar Sf. Evanghelist menționează această minune, ca să ne prezinte, prin contrast, adâncimea credinței samaritenilor, care, deși nu văzuseră minuni, au primit învățătura Domnului. O pune în opoziție cu galileenii, care vă-

zuseră atâtea minuni ale Domnului și totuși nu se treziseră la o dispoziție sufletească potrivită pocăinței.

Totuși, Domnul nu părăsește pe cei zăbavnici la credință. Deci, a venit iarăși în Cana, de astă dată fără să fie chemat, ca să întărească și mai mult credința locuitorilor de acolo, pe care ei o aveau în urma primei minuni. Vedeți dar că Domnul ne cercetează și atunci când noi nu-L chemăm. Este de-ajuns ca El să întrevadă, în fundul sufletului nostru, o oarecare dispoziție spre bine și spre îndreptare.

Faptul că Domnul S-a întors în Galileea interesa nemijlocit și pe un oarecare locuitor din Capernaum, care avea nevoie de intervenția minunată a Domnului: *„Și era în Capernaum un om împărătesc al cărui fiu era bolnav, acesta auzind că Iisus a sosit din Iudeea în Galileea, s-a dus la El și L-a rugat să se coboare și să vindece pe fiul său. Căci urma să moară”* (v. 46-47). Acest om împărătesc era, fie coborător din neamul regesc al lui Irod, fie un oarecare demnitar al curții lui Irod. În amândouă cazurile expresia de om împărătesc se întrebuința pe acea vreme. Nu se menționează de ce boală suferea fiul lui. Dar simptomul caracteristic era fierbințeala, iar bolnavul își trăia ultimele clipe. Și nu puteau să-l salveze nici avuțiile, nici demnitatea de curtean și situația înaltă a tatălui său. Căci bolile și moartea nu cruță absolut pe nimeni. Adesea se întâmplă în casele bogaților și ale titraților întâmplări atât de dramatice și de zguduitoare, iar în dosul perdelelor scumpe de la ușile palatelor, se petrec adesea asemenea tragedii, încât mulți săraci par de invidiat, față de astfel de bogați. Cei ce au bogăție și situații înalte, fără să aibă o educație creștină mai adâncă, când, din anonimatul și din micimea lor, sunt înălțați la o poziție importantă, se zăpăcesc cu totul și supraestimează în mod cu totul exagerat slujba pe care o au și care le procură banii sau cinstea, de care se bucură. Acest fenomen este foarte obișnuit și se întâmplă curent

în societate. Acești îmbogățiți, care altă dată nu au avut nimic, nu pot să înțeleagă zădărnicia înșelătoare a lumii, nici să-și afle mântuirea, dacă Dumnezeu nu-i cercetează cu mijloace pedagogice aspre și grele. Inima lor se înmoaie anevoie; cu greu se smeresc, ca să se închine lui Hristos, în situații obișnuite și prin mijloace binefăcătoare. A merge la Biserică, a sta în rând cu tot norodul și a primi acolo pe împăratul lumii în rând cu toți credincioșii, este pentru acești îmbogățiți o cădere din demnitatea lor, o micșorare. Dar, când momeala durerii, cu care Dumnezeu încearcă să-i atragă spre adevăr, se înfige în inima lor, atunci se smeresc și aleargă la Hristos. Atunci apelează la oamenii pe care până atunci i-au socotit de nimic, față de înălțimea poziției lor, și le cer acestora să-i ajute prin rugăciunile lor. Aceasta este de obicei lucrarea durerii în sufletele unora: îi face să se smerească.

Întrebarea este dacă acel om împărătesc s-ar fi apropiat de Hristos, amestecându-se cu mulțimea, deși auzise că un mare învățător a venit în ținutul său. Totuși, durerea fiului îl face pe tată să întâmpine pe Hristos ca un rugător smerit, din rândurile poporului. E clar că Dumnezeu nu vrea să întrebuițeze astfel de mijloace dureroase ca să atragă pe oameni la adevăr. Dar noi, prin necredința noastră, Îl silim pe Bunul Părinte s-o facă. Tot așa, un tată nu vrea să întrebuițeze mijloace aspre și dureroase față de copii, ca să-i educe. Dar când vede că mijloacele blânde și moi nu aduc rezultate, atunci chiar dragostea lui față de copii îl silește să întrebuițeze și nuiua pedagogică. Aceasta, e drept, produce durere, dar aduce și efectul dorit.

Pe lângă acestea, trebuie să notăm și întâmplarea fericită că, atât în timpul Domnului, cât și în toate epocile, n-au lipsit bogați, demnitari, nobili și titrați, care au fost următori bine cinstitori ai lui Hristos, fie și într-o mai mică măsură. Iosif și Nicodim, bărbați avuți, cu educație aleasă și cinstiți de popor, Ioana, soția

lui Huza de la curtea lui Irod, curtenii împăratului de atunci, pe care îi amintește mai târziu Sf. Apostol Pavel, precum și mulți alții, în vremurile de mai târziu, au fost astfel de oameni. Ba chiar autocratorii Bizanțului, care se suiseră pe tronul împărătesc, îmbrăcând purpura, precum marele Constantin, Teodosie și Iustinian, au adorat pe Hristos ca niște simpli muritori și au primit Cinstitele Taine în rând cu tot poporul. Nici astăzi nu lipsesc demnitari, oameni deosebiți prin înțelepciune și știință, care sunt credincioși lui Hristos și evlavioși. Aceștia, prin credința lor adâncă, fac de nescuzat purtarea fraților lor, care socotesc credința și viața evlavioasă ca o cădere din personalitate.

Faptul că omul împărătesc, despre care vorbim aici, aparținea categoriei de bogați care trăiesc departe de Hristos, ni-l dovedește răspunsul muștrător al Domnului. Când omul împărătesc a cerut să vină Domnul la Capernaum, ca să-i vindece fiul, răspunsul a fost cam aspru: „*Deci a zis Iisus către el: Dacă nu veдеți semne și minuni, nu credeți*” (v. 48). Adică nu credeți decât numai atunci când veдеți semne – care înseamnă minuni în general – și minuni – care sunt lucruri peste legile firii. Nu este totuși mai puțin adevărat că omul acela avea oarecare credință. Căci această credință l-a îndemnat să alerge la Hristos. El credea că Hristos este în stare să-i salveze fiul de la moarte, lucru pe care medicii și vracii nu putuseră să-l facă. Credința aceasta a tatălui era încă neputincioasă și nedesăvârșită. De aceea el credea că Domnul trebuia să se coboare la Capernaum, să se afle lângă patul bolnavului, să-i facă oarecare semne văzute, ca să-l poată vindeca. Omul acela nu credea câtuși de puțin într-o vindecare la distanță. Nu știa că spațiul și timpul nu sunt piedici pentru lucrarea făcătoare de minuni a Domnului. El credea doar că Domnul are putere să vindece o boală, dar nu credea că poate învia pe cineva din morți. De aceea Îl roagă pe Iisus să vină în Capernaum până nu-i moare copilul.

Dar să luăm seama bine că Domnul nu s-a sfîit de situația înaltă a omului împărătesc, nici de bogăția lui, ci i-a mustrat, așa cum ar fi mustrat pe orice om care ar fi arătat o credință mică și nedesăvârșită. Căci Domnul nu caută niciodată la fața omului și nu părătește pe nimeni. Slujbele înalte nu micșorează niciodată răutatea și vina, nici nu schimbă păcatul în virtute. Oricât ar căuta să înfățișeze și răutatea lor aurită prin situația și prin fala lor aristocratică, nu vor putea s-o preschimbe în virtute. Nimeni, oricât de înaltă i-ar fi situația în societate, nu poate evita mustrarea Domnului, dacă ar merita-o. Dar aceste mustărări ale Domnului nu sunt niciodată făcute în scopul de a umili și a izola pe cel mustrat, lăsându-l părăsit. Întotdeauna ele au în vedere îndreptarea unei greșeli; mustrarea Domnului urmărește să pregătească sufletul celui mustrat pentru primirea harului și a milei lui Dumnezeu. Accentuăm în chip special această caracteristică importantă a mustărărilor Domnului, care se deosebesc atât de mult de mustărările oamenilor. Oamenii mustără de obicei din egoism, din împătımire și din nedreptate, cu scopul de a însingura și a umili pe cel mustrat. Domnul însă mustără și smerește, ca să poată cinsti și înălța mai apoi.

Prin mustrarea făcută omului împărătesc, Domnul a arătat cu cât sunt mai prejos iudeii decât samaritenii. Căci omul împărătesc, pe de o parte era Iudeu, iar pe de alta nu prezenta dispozițiile sufletești ale iudeilor adevărați. Deci, mustrarea avea înțelesul următor: Iată samaritenii pe care voi, iudeii, îi disprețuiți atât de mult, zicând despre ei că sunt închinători de idoli, au primit credința în Mine cu mult mai multă ușurință decât voi, iudeii. Samaritenii au arătat un mai mare interes pentru mântuirea sufletelor lor, decât arătați voi. Voi, iudeii, vă mândriți că sunteți fiii lui Avraam, dar prin trufia voastră rămâneți uscați și neroditori. Voi nu-Mi cereți decât minuni de vindecare a bolilor trupesti. Cu alte cuvinte, Domnul li se părea iudeilor bun, numai în măsura în care îi vindeca de boli

trupești. Dacă însă Domnul ar fi încetat să-i vindece, n-ar mai fi crezut probabil niciunul.

Cu toată această muștrare dreaptă, omul împărătesc așteaptă. Stă lângă Iisus și Îl roagă: „*Doamne, coboară-Te, până nu moare fiul meu*” (v. 49). Omul împărătesc primește muștrarea și numește pe Hristos, cu mult respect, Doamne. El întrebuințează cu privire la cel bolnav cuvintele dulci inimii părintești: „fiul meu”, copilașul meu. Aceste cuvinte fac rugăciunea omului și mai mișcătoare. El așteaptă deoarece Domnul, muștrându-l, a arătat că se interesează de sufletul care boala de necredință. El avea să se intereseze desigur și de boala trupească, de care pătimea fiul său: Dar Hristos nu vindecă pe copil mai înainte de a vindeca împlușinarea de credință a tatălui.

Căci Domnul întrebuințează întotdeauna metoda următoare, nu procedează la tămăduirea trupească a noastră, a oamenilor, înainte de a se îngriji în primul rând de tămăduirea sufletelor noastre. Iar această metodă să o înțelegem bine, noi toți. Căci mulți se grăbesc să se roage, să cheme și să caute pe Dumnezeu, la vreme de boală, ca să-i vindece. Dar prin tămăduirea trupurilor se pune de cele mai multe ori o mare piedică în tămăduirea sufletelor de boala păcatului. Și este nevoie ca omul să se îngrijească în primul rând de tămăduirea sufletului, să se pocăiască, să se mărturisească, să tăgăduiască – întoarcerea de la păcat și o viață nouă, ca apoi abia să caute și să primească tămăduirea trupului.

Tămăduirea bolnavului și urmările ei

Și totuși Domnul, plecându-se la neputința credinței acelui biet om și la răbdătoarea lui rugăciune, lucrează minunea de la distanță: „*Îi zice Iisus lui: Mergi, fiul tău trăiește*” (v. 50). Prin această minune, Domnul ne învață următoarele mari adevăruri: mai întâi, acea particularitate, foarte importantă, a puterii Lui, prin care

El poate, nu numai să vindece boli mortale, ci și să le vindece de la distanță, fără să viziteze pe bolnav, fără să zică vreun cuvânt către bolnav, fără să-i facă ceva văzut. Precum soarele, care se află la distanță de miliarde de kilometri, trimite de acolo razele lui înviorătoare, tot așa – ba încă neasemănat mai mult – Creatorul soarelui. Soarele Dreptății, trimite razele Lui făcătoare de minuni și darurile Sale tămăduitoare din nemărginire, către oricare din oamenii de pe lume. „*Și nu este cine să se ascundă de căldura lui*”, cum zice Psalmistul. N-a vrut Domnul să Se coboare la Capernaum, dar un singur cuvânt de al Său a fost de-ajuns, ca să aducă, de departe și imediat, rezultatul pe care omul împărătesc îl aștepta abia mult mai târziu, după ce Domnul va fi mers la Capernaum. Acest lucru are o mare însemnătate: atunci când Domnul refuză un dar pe care îl cerem, ne dă un altul, mai înalt și mai mare decât ne așteptam, și mai curând.

El refuză, de pildă, să te scoată dintr-un necaz mare, fapt pentru care tu te rogi cu toată căldura; dar îți dă în schimb puterea de a dobândi virtutea de mult preț a răbdării.

În al doilea rând, Domnul ne dă o importantă dovadă a milostivirii Sale. Rugăciunea răbdătoare a omului împărătesc, care se afla într-o adevărată agonie, temându-se că orice clipă ce trece apropie pe fiul său de moarte, a biruit pornirea mustrătoare a Domnului și I-a trezit mila. Căci Domnul ne mustră, ca să înțelegem neputința sufletului nostru, dar, în același timp, Se îndură de noi „precum se îndură un tată de fiii săi”. Prin urmare, cei ce sunt sub povara necazurilor, să nu se neliniștească, nici să nu-și piardă răbdarea, căci vor vedea venind și timpul slobozirii lor. Să aibă răbdare, chemând pe Domnul, chemând mila Lui asupra lor.

Ceea ce Domnul urmărea prin mustrarea pe care o făcuse omului împărătesc s-a împlinit prin porunca pe care i-o dă Domnul,

să se ducă la casa sa, unde își va găsi fiul sănătos. Această poruncă a pus la încercare pe omul împărătesc. Era încercat, dacă trebuie să creadă că Domnul a putut să vindece pe fiul său numai cu cuvântul. Și totuși; „*A crezut omul împărătesc cuvântul pe care i-l spusese Iisus și a plecat*” (v. 50). Domnul îi spusese, du-te, pleacă. Iar el, ca o dovadă a credinței sale, care acum se întărise, a plecat. El nu aduce Domnului nicio învinuire, nici nu-L roagă mai mult să vină în Capernaum. Fiindcă acum el credea în atotștiința Domnului și în atotputernicia Lui, care de la distanță l-a încredințat despre rezultatul minunii. El credea în atotputernicia Domnului că, de la distanță și printr-un singur cuvânt, va aduce rezultatul dorit: vindecarea. I-a fost de-ajuns un cuvânt al Domnului. Sufletul i s-a liniștit, deși nu vedea realitatea minunii cu ochii săi trupești. Tocmai în aceasta constă esența credinței; să primești, ca pe un lucru de nediscutat și văzut cu propriii tăi ochi, un lucru pe care nu l-ai văzut, dar îți este de-ajuns că te încredințează despre el Domnul, Cel de care nu te poți ascunde. Cel prea adevărat, vrednic de toată încrederea. De aceea și Duhul lui Dumnezeu zice prin dumnezeiescul Pavel: „Credința este încredințarea celor nădăjduite, dovedirea lucrurilor celor nevăzute” (Evr 11, 1).

Dar credința în Domnul, cel vrednic de încredere, își află apoi în evenimente și în realitate o adevărată deplină și nemincinoasă. Și iată dovada pe care Domnul i-o dă omului împărătesc ca să-i confirme credința: „*Și pe când el se întorcea, robii lui l-au întâmpinat și l-au vestit zicând că fiul tău trăiește*” (v. 51).

I-au anunțat vindecarea, pe de o parte ca s-o afle și să se bucure cât mai repede, pe de alta, ca să nu mai supere pe Domnul cu osteneala venirii la Capernaum, după cum credeau ei. Când a auzit tatăl copilului vestea pe care o aștepta: „*Și a aflat deci de la slugi ceasul în care i-a fost mai bine. Deci i-au spus că ieri, în ceasul al șaptelea, l-au lăsat frigurile. Așadar, tatăl a cunoscut că ceasul acela a*

fost vremea în care Iisus i-a zis: fiul tău trăiește. Și a crezut el și toată casa lui” (v. 53-54).

Mai întâi trebuie să luăm seama la următoarele două împrejurări importante. Pe de o parte că, atunci când omul împărătesc a cerut informații despre ceasul în care fiul său s-a vindecat, a primit răspunsul: ieri, în ceasul al șaptelea, l-au lăsat frigurile. Nu i s-a răspuns că în jurul ceasului al șaptelea au început să-l lase frigurile. Ci i s-a răspuns în mod precis, în ceasul al șaptelea l-au lăsat frigurile, ceea ce înseamnă că frigurile l-au lăsat într-o clipă. Vindecarea n-a fost gradată, ca în cazul unei vindecări naturale, ci dintr-odată, în ceasul al șaptelea. Căci atotputernicul cuvânt al Domnului își produce efectul, nu ca medicina, pe cale firească și cu zăbavă, ci într-o singură clipă, împotriva legilor firii. Legile firii cer o vreme îndestulătoare, ca să întoarcă pe bolnav la starea de sănătate, și această vreme se numește convalescență. Vedem că în cazul acesta, n-a fost nevoie de așa ceva.

Pe de altă parte, tatăl copilului a înțeles că, în ceasul în care el stătea de vorbă cu Domnul, chiar în acel ceas s-a întâmplat vindecarea. Deoarece între cuvântul Domnului și realizarea lui nu se interpune nici vremea, nici vreo altă piedică. Sincronismul și conglăsuirea, până în cele mai mici amănunte, a celor poruncite de Domnul cu împlinirea lor, au ca efect armonia în lucrările Proniei și ale guvernării dumnezeiești. Noi putem vedea foarte bine această armonie în natură, mai ales în mișcarea corpurilor cerești. În natură toate se împlinesc în ceasul lor, în clipa hotărâtă dinainte cu amănunțime de purtarea de grijă a lui Dumnezeu, care chivernisește lumea. Compară armonia aceasta cu poruncile și prevederile celui mai puternic dintre oameni și vei vedea câtă deosebire este între ele. Aici, în purtarea de grijă a lui Dumnezeu toate se hotărăsc până în cele mai mici amănunte și se împlinesc fără piedică. În hotărârile și prevederile oamenilor este zăbavă,

nepotrivire, piedici neprevăzute și de netrecut, care zădărnicesc porunca, sau fac de minciună prevederea omenească. Această amănunțime în împlinirea poruncilor Domnului o putem observa astăzi în tămăduirile spirituale. De îndată ce se dă din cer iertare de păcate celui ce se pocăiește, numaidecât apar în sufletul aceluia ușurarea, pacea și liniștea. Dar acum trebuie să mai adăugăm și aceasta: am spus mai sus că meritul credinței constă în faptul că primim desăvârșit cele pe care nu le vedem, când cuvântul Domnului le adeverește. Dar, după ce primim cuvântul Domnului, nimeni nu ne oprește să strângem în mintea noastră informații lămuritoare și dovezile, care să sporească credința noastră, până ajunge o încredințare de nezdruccinat. Hristos cheamă pe tot omul să creadă în adevărul Său dumnezeiesc, fără șovăială. Totuși, Dumnezeu nu interzice cercetarea. Iar cercetarea atentă și compararea cuvintelor lui Dumnezeu cu acțiunile Sale întărește și sporește credința aceasta. Pentru că cititorul și cercetătorul atent nu va găsi niciodată contrazicere, fals sau disonanță între cuvintele și acțiunile Domnului. Dimpotrivă, cercetătorul va afla că toate câte a zis Domnul corespund pe deplin cu acțiunile Sale. Câte Domnul a făgăduit, a și împlinit, până în cele mai mici amănunte. Așadar și omul împărătesc din Evanghelia noastră, socotind ora în care i-a spus Domnul Iisus că fiul lui trăiește, a aflat că în același ceas s-a schimbat cu totul starea copilului. Tatăl a crezut în cuvântul Domnului și apoi, din realitatea lucrurilor, s-a încredințat pe deplin. A cercetat apoi lucrurile și a aflat cuvântul Domnului încă și mai vrednic de crezare. Acest lucru ar trebui să-l facem și noi. Meditând cu râvnă cuvântul Domnului, vom afla din lucrările Sale marea Lui dragoste față de noi oamenii. Și invers, cercetând întâmplările vieții noastre, vom cunoaște din ele dragostea Domnului și astfel vom avea un ajutor puternic în înțelegerea cuvintelor dumnezeiești. Vom afla astfel că fiecare zi

a vieții noastre este o împlinire a cuvântului dumnezeiesc din Sf. Scriptură.

La sfârșitul povestirii, Sf. Evanghelist evidențiază efectul fericit al minunii: „A crezut el și toată casa sa”. Credința tatălui s-a ridicat la o treaptă mai înaltă, căci el a crezut că Hristos este Mesia, Mântuitorul. Și astfel a intrat în calea mântuirii. De aici putem și noi vedea că unele întâmplări ale vieții noastre, și mai cu seamă acelea care par dureroase, aduc cu ele atâta binecuvântare, produc rezultate atât de fericite, încât numai ele pot să deschidă inima noastră, pentru ca ea să primească pe Mântuitorul prin credință. Căci numai acela este creștin, care primește în inima sa pe Iisus Hristos în calitate de Mântuitor.

Domnul are foarte multe mijloace cu care să atragă inimile spre mântuire, dar tot necazurile, care sunt mijloacele de educație cele mai obișnuite ale Domnului, par mijlocul cel mai eficace. Să dăm slavă numelui Său pentru acest lucru!

Pe de altă parte, vedem că familia întreagă s-a făcut părtașă la credința tatălui. Deoarece copilul bolnav era persoana asupra căreia se concentra dragostea întregii familii, cum se întâmplă în toate casele. Iar pilda tatălui și felul cum el a povestit minunea, au prezentat o dovadă sigură despre puterea lui Hristos, după cum spune Sf. Ioan Gură de Aur. Dar să ia bine aminte cititorii care au copilași. Exemplul părinților are cea mai mare influență asupra tuturor celorlalți membri ai familiei. Părintele este un educator zilnic, prin faptele sale. Învățătura sa este convingătoare, într-o foarte mare măsură și poate să atragă la adevăr și să formeze spre bine familia întreagă. Iar când un părinte intră el însuși în școala credinței și a virtuții creștine, nu poate avea o fericire mai mare, decât să fie urmat, în această cale, de soția și de copiii săi, ca să poată zice: *„Iată eu și pruncii pe care mi i-a dat Dumnezeu”*. Ce schimbare, ce bucurie și fericire într-o astfel de casă, care a fost călăuzită spre

Hristos, fie și prin boli și necazuri în cele materiale, dar a fost vindecată de acele îngrozitoare maladii microbiene, care distrug sufletul. Acestea sunt: mânia, egoismul, nesupunerea, feluritele scăderi și patimi, care aduc dezordine într-o casă. Cei ce scapă de aceste rele, dobândesc pacea și dragostea. O! toată familia va binecuvânta acea zi, în care bunul Dumnezeu și Părinte a cercetat-o prin necazuri și a lucrat în ea un rezultat atât de fericit!

VINDECAREA SLUGII SUTAȘULUI

(Mt 8, 5-13)

Toate minunile Domnului, pe care le istorisesc Sfinții Evangheliști, sunt vrednice de multă meditare. Căci ele dau sufletului evlavios o îmbelșugată hrană spirituală. Dar sunt în special unele minuni, pe care și Sfinții Evangheliști le expun mai pe larg și mai amănunțit și Domnul le caracterizează prin cuvinte grele de sens, voind să arate, în felul acesta, însemnătatea lor deosebită, în ele se desemnează caractere minunate și din pricina aceasta rămân pentru toți vecii ca niște învățături însemnate pentru toți creștinii. Așa este și minunea vindecării slugii sutașului, în care se evidențiază o credință vie, însoțită cu altă virtute neprețuită, smerenia.

Sutașul în fața Domnului

Ca un adevărat istoric, Sfântul Evanghelist ne prezintă, în primele versete, persoanele și locul minunii despre care vorbim. Și iată cum: „*Pe când intra (Iisus) în Capernaum, s-a apropiat de*

El un sutaș rugându-L și zicând: Doamne, sluga mea zace în casă slăbănog, chinuindu-se cumplit” (v. 5-6). Această întâmplare a avut loc imediat după predica de pe munte. Când Domnul Se cobora de pe muntele fericirilor, a întâlnit, mai întâi pe un leproș, pe care l-a vindecat. Iar când să intre în Capernaum, s-a întâlnit cu sutașul. Acesta s-a grăbit să-L roage pe Domnul pentru robul său, pe care-l numește „paida” și care, atins de o boală grea, căzuse în paralizie și se chinuia îngrozitor. Deci, acest sutaș este persoana cea mai însemnată, în jurul căreia se învâрте povestirea minunii de față. Neîndoișor, sutașul era dintre neamuri, în ce privește religia. El era născut și crescut în idolatrie, își petrecuse o mare parte a vieții sale în rândurile armatei romane și acum se afla în suita lui Irod avându-și garnizoana în împrejurimile orașului Capernaum. În ciuda acestor mari și grave piedici și inferiorități, sutașul era totuși un om cinstitor de Dumnezeu. Am spus piedici și inferiorități, fiindcă religia în care trăiește un om din vârsta copilăriei sale se întrețese cu caracterul și cu personalitatea sa. Și mai cu seamă idolatria, care nu numai că nu interzice, dar chiar și hrănește și aprobă niște lucruri pe care firea omului cea păcătoasă le dorește și le râvnește, face caracterul oamenilor alunecos spre rele și prea puțin înfrânat. Iată deci cea dintâi piedică. Dar mai intervine, în cazul de față, o a doua piedică, la fel de greu de trecut. Faptul că persoana despre care vorbim era soldat, gradat al armatei romane, avea un rezultat tot atât de dezastruos, din punct de vedere moral. Viața cea restrânsă din tabără și din armată, disciplina militară aspră și silnică, furturile și jafurile pe care soldații romani le făceau, și despre care pomenește și Sf. Ioan Botezătorul, muștrându-i, puterea pe care o aveau gradații asupra ostașilor de rând, toate acestea formau soldaților un caracter lipsit de blândețe și de smerenie, precum și de orice înclinare către evlavie. Toate acestea, e drept, constituie piedici, dar piedicile acestea nu sunt de netrecut, când

cineva are voință să le treacă. Și dovada este că apar mulți ostași, precum pomenitul sutaș, apoi Corneliu și atâți alți ofițeri superiori, precum Sf. Sevastian, Sf. Gheorghe, cei doi Teodori și alții, până în zilele noastre, care s-au arătat și se arată cinstitori de Dumnezeu. Din ostași ai puterii pământești, ei se fac ostași ai lui Hristos și ai împărăției Sale. Acest fenomen nu se explică altfel decât așa: că Dumnezeu își are partea sa de credincioși din toată rânduiala, din toată funcția și din toată starea omenească, în toate timpurile. Cei indiferenți la mântuirea lor, să ia bine seama la adevărul acesta și să nu își scuze niciodată necredința și mondenitatea lor, prin poziția, prin situația sau prin serviciul lor.

Așadar, sutașul din Capernaum era un suflet bun, gata să primească adevărul și să lucreze virtutea. Mai înainte chiar de a cunoaște pe Hristos, sutașul primise în sufletul său învățătura iudeilor despre un singur Dumnezeu adevărat. Cu autoritatea pe care o avea ca ofițer al armatei romane, el întărea pe iudei și devenise un binefăcător deosebit al lor. De aceea și bătrânii evreilor L-au rugat pe Domnul pentru sutaș: *„Zicând că este vrednic să-i acorde aceasta, căci iubeste pe poporul nostru și că el este cel ce ne-a zidit sinagoga”* (Lc 7, 4-5). Despre acest lucru ne va convinge și urmarea povestirii evanghelice.

Interesul sutașului pentru sluga lui

În primul rând, sutașul s-a apropiat de Hristos, rugându-se. S-a apropiat de Domnul, nu ca unul care are stăpânire și din pricina situației lui înalte, nu manifestă acea mândrie și trufie pe care o dau de obicei slujbele înalte. S-a apropiat, nu în felul lui Neeman Sirianul, care a venit la proorocul Elisei cu cai și cu care mărește (4 Regi 5, 9), ca să-și afle tămăduire. Sutașul s-a apropiat de Iisus rugându-se. Adică a venit fără pompă și fără fală, cu toată

simplitatea, cu înfățișarea și aparența de rugător, care simte în adâncul sufletului său nevoia de a se smeri în fața Aceluia Căruia i se adresează. Fiindcă și cei mai de frunte oameni, conducătorii cei mai puternici și mai slăviți, aristocrații cei putrezi de bogați, când se adresează lui Hristos, nu sunt decât niște cerșetori umili. Așadar, sutașul, atât prin înfățișarea lui smerită, cât și prin cuvântul Doamne, cu care I se adresează lui Hristos, recunoaște în Domnul stăpânirea cea mai presus de toate. Sutașul avea în adâncul sufletului său convingerea formată că este de-ajuns să-I spună lui Iisus nevoia pentru care a venit să-L roage, ca să trezească interesul Domnului celui iubitor de oameni.

Însă, pentru cine se roagă sutașul într-un mod atât de smerit și implorator? Nu cumva pentru soția sa? Nu cumva pentru fiul său, precum a făcut omul împărațesc, sau pentru vreo rudă apropiată? Nu, nicidecum. Sutașul se roagă pentru robul său! Căci rob este persoana pentru care gradatul roman arată atâta interes și pentru care și Domnul va face minunea. Însă în vremea aceea, boala sau moartea unui rob nu era considerată ca o întâmplare care să provoace nici cea mai mică mișcare în familia care avea robi. Căci sclavii nu erau nici ca servitorii epocii noastre, care, în familiile creștinilor binecinstitori, sunt considerați ca membrii ai familiei, iar celelalte familii se bucură de drepturi depline de om salariat și liber. Sclavii nu erau nici măcar ca vitele; căci și pentru vite, omul din vremea noastră are o grijă miloasă, iar legiuirea multor state le cuprinde și pe vite, protejându-le împotriva abuzurilor, la care le-ar putea supune stăpânii lor răi. Robii însă erau mai prejos și decât vitele. Ei duceau o existență cu desăvârșire determinată, despre care greu ne putem face astăzi o idee. Dar, pentru ca cititorul să-și facă o idee totuși despre poziția robilor, ajunge să menționăm că erau vânduți pe piețe, adeseori familii întregi, așa cum se vând astăzi vitele. Stăpânii lor aveau dreptul absolut să-i folosească după

bunul lor plac, să-i omoare într-o singură clipă, să-i producă la amfiteatre, ca să se lupte acolo cu fiarele; să-i taie în bucăți, ca să hrănească peștii din bazinele lor cu trupurile sclavilor. Romanii aveau dreptul să depună pe robii bătrâni și bolnavi într-o mică insulă a Tibrului, ca să moară acolo flămânzi și netratați. Orice îndurare și milă față de aceste nefericite ființe era privită ca un lucru fără rost și nelalocul lui. De aceea, chiar un filozof de talia lui Cicero, pentru că s-a mâhnit de moartea unui rob al său, a simțit după aceea nevoia să ceară scuze pentru această durere! Iată ce erau robii în vremea aceea în care trăia Domnul pe pământ.

Dar tocmai de aceea milostivirea sutașului pentru robul său apare nu numai neobișnuită pentru acea vreme, ci și foarte asemănătoare cu iubirea de oameni creștină. Este singurul exemplu în istoria minunilor Domnului, când un om, mai cu seamă că era și gradat, vine să-L roage pentru robul său. Un om se silește cu atâta smerenie să-L facă pe Domnul să-i vindece robul. Fără nicio îndoială, sutașul îngrijise pe rob și mai înainte, pe cât a putut. Ce serviciu mai mare decât acela pe care l-a adus sutașul robului său va face robul pentru sutaș? Și dacă va face robul vreun lucru, aceasta atârână de situația lui de rob. Dar aici, grija sutașului pentru sclavul său este cu totul singulară, izvorăște dintr-o adâncă simțire a iubirii de oameni, care era necunoscută închinătorilor de idoli din vremea aceea. E lucru impresionant că sutașul știa și credea că și robii sunt oameni, cu firea ca toți oamenii, făpturi și copii ai aceluiași Părinte, care se găsesc în aceleași relații față de Dumnezeu, ca și ceilalți oameni (vezi la *Iov.* 31, 13-15). Să ia seama bine la adevărul acesta cei ce au angajați servitori, inferiori. Dacă întâmplările și nevoile vieții silesc pe unii oameni să facă o muncă ce îi arată mai prejos de alții, ei în esență nu diferă cu nimic de cei ce sunt priviți ca stăpâni și superiori ai lor. Să admitem că sclavii se găsesc pe o treaptă mai înaltă decât stăpânii lor în privința evlaviei și a virtuților, așa cum a fost Iosif, pe când era rob al soției lui Putifar,

cum erau creștinii, robi la necredincioși. Servitorii sunt îndatorați să împlinească munca lor cu credință și cu smerenie. Dar nici stăpânii să nu uite niciodată că și servitorii au fost botezați cu același botez, că sunt frații noștri, că sunt vrednici să-și atragă interesul, pe care îl avem pentru toți membrii familiei noastre.

Este un lucru vrednic de mare luare aminte că sutașul, care până ieri fusese închinător de idoli, nu aleargă la vrăjitori și la descântători, ca să-i vindece sluga. Doar vrăjitorii au mare trecere la închinătorii de idoli. Sutașul aleargă la Hristos. Acest demers al său face de rușine pe mulți creștini, care, deși cunosc pe adevăratul Dumnezeu, deși știu că farmecele, descântecele și alte practici de acest fel sunt lucrări ale diavolului, totuși recurg mai adesea la diavol decât la Dumnezeu. Ei recurg mai adesea la slujitorul diavolului, la vrăjitoare și descântătoare, decât la slujitorul lui Dumnezeu, preotul. Și mai sunt aceștia creștini? Sunt mai curând închinători de idoli, cu numele de creștini.

Deci, cald și iubitor era interesul sutașului pentru robul său. Dar vom avea de admirat și altă virtute a sa.

Smerenia și credința sutașului

Domnul, deși pe atunci Se îngrijea numai de „*oile cele pierdute ale casei lui Israil*”, totuși primește pe sutaș și ascultă rugămintea lui. Fiindcă era vorba să încununeze virtutea lui și să-și arate bunăvoința Sa dumnezeiască și față de clasa nenorocitelor acelora de fapte ale Sale, pe care El le făcuse libere, dar ajunseseră în robie. El trebuia să Se milostivească și de robi, fiindcă El Însuși „luase chip de rob”; și de aceea „*îi spuse Iisus. Eu venind îl voi tămădui pe el*” (v. 7).

Însă sufletele smerite se smeresc și mai mult când văd că Domnul însuși Se pogoară până la micimea lor și Se interesează de ele. De aceea și sutașul, care, de la început, se arătase atât de smerit,

se smerește acum și mai mult. El devine de o smerenie minunată, când aude că Hristos vrea să-i facă cinstea de a intra în casa lui. Și iată: „Răspunzând sutașul zise: Doamne, nu sunt vrednic să intri sub acoperământul meu”. Și sutașul nu zice: că robul meu nu e vrednic de o astfel de cinste, ca să-l cercetezi Tu, Domnul. Ci zice: Eu sunt cu totul nevrednic de marea cinste, ca să intri Tu în casa mea. Iată un răspuns, care a devenit de atunci o pildă, prin adâncă și marea smerenie, pe care o exprimă.

Cu toate că sutașul avea un grad superior în armata din acea vreme, totuși el recunoaște că, față de Hristos, este mai prejos. Căci față de Hristos și mărimile omenești cele mai slăvite sunt ca niște micimi neînsemnate. Cu toate că sutașul vede în persoana Domnului un om obișnuit, totuși era convins de învățătura și din minunile Domnului, despre care auzise, că se află în fața unui trimis neobișnuit al lui Dumnezeu. De aceea el mărturisește care este poziția lui în fața Domnului. Dar și de când Domnul S-a suit în slava Sa cerească, Biserica Sa de pe pământ are puterea tainică și dumnezeiască a lui Hristos, ascunsă de multe ori sub o formă neînsemnată. De pildă, Sfintele Taine se prezintă pe din afară într-o formă comună și smerită; la botez, apă; la mir – ungere, untul de lemn; la Sf împărtășanie, pâine și vin. Și totuși, sub aceste elemente simple, umile, de toată ziua, lucrează însuși Duhul cel Sfânt. De aceea niciodată nu vom primi harul Duhului Sfânt, care se împărtășește prin Sfintele Taine, dacă nu ne apropiem de ele cu aceeași adâncă simțire a micimii și a nevredniciei noastre, cu care s-a apropiat sutașul de Hristos.

Ba mai mult, smerenia sutașului mergea mână în mână cu o altă virtute a sa, cu credința. Însă chiar credința era pricina smereniei sale, cu cât era mai mare smerenia, cu atât era mai mare și credința. Acest lucru se vede în toate sufletele. Cu cât se împuținează egoismul și încrederea în sine, cu atât mai mult crește

credința și încrederea în Domnul. Uitați-vă la sutaș deoarece s-a smerit, a putut crede, nu numai că Hristos va vindeca pe robul său, ci și că îl va vindeca de la distanță. A crezut că Hristos nu are nevoie să se apropie de bolnav și să-l pipăie, cum fac medicii. Sutașul credea că puterea lui Hristos nu este circumscrisă de timp și de distanță. Credea că cea mai mare depărtare este pentru Hristos o apropiere imediată și o atingere. Mai credea că va vindeca, nu numai de la distanță, ci și printr-un singur cuvânt. Căci sutașul zice către Domnul: *„Zi numai un cuvânt, și se va vindeca sluga mea”* (v. 8). Adică: ajunge ca Tu să spui un singur cuvânt, care să exprime hotărârea Ta de a vindeca pe sluga mea, și vindecat va fi îndată. Prin aceste cuvinte ale sale, sutașul a dat glas convingerii că Domnul are putere să poruncească întregii zidiri, care trebuie să se supună voinței Sale. Căci, în realitate, atotputernicul cuvânt al Domnului, care a zidit lumea și a așezat legile naturii, același cuvânt lucrează ceea ce voiește El, în orice împrejurare.

Iar această credință în atotputernicia cuvântului lui Hristos, sutașul o tâlcuiește printr-un exemplu din propria lui experiență. Căci zice: *„Și eu sunt om sub stăpânire și am ostași sub stăpânirea mea. Și zic unuia: pleacă, și pleacă; altuia, vino, și vine; și zic robului meu: fă asta, și face”* (v. 9). Adică, nu sunt vrednic de o cinste atât de mare, ca să intri în casa mea. Dar cred că un singur cuvânt de al Tău va vindeca pe sluga mea. Eu cred aceasta din următorul motiv: întrucât eu, care nu sunt nici împărat, nici nobil, nici vreun conducător cu drept netăgăduit, ci sunt un demnitar mai mic, având sub stăpânirea mea pe alții și depinzând eu însumi de alții mai mari ca mine, pot să poruncesc și porunca mea este privită ca o lege de către oamenii pe care îi am eu în stăpânirea mea. Deoarece eu pot să dau porunci și poruncile îmi sunt împlinite fără discuție, cu atât mai mult Tu, Doamne. Pentru că Tu ești mai presus de toată stăpânirea și puterea. Tu ești Stăpânitorul absolut al lumii,

poruncind și puterilor celor nevăzute. Tu, prin urmare, poți să poruncești duhului neputinței să fugă într-o clipă de la robul meu, iar locul lui să-l ia duhul vieții. (Compară *Ioan* 1, 52)... Dar conform cu comparația pe care o întrebuițează sutașul, va trebui să arătăm cititorului că poziția pe care o aveau slugile sutașului față de el este și poziția noastră a fiecăruia față de Dumnezeu. Trebuie să umblăm și să trăim după porunca și îndemnurile pe care ni le dau legea lui Dumnezeu, fără împotrivire și fără cârtire. Să trăim după voia Domnului, pe care buna lui purtare de grijă ne-o descoperă pe rând, în drumul vieții noastre. Iar dacă un rob împlinește toate poruncile stăpânului său, care se poate întâmpla să fie un om aspru și cu purtări necuviincioase, cu atât mai mult trebuie să împlinim noi poruncile lui Dumnezeu, care este un Tată preabun, preaînțelept și fără prihană. Îți dă poruncă să lucrezi lucrul tău cu dreptate. Fă ascultare necondiționată. Îți poruncește să te desparți cu răbdare de fiul tău, pe care l-a răpit moartea. Supune-te desăvârșit. Înțelepciunea lui Dumnezeu, cea educativă, trimite o boală în casa ta. Primești-o cu bucurie. Căci orice boală, pe care n-a pricinuit-o vreo neorânduială a noastră, este trimisă cu rost mare de la Dumnezeu. Duhul bolii împlinește porunca lui Dumnezeu și slujește la scopul mântuirii noastre. Aceste adevăruri toți creștinii ar trebui să le imprime în sufletul lor, în așa fel încât să nu se piardă, ca să nu se mai teamă de durerile bolilor și ale necazurilor vieții. Ci să se întrebe, când vin, cine le-a trimis, de ce le-a trimis, și cum trebuie să fie primite.

În al doilea rând, pilda pe care a întrebuițat-o sutașul arată că trăsătura fundamentală a credinței este să se supună cu smerenie și fără împotrivire la orice poruncă a lui Dumnezeu, căci sutașul zice: eu cred că toți și toate Ți se supun Ție, precum soldații, al căror șef sunt eu, mi se supun mie. Și este adevărat că o credință tare pune mintea și inima omului să îngenuncheze cu evlavie în fața lui

Dumnezeu, iar în gură îi pune mărturisirea: Tu ești Dumnezeul cel nemărginit, eu sunt una din cele mai mici făpturi ale Tale. Tu ești Făcătorul meu și Izvorul vieții mele. Tu ești Preaînțelept, eu am o nebunie a înțelepciunii și a înțelegerii. Eu nu am nimic de la mine, pe care să nu mi-l fi dat Tu. Așadar: „*Vorbește Doamne, robul Tău ascultă*”. Nu este nimănui interzis să tâlcuiască poruncile creștine și adevărurile de credință, în măsura în care le poate tâlcui logica omenească. Dar este o lipsă de evlavie și o nebunie, când medicul încearcă să găsească sufletul prin disecție; când savantul, care și el este om și are puterea de cunoaștere limitată, încearcă să prefacă pe nemărginitul Dumnezeu și voile Sale cele netâlcuite, într-un obiect de studiu, fără să aibă credință în sufletul său. Aceasta este o nebunie. Lumea materială este plină de legi tainice la care se supune și aceste legi le primește cu credință și cel ce nu crede în tainele dumnezeiești. Unde este aici raportul logic?

Atât despre smerenia și credința sutașului.

Domnul laudă credința sutașului și face minunea

Să vedem acum ce poziție ia Domnul față de sutaș. Mai întâi, observăm că, de îndată ce sutașul a expus înaintea lui Iisus starea dureroasă a robului său, Domnul i-a și spus: „*Eu venind îl voi tămădui*”. Aceasta arată limpede atotputernicia Domnului căci El, cu deplină încredințare, vorbește despre un lucru mai presus de fire, ca și cum ar fi foarte firesc. Dar lucrul acesta arată limpede și marea milostivire și bunăvoința Domnului față de sutaș. Căci am văzut că, atunci când omul împărătesc, care era evreu de origine, a chemat pe Domnul să meargă în casa lui și să-i vindece fiul, Domnul îl mustră pentru necredință, dar refuză să-i facă cinstea de a intra în casa lui. Iar acum când sutașul, care era de alt neam, îi spune Domnului despre boala unui rob al său, deci cel bolnav nu era fiul

său, nici vreo rudă apropiată, Domnul îndată făgăduiește că îl va vindeca, ba încă va cerceta și casa sutașului. Sutașul nici nu ceruse ca Domnul să vină în casa lui. Iată cel dintâi răspuns al Domnului, care consună cu făgăduința pe care o face prin proorocul: „Spre cine voi privi, dacă nu spre cel smerit și liniștit, care se teme de cuvintele Mele” (Is 66, 2).

Dar Domnul nu Se mărginește să dea numai un singur dar, când este vorba de cei smeriți. Iată și alt dar: își manifestă mirarea sa. Nu cumva Domnul admiră poziția înaltă a sutașului sau bogăția lui sau faptul că are atâția oameni în sub ordinea lui? Nicidecum!

Domnul admiră marea lui credință: „*Auzind Hristos, S-a mirat și a zis celor ce-L însoțeau: Amin zic vouă, nici în Israil n-am aflat atâta credință*” (v. 10). Desigur, Domnul n-a descoperit numai în clipa aceea credința sutașului. O cunoștea din veci, căci nimic nu este ascuns de atotștiința Sa. Dar El, în clipa aceea, face cunoscută în popor această credință, căci era o credință mare, rară, minunată. Domnul o face cunoscută în primul rând ca să arate pe ce pune el preț, și pe ce se cuvine să punem și noi preț. Căci pentru viața noastră are foarte mare importanță lucrul pe care îl prețuim și îl admirăm. Căci lucrul pe care fiecare îl crede important și admirabil, pe acela îl și dorește, îl urmărește, socotindu-se fericit când l-a dobândit. Lumea și cei ce se învârtesc în ea prețuiesc și admiră mai cu seamă trei lucruri: banul, slava lumească și plăcerea. Fiecare din acestea trei cuprinde o mulțime de subîmpărțiri. Astfel, banul cuprinde averi, întreprinderi, negoțuri, funcții înalte. Fala lumească duce la defăimare, etalarea frumuseții și a gâtelilor proprii, cheltuieli nesăbuite, îngrijorări nenumărate, invenții ale vieții păcătoase, care nu au niciun nume, nici număr. Iar plăcerile sunt multe și se înmulțesc pe zi ce trece. Toate acestea sunt zadarnice și nestatornice. Ele sunt instrumente ale unei străluciri bătătoare la ochi, dar trecătoare. Ele sunt momeli care atrag pe om în prăpastie și îl fac

să-și piardă existența. Acestea sunt lucrurile pe care le prețuiește și le admiră lumea. Însă lucrul pe care Dumnezeu îl prezintă ca admirabil și de preț este credința smerită, frumusețea virtuții și a smereniei, care este „de mult preț înaintea lui Dumnezeu,” zice apostolul Petru, cel de Dumnezeu insuflat (I *Ptr* 3, 4). Este limpede că numai Dumnezeu singur știe în mod absolut care este binele suprem.

Domnul declară credința sutașului admirabilă și vrea să-l răsplătească în mod public. Desigur, în ziua Judecării de apoi El va da pe față pe cei credincioși și virtuoși înaintea tuturor oamenilor, arătându-i slăviți și vrednici de fericirea veșnică. Dar pe mulți din aceștia Dumnezeu îi slăvește și în viața pământească, ca să facă și pe alții să le urmeze lor. Cu atât mai mult a slăvit credința sutașului fiindcă era mai mare decât cea a israelitenilor. Deși sutașul nu era israelitean, nu cunoștea legea lui Moise, și nu era urmaș după trup al lui Avraam, ci urmaș al unor închinători de idoli, totuși, în privința credinței s-a dovedit a fi un vrednic urmaș al lui Avraam.

Un altul poate n-ar fi îngăduit ca o persoană de neam străin și de altă religie să apară în public mai presus de cei de un neam cu el și mai de admirat. Dar Domnul, Judecătorul cel nepărtinitor, fără căutare la față, nu ia în considerare nici neamul, nici prietenia, nici rudenia. Ci caută mai ales virtutea, în orice om s-ar afla ea. Fiindcă israelitenii primiseră din belșug de la Dumnezeu mijloace de a se îmbogăți în credință și totuși rămăseseră atât de puțin credincioși. De aceea, Domnul declară pe sutașul cel de alt neam mai credincios decât evreii, spre mustarea acestora. Un adevăr, pe care nu trebuie să-l uităm nici noi, creștinii, este și acesta: că virtuțile și faptele bune, pe care le lucrează oamenii care au mai puține mijloace de progres spiritual, vor face la Judecată mult mai grea situația ca acelora care au avut astfel de mijloace din belșug,

dar au rămas înapoi și mereu nerodnici. Așadar, când Domnul declară credința sutașului admirabilă înaintea celor care îl însoțeau, vrea astfel să-i pornească pe aceștia spre râvnă, ca să nu fie dați de rușine în fața altor neamuri.

O proorocie uimitoare

Atunci Domnul a dat pe față un adevăr necunoscut până atunci și a făcut o proorocie uimitoare despre Iuda: *„Zic vouă, că mulți de la Răsărit și de la Apus vor veni și vor sta cu Avraam, cu Isaac și cu Iacob, în împărăția cerurilor, iar fiii împărăției vor fi aruncați în întunericul cel mai din afară; acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților”* (v. 11-12). Cu aceste cuvinte, Domnul afirmă următoarele: mai întâi că mulți oameni de alte neamuri vor fi mântuiți. Credința sutașului, care era de alt neam, a fost începutul credinței neamurilor, care vor deveni în curând mădulare ale Bisericii lui Hristos. Acest adevăr era foarte plăcut Domnului, întrucât el este Făcătorul și Mântuitorul a toată lumea, nu numai al unui anumit popor. Dar acest lucru era foarte neplăcut și uluitor pentru iudeii care voiau să fie singurul popor al lui Dumnezeu și să aibă în mod exclusiv, numai ei singuri, pe Mesia ca mântuitor. Acest lucru este încă bun și de neprețuit pentru noi, fiindcă și noi suntem coborâtori dintr-un popor închinător de idoli. Și dacă Domnul n-ar fi atras la credință pe înaintașii noștri păgâni, atunci ar fi vai de noi! Căci am fi încă în răutatea închinării de idoli. Vor veni, zice *„mulți de la Răsărit și de la Apus”*. Adică, din direcții cu totul opuse, din toate părțile lumii vor veni în același loc și se vor afla în dreapta lui Hristos oameni, pe care Iudeii nici nu și-ar fi închipuit vreodată că îi vor vedea acolo. Se vor aduna acolo, unde ne vom afla și noi, – dacă va vrea Dumnezeu – în ceruri, uimiți și pe neașteptate. Vom căuta pe mulți, despre care credeam că îi vom

afla acolo, dar nu-i vom găsi. În schimb, vom vedea pe alții, despre care nu credeam că îi vom găsi de-a dreapta Domnului.

„*Vor sta împreună cu Avraam...*”. Prin aceste cuvinte Domnul ne dă o idee despre mântuire și despre fericirea din împărăția cerurilor. Domnul zice că cei mântuiți vor veni și vor fi primiți în locul în care se află Avraam, Isaac și Iacob. Vor veni în locul acela toți cei care pe pământ au avut credința lui Avraam. Toți câți prin credință s-au făcut moștenitori ai făgăduinței pe care Dumnezeu a dat-o acestor patriarhi vor fi împreună cu aceștia. Precum afirmă și dumnezeiescul Pavel, Hristos s-a răstignit „ca să vie binecuvântarea lui Avraam asupra neamurilor în Hristos Iisus și să primim, prin credință, făgăduința Duhului” (Col 3, 14). Acolo vor ședea și se vor odihni, precum se odihnesc pe patul lor cei oboșiți de munca zilei. După ce credincioșii își vor fi sfârșit munca lor de pe pământul plin de osteneli, după ce vor fi suferit arșița zilei, ei se vor odihni în împărăția bucuriei.

Dar șederea împreună cu Avraam are și un alt înțeles. Avraam face parte din credincioșii dintr-o epocă foarte îndepărtată. Ca la patru, cinci mii de ani îl despart pe Avraam de epoca noastră. Și cine poate ști câte sute de veacuri vor despărți pe Avraam de credincioșii de la sfârșitul lumii! Avraam a trăit în Mesopotamia și în Palestina, locuri îndepărtate de noi. Și totuși, în ceruri se vor întâlni cu Avraam credincioșii de la distanțe mari și depărtați în timp de Avraam. Avraam era bogat. Dar în sânul lui, bogatul cel ce se chinuia în văpaie a văzut pe săracul Lazăr, cel ce închipuia pe cei săraci și suferinzi cu trupul, dar bogați în duhul și sănătoși cu sufletul. Așadar, acolo în ceruri, va dispărea orice deosebire care desparte aici pe oameni, deosebire de avere, poziție socială, neam și vremea în care au trăit. Cei ce au trăit aici în credință, în virtute și în sfințenie, acolo se vor afla cu toții împreună. Va fi o comunitate de sfinți, cuprinzând pe toți sfinții cei cunoscuți și

vestiți, canonizați de Sfânta Biserică, dar și pe aceia care, în lumea aceasta, sunt necunoscuți și fără slavă, dar nu mai puțin sfinți. Aceștia vor fi cunoscuți și iubiți în ceruri, ca și ceilalți. Cu toții vor primi desfătarea bucuriei și fericirea, lângă începătorul mântuirii.

În al doilea rând, Domnul afirmă că mulți dintre Iudei vor fi excluși de la împărăție. Iudeii, cei ce se considerau pe sine ca fii ai împărăției și cei dintâi părtași ai drepturilor la împărăția lui Dumnezeu, prin făgăduințele primite de strămoșul lor, se vor găsi în afara împărăției, întrucât nu cred în Hristos. Aceasta să ne fie spre învățătură și nouă creștinilor. Căci după marea Judecată nu vor fi chemați să moștenească împărăția cea gătită de la întemeierea lumii cei ce pur și simplu au intrat în sânul Bisericii creștine și se numesc creștini, dar trăiesc o viață nepotrivită cu niște mădulare vii ale Bisericii lui Hristos. Vor moșteni împărăția numai cei ce, prin credință și prin ascultare, s-au făcut vrednici de numele de creștini. Este foarte trist că, precum în vechime evreii se laudau că sunt fiii lui Avraam și se mândreau cu faptul că sunt coborâtori din Avraam, fără să trăiască și în virtutea acestuia, așa și astăzi, mulți socotesc că este destul să fie botezați și ziși creștini, fără să călătorească în viața lor așa cum cere numele cu care sunt numiți. Li se pare de-ajuns să meargă la Biserică în unele sărbători mari, numai din obișnuință, pe când în celelalte duminici ale anului nici nu merg la Biserică, iar viața lor toată nu se deosebește cu nimic de viața celor ce nu sunt creștini. Alții au încetat chiar și de a se numi și de a se arăta creștini. Despre aceștia Domnul zice că vor fi lepădați și aruncați afară din împărăția Sa. Domnul adaugă un lucru și mai cutremurător: că cei lepădați din împărăția Sa vor fi aruncați „în întunericul cel mai din afară”. Fiindcă în afară de împărăția luminii, este întuneric. Întunericul cel mai din afară este cel mai întunecos, în care nu poți deosebi nimic. Domnul numește așa lipsa totală a luminii spirituale, lipsa totală de har al lui Dumnezeu. O, vai de

noi! Cei ce vor fi acolo se vor înstrăina de Hristos, care este lumina lumii, lumina adevărată, izvorul vieții, al bucuriei și al păcii! Ei vor rămâne fără nădejdea că vor mai vedea vreodată lumina sau măcar o cât de slabă rază de lumină.

Însă starea lor cea jalnică nu se mărginește numai la aceasta. Domnul zice, în chip profetic: *„Acolo va fi plângerea și scrâșnirea dinților”*. Acolo va fi durere neîncetată și chin, din pricina fricii, a groazei și a deznădejzii. Va fi plângere și lacrimi, agonie sufletească, neliniște îngrozitoare, care va produce acea tulburare pe care o au aceia care aici pe pământ scrâșnesc din dinți. Cuvintele Sfintei Evanghelii, care descriu atât de lămurit pedeapsa care va veni peste cei stăpâniți de păcat și rămași neîndreptați, uscați și înăspriți, fără vindecare, sunt cu adevărat triste și aducătoare de groază. Dar, cu toată groaza pe care o aduc, aceste cuvinte sunt foarte binefăcătoare pentru noi, care încă trăim pe pământ. Ele sunt ca anunțurile acelea scrise cu litere mari și pe care citim: primejdie de moarte! Aceste anunțuri opresc pe trecători de a se apropia de cablurile electrice cu riscul de a fi electrocuțați. Anunțurile acestea deși vestesc ceva foarte trist, moartea cea îngrozitoare, totuși sunt binefăcătoare. Ele ne îndepărtează de la o realitate aducătoare de moarte. Așa și cuvintele Domnului, care anunță osânda creștinilor neîndreptați. Pentru cei ce aud această înștiințare și fug de păcatul aducător de moarte și intră în calea mântuirii, mergând pe drumul cel sigur al virtuții, pentru ei cuvintele acestea sunt binefăcătoare. Spunem aceasta deoarece cuvintele citate conțin lucruri foarte grele de pedeapsă. Cei care nu se îndreptează, nu vor să le audă, căci nu vor să lase la o parte desfătările vieții. Dar oare toxicomanii pot să înțeleagă că heroina, morfina și hașișul sunt otrăvuri de moarte? Oare vor să se lase de desfătarea cu otrăvurile lor? Ce putem spune despre aceia care s-ar supăra că societatea de electricitate, prin anunțul ei despre primejdia mare care vine din cabluri, sau

conducerea armatei, prin anunțurile de apărare împotriva gazelor asfixiante, în timp de război, ne amărăsc viața și ne împiedică să ne bucurăm de ea? Oare nu sunt ei nebuni? Neasemănat sunt mai nebuni cei ce se supără când aud această proorocie a Domnului.

Vindecarea slugii sutașului

După această minunată și plină de învățăminte convorbire dintre Domnul și sutaș, Iisus îl răsplătește și cu fapta: credința vie și smerită. Îi dă darul pe care I-l ceruse, vindecarea robului său: „*Mergi și precum ai crezut, fie ție. Și s-a tămăduit sluga lui în ceasul acela*” (v. 13). În aceste cuvinte ale Domnului vedem că sutașul a primit mai mult decât ceruse, ceruse vindecarea slugii, dar a primit și laudă pentru credința sa. Iar aceasta era o răsplată vrednică pentru iubirea de oameni pe care a arătat-o. Căci venise la Domnul, nu pentru sine, ci pentru sluga sa. A primit un dar la fel de mare și stăpânul ca și sluga. De aici se vede că omul care are dragoste și poartă grijă de binele altora, rugându-se pentru alții, atrage harul lui Dumnezeu, nu numai asupra celor pentru care se roagă ei, ci și asupra sa însuși. El aduce folos mai întâi lui însuși și se apără întâi pe sine.

Domnul a zis: „*precum ai crezut, fie ție*”. Și cuvântul Său în aceeași clipă s-a făcut realitate. Căci sluga s-a vindecat în ceasul acela. Această vindecare, făcută în clipa în care Domnul a spus cuvântul, arată atotputernicia Domnului. Un distins medic englez face următoarea remarcă: „*Orice fel de paralizie, mai ales cele de lungă durată, sunt sau nevindecabile sau foarte greu de vindecat, prin știința medicinei. Aceasta este valabil mai cu seamă la bărbații tineri. Însă vindecările, despre care Evangheliile spun că le-a făcut Domnul, s-au făcut asupra bolnavilor cu boli îndelungate și fără nădejde de vindecare*”.

Dar vindecarea imediată și mai presus de așteptări arată și puterea rugăciunii, făcută cu credință. Căci sutașul chemase pe

Domnul cu mare credință și a primit îndată ce a cerut. Acest mare adevăr n-ar trebui să lipsească nicio clipă din mintea noastră, a creștinilor. Căci nu este leac mai binefăcător, mai cu efect, împotriva neputințelor și a necazurilor, decât dumnezeiescul leac al rugăciunii făcute cu credință. Chiar atunci când Dumnezeu a hotărât că o boală trupească nu trebuie să fie tămăduită, pentru vreun scop al Său preaînțelept, și când o lasă să evolueze până la moarte, chiar și atunci rugăciunea cu credință nu rămâne fără răspuns și fără rezultat binefăcător. Acest rezultat îl simte în sufletul său cel ce se roagă. Dumnezeu îi va da o tămăduire sufletească, mult mai înaltă și mai de folos, decât cea a trupului. Dumnezeu îi va da răbdare și înfrânare. Îl va sfinți și îl va vindeca sufletește. Și prin răbdare, îl va arăta: „desăvârșit, întreg și fără pată” (*Iac* 1, 4).

VINDECAREA SOACREI LUI PETRU

(Mt 8, 14-17)

Imediat după vindecarea slugii sutaşului, Sf. Evanghelist Matei expune minunea vindecării soacrei lui Petru. Pentru cineva care nu adânceşte adevărul dumnezeiesc, depus ca o comoară de nestemate în Sfintele Evanghelii, minunile vindecătoare ale Domnului par toate la fel, iar povestirea particularităţilor fiecărei vindecări apare ca o lungire fără rost a cuvântului. Dar dacă cineva are în vedere că dintre foarte multe minuni ale Domnului, Sfinţii Evanghelişti au povestit numai pe cele mai importante, atunci va înţelege însemnătatea minunilor şi nevoia descrierii fiecăreia în parte, cu atenţie.

Descrierea vindecării

„Şi intrând Iisus în casa lui Petru, a văzut pe soacra lui cuprinsă de friguri” (v. 14). Boala aceasta a soacrei lui Petru nu e o boală extraordinară şi neobişnuită. Totuşi, poate ajunge foarte gravă,

cu vremea. Deoarece suferinda era rudă de aproape cu unul din ucenicii Domnului, boala și vindecarea minunată sunt povestite cu destule amănunte, ca din povestire să se desprindă grija și bunătatea specială a Domnului către familiile ucenicilor Săi. Vrednic de luare aminte este ceea ce urmează:

Mai întâi faptul că Petru, mai înainte de a fi chemat de Domnul la apostolat, era căsătorit. Iar când a fost chemat, el a părăsit nu numai corabia, mreaja și alte rudenii, ca ceilalți ucenici, ci chiar pe soția sa. Pentru că există situații, în care nicio legătură pământească, nici chiar legătura căsătoriei, care este cea mai strânsă din cele omenești, nu trebuie să împiedice pe cineva de la datoria să față de Hristos. O astfel de datorie era și chemarea la apostolat. Și tot așa sunt toate împrejurările în care avem de ales între Hristos și între rude, oricât de apropiate ar fi ele, când trebuie să ne despărțim, pentru dragostea lui Hristos. Despărțirea poate fi și în spațiu. Dar cele mai adeseori despărțirea este în felul de viață, când rudele au gânduri și un mod de viață potrivnic adevărului lui Hristos. Atunci este valabil cuvântul Domnului: „Cine iubește pe tată sau pe mamă, pe fiu sau pe fiică, pe soție sau pe copii, mai mult decât pe Mine, nu este vrednic de Mine” (*Mt* 10, 37; *Lc* 14, 26). În vremea prigoanelor se iveau multe situații de acest fel, care puneau pe credincioși să aleagă între rudenii și între mărturisirea lui Hristos. În orice vremuri, când casnicii tăi doresc ceva care te îndepărtează de Hristos, ceva care te face să păcătuiești, trebuie să te desparți de ei, ca să faci voia lui Hristos. Să nu creadă nimeni că, despărțindu-se de rudeniile sale pentru Hristos, suferă vreo pagubă de neîndreptat. Petru i-a zis Domnului: „Iată noi am lăsat toate și Ți-am urmat Ție. Ce va fi nouă?” Care va fi câștigul nostru?

Și Domnul ca răspuns le-a făgăduit scaunele evlaviei, lângă scaunul Său. Și a adăugat: „Oricine lasă case sau frați sau surori sau tată sau mamă sau soție sau copii, sau ogoare pentru numele Meu,

va primi însutit, și va moșteni viața veșnică” (Mt 19, 27.29). Adică, va afla mulți prieteni și frați iubiți în marea familie a copiilor lui Dumnezeu, în care a intrat.

În al doilea rând, vedem că Domnul, deși putea să intre în cele mai îmbelșugate case ale fruntașilor – și sutașul din Capernaum socotea o cinste prea mare să primească pe Domnul în casa sa, totuși nu s-a sfîit să intre în colibecele cele umile ale pescarilor, zice Sf. Ioan Gură de Aur. Să ne fie de învățătură multora dintre noi. Căci noi, din momentul în care credem că am câștigat o oarecare poziție socială, socotim ca o cădere de la demnitatea noastră, să ne plecăm și să intrăm în vreo casă săracă. Uităm foarte ușor că și noi, poate, ne-am născut în vreo astfel de casă și că până acum eram la fel cu toată mulțimea de săraci. În adevăr omul, fie și cel mai mare demnitar al lumii și miliardar, are aceeași fire cu ceilalți oameni, are aceleași nevoi, în primul rând, nevoia de mîntuire. Iar mîntuirea se află numai pe calea smereniei. Însă Hristos nu era numai om de o fire cu noi, era și Dumnezeu desăvârșit, în fața Căruia și sfinții îngeri stau cu multă plecăciune. El s-a făcut ceea ce nu era, ca să ne cerceteze pe noi. S-a coborât din înălțimea cerurilor, S-a făcut om, ca să intre în colibecele galileenilor și să se coboare până la cel din urmă sărac. Așadar, săracii să simtă mîngăiere în inima lor, când cei mari și bogați ai lumii acesteia îi disprețuiesc. Căci împăratul împăraților și Domnul Domnilor primește să-i cerceteze și astăzi, precum i-a cercetat atunci. A cercetat coliba sărmană a lui Petru și alte case sărace. Ce le pasă, dacă cei mari nu-i bagă în seamă? Cel mai mare și mai înalt decât aceștia îi cinstește. Primește bucuros să rămână în casele săracilor evlavioși, dar nu vrea să Se apropie de palate, oricât de bogate, ale bogătașilor necredincioși, în care s-a înstăpânit păcatul și nelegiuirea.

Cum a văzut Domnul pe soacra lui Petru în suferință „a luat-o de mână și au lăsat-o frigurile; și ea s-a sculat și le slujea lor” (v. 15).

A apucat mâna bolnavei, nu ca să-i ia pulsul sau să-și dea seama de gradul temperaturii, cum fac medicii în vizita lor obișnuită, ci pentru un motiv mult mai adânc. În general, punerea mâinilor, după Sf. Scriptură, este semnul împărtășirii unei chemări, a unei binecuvântări, a unei harisme sau a puterii facerii de minuni. Punerea mâinilor este în special semnul vindecării. Desigur, Domnul putea să vindece numai cu cuvântul, ba chiar și fără cuvânt, numai cu concentrarea voinței Lui, cum am văzut mai înainte. Dar în punerea mâinii Domnului pe bolnavă vedem o manifestare adânc omenească, vedem un simbol al comunicării binefăcătoare și iubitoare a Domnului cu omul. Întrucât El a primit să aibă fire omenească, își manifestă dragostea Lui față de noi, punând mâna Sa binecuvântată pe creștetul oamenilor și atingând cu mâna Lui de om pe oameni. Noi considerăm o dovadă de dragoste specială când noi oamenii cercetăm pe un bolnav și îi dăm și mâna. Cu mult mai mare dovadă de dragoste este, când Domnul folosește un astfel de mijloc. Dar atingerea mâinii Domnului nu era numai semn de milă și de dragoste. Avea și un scop mai adânc. Ori de câte ori Domnul folosește astfel de mijloace sensibile, are de scop să stabilească o legătură personală între Sine și cei bolnavi. Vedem că folosește diferite mijloace, de la vocea Sa, până la tina făcută cu scuipatul Său. Căci Domnul nu voia numai să vindece pe bolnavi, ci să-i și întoarcă la Dumnezeu. Acest lucru se întâmpla de fapt, ori de câte ori Iisus lega conștiința bolnavului cu izvorul harului dumnezeiesc, adică cu persoana Domnului. Așa se explică și motivul pentru care El întrebuinta mijloace diferite, pentru fiecare bolnav în parte. Alegea mijlocul potrivit cu caracterul și starea fiecărui bolnav. Astfel, a pus degetele Lui în urechile surdmutului, a uns cu tină din scuipat ochii orbului; a apucat de mână pe soacra lui Petru și pe băiatul îndrăcit, și așa mai departe. Prin aceste mijloace, bolnavul simțea mai limpede că vindecarea îi venea

de-a dreptul de la persoana Domnului și astfel se lipea de Domnul, cu o legătură de nedesfăcut. Viața bolnavului cea refăcută devenea deci dependentă de viața lui Hristos. Astfel, în timp ce mâna cea văzută a Domnului atingea mâna sau capul bolnavului, harul cel nevăzut atinge sufletul acestuia.

Domnul însă urmează aceeași metodă și acum, în vindecările spirituale. Cuvântul vestirii evanghelice ne înștiințează că suferim de o boală sufletească, și de care anume. Iar Duhul Sfânt atinge și înnobilează sufletul prin mijloacele sensibile ale Sfintelor Taine. Și astfel se împlinește tămăduirea. Prin urmare, cei ce își închipuie că n-au nevoie să recurgă la Tainele Bisericii, în viața lor spirituală, trec cu vederea metoda pe care Însuși Domnul a folosit-o. Ei nu vor să priceapă că omul, fiind sub simțuri și având trup material, are nevoie de mijloace sensibile, ca să primească și cele mai spirituale daruri.

De îndată ce dreapta cea făcătoare de minuni a Domnului a venit în contact cu mâna bolnavei, frigurile au încetat și sănătatea deplină le-a luat locul pe moment. Se știe în general că cei bolnavi de febră mare, când se vindecă în mod firesc, rămân încă multe zile într-o stare de debilitate și incapabili de muncă. Dar aici vindecarea prin minune a fost desăvârșită, n-a lăsat nicio urmă, iar cea care a primit această binefacere s-a grăbit să-și arate recunoștința, slujind cu sârg Domnului și însoțitorilor Lui. Dacă alte femei ar fi fost în situația ei, ar fi rămas să șadă liniștite în pat, așteptând să li se slujească lor. Dar soacra lui Petru, dimpotrivă, se grăbește să slujească Domnului. Căci cei ce primesc binefacerile Domnului dau această dovadă, plină de nădejdi, se grăbesc să corespundă binefacerii, oferindu-și cu smerenie propria lor persoană slujirii Domnului. O astfel de slujire ei o pot oferi fraților în credință, ușurându-le atât nevoile vieții acesteia, cât și neputințele lor spirituale. Căci zice Domnul; „întrucât ați făcut unuia din acești frați ai Mei mai mici,

Mie Mi-ați făcut” (Mt 25, 40). Creștinii care au simțit plinătatea de mult preț a adevărului evanghelic și au fost luminați, aflându-și mântuirea, câștigă și această cunoștință esențială, ei caută orice prilej să împărtășească și altora binecuvântarea aceasta, să dea har pentru har, ca niște adevărați fii ai harului lui Dumnezeu.

Expunere pe scurt a mai multor vindecări minunate

În celelalte două stihuri care urmează, Sf. Evanghelist ne arată că tămăduirea soacrei lui Petru, care s-a făcut cunoscută cu acea repeziciune, cu care astfel de vești se împărtășie în toate locurile, a adunat la Domnul o mare mulțime de bolnavi: *„Făcându-se târziu, I-au adus Lui mulți îndrăciți și a izgonit duhurile cu cuvântul și a vindecat pe toți cei bolnavi”* (v. 16). Pe seară, au adus înaintea Domnului mulți îndrăciți, pe care i-a slobozit de tirania duhurilor rele, numai cu cuvântul Său. Nu a întrebuințat nici punerea mâinilor, nici un alt mijloc exterior sensibil. Căci Domnul vindeca prin punerea mâinilor numai în anumite cazuri. Mâna nu era un mijloc de nelipsit pentru vindecare, ci era, în special, un mijloc de a folosi sufletește pe bolnav. În seara aceea, Domnul a vindecat pe toți cei ce sufereau, de orice boală ar fi fost cuprinși.

Era vremea în care Domnul a făcut cele mai multe binefaceri minunate, pe care le-a proorocit, cu opt veacuri mai înainte, Duhul Sfânt, prin proorocul Isaia. De aceea Evanghelistul și notează: *„Ca să se plinească ce s-a spus prin Isaia proorocul, care zice: Acesta bolile noastre le-a luat și neputințele noastre le-a purtat”* (v. 17). Adică Hristos a luat greutatea și vinovăția tuturor neputințelor noastre, materiale și morale. El a luat asupra Sa efectele relelor noastre și pedepsele pentru păcate, ca reprezentant al nostru înaintea lui Dumnezeu Tatăl. Și de aceea a suferit moartea pe cruce, dar a căpătat și putere să vindece orice neputință.

Această proorocie a lui Isaia se referă mai cu seamă la bolile noastre morale, la păcatele noastre. Se potrivește însă și cu împrejurarea de față, când bolnavul a vindecat boli trupești. Pe de o parte, fiindcă, după cum zice Sf. Ioan Gură de Aur, cele mai multe boli trupești provin din păcate sufletești. Pe de altă parte, moartea, cea mai mare dintre suferințele omenești, își are începutul și rădăcina tot în păcat. Cu atât mai mult celelalte boli! Așa zisul rău fizic este consecința răului moral. Iar Domnul, cu ochiul Său dumnezeiesc, care pătrunde până în măduva oaselor, a văzut dedesubtul trupului bolnav rădăcina neorânduiei, care vine în viața omenească. Domnul a văzut răul moral, păcatul. Prin minunile Sale, a vindecat simptomele acestui rău, adică bolile trupului, iar prin jertfa de pe cruce a tămăduit pricina neputințelor trupești, răul moral, păcatul. În ziua de astăzi, Domnul nu mai face aceste vindecări minunate ale bolilor trupești, pe care le-a făcut în mare număr, când a fost pe pământ ca om. Acum lucrează o vindecare mai sublimă și mai prețioasă, vindecarea sufletelor de pricina răului, de păcat. Jertfa de pe cruce este un izvor veșnic și nesecat de har vindecător, de renaștere și însănătoșire a sufletului. Iar neputințele trupești, după jertfa de pe cruce a lui Hristos, nu mai sunt de temut pentru credincioșii lui Hristos, care s-au tămăduit sufletește. Neputințele trupești rămân niște mijloace pedagogice de mult folos. Când medicul reușește să învingă microbul pleuritei, semnele rămase în plămân nu mai prezintă motiv de îngrijorare. Ele rămân, ca să atragă atenția pacientului, să se ferească de excese de orice fel. Tot așa și creștinul, odată vindecat de păcat, după ce a făcut pocăință, mărturisire și și-a câștigat o viață creștinească, nu mai are motiv să se teamă de neputințele trupului. Dimpotrivă, ele îl silesc să nu se mai întoarcă la păcat, îl fac răbdător și îl smeresc. De aceea, binefacerea pe care o putem oferi mulțimii de suferinzi de diferite boli, mai presus de toți medicii și de toate medicamentele,

este să-i îndreptăm către Doctorul sufletelor. Acesta îi va vindeca de pricina relelor lor. Iar după ce pricina va fi înlăturată, atunci știința medicală va vindeca trupul. Trupul poate rămâne și nevindecat, ca un mijloc pedagogic pentru viață. Neputința trupului va pricinui în cazul acesta sănătate veșnică, bucurie și fericire sufletească.

„*Acesta a luat neputințele noastre*”. Luați aminte cu ce ton proorocul, și după el Evanghelistul, scriu și exprimă cuvântul acesta. *Acesta*, da, Domnul cel atotputernic, preabunul Dumnezeu, cel mai înțelept și mai nepătruns din toți medicii. Cel ce ne iubește mai mult decât tatăl și mama noastră. *Acesta* ne iubește și veghează la căpătâiul fiecărui bolnav. Acesta din zori și până în noapte a vindecat atunci cu sânge diferiți bolnavi, ca să arate cât interes pune El în vindecarea noastră. Acesta și acum, cu un interes și mai mare, caută tămăduirea noastră. Căci: „Iisus Hristos ieri și astăzi și în veci este același” (*Evr 13, 8*).

Ori de câte ori cădem în vreo boală, ori suntem loviți de vreo nenorocire neprevăzută; de câte ori suntem necăjiți, stăm lângă patul copilului, al fratelui, al părinților, care sunt pe moarte, o! câtă mângâiere, câtă nădejde primim când ridicăm mintea noastră și o ațintim la cuvintele acestora: „*Acesta a luat neputințele noastre...*”. Norii negri și triști care umbreau sufletul nostru, greutatea de nesuportat care apasă asupra casei noastre, tăria suferinței care ne zdrobește inima, toate se topesc atunci și căpătăm răbdare și înfrânare. Primim pe buzele noastre cuvinte de laudă către Dumnezeu, o cunună se coboară din cer peste creștetul nostru. Ne vine gândul binecuvântat că Duhul Sfânt ne dă această făgăduință: „Fericit e bărbatul care suferă ispita cu răbdare, căci fiind încercat va lua cununa vieții” (*Iac 1, 12*).

VINDECAREA BOLNAVULUI DE HIDROPICĂ

(Lc 14, 1-6)

Ospățul la fariseu

Minunea vindecării acestui bolnav s-a făcut într-un mediu casnic, la ceasul cinei. De aceea, Sf. Evanghelist Luca începe astfel povestirea sa: „*Când a intrat El în casa unuia dintre căpeteniile fariseilor, sâmbăta, ca să mănânce pâine, și ei Îl pândeau*” (v. 1). Domnul, care avea relații cu oameni din toate stările sociale, n-a ezitat să stea la masă cu vameșii, deși aceștia aveau un nume rău; dar n-a refuzat nici invitația fariseilor, cu toate că știa El cât de înrădăcinați egoiști erau ei. Primind invitația la cină din partea fariseului, al cărui mediu îi aduceau învinuiri la fiecare pas și îi puneau piedici în lucrarea Sa, Domnul a arătat resemnare, pe care ar trebui și noi s-o urmăm. De altfel, El întrebuița ocazii de acestea, ca prilejuri de a-i folosi pe farisei și a le face bine, prin învățătura Sa.

A intrat să mănânce pâine, sâmbăta. Iată câtă cumpătare arată Domnul în satisfacerea nevoii de hrană, într-o zi, pe care Dumnezeu a hotărât-o pentru odihna și pentru adorarea Divinității. Căci sâmbăta era la iudei ceea ce este duminica pentru noi. Era o zi închinată adorării lui Dumnezeu și odihnei cumpătate. Toate abaterile de la această măsură, tot ce depășește mâncarea de pâine, adică măsura sănătoasă în hrană, devin prilejuri a multe păcate. Și este foarte trist că cei mai mulți creștini fac din duminică prilej de abateri și păcate, de la care se abțin în celelalte zile ale săptămânii. Ospețele, bețiile, distracțiile neserioase, plimbările pângărite cu imoralități, cercetarea teatrelor și a cinematografelor, unde se spun și se arată lucruri care pângăresc sufletul, întrunirile și petrecerile, care înfierbântă indecența și lipsa de pudoare, întrecerile sportive, rănirile omorurilor, faptele de rușine, toate acestea sunt fapte ale întunericului, care se fac – vai? – în ziua luminii, în ziua duminicii.

Și astfel, ziua cea sfântă, nu numai că nu este folosită spre sfințire, ci este folosită ca o zi de felurite întinări. Nu numai că nu ne închinăm lui Dumnezeu în ziua duminicii, dar Îl mâhnim și Îl mâniem într-un fel vrednic de niște necredincioși sau închinători de idoli. Întunericul și neștiința au sporit atât de mult încât se trece cu vederea sfințenia duminicii. Mulți cred că scopul duminicii este să le dea lor slobozenie și prilej pentru orice neorânduieli. Închipuiți-vă cât de mare ar fi jignirea pe care ar simți-o un domnitor, care ar fi hotărât o zi liberă pentru ca supușii săi să se prezinte înaintea sa, ca să stea de vorbă cu ei, ca și cu niște prieteni, să aibă prilejul să-i mustre și să le facă bine, să-i ridice și să-i înfieze. Iar slujitorii, în loc să se prezinte în fața domnului lor în ziua aceea, s-ar duce care încotro și ar face lucruri care să-i supere și să-l jignească pe domnul lor. Cei ce evită Biserica și se dedau în zi de duminică la fapte care jignesc pe Dumnezeu și pângăresc sfințenia zilei fac și

mai rău decât slujitorii despre care am vorbit. O! cum de ne mai rabdă Dumnezeu!

Spuneam mai sus că fariseii întindeau curse la fiecare pas al Domnului. Lucrul acesta se vedește și în împrejurarea de față, căci Evanghelistul notează: „Ei (fariseii) îl pândeau”. L-au invitat în zi de sâmbătă la cină, ca să găsească prilej, din vorbele și din faptele Domnului, să-L acuze apoi. Și în acest scop Îl spionează cu râvnă. L-au invitat, chipurile, ca să-L cinstească, tratându-L ca pe un prieten. Dar Îl spionează ca pe un dușman! Atâta răutate și vulgaritate au dovedit, mai mult chiar decât barbarii. Căci și barbarii țin legea ospetiei, după care oaspetele este o persoană sfântă și vrednică de toată atenția și cinstea. Să judece acum cititorul, dacă purtarea grosolană și rea a fariseilor acelei vremi se deosebește prea mult de purtarea unora care primesc oaspeți în ziua de astăzi. Unii socotesc că a invita la masă și a primi oaspeți este o îndatorire socială. Ori un mijloc de expunere a propriilor lor bogății. Dar mesele acestea le dau un material îmbelșugat de bârfire și judecată asupra invitaților lor. N-ar fi fost mai bine să lase la o parte această primire fără dragoste? Dragostea este lucrul de căpetenie în raporturile dintre oameni, dar lipsește adesea în relațiile dintre așa numitele clase sociale înalte.

Domnul face o binefacere prin minune

Dar, chiar dacă unii cad în cursele acestea, amăgindu-se că au fost primiți din dragoste, Domnul n-a căzut în cursă. În deplină cunoștință că a fost chemat acolo cu scopul de a fi pândit, a venit în casa fariseului, fiindcă și acolo avea prilej să învețe și să facă bine.

„*Ci iată un om bolnav de hidropică era înaintea Lui*” (v. 2). Acest om, care suferea de boala mortală și primejdioasă, numită hidropică, venise, poate, acolo, ca să-l vindece Domnul. Totuși, nu

este exclus să-l fi adus acolo fariseii pentru scopurile lor dușmănoase. De aceea, Sf. Evanghelist notează: *„Răspunzând Iisus (la gândurile lor lăuntrice), a zis către legiuitori și către farisei: Se cuvine să vindece cineva sâmbăta? Iar ei tăceau”* (v. 3). Este ca și cum Domnul le-ar fi zis: știu foarte bine de ce m-ați invitat la cină și cu ce gânduri mă primiți. Fiindcă gândurile omului sunt pentru Mine ca strigătele pentru voi. Așadar, vă dau prilejul și vă întreb: ce credeți, este legal să tămăduiască cineva sâmbăta și să facă bine? Fariseii însă tăceau, nu dădeau niciun răspuns. Căci, vezi bine, era foarte grea dilema în care îi pusese Domnul. Dacă ar fi zis că binefacerea este legală, ar fi pierdut prilejul să acuze pe Iisus de călcarea legii, de lucrare în ziua Sabatului. Prin urmare, ei n-ar fi ajuns la scopul cu care făcuseră cheltuiala ospățului. Și iarăși, dacă ar zice că nu este legal să faci bine sâmbăta, ar fi fost făcuți de rușine prin fapta Domnului, care ar fi apărut ca o curată binefacere. Observați că cei buni sunt de obicei acuzați pentru fapte, pe care și acuzatorii lor le socotesc bune și legale, dacă ar vorbi după conștiința lor. Așadar, nu vă mirați dacă faceți bine și apoi auziți învinuire sau în loc să primiți încurajare pentru fapta bună, nu întâlniți decât piedici. Citiți în Sfintele Evanghelii viața Domnului și încredințați-vă că acuzațiile aduse de oameni răi pentru faptele voastre bune sunt o dovadă că faptele sunt cu adevărat bune.

Dar tăcerea și starea sufletească rea a legiuitorilor și a fariseilor nu L-au împiedicat pe Domnul să facă binele prin minune, că El îndată: *„luându-l l-a vindecat și i-a dat drumul”* (v. 4). L-a luat lângă El, a pus mâna peste bolnav și l-a slobozit de boala lui cea grea. I-a redat într-o clipă sănătatea deplină, așa cum o avusese, înainte de a se îmbolnăvi. Apoi l-a trimis la casa sa, mergând slobod, ca să nu poată fariseii să pună la îndoială vindecarea minunată. În chipul acesta, Domnul a făcut o faptă a iubirii de oameni în ziua sâmbetei, în care legea lui Dumnezeu orânduise încetarea muncii

de susținere a vieții. Dar legiuitorii și fariseii răstălmăciseră în mod jalnic legea odihnei, socotind că faptele iubirii de oameni cad în categoria muncilor oprite în zilele de sabbat. Deoarece însăși porunca dumnezeiască pentru ziua de odihnă era o faptă a iubirii de oameni a lui Dumnezeu, cum putea Dumnezeu să oprească pe oameni să-L urmeze în faptele iubirii?!

Dar Domnul avea obiceiul de a explica limpede și convingător orice făcea, așa ca iubitorii de adevăr să se poată convinge și instrui în chip desăvârșit, iar dușmanii adevărului să amuțească. De aceea: *„Răspunzând către ei (către farisei și legiuitori) a zis: Cine din voi, dacă îi cade măgarul sau boul în fântână, nu îl va scoate imediat în ziua Sabatului? Și n-au putut să-i răspundă nimic”* (v. 5-6). I-a silit Domnul să tacă, atunci când i-a întrebat dacă se cuvine binefacere în ziua Sabatului, îi lasă muți pentru a doua oară atunci când, răspunzând la acuzele lor și la judecăți nedrepte, aduce în fața lor practica vieții și obiceiul de obște, conform cărora lucrau ei când era vorba de animale, care sunt mult mai prejos decât omul. Astfel Domnul a dovedit că fariseii se osândeau pe ei înșiși, când judecau pe Hristos.

Căci Hristos, dacă a călcat legea odihnei, a făcut binele, nu unor animale, ci unui om bolnav. Iisus îi întreabă pe farisei: dacă s-ar întâmpla să cadă măgarul sau boul unuia dintre ei în vreo groapă în ziua sâmbetei, oare nu s-ar grăbi acela să-l scoată, ca să nu-i moară măgarul sau boul? Iată că măgarul, boul, sau alte lucruri materiale numai ele singure fac excepție de la legea odihnei din ziua Sabatului. Cu alte cuvinte, excepția legală se face numai în interes material? Cine putea să se pună împotriva logicii de necombătut a Domnului! Iisus a arătat pe față că interesul fariseilor pentru legea Sabatului era numai o prefăcătorie a lor și un mijloc ieftin, ca să poată prezenta pe Hristos ca pe un călcător al acestei legi. Dar, purtându-se în felul acesta, ei ieșeau micșorați în fața poporului, iar Domnul ieșea înălțat.

Sunt astfel de caractere, din nenorocire, în toate vremurile. Sunt adică oameni care măsoară legile statului și ale lui Dumnezeu cu măsura propriilor lor interese. Ei găsesc multe tălmăciri și excepții, când este vorba să se dezvinovățească de nelegiuirile lor. Și totuși, ei strigă cu prefăcătorie și mărturisesc și categorisesc ca pe o încălcare de lege faptul că un alt om primește o binefacere de la un dușman al lor și prin această binefacere Dumnezeu este proslăvit. Astfel de figuri de oameni care strecoară ȋnțarul și lasă să treacă cămila sunt mulți. Nu trebuie să-i invidiem, căci, precum a sosit odinioară și vremea în care Domnul a muștrat și a rușinat pe fariseii din vremea Sa, tot astfel va veni și ceasul fiecărui fariseu din orice vreme. Astăzi purtarea lui cea nelegiuită trece neobservată, fiindcă o acoperă cu prefăcătoria lui și o înfrumusețează, încât apare ca o faptă bună. Dar mâine Dumnezeu îl va arăta pe față, îl va arăta nu numai în ziua Judecării de apoi, când fariseul va afla osânda sigură, în fața tuturor oamenilor. Ci îl va vădi și în această viață de aici. Da, și aici cei prefăcuți vor fi dați pe față. Dacă observi cu răbdare viața lor, te vei convinge pe deplin de acest lucru. Tocmai de aceea trebuie să îndrăgim sinceritatea, virtutea neprefăcătoriei care nu se teme că va fi muștrată vreodată și făcută de rușine. Ce importanță are faptul că lumea ne acuză, ne condamnă, ne prigonește? Cu siguranță viitorul va fi al nostru. Viitorul va arăta – și pe pământ – adevărul, iar la judecata viitoare vom primi răsplata slăvită.

Capitolul II

VINDECĂRI DE BOLI CRONICE

VINDECAREA PARALITICULUI DIN CAPERNAUM

(Mc 2, 1-12)

Întoarcerea Domnului în Capernaum și aducerea
slăbănogului

Minunea cu care începem capitolul acesta este povestită de primii trei Evangheliști. Ea este vrednică de deosebită pomenire, conținând o dublă vindecare. Sf. Evanghelist Marcu notează mai întâi că, de îndată ce Domnul S-a întors în

Capernaum, n-a aflat odihnă. Căci îndată a început să vestească Evanghelia: „*Și intrând din nou în Capernaum, în acele zile, și aflând locuitorii că este într-o casă, s-au adunat atât de mulți, încât nu mai aveau loc nici la ușă. Și le vestea lor cuvântul*” (v. 1-2).

Locuitorii din Capernaum n-au așteptat sâmbăta, când Domnul obișnuia să vorbească în sinagogă. Ei s-au grăbit spre casa în care descinsese Domnul. Căci prezența Sa deșteptase în ei dorul de a-L mai vedea și a-L mai auzi. Și nu erau deloc puțini, cei ce veniseră să-L vadă. Și îndată s-a adunat atâta mulțime, încât interiorul casei se umpluse, și mulțimea nu mai avea loc nici la ușă. Această râvnă cu care cei din Capernaum au venit la Domnul este cu atât mai plină de însemnătate, cu cât este pusă în contrast cu purtarea urâtă a Gadarenilor, din ținutul cărora Domnul tocmai se întorcea, după Evanghelistul Matei. Gadarenii se grăbiseră să-L îndepărteze pe Domnul din hotarele lor. Locuitorii din Capernaum însă se grăbeau să umple locul unde se găsea Domnul. Acest lucru se întâmplă în tot locul și în toată vremea. Dacă unii își întorc fața de la Domnul și se îndepărtează de El, mulți alții sunt fericiți să-L vadă și să se apropie de Domnul, alții se grăbesc să meargă în urma Lui. Nu rămâne niciun gol vreodată în Biserica credincioșilor Domnului. Dacă noi ne îndepărtăm de Biserică, locul nostru îl vor lua alții, dar golul se va face în sufletele noastre și o prăpastie se va căsca în viața noastră. Locul trădătorului Iuda l-a luat în primul rând apostolul Matia, apoi Pavel, apostolul neamurilor. Iată cum în locul unuia căzut au venit doi.

„*Și le grăia lor cuvântul*”. Iată cea mai bună activitate mântuitoare pe care o dăruiește Domnul mulțimii ce se adunase cu atâta râvnă de pretutindeni. Cu toate că Iisus nu se afla atunci într-un loc consacrat predicării, nici într-o zi potrivită, căci nu era în sinagogă și nici sâmbăta, totuși Domnul vestea cuvântul. Căci pentru cuvântul dumnezeiesc și pentru rugăciune, – aceste două

bune mijloace de comunicare cu Dumnezeu, – prilejul nu ni-l dă nici timpul, nici locul, ci propria noastră râvnă. Dumnezeu este gata să ne asculte și să vorbească cu noi în orice clipă și în orice loc, oriunde și oricând deschizi Sf. Evanghelie sau altă carte sfântă, vorbești cu Dumnezeu. Oricând și oriunde îți înalți inima prin rugăciune, îndată vorbești cu Dumnezeu. Ce mare fericire! Pe oamenii mari ai lumii, ca să-i poți întâlni câteva clipe, ai nevoie de atâtea ceremonii și ți se pun în cale atâtea piedici! Pe Dumnezeu însă poți să-L întâlnești cu ușurință în orice clipă. Și totuși, vai! De multe ori noi evităm să-L întâlnim.

Și iată, cuvântul Domnului cel tămăduitor de suflete se unește atunci și cu tămăduirea unui trup bolnav: „*Și au venit la El aducând un slăbănog, pe care îl purtau patru inși*” (v. 3). Boala de care suferea acel nefericit produce o asemenea paralizie, încât bolnavul devine un cadavru viu, care zace în pat. Pe acela îl purtau patru bărbați, ca și cum ar fi dus un cadavru pe o năsalie. Vedem aici o privesc foarte obișnuită și instructivă. Pe pat nenorocirea omenească, sub pat milostivirea omenească. Mila poartă și astăzi nefericirea semenilor noștri, a oamenilor, ca să afle mâine același sprijin pentru sine. Căci se prea poate ca cei ce astăzi dau ajutor suferinzilor, să fie mâine în situația de a primi și ei ajutor de la alții.

Dar, pe cât de milostivă și iubitoare era fapta celor patru bărbați, pe atât de nemilostivă și egoistă a fost purtarea mulțimii, care se îngărmădise în casă. Te-ai fi așteptat să vezi că cei ce ascultau acolo cuvântul lui Dumnezeu, văzând privesc mișcătoare a slăbănogului adus de cei patru bărbați, să deschidă o trecere, ca suferindul să ajungă până la învățătorul făcător de minuni. Dar, din nefericire, în cazuri asemănătoare, de obicei fiecare râvnește să-și păstreze locul, arătându-se indiferent față de ceilalți. Acest lucru îl fac mulțimile, chiar și atunci când cineva din mijlocul lor se găsește într-o situație în care are nevoie imediat de ajutor.

Este adevărat că locuitorii Capernaumului de atunci râvneau să audă cuvântul lui Dumnezeu; însă cuvântul nu adăpase încă sufletele lor, nu le înmuiase încă inimile, ca să le facă milostive și compătimitoare. Dar când sufletele ascultătorilor nu sunt gata să primească înrăurirea cuvântului lui Dumnezeu și să se schimbe, atunci li se face lor cuvântul o vorbărie zadarnică.

Închipuiți-vă acum durerea celui nefericit slăbănog, când a văzut că toate nădejtile lui se zădărniceau. Ajunsesse până la el faima învățătorului făcător de minuni. Credea neștrămutat că, dacă va reuși să se apropie de Domnul, va fi slobozit de chinurile sale. Sosise ceasul hotărâtor: slăbănogul auzise că învățătorul se afla în orașul în care el trăia. Și totuși, nu izbutea să se apropie de Dânsul, fiindcă compatrioții săi nu înțelegeau să se miște puțin de pe locurile lor, pentru ca un nenorocit să fie tămăduit! O, dacă ar fi văzut cineva durerea de moarte ce s-a întipărit atunci pe chipul bietului bolnav!

Dar, în această lume, dacă nemilostivirea unora ne lovește adânc, milostivirea și lucrarea plină de nădejde a altora ne vindecă loviturile. Cei patru au socotit că misiunea lor nu se mărginește la aducerea paralticului până în fața casei în care se găsea Mântuitorul. Ei n-au făcut ca alții, care se grăbesc să renunțe la orice faptă bună, de îndată ce întâmpină piedici sau se izbesc de cea dintâi împotrivire din partea altor oameni. Crediința lor cea mare, bunătatea lor statornică a dat naștere unei idei luminoase: *„Și neputând ei să se apropie de El, din pricina mulțimii, au desfăcut acoperișul casei unde era Iisus, și prin spărtură au lăsat în jos patul în care zăcea slăbănogul”* (v. 4). Deoarece nu putuseră să se apropie de Hristos prin uși, unul a zis: Hai să-l lăsăm pe acoperiș. Iată ideea luminoasă. Propunerea nu li s-a părut fără rost celorlalți. Deoarece ființele însuflețite nu se mișcă din loc, se vor mișca din loc cele neînsuflețite. Ideea a fost numaidecât pusă în practică. De pe acoperișul, care era drept, au

luat cărămizile și au desfăcut o parte din acoperiș, cu repeziciunea pe care o cerea prilejul și cu grijă mare de a se folosi de ocazia rară. Și iată o priveliște cu totul neobișnuită. Spre uimirea tuturor celor de față, au lăsat pe funii patul în care zăcea trupul slăbănogului, înaintea Domnului.

Vindecarea sufletului celui slăbănog

Deci mulțimea a dovedit o dispoziție rea, care a silit pe cei patru să recurgă la un mijloc atât de neobișnuit și de greu, ca să ducă până la capăt lucrarea lor de dragoste. Dar Domnul a rămas oare nepăsător în tot intervalul acesta de timp? Nu știa El oare ce scenă tristă se petrece afară? Nu auzea ce se întâmplă pe acoperiș? Pentru ce nu s-a grăbit să vindece de la distanță pe slăbănog și să scutească și pe ceilalți de toată osteneala aceasta?

O, iubite cititor! Atotștiutorul știa foarte bine și știe și acum ce se petrece cu toți bolnavii. Nu stă nepăsător Preabunul, care s-a pogorât din ceruri, ca să mântuiască pe omul suferind. Totuși, El lasă pe om să se lupte cu piedicile, ca să înrădăcineze și să întărească credința omului, făcând-o de nezdruccinat.

Rădăcinile ei le adâncește și astfel credința crește ca un pom înalt, pe care nu-l clatină vântul și furtuna. Domnul lasă pe om să facă tot ce poate, cu puterile lui omenești. Apoi îl ajută El, ducându-l la un rezultat minunat. Să nu socotești, creștine, că Domnul nu aude rugăciunile tale dureroase, că nu vede dorul tău sfâșietor pentru vindecarea neputinței tale trupești sau sufletești. Dacă ai ști cât de adânc și dragăstos interes te urmărește El la tot pasul! Și iată aici dovada: „*Văzând Iisus credința lor, a zis slăbănogului: îndrăznește fiule, iertate îți sunt păcatele tale!*” (v. 5). A văzut Iisus credința lor. De fapt, strălucea credința lor, nu numai în ochii atotvăzători ai Domnului, ci și în ochii tuturor celor de față. Strălucea credința slăbănogului, care

n-ar fi primit să sufere acea zdruncinătură, care îi făcea rău, dacă n-ar fi crezut. Crediința lor era puternică. Ei credeau cu tărie că Domnul avea puterea și bunătatea ca să învieze acel cadavru viu și să facă pe paralic și sănătos. Căci mulți au putere să facă multe fapte bune, dar nu au bunătatea, nici dragostea, ca să întrebuițeze puterea lor la binefaceri. Hristos însă avea și puterea și dragostea și credința lor era smerită. Deoarece bolnavul era paralizat și nu putea să se miște, ei n-au cerut de la Domnul să cerceteze pe bolnav acasă, ca să-l vindece, așa cum ceruseră alții. Ci au adus ei pe bolnav la Hristos, învingând toate piedicile. Acolo unde este o astfel de credință, care pune pe om în mișcare spre Hristos, niciodată piedicile nu sunt luate în seamă, fiindcă nicio putere potrivnică nu poate zădărnici atingerea scopului unei asemenea credințe.

„Fiule!” Iată cuvântul plin de dragoste, cu care Domnul se adresează slăbănogului, când cei patru l-au pus în fața Sa. Sf. Evanghelie nu ne spune dacă slăbănogul sau ceilalți, care îl aduseră, au adresat Domnului vreo rugăciune, pentru rezolvarea acestei situații nefericite. Dar ei vorbeau atât de limpede și atât de mișcător, prin fapte! Acest limbaj al faptelor a fost de-ajuns. Unde vorbesc faptele, cuvintele sunt de prisos. Dar nu te impresionează, frate, cuvântul Fiule, cu care Domnul se adresează slăbănogului, cuvânt care exprimă atâta intimitate și duioșie? Cuvântul acesta trebuie să-l observăm bine, căci din gura Domnului n-a ieșit niciodată vreun cuvânt zadarnic. Tot ce vorbea El corespundea realității. Așadar, și cuvântul acesta, fiule, nu exprimă numai milă și grijă părintească, pe care oricine le poate avea față de un suferind, fie el și străin. Ci exprimă adevărata legătură dintre tată și fiu. Crediința slăbănogului în Mântuitorul l-a făcut demn să fie numit fiu al lui Dumnezeu și al Mântuitorului Hristos. Căci Dumnezeu și-I face fiu pe toți cei ce au sentimente de fiu față de Dumnezeu, care își arată aceste sentimente prin credința în Hristos.

„*Iertate îți sunt păcatele tale*”. Adică: Eu îți iert păcatele. Iată plinirea dorului celui mare, pe care i-l oferă Domnul fiului Său în suferință. Dar, oare nu pare cam fără rost acest dar al iertării păcatelor? Doar nu l-au adus acolo ca să i se ierte păcatele, ci ca să se vindece de paralizie. Și oare nu se așteptau toți să-i spună bolnavului: fii sănătos, ia-ți patul și du-te? Ba da. Dar și medicul, care vindecă bolile trupești, oare nu face tot așa? Nu combate întâi pricina bolii, microbul îmbolnăvirii, pentru ca pe urmă să dispară și efectele? Astfel bolnavul se face pe deplin sănătos. Așa a făcut atunci și Medicul atotștiutor. Căci pricina tuturor necazurilor a neputințelor omului este păcatul. După rânduiala obștească, de când a căzut omul în păcat, de când răul moral s-a înstăpânit în lume, de atunci, ca o urmare inevitabilă a păcatului, a venit și boala, necazul, oboseala și moartea, vârful tuturor relelor. Așadar Ochiul Domnului a pătruns până în adâncul sufletului pe paralizic. A văzut acolo cauza paraliziei, a văzut păcatul. Iar prin cuvintele: „*Iertate îți sunt păcatele tale*”, Domnul încearcă să mute gândul slăbănogului de la boală, care era un efect al vieții lui păcătoase, la cauza bolii, îl ajută să-și întoarcă tot interesul și dorința de însănătoșire spre sufletul bolnav de păcate. Îl ajută să înțeleagă veninul păcatului, greutatea și urmările lui. Îl ajută astfel să afle pe Mântuitorul. Și nu încapă îndoială că slăbănogul simțea și mai înainte, dar cu atât mai vârtos în clipa aceea, că păcatul era cel mai îngrozitor și mai aducător de moarte pentru sufletul său. A simțit că păcatul a vătămat și a distrus sufletul său și, prin urmare, se căia și era copt ca să primească iertarea din partea Domnului.

Dar, cine nu vede de aici că necazul a contribuit foarte mult la schimbarea aceasta a slăbănogului, care mai înainte fusese păcătos? Necazul este urmarea firească a păcatului, dar în același timp, necazul este și cel mai bun leac pentru vindecarea bolii păcatului. Dacă slăbănogul n-ar fi suferit de acea boală grea, care îl

prefăcuse într-un cadavru, întrebarea este dacă ar fi părăsit păcatul și s-ar fi apropiat vreodată de Mântuitorul. Ce legătură înțeleaptă face înțelepciunea și bunătatea lui Dumnezeu, prin necazul cel educativ! Desigur, Dumnezeu ar fi fost constrâns să pedepsească păcatul și să răzbune legea Sa, pe care păcătosul a încălcat-o. Pedepsa este necazul și durerea. Dar cât este de mare bunătatea lui Dumnezeu! Dragostea Sa intervine și dă durerii și necazului însușiri tămăduitoare. Le transformă pe acestea în leacuri bune pentru sufletele care suferă de boala păcatului. Prin necazuri și prin durere, Dumnezeu lucrează în sufletul păcătos, scoțând afară pornirea rea spre păcat din suflet, alungând microbul aducător de moarte și luând-o astfel înaintea morții veșnice a sufletului. În felul acesta, durerea și necazul sunt mijloace ale dragostei pedagogice a lui Dumnezeu. Tocmai de aceea dumnezeiescul Iacob zice că suferințele și ispitele acestei vieți sunt pricină mai mult de bucurie, decât de mahnire și de nădejde.

Și dovada o avem numaidecât. Înainte de a tămădui boala, Domnul a zis bolnavului: „îndrăznește, fiule”. Întrucât paralizia a avut pentru suflet un asemenea rezultat, întrucât a adus pocăința și iertarea păcatelor, ai îndrăzneală, bucură-te și te veselește, fie că ți se va vindeca și trupul, fie că nu. Chiar dacă nu ți-aș vindeca acum trupul, suferințele care te-au adus aici nu sunt zadarnice; nu sunt zadarnice, întrucât tu ai primit iertarea păcatelor tale.

Iertate îți sunt păcatele. Este un eveniment mare, fericit și de neprețuit, faptul că Domnul, cel ce a iertat păcatele celui slăbănog, Domnul, care a primit atâția păcătoși și vameși în vremea lucrării Sale mântuitoare de pe pământ și le-a dat iertare și a mântuit atunci atâtea oi pierdute, nu s-a mărginit numai la aceștia. El a întemeiat în Biserica Sa o taină specială și veșnică: Taina Mărturisirii, prin care dă iertare de păcate la toți păcătoșii, care se pocăiesc, la toți slăbănogii cu sufletul, care doresc să se tămăduiască. Când, în ziua

cea slăvită a învierii Sale din morți, S-a arătat celor unsprezece ucenici, care stăteau închiși în foișor, a instituit și această Taină minunată. Căci a suflat Duh Sfânt peste Apostoli și a zis: „Cărora le veți ierta păcatele, se vor ierta lor; cărora le veți ține, vor fi ținute” (In 20, 23). Și iarăși, în altă împrejurare, Domnul le-a spus: „Amin, zic vouă, câte veți lega pe pământ, vor fi legate în cer; și câte veți dezlega pe pământ, vor fi dezlegate și în ceruri” (Mt 18, 18). Prin aceste cuvinte, Domnul a arătat lămurit că, începând din acea vreme, nu va mai fi iertat în cer niciun păcat, dacă nu este mai înainte iertat pe pământ de duhovnic, care dă iertarea prin mărturisire, ca un organ al lui Dumnezeu, ales special pentru această sfântă slujire.

Sminteala cărturarilor

Din acea afluență a poporului din Capernaum, nu lipseau nici cărturarii, adică acei farisei învățători de lege, care credeau că ei țin în mâna lor sceptrul învățăturilor legii. De aceea ei s-au smintit, când au auzit acele cuvinte ale Domnului: *„Erau și niște cărturari acolo și ziceau în inimile lor: De ce hulește acesta astfel? Cine poate să ierte păcatele, decât numai unul Dumnezeu?”* (v. 6-7). Erau mulți acești învățători de lege nelegiuți, căci Evanghelistul Luca zice: *„Erau acolo farisei și învățători ai legii, care veniseră din toate satele Galileii și Iudeii și din Ierusalim”* (Lc 5, 17).

Fără îndoială Domnul știa bine că cuvintele Sale despre iertarea păcatelor erau o provocare pentru cărturarii prezenți acolo, care îl spionau. Căci Dumnezeu zice prin Isaia proorocul: „Eu sunt. Eu sunt cel care ridică fărădelegile tale pentru Mine, și păcatele tale” (Is 43, 25). Prin urmare, un om care se va lăuda că are în sine putere să ierte păcatele comite o hulă și o nelegiuire, uzurpând un drept cu desăvârșire dumnezeiesc. Dar Hristos arătase în milioane de feluri că

avea putere dumnezeiască și că era un Dumnezeu întrupat, care s-a arătat printre oameni ca să mântuiască pe păcătoși. Din nefericire însă, invidia, egoismul și părerea de sine orbiseră mintea cărturarilor și a fariseilor în așa măsură, încât ei stigmatizează cu cele mai întunecate culori minunile Domnului, care arătau puterea Lui dumnezeiască. Așa au făcut și în cazul de față, numind hulă drepturile Domnului de a ierta păcatele. Pe când tocmai ei faceau hulă, necrezând în Hristos. Și este foarte trist că neștiința, unită uneori și cu egoismul fariseic, a moștenit de douăzeci de veacuri încoace aceeași împotrivire plină de ură a fariseilor, împotriva iertării păcatelor, pe care o dă acum Biserica, în numele lui Hristos, în Taina Mărturisirii, prin slujitorii ei, preoții. Niciun preot nu s-a învrednicit vreodată să aibă el, ca persoană particulară, puterea dezlegării de păcate. Numai ca organ al lui Hristos, preotul exercită acest drept, precum săvârșește și celelalte Sfinte Taine. Totuși, și în această privință, egoismul înrădăcinat al celor care se împotrivesc adevărilor dumnezeiești se răzvrătește, voind să împiedice pe oameni de la pocăință și mântuire.

Sf. Evanghelist ne redă acum o întâmplare, care trebuia să uimească pe cărturarii cei smintiți și să le întoarcă spre dreptate cugetele: *„îndată cunoscând Iisus cu Duhul că ziceau acestea în sine, le-a spus lor: De ce gândiți acestea în inimile voastre?”* (v. 8). Iar în Evanghelia după Matei zice: *„Pentru ce gândiți cele rele în inimile voastre?”* (Mt 9, 4). Această întrebare a Domnului, care dovedea că El cunoștea pe deplin gândurile launtrice ale cărturarilor, arată că Iisus era Dumnezeu. Căci numai Dumnezeu cunoaște deplin, nu numai cele arătate și auzite, ci și gândurile ascunse ale oamenilor, mai înainte chiar de a fi ele. Atotștiutorul Dumnezeu are din fire și puterea de a ierta păcatele. Cărturarii, dacă ar fi fost desfăcuți și liberi de răutatea, care le întuneca mințile, ar fi trebuit să fi înțeles acestea imediat.

Dar noi trebuie să luăm seama la acest adevăr important: că Domnul cunoaște cu de-amănuntul toată lumea noastră

interioară. Dacă ideile, dorințele, dispozițiile și gândurile noastre sunt necunoscute, tainice și ascunse pentru oricine altul, în fața Domnului însă ele sunt mai descoperite decât chiar nouă înșine: *„Tu ai cunoscut gândurile mele de departe și toate căile mele le-ai cunoscut. Tu singur știi inima tuturor fiilor omenesci. Nu este ființă ascunsă înaintea Ta, toate își sunt goale și descoperite înaintea ochilor Tăi”*, zic scriitorii însuflați ai Sfintei Scripturi (Ps 138, 2-3; Regi 8, 39; Evr 4, 13).

Deci, dacă ideile noastre sunt bune, nevinovate, curate, atunci gândul că Dumnezeu le cunoaște și le vede produce în sufletul nostru bucurie și ne întărește, ca să putem preface gândurile în fapte bune, pe placul lui Dumnezeu. Dar dacă gândim cele rele, precum gândeau cărturarii atunci, dacă în sufletul nostru se perindă idei de nedreptate, gânduri de lăcomie, de răpire și de nelegiuire, – dacă mintea noastră se îndeletnicește cu sfaturi rele și cu cercetări răufăcătoare, dacă pofte necurate, imorale și pângărite stăpânesc inima noastră, ce nenorocire și ce rușine! Dar și ce vină mare și ce nedreptate! Căci Domnul vede toate acestea, care toate sunt răzvrătire împotriva lui Dumnezeu. El este Făcătorul și Stăpânul minții și al inimii noastre, al întregii noastre ființe. Orice întrebuițare rea a lor înseamnă o răzvrătire împotriva Făcătorului și un abuz. Închipuiți-vă acum ce răzvrătire și ce necuviință s-ar face dacă ați da un obiect sfânt și de mult preț unui slujitor, iar el ar întrebuița acel obiect într-un uz de necinste și josnic. În adevăr, mintea, sufletul și trupul nostru sunt de fapt obiecte scumpe și sfinte; „Nu știți că sunteți biserică a lui Dumnezeu și că Duhul Sfânt locuiește în voi? Dacă cineva strică biserica lui Dumnezeu, și Dumnezeu îl va strica pe el. Căci biserica lui Dumnezeu, care sunteți voi, este sfântă”, zice Dumnezeu prin Apostolul Pavel (I Cor 3, 16-17).

Așadar, Domnul, știutorul inimilor, a arătat atunci cât de rele și defăimătoare erau ideile cărturarilor despre El și a zis către ei: *„Ce este*

mai ușor, să zici slăbănogului: Iertate îți sunt păcatele; sau să zici: Scoală-te, ia patul tău și umblă? Dar ca să știți că putere are Fiul omului să ierte pe pământ păcatele, a zis slăbănogului; ție îți zic, ia-ți patul tău și mergi la casa ta” (v. 9-11). În această împrejurare, Domnul lucrează după metoda Sa dumnezeiască; face mai întâi dovada logică a dumnezeirii Sale, iar apoi dovada practică. Deci El întreabă: ce lucru este mai ușor, iertarea păcatelor sau vindecarea prin minune a slăbănogului? Prin această întrebare Domnul le spune cărturarilor că este foarte ușor de dovedit minunea autentică, când cineva se laudă că vindecă prin minune, deoarece înșelăciunea sare numaidecât în ochi. Pe când, dacă cineva și-ar lua pe nedrept pretenția că poate ierta păcatele, înșelăciunea ar fi mai greu de dovedit. Ar fi cam așa: voi ziceți că cuvintele Mele: „*Iertate îți sunt păcatele*” sunt zadarnice și defăimătoare. Bine, acum să vedem dacă tot zadarnice și fără efect vor rămâne și următoarele cuvinte: „*Scoală-te, ia-ți patul tău și umblă*”. Și ca să dea pe loc dovadă convingătoare că Fiul Omului, Mesia, care a luat chip de om, are puterea să ierte păcatele, împlinește pe loc minunea. Dă o poruncă, pe care niciunul din proorocii trimiși de Dumnezeu și înzestrați cu puterea facerii de minuni nu a dat-o. Pentru că proorocii faceau minuni numai prin rugăciune și cerere, în numele și după porunca lui Dumnezeu. Pe când Domnul, cu desăvârșită stăpânire și cu un ton absolut sigur, zice: „*Scoală-te, mergi*”. El poruncește slăbănogului acela, care până atunci nu se putuse mișca, să se scoale. Și nu s-a mărginit Domnul să-i poruncească să se scoale numai în patul său ci, spre dovedirea stăpânirii Sale dumnezeiești, îi poruncește să-și ia și patul și să plece la casa sa. Acest lucru l-a făcut Domnul, ca să nu rămână nici cea mai mică îndoială în privința vindecării lui nemijlocite și adevărate. Căci Domnul, făcând vindecarea minunată pe care o vestise mai înainte, a dat dovada neîndoielnică și sigură, că are putere dumnezeiască de a ierta păcatele. Și, prin urmare, cărturarii, care priveau vindecarea unui asemenea paralytic ca o faptă a puterii

dumnezeiești, erau puși în următoarea alternativă: sau primeau ca un lucru sigur că Iisus are puterea să ierte și păcatele sau dovedeau că gândurile lor sunt cu adevărat rele și blasfematoare. Așa a răspuns Atotștiutorul inimilor, Domnul, iar răspunsul Său a amuțit de tot pe cărturarii cei necredincioși și plini de pizmă. Dar noi, credincioși, prin această întâmplare, ne întărim în credință că Cel ce are putere de a ierta păcatele este Fiul Omului, Domnul cel iubitor de oameni, care a luat trupul nostru și prin aceasta ne-a și unit cu El. De aceea să ne apropiem cu îndrăzneală de scaunul harului Său, ca să primim milă, iertare de păcate, har și binecuvântare, în tot timpul vieții noastre (vezi *Evr* 4, 13).

Vindecarea minunată și imediată

Porunca Domnului a fost urmată de o vindecare totală și imediată. Căci slăbănogul: „*S-a sculat îndată și, luându-și patul, a ieșit înaintea tuturor*”. Când a zidit lumea, Dumnezeu a zis: „*Să fie lumină*”, și după porunca Lui a fost lumină. Tot așa și acum. Domnul a dat porunca și îndată slăbănogul s-a ridicat în picioare. Numaidecât membrele paralizate ale acestui cadavru viu și-au reluat funcțiunea lor. Îndată și-au dovedit forța pe care o recâstigaseră, căci au ridicat și patul, care până în acea clipă le purtase pe ele. Cu patul, slăbănogul a ieșit din casă, prin mijlocul mulțimii. Iar mulțimea, care nu i-a deschis drumul, când a trecut bolnav pe pat, i-a deschis acum cărare, ca să iasă, când era sănătos și întreg!

Era firesc ca o minune atât de mare să facă asupra poporului o impresie profundă: „*încât toți erau uimiți și slăveau pe Dumnezeu zicând că niciodată n-am văzut așa ceva*” (v. 12). Toți erau uimiți și preamăreau pe Dumnezeu zicând că nu văzuseră până atunci așa o minune. Fiindcă faptele Domnului sunt fără precedent și de așa natură, încât chiar și cei mai neîncrezători, – afară de cărturarii

cei nesăbuiți – sunt aduși să preamărească pe Dumnezeu. Iată cum povestește această minune Sf. Evanghelie. Însă mai înainte de a sfârși tălmăcirea minunii, atragem atenția iubitului cititor asupra a trei propoziții capitale, în care se rezumă această minune. Prima este: „*Fiule, iertate îți sunt păcatele tale*”. A doua: „*Ție îți zic, scoală-te*”. A treia: „*Ia-ți patul tău și mergi la casa ta*”. Aceste trei propoziții, care sunt în corelație cu puterea făcătoare de minuni a Celui ce le-a rostit, au transformat trupul nemișcat și paralizat într-un trup sănătos și puternic. Trei energii asemănătoare prefac și astăzi pe păcătosul paralizat sufletește, care se căiește și se mărturisește, într-un mădular renăscut și sfințit al trupului lui Hristos.

Cea dintâi lucrare îl slobozește de vinovăția păcatului, prin iertarea dată de duhovnic și îl face să treacă din starea de osândă, în starea de fiu îndreptat al lui Dumnezeu. A doua energie îl eliberează din lanțul patimilor, care l-au ținut în robie și în nemișcare. Îl face un lucrător al virtuții, cu nădejde și tărie. Cea de a treia îl întoarce la casa sa, Biserica lui Hristos, care este casa Părintelui ceresc. Prin Biserică, îl întoarce spre scopul său adevărat, spre locuința cerească și fericită. Iată minunea neasemănat mai mare decât cea cu paralizatul din Capernaum, care se repetă în fiecare zi.

Se fac și astăzi minuni, minuni mari de mult folos și de mare însemnătate. Căci vindecarea minunată a unui trup suferind este cu adevărat o minune a puterii dumnezeiești. Dar această minune are un rezultat provizoriu, întrucât și trupul cel mai sănătos se va veșteji în moarte, va deveni un cadavru. Dar sufletul cel veșnic și nemuritor, când primește aici pe pământ minunea pocăinței și a mărturisirii, care îl vindecă de păcat, îl însănătoșește, îl întoarce la bunul Dumnezeu, acel suflet va fi veșnic fericit și mulțumit. Cunoști tu, din proprie experiență, această minune mare, iubite cititor?

VINDECAREA MÂINII USCATE

(Mt 12, 9-14)

Prin minunea pe care urmează să o tâlcuim, Domnul se arată în calitatea de Păstor Bun, care merge în sinagogă să caute oaia cea zdrobită și infirmă, pe omul cu mâna uscată. Acesta nu cunoștea pe păstor și nu căuta vindecare. Domnul însă a întrebuițat minunea aceasta mai ales ca să ne dea o învățătură practică despre legea odihnei în ziua Sabatului. Această dumnezeiască iubire fusese atât de răstălmăcită de farisei, încât, în locul unei porunci binevoitoare pentru sufletul omului, ajunsese ceva nefolositor, ba chiar vătămător. Dătătorul legii nu putea să sufere o astfel de răstălmăcire a legii Sale. Deci Domnul de multe ori și în multe chipuri S-a îngrijit să restabilească înțelesul adevărat al poruncii a patra. Căci, ca un prea bun învățător și pedagog, Iisus nu se mărginea numai la învățătura verbală, ci o împreuna pe aceasta cu fapte minunate, care tâlmăceau cel mai bine porunca. O poziție specială are printre aceste minuni și cea de față.

Întrebarea făcută în sinagogă despre vindecare în ziua sâmbetei

„Și plecând de acolo, a intrat în sinagoga lor” (v. 9). Adică, în sinagoga iudeilor, printre care se găseau și fariseii. Ei puseseră mai înainte problema și erau iubitori de certuri și de contraziceri. În versetele de mai înainte, Sf. Evanghelist notase o convorbire dintre Hristos și farisei, care se smintiseră, fiindcă ucenicii Domnului smulseseră spice în ziua Sabatului, ca să-și astâmpere foamea. Dar nu numai în această împrejurare, ci și în multe altele, fariseii prilejuiau scene neplăcute în sinagogile lor. Ei aveau acea așteptare rea și răutăcioasă a unui prilej de acuzare împotriva Domnului.

Iisus totuși nu evită sinagogile, atât fiindcă erau locuri de adorare a lui Dumnezeu, cât și fiindcă găsea acolo prilej să lumineze pe cei ce doreau lumina. Nu cumva și astăzi pentru mulți creștini, când merg la biserică, acea datorie sfântă le este prilej să audă certuri, defăimări și alte cuvinte neplăcute din partea prietenilor lor, care nu-L cunosc pe Hristos și viața creștinească? Și nu cumva împlinirea sfintei datorii de a merge la Biserică are de întâmpinat, în general, împotriviri și piedici? Ba da. Dar noi nu trebuie niciodată să căutăm liniștea și să ne jertfim datoria prin evitarea unor scene de acest fel. O datorie importantă, așadar, chema atunci pe Domnul în sinagogă: să tămăduiască un infirm și să dea cuvintelor Sale o tâlcuire prin fapte. Ne referim la cuvintele pe care le spusese cu secole înainte, despre ziua sâmbetei: „Milă voiesc, iar nu jertfă”.

„Iată era acolo un om, având mâna uscată” (v. 7). Suferința cronică și incurabilă a acelui om era pierderea sensibilității în mâna lui și faptul că nu se putea folosi de ea, căci era nemișcată. Era mâna cea dreaptă, după cum ne încredințează Evanghelistul Luca. Sf. Evanghelie nu ne spune pricina pentru care omul suferea de această infirmitate, fie că se născuse infirm, fie că o boală survenită

după aceea îi paralizase mâna. Fapt este că omul era lipsit de organul cel mai necesar pentru viața sa.

Fariseii, care erau de față, știind că Domnul cel iubitor de oameni își va întoarce luarea aminte spre acel nefericit, ca să-l vindece, îl pândeau. De aceea și stăteau ca pe jăratec, vrând să-L prindă asupra faptului, în fața poporului, că lucrează în zi oprită. Prilejul acesta de a-L divulga pe Domnul se pare că a zăbovit. Nemaiavând răbdare în ura lor, tot ei Îl întreabă cu viclenie: „*Se cuvine să vindece cineva sâmbăta? Ca să-L învinuiască pe El*” (v. 10). Era o chestiune foarte spinoasă, ca atâtea altele, pe care le născocea sofistica subțire și scolastica preoților. Era întrebarea dacă este îngăduit ca medicii să îngrijească pe bolnavi în ziua Sabatului. Ei ajunseseră la o asemenea îngustime de vederi încât, cu excepția primejdiei de moarte, nu îngăduiau intervenția medicală în ziua sâmbetei. Iar o tâlcuire a rabinului Samnai consideră încălcarea a odihnei de sâmbătă chiar și mângâierea adusă bolnavului.

„*Este îngăduit a vindeca sâmbăta?*” Ar fi o fericire dacă, atât iudeii de atunci, cât și noi creștinii de astăzi, ne-am pune nouă înșine întrebarea ce este îngăduit și ce nu, în ziua duminicii. Căci nu orice faptă, vorbă, idee a noastră sunt îngăduite. Ar fi bine dacă noi am evita ceea ce conștiința noastră consideră ca neîngăduit și incompatibil cu sfîntenia zilei de duminică. Această întrebare adresată lui Hristos, de către oameni, care nu voiau să fie lămuriți despre legea Sabatului, ci voiau să-L învinovățească pe Hristos, conține o răutate nerușinată. Fariseii iarăși Îl pun pe Domnul în fața unei dileme: dacă ar fi zis că se cuvine să vindece, L-ar fi acuzat ca pe un călcător al poruncii a patra. Dacă ar fi spus că nu se cuvine să vindece, tot L-ar fi acuzat că părtinește pe uceniciei Lui, care smulseseră spice în ziua sâmbetei. Gândul lor de a-L dovedi ca pe un călcător al legii sâmbetei avea drept scop să le îngăduie să ceară pedeapsa acestei încălcări. Căci legea hotărâse pedeapsa cu moartea pentru violarea sâmbetei.

Domnul răspunde printr-o întrebare

La întrebarea răutăcioasă a fariseilor, Domnul nu răspunde direct. Tot printr-o întrebare, El îi silește să mărturisească dreptatea, pe temeiul logicii și al practicii care era în uz: *„Iar El le-a zis: cine dintre voi, de-i va cădea oaia într-o groapă în ziua sâmbetei nu o apucă ca s-o scoată? Cu cât este mai presus un om decât o oaie?”* (v. 10). Paguba pe care o suferă un om, când îi cade o oaie în groapă și moare, este pierderea unei oi. Și totuși, omul se grăbește s-o prindă de picior și s-o scoată din groapă, fie și în ziua sâmbetei. Acest lucru se consideră ca îngăduit de lege. Căci legea lui Moise conține și porunci privitoare la protecția animalelor. Dar aceste porunci sunt o dovadă limpede a purtării de grijă a lui Dumnezeu pentru zidirea Lui cea mai desăvârșită, pentru om, după cum ne încredințează dumnezeiescul Pavel (vezi I Cor 9, 9-10). Pe această temelie face Domnul următorul silogism, foarte adevărat: Dacă legea se îngrijește de oi și îngăduie să le salvăm în ziua sâmbetei, cu atât mai mult se îngrijește de om. Căci este mare deosebire între omul rațional și oaia lipsită de rațiune. Cel mai bun dintre animalele necuvântătoare sau dintre lucrurile neînsuflețite nu poate fi nicicând comparat cu omul. Numai căderea în închinare de idoli a produs o asemenea răsturnare, încât omul, ajuns rob sau prizonier de război, este considerat mai prejos și decât animalele. La fel, în orice epocă, atunci când omul se îndepărtează de Dumnezeu, el își pierde cinstea omeniei sale și a omeniei semenului său și ajunge să se intereseze și să iubească și să socotească bune mai mult animalele, cățeii scumpi, caii în hipodrom, pisicile pieptănate, în locul oamenilor, semeni ai săi.

Prin întrebarea: *„Cu cât se deosebește un om de o oaie?”* Domnul pune o problemă importantă. Tot El răspunde, într-o altă

împrejurare, când a proclamat demnitatea omului, prin cuvintele: „Ce va folosi omul, dacă va câștiga lumea întreagă și își va pierde sufletul? Sau ce va da omul în schimb pentru sufletul său?” (Mc 8, 36). Și încă mai limpede a proclamat demnitatea omului, când și-a jertfit propria Sa viață sfântă și neprețuită, ca să răscumpere pe om. Din nefericire, omul uită foarte ușor poziția și demnitatea sa înaltă și prea adesea i se potrivește dumnezeiescul cuvânt al proorocului: „Omul în cinste fiind și nepricepând alăturatu-s-a dobitoacelor celor necuvântătoare și s-a asemănat lor” (Ps 48, 13).

Așadar, din silogismul despre demnitatea cea înaltă a omului, Domnul trage o concluzie foarte adevărată, care este în același timp și un răspuns la întrebarea fariseilor despre vindecarea în zi de sâmbătă. Iar concluzia este: „Așa că este îngăduit să faci bine sâmbăta” (v. 12). Adică: se cuvine ca iudeul să facă bine în zi de sâmbătă. Binefacerea nu se oprește în zi de sărbătoare, nici nu cunoaște zi nelucrătoare. Așa că și vindecarea mâinii uscate a omului care era acolo era o lucrare de binefacere și, prin urmare, era îngăduită. Dar această concluzie a Domnului despre binefacere în ziua sâmbetei este pentru noi o poruncă a legii creștine. Căci sâmbăta din porunca a patra a Decalogului a moștenit-o duminica creștinească, ziua învierii Domnului, ziua zidirii din nou, praznic duhovnicesc și sfânt. Căci această sărbătoare nu este pur și simplu o zi nelucrătoare, ci este prin excelență ziua închinată cultului, adorării lui Dumnezeu, care se face prin Sfânta Liturghie, prin taina Sfintei Împărtășanii. Iar această Taină este cel mai bun mijloc al unirii credincioșilor cu Domnul cel răstignit și înviat din morți. Sfânta Împărtășanie este și cel mai bun mijloc de adorare a lui Dumnezeu. Dumineca mai este ziua închinată facerii de bine. Această lege ne-a pus-o Domnul însuși, prin concluzia mai sus pomenită: Cercetarea bolnavilor, ajutorarea oamenilor săraci, a celor care au căzut pe neașteptate în nenorociri și au nevoie de

mângâiere și întărire, îndeobște faptele iubirii de oameni, dar mai întâi de toate grija vindecării lor spirituale, prin luminarea lor.

Prin îndrumarea lor spre pocăință, spre adevăr și spre mântuire, toate acestea sunt fapte care se potrivesc în mod special cu repausul duminical. Sunt fapte, prin care noi adorăm pe Dumnezeu așa cum îi place Lui, dacă le facem cu smerenie, cu dragoste și cu interes pentru slava lui Dumnezeu.

Vindecarea suferindului

Dovada mai luminoasă decât soarele, pe care a dat-o Domnul prin pilda oii, a redus la tăcere pe farisei. Ei văd cât de adevărată este concluzia aceasta, dar pizma și ura nu-i lasă să mărturisească adevărul. În această clipă s-a petrecut o scenă foarte gravă, pe care Sf. Evanghelist Marcu o consemnează în amănunt. Domnul „*I-a privit pe ei cu mânie, întristându-se de învârtoșarea inimii lor*” (Mc 3, 5). Sufletele fariseilor erau uscate și învârtoșate din pricina urii și a pizmei. Starea aceasta provenea dintr-o răzvrătire împotriva Domnului, pe care nu voiau să-L recunoască ca Mântuitor. De aceea, pe fața Domnului s-a întipărit mâhnirea și supărarea. Cu mâhnire și supărare și-a întors privirea spre toți, fiindcă erau mulți și se așezaseră în locurile din care puteau fi văzuți cu ușurință.

Dar supărarea Domnului nu avea nici urmă de tulburare, violență sau întunecare a minții, în care cădem noi ceilalți, când ne mâniem și ne indignăm. La Domnul era acea sfântă indignare, cu care Dumnezeu dovedește și înlătură păcatul. Aceasta este cea mai bună dovadă că noi, când ne mâniem împotriva unor persoane, simțim și antipatie împotriva lor, pe când Domnul „era mâhnit de învârtoșarea inimii lor”. Iar învârtoșarea aceasta a lor, uscăciunea lor din pricina păcatului, provoacă indignarea Domnului împotriva fariseilor. Domnul se mâhnea din pricina învârtoșării lor, dar

simțea milă pentru starea lor cea rea. Căci iubirea Domnului față de fapăturile Sale este atât de mare, iar pierzania la care-i duce stăruința în păcat, fără îndreptare, este atât de îngrozitoare, încât Domnul Se mâhnește când vede unde vor ajunge fariseii. Mâhnirea Domnului este nepăcătoasă, o indignare sfântă. Pe aceasta Marele Vasile o numește „nerv al sufletului și putere dată de Dumnezeu ca să ne putem împotrivi păcatului”. Am deveni creștini mult mai buni, dacă, în toate împrejurările, în care ceilalți ne dau prilej de mânie, am întoarce mânia noastră, de la cel ce ne-a greșit, la păcatul săvârșit, care lucrează prin acel om. Căci cel care păcătuiește ar trebui să ne trezească întristare, iar nu antipatie și ură.

Cu toată stăruința în rele a fariseilor, Domnul continuă lucrarea iubirii Sale de oameni. Căci împotrivirea celor răi nu trebuie să zădărnicească niciodată împlinirea datoriei de către cei buni. Și de aceea: *„Zise Iisus omului: întinde-ți mâna ta. Și a întins-o și s-a făcut sănătoasă, ca și cealaltă”* (v. 13). Porunca pe care a dat-o infirmului a fost uimitoare. Căci Domnul i-a spus să facă tocmai acel lucru, de la care infirmitatea lui îl oprea. Să întindă mâna uscată! Însă porunca Domnului era un cuvânt atotputernic, care a redat într-o clipă mâinii uscate toate proprietățile celei sănătoase, după ce infirmul s-a supus poruncii. Și numaidecât nervii și-au recăpătat funcțiunea lor organică, la fel încheieturile și tendoanele. Minunea era evidentă. Mâna pe care medicina omenească o lăsase uscată s-a tămăduit pe deplin la un singur cuvânt al Domnului! Ce dovadă mai bună trebuia că aveau înaintea lor pe Dumnezeu și că trebuiau să creadă în El fără împotrivire?

Iar acum, ies în evidență foarte limpede atât rezultatele credinței smerite, cât și ale necredinței egoiste și nebune. Prima duce la mântuire, cealaltă la pierzanie. Infirmul ascultă porunca Domnului, își întinde mâna, și, în ciuda evidenței și a realităților, în ciuda faptului că o mână pe care n-o mișcase atâția ani, nu putea

fi întinsă, el totuși se supune. Omul face un lucru pe care logica omenească îl socotește cu neputință. Își întinde mâna, așadar, și își mișcă mâna uscată și imobilizată. În aceasta constă importanța credinței: că se supune cu smerenie, și de aceea primește răspuns. Și toți trebuie să luăm aminte, să ne supunem cu smerenie și fără cârtire la orice poruncă a lui Dumnezeu, chiar și atunci când mintea, ochii, simțurile noastre ne arată că e cu neputință să ne supunem. Căci Dumnezeu niciodată nu poruncește lucruri peste putere. Iar pe de altă parte, Domnul zice: „Toate sunt cu putință celui ce crede” (Mc 9, 23). Chiar dacă nouă un lucru ni se pare cu neputință, tot Domnul zice: „La Dumnezeu toate sunt cu putință” (Mt 19, 26). Infirmul acela ar fi rămas cu mâna uscată și infirm pe viață, fără să-și schimbe starea sa, dacă n-ar fi crezut și n-ar fi ascultat de porunca Domnului să-și întindă mâna. Prin credința lui, infirmul a făcut ca imposibilul să devină posibil.

„*Iar fariseii, ieșind afară, au făcut sfat ca să-L piardă pe El*”. Deși văzuseră o minune atât de evidentă și de bine făcătoare, fariseii, abia plecaseră din sinagogă, că au și făcut sfat și au hotărât să-L omoare pe Domnul. Hotărârea lor era atât de grabnică, ca și când ar fi fost vorba să libereze locul sfânt de vreun răufăcător periculos. Iată rezultatul necredinței lor nebune! Să nu vi se pară nepotrivită denumirea de nebună, fiindcă Dumnezeu Însuși, prin Sf. Evanghelist Luca, zice că în împrejurarea de față, în mod special, fariseii „erau plini de nebunie”. Sufletul lor nu numai că se golise de orice simțire de bunătate și iubire, ci își pierduse până și urma de dreaptă judecată și din ură se umpluse de o mânie oarbă.

Unii cred că dacă s-ar întâmpla astăzi minuni înaintea necredincioșilor ei ar crede și și-ar schimba viața. Dar greșesc cei ce cred așa. Avem o dovadă convingătoare în purtarea fariseilor. Ce minuni mai mari și mai convingătoare ar fi trebuit să se facă, ca să-i atragă spre credință. Dar întrucât ei nu credeau în adevărul pe care

Domnul îl propovăduia, nici cele mai mari minuni nu i-ar fi convins. Căci pricina necredinței lor nu era lipsa de dovezi îndestulătoare, ci egoismul lor, trufia lor, acea mare nebunie și ușurătate, pizmă, interesele, bogățiile materiale și desfătărilor trupești. Fariseii și cărturarii credeau că, dacă ar crede în Domnul, și-ar pierde trecerea pe care o aveau la popor, și-ar pierde poziția lor și s-ar dovedi niște învățători mincinoși și prefăcuți. Iar egoismul lor n-ar fi suferit un asemenea act de smerenie. Lacomul și doritorul de situații înalte nu renunță cu ușurință la interesele sale. Din nefericire, aceleași pricini sunt și astăzi cele ce îi țin departe de credință pe cei mai mulți dintre necredincioși, îi țin departe de credință, nu lipsa de dovezi îndestulătoare despre adevărul creștinesc, ci egoismul, interesele materiale, desfătarea cu plăcerile lumii. Iar necredința, pusă în mișcare prin astfel de mijloace, va avea ca rezultat pierirea, dacă rămâne nevindecată.

VINDECAREA SLĂBĂNOGULUI DE LA VITEZDA

(In 5, 1-15)

Domnul trecea „făcând bine”. Această concluzie o dă Sfântul Luca asupra lucrării pe pământ a Domnului. Viața Sa era o viață de binefaceri, binefaceri de multe feluri. Dar minunile Sale erau binefaceri care atingeau mai nemijlocit simțurile oamenilor.

Printre minunile în care facerea de bine este strâns legată de învățătura și mai binefăcătoare a Domnului, minunea vindecării slăbănogului de la Vitezda ocupă un loc important. Căci prin această minune se vedește și mai mult harul binefăcător pentru trup și suflet al Domnului, care este cu mult mai presus de tot cultul și păzirea după rânduiala sâmbetei.

Timpul și locul vindecării

Mai întâi Sfântul Evanghelist notează vremea și locul în care s-a făcut minunea: *„După acestea era o sărbătoare a iudeilor și Iisus S-a suit în Ierusalim”* (v. 1). Această sărbătoare era una dintre marile praznice ale iudeilor. Iar marile sărbători, în timpul cărora se aduna la Ierusalim o mulțime de iudei din toate părțile, erau prilejurile cele mai bune ca să se facă auzită învățătura lui Dumnezeu celui întrupat. Aceasta, mai cu seamă pentru cei adunați într-un singur loc, ca să adore pe Dumnezeu și să se ocupe de lucrurile evlaviei, se găseau într-o dispoziție sufletească foarte potrivită ca să asculte adevărul dumnezeiesc. Dar, după cum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, Mântuitorul atrăgea mai ales „pe poporul cel fără vicleșug”.

Despre locul deosebit din Ierusalim, în care s-a petrecut minunea, Evanghelistul scrie: *„Iar în Ierusalim, lângă poarta oilor, este o scăldătoare care se numește pe evreiește Vitezda, având cinci foișoare”* (v. 2). Lângă o poartă a zidului care înconjura Ierusalimul se găsea o poartă prin care erau mânate oile de jertfă. De aceea poarta aceasta se numea poarta oilor. Lângă ea se găsea o scăldătoare (bazin), care se numea Vitezda. Dar cuvântul acesta însemnează locul milei, căci în ea se oferea milă celor bolnavi, care se tămăduiau. Izvoarele vindecătoare, așa numitele băi, sunt de fapt locuri în care oamenii cei suferinzi primesc mila dumnezeiască prin mijloace firești. Căci firea nu este numai o faptură, ci și o unealtă a purtării de grijă a lui Dumnezeu. Dar la Vitezda, precum aflăm, vindecarea nu se dădea prin astfel de mijloace naturale. Împrejurul acestei scăldători, se zidiseră cinci adăposturi care erau întrebuințate ca locuințe pentru bolnavi. Și astfel milostivirea oamenilor, care zidiseră acele foișoare, completase lucrul milei dumnezeiești, care se manifesta în scăldătoare. Zidirea acelor foișoare era o lucrare pe care o puteau face puterile omenești, și așa se și cuvenea. Căci

Dumnezeu face numai ceea ce puterea omenească nu poate să facă, „în acestea zăcea mulțime mare de bolnavi, orbi, șchiopi, uscați, așteptând mișcarea apei” (v. 4) Sfântul Evanghelist nu se mărginește să noteze că mulțimea bolnavilor din acele foișoare era mare, ci adaugă și unele feluri de boli. Erau orbi, șchiopi, slăbănogi; căci mulți bolnavi se adună în jurul centrelor vindecătoare, iar felurile de boli și necazuri ale oamenilor sunt foarte multe.

O! Acest fenomen este tare obișnuit și sunt mulți cei încercați în această privință, de aceea n-ar mai fi de lipsă să mai vorbim despre acest punct. Dar sunt și oameni, care încă n-au încercat suferința, ori au scăpat ușor de ea și nu știu cât de mult suferă atâtea fapte ale lui Dumnezeu, cât de mult amărăsc suferințele viața omului. O adapă cu lacrimi. Cei ce nu știu de acestea, petrec fără grijă, așa încât viața omenească li se pare „o îmbinare de râsete zgomotoase și de vaiete înăbușite pe ascuns”, după cum o caracterizează un filozof din vremuri mai noi. De aceea ar trebui să cercetăm mai des spitalele și alte așezăminte pentru bolnavi și suferinzi, în care își petrec viața o mare mulțime de astfel de oameni vrednici de milă.

Desigur, vizita noastră nu poate să vindece boala lor și să le ridice suferința. Nu putem noi să le facem bine în felul Domnului, care-i vindecă prin minuni pe cei suferinzi și le face bine cum numai El știe. Noi nu suntem făcători de minuni. Dar putem să aducem o oarecare vindecare în sufletul bolnavilor. Prin vizita noastră personală arătăm interesul nostru față de ei și le spunem cuvinte mângâietoare, care le întăresc moralul scăzut. Putem să le vorbim despre marele merit al răbdării, despre roadele însemnate ale bolii, ca educație din partea Domnului, despre iubirea părintească a lui Dumnezeu, care se manifestă către ei prin această educație. Putem să le dăm, fie și o singură rază a iubirii nestinse a Aceluia, care în multe feluri face bine celor suferinzi, și care Și-a dat și viața pentru noi toți. Ce însemnătate are o astfel de vizită creștinească,

asta o știu cei care s-au aflat în necazul bolii și au găsit ușurare nespusă în manifestările sincere de interes ale creștinilor cunoscuți sau necunoscuți. Cu mult mai mult o simt aceasta bolnavii lipsiți de rude, veniți din alte părți, care nu au un cuvânt de mângâiere din vreo gură prietenească, dar aud cuvinte de bine de la prietenii necunoscuți ai Domnului. Astfel de vizite sunt daruri din cer pentru bolnavii străini, iar vizitatorii sunt niște trimiși ai iubitorului de oameni Dumnezeu. Dar aceste vizite sunt și importante învățăminte chiar și pentru vizitatori. Ei se vor gândi acolo la zădărnicia lumii, la fragilitatea trupului nostru, pentru poftetele căruia cei mai mulți își pun toată râvna și interesele lor. Se vor gândi la însemnătatea sufletului și la faptul că este un mare rău să-l vatăm. Au acolo prilej să mulțumească lui Dumnezeu pentru sănătatea pe care le-a dăruit-o și vizitatorii primesc astfel mai mult decât dau.

În scâldătoarea la Vitezda, se petrecea un lucru cu totul deosebit: *„Un înger se cobora din vreme în vreme în scâldătoare și tulbura apa; iar cel ce intra mai întâi după tulburarea apei, se făcea sănătos ori de ce boală ar fi fost cuprins”* (v. 4). Îngerii sunt duhuri care slujesc lui Dumnezeu, dar sunt și cei mai buni și iubitori prieteni ai noștri, care sunt trimiși să slujească pentru credincioșii care vor moșteni împărăția, cum zice dumnezeiescul Pavel (*Evr* 1, 14). Și mai cu seamă această lucrare o îndeplinesc cei cu râvnă. Pentru că mântuirea sufletelor este o binefacere mai presus de toate celelalte. Dar îngerii nu pregetă să slujească și pentru întreținerea vieții noastre materiale, să ne vindece de neputințe, să ne păzească de primejdii. Fiecare credincios creștin își are îngerul păzitor, iar Biserica noastră ne îndeamnă în orice slujbă sfântă să cerem de la Domnul *„înger de pace, credincios, îndreptător, păzitor sufletelor și trupurilor noastre”*. Așadar, un astfel de înger binefăcător se cobora ca să tulbure apa Vitezdei și astfel să vindece pe suferinzi. Dar sigur este că puterea vindecătoare a apelor Vitezdei era

supranaturală, minunată. Căci niciuna dintre apele minerale ale băilor noastre nu vindecă pe moment, precum se întâmpla la Vitezda; însă și acolo se vindecau bolnavii numai atunci când îngerul se cobora și tulbura apa. Apoi apele minerale naturale sunt folositoare numai pentru o anumită boală, fără niciun efect asupra tuturor celorlalte boli. Pe când acolo se vindecau toate bolile, și mai ales orbirea și slăbănogia, prin coborârea îngerului. Vedeți bine că Dumnezeu a dat naturii putere mărginită, pe când minunile puterii Sale nu au margini. Tot prin faptul că îngerul se cobora din când în când și semnul coborârii era tulburarea apei, iar numai primul care intra se vindeca ar fi o limită a puterii lui Dumnezeu. Dar împrejurările sunt o limită a puterii minunate, ci un mijloc pedagogic că Dumnezeu ar fi putut să vindece oricând toate bolile, dar nu le vindecă fiindcă boala și durerea sunt un leac și un mijloc pedagogic pentru om.

Luăți aminte că îngerul tulbura apa din scăldătoare, dar nu lua pe bolnavi ca să-i bage în apă. Fiindcă acest lucru îl putea face și omul. Tot ce poate să facă omul singur, nu trebuie niciodată să aștepte ca Dumnezeu s-o facă prin minuni. În toate intervențiile Sale minunate, Dumnezeu lucrează numai cele mai presus de om, dar lasă totdeauna nefăcută partea pe care trebuie s-o împlinească omul cu propriile lui puteri. Dumnezeu vindecă, de pildă, sufletul, prin Tainele Bisericii și prin adevărurile Evangheliei Sale. Dar când omul nu face tot ce atârână de el, când nu se pregătește precum se cuvine ca să primească Sfintele Taine, sau nu vrea să asculte adevărul evanghelic și să-l pună în lucrare, atunci harul Tainelor nu poate să-l vindece. Trebuie să-și dea și omul partea lui, pentru ca fiecare să arate că dorește mântuirea cu adevărat. Iar scăldătoarea aceea de la Vitezda simboliza și preînchipuia în chip special harul vindecător, pe care taina sfântului Botez o împărtășește creștinului, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Slăbănogul vindecat

Evangelistul povestește toate acestea despre Vitezda, ca o introducere, ca să ajungă la persoana slăbănogului: „*Era acolo un om, având treizeci și opt de ani de boală*” (v. 5). Boala îngrozitoare de care suferea acel nefericit era paralizia. O paralizie foarte veche și incurabilă. Căci el de treizeci și opt de ani se afla în această stare. O viață întreagă și-o petrecuse sub apăsarea acestei dureri, purtându-și trupul, acel mecanism al mișcării și al vieții, ca pe o sarcină grea și lipsită de mișcare! Noi ne întristăm când avem câteva zile o boală cu temperatură, iar ceasurile ni se par fără sfârșit. Chiar atunci când boala noastră este scurtă, o suportăm greu. Nu ne gândim că sunt alții, cu mult mai buni decât noi, care de ani îndelungați n-au avut câte o zi bună de ușurare și sănătate deplină.

Și totuși, slăbănogul de la Vitezda nu trebuie jelit, ci mai curând admirat. Este uimitoare răbdarea și reținerea paralticului, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Cu toate că de treizeci și opt de ani aștepta să fie slobozit de boala lui și nu primise ceea ce dorea, el totuși aștepta și nu se depărta. El nu primea sănătatea, nu fiindcă nu se îngrijea de ea, ci fiindcă alții îl împiedicau. Și adaugă Sfântul Ioan Gură de Aur: „*Să asculte aceasta cei ce se plâng pentru îndelungata lor sărăcie, cei ce au boli de naștere, cei ce suferă din diferite împrejurări ale vieții, cei ce au de întâmpinat furtuni și lovituri și rele nevăzute. Acest paraltic ni se oferă ca un liman al tuturor nenorocirilor omenești*”.

Gândești, iubite cititor, la răbdarea celui om care suferea de treizeci și opt de ani, care vedea că alți bolnavi mai recentși se vindecă, că bolnavii de ieri se fac bine și pleacă sănătoși, pe când el nu se supără, nu se deznădăduiește, nu cârtește împotriva lui Dumnezeu? O astfel de răbdare minunată l-a înălțat, i-a ridicat moralul, l-a făcut vrednic să-și atragă imediat interesul și compătimirea adâncă a

Domnului. Fiindcă Sfântul Evanghelist notează în continuare: „*Pe acesta văzându-l zăcând, Iisus, și cunoscând că este bolnav de mulți ani, îi zice: vrei să te faci sănătos?*” (v. 6). Să luăm aminte la cuvintele „*știind că de multă vreme este bolnav*”. Acestea, unite cu ceea ce ni se spune la versetul 14, arată întreaga viață a bolnavului. Domnul o vedea și când a venit timpul potrivit de vindecare, atunci a sosit și Domnul în Ierusalim și imediat s-a îndreptat spre scăldătoare. Acolo se găsea acest vechi ucenic întru ale durerii, care era totodată un mare învățător al răbdării. Domnul și-a fixat ochii asupra paralizicului de îndată ce a ajuns la foisorul bolnavilor. Spre el, care era cel mai vrednic de milă, mai neajutorat, mai părăsit de toți, a privit Domnul. Să ia aminte la aceasta suferinzii și necăjiții, când necazurile lor durează mult. Să afle că n-au fost dați uitării, să afle că Domnul ține socoteală de vremea de când sunt ei în suferință. Și să se simtă mângâiați, fiindcă la plinirea vremii, Domnul îi va cerceta și îi va întreba ca și pe paralizicul de la Vitezda: vrei să te faci sănătos?

Cât de paradoxală este această întrebare, cu care S-a adresat atunci Domnul! Care bolnav nu vrea să fie sănătos, mai cu seamă dacă suferă de ani îndelungați? Și cum se potrivește întrebarea aceasta cu atotștiința Domnului, care știa că paralizicul aștepta cu răbdare de treizeci și opt de ani? Totuși, întrebarea aceasta avea mult rost. Mai întâi, prin această întrebare, făgăduință a vindecării, îndulcea suferința, și astfel slăbănogul era chemat la îndrăzneală și la încrederea către Cel ce pusese întrebarea. În al doilea rând, fiindcă slăbănogul suferea de pe urma păcatelor lui. Păcatul era cauza, paralizia era efectul. Și el desigur dorea să scape de efect.

Dar se cuvenea să-și arate voința sa și în privința cauzei, în privința păcatului. Căci omul nu se poate vindeca de păcat, dacă nu vrea acest lucru în chip real și hotărât. Ar trebui ca Domnul să ne ia libertatea de voință, acest dar neprețuit el Său, care împreună

cu puterea gândirii este calitatea noastră de căpetenie, dacă ne-ar dezlega de păcate, fără să vrem. Dacă ne-ar dezlega cu sila, și ne-ar atrage spre bine, ar atinge libertatea noastră. În acest caz, virtutea n-ar fi prețioasă, iar omul ar fi un fel de animal în jug. Așadar, voința omului are un rol foarte important în problema dezlegării lui de păcat și a dobândirii mântuirii. Este însă o mare nenorocire când omul nu vrea să fie dezlegat de păcat cu voia lui liberă. Adeseori se întâmplă, că nu numai cei sănătoși, ci și cei bolnavi, care doresc să dobândească sănătatea trupească, nu vor să-și vindece și sufletele lor. Și când li se vorbește de această îndatorire a lor, ei arată indiferență sau neplăcere. Iată ce spune Domnul paralticului de la Vitezda: vrei să fi sănătos?

Răspunsul paralticului la întrebarea aceasta arată limpede că era deplin pregătit să primească și vindecarea sufletească: *„Bolnavul îi răspunse: Doamne, nu am om ca să mă arunce în scaldătoare, când se tulbură apa; până să cobor eu, altul se coboară înaintea mea”* (v. 7). Deși paralticul nu știa cu cine vorbea el și putea să considere întrebarea ca batjocoritoare sau ironică, totuși el răspunde cu multă smerenie. El povestește istoria muceniciei sale. Nu era de ajuns că zăcea paralizat de treizeci și opt de ani, în suferință, neputând să se miște, să muncească, să se bucure de darul lui Dumnezeu. Avea și mucenicia următoare: era străin și fără prieteni. *„Om nu am”*, zice el. Nu am rude, prieteni, vreun străin iubitor de oameni, care să-mi facă binele aruncându-mă în scaldătoare, când se tulbură apa. Din nenorocire, lucrul acesta se repetă des, cei săraci, când sunt bolnavi, nu află ajutor și mângâiere de la rude și prieteni. Și tocmai de aceea creștinii evlavioși au datoria sfântă de a cerceta și ajuta pe astfel de bolnavi săraci, ca și ei, când vor fi bolnavi, să afle la rândul lor o mângâiere asemănătoare.

În al doilea rând, paralticul pierdea orice prilej de vindecare: *„Până să mă cobor, altul se coboară înaintea mea”*. Prin aceste

cuvinte slăbănogul își exprimă durerea lui, fără să acuze pe nimeni, fără să se mânie, fără să urască pe nimeni, pentru nemilostivirea pe care oamenii i-o arătau. Un singur pas îl despărțea de vindecare, și totuși, până atunci nu putuse să facă acel singur pas! Acest chin se asemana cu chinul lui Tantal.

Timp de treizeci și opt de ani nu s-a găsit niciun om bolnav care să-i dea locul. Nu s-a găsit niciun vindecător care, ca să-și arate recunoștința față de Dumnezeu, să ajute la vindecarea altuia. Fiecare, de îndată ce se vindeca, se grăbea să plece, fără să-i pese de paralytic, în aproape patruzeci de ani, nu s-a aflat vreun om să-l ajute și să-l vindece, iată acum a venit Dumnezeu-Omul să-l mântuiască pe slăbănog. Dumnezeu S-a pogorât din cer și s-a îndreptat anume spre scăldătoare, ca să-i dea bolnavului un dar neasemănat mai mare decât acela pe care i l-ar fi putut da cel mai milostiv dintre oameni. Fiindcă așa I-a plăcut lui Dumnezeu să vină în ajutorul celor deznădăjduiți, ca să nu rămână vreun rob al Său cu totul fără nădejde. Să ia aminte la aceasta, toți câți își înăbușe suspinurile lor, singuraticii fără prieteni, fără sprijin și fără ajutor, fiindcă nimeni nu-i aude, și nimeni nu are milă de ei. Să-și îndrepte rugăciunea lor către Mântuitorul celor deznădăjduiți și să-i zică: Doamne, om nu am!

Deci slăbănogul, neavând om ca să-l ajute, dar fiind sfințit prin îndelungata lui suferință și fiind atât de smerit, încât nu învinuia pe nimeni de nepăsarea arătată către el, și nu cerea nimănui nimic, iată primește acum un dar pe care nu-l nădăjduia: „*Isus îi zise: scoală-te, ia-ți patul și umblă. Și îndată omul s-a făcut sănătos, și-a luat patul și umbla. Iar în ziua aceea era sâmbătă*” (v. 8-9). Cuvântul Domnului: „*Scoală-te și umblă*” era mijlocul prin care împărtășea puterea Sa dumnezeiască. Era o poruncă dată bolii, ca să piară, o poruncă dată mădurelor trupului slăbănog, ca să se întărească și să-și reia funcțiunea lor. Și slăbănogul auzind

această poruncă, nu râde, nu i se pare ciudată, nu zice Celui care a poruncit: cine ești tu de dai asemenea poruncă? Când îngerul se coboară și tulbură apa numai unul singur se face sănătos. Cum socotești tu, om fiind, să faci cu un singur cuvânt de al tău, un lucru mai mare decât îngerul? Slăbănogul n-a spus nimic de acest fel. S-a supus îndată cu grabă. Această grabnică mișcare lăuntrică a sufletului către ascultare, pornirea lăuntrică de trezire era de neapărată trebuință, pentru ca puterea dumnezeiască să poată lucra minunea în trupul slăbănogului. Ascultarea era o manifestare a voinței lui, care trebuia să se manifeste. Dar porunca Domnului nu s-a mărginit numai la cuvintele: scoală-te și umblă. Domnul a mai adăugat: „*Ia-ți patul tău*”. Trebuia să vadă toți că paralticul nu-și recăpătase forțele treptat, pe cale naturală, ci instantaneu și peste fire. De la ultima treaptă a neputinței, de la paralizia totală a trecut într-o clipă la treapta de putere și forță deplină. Cel care până în clipa aceea nu putea să se miște nici măcar în patul lui, într-o clipă a fost în stare să-și ducă pe umăr patul. Iată minunea desăvârșită.

Dar Domnul a dat slăbănogului această poruncă și din alt motiv. Era sâmbătă în ziua aceea. Și cel vindecat trebuia să-și ridice povara într-o zi, în care astfel de lucru era oprit. În felul acesta minunea trebuia să fie trâmbițată și în public. Fiindcă văzându-l pe om ducându-și patul, aveau să-l întrebe, cum de îndrăznește cu așa nepăsare să calce odihna sâmbetei. Și astfel avea să afle lumea toată întâmplarea și cine a făcut minunea. Aveau să înțeleagă că acest făcător de minuni este Domn și al sâmbetei. Domnul trebuia să arate că, precum Iisus al lui Navi a ieșit la război împotriva Ierihonului în ziua sâmbetei, fiindcă Dumnezeu îi poruncise, tot astfel și paralticul a plecat cu patul său în ziua de sâmbătă, fiindcă Cel care îi dăduse porunca era Dumnezeu. În același timp însă, porunca aceasta era și o încercare a credinței celui vinovat. Căci

faptul de a merge pe drum cu o povară era o încălcare pe față a Legii și era urmată de judecată înaintea tribunalului sinagogii și de izgonirea din sinagogă.

Așadar, credința și ascultarea fostului slăbănog erau puse la încercare în felul acesta. Oricine primește o binefacere de la Hristos, numai atunci este de fapt sănătos sufletește și vrednic de facerea de bine, când este gata să întâmpine orice atac din partea lumii, care îl năpăstuiește că s-a supus lui Hristos.

Iar rezultatul poruncii Domnului a fost acea mare minune, pe care Evanghelistul o menționează în cuvintele: *„îndată omul s-a făcut sănătos, și-a luat patul și umbla”*. Ca și când niciodată n-ar fi fost bolnav, ca și când ar fi fost din totdeauna obișnuit cu drumul și cu ducerea unei sarcini, cel ce fusese paralytic a plecat, conformându-se în totul poruncii Domnului. O uimire plină de bucurie îi stăpânea sufletul. O nouă lume se deschidea în fața lui. Din acel moment începuse o viață nouă.

Este o deplină prefigurare a celeilalte minuni, pe care o împlinește Domnul în sufletele celor ce se pocăiesc. Fiindcă și păcatul este boală. O boală care paralyzează voința omului, îi întunecă mintea și îi strică inima. Dar când păcătosul vrea să se facă sănătos, când se pocăiește, atunci un cuvânt puternic al lui Dumnezeu, pe care i-l spune El, prin buzele duhovnicului, la mărturisire, este de ajuns ca să vindece sufletul. O nouă lume, nevinovată și luminoasă, se deschide atunci în fața celui suflet. Vin gânduri, doruri, bucurii și desfătări noi, o viață nouă. Mai întâi de toate, o viață nouă, plină de putere duhovnicească, prin care creștinul umblă cu totul slobod, nemaifiind îmbibat de patimile sale, ca un rob. Cunoști tu din experiență proprie această minune mare a schimbării de la păcat la virtute, care este atât de dulce, iubite cititor?

După vindecare

O astfel de minune trebuia să trezească bucurie în toți, și mai cu seamă în conducătorii poporului. Dar vedem că, dimpotrivă, minunea este întâmpinată cu certuri și prigoane. Aceasta se vede din convorbirea iudeilor cu cel tămăduit: „*Deci i-au zis iudeii celui tămăduit: este sâmbătă, nu îți este îngăduit să-ți iei patul*” (v. 10). Faci nelegiuire, căci îți aduci patul astăzi, sâmbăta. La aceste întâmpinări certărețe ale iudeilor, cel tămăduit dă răspunsul următor: „*Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: ia-ți patul tău și umblă*” (v. 11). Cel ce fusese slăbănog, în cel mai logic fel, își pune purtarea sa sub garanția Aceluia, care îi dăduse puterea minunată să se poarte ca și când ar spune: nu disprețuiesc poruncile rabinilor, dar mă supun Aceluia care m-a tămăduit. Și, fiindcă El are putere să facă o astfel de minune, fără îndoială, are și stăpânire să-mi poruncească să duc patul. Unul care are putere asupra legilor naturii, are desigur putere și asupra legii sâmbetei. Doctorul meu, atât de bun și minunat, nu poate să poruncească ceva împotriva Legii. Dar la răspunsul foarte logic al celui ce fusese slăbănog, iudeii fac o întâmpinare certăreață: „*Deci îl întrebară: Cine ți-a spus să-ți iei patul și să umbli?*” (v. 12). Fiindcă iudeii socoteau că omul acela călcase legea sâmbetei, aveau oarecare îndreptățire. Dar auziseră că s-a petrecut o mare minune de vindecare, dar iudeii nu întrebară cine este făcătorul de minuni care l-a făcut sănătos pe slăbănog? Ci se interesează doar de cel ce i-a zis să-și ia patul în ziua sâmbetei. Adică cine este vinovatul de această încălcare a Legii, vrednică de a fi părăsită? Pe iudei nu îi impresionează uluitoarea minune, ci numai călcarea propriei rânduieli asupra zilei Sabatului. Cu alte cuvinte, conducătorii cei mici la suflet ai iudeilor trec cu vederea binele cel mare, ca să-și scoată propriul lor avantaj, ca eul lor să nu sufere!

Da, cititorule, când sufletul omului este întunecat de negura egoismului, când este răscolit de pizmă și ură, omul preferă să nu se mântuiască un suferind, preferă să nu facă o binefacere mai mare, pentru ca numele celui pe care îl urăște să nu fie laudat și să nu-și piardă așa zisa trecere urătorul. Oricât ar fi adevărul de partea cealaltă, pizmărețul și egoistul caută pricină de acuzare și defăimare, acuză fapta bună și pe făptuitorul binelui și se face prigonitor și urător de bine. Cât sunt de vrednici de plâns acești robi ai păcatului!

„*Cel tămaduit nu știa cine este, căci Iisus plecase, fiindcă în locul acela era popor mult*” (v. 13). Este posibil ca paralticul să fi auzit mai înainte despre Hristos, dar nu-L văzuse la față, ca să-L poată recunoaște în ceasul vindecării. Iar Domnul nu-și descoperise numele. Îndată după minune, s-a îndepărtat, fiindcă se strânsese mulțime de oameni și Domnul voia să evite, atât laudele celor ce se minunau de întâmplare, cât și strigătele de acuzare ale așa zișilor păzitori strașnici al legii sâmbetei. Cei ce fac fapte mari aud întotdeauna numai învinuiri și defăimări de la oameni, care pun propriile lor interese, trecerea lor falsă, mai presus de binele obștesc. De aceea este cumințe și bine să evite atât pe lăudători și admiratori, cât și pe acuzatori și pe urătorii de bine. Ioan Gură de Aur zice: „*Singură vederea celui urât aprinde o scânteie mare în ponegritori*”. Să lăsăm să vorbească pentru noi faptele noastre și să ne apere, după cum a făcut și Domnul.

Sfântul Evanghelist redă apoi convorbirea celui tămaduit cu Domnul: „*După aceea l-a aflat pe el Iisus în templu și i-a zis: Iată te-ai făcut sănătos, să nu mai păcătuiești de acum înainte, ca să nu ți se întâmple ceva mai rău*” (v. 14). Versetul acesta este foarte cunoscut și vrednic de atenție specială. Mai întâi vedem că locul unde Domnul a întâlnit pe slăbănogul tămaduit a fost templul, biserica. De îndată ce omul și-a recăștigat prețioasa sănătate, s-a grăbit să meargă la

templu, unde se pare că nu putuse să meargă în tot lungul răstimp al neputinței lui. S-a grăbit să meargă la templu ca să-I mulțumească lui Dumnezeu că îi trimisese pe acel binefăcător necunoscut și minunat, să-și întărească sufletul prin rugăciune în casa Domnului, mai înainte de a intra în noua perioadă a vieții sale. Avem aici o nouă dovadă, că slăbănogul se făcuse un om cu totul nou, prin mijlocirea necazurilor. Viața păcătoasă îl îndepărtase de biserică și de Dumnezeu, Stăpânul Bisericii. Dar suferința îl face să se întoarcă, atât la Biserică, cât și la Dumnezeu. Necazurile sunt cele mai bune mijloace pedagogice, care pe omul cel lepădat îl fac să se întoarcă din robia diavolului, la starea de fiu al lui Dumnezeu, de la pierirea prin păcat, la mântuire și fericire.

Iată că în Biserică cel tămăduit se întâlnește cu Hristos, minunatul Binefăcător. Pe cine să întâlnim în Biserică, decât pe Acela care este Cel mai mare binefăcător al nostru și Stăpânul Bisericii? Mersul la Biserică al celor credincioși li se pare oamenilor o îndatorire foarte umilitoare. Dar în realitate este o întâlnire înaltă și o datorie scumpă. Dacă oamenii lumii socotesc o cinste și un prilej de câștig să fie primiți la personalități mari și să vorbească cu un om foarte sus pus, este neasemănată cinstea și slava și câștigul credincioșilor adevărați, care au fericirea să întâlnească în Biserică pe însuși Dumnezeu. Faptul că lumea consideră josnic și nedemn tot ceea ce Dumnezeu, adevărul și realitatea susțin că sunt înalte, nobile și de mult preț, este o urmare a întunecimii de minte a lumii stricate de păcate.

În al doilea rând, acest verset este de o însemnătate covârșitoare, prin recomandarea vestită, făcută de Domnul: *„Iată te-ai făcut sănătos; de acum să nu mai păcătuiești”*. Iată că ești sănătos, mai presus de nădejde, fără oboesală și fără cheltuială. Minunează-te de această întâmplare fericită, vezi ca ea să ți se înstăpânească în minte în așa fel încât să nu poată fi ștearsă de acolo întipărirea ei, și nu te mai întoarce la viața păcătoasă de mai înainte. Aceste cuvinte ale Domnului ne arată că acea paralizie îndelungată era un rezultat al vieții păcătoase

în general și al unui păcat greu în special. Fiindcă multe boli sunt rezultatul imediat al anumitor păcate. Cititorul știe că între aceste păcate locul întâi îl au așa zisele păcate trupești și imorale, cele mai pierzătoare dintre toate, care pricinuiesc atâta stricăciune și luptă în trup, și aduc atâta rănire, cădere, slăbănogie și nebulie.

Așadar, boala împiedica pe bolnav să facă în continuare păcatul în tot timpul bolii, și astfel pregătește sufletul pentru întoarcerea de la păcat. Dar din clipa în care omul își redobândește sănătatea și nu mai simte durere, iar viața nu mai e primejduită, cade iarăși cu ușurință în păcate. De aceea, Domnul face atent pe paralticului de la Vitezda, după ce-l vindecase, să nu se mai întoarcă la viața lui nebulă de mai înainte, care îl dusesse la un rău atât de mare. Iar înțelesul cuvintelor, prin care Domnul îi atrage atenția, este următorul: legea pe care tu ai ascultat-o înainte de a te îmbolnăvi nu poate să te scape de rușinea păcatului. Dar acum, lunga experiență a rezultatelor rele ale păcatului să-ți fie călăuză în tot restul vieții tale. În tinerețea ta n-ai ascultat pe Dătătorul de Lege, care ți-a poruncit să fugi de păcat. Acum, la maturitate, ascultă pe Făcătorul de bine, care te-a scăpat de urmările dureroase ale păcatului. Îți poruncesc să fugi de păcat. Mă bucur că ți-ai început viața nouă printr-o rugăciune de mulțumire în templu. Ia însă seama că multe făgăduiesc oamenii, când sunt bolnavi, și în primele zile după ce s-au vindecat, dar apoi uită făgăduielile lor. Mai departe Domnul zice: „*Ca să nu-ți fie ceva mai rău*”, ca să nu suferi o durere mai rea decât prima. Paralizia de treizeci și opt de ani, singurătatea, necazul, au fost rezultatul vieții tale păcătoase de mai înainte. Dar există o stare neasemănat mai rea, când cel care s-a pocăit și a fost tămăduit de Hristos se întoarce la viața de mai înainte, cea păcătoasă. Starea unui slăbănog în foisoarele de la Vitezda era deosebit de tristă și dureroasă. Dar este o stare mult mai rea decât aceasta, durerea cea fără de sfârșit a pedepsei veșnice. Și dacă aceasta este starea acelor care au fost pedepsiți aici, dar iarăși s-au întors la

păcat, să-și închipuiască oricine cât de mare va fi pedeapsa aceloră, care n-au suferit aici, pe pământ, nicio pedeapsă, ci au rămas cu totul nepocăiți și neîndreptați. Spunem acest lucru fiindcă se întâmplă ca oameni cu abateri grave, nepocăiți și uscați sufletește, să se bucure aici pe pământ de sănătate și de bunuri materiale. Dar ei sunt cei mai de plâns. Căci *„își iau cele bune ale lor în viața lor”*, după cum a răspuns Avraam bogatului nemilostiv din parabolă. Și după ce s-a bucurat aici de bunătățile sale, fără pedeapsă, păcătosul va găsi acolo judecata păcatelor sale. Așa pretinde dreptatea.

Este o întâmplare pe care o vedește și o mărturisește realitatea zilnică: urmarea păcatului este moartea. Câteodată moartea vine imediat, altă dată mai târziu, slăbind viața prin diferite boli și necazuri și înștiințând astfel din vreme pe om că urmarea cea din urmă a păcatului va fi a doua moarte, durerea neîntreruptă și veșnică, dacă omul nu se căiește și nu se întoarce. De aceea, iubite cititor, să fugim departe de păcatul aducător de moarte. Să ne asemănăm cu slăbănogul cel vindecat, care nu a dat uitării nici vindecarea, nici înștiințarea Domnului, ci s-a silit să vestească și iudeilor pe binefăcătorul său, ca să-i atragă la credință și pe ei: *„S-a dus omul și a vestit iudeilor că Iisus este cel ce l-a făcut sănătos”* (v. 15). Adică el a mărturisit cu îndrăzneală minunile lui Hristos și în felul acesta și-a mărturisit atât recunoștința față de El, cât și desăvârșita schimbare ce s-a petrecut în sufletul său. Căci a mărturisit pe Hristos înaintea aceloră, care considerau o decădere să aibă legături strânse cu Hristos. Aceasta este o dovadă limpede că cel ce mărturisește pe Hristos și-a înnoit viața, îndreptându-și traiul, nu spre ceva mai rău, ci spre slava veșnică. Căci mulți nu vor să prezinte mărturisirea aceasta în afară, prin viața lor virtuoasă, nu vor să slăvească pe Dumnezeu, nici prin cuvintele lor, nici prin faptele lor. Dar Dumnezeu a făgăduit celor ce Îl slăvesc pe El că le va da o slavă neasemănat mai mare și veșnică.

VINDECAREA FEMEII GÂRBOVE

(Lc 13, 10-17)

Cel care ia aminte câte minuni a făcut Domnul în zi de sâmbătă, zi în care iudeii nu lucrau nimic, va ajunge ușor la concluzia că Domnul alegea anume sâmbăta pentru binefacere. Acest lucru este adevărat. Căci necinstirea zilelor sfinte este desigur o nelegiuire mare, dar și trecerea cu vedere a scopului acestor zile, călcarea legii celei adevărate și duhovnicești, care hotărăște sfințirea sărbătorilor, și alipirea de niște chipuri fără rost, aduce foarte multă vătămare sufletească. Este mai ușor să îndreptezi pe un om care a trăit o viață păcătoasă, decât pe un tipicar, care s-a lipit cu statornicie de unele practici tipicărești și ține la nebunie la aceste preferințe ale lui, pe care le socotește începutul și sfârșitul evlaviei. Căci acesta, având ideea că este singur evlavios, păzitor strașnic al tradițiilor Sfinților Părinți, nu numai că nu primește sfaturi sau abateri de la practicile lui evlavioase, ci este gata să proclame nelegiuiri și călcători de lege pe oricine caută înțelesul adevărat, duhul și esența legii dumnezeiești.

Acest lucru s-a petrecut cu fariseii. Și minunea vindecării femeii gârbove arată cel mai bine acest lucru. Prin această minune, Domnul

a făcut din nou o lucrare de iubire de oameni, vindecând trupul acelei femei, dar și o lucrare de vindecare sufletească, învățându-ne despre adevăratul sens al ținerii și al cinstirii sărbătorilor.

Vindecarea femeii gârbove în sinagogă

Mai înainte de a relata minunea, Sfântul Evanghelist Luca notează în versetul prim un eveniment foarte instructiv din viața Mântuitorului. Acest eveniment ne arată care este cea dintâi datorie a noastră în zilele de sărbătoare: *„Iisus învăța în sinagogă în una din sâmbete”* (v. 10).

Cu toate că Domnul se ruga și adeseori *„petrecea toată noaptea în rugăciune către Dumnezeu”* (Lc 6, 12), totuși El considera ca o datorie nelipsită să se afle sâmbăta în sinagogă, unde se făceau rugăciunile și cultul comun și public. El a îndeplinit cu sfințenie această datorie în tot timpul vieții sale pământești, până la cel din urmă Paște evreiesc, când, prin jertfa Sa pe cruce și prin învierea Sa, a întemeiat adevăratul și noul Paște. Tot atunci ne-a lăsat și sărbătoarea care se repetă la opt zile și care poartă numele Domnului, Duminica, zi a cultului comun pentru toți urmașii lui Iisus. Așadar, faptul că Mântuitorul lua parte cu iudeii la cult în ziua sâmbetei are ca urmare, pentru noi, legea și îndatorirea de a ține și noi duminica. Creștinul trebuie neapărat să se ducă la Biserică în duminici și sărbători. Împlinirea acestei datorii este atât de importantă, încât nerespectarea ei desparte pe creștin de Hristos și îl omoară sufletește. Cititorul meu știe, din experiența sa proprie, că nu numai viața păcătoasă, ci și grijile vieții și neliniștile familiei sunt în stare să tulbure sufletul, să usuce duhul, să lipsească de dulceață zilele, să-l amărasească, să-l facă să-și piardă conștiința scopului său mai înalt. Pe scurt, pot să-l prefacă într-un materialist, rob simțurilor lui. Creștinul însă poate să zădărnicească influența

vieții acesteia materialiste asupra sufletului său, prin cercetarea Bisericii după rânduială. Creștinul nu poate să-și găsească ușurare, să-și roureze și să-și îmbroască duhul, să-și întărească gândul în lupta vieții, să se înalțe de pe pământ și din materie, altundeva decât în Biserică, prin Sfânta Liturghie, care se face în sărbători. Liturghia îi arată cum să adore pe Dumnezeu. Dacă frecventarea sinagogii sâmbăta, și a templului din Ierusalim la marile sărbători, era la iudei centrul vieții evlavioase și îi apăra de idolatrie, cu atât mai mult pentru noi creștinii mersul la Sfânta Biserică. Căci în Biserică noi nu ținem numai o adunare pentru rugăciune și citirea legii, ca iudeii în sinagogle lor. Noi luăm parte la marea Taină a dumnezeieștii Euharistii, prin care adorăm pe Dumnezeu și ne împreunăm cu Hristos. Taina Sfintei Cuminecături este pâinea vieții, ne spune Domnul. Este limpede că cei ce nu se duc la Biserică, cei ce nu iau parte la Sfânta Liturghie, sunt lipsiți de pâinea vieții. Orice prietenie, legătură și rudenie slăbește și pierde când cei legați astfel se întâlnesc și comunică între dâșii foarte rar, ori chiar deloc. Același lucru se întâmplă și în cazul legăturii dintre creștini și Dumnezeu, când ei nu merg la Biserică și nu iau parte la cultul dumnezeiesc. De aceea, Biserica afurisește și alungă din sânul ei pe astfel de creștini.

Dar nu numai cei ce au rupt orice legătură cu credința creștină, care nu merg la Biserică, sunt alungați din mijlocul ei, ci și mulți alții, care susțin că sunt creștini buni. Ei au la îndemână o îndreptățire pentru călcarea datoriei de a merge la Biserică, am de lucru... știți robia casei... nu mă lasă să merg la Biserică... Lipsa de educație creștină a format niște obiceiuri anticreștine, conform cărora nu se cuvine să meargă la Biserică vădulele și cei îndoliați, ca și cum Biserica ar fi un loc de petrecere, nu locul unde se oficiază cultul lui Dumnezeu. Alții, după ce au alergat toată săptămâna pe la treburile lor, fac din dimineața de duminică timpul cel mai potrivit

pentru vânatoare, excursii sau distracții. Cum să numim această purtare? Indiferență față de nevoile sufletului? Dispreț față de Dumnezeu, care te așteaptă duminică în Biserică, să te împărtășești cu El, să-ți dea binecuvântare, să-ți facă bine? Da, este totodată indiferență și dispreț. În versetul acela scurt, dar foarte important, Sfântul Evanghelist Luca ne prezintă pe Domnul învățând în Biserică.

Iată și a doua îndatorire sfântă pe care pilda Domnului o pune asupra noastră: în duminici, cei ce au fost rânduiți să învețe în Biserică, trebuie să tâlcuiască dumnezeiescul cuvânt, iar credincioșii din Biserică să asculte. În lipsa învățătorului, și credincioșii pot să citească cuvântul lui Dumnezeu. Căci de fapt, când lipsește învățătura și citirea, poporul rămâne orb duhovnicește și evlavia cea mai spiritualizată se preface într-o închinăciune fără miez. Este de ajuns să compare cineva pe un creștin care ascultă și citește cuvântul lui Dumnezeu, cu altul care nu se ocupă cu așa ceva. Va vedea cât de mare este lipsa, cât de mari sunt urmările faptului că creștinii nu citesc și nu se luminează cu adevărul dumnezeiesc. Pentru că Sfânta Scriptură numește cuvântul lui Dumnezeu lumină, pâine și apă, tocmai ca să arate câtă lipsă are viața omenească de acel cuvânt. Și dacă citirea și meditarea Scripturii este folositoare în toate împrejurările, cu atât mai mult duminica, fiindcă atunci se îmbină cu adorarea lui Dumnezeu.

Iată că în Biserică I se prezintă Domnului un nou prilej să facă bine, printr-o minune care ne dă multe învățături. *„Era o femeie care avea duhul neputinței de optsprezece ani și era gârbovă și nu se putea ridica de fel”* (v. 11). Boala acestei femei venea de la diavolul, care primise putere asupra trupului ei și îl încovoiase în așa măsură, încât părea îndoită în două și nu putea nicidecum să se ridice ca să stea dreaptă. Știința atribuie astăzi numai cauzelor naturale această suferință, care transformase pe biata femeie în ceva inform. Dar

Domnul adevărește că un duh rău o adusese în această stare și că nu putea fi vindecată decât prin intervenție dumnezeiască, nu prin mijloacele firești ale științei medicale. Reiese de aici că este un lucru cuminte să recurgă omul la știința medicală în bolile trupului. De altfel însăși Sfânta Scriptură recomandă: „Cinstește pe medic, căci și pe el l-a făcut Dumnezeu. Domnul a dat din pământ leacuri și El a dat oamenilor știință, ca să fie preaslăvit în minunile Sale”. Dar Scriptura adaugă: „vindecarea este a Celui Prea Înalt” (*Iisus Sirah* 38, 1-6). Eficacitatea medicinei este foarte mărginită, medicii înșiși recunosc că rareori vindecă, uneori ajută, de cele mai multe ori doar calmează durerile. În cele mai multe cazuri, bolile nu provin din cauze naturale, ci din cauze mult mai adânci, care întrec posibilitățile de intervenție ale medicinei. De aceea, adevărații creștini, fără să disprețuiască ajutorul științei, trebuie să vină mai întâi la Dumnezeu și să ceară prin rugăciune intervenția Sa atotputernică. Dar vrednic de luare aminte este faptul că acea bolnavă, deși era într-o stare atât de rea, deși își pierduse libertatea mișcărilor și nu putea să se țină dreaptă, totuși nu rămâne sâmbăta în casa ei, ci se află și ea în sinagogă. E cu puțință să fi fost expusă acelor batjocuri grosolane și nemiloase, cu care copiii rău crescuți întâmpină astfel de oameni nenorociți. Totuși, femeia aceea s-a dus la Biserică. Faptul acesta arată evlavia ei, dar ne dă și nouă o învățătură. Ne învață că cei bolnavi și îndeobște necăjiți au mai multă nevoie să meargă la Biserică. Biserica este un spital mare, unde ei vor primi cu siguranță vreun leac folositor. Dacă nu vor primi un leac pentru boala lor trupească, cei necăjiți și suferinzi vor afla leac sufletesc, adică luminarea, alinarea, întărirea, ca să sufere cu răbdare și tărie încercarea la care sunt supuși. Iar dovada că evlavia își găsește în Biserică totdeauna un răspuns este faptul următor: „Văzând-o Iisus, a chemat-o la El și i-a zis: femeie ești dezlegată de neputința ta” (v. 12). Milostivindu-se Domnul spre

femeia gârbovă, i-a dat vindecarea mai presus de nădejde. Femeia venise la sinagogă cu alte scopuri, voia să-și ușureze sufletul prin auzirea cuvântului dumnezeiesc. Dar a primit și vindecare de boala ei. A auzit din gura Domnului o chemare foarte armonioasă: femeie ești acum slobodă de lanțurile tale. Căutând cele de folos sufletului, a primit și pe cele folositoare pentru trup. *„Și și-a pus mâinile peste ea. Numai decît s-a îndreptat și slăvea pe Dumnezeu”* (v. 13). Prin punerea mâinilor, Domnul a adus din nou organismul femeii în starea lui firească. Dracul care o gârbovise a fost izgonit din ea și sistemul ei nervos și-a reluat activitatea nestânjenită. Cu trupul îndreptat, ca toți ceilalți ascultători din sinagogă, cu sufletul mai drept, femeia slăvea pe Dumnezeu.

Dar starea acelei femei, pe care diavolul o ținea legată și gârbovă, precum și vindecarea și îndreptarea pe care i-a dat-o mîna atotputernică a Domnului este un chip destul de limpede al stării unui suflet care a fost stăpînit de diavol prin păcat și pe care Domnul l-a mîntuit. În realitate, sufletul omului suferă și se gârbovește sub greutatea păcatului, neputînd să se îndrepte și să se întoarcă spre cer și spre Dumnezeu. Starea aceasta a sufletului este neasemănat mai tristă decît suferința femeii gârbove și decît orice altă neputință trupească cronică. Bolile trupului au un sfârșit, chiar dacă sfârșitul lor vine odată cu moartea. Însă bolile sufletești, dacă nu le tămăduim în viața aceasta, nu vor avea niciodată sfârșit. Este foarte de plîns faptul că cei ce au sufletul gârbovit de povara păcatului nu scapă la doctorul sufletelor, nu caută vindecare. Și Mîntuitorul poate să facă în fiecă clipă vindecări sufletești, minuni prea înalte. El însuși cheamă pe cei suferinzi ca să-i vindece. Și dacă ei vor, Domnul pune mîna Sa peste ei. Prin gura duhovnicului le spune cuvîntul de iertare, care îi vindecă. În felul acesta îi dezleagă de boala mortală a păcatului. Atunci sufletele se îndreptează, văd de aici înainte o lume nouă, gîndesc și caută cele de sus, primesc

o nouă putere și harul. Oricât de mare ar fi puterea patimilor păcatului și influența răului, puterea Domnului le nimicește.

Așa e, cititorule. Viața sfinților, istoria fiecărui om care s-a întors la Dumnezeu, istoria persoanelor evlavioase din vremea noastră ne încredințează de acest adevăr. Credincioșii de astăzi să-și întoarcă privirile înspre trecutul lor, când erau gârboviți de povara păcatului, trăind în întunericul necunoștinței. Să-și aducă aminte cum au văzut dintr-odată lumina și au aflat harul mântuitor, pe care, în neștiința lor, nu l-au căutat și nu l-au nădăjduit. Să-și aducă aminte cu ce ușurare, mângâiere și pace au ieșit de la cea dintâi mărturisire, când și-au simțit sufletul slobod și când minunea era proaspătă. Iar cei ce n-au cunoscut și n-au aflat neprețuita vindecare pe care le-o oferă Domnul și ei o resping până astăzi, aceia nu pot să înțeleagă astfel de cuvinte. Sunt cu adevărat vrednici de plâns, căci rămân gârboviți, desfigurați, robi ai păcatului și ai dracilor. Ei suferă și se necăjesc și sunt în primejdie să piardă demnitatea și noblețea de om.

Prefăcătorul conducătorului sinagogii muștrată de Domnul

În această împrejurare importantă, femeia vindecată preamărea pe Dumnezeu, iar poporul se bucura de minune. S-a găsit totuși și un acuzator negru la suflet. Era tocmai acela, care s-ar fi cuvenit să se bucure mai mult de minune, având în vedere situația în care se afla: *„Fruntașul sinagogii, mâniat că Iisus a vindecat sâmbăta, a zis poporului: sunt șase zile în care să lucrați. Deci în acestea veniți și vă vindecați, nu în ziua sâmbetei”* (v. 14). Conducătorul sinagogii, mâniat pentru așa zisa călcare a odihnei Sabatului, a luat cuvântul. El vrea să impună și Domnului un lucru, care era impus oricărui medic; să nu vindece în ziua Sabatului.

Niciodată sinagoga pe care o conducea acel om otrăvit de pizmă și ură nu cunoscuse o cinste și o slavă atât de mare, cum a fost în ziua aceea, în care Hristos a învățat și a făcut minuni în acea sinagogă. Totuși, conducătorul ei s-a mâniat, ca și cum Hristos ar fi pângărit sinagoga. Căci omul care are răutate în sufletul său și ochii sufletului întunecați, consideră ca nelegiuite și urâte chiar faptele cele mai minunate și sfinte. Un astfel de om se aseamănă cu un bolnav de ochi care vede toate treburile răsturnate și se ferește mai cu seamă de lumină. Conducătorul sinagogii n-a avut îndrăzneala să stea în fața luminoasă a Domnului, ca să-L mustre, pentru așa zisa călcare a legii. El se adresează poporului, poporul cel neputincios și supus, și lui îi face mustrarea cea nedreaptă. Astfel procedează întotdeauna oamenii răi și lăudaroși.

Ei atrag atenția inferiorilor și celor fără putere asupra-le, când li se micșorează puțin răutatea lor. Acel viclean președinte al sinagogii nu se sfiește să se refere la legea mozaică pentru a-și găsi o armă, cu care să lupte împotriva Domnului. Așadar, el muștră poporul că a uitat porunca a patra din vestitul Decalog, prin care Dumnezeu hotărâse ca omul să lucreze numai șase zile pe săptămână, iar ziua sâmbetei să o sfințească prin odihnă și rugăciune. Însă conducătorul sinagogii întoarce pe dos înțelesul acestei porunci, când afirmă că și îngrijirea bolnavilor în ziua sâmbetei ar fi oprită. Tocmai dimpotrivă, altul este înțelesul acestei porunci. Când Dumnezeu voia, prin această poruncă, să înalțe pe om de la griji și îndeletnicirile vieții, într-o sferă mai înaltă, mai duhovnicească, și le recomandă faptele iubirii de oameni, fiindcă manifestarea iubirii prin faptele dragostei este o adorare a lui Dumnezeu, în forma ei cea mai înaltă.

Domnul arată încă o dată adevăratul înțeles al poruncii privitoare la sâmbătă. El se adresează fruntașului sinagogii: *„Fățarnice, fiecare dintre voi oare nu-și dezleagă boul sau asinul de la*

iesle și nu se duce să-l adape în ziua sâmbetei?” (v. 15). Domnul cel adevărat, care știe ascunsurile inimii, știa foarte bine ce ascundea fruntașul sinagogii în sufletul lui. Deci i se adresează cu un cuvânt care îl arăta cum era el în realitate, nu cum voia să pară în fața oamenilor. Domnul îl numește fățarnic. Cu îndrăzneala cu care vorbea întotdeauna dascălul adevărului, Domnul se adresează, nu către popor, cum făcuse fruntașul, ci către acela care era un reprezentant vrednic al fariseilor celor fățarnici. Domnul arată îndată și motivul pentru care l-a numit fățarnic. Domnul pomeneste obiceiul și practica de toate zilele ale evreilor, care îndulceau legea sâmbetei, și nu lăsau dobitoacele lor să sufere de sete. Ei dezlegau dobitoacele de la iesle și le duceau la fântână, ca să le adape. Fără îndoială, această practică ar fi putut trece ca o încălcare a legii, dacă s-ar fi cercetat legea cu îngustime, după litera ei strictă. Dar nimeni nu-și închipuia că legea Domnului osândise bieteile animale la o lipsă atât de rea. Căci doar și animalele cu puterea și viața lor slujesc omului. Dimpotrivă, în lege scrie: „Dreptul se milostivește spre sufletul dobitoacelor lui” (*Pilde* 12, 10). Deci legea considera lipsirea dobitoacelor de apă ca o barbarie.

Fariseii se conformau legii despre Sabat cu multă slobozenie și lărgime, când era vorba de dobitoacele lor și în general de interesele lor, chiar și de cele mai mici interese. Dar pretindeau o supunere amănunțită și severă, când era vorba de interesele aproapelui lor. Această fățarnicie o mustră Domnul cu asprime. El, cel adevărat drept, adoptând obiceiul cel drept pentru animale, la cazul femeii gârbove, a zis: „*Iar pe aceasta, care este fică a lui Avraam și pe care a legat-o satana de optsprezece ani, nu trebuia să o dezleg de legătura aceasta în ziua sâmbetei?*” (v. 16). Raționamentul cu care Domnul dovedește adevărul de față este următorul: boul sau asinul sunt vrednici de mila omului și omul trebuie să se îngrijească de ei, chiar și în ziua sâmbetei. Dar dacă ele sunt vrednice de milă și îngrijire, atunci această femeie

nu este ea vrednică să-mi pun mâinile peste ea și să zic un cuvânt, ca să fie dezlegată de necazul și de chinul ei, care este azi mai greu și mai lung decât cel încercat de un bou sau de un măgar de adăpat, legat la iesle? Dacă voi nu șovăiți să arătați milă față de animale, și șovăiți să arătați aceeași milă unui om suferind? Femeia aceasta, nu numai că nu este dobitoc, dar este fiică a lui Avraam, mădular al poporului lui Dumnezeu, nu este o străină. Dacă voi sunteți, după cum vă laudați, fiii lui Avraam, ea este sora voastră. Oare veți refuza surorii voastre sprijinul pe care i-l oferiți unui măgar? Cum veți dovedi că sunteți fiii lui Avraam, când nu aveți iubirea de oameni pe care a avut-o el? Iar, Eu, cum voi dovedi că sunt Mesia, dacă voi refuza să vindec pe acest copil după trup al strămoșului meu Avraam? Luați aminte că pe femeia aceasta o legase satana, nu pe câteva ore, cum legați voi boii sau măgarii, ci, auziți, de optsprezece ani! Prin urmare, vindecând-o nu fac numai o faptă a dragostei, ca-n cazul când se dezlega niște lanțuri supărătoare și grele. Ci fac și o faptă de evlavie, căci răstorn și nimicesc puterea lui satana, fac o faptă de adorare a lui Dumnezeu, care faptă se potrivește foarte bine cu ziua sâmbetei.

Domnul ne-a învățat adeseori că adevărații Săi închinători trebuie să sfințească sărbătoarea prin faptul că unesc păzirea celor două datorii pe care le-am pomenit mai sus, se îngrijesc și de faptele iubirii de Dumnezeu, și de faptele iubirii de oameni.

Căci împlinirea acestor datorii sfinte luminează ziua de praznic, înnobilează inima, fac dragostea lucrătoare și atrage bine cuvântarea lui Dumnezeu. Căci El este nelipsitul iubitor de oameni, care își revarsă asupra omului darurile iubirii Sale, în toată ziua.

Efectul muștrării

Răspunsul Domnului a avut o mare putere. Domnul a arătat că vindecarea femeii gârbove în zi de sâmbătă era o faptă foarte

legală și de mare iubire de oameni. De aceea: „*La aceste cuvinte ale Lui, toți potrivnicii Lui s-au rușinat și tot poporul s-a bucurat de faptele slăvite făcute de Iisus*” (v. 17). Au rămas de rușine conducătorii poporului, căci fățarnicia, pizma și neomenia lor au fost date pe față. Nu există umilință și rușine mai mare, decât a unui fățarnic, care până acum a ascuns admiratorilor săi că este cu totul altfel decât își închipuiau ei.

Aceasta era starea potrivnicilor Domnului. Lumina adevărului este în stare să arate sufletelor rătăcite, cât de depărtați de adevăr, mincinoși și vicleni sunt vrăjmașii Domnului, și să-i nimicească. Iar rușinea lor va fi încă mai mare în ziua judecății, când ei vor fi desăvârșit dați pe față în prezența a nenumărate mii de oameni.

Contrar conducătorilor lui, poporul cel lipsit de viclenie se bucura de faptele cele slăvite ale Domnului. Căci toate faptele, care sunt spre cinstea și slava lui Dumnezeu, sunt un izvor de bucurie pentru sufletele sincere, iubitoare de adevăr. În viața aceasta faptele slăvite ale Domnului sunt de obicei umbrite. Dar în viața viitoare „când Domnul va veni să se proslăvească întru sfinții Săi și să fie privit cu uimire de toți cei ce au crezut” (II Tes 1, 10), se vor descoperi faptele cele minunate și slăvite ale Sale. Ele vor străluci în toată lumina și curăția lor și atunci credincioșii și sfinții se vor bucura cu nespusă bucurie.

Tocmai de aceea, noi, cei ce ne-am învrednicit să primim lumina adevărului creștin, pe care Domnul ne-a dăruit-o, fie învățându-ne direct, fie prin scris, am văzut în viața aceasta ceva din faptele slăvite ale Domnului și ne-am bucurat pentru ele. Desigur, ne vom desfata în viața viitoare cu bucuria cea mai mare, dacă rămânem credincioși, dacă trăim o viață de adevărați creștini și sfinți, cu care Domnul va veni să se proslăvească la a doua venire a Sa. Dacă omul suferă atâta silă și oboseală, luptă și cheltuială, pentru dobândirea unei stări înalte și plăcute aici pe pământ, pentru dobândirea

bucuriei și fericirii veacului viitor merită ca omul să-și dea cu atât mai multă silință. Să se pregătească prin pocăință adevărată, prin o viață virtuoasă și prin curățirea sufletului. Iar curățirea să fie atât de desăvârșită, încât ochiul sufletului său, sănătos și curat, să poată vedea slava Domnului în toată măreția ei și astfel să se bucure și să se veselească împreună cu toți sfinții.

VINDECAREA FEMEII CĂREIA ÎI CURGEA SÂNGE

(Lc 8, 43-49)

Domnul împărtășea binefacerile cele mântuitoare pentru trup și suflet la toți cei care le doreau: bărbați, femei, copii. Dar sunt și boli ascunse, pe care gravitatea și sfiala nu îngăduie suferinzilor să le dea pe față. Aceasta, mai cu seamă când persoanele care suferă de acele boli sunt femei. Ele nu puteau să-L cheme pe Hristos în particular, fiindcă aproape niciodată Domnul nu era singur, ci toată viața Lui era publică și era însoțit mereu de oameni.

Și totuși, o femeie care suferea de o astfel de boală a fost luminată de mare evlavie și credință. Ea n-a trebuit să-și arate boala de la început, dar totuși a fost vindecată printr-o minune cunoscută de toți.

Apropierea ei tainică de Hristos și vindecarea

„Era o femeie care avea de doisprezece ani curgere de sânge, care-și cheltuisese toată averea la doctori și nu putuse să fie tămăduită de nici unul, venind pe la spate, s-a apropiat și s-a atins de marginea veșmântului Său. Și îndată s-a oprit curgerea sângelui ei” (v. 43-44). Această nenorocită femeie suferea zilnic o îndoită pierdere și jefuire. Mai întâi o pierdere de sânge. Căci suferea de o boală din pricina căreia trupul ei se făcuse izvor de sânge, iar ea decăzuse tare și sănătatea ei se alterase. Nu era admisă nici în templu la slujbe, căci era necurată. În al doilea rând, a suferit pierderea averii ei căci, când se îmbolnăvisese, se pare că avusese oarecare stare, pe care însă a cheltuit-o întregă cu doctorii. Se ducea astăzi la un medic renumit, mâine la altul, în anul următor la altul. Acum urma un regim, pe urmă altul, tocmai contrar primului. După doisprezece ani de tratament medical, rezultatul era că sărăcise, fără să-și recâștige sănătatea. Ea fusese prădată și în averea ei. Sfântul Evanghelist Marcu adaugă: „Multe îndurase de la mulți doctori, cheltuindu-i toate ale sale, dar nefolosind nimic, ci mergând înspre mai rău” (Mc 5, 26).

Ci iată un prilej prețios ca să se apropie de singurul medic care nu ia bani, care nu uită pe nimeni, de Hristos. Ea nu putuse să se apropie de Domnul nici în sinagogă, căci era necurată, nici pe față, căci era femeie și nu se cuvenea să-I vorbească. Numai atunci, pe drum, când mulțimea Îl înconjura, a izbutit să ajungă până la Mântuitorul, pe ascuns și cu teamă. Nu avea alt mijloc, care s-o susțină, decât numai credința ei. Dar niciun mijloc nu este mai puternic și mai înțelept decât credința. Credința dă unor oameni lipsiți de inteligență naturală și de învățătură atâta înțelepciune câtă nu au cei treji la minte și înțelepți. Așadar credința a luminat-o și pe

femeia căreia îi curgea sânge. Ea s-a gândit că puterea vindecătoare a Domnului, foarte îmbelșugată fiind, izvorând dintr-un nesecat izvor, putea să-i dea și ei vindecare, doar dacă ar fi atins cu degetul ei haina Domnului. Nu auzise că s-ar fi întâmplat înainte așa ceva. Dar tocmai în aceasta constă credința dătătoare de înțelepciune. Deși nu auzise despre așa ceva, femeia, „zicea în sine: dacă numai voi atinge veșmântul Lui, mă voi vindeca” (Mt 9, 21). Și de fapt, de îndată ce s-a atins de marginea hainei Domnului, „*îndată s-a oprit curgerea sângelui ei*”. Hemoragia a încetat, iar sănătatea s-a restabilit în trupul ei deplină. Rezultatul credinței ei, plină de evlavie, a fost imediat, precum totdeauna este imediat rezultatul unei credințe adevărate. Căci credința omului atrage întotdeauna putere, har și mântuire de la Dumnezeu.

Dar, iubite cititor, nu te impresionează faptul că bolnava căuta să se atingă doar de marginea veșmântului Domnului, și nimic altceva? S-ar fi putut foarte bine să creadă că trebuie să prindă strâns cu mâna și veșmântul. Da, dar acestei femei minunate credința nu i-a dat o îndrăzneală nesocotită. Credința i-a insuflat în același timp o înaltă evlavie față de persoana Domnului. Căci adevărata credință insuflă o astfel de evlavie față de Dumnezeu și de cele dumnezeiești. De aceea, lipsa de evlavie cu care mulți creștini se apropie de cele dumnezeiești arată necredința lor. Observați-i cum merg și cum stau în Biserică și la Sfânta Liturghie.

Nu au nici respectul, nici buna-cuviință pe care ar arăta-o în casa vreunui cetățean al lor respectat, sau în casa vreunui conducător politic. Se plimbă de colo colo, mai mult decât la o reuniune lumească. Observați-i cum se apropie de dumnezeiasca împărtășanie. O, atunci se întrec, care mai de care, să se arate mai lipsit de evlavie. Vin în grabă să se împărtășească, la orice oră vor ei. Vorbesc între ei și chiar și în acel ceas preasfânt, – vai – cuvinte fără rost și neserioase. Pun pe preot în primejdie să răstoarne și să

verse Sfintele Taine, ca și cum l-ar ataca niște prigonitori barbari și niște necredincioși blestemați.

Observați și pe creștine, cu ce fel de îmbrăcăminte se duc la Biserică. Îmbrăcăminte – e un fel de a vorbi –, căci de multe ori vin la Biserică cu o atât de neserioasă goliciune, încât ar crede cineva că vin acolo nu ca să se închine cu evlavie lui Dumnezeu, ci ca să facă Biserica un loc de provocări neevlavioase și scandaloase. Chiar dacă sunt îmbrăcate, se prezintă împodobite într-un fel care s-ar potrivi mai degrabă în locuri de plimbare lumească și de falsitate nebună. Observați pe unii și pe unele, care consideră Biserica un loc potrivit nu pentru rugăciune cu luare aminte și pentru adorare în duh, ci un loc de neglijență, de rotire curioasă a ochilor, de convorbiri și de vizite reciproce. Observați pe alții, care aleg cele mai sfinte sărbători, ale patimii și ale învierii, când orice creștin se cuvine să se întristeze și să consacre câteva ore de adorare și de zdrobire a inimii față de Domnul, care a suferit pentru noi. O, tocmai atunci unii arată cea mai mare lipsă de evlavie și se poartă într-un mod barbar. Atunci se înghesuie în Biserici, ca și când Bisericile ar fi niște centre de spectacol. Atunci unii împlinesc obiceiuri moștenite din vremea întunecată de lipsă de învățătură.

Aprind focuri în jurul Bisericii, dau drumul la tot felul de artificii, care sunt zgomotoase și primejdioase. Aleargă, se înghesuie, fac glume, înconjoară sfântul epitaf într-un fel nu numai lipsit de evlavie, dar chiar anticreștin, nelegiuit, păcătos. Da, se fac păcate la scoaterea sfântului epitaf!

Vorbim numai despre păcatele care se văd, lăsând la o parte cele nevăzute ale acelor oameni, lipsiți de bun simț, care socotesc slujbele de noapte ale Bisericii ca prilejuri pentru scopurile lor, cu neputință de pomenit. Iată câtă lipsă de evlavie arată, din nefericire, mulți creștini, tocmai fiindcă nu au credință, ci sunt de fapt necredincioși.

Descoperirea vindecării pe ascuns

Dar vindecarea pe care credința femeii suferinde o lucrase pe ascuns trebuia să fie dată pe față, spre folosul poporului. De aceea: „*A zis Iisus: cine s-a atins de Mine? Fiindcă toți tăgăduiau, a zis Petru și cei cu el: Doamne, mulțimile te înconjoară și te strâmtorează, și Tu zici, cine s-a atins de Mine? Dar Iisus a zis: s-a atins cineva de Mine, căci am simțit o putere ieșind din Mine*” (v. 45-46). Apropierea și atingerea femeii n-a fost simplă, ci a provocat o minune. A fost o legătură duhovnicească adâncă, a cărei consecință a fost mutarea unei puteri de vindecare a Domnului în trupul bolnavei. Când Domnul a întrebat: Cine s-a atins de Mine, a întrebat: nu fiindcă nu știa acest lucru, căci ce nu știe Cel atotștiutor? Nici fiindcă suferise vreo pierdere în puterea Lui. Căci dacă soarele, făptură materială a Domnului, nu-și micșorează lumina, împărtășindu-ne-o nouă, cu atât mai mult nu se micșorează puterea cea nemărginită a Făcătorului. Domnul n-a pus întrebarea, nici fiindcă puterea Lui de minuni ar fi fost independentă de voința Sa, nici că s-ar fi supărat sau s-ar fi mâniat de această luare a puterii Lui vindecătoare pe ascuns. Ci a întrebat pur și simplu de bucurie și de plăcere pentru credința bolnavei. A pus întrebarea ca să arate și altora credința ei cea minunată, vrednică de a fi admirată și imitată. A mai avut scopul ca femeia să nu creadă că a primit vindecarea prin furt, și astfel să fie mustrată de conștiința ei.

Dar întrebarea Domnului a părut chiar și ucenicilor cu totul fără rost. De aceea Petru răspunde cu oarecare milă: Învățătorule, mulțimea te înconjoară și Te împiedică, și Tu zici cine s-a atins? Ucenicii, deși văzuseră atâtea minuni ale Domnului, încă nu știau că din gura Domnului nu este cu putință să vină vreun cuvânt fără rost. De aceea, Domnul le explică bine că a simțit acțiunea atingerii din

credință, care a provocat ieșirea din El a unei puteri de vindecare. Dar ceea ce nu știau ucenicii, știa cea vindecată. De aceea ea, „*Văzând că nu a putut fi ascunsă, a venit tremurând și căzând înaintea lui Iisus, i-a spus pentru care pricină s-a atins de El și cum s-a vindecat îndată, înaintea a tot poporul*” (v. 47). Niciodată, în nicio împrejurare, vreo faptă a noastră ascunsă și tainică, fie rea, fie bună, ba nici chiar vreo dorință sau vreun gând lăuntric, nu poate rămâne ascunsă de Domnul. Căci El știe toate și toate sunt descoperite înaintea Lui. Acest lucru l-a înțeles atunci și femeia vindecată. Tremurând, căci se temea nu cumva să fi greșit înaintea Domnului cu această faptă a ei, a venit și a căzut la picioarele Lui, spunându-I, înaintea a tot poporul, de ce se atinsese de El și că s-a vindecat numaidecât. Cu adevărat credința tare a unor persoane, cu care vin la Domnul, aduce vindecarea nevoilor lor. De multe ori însă le lipsește acelor persoane cunoașterea bunătății Domnului, precum și acea dragoste adâncă prin care se alungă afară frica de pedeapsă. De aceea, acele persoane tremură chiar în clipa în care ar trebui să se bucure.

Indiferent de teama de pedeapsă, creștinul trebuie să se apropie cu frică de cele dumnezeiești. Majestatea fără margini a lui Dumnezeu, care este în același timp și dragoste, face pogorământ până la noi, cei mici. Stă de vorbă cu noi în toate rugăciunile. Ne îmbrățișează cu milostivire și dă sufletului nostru sărutarea dragostei părintești celei iertătoare, când ne mărturisim păcatele cu sinceritate. Se unește cu noi în fericita clipă a Sfintei Împărtășanii. Dar noi nu trebuie să uităm că Dumnezeu este Sfântul Sfinților, în fața Căruia stau cu frică și cu cutremur chiar și puterile îngerești cele netrupești și preacurate, heruvimi și serafimi. De aceea se cuvine să simțim care este poziția noastră înaintea lui Dumnezeu. Este poziția unui om păcătos și vrednic de osândă, care stă în fața unui domn preaînalt, dar care, în dragostea sa fără margini, ridică pe robul său la starea de fiu. Prin urmare suntem datori să păstrăm

o frică nevinovată, un adânc respect, împreunat cu o dragoste fiască, lipsită de violențe.

Să fim simpli și încrezători. Iată ce ne învață prezența acelei sărmene femei.

Iar sinceritatea ei este încă o dovadă a credinței și a evlaviei. Nu se ascunde, nu se îndreptățește, cum fac unii creștini, până și la mărturisire. Femeia mărturisește în public atât boala ei cea ascunsă și rușinoasă, cât și minunata ei vindecare. Dar faptul că cei vindecați de rănilor ascunse ale păcatului mărturisesc fără rușine vindecarea lor, când trebuie să arate milostivirea și harul lui Dumnezeu, ca să dea și altora curaj la pocăință și vindecare sufletească, este un fapt care se întâmplă adesea. Psalmul pocăinței, al cincizecilea al lui David, mărturisirea scăderilor pe care le-au avut ucenicii Domnului, scrise de ei înșiși în Evanghelie, mai cu seamă lepădarea lui Petru și prigonirea Bisericii de către Pavel sunt dovezi limpezi de sinceritate și pilde bune, care pornesc sufletele spre pocăință și mântuire.

Acum medicul cel mare, nu numai că nu respinge pe femeie, ci o încredințează de vindecarea ei și vestește poporului credința ei cea vrednică de laudă: „îndrăznește fică, credința ta te-a mântuit. *Mergi în pace*” (v. 48). Domnul o încurajează în teama ei, adresând cuvântul atât de familiar: fică. Este singura împrejurare în care Domnul se adresează unei femei cu un astfel de cuvânt. Ea a fost vrednică de acest cuvânt. Căci credința mântuiește din păcat și face pe credincios fiu al lui Dumnezeu. De aceea Domnul afirmă că credința acestei femei nu numai a mântuit-o de boală, dar a făcut-o și fiică a Sa. Dă de înțeles că nu atingerea cu mâna a veșmântului Săi i-a adus femeii vindecarea, ci întâlnirea credinței ei cu persoana cea dumnezeiască a Domnului.

O, iubite cititor, avem foarte la îndemâna noastră mijlocul de a ne mântui și de a ne face copiii lui Dumnezeu și moștenitori

ai fericirii Lui. Totuși zăbovim în bunătățile sărace și fără gust ale lumii acesteia. Putem să primim și noi acea mare fericire și binecuvântare „*mergi în pace*”, pe care a primit-o femeia cu curgere de sânge. Putem și noi să primim acel neprețuit dar, pacea și liniștea, care dau atâta dulceață zilelor vieții noastre celei tulburate. Și totuși ne lipim de lucrurile cele zadarnice ale lumii acesteia, care ne făgăduiește pace, glorie, fericire, dar ne dă tulburare, grijă necurmată, nefericire. Este acesta un fel de viață logic și cuminte?

VINDECAREA LEPROSULUI

(Mt 8, 1-4)

Milostivirea Domnului se pleca spre toate felurile de boli, în tot timpul activității Lui de predicare, a vindecat prin minuni toate felurile de boli, care i s-au prezentat. A făcut aceasta, ca să atragă pe poporul din vremea aceea, dar și pe poporul din toate vremurile, spre mila Sa. El împărțăsea poporului o vindecare mai adâncă și mântuitoare, vindeca sufletul de orice boală a păcatului. Căci bolile trupești, care sunt de multe feluri și au curs deosebit, sunt chipuri și simboluri ale multelor și felurilor păcate. Deoarece noi toți suntem expuși la boala păcatului și suntem răniți de biciul lui veninos, dar fiecare prezintă mai cu seamă unul din felurile păcatului, de aceea și Domnul a binevoit să vindece mai multe feluri de boli trupești, ca să ne încredințăm că numai El singur vindecă orice fel de păcat, fără excepție. Numai El vindecă o boală sau alta, care pare îngrozitoare, rău-mirositoare, incurabilă. Așa este lepra, a cărei vindecare urmează să o tâlcuim.

Vremea în care s-a făcut minunea și felul bolii

„*Coborându-Se El din munte, L-a urmat popor mult*” (v. 1). Muntele de pe care se cobora Domnul era un munte din Galileea, al cărui nume nu-l știm. Acolo rostise Domnul cunoscuta și vestita Predică de pe munte, prin care a dat legea morală desăvârșită a Evangheliei. Atât era de mare trecerea de care se bucura Dătătorul legii, iar adevărurile legii erau atât de importante și de nemaiauzite, încât popoarele erau uimite de învățătura Lui. După ce își sfârșise cuvântarea, norodul L-a urmat, prezentând tabloul plăcut al unor oameni, care nu s-au săturat de cuvântul dumnezeiesc, ci doresc să se mai hrănească cu el. Din nefericire, poporul acela nu se lipise tot numai prin credință de Hristos. Căci cuvântul lui Dumnezeu este semănat din belșug în sufletele ascultătorilor râvnitori, dar nu află peste tot pământ potrivit pentru rodire, precum ni se spune în parabola semănătorului.

„*Și iată, un lepros venind i s-a închinat zicând: Doamne, dacă voiești să mă curățești*” (v. 2). Boala de care suferea acel sărman om era lepra. Este o boală care bântuie și astăzi, dar bântuia mult mai mult în Palestina pe vremea Domnului. Această boală, privită din punct de vedere trupesc, era îngrozitoare. Ea mistuie carnea omului și provoacă plăgi de unde curge un material rău-mirositor. Lepra face să putrezească mădulele trupului, unul după altul, și distruge până și oasele, încât prefăce pe om într-o rană generală, într-un mormânt mobil. Pe deasupra, lepra produce temperatură mare, unită cu insomnia și coșmarul ei, până când moartea pune capăt acestui martiriu. Privită din punctul de vedere social, lepra este și mai îngrozitoare. Nu are leac și este molipsitoare. De aceea leprosul trebuie izolat de familie și de orice comunicare cu oamenii sănătoși. El rămâne departe de orașe, iar în vechime era socotit ca

necurat și pedepsit în mod deosebit de Dumnezeu. Pentru toate aceste trăsături ale ei, lepra este prin excelență simbolul păcatului. Și păcatul este de nevindecat cu mijloace omenești, produce dureri și miros greu, face pe om întinat și necurat și îl desparte sufletește de Dumnezeu și de orice om drept și virtuos.

Așadar, leprosul despre care vorbim este cel dintâi lepros care și-a căutat vindecarea la Domnul. Auzise despre învățătura Lui cea uimitoare. S-a gândit că Acela, care vorbea „ca unul care are putere”, are și puterea să-l curățească pe el de lepră. Acest lepros făcea parte dintre bolnavii și neputincioșii care pe dinafară sunt urâți și fără chip, dar pe dinăuntru sunt înfrumusețați de credință și înțelepțiți. De altfel, cuvintele pe care el le adresează Domnului dovedesc credința lui cea tare. Pentru că Îl numește pe Iisus Domn și manifestă un adânc respect față de El, închinându-I-se. Mai mult, leprosul își lasă vindecarea la voia Domnului.

Cuvintele acelea ale leprosului: „Dacă vrei”, sunt foarte pline de învățământ și pentru noi. Se cuvine să credem cu tărie că Domnul poate să vindece și să șteargă orice necaz al nostru, când noi scăpăm la El. Dar totdeodată trebuie să lăsăm rezultatul la voia Domnului. Să zicem: dacă vrei Tu, dacă aceasta este voia Ta... Să știm bine că de multe ori nu este voia Domnului să ne slobozească de necazurile noastre. Nu fiindcă nu aude rugăciunile noastre, nu fiindcă nu se milostivește de durerile noastre, ci dimpotrivă, El ne iubește mai mult decât cea mai iubitoare mamă. Dragostea Sa își impune să prelungească necazul nostru, precum și dragostea părinților le impune să facă pe copil să sufere o operație dureroasă, ca să-l izbăvească de o boală mortală. Să vărsăm cererile și rugăciunile noastre cu credință fierbinte înaintea Domnului, la toate necazurile noastre. Dar sfârșitul rugăciunii și al cererilor noastre să fie cuvântul preaînțelept și dumnezeiesc: „*Facă-se voia Ta*”. Atunci sufletul nostru va primi pace, iar sfârșitul necazului

nostru ne va fi de cel mai mare folos. Dacă însă nu este nicidecum voia Domnului să fim sloboziți de una sau alta din bolile sau necazurile noastre, niciodată nu s-a întâmplat ca El să nu vrea să ne vindece și să ne slobozească de boala păcatului. Dimpotrivă, întruparea Domnului, moartea Lui pe cruce, mijlocirea Lui ca Arhiereu ceresc, Biserica și Tainele ei, preaînțeleapta și felurita activitate a Domnului, în care El întrebuințează îngeri și oameni, evenimente și împrejurări tainice și necunoscute de noi, toate acestea dovedesc cât de mult vrea Hristos să ne mântuiască din păcat și cât de mult lucrează pentru mântuirea noastră. De aceea ar trebui să ne întoarcem întotdeauna rugăciunea noastră fierbinte, credincioasă și răbdătoare, spre dobândirea acestei vindecări a sufletului de boala mortală a păcatului. Tocmai de aceea va rămâne fără niciun răspuns oricine pleacă din lumea aceasta, cu lepra păcatului nevindecată. Așa unul ca acesta va fi socotit cu totul nevrednic să aibă parte cu îngerii, cu sfinții, cu Dumnezeu.

Răspunsul Domnului și minunea

Fiindcă Domnul venise în lume ca să șteargă păcatul și să împace mânia lui Dumnezeu împotriva omului, își încununează predica cea mântuitoare de pe munte, cu o minune a iubirii de oameni: „*întinzându-și mâna, Iisus l-a atins*”. Deși bolnavul era plin de lepră, după cum ne încredințează și Sfântul Luca, Domnul nu se codește să-l atingă cu mâna Sa. El, care a primit să se apropie de vameși și de păcătoși, care erau plini de lepra sufletească și i-a mântuit. El care și astăzi ne dă Trupul și Sângele Său nouă oamenilor, n-ar fi putut simți silă de acel sărman lepros. Unii așa-numiți oameni simțitori, se scârbesc de bolnavi, fără să se gândească, că se prea poate ca mâine să fie și ei bolnavi. Atingerea Domnului de cel lepros ar fi putut fi considerată ca o întinare. Totuși Domnul

întinde mâna Sa peste el, ca să arate că, precum legăturile Sale cu oamenii păcătoși nu pot să-L țină pe El, Domnul, tot astfel nu putea să se molipsească prin atingerea cu un bolnav de boală molipsitoare. Dimpotrivă, numai prin atingere putea să transmită bolnavului o putere tămăduitoare, dar bolnavul nu putea să țină într-o nimic pe Domnul. Cititorul să ia bine seama, ca să poată răspunde la teama fără rost și lipsită de evlavie, pe care o au unii. Aceștia se tem că, odată cu Sfânta împărtășanie, li se va împărtăși vreo boală, deoarece, zic ei, din același sfânt potir s-au împărtășit și bolnavi. Aceasta este cu totul imposibil. Trupul Domnului nu se face transmițător de boli și de microbi, ci, dimpotrivă, pâine a vieții, leac mântuitor și antidot împotriva morții. Când Domnul S-a atins de cel leproș, i-a zis: „*Vreau, curățește-te*”. Nu l-a respins pe leproș. Nu i-a spus, cum i-a spus proorocul Elisei lui Neeman cel leproș: „*Ducându-te, spală-te de șapte ori în Iordan*”. Domnul i-a zis numai: Vreau. Iar cuvântul atotputernic a și produs efectul. Cuvântul *vreau* a întărit convingerea leproșului că vindecarea lui prin minune a depins de Domnul și a dovedit marea bunătate a lui Iisus. Era ca și cum ar fi zis: dorința ta și râvna Mea de a te vindeca este la fel de mare. Încă și mai mare este dorința, mai neostoit dorul Domnului de a vindeca sufletele de lepra păcatului. Adesea, fără ca noi să-i arătăm ce vrem, fără să-L invocăm, fără să cerem intervenția Lui, Domnul este doctorul plin de dragoste, care vrea și trezește voința noastră și nu-și încetează activitatea, până nu duce la bun sfârșit vindecarea fiecărui păcătos, care vrea să fie vindecat.

Iar cuvântul „*curățește-te*”, cu care Domnul dispune vindecarea, arată puterea Sa supremă, în fața căreia nu există nicio piedică. De aceea Evanghelistul notează: „*Și îndată s-a curățit lepra lui*” (v. 3). De îndată ce Domnul a rostit cuvintele: „*Voiesc, curățește-te*”, numaidecât lepra s-a curățit și leproșul, care mai înainte era alb de plăgi, s-a făcut cel mai sănătos om. Cu aceeași putere absolută.

Domnul curățește de păcat, în chip desăvârșit, pe orice om, care se pocăiește și se supune la toate poruncile evanghelice privitoare la curățirea sufletului: să se boteze cel nebotezat, să se mărturisească cel botezat, care după botez a păcătuit, să se împărtășească și să întrebuințeze toate mijloacele harului, pe care ni le pune la îndemână Biserica.

Dar odată cu cuvintele „*voiesc, curățește-te*”, Domnul a dat leprosului vindecăt și unele porunci. Cea dintâi a fost aceasta: „*Vezi, să nu spui nimănui*”, îi interzice cu strictețe, precum ne încredințează Sfântul Marcu, să vestească oamenilor minunea. Aceasta Domnul a făcut-o ca de obicei, fiindcă fugea de laude, întrucât depindea de El, scopul minunilor Sale era ca cei chemați la mântuire să înțeleagă puterea Lui dumnezeiască, iar nu ca El să primească cinste și slavă de la oameni. Această purtare a Domnului este o pildă bună de urmat pentru noi, care nu putem să facem nicio minune, iar binele pe care îl facem, tot cu puterea Domnului îl săvârșim. Noi nu trebuie să urmărim laudele oamenilor, pentru un lucru care n-a fost făcut cu puterea noastră.

A doua poruncă a Domnului către leprosul vindecăt a fost următoarea: „*Du-te și te arată preoților*”. Adică, du-te și împlinește datoria pe care Legea o impune leproșilor care au fost curățiți. Să nu neglijezi această datorie povestind ici și colo despre vindecarea ta. Legea lui Moise hotărâse: „*în ziua în care leprosul se curățește, să se prezinte în fața preotului*” (Lev 14, 2). Cu această poruncă Domnul a învățat supunerea la Lege, întrucât Legea încă nu era împlinită, deci valabilitatea nu era întreagă. A mai învățat și respectul față de conducătorii bisericești, „*ca să nu zică despre Hristos că a uzurpat dreptul preoților*”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. De altfel, Domnul a vrut să preînchipuiască faptul că în noua împărăție, pe care El o întemeia, adică în Biserica creștină, cei curățiți de lepra păcatului trebuie să meargă la preoții Bisericii, care sunt rânduiți

de Dumnezeu, să le explice starea și să primească încredințarea curățirii lor. Preoții mai dau sfaturi și povește pentru viața lor de aici înainte. Căci preoții Îl reprezintă pe Însuși Domnul, în lucrarea de vindecare a sufletelor.

A treia poruncă este: „*Adu darul pe care l-a poruncit Moise, spre încredințarea lor*” (v. 4). Să oferi darul pe care Legea îl cere (*Deut 14, 10*). Dovedește-ți în felul acesta recunoștința către Dumnezeu. Dar darul tău să fie și spre încredințarea preoților, să se încredințeze ei că Eu, Hristos, nu calc Legea. Din acest lucru preoții vor afla cine este cel ce te-a vindecat și cum s-a făcut vindecarea. Vor avea o dovadă practică a respectului Meu față de Lege.

Fără îndoială că leprosul vindecat prin minune a împlinit și celelalte porunci. Căci cei vindecați de Hristos trebuie să țină după aceea cu credință poruncile Lui, dar leprosul acela a socotit că nu este dator să îplinească și prima poruncă, dată de Domnul, fiindcă: „Ieșind el a început să propovăduiască multe și să răspândească cuvântul, încât Iisus nu mai putea să intre pe față în cetate, ci stătea afară, în locuri pustii, și veneau la El de pretutindeni”, zice Evanghelistul Marcu (cap. 1, 45). A vestit și a propovăduit minunea și pe făcătorul de minuni peste tot pe unde mergea, în așa măsură, încât Domnul nu mai putea să intre pe față în cetate, ci era silit să rămână în afara zidurilor orașului, unde mulți veneau din multe părți să asculte și să fie tămăduiți de El.

Fără îndoială această faptă a celui vindecat era o călcare a poruncii Domnului. Dar o călcare dintr-un motiv bun și având un scop bun. Nu suntem ținuți să respectăm o opreliște pe care ne-o impune smerenia celor smeriți. Iar rezultatul dovedește că scopul celui vindecat a fost bun. Mulțime multă de oameni a venit, ca să se lumineze, și să primească binefaceri de la Hristos, precum primise și leprosul. Cea mai bună dovadă a recunoștinței unui om, căruia Hristos i-a făcut bine, este grija de a duce și pe alții la Domnul, ca

să aibă parte și ei de darul Lui și astfel să se proslăvească peste tot
Sfântul Său nume.

VINDECAREA CELOR ZECE LEPROȘI

(Lc 17, 11-19)

Sfântul Evanghelist Luca consemnează în Evanghelia sa și o altă minune de vindecare a leprei, prin care se relevă importanța recunoștinței. Această minune s-a făcut: „*Pe când mergea El în Ierusalim și trecea prin mijlocul Samariei și Galileii*” (v. 11). Domnul evita drumurile obișnuite, prin mijlocul Samariei și al Pereii, pe care le urmau cei ce mergeau din Galileea la Ierusalim. Domnul mergea pe la hotarul dintre Samaria și Galileea, tocmai ca să întâlnească pe nefericiții leproși și să-i vindece.

Rugăciunea leproșilor și vindecarea lor

Nu sfârșise Domnul partea de drum din ziua aceea, când „*intrând El într-un sat, L-au întâmpinat zece bărbați leproși, care s-au oprit departe*” (v. 12). Dacă cineva ar ști ce îngrozitoare este lepra,

chiar și atunci când numai un singur om suferă de ea, ar putea să-și închipuie ce spectacol grozav de nefericire comună oferă mai mulți leproși care stau în același loc și își împărtășesc necazurile reciproce. Această priveliște a mișcat inima simțitoare a Domnului, atunci când a întâlnit pe cei zece leproși. Nu i-a fost silă de întâlnire, n-a pus la socoteală oboseala călătoriei, ca să amâne vindecarea lor pe ziua următoare, ci cu bunăvoință a ascultat glasurile lor jalnice și rugătoare. Căci leproșii stăteau departe de drum, ca să nu molipsească pe trecători, precum și cei păcătoși, care simt necurăția sufletului lor se socotesc nevrednici să se apropie de Domnul cel Preacurat și Sfânt. Tot astfel, leproșii stând departe, ca și vameșul din parabolă, cer milă.

Cei zece leproși *„ridicau glasul zicând: Iisuse Doamne, miluiește-ne”* (v. 13). Deși erau excluși de la orice comunicare cu oamenii sănătoși, cei zece leproși se pare că auziseră despre faima învățătorului făcător de minuni. Dar unde să-L găsească, cei excluși din societate? Totuși, când omul nu poate să întâlnească pe Dumnezeu, se grăbește Dumnezeu să se întâlnească cu omul. Un astfel de prilej prețios l-au avut atunci leproșii. De aceea își înalță glasul rugător și trist și zic împreună: *„Iisuse învățătorule, miluiește-ne”!*

Ce răspuns a dat Domnul la rugăciunea lor? Nu le spune: fiți curățiți, precum îi spusese leprosului de mai înainte, ci *„duceți-vă și vă arătați preoților”*. Domnul nu le spune hotărât că se vor vindeca, ci îi trimite să se arate preoților, lucru pe care trebuia să-l facă numai un lepros care fusese vindecat. Așadar leproșii ar fi putut să obiecteze: *„de ce să arătăm preoților lepra noastră? Vindecă-ne mai întâi, și apoi trimite-ne la preoți”*. Totuși această poruncă a Domnului avea un motiv important. Punea la încercare credința și ascultarea leproșilor. Căci dacă omul se îndoiește de poruncile și de făgăduințele Domnului, a ieșit de acum din sfera credinței

și coboară pe Dumnezeu la nivelul omului, ale cărui cuvinte nu sunt sigure, ci îndoielnice. Credința din convingere și cu supunere, tocmai în asta constă: să primim ceea ce nu vedem și să avem deplină siguranță pentru un lucru despre care chiar simțurile noastre ne dau informații contrare. Este de-ajuns că acel lucru ni-l spune Dumnezeu adevărului, în adevăritatea căruia trebuie să avem mai multă încredere decât avem în logica și în simțurile noastre. De o astfel de credință avem nevoie toți cei care ne numim creștini. Credință care, dintr-odată, să nu pună la îndoială cuvintele Domnului, ci să se supună bucuros oricărei afirmații a Domnului, urmând cu smerenie drumul pe care El s-a deschis. „Fără credință nu putem plăcea lui Dumnezeu” (Evr 11, 6). Și dimpotrivă: „Toate sunt cu putință celui care crede” (Mc 9, 23).

Acei zece leproși aveau o astfel de credință. De îndată ce au auzit porunca Domnului, au plecat în oraș la preoți, așa cum merg oamenii vindecați, ca să primească certificatul de vindecare. Și iată răspunsul la credința lor: „*S-a întâmplat că, pe când se duceau, s-au curățit de lepră*” (v. 14). Au plecat leproși și au ajuns sănătoși! Iată minunea. Dar să ia aminte iubitul meu cititor că ei au primit răspunsul în drumul ascultării, pe când își împlineau datoria, care depindea de ei s-o împlinească. Ei nu puteau face decât atât: să creadă în cuvântul Domnului și să se ducă la preoți. Au tăcut așa, și au primit darul cel mare prin minune. În orice împrejurare însă, dacă omul își face, cu toată încredințarea și supunerea, datoria, în tot ce depinde de propria lui putere, să fie încredințat că Domnul va face restul, care este neasemănat mai înalt și mai important, decât partea făcută de om. Desigur, mulți creștini doresc să fie virtuoși și curați în privința păcatului, slobozi de patimi, sfinți, dar oare fac cu credință ceea ce depinde de puterile lor și ceea ce le poruncește Hristos în privința aceasta? Oare evită pricinile păcatului? Își fac silă lor înșiși spre îndeplinirea datoriei? Se silesc să se pocăiască

și să meargă la preoții lor ca să se mărturisească și să arate boala lor sufletească? Stăruiesc cu răbdare în rugăciune. Dacă fac așa, să fie încredințați că o adevărată minune îi va transforma în creștini virtuoși, curați și sfinți. Iată ce înțeles avea porunca Domnului către cei zece leproși.

Recunoștința unuia, pe când cei nouă se arată nemulțumitori

Până aici cei zece leproși au avut o purtare vrednică să fie urmată. Dar acum încep să se deosebească, nu numai în privința locului de obârșie, ci și în privința dispozițiilor și a purtării lor. Nenorocirea comună unise pe cei nouă iudei cu samarineanul cel de alt neam și înlăturase deosebiri etnice. Dar acum vindecarea și fericirea comună desparte sentimentele lor. Unul păstrează în sufletul său un simțământ viu al binefacerii primite și poartă multă recunoștință. Ceilalți, iudeii, lasă trufia lor firească să stingă toată recunoștința, să micșoreze credința pe care au arătat-o la început, să-i facă nemulțumitori. *„Unul dintre ei, văzând că s-a tămăduit, s-a întors slăvind pe Dumnezeu cu glas mare; a căzut la picioarele Lui pe fața sa mulțumindu-I și acesta era samarinean”* (v. 15-16). Unul dintre cei zece leproși tămăduiți, când a văzut minunea, n-a socotit că este nevoie absolută să meargă mai întâi la preoți, ca să primească certificatul să poată locui cu alți oameni. Ci s-a întors la Hristos. Un puternic simțământ de recunoștință stăpânea în sufletul său și cerea imediată satisfacție. Acest lepros tămăduit a socotit că orice alt lucru este de importanță secundară și a alergat la Mântuitorul. Recunoștința lui era atât de vie, încât nici n-a mai așteptat să ajungă la Hristos ca să și-o arate. Ci în tot cursul drumului slăvea cu glas mare pe Dumnezeu. Și când a ajuns, a căzut în fața Domnului într-o închinăciune atât de adâncă, încât fața i-a atins picioarele

Domnului și pământul. Adâncă recunoștință a samarineanului se vedește în destul prin închinăciunea aceasta; iar limba lui a întregit arătarea simțămintelor inimii prin mulțumiri fierbinți și sincere.

În purtarea acestui leproș vindecat vedem chipul acelei virtuți nobile și frumoase, care se numește recunoștință. Cel recunoscător are pornirea de nestăpânit să arate binefăcătorului său recunoștință. El nu poate s-o țină ascunsă, ci este mânat de puterea lui lăuntrică, să mărturisească în public binefacerea primită. Și fiindcă nicio binefacere nu este atât de mare ca cele făcute de Dumnezeu, niciun binefăcător nu ne dă atâtea daruri câte ne dă Dumnezeu, de aceea adevărații creștini sunt și recunoscători. Mai presus de orice altceva, ei vorbesc peste tot și în tot timpul de binefacerile lui Dumnezeu, slăvind numele Său. Iar Dumnezeu, fiindcă recunoștința este o smerenie adaptată la binefacere, dă celor recunoscători daruri de o noblețe și mai mare. Dar pe cât de îmbucurătoare și trebuitoare a fost purtarea de recunoștință a unuia dintre leproșii tămăduiți, la fel de nobilă și pilduitoare-a fost purtarea Domnului, Binefăcătorul. Priviți-L pe Domnul: nu rămâne nepăsător la manifestarea recunoștinței celui tămăduit. Dar nu se împăunează cu binefacerea făcută. Nu consideră smerenia celui vindecat ca un prilej ca să-și arate propria superioritate. Ci Domnul, cel întotdeauna smerit, se grăbește să-L ridice: „*Scoală-te și du-te!*”, îi zice. Fiindcă cel care face binele din dragoste reală nu suportă să vadă că se smerește prea mult înaintea lui cel căruia i-a făcut bine. Ba mai mult, nu atribuie binefacerea făcută numai bunătății și milostivirii sale, ci și virtuții și vredniciei celui alt: „*Credința ta te-a mântuit*”. Astfel îl încredințează că binefacerea Domnului a încununat credința celui tămăduit și în același timp îi arată câtă importanță are credința în arătarea recunoștinței și în dobândirea mântuirii. Era ca și cum Domnul i-ar fi zis celui tămăduit: du-te și prin credință strânge și mai mult legăturile sufletului tău cu Mine. Atunci nici recunoștința

ta nu se va micșora și nu va pieri odată cu timpul, iar Eu îți voi da daruri din ce în ce mai mari, în primul rând mântuirea sufletului tău din lepra păcatului, care este cea mai mare boală dintre toate. Cât de vrednică de urmat este virtutea recunoștinței!

Cei nemulțumitori

După recunoștința prea frumoasă și nobilă pe care au manifestat-o atunci, cu multă vioiciune, samarineanul, Evanghelistul ne cheamă să vedem nerecunoștința cea uscată și urâtă și nemulțumirea pe care au arătat-o cei nouă iudei. Aceștia, nu numai că nu s-au întors să-I mulțumească lui Hristos când au simțit că s-au vindecat, dar n-au făcut-o nici după ce s-au prezentat în fața preoților. După ce preotul a certificat vindecarea lor, poate au crezut că trebuie să-și cerceteze mai întâi rudele. Iar după ce s-au întâlnit cu rudele lor, în mijlocul informațiilor, al noutăților și al convorbirilor cu fiecare dintre ei, după ce au înălțat rugăciune de mulțumire – dacă au înălțat-o –, simțământul firesc de recunoștință a început să se piardă. Căci cei care, prin binefacerile primite, se încălzesc la suflet, pe drept cuvânt se aseamănă cu fierul înroșit în foc, care este fierbinte atâta timp cât rămâne în vatră. Dar, de îndată ce este scos din foc, se răcește și se înegrește. Tot astfel unii oameni, cât timp se află în cuptorul necazurilor, sunt plini de sentimente smerite și de rugăciuni fierbinți. Dar când Dumnezeu îi scoate din cuptorul necazului, peste puțină vreme pierd recunoștința, uită binefacerea și îndeobște se răcesc.

Observați pe cei nouă iudei leproși. Cu voci tari și cu aceeași căldură ca și samarineanul, roagă pe Domnul să-i miluiască; cu aceeași credință în cuvântul Domnului aleargă la preot. Dar de îndată ce și-au dobândit dorința, de îndată ce s-a stins flacăra durerii din inima lor, li s-a răcit și credința și recunoștința lor a pierit.

Și, pe când trupurile lor se vindeau de boala leprei, sufletele lor se îmbolnăveau de păcatul nrecunoștinței. De aceea ei au primit numai curățire de lepra trupului, dar n-au primit mângâierea sufletului, precum a primit samarineanul cel recunoscător.

Mai cu seamă cine știe dacă acei nouă iudei nu s-au întors chiar împotriva binefăcătorului lor? Căci strămoșii aveau un proverb; „După nrecunoștință vine neapărat nerușinarea”. Cel nrecunoscător, ca să-și liniștească cugetul, care îi spune că este dator lui Dumnezeu, vrea să se convingă pe sine și pe alții că toate binefacerile lui Dumnezeu sunt evenimente firești sau întâmplătoare. Aerul, lumina, sănătatea, celelalte bunătăți materiale, pe care ni le dă Dumnezeu, pentru cel nemulțumitor sunt toate firești! Capacitatea, succesele, situațiile înalte, ocaziile de câștig, toate sunt rezultatele activităților proprii, și nicidecum nu sunt daruri care vin de sus. Toate bunurile, pe care cel nemulțumitor le primește, nu provin de la dărnicia lui Dumnezeu, ci din orice altă pricină. S-ar putea întâmpla ca cititorul să fi avut de a face cu astfel de nemulțumitori, cărora le-a făcut bine, iar ei în urmă s-au arătat, nu numai nemulțumitori, atribuind altor pricini binefacerile primite, ci i s-au făcut chiar dușmani!

Acum să luăm aminte în ce fel descoperă Domnul nrecunoștința: *„Răspunzând însă Iisus a zis: nu s-au curățat zece? Cei nouă unde sunt? Nu s-a aflat să se întoarcă, ca să dea slavă lui Dumnezeu, decât acesta, care este de alt neam”* (v. 17-18). Cu alte cuvinte, Domnul vindecase deodată zece bolnavi, care erau roși de o boală nemiloasă. Acum își exprimă nedumerirea în ce privește nrecunoștința celor nouă. Acei nouă nu aveau simțul datoriei de recunoștință, ci numai cel de alt neam? Ei oare nu se gândeau să dea slavă lui Dumnezeu pentru binefacerea pe care o primiseră? Căci cel recunoscător Îl proslăvește pe Dumnezeu pentru binefacerile primite. Iar transmiterea bunătăților, pe care

ni le oferă binefăcătorii noștri, este tot un dar de la Dumnezeu: „*Toată darea cea bună și tot darul desăvârșit de sus este, pogorând de la Tine, Părintele luminilor*”, zice Duhul Sfânt prin Apostolul Iacob (1, 17). Dumnezeu este cel ce ne trimite părinți, învățători buni, povățuitori înțelepți, inventatori de leacuri tămăduitoare, binefăcători mari.

Nu este aceasta prima dată când Dumnezeu își exprimă părerea de rău pentru nrecunoștința oamenilor. În alt loc, ni-l prezintă pe om mai nemulțumitor decât animalele: „*Cunoaște boul pe cel ce l-a zidit, măgarul cunoaște ieslea stăpânului său, însă Israel nu Mă cunoaște pe Mine*”, zice Dumnezeu prin proorocul Isaia (1, 3).

De fapt multe animale sunt mai recunoscătoare față de cel ce le face bine, decât mulți oameni. Cititorul știe aceasta. Sunt întâmplări care dovedesc că și fiarele sălbatice se arată recunoscătoare, însă omul, ființă rațională, cât de des dovedește nrecunoștință și nemulțumire! Egoismul nu admite mișcarea și smerirea, pe care le pretind manifestarea recunoștinței. Omul egoist nu admite să se simtă micșorat în fața binefăcătorului său, nici chiar atunci când binefăcătorul este Dumnezeu. Câți nemulțumitori de aceștia descurajează și înăspresc pe unii oameni, care ar avea predispoziția să facă binele, dar nu au și lepădarea de sine, ca să se arate indiferenți la nemulțumire și să facă binele, fără să spered nimic în schimb. Dar tocmai de aceea este atât de minunată bunătatea lui Dumnezeu. Căci deși nrecunoștința celor nouă îi era cunoscută dinainte atotștiutorului Mântuitor, totuși nu i-a lipsit de vindecare, oricât erau de nevrednici. „Căci El răsare soarele peste răi și peste buni și plouă peste drepți și peste nedrepti și face bine și la nemulțumitori” (Mt 5, 45; Lc 6, 35). Să scoatem din sufletul nostru, iubite cititor, nemulțumirea cea urâtă, rușinoasă și egoistă. Din nefericire omul cel egoist are din fire înclinare spre nrecunoștință. Și adesea se poartă cu oamenii ca acei copii nrecunoscători și rău crescuți, care

au tot cele trebuie, dar se supără foarte tare când părinții lor le refuză un fleac oarecare. Omul egoist este atât de nerecunoscător, încât se codește să se arate creștin, să-și împlinească unele datorii de evlavie, să meargă la Biserică pentru a mulțumi marelui Binefăcător, care și-a jertfit viața pentru noi! Deși este creștin botezat, ajunge chiar să ia în râs cuvintele și faptele Domnului și să batjocorească Biserica Lui cea Sfântă. Atât de nerușinată este nerecunoștința. Să urâm acest viciu nerușinat și nevrednic. Să mulțumim întotdeauna pentru tot binele pe care îl întâlnim în viața noastră, Domnului, Dătătorului de daruri. „*Căci aceasta este voia lui Dumnezeu*”, zice dumnezeiescul Pavel (1 Tes 5, 18). Nu fiindcă Domnul are nevoie de mulțumirile noastre, căci nu este cu puțință ca noi să corespundem vreodată chiar și celei mai mici părțicele din darul lui Dumnezeu. Dar știe Domnul că prin mulțumirea cu smerenie și cu recunoștință ne înnobilăm sufletele, le împodobim cu bunătate și dispunem bine inimile noastre, astfel că ne facem vase potrivite pentru daruri mai mari ale lui Dumnezeu, pentru fericirea cerească.

Capitolul III

VINDECĂRI DE BOLI ORGANICE

VINDECAREA CELOR DOI ORBI

(Mt 9, 27-31)

Dacă acele ființe nefericite, care sufereau de boala îngrozitoare a leprei, atrăgeau interesul călduros al Domnului, și alți nefericiți, care pierduseră cel mai faimos și cel mai folositor dintre darurile materiale, adică lumina ochilor, trezeau mila Domnului. Și dacă lepra este simbolul caracteristic al păcatului, deoarece închipuie necurăția și stricăciunea inimii, orbirea este un alt simbol al păcatului, care închipuie orbirea minții, întunericul adânc al conștiinței. De aceea

Domnul a vindecat prin minune atât pe leproși, cât și pe orbi, redându-le lumina, ca să-i atragă, pe ei și pe noi, spre El, care este lumina cea adevărată. El este lumina lumii. Și fără lumina pe care o împărtășește Hristos sufletelor, omul rămâne orb pe vecie, întunecat și de plâns. Așadar, cea dintâi minune de dăruire a luminii este tămăduirea celor doi orbi, pe care o povestește Sfântul Evanghelist Matei și pe care urmează să o tâlcuim acum.

Rugăciunea răbdătoare a orbilor

Cei doi orbi așteptau pe Domnul, care se întorcea din casa lui Iair, fruntașul sinagogii. De aceea Evanghelistul își începe istorisirea în felul următor: „*Și trecând pe acolo Iisus, l-au urmat doi orbi, strigând și zicând: miluiește-ne, Fiul lui David*” (v. 27). Orbii auziseră că Domnul vindecă pe slăbănogi, pe leproși, pe îndrăciți și că tocmai înviase pe fiica lui Iair, care fusese moartă. Ei au înțeles că acestui mare Făcător de minuni nu i-ar fi greu să le redea și lor lumina ochilor. Și iată, deoarece le lipseau alte mijloace, cu care să atragă asupra-le atenția Domnului, ei Îl urmează strigând, „Fiul lui David”. De ce orbii Îi dau lui Iisus această denumire? Fiindcă toți iudeii cunoșteau făgăduința lui Dumnezeu, pe care o făcuse regelui David, că Mesia va fi coborât din neamul acestuia. Iar în vremea aceea, tot poporul aștepta să vină Mesia, ca să elibereze pe poporul lui Dumnezeu. Așadar, cei doi orbi, care la suflet erau mai luminați decât cei ce aveau ochii sănătoși, înțelegeau și credeau că Iisus este Mesia cel așteptat. Ei Îl numesc așa și Îl mărturisesc în mijlocul poporului ca Fiu al lui David. Ce importanță avea pentru orbi, că fariseii, cărturarii, și ceilalți iudei îndeobște, aveau ochii sănătoși, că citiseră Legea, că văzuseră fața Domnului, câtă vreme ochii sufletului lor erau închiși? Orbii au recunoscut pe Fiul lui David, pe care nu l-au recunoscut cei ce vedeau bine. Așa și astăzi, sunt mulți care au lumina culturii, dar se arată mai orbi decât cei incuți,

când este vorba să vadă lumina Evangheliei și să primească adevărul cel mântuitor al lui Hristos.

Ce cer orbii de la Fiul lui David? Ei cer milă. Ei zic: „Miluiește-ne”!. Orbii știu din psalmii lui David că urmașul acestuia, Mesia, avea milă de săraci și că „trupurile și sufletele săracilor va mântui” (Ps 71, 13). Mila pe care o cer orbii era desigur o milă potrivită cu suferința lor, era milostivirea care să-L facă pe Domnul să le dea lumina ochilor, însă rugăciunea lor „*Miluiește-ne pe noi!*” era o rugăciune cunoscută, fiindcă aducea aminte de Psalmul 50, prin care Psalmistul cere mila, cu totul indispensabilă pentru mântuirea oricărui om. Și de aceea nu este nicio împrejurare a vieții noastre în care noi, creștinii, să nu simțim nevoia să ne rugăm fierbinte Domnului și să zicem, ca și cei doi orbi, „Miluiește-ne”. Este însă de luat în seamă că orbii n-au zis fiecare în parte „Miluiește-mă”, ci au zis împreună: „Miluiește-ne”. În felul acesta fiecare din cei doi orbi a cuprins în rugăciunea lui și pe celălalt, cerând o milă comună, o lumină a ochilor pentru amândoi, nu numai pentru sine însuși. Căci necazurile leagă între ei pe oameni, mai mult decât întâmplările bune. Oamenii care suferă aceleași necazuri, bolnavii care suferă de aceeași boală și zac în același spital, prind adeseori mare dragoste unii de alții și se apropie între ei. Iar dragostea și mila dumnezeiască se revarsă mai din belșug când se roagă împreună mai mulți care suferă împreună și cer de la Dumnezeu aceeași binefacere. Ruga este și mai îmbelșugată, când cei ce au păcătuit împreună se duc la Biserică și se roagă lui Dumnezeu zicând: Doamne, miluiește-ne și iartă-ne.

De cea mai mare însemnătate este însă faptul că cei doi orbi, după ce au strigat de mai multe ori cerând milă de la Domnul, și n-au primit-o, nu se deznădăduiesc, ci Îl urmează strigând în tot timpul drumului. Și la sfârșit, „*intrând El în casă, au venit la El orbii*”. Nu s-au sfiit să intre și în casă. Căci Domnul, voind să pună la încercare credința lor și să facă și mai fierbinte rugăciunea lor, a mers în drumul Său, părând indiferent la strigătele și la rugăciunile lor. Domnul a folosit și acum obișnuita Sa

metodă, conform căreia pare că este surd la rugăciunile și cererile noastre și ne învață că: „trebuie să ne rugăm totdeauna și să nu ne lenevim” (Lc 18, 1). Domnul face acest lucru ca să ne unească mai strâns cu El, prin rugăciune răbdătoare, ca să întărească mai mult credința și să ne facă vrednici de daruri mai mari și de milă mai îmbelșugată decât o cerem noi. De fapt zăbovirea răspunsului răsplătește rugăciunea răbdătoare cu bucurii mult mai de preț.

Orbii își mărturisesc credința și primesc vindecarea

Abia când orbii au intrat în casa lui Matei, Domnul a rupt tăcerea „și le-a spus: credeți că pot să fac acest lucru?”. Credeți că Eu, cu propria Mea putere, pot să fac aceasta? Sau credeți că o voi face, precum făceau proorocii, care aveau putere de la Dumnezeu? Domnul pune o nouă încercare asupra celor doi orbi, prin întrebarea aceasta. Fiindcă, dacă cerem de la Hristos vindecare trupească sau sufletească, trebuie să avem mai întâi în sufletele noastre credința în atotputernicia Sa. Cei doi orbi știau că Domnul vindecase pe alții numai cu un singur cuvânt, dar mai trebuia să creadă că Domnul poate să facă și cu ei același lucru. Căci și printre creștinii de astăzi, mulți cred că Hristos a dat multe daruri multora, și acum și mai înainte, dar nu vor nicidecum să creadă că Domnul își va arăta dărnicia Sa nemărginită și față de ei înșiși. Omul cu credință adevărată crede că Domnul poate să facă și pentru El însuși ceea ce a făcut cu alții, ajunge ca omul să creadă, și Domnul să socotească lucrul cerut că este în interesul omului.

La întrebarea Domnului, răspunsul celor doi orbi a fost de un cuget și imediat: „Îi zic Lui: da, Doamne” (v. 28). Orbii înțeleseseră bine întrebarea Domnului, niciodată evreei nu Îl numeau pe Domnul Fiul lui David, ci orbii Îi dau un nume mai înalt și Îl mărturisesc stăpân, zicând „Doamne”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Credința orbilor, întărită de lunga tăcere a lui Iisus, s-a înălțat până la gradul unei cunoașteri întregi a

lui Iisus Hristos și a unei mărturisiri îndrăznețe. Îndată după ce au făcut mărturisirea aceasta, Domnul „s-a atins de ochii lor zicând: după credința voastră, fie vouă, și ochii lor s-au deschis” (v. 29).

Adică Domnul a atins cu degetul Său ochii cei închiși ai orbilor, poruncind să se împlină minunea, după credința lor. Domnul cunoștea de mai înainte credința sinceră a orbilor. Dar acum o vedește, atribuindu-i ei minunea, ca să trezească râvna altor oameni. Este mare mângâiere și întărire pentru credincioși faptul că Domnul cunoaște bine credința lor, o răsplătește și află plăcere în ea. Răsplătirea credinței celor doi orbi a fost că li s-au deschis imediat ochii. Ei au văzut lumina zilei, au privit pe Dătătorul de lumină, și pe toți pe care până atunci îi auzeau, fără să-i vadă. Bucuria a strălucit în ochii lor de acum sănătoși. Căci, oricâtă bucurie ar simți un orb, faptul că nu vede i-o micșorează. Dar atunci când cei doi orbi și-au căpătat vederea, ochii lor strălucitori au mărturisit minunea împlinită. Dar tot așa se petrece și cu cei ce primesc lumina cea sufletească. Oricâtă bucurie ar simți păcătosul, cât timp rămâne orb sufletește, nu poate să aibă adevărata bucurie, bucuria în Domnul. Însă când lumina credinței a strălucit în sufletul său, când a cunoscut adevărul și a primit de la Hristos slobozire de păcat, atunci se bucură și se veselește „cu bucurie negrăită și preamărită”, dobândind prețul credinței sale, „mântuirea sufletului” (1 Ptr 1, 8-9).

O poruncă expresă

Înainte de a da drumul celor doi orbi luminați „Iisus le-a poruncit cu asprime zicând: vedeți nimănui să nu spuneți” (v. 30). Cu asprime și cu apăsare le poruncește să ia seama ca nimeni să nu cunoască minunea. Domnul face acest lucru, mai întâi ca să dea o pildă de binefacere smerită, care se întoarce dinspre laude, divulgare și admirație. În al doilea rând, El voia să ascundă deocamdată minunile Sale, ca să nu

întărească intenția iudeilor, care voiau ca El să fie nu un mântuitor al sufletelor, ci un Mesia lumesc, conducător al poporului, care să-i scoată de sub jugul roman și să întemeieze o putere iudaică mondială. Dacă minunile Sale ar fi fost vestite în popor de la început, Domnul știa că iudeii ar fi fost în stare să aprindă răscoala împotriva romanilor și să-L aleagă rege. Ei încercaseră chiar să facă acest lucru în Capernaum. După învierea din morți a Domnului, când împărăția duhovnicească a lui Hristos era de acum înființată, El a poruncit abia atunci să se vestească în toată lumea minunile și învățăturile Sale, ca să cunoască toți pe adevăratul Dumnezeu și pe Fiul Său cel trimis în lume.

Dar slava fuge de cei ce se silesc să o prindă și se ține după pașii celui care fuge de ea. De aceea orbii cei tămăduiți, *„Ieșind L-au vestit pe El în tot pământul acela”* (v. 31). Simțământul de recunoștință a fost mai puternic decât datoria de supunere. Au crezut poate cei vindecați că porunca le era dată din smerenie și, așa fiind, nu-i obliga. Dar în general nu este drept să facem lucruri pe care Domnul le interzice, oricât de bune ar fi motivele noastre. Dacă vrem să lucrăm cu adevărat spre slava lui Dumnezeu, lucrarea noastră trebuie să fie în deplină conformitate cu voia Lui. Căci binele nu este bine dacă nu e făcut bine.

Despre această minune nu ni se spune mai mult. Dar ar trebui să repetăm că orbirea ochilor lăuntrici este neasemănat mai dureroasă decât orbirea ochilor trupului. Viața aceasta va trece și se va sfârși. Ochii cei mai sănătoși, cei mai frumoși, care au stârnit admirație și complimente, au fost poate pricină de sminteală și de păcat, se vor stinge și vor putrezi, ca și ochii orbilor, care nici odată nu au văzut lumina. Dar ochii lăuntrici, vederea sufletului cea luminată de adevărul Evangheliei, conștiința cea curată și sfințită, niciodată nu va pieri. Din lumina aceasta de astăzi, se va preface în lumina veșnică a vieții celei fericite. Să ne silim să dobândim această lumină, lepădându-ne de păcat, care întuneacă și orbește sufletul, și să urmăm lumina virtuții creștine.

TĂMĂDUIREA ORBULUI BARTIMEU

(Mc 10, 46-52)

Sfinții Evangheliști povestesc și altă minune, prin care Domnul a redat lumina unuia din acei orbi, care o pierduseră. Dar după aceea ei s-au făcut făclii de lumină duhovnicească. Domnul a făcut multe minuni de tămăduire a ochilor orbi, fiindcă erau și sunt încă mulți orbi în răsărit. Căldura și strălucirea excesivă a luminii solare, șederea în aer liber, vârtejurile de praf care se mișcă sub cer sunt pricinile obișnuite, care produc acolo orbirea. Orbul, a cărui vindecare este expusă în pericopa de față, este pomenit cu numele de Bartimeu și cu renumele de credință, precum se va vedea în tâlcuirea următoare.

Rugăciunea orbului

„Și a mers la Ierihon. Și ieșind din Ierihon împreună cu ucenicii și cu popor mult, orbul Bartimeu ședea lângă drum cerșind” (v. 46). Ierihonul renumit atât în vremea Vechiului Testament, cât și în timpul Mântuitorului, se tâlcuiește „orașul miresmelor”. Despre

acest oraș vorbește Domnul în renumita parabolă a Samarineanului milostiv. Acolo s-a petrecut și minunata pocăință a lui Zaheu, despre care ne povestește Evanghelistul la începutul aceluiași capitol. Așadar, pe când Domnul ieșea din Ierihon, Îl urma o mulțime de popor, din respect. Același popor îl împiedicase pe Zaheu să vadă pe Mântuitorul său, aceeași mulțime era gata să împiedice pe orbul Bartimeu să-și primească vindecarea. Însă pentru câteva suflete dispuse să primească mântuirea, cum se găsesc întotdeauna într-o mulțime, Domnul a predicat și a întărit predica Sa prin minuni mari, cum a fost minunea făcută cu Bartimeu. Acest nefericit orb, cum se petrece de obicei cu cei de o seamă cu el, își pierduse lumina ochilor și era incapabil de muncă, neputând să-și câștige mijloacele de existență. De aceea ședea lângă drum și cerșea, cum fac și astăzi atâția orbi săraci, către care trebuie să avem multă compătimire. Dacă prefăcătoria unora și o înșelătorie rea rățăeste pe cei milostivi, printr-o contrafacere a unor infirmități, orbii prezintă dovada că nu aparțin unor astfel de înșelători. De aceea, orice intervenție în favoarea lor nu este numai o manifestare de compătimire pentru niște semenii ai noștri nenorociți, ci și o mică jertfă de recunoștință, fiindcă nouă Dumnezeu ne-a hărăzit lumina ochilor.

Așadar, Bartimeu, „*auzind că este Iisus Nazarineanul, a început să strige și să zică*”. Pentru el, prilejul era neprețuit, fiindcă Domnul venea în Ierihon pentru ultima oară. Prinderea prilejului care se prezintă în clipa de față, în rezolvarea problemelor serioase, mai cu seamă pentru mântuire, este un lucru care cere grijă și gândire. Căci dacă las să treacă prilejul prezent sau îl pierd, se poate întâmpla să nu mai aflui altul, se poate întâmpla să fie ultima dată când mă cercetează Domnul. Moartea mă poate lipsi de orice alt prilej. De aceea, dumnezeiescul Apostol poruncește; „*Iată acum vreme potrivită, iată acum ziua mântuirii*” (2 Co 6, 2).

Dar ce cere orbul, care strigă, cu glas tare: „*Isuse, Fiul lui David, miluieste-mă*” (v. 47). El cere milă. Această rugăciune a lui este plină de învățăminte din două motive; mai întâi, ca pildă de rugă fierbinte. Orbul strigă neconținut, ca omul aflat la mare nevoie. Strigătul lui tare și neconținut exprima o dorință foarte puternică. Astfel de dorințe fierbinți și puternice trebuie să aibă cei ce își îndreaptă către Hristos rugăciunea lor. O rugăciune rece va fi primită cu răceală. Rugăciunea rece arată că cel ce se roagă nu prea se interesează de obiectul cererii sale. Rugăciunea este un fel de întrecere frumoasă și nobilă, în care Dumnezeu binevoiește să joace rolul de concurent al nostru și se lasă învins de noi. Iar această luptă de întrecere este foarte fericitoare. Cu cât creștinul se exercită și se luptă mai mult în această întrecere, cu atât va primi și răsplăți mai mari. În această luptă toți participanții sunt încununați. Nevoia orbului din Ierihon, pentru care el ruga pe Domnul cu glas tare, era cu totul specială. Nevoia acestuia era lumina ochilor. Orbul totuși nu spune ce îl doare. Cere numai milă de la Fiul lui David. Ce nevoie mai mare poate avea oricare om, decât nevoia de mila lui Dumnezeu? Poate că ne dau ghes multe nevoi, nevoia de sănătate, de bani, de dreptate, de scăpare de primejdii. Dar cea mai mare din aceste nevoi, care ne îndeamnă la rugăciune stăruitoare, este nevoia de mila lui Dumnezeu. Da, iubite cititor, nevoia de a ne fi iertate păcatele, de a afla mântuirea, de a ne împrieteni cu Dumnezeu este cea mai mare nevoie a neamului omenesc. Spre această nevoie în mod special se manifestă mila lui Dumnezeu. Și dacă omul nu simte profund această nevoie, dacă nu o satisface complet, și-a zădărnicit scopul vieții și rămâne cu nevoi veșnic nesatisfăcute, cu lipsuri și cu necazuri veșnice. În al doilea rând, rugăciunea lui Bartimeu este un model de rugăciune răbdătoare și curajoasă. Căci deși „mulți îl certau să tacă”, crezând că strigătele lui tari și neîncetate îl supără pe învățător, totuși aceste muștrări

ale mulțimii n-au putut opri strigarea din inimă a orbului. Zelul lui s-a înfierbântat și mai mult. De aceea: „*striga și mai tare: Fiule al lui David, miluiește-mă*” (v. 48).

Am spus că Bartimeu ne dă pildă de rugăciune răbdătoare. Căci rugăciunea oricărui creștin are de întâmpinat piedici. Dacă nu e făcută cu răbdare, ea se va stinge fără rezultat și fără folos. Care sunt piedicile rugăciunii? Mai întâi sunt piedici din propria noastră fire. Știm din experiență cât de greu ne concentrăm atenția. Suntem câteodată lipsiți de râvnă, zăbavnici, goi și ușuratici. Apoi sunt piedici pe care ni le pune diavolul. El, în timpul rugăciunii, ne aduce în minte toate lucrările și părerile oamenilor. Îngrămădește toate grijile și ne aduce cele mai bune soluții ale problemelor care ne preocupă. Provoacă necuratul uneltiri de gânduri și de idei, adesea păcătoase și hulitoare. Știe el bine importanța neprețuită a rugăciunii și vrea să zădărnicească comunicarea noastră cu Dumnezeu. Mai vin piedici și de la alți oameni, care nu suportă să vadă că cineva se roagă. Alții sunt ispitiți, își varsă jalnicele lor ironii sau își exercită autocritica lor aspră cu privire la rugăciune. Sunt familii alcătuite din credincioși și necredincioși. Membrii lor cei evlavioși știu din experiență ce mare piedică sunt pentru ei ceilalți casnici. Și cei care iau seama la judecățile lumii, știu cât de mult îi împiedică lumea să-și împlinească datoria de a merge și a se ruga în Biserică.

Dumnezeu îngăduie astfel de piedici și altele asemănătoare, căci prin ele credința noastră este pusă la încercare, odată cu prețuirea rugăciunii, căldura și răbdarea noastră. Observați că pe Bartimeu îl muștrău, nu vrăjmașii lui Hristos, ci cei ce Îl urmau pe Hristos. La fel și astăzi, dacă ne-ar împiedica numai vrăjmașii lui Hristos, nu ne-ar păsa. Dar adesea ne împiedică niște oameni, care nu vor să fie numiți necredincioși și vrăjmași ai lui Hristos. Aceștia, fără să știe, lucrează ca niște vrăjmași ai lui Hristos și colaboratori

ai diavolului. Dar nici în cazul acesta nu trebuie să ne întrerupem rugăciunea, după cum nici Bartimeu n-a întrerupt-o pe a lui. Ci dimpotrivă, muștrările celorlalți i-au dat mai multă căldură și au trezit în sufletul său o dorință și mai vie după mila lui Hristos. Iar mila aceasta se revarsă cu și mai multă îmbelșugare, peste cei care știu să rabde și să înfrângă piedicile, după cum arată urmarea.

Răspunsul Domnului

Cel întotdeauna milostiv, Domnul care ajută în mod special pe cei pe care alții îi împiedică în drumul datoriei, își întoarce acum interesul spre Bartimeu. Mai întâi își întrerupe călătoria: „*Oprindu-se Iisus, a spus să-l cheme (pe orb)*”. Deși Se grăbea spre Ierusalim, unde avea de făcut o altă lucrare mare, Iisus S-a oprit pentru un sărman orb. Este un lucru măreț, care se întâmplă zilnic; Domnul cel preaînalt, care ocârmuiește universul, nu se codește să-și îndrepteze luarea aminte și grija, fie și spre ultimul om sărac. Dumnezeu socotește că este acesta un lucru al Său. În schimb oamenii, care au funcții înalte, nu binevoiesc să-și îndrepteze atenția lor către cei săraci. Dumnezeu însă binevoiește! Observați că Domnul, nu numai că s-a oprit din mers, ci a spus însoțitorilor Săi să cheme pe orb la Sine. În felul acesta Domnul a dat o tâlcuire practică acelei vestite chemări pe care El a adresat-o oricărui sărac, necăjit, vinovat și apăsător de greutatea păcatelor: „*Veniți la Mine toți cei oboșiți și împovărați și Eu vă voi odihni pe voi*” (Mt 11, 28). Desigur cei ce până în clipa aceea certaseră pe orb să tacă, acum; „*îl chemară pe orb zicându-i: scoală-te, îndrăznește, te cheamă*” (v. 49). I-au spus: ai îndrăzneală, vino, învățătorul te cheamă. De multe ori se întâmplă că bunăvoința Domnului, arătată unor oameni pe care alții îi prigonesc și îi împiedică din pricina dragostei față de Hristos, această bunăvoință le schimbă dispozițiile. Prigonitorii

recunosc că cei pe care îi urmăreau sunt în realitate sprijiniți de Dumnezeu și vrednici de prețuire.

Când orbul Bartimeu a auzit că Domnul îl cheamă: „*Lepădându-și haina, sculându-se s-a dus la Iisus*” (v. 50). Lumina începuse să-i dea și lui dulceața ei. Ceasul mult dorit se apropia. Așadar, și-a scos și haina, ca să nu-l împiedice în drumul său, ci să se poată afla mai repede lângă Hristos. Acest lucru este valabil pentru toți creștinii, care, silindu-se să se apropie de Hristos, trebuie să părăsească orice lucru sau ființă care poate să-i devină piedică în calea virtuții. Nu trebuie să părăsească numai persoane, obiceiuri sau interese păcătoase, ci și lucrurile cele mai necesare vieții, când ele îl împiedică. Astfel, liber, cu deplină lepădare de sine, să-L urmeze pe Mântuitorul.

În al doilea rând, Domnul îi pune orbului o întrebare care pregătește minunea: „*Iisus i-a zis: ce vrei să-ți fac? Iar orbul a răspuns; învățătorule, să văd*” (v. 51). Domnul nu era o persoană omenească, ci dispunea de foarte multe mijloace și avea comori nesecate de putere și bunătate. Deci cu o măreție și cu o dărnicie într-adevăr împăratească, întreabă: ce vrei să-ți fac? Sunt dispus și am puterea să fac și să interviu în chip minunat pentru lucruri cu totul imposibile oamenilor. Iar orbul s-a grăbit să răspundă; învățătorule, vreau să mă faci să văd iarăși lumina. Dar oare nu știa Domnul ce voia acel orb? Să nu știe și astăzi ce vrem noi, când ne poruncește: „*Cereți și vi se va da?*”. Această nedumerire o exprimă mulți, care nu-și cunosc importanța rugăciunii. „*Este nevoie să mă rog*”, spun aceștia. Nu știe Dumnezeu ce vreau? Ba da: „*Știe Tatăl vostru de ce aveți trebuință, mai înainte ca să cereți voi de la El*” (Mt 6, 8). În virtutea atotștiinței știa și în virtutea dragostei de oameni se interesa Tatăl de toate nevoile fiilor Săi. Dar este de neapărată trebuință pentru noi, nu pentru Dumnezeu, să-I oferim prin rugăciune lipsa și

nevoia noastră. Dacă am primi, fără să cerem niciodată, am fi niște fiare. Închipuiți-vă un om care să trăiască în păcat și să nu simtă niciodată nevoia, să scape de Dumnezeu. Închipuiți-vă că, de câte ori este în lipsă, în necaz, în primejdii, primește de îndată ceea ce îi trebuie. Nu se va face un astfel de om, uscat și nepocăit? Dacă, dimpotrivă, observă că rugăciunea rămâne singura lui resursă în necaz, atunci simte că trebuie neapărat să se împrietenească cu Dumnezeu, să vină la pocăință și la zdrobirea inimii, pentru ca rugăciunea lui să fie primită. Cititorul știe cât de mult zdrobesc inima, smeresc și schimbă pe om, împrejurările grele și nevoile vieții. Ele ne îndeamnă la rugăciune și ne arată că Dumnezeu este singura noastră scăpare. Or, rugăciunea este cea mai bună legătură dintre Dumnezeu și credincioșii Săi și este și mijlocul prin care El atrage la Sine pe cei depărtați. Cei care au călătorit cu bărcile, știu că marinarul înfinge vâsla sa în pământ, nu pentru a atrage pământul către vasul său, ci ca să-și tragă vasul la uscat. Tot astfel, rugăciunea atrage cu putere pe om către Dumnezeu și către mila lui Dumnezeu.

Vindecarea

Limitele, la care trebuia să ajungă Bartimeu, ca să primească darul prin minune, se împliniseră. El crezuse că Domnul poate să-l vindece, îl rugase fierbinte și biruise toate piedicile, prin rugăciunea lui cea răbdătoare. De aceea, *„Iisus i-a spus: du-te, credința ta te-a mântuit. Și a văzut îndată și urma lui Iisus pe cale”* (v. 31). Ca și în alte împrejurări. Domnul pune minunea vindecării pe seama credinței suferindului, ca să înțeleagă omul că credința este virtutea mare și vrednică de răsplată, căreia i se dă belșug de milă din partea lui Dumnezeu. Credința este o virtute de neapărată trebuință, în

special pentru împlinirea minunii duhovnicești, care constă în slobozirea omului păcătos de orbirea sufletească și în a-l face să recunoască în Hristos pe Mântuitorul și Dumnezeuul său.

De îndată ce Domnul a pronunțat acele cuvinte, ochii orbului și-au reluat întreaga lor activitate, ca și când niciodată nu ar fi suferit de orbire. A strălucit lumină deplină și o lume nouă i s-a descoperit orbului. Cea dintâi datorie la care s-a supus el, de îndată ce a văzut lumina, a fost să urmeze pe Hristos. Căci nu există o mai bună întrebuințare a ochilor omenești, decât aceea de a urma căile Domnului. Și pentru un om, care a fost slobozit de bezna și de orbirea păcatului și acum vede lumina adevărului, nu este datorie mai mare și mai imediată, decât să urmeze lui Hristos în tot restul vieții sale. Iar frumusețea lumii duhovnicești, care se descoperă în fața sa, este atât de mare, iar el are atâta interes să o vadă, încât ar face cea mai mare crimă împotriva lui însuși dacă s-ar întoarce în bezna păcatului.

Aceia dintre cititorii mei, care au fost odinioară în întunericul necunoștinței, și apoi au văzut lumina adevărului, înțeleg cât a fost de neagră și cețoasă aceea perioadă din viața lor, și se bucură că Dumnezeu le-a făcut bine și i-a adus la lumină. Dacă ar exista acum vreo piedică care nu i-ar lăsa să se bucure de minunea deplină și neîntreruptă, piedica este numai micimea lor, care produce o întunecare trecătoare. Dar să nu rămânem în întunecare, căci ea este pricină de cădere. Prin pocăință să cerem vindecare și lumină, să urmăm din nou pe Hristos, neconținut, în toată viața noastră. Să slăvim pe Dumnezeu, Dătătorul de lumină, cum a făcut și Bartimeu, după ce și-a recăpătat vederea. Căci lui Dumnezeu i se cuvine toată slava, cinstea și închinăciunea.

VINDECAREA ORBULUI DIN NAȘTERE

(In 9, 1-41)

Minunea pe care urmează să o tâlcuim nu este vindecarea unui orb, care și-a pierdut lumina ochilor în urma vreunei boli postgenitale. Ci este vindecarea unui orb din naștere. Orb care, din întunericul pântecelui matern și al vieții embrionare, a ieșit în alt întuneric, care nu i-a îngăduit să vadă vreodată lumina soarelui. Evanghelistul, insuflat de Dumnezeu, a dat atâta importanță acestei minuni și convorbirilor prilejuite de ea și întâmplărilor de după ea, încât a consacrat un întreg capitol acestei povestiri. De aceea vindecarea orbului din naștere este o parte foarte instructivă a Evangheliei, și prin urmare tâlcuirea ei trebuie făcută mai pe larg.

MINUNEA ȘI UCENICII

Hristos merge spre orb

Minunea despre care vorbim s-a întâmplat în Ierusalim, orașul cel sfânt, care însă în vremea Domnului era viziuna fiarelor și a șerpilor veninoși. Acolo era reședința conducătorilor, pe care invidia, egoismul și ura îi făcuse orbi de nevindecat și păcătoși de neîndreptat. Iar vremea în care s-a săvârșit minunea a fost una din marile sărbători. Iată cum își începe Evanghelistul povestirea sa: „*Și trecând pe acolo, a văzut un orb din naștere*” (v. 1). Pentru ca să poată înțelege mai ușor cititorul aceste cuvinte ale Evanghelistului, să citească și capitoul precedent. Va vedea acolo ce învinuiri scoteau din tezaurul inimii conducătorii iudeilor, împotriva Domnului. Va mai vedea că nu s-au mărginit la învinuiri, ci că „*au luat pietre ca să arunce asupra Lui*”. Voiau adică să-L împroaște cu pietre.

Dar Domnul „a ieșit din templu trecând prin mijlocul lor, și astfel a plecat” neatins de ei. În acea clipă, așadar, trecând, a văzut pe orb. Oricare altul, în urma unui astfel de atac ucigaș al compatrioților lui, ar fi scuturat și praful de pe picioare și ar fi fugit. Însă Domnul, cel blând, liniștit și mai sfânt decât toți sfinții, ca și când nu s-ar fi întâmplat nimic, ca și când ar fi ieșit de la vreo sărbătoare și de la vreun praznic pe care l-ar fi organizat mai marii poporului în cinstea Sa, Se grăbește să facă bine, poporului printr-o minune mare. În sfântul suflet al Domnului nu avea loc nici urmă de amărăciune, ci era gata să reverse comorile bunătății Sale binefăcătoare de minuni pe față și spre folos obștesc. Căci s-a vindecat unul singur, dar mulți au putut să se folosească. Nu există putere mai nobilă și mai creștinească, decât să facem bine aceloră, care ne învinuiesc și ne prigonesc. Așadar, Domnul S-a oprit lângă

orb, care ședea la poarta templului său la poarta cetății și cerșea. Domnul voia să-i facă bine, cât timp mai era pe pământ. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că: *„Domnul a mers de bunăvoie spre acea cetate, căci El a văzut pe orb, nu orbul i-a ieșit în cale”*. A văzut un orb din naștere. Ne vine greu și ne întristăm când trăim într-o casă fără lumină îndestulătoare. Dar să-și închipuie fiecare cât de tristă și de lipsită de bucurie este viața unui om, care trăiește totdeauna într-un întuneric nepătruns și adânc, fără să vadă vreodată lumina soarelui, cerul și stelele lui, minunile firii, strălucirea din ochii părinților lui, vederea îmbucurătoare a persoanelor apropiate de el. Dacă pentru noi, ceilalți, numai lumea cea nevăzută este plină de taine, pentru orbi și cea văzută este la fel de tainică. Ei s-ar socoti fericiți dacă măcar o singură zi ar putea să vadă cele pe care noi le vedem în fiecare zi și să se bucure de această vedere. Noi însă nu știm să prețuim acest mare dar, vederea. Cât de mult ar trebui să preamărim pe Dumnezeu, că nu ne-am născut orbi, sau că nu ne-am pierdut vederile pe urmă! Și cât ar trebui să compătimim pe frații noștri care au avut nefericirea de a-și pierde lumina ochilor!

Așadar, pe un astfel de orb l-a văzut Domnul. Până atunci, îl văzuseră, îl compătimiseră și îl miluiseră mulți. Dar niciunul nu-L văzuse vreodată în felul în care îl vedea Cel ce se găsea lângă el în clipa aceea. Se găsea lângă el Hristos, Dumnezeul Cel ce Se coborâse din cer, dar orbul nu-L vedea! Nu înțelegea prilejul neprețuit care se prezenta în viața lui cea oarbă. O, Domnul nu lipsește niciodată de lângă noi, urmărește cu multă dragoste necazurile noastre, fără ca noi să-L vedem, precum urmărește o mamă iubitoare pașii șovăitori ai copilășului ei, din dosul unei perdele.

Nedumerirea ucenicilor și răspunsul Domnului

Mai înainte ca Domnul să adreseze vreun cuvânt orbului, ucenicii au ridicat o problemă, destul de spinoasă pentru tâlcuitorii

din vremea lor. L-au întrebat pe El ucenicii Lui zicând: „*Învățătorule, cine a păcătuït, acesta sau părinții lui, de s-a născut orb?*” (v. 2). Ucenicii, potrivit cu ideile de atunci ale iudeilor, credeau că această excepțională nenorocire, să se nască un om orb, este o pedeapsă pentru vreo vină mare. Precum și în alte împrejurări, pe baza unor astfel de concepții greșite, au pus ucenicii întrebări greșite, tot așa fac și acum. Totuși întrebarea lor avea destule îndreptățiri.

Mai întâi, poate că își aminteau că slăbănogul de la Vitezda, cel vindecat de Domnul, suferea de pe urma păcatelor lui. Așadar, puteau să zică nedumeriți: acela suferea din pricina păcatelor lui, dar acesta din ce pricină suferă? În al doilea rând, întrebarea era un ecou al învățaturii rabinilor, conform căreia omul poate să păcătuiască și în starea embrionară. Rabinii își sprijineau această părere a lor pe acel loc din Sfânta Scriptură în care se spune că gemenii au săltat în pânțele Rahilei, iar în timpul nașterii, Iacov a apucat călcâiul lui Isav (*Fc* 23, 22-26A). Aceste fapte, după părerea rabinilor dovedesc că fătul are înțelegere, ba poate chiar să și păcătuiască. Este prea lungă vorbă ca să arătăm aici că această părere este cu totul neadevărată și greșită.

În al treilea rând, ucenicii aveau poate în vedere cuvintele Sfintei Scripturi. „Eu sunt Domnul Dumnezeu, care pedepsesc pe copii pentru vina părinților care Mă urăsc pe Mine, până la el treilea și al patrulea neam” (*Fac* 20, 5). Și de aceea poate au crezut că omul se născuse orb în urma păcatelor părinților săi. Este adevărat că de multe ori păcatele părinților au rezultate rele asupra sănătății sufletești și trupești a copiilor. Cine nu știe că vinovăția grea și viața păcătoasă a părinților, pe care copiii o au înaintea lor ca pe o pildă neîntreruptă, întipărește în sufletul lor răul, din vârsta cea mai fragedă? Sau cine nu știe că anumite patimi păcătoase: beția, imoralitatea, desfrâul produc boli grave, care se transmit pe urmă, prin moștenire, copiilor? Iar din pricina lor copiii se nasc nebuni,

orbi, slăbănogi și paralitici. Dar dacă aceasta ar fi fost pricina orbirii în cazul de față. Dumnezeu ne-ar fi spus imediat acest lucru. Căci era întotdeauna gata să răspundă la întrebările ucenicilor Lui, fie ele drepte sau greșite. Pe cele greșite le îndrepta. Deci: „*A răspuns Iisus, nici acesta n-a păcătuit, nici părinții lui, ci ca să se arate lucrurile lui Dumnezeu în el*” (v. 3). Cu aceste cuvinte Domnul desigur nu vrea să spună că orbul și părinții lui erau cu totul lipsiți de păcat. Sfântul Ion Gură de Aur zice: „*Greșise și el și părinții lui, dar orbirea nu-i venea de acolo*”. Domnul nu admite o relație morală absolut necesară între orbirea nefericitului aceleuia și păcătoșenia lui și a părinților lui. Domnul, care pătrundea sfaturile lui Dumnezeu cele ascunse, ne descoperă acum două motive însemnate care explică atât suferința orbului, cât și necazurile și pătimirile altora.

Mai întâi, neputințele și necazurile nu sunt întotdeauna pedepse pentru păcat. Fiindcă mulți oameni trec prin necazuri mari, deși nu sunt mai răi decât alți păcătoși. Iar exemplul lui Iov și al altor bărbați sfinți, care au întâmpinat necazuri mari, dovedește limpede că suferă mai mult cei drepti. Și este cu totul lipsită de sprijin ideea care circulă până astăzi, că cei ce suferă necazuri mari sunt marii păcătoși, căci cel suferind este un om rău. Se întâmplă ca și un sfânt să sufere, iar unul rău să fie foarte sănătos. Dreptii care au suferit au fost încercați pentru anumite scopuri, iar prin marea lor răbdare și prin ascultarea lor de voia lui Dumnezeu s-au făcut pilde pentru neamuri întregi și și-au pregătit o mai mare răsplată și slavă. Așadar, răspunsul Domnului a învățat pe ucenici, și pe noi toți, că nu trebuie să luăm aminte la cauza necunoscută a suferințelor altora. Să luăm aminte numai la scopul pentru care Dumnezeu a îngăduit suferința, și la folosul pe care îl putem noi trage din acele suferințe. Suferința microscopică a fiecăruia are un raport cu păcătoșenia întregii omeniri și nu ne dă niciun drept să judecăm pe cel în suferință. Căci suferința își are rânduiala ei,

este o chemare și un mijloc de a ne folosi, iar cel ce judecă pe cei în suferință poate să se afle „că ridică pâra împotriva aleșilor lui Dumnezeu, pe care Dumnezeu i-a îndreptățit” (Rm 8, 33).

În al doilea rând, suferințele sunt trimise și „*ca să se arate lucrările lui Dumnezeu*” în cel suferind. Să se arate lucrurile care sunt ascunse în taina lui Dumnezeu mai înainte de a se împlini, iată și un alt motiv pentru care Dumnezeu îngăduie suferința în anumite împrejurări. Căci Dumnezeu, ca stăpân desăvârșit al tuturor fapturilor Sale, are drept absolut să le întrebuițeze. Care fiu bun nu ar primi cu bucurie să sufere o vreme scurtă, pentru ca tatăl său cel bun să devină cunoscut tuturor și slăvit, iar apoi să trăiască cu el în slavă, lângă tatăl său. Sfântul Ioan Gură de Aur mai ridică o obiecție: „Nu se poate arăta slava lui Dumnezeu, fără ca dreptii să sufere? Fără îndoială că da. Dar ce importanță are ca un copil al lui Dumnezeu să rămână un timp îmbrăcat în zdrențe sărace, având apoi să trăiască toată viața sa în haină de aur? Sau ce importanță are să sufere cineva aici, în viața aceasta trecătoare, iar prin răbdarea lui să se facă instrument al slavei lui Dumnezeu, având a trăi fericit în veșnicie”. Sfântul Ioan Gură de Aur se mai întreabă: Ce folos au avut iudeii, care vedeau bine cu ochii lor?

Însă care anume lucruri ale lui Dumnezeu urmau să fie descoperite prin orb? S-a descoperit puterea dumnezeiască a lui Hristos, care i-a făcut orbului ochi înțelegători. Este foarte adevărat că toată făptura mărturisește puterea lui Hristos. Dar din nefericire, ne obișnuim cu lucrurile Lui cele minunate, care își împlinesc menirea lor după rânduiala în natură, și aceste minuni nu ne mai fac impresie. Când însă se întâmplă ceva ieșit din comun, atunci suntem uluiți și deschidem ochii noștri, ca să vedem puterea lui Hristos. Un astfel de fenomen neobișnuit era și crearea de ochi pentru cel orb din naștere. Acum poate să înțeleagă cititorul că un om bun și evlavios, care dorește să cunoască pe Dumnezeu și

să se apropie de El ca să-și afle fericirea, socotește o mare cinste pentru el când este lipsit de un bun. Lipsa aceasta o întrebuințează ca mijloc de apropiere către Dumnezeu, și astfel Dumnezeu este preamărit deși omul este lipsit de un bun al său.

Minunea facerii de ochi pentru orbul din naștere a arătat, nu numai puterea dumnezeiască a Domnului, ci și dumnezeirea Sa. A arătat că Iisus este de fapt „lumina lumii”, Dătătorul de lumină duhovnicească și trupească, care a venit în lume ca să deschidă ochii celor orbi la trup și la suflet. Așadar, iată care lucruri ale lui Dumnezeu s-au arătat prin orb: luminarea duhovnicească și mântuirea, de care a avut parte și orbul, dar și aceia care au recunoscut, prin orb, că Hristos este Dumnezeu atotefăcător și atotputernic.

Până în clipa aceea, nimeni nu știa pentru ce acel orb se născuse orb. Dar iată, a sosit ceasul în care s-a arătat că acel orb sărman era o mare personalitate. Căci începând de atunci și până la sfârșitul veacurilor, generațiile de creștini vor citi în Sfânta Evanghelie întâmplarea lui, care este povestită într-un capitol întreg. Mulți umblă să vadă măcar două cuvinte de laudă, scrise de ei în vreun ziar, chiar de importanță îndoielnică. Dar gândiți-vă ce înseamnă să se scrie despre cineva un capitol întreg în Evanghelia nemuritoare, în cartea vieții! Iubitul meu, să nu treci cu vederea și să nu treci cu ușurință. Multe lucruri care astăzi ți se par de nepătruns și de ne tâlcuit, au în ele ascunse cele mai însemnate principii ale voinței divine, care, când se vor descoperi, vor fi de o însemnătate mare și universale.

De ce s-a grăbit Domnul să vindece pe orb

Acum Domnul a adăugat, ca o tâlcuire a cuvintelor Sale anterioare: *„Eu trebuie să lucrez lucrul Celui ce M-a trimis, cât timp*

este zi, vine noaptea în care nimeni nu poate lucra. Cât timp sunt în lume, Eu sunt lumină lumii” (v. 4-5). Se pare că ceasul în care Domnul a spus aceste cuvinte a fost spre apusul soarelui. El avea în vedere că oamenii muncesc în timpul zilei, dar încetează lucrurile lor, odată cu seara. Deoarece lucrul propriu al Domnului era să lucreze spre luminarea omului, iar timpul acelei lucrări se apropia de sfârșit, de aceea El zică că nu trebuie să piardă nicio clipă din timpul rămas, pentru terminarea lucrului Său.

Dar o citire mai amănunțită a acestor cuvinte ne dă și alte învățături însemnate. „Eu trebuie să lucrez”, zice Domnul. Dar același lucru trebuie să-l facă fiecare creștin. Întrucât Domnul lucrează fără întrerupere și cu grijă lucrul mântuirii oamenilor, și omul trebuie să colaboreze la această lucrare înaltă a mântuirii sale. Dumnezeu nu aduce pe lume niciun om care să rămână inactiv la mântuire. Dacă există oameni care rămân inactivi, neglijenți și zăbavnici în lucrul mântuirii lor, care nu înțeleg principalul lor lucru și resping chemarea lor cea înaltă, considerând orice altă muncă a fi mai de preț, aceasta se datorează întunericului și răsturnării pe care păcatul le-a pricinuit în om. Dar din clipa în care omul se luminează și înțelege rostul pentru care a fost creat, el se va convinge că trebuie neapărat să lucreze pentru reușita rostului acestuia. Neglijarea acestui rost aduce cu sine cele mai mari pedepse. Este un adevăr limpede că Domnul, când zice că trebuie să lucreze, nu înțelege un lucru obositor și dureros. Doar roadele lucrurilor acestea sunt îmbelșugate și dulci. Rădăcina învățaturii este amară, dar roadele sunt dulci, și „lucrurile bune prin osteneală se câștigă”, au zis cei din vechime. Cu atât mai mult când învățătura învață pe creștin să împlinească voia lui Dumnezeu și când cele bune sunt bunătățile veșnice din ceruri.

„*Cât timp este zi*”. Cât timp ține lumina zilei. Pentru Domnul, ziua aceasta era timpul de la nașterea Sa până la moartea Sa pe cruce,

timp în care trebuia să-și termine lucrarea de mântuire. Pentru noi, ziua este cât timp credem în Hristos, cât timp ține viața aceasta, cum zice Ioan Gură de Aur. Dar fiindcă nu putem ști când va veni sfârșitul acestei zile a noastre, de aceea ziua noastră de lucru este cea de astăzi. Cea de mâine, nu știm de va mai fi a noastră, căci se prea poate să ne-o ia moartea. De aceea, cel ce nu se dezinteresează cu totul de mântuirea sa, dar amână lucrul mereu în viitor, urmează o metodă pierzătoare. Amânarea pocăinței, amânarea iertării vrăjmașilor, amânarea activității pentru omorârea patimilor și pentru progres în virtute poate să zădărnicească la sfârșit mântuirea și fericirea noastră veșnică. Nu numai pentru că se poate să ne-o ia înainte moartea, ci și fiindcă amânarea face păcatul cronic. Iar un păcat cronic și persistent, la fel cu boala cronică a trupului, înfinge mai adânc rădăcinile patimilor, răzvrătește cu mai multă putere și usucă sufletul. Acest lucru îl susține și dumnezeiescul Pavel. Iar apoi, vai de noi, uscăciunea aceasta ne va duce la nefericire veșnică.

„*Vine noaptea, când nimeni nu poate să lucreze*”, zice Domnul. Pentru Domnul încetarea lucrării Sale în timpul nopții are următorul înțeles: că după moartea și înălțarea Sa la cer va secera ce a semănat în timpul activității Sale pe pământ (vezi *In* 4, 38). Prin urmare, dacă aici, pe pământ, ar neglija cât de puțin din lucrarea Sa, dacă ar pierde măcar o clipă din lucrare, va lăsa un gol de neîmplinit în mântuirea lumii; Duhul Sfânt doar continuă lucrarea după înălțarea Domnului la cer. Întreaga putere, care înobilează și sfințește pe creștini, puterea Duhului Sfânt în noi, se sprijină pe activitatea desfășurată de Domnul pe pământ, fiind o consecință a ei. Iar pentru noi înțelesul este următorul: noaptea în care nu putem lucra este starea de după moarte, unde nu mai este credință, pocăință, nevoință pentru îndreptare. Așadar, lucrul mântuirii noastre trebuie să-l facem, limitându-ne la vremea

vieții acesteia, sau mai bine, la fiecare zi a acestei vieți. De aceea suntem ținuți să nu lăsăm neîntrebuințată nicio singură zi, căci după plecarea noastră din viața aceasta, nu este vreme de lucru, ci vremea răsplătirii ostanelilor și a odihnei.

„*Cât timp sunt în lume, sunt lumină lumii*”. Domnul spune aceasta cu înțelesul general, că El este lumină universală (Vezi și *In* 4, 4; 8, 12). O spune însă și într-un mod special, că este dătătorul de lumină, care a venit să dea vedere orbilor.

Așadar, Hristos este soarele dreptății, care radiază lumina adevărului dumnezeiesc și luminează pe cei ce au ochii sufletului sănătoși. Tot El vindecă pe orbi, care sunt orbi pe dinăuntru și care doresc vindecarea și luminarea. Minunea pe care avea să o facă atunci cu orbul din naștere era un simbol al întregii Sale activități, căci Hristos a venit, nu numai ca să lumineze pe cei ce văd, ci și ca să deschidă ochii celor orbi, făcându-i să vadă lumina. Desigur, ne face un bine omul care, dacă umblă prin întuneric, vine cu o lampă puternică și ne luminează. Dar încă mai mare bine ne face Domnul când vindecă ochii bolnavi, iar după aceea răspândește lumină în întunericul nopții, și noi vedem lumina. O astfel de lucrare face Domnul pentru sufletele noastre. De aceea avem îndrăzneală deplină să ne grăbim spre El și să cerem cu curaj lumina soarelui, pe care Domnul l-a făcut. Să ne grăbim spre El, ca să ne lumineze și mintea, să ne înfierbinte râvna, să vindece și să curețe inima noastră. Omul n-ar putea găsi în nicio invenție tehnică, în nicio mașină omenească, o lumină atât de folositoare și de frumoasă, ca lumina soarelui. Tot așa nici sufletul nu poate să se odihnească și să se îndestuleze cu lumina înțelepciunii omenești, până nu este luminat și hrănit cu lumina Evangheliei lui Hristos.

Noi, cei luminați de Hristos, să nu uităm că trebuie să fim și noi, într-o oarecare măsură, lumină a lumii. Precum luna, care primește lumina sa de la soare, luminează la rândul ei, tot astfel

creștinul trebuie să devină un mădular al lui Hristos, plin de lumină. Să împărtășească din lumina aceasta oamenilor, care au nevoie să cunoască adevărul Evangheliei. De altfel, însuși Domnul a stabilit această datorie pentru creștini, zicând: „Voi sunteți lumina lumii” (Mt 5, 14). Noi suntem lumini din lumina altuia, dar avem datoria să împărtășim și să primim lumină, căci niște făclii care nu ard sunt inutile și fără rost.

Modul vindecării orbului

Felul vindecării orbului este excepțional. Sfântul Evanghelist îl expune așa: *„Acestea zicând (Iisus) a scuipat jos și a făcut tină din scuipat și a uns cu tină ochii orbului. Și i-a zis; mergi de te spală în scăldătoarea Siloamului, care se tâlcuiește trimis. Deci s-a dus și s-a spălat și a venit văzând”* (v. 6-7). Deci după dialogul precedent, prin care Domnul a deschis mintea ucenicilor Săi, își întoarce atenția spre orb și, dovedind prin fapte cuvântul Său, a scuipat jos, a făcut tină cu scuipat și a uns cu ea ochii orbului. Sunt în adevăr dramatice amănuntele acestei vindecări. Este cu totul sigur că Domnul putea să-l vindece numai cu cuvântul, dar întrebuițează mijloacele descrise aici, pentru motive despre care am mai vorbit altă dată.

Printre amănuntele surprinzătoare ale acestei minuni, ne impresionează în mod special faptul că Domnul a întrebuițat tină pentru a unge ochii orbului. Căci tina, nu numai că ne vindecă ochii, ci orbește și pe cei sănătoși. Dar important este faptul că puterea dumnezeiască vindecă și prin lucruri care sunt direct contraindicate. Domnul nu întrebuițează apă simplă pentru această tină, ci scuipatul Său, ca să se arate puterea ieșită din gura Sa a dat orbului ochi, că tina făcută cu scuipatul Său era neasemănat mai vindecătoare, decât toate compresele și mirodeniile medicinei omenești. Iar Sfântul Ioan Gură de Aur adaugă că, deoarece a făcut

pe om din lutul pământului, face acum ochi din pământ și din scuipat, iar prin această lucrare de creator al lumii dovedește că El este cel ce a creat pe om.

Iar porunca pe care Domnul a dat-o orbului, să se ducă la scaldătoarea Siluamului și să-și spele ochii cei unși cu tină, avea următorul motiv. Pe de o parte, ca să dovedească Domnul că nu avea nevoie de tină, pentru a face ochi, deoarece tina va fi spălată, tot așa cum n-a avut nevoie de nicio materie preexistentă, când a creat lumea din nimic. Pe de altă parte, ca să poată și orbul să facă o faptă de credință, care să-l învrednicească de vindecare.

Adică orbul trebuia pus la încercare, dacă avea acea credință care se impune fără crâcnire la orice poruncă a Domnului, oricât de greu de tâlcuit ar fi porunca. Pe deasupra, Domnul mai voia să preînchipuie vindecarea sufletului de orbia păcatului. Precum în minunea vindecării acesteia, nici tina, nici spălarea, nu au luminat pe orb, ci puterea lui Hristos, dar totuși orbul a trebuit neapărat să se supună poruncii Domnului, să se lase uns și să se spele; tot așa la vindecarea sufletului, harul dumnezeiesc lucrează totul, dar trebuie neapărat să conlucreze și omul. El trebuie să alerge cu râvnă la acele mijloace, care îi împărtășesc harul.

Să alerge la Taina Sfântului Botez, la Mărturisire, la dumnezeiasca împărtășire, la auzirea cuvântului lui Dumnezeu, la rugăciune și la cult. Greșesc în mod jalnic cei ce cred că pot să primească harul dumnezeiesc, fără să facă uz de aceste mijloace ale harului.

Cât privește scaldătoarea Siluamului, arătăm că era un bazin, la poalele muntelui pe care era zidit templul, bazin care se păstrează până astăzi. Apele lui nu aveau nicio putere vindecătoare. Căci, precum spune Sfântul Ioan Gură de Aur, mulți de multe ori s-au spălat acolo, fără să primească vreo vindecare oarecare. Totuși, iudeii, în general, considerau această scaldătoare un simbol

al binefacerilor lui Dumnezeu și un semn al binecuvântărilor lui Mesia. În ultima zi a marelui praznic evreiesc al Corturilor, se cobora un levit din templu și umplea un vas de aur cu apă din această scaldătoare, apoi ducea vasul în tinda templului, în strigătele de bucurie ale poporului, în mijlocul chimvalelor și sloganelor muzicale.

Apoi preotul facea o libație cu apă din scaldătorea Siloamului, pe altarul arderilor de tot, vărsând apa spre răsărit, iar spre apus un potir cu vin. Iar poporul cânta în această vreme cuvintele proorocului Isaia: „Scoate-ți apă cu bucurie din izvoarele mântuirii”. Acest act de cult l-a avut în vedere și Domnul, atunci când a trimis pe orb la Siloam să se spele, cât și atunci, când, în ziua din urmă a sărbătorii Corturilor, se adresa poporului și a zis: „Dacă însetează cineva, să vină la Mine și să bea, cel ce crede în Mine dintr-însul vor curge râuri de apă vie. Acest lucru l-a spus despre Duhul pe care aveau să-L primească cei ce vor crede în El” (In 7, 37-39).

Și Domnul, aplicând pe ochii orbului tina și trimițându-l apoi la Siloam, a arătat limpede că El este adevărata fântână a Siloamului, despre care a proorocit Isaia (8, 6). A mai arătat că simbolul s-a împlinit acum în persoana Sa. Iată ce înțeles are și cuvântul Evanghelistului, că scaldătorea Siloamului se tâlcuiește *trimis*. Evanghelistul vrea să dovedească raportul simbolului mântuirii prin Mesia, despre care a profețit Isaia, cu apa cea vie, trimisă în adevăr de Dumnezeu, Siloamul cel duhovnicesc, adică Hristos, izvorul mântuirii noastre.

Iar orbul, de care merită să ne minunăm, n-a lăsat să se înstăpânească în sufletul său vreun gând de necredință, cu privire la aceste mijloace paradoxale: ungerea cu tină și spălarea în Siloam. Nu, ci el: „*s-a dus și s-a spălat*”. Din clipa în care omul pune la îndoială mijloacele de mântuire hotărâte de Dumnezeu, omul s-a

făcut nevrednic de mântuire. Este foarte trist că nefericitul de om, care are nevoie de mântuirea sufletului, mai presus de orice alt lucru, se arată atât de neîncrezător și de șovăielnic, indiferent și străin față de mijloacele mântuirii, care se găsesc în Biserica lui Hristos. În această situație, omul este mai de plâns decât un bolnav, care ar avea o boală mortală și merge spre moarte sigură, fiindcă pune la îndoială și nu primește vindecarea sigură pe care i-o oferă în dar un medic filantrop.

„*Și a venit văzând*”. Iată urmarea credinței din convingere a orbului. Ce puține vorbe, pentru o minune atât de mare! De îndată ce orbul s-a supus și a îndeplinit porunca, îndată a primit un dar, cum n-a mai fost altul! S-au deschis niște ochi noi, sănătoși, cu privire ascuțită, în găvanele obrazilor lui. Dar, iubite cititor, este neasemănat mai minunată și mai mare minunea, care se întâmplă la vindecările duhovnicești. Unii oameni cu credință și supunere se duc la Tainele Bisericii orbi și se întorc văzând. Se duc neputincioși, și se întorc tari. Se duc neliniștiți, tulburați, după ce au suferit neplăceri și tulburări în viața lumească, și se întorc cu pace, cu bucurie, plini de adevărata veselie a vieții, încât ei înșiși se miră de orizontul nou și luminos, care se deschide în fața lor. Iar vecinii lor se miră de schimbarea aceasta, precum s-a întâmplat și cu orbul din naștere.

Convorbirea cu vecinii

În versetele următoare, Sfântul Evanghelist descrie, într-un fel firesc, dar și dramatic, urmările pe care le-a avut întoarcerea orbului în casa sa. Mai întâi, vecinii i-au grăit în două feluri: El era cel ce fusese orb? „*Vecinii și cei ce văzuseră că el fusese mai întâi orb, ziceau: nu este el acela care ședea și cerșea?*” (v. 8). Fiind vecini cu orbul, ei știau că se născuse și crescuse orb. Acum uimiți, îl văd cu ochii sănătoși și se întreabă nelămuriți: nu este acesta orbul care ședea și cerea de pomană? Atunci

părerile se împart: și „unii ziceau că el este” cel orb din naștere. Iar alții, care nu puteau să-și explice această întâmplare nemaipomenită, ziceau „că seamănă cu el”. Părerea celor din urmă nu era deloc dreaptă. Sunt unele asemănări între oameni, dar înțelepciunea Creatorului prezintă atâtea felurimi de forme, încât nu găsești două forme absolut la fel, două persoane care să nu aibă caractere deosebitoare. Orbul a făcut să înceteze incertitudinea aceasta, zicând: „*Eu sunt*” (v. 9). Vecinii nu-l chemaseră să dea mărturie despre sine. Dar el a intervenit cu îndrăzneală, ca să pună sfârșit îndoielilor.

A doua întrebare pe care o pun vecinii și cunoscuții orbului, a fost: „*Cum i s-au deschis ochii? A răspuns acela și a zis: un om care se numește Iisus a făcut tină și mi-a uns ochii și mi-a zis: du-te la scăldătoarea Siloamului și te spală. Ducându-mă și spălându-mă, am văzut. I-au zis, deci, lui; unde este Acela? Iar el a zis: nu știu*” (v. 10-12). După ce orbul a dat mărturie despre identitatea lui, ei nu se mai îndoiesc, ci îl întreabă cum s-a făcut minunea, de i s-au deschis ochii. Iar cel ce fusese orb, cu îndrăzneală și cu sinceritate, expune pe scurt minunea și adeverește că minunea aceasta a făcut-o „*un om care se cheamă Iisus*”.

Dacă același lucru pe care l-a făcut cel ce fusese orb, îl fac toți care, în viața lor duhovnicească, au simțit binefacerile speciale ale lui Dumnezeu către ei. Ei sunt gata să mărturisească, cum au fost ei mai înainte ca harul să lucreze asupra lor schimbarea cea minunată. „M-a socotit credincios și m-a pus să-I slujesc, pe mine care mai înainte eram hulitor, prigonitor și ocărător”, zice despre sine dumnezeiescul Pavel (I *Tim* 1, 13-14). Ei sunt gata să dea totdeauna slavă lui Dumnezeu, cu mărturisirea lor cea îndrăznească și de necombătut, mulțumind pentru câte a lucrat Dumnezeu în ei, și să se facă pildă de întoarcere, spre învățătura altora.

Mărturisindu-și păcatul, în vestitul Psalm 50, de pocăință, și cerând deplină statornicie pentru viața virtuoaasă, David afirmă:

„învăța-voi pe cei fărădelege căile Tale și acei necredincioși la tine se vor întoarce”.

Dar când iudeii au auzit din gura fostului orb că Iisus făcuse minunea, l-au întrebat: unde este Acela? L-au întrebat cu gânduri ucigașe, ca să împlinească fărădelegea lapidării, pe care încercaseră s-o săvârșească, câteva ceasuri mai înainte. Dar fostul orb răspunde: nu știu unde este, fiindcă de îndată ce trimisese pe orb la scăldătoarea Siloamului, Domnul se îndepărtase de acel loc. Se îndepărtase fiindcă nici nu se îndoia de rezultat, nici nu voia să primească mulțumiri din partea celui vindecat. Iar acesta n-a avut fericirea să vadă și cu ochii lui cei noi pe marele lui Făcător de bine și nu știa, în acel moment, nimic mai mult despre cel numit Iisus, ca să intervină în cearta și în întrebările în care cel vindecat s-a arătat vrednic de darul Domnului.

Orbul este cercetat de Farisei

O minune ca aceasta nu mai fusese în istoria poporului evreu. Oricine s-ar fi așteptat ca evreii să simtă cinstea pe care o rezervase Dumnezeu neamului lor, să proslăvească pe Dumnezeu și cei ce până atunci se arătasera potrivnici Domnului să alerge la El, arătându-și căința și credința.

Din nefericire, ei se înrăiesc și mai mult, și, în loc să îmbrățișeze pe Mesia, Îl urmăresc ca pe un nelegiuit!

Prima anchetare a orbului

Ucenicii cei vrednici ai fariseilor, ca și când nu s-ar fi petrecut vreo minune de binefacere nemaipomenită, ci o călcare de lege obișnuită: *„l-au adus la farisei pe cel orb”* (v. 13). L-au adus în fața sinedriului, ca să ia în batjocoră fapta și să întărească pe sinedriștii

prigonitori ai Domnului. Deoarece întotdeauna conducătorii răi ai popoarelor au ca organe oameni asemenea lor, care varsă ulei pe foc, ca să aducă, chipurile, servicii superiorilor lor, dar în realitate să-i facă mai răi. Însă ce aveau de vestit iudeii sinedriului? Ce acuzare aveau de adus împotriva Făcătorului de minuni. Acuzația cunoscută și la îndemână: necinstirea Sabatului. Căci „*era sâmbătă, când a făcut Iisus tină și a deschis ochii orbului*” (v. 14). Și odată acuzația inventată, începe anchetarea fostului orb. Dar în ancheta aceasta se manifestă atâta patimă irațională, atâta intenție răuvoitoare, încât asemenea anchetă face de rușine înaltele adunări ale unui popor.

În loc să se bucure, și să încurajeze pe om în primii lui pași pe care îi făcea văzând, în loc să-și manifeste Sinedriul bucuria că Dumnezeu i-a cercetat țara, își arată toată josnicia și veninoasa ură din sufletele cele negre ale membrilor lui.

Și iată, „*iarăși l-au întrebat și fariseii cum a văzut*”. Iar orbul, deși își dă seama de primejdia la care se expune, repetă cu aceeași îndrăzneală răspunsul pe care îl dăduse vecinilor săi: „*Tină a pus pe ochii mei și m-am spălat și văd*” (v. 15). Acest răspuns sincer ar fi putut să-i silească pe farisei să primească minunea. Dar ei o categorisesc de nelegiuire. „*Deci ziceau unii dintre farisei: acest om nu este de la Dumnezeu, fiindcă nu ține sâmbăta*”. Am mai avut prilejul să arătăm că Domnul nu dezlega păzirea sâmbetei după legea lui Moise, ci dezlega batjocorirea fariseică a sâmbetei. Domnul se lupta să restabilească păzirea sâmbetei, după legea lui Moise și după porunca lui Dumnezeu, nu cum o țineau fariseii.

Conducătorii evreilor priveau acest fel de păzire a sâmbetei ca nelegiuit. Dimpotrivă, nelucrarea de suprafață, evitarea oricărei mișcări, pe aceea fariseii o considerau păzire legală a sâmbetei, chiar dacă bolnavii rămâneau neîngrijiți și săracii nemiluiți. Dar acest lucru se întâmplă mereu, ori de câte ori nerecunoașterea

sau răsturnarea Legii lui Dumnezeu ridică partea esențială și sfințitoare din evlavie, lăsând în schimb niște ritualuri ușoare și moarte. Cei ce țin aceste ritualuri ușoare și neesențiale se fac judecători și acuzatori ai creștinilor care trăiesc în evlavie, cult și morală cu adevărat.

Iar alții, asemănându-se cărturarilor și fariseilor de pe timpul Mântuitorului, impun niște sarcini grele ca pe niște porunci neapărat trebuitoare vieții evlavioase.

Sarcinile acelea nu le-a pus asupra omului legea lui Dumnezeu. Cei ce vor să le impună, nu le duc ei înșiși, dar se smintesc și bârfesc pe cei ce învață adevăratul înțeles al legii evanghelice, pe cei ce se luptă pentru formarea unei vieți cu adevărat creștine. Ba ceva și mai surprinzător: aceștia se fac judecătorii și acuzatorii pentru niște așa numite încălcări de lege, ei care nu șovăiesc să calce legile cele mai importante ale moralei și ajung la păcat! Observați pe fariseii din Sinedriu. Ei nu consideră călcarea a legii faptul că în acea zi – sâmbătă – voiau să omoare pe Domnul cu pietre, dar nu vor să admită că marele Făcător de minuni, care a făcut ochi unui orb din naștere, este trimis de Dumnezeu, fiindcă, chipurile, „nu păzește sâmbăta!”

Și totuși, erau în sinedriu și unii conducători care nu aveau ură atât de răzvrătită împotriva lui Hristos, iar minunea îi convinsese că El nu este un prooroc oarecare. Aceștia au aflat atunci un prilej bun să se încredințeze de minunea prezentă și să mărturisească și alte minuni dinainte ale Domnului, pe care ei le numesc *semne*, adică minuni mari și neobișnuite. Acești farisei pun în Sinedriul întrebarea dacă un om păcătos poate să facă asemenea semne? Această întrebare a lor a fost o concluzie trasă de ei și pe care o exprimă în fața celorlalți membri, sub formă de întrebare.

Desigur că ei au înțeles că un om păcătos și viclean nu poate să facă minuni atât de mari, semne de acestea cu pecete dumnezeiască

și care arată că cel ce le face este trimis de la Dumnezeu și nu poate avea nicio vină în chestiunea sâmbetei. De aceea: „*Era dezbinare între ei*” (v. 16). Erau adică contraziceri și păreri potrivnice, care împiedicau luarea unei hotărâri imediate. Fiindcă de foarte multe ori Domnul „risipește sfaturile oamenilor și defaimă gândurile căpeteniilor” (*Ps* 32, 10). Domnul trezește discordie între ei, ca astfel să fie zădărnicită prigoana asupra credincioșilor Săi sau asupra Bisericii Sale.

Poate mă va întreba cititorul, cum se face că aceste căpetenii, care s-au exprimat astfel către ceilalți membri din adunare, n-au luat pe față apărarea lui Hristos, având în vedere că minunile Domnului îi convinseseră că este trimis de la Dumnezeu? La această nedumerire dă răspuns Evanghelistul în alt capitol: dintre căpetenii, mulți crezuseră în El, dar nu mărturiseau, din pricina fariseilor, ca să nu fie izgoniți din sinagogă; căci au iubit slava oamenilor mai mult decât slava de la Dumnezeu” (*In* 12, 42- 43). De aceea și Domnul i-a mustrat cu aceste cuvinte; „Cum puteți voi să credeți, când primiți slavă unul de la altul și slava care vine de la unicul Dumnezeu nu o căutați?” (*In* 5, 44). Într-adevăr, pe atunci, ca și acum, o mare parte din oameni este ținută departe de Hristos prin grija lumească, prin teama ca nu cumva confrății și prietenii lor cei lumești să-i numească evlavioși, adică neprogresați și cu idei înguste! Ei tremură, nu cumva să piardă buna părere a prietenilor lor. Dar când se cercetează în singurătate, își dau seama că prietenii lor nu sunt vrednici să-și facă despre ei o părere bună. Când vor să-și susțină interesele materiale sau acțiunile viitoare, nu se opresc să judece pe alții cu asprime, de îndată ce aud că acești alții sunt socotiți evlavioși și binecinstitori, ei se silesc să șteargă impresia aceasta. Nu poate să existe o frică mai ne bună, nici o pază mai proastă. Căci, când te cheamă Dumnezeu ca să te ridice la slava adevărată, iar tu te arăți nevrednic și vrei să-ți hrănești sufletul cu surcele de lemn, unde este înțelepciunea ta? Ca încheiere

a dezbinării lor, sinedriștii fac a doua anchetare a fostului orb: „*Au zis deci iarăși orbului: tu ce zici despre El, că ți-a deschis ochii?*” Fără îndoială, dușmanii Domnului ar fi câștigat în această chestiune, dacă orbul ar fi dat un răspuns dușmănos despre Domnul. Pentru vrăjmașii adevărului creștinesc este o întărire când văd că cei care în trecut au primit binefaceri și au fost urmași ai adevărului, îl disprețuiesc apoi. Dar fariseii, chiar dacă n-ar fi primit un răspuns dușmănos, tot nădăjduiau ca orbul să spună vreo vorbă, sau să facă vreo propunere, iar apoi ei să răstoarne pe ascuns sinceritatea orbului. Dar fostul orb, care fusese luminat desăvârșit în sufletul său, acum făcea parte din ceata acelor aleși mărturisitori, care nu tăgăduiesc niciodată pe marele lor binefăcător. De aceea el răspunde despre Hristos „că este prooroc”. În două cuvinte, fostul orb îl caracterizează pe Hristos ca pe un prooroc făcător de minuni, inspirat și trimis de Dumnezeu. De trei secole nu mai văzuseră iudeii prooroc, și acum iată că cei simpli și lipsiți de vicleșug își dau seama că Dumnezeu i-a cercetat, trimițându-le un prooroc. Dimpotrivă, conducătorii poporului nu cred și nu vor să primească această dumnezeiască cercetare. Fostul orb încă nu știa că Hristos nu este numai un simplu prooroc, ci Mesia, Domnul proorocilor. Dar fiindcă credința orbului era conformă cu cunoștința pe care o avea până atunci. Domnul îi va da o revelație desăvârșită. Până atunci, orbul s-a arătat neasemănat mai înțeleghător și mai luminat decât conducătorii și înțelepții lui Israel. Fiindcă din cele întâmplate, orbul trăsesese concluzii drepte. Pe când fariseii, în urma celor întâmplate, s-au întunecat și mai mult și și-au pierdut cu totul bunul simț.

Anchetarea părinților orbului

După ce anchetarea orbului, nu numai că n-a fost de folos pentru scopurile fariseilor, ba chiar a dovedit întâmplarea și

a produs dezbinare în Sinedriu, ei au recurs la un alt meșteșug, cu mult mai fără rost: „*Deci iudeii n-au crezut despre el că a fost orb și și-a recăpătat vederea, până ce n-au chemat pe părinții celui ce văzuse*” (v. 18). Se prefac fariseii că nu cred că omul fusese orb. Fiindcă cei ce vor să găsească prilejul de a nu crede nici în adevărul cel mai luminos, găsesc întotdeauna astfel de prilejuri. Și cei ce vor să rămână statornici în amăgirea lor vor găsi întotdeauna vreun sprijin care să-i țină în rătăcire. Deci sinedriștii, fiindcă nu izbutiseră să impresioneze pe fostul orb cu funcția lor cea mare, au chemat pe părinții omului. Aceștia, ca niște oameni săraci și temători, aveau să se plece mai ușor la puterea cea răufăcătoare a sinedriștilor. Conducătorii sunt întotdeauna o sperietoare pentru sărac și neputincios. După ce i-au adus pe săracii oameni în mijlocul Sinedriului, „*i-au întrebat zicând: acesta este fiul vostru, despre care voi ziceți că s-a născut orb? Cum de vede acum?*” (v. 19).

Observați că fariseii nu spun că omul fusese orb. Acesta este fiul despre care voi susțineți că s-a născut orb? Cum puteți susține așa o minciună, deoarece acum vede? Sinedriștilor nu le ajunge că ei, învățători ai adevărului, mint cu deplină știință, tăgăduind nevederea orbului. Vor să-i împingă la minciună și pe sărmanii părinți, care așteptau să afle de la niște învățători ca fariseii, că trebuie să spună întotdeauna adevărul. Este un simptom caracteristic al decăderii unui popor, când aceia care, în virtutea poziției lor, sunt datori să susțină adevărul, tocmai ei îl calcă în picioare, prin cuvintele și faptele lor; ba silesc și poporul să-i urmeze. Tatăl minciunii, diavolul, nu are nevoie de unelte mai bune, când are ca unelte pe conducătorii popoarelor.

La cele trei întrebări ale fariseilor; dacă este fiul lor, dacă s-a născut orb și cum de vede acum, părinții orbului răspund numai la primele două: „*Au răspuns părinții lui și au zis; știm că acesta este fiul nostru și că s-a născut orb*” (v. 20). Așadar, ei afirmă numai acele lucruri

pe care le pot afirma fără primejdie. Știm, zic ei, că fiul nostru este orb, în virtutea siguranței pe care toți părinții o au despre copiii lor. Mai știm, cu siguranța pe care o poate arăta oricine, că fiul nostru, spre cea mai mare nenorocire a vieții sale, a fost orb și fără ochi din clipa nașterii sale. Așa l-am crescut și de aceea l-am trimis pe străzile orașului, ca să cerșească și să ne ușureze greutatea sărăciei, la care ne-a expus orbia lui. Dar dacă părinții nu s-au lepădat de fiul lor orb, s-au lepădat de binefăcătorul fiului lor. Ei evită să dea răspuns clar la a treia întrebare: *„iar cum de vede acum, noi nu știm; sau cine i-a deschis lui ochii, noi nu știm”*. Desigur nu văzuseră cu ochii lor cum se vindecase fiul lor și cine săvârșise vindecarea. Dar oare nu aflaseră de la fiul lor? Nu crezuseră în afirmația lui? Este falsă poziția în fața unui organ de judecată, când adevărul cere să spună fiecare tot ce știe. Sinceritatea ar fi pretins părinților orbului să zică; fiul nostru ne-a spus că Iisus i-a făcut ochi. Iar noi nu avem nicio îndoială în privința aceasta. De altfel, chiar întâmplarea extraordinară că vede acum dovedește acest lucru, fără alte explicații.

Dar din nefericire, când omul nu respectă adevărul, inventează mii de feluri în care să-l ascundă, feluri care sunt poate bune în fața oamenilor, dar sunt rele și neplăcute în fața lui Dumnezeu. Părinții orbului, evitând să spună adevărul, se arată nerecunoscători și nemulțumitori față de cel mai mare binefăcător al lor. Ei evită să-l recunoască și să-l mărturisească, în clipa în care fariseii îl acuzau ca păcătos și călcător de lege, din pricina fiului lor. Părinții orbului duc nerecunoștința încă mai departe. Ei zic: *„Este în vârstă, întrebați-l pe el, el însuși vă va spune despre sine”* (v. 21). Părinții repetă de trei ori că fiul lor va vorbi el despre sine.

Este un lucru chiar de răs. Părinții, încercând să scape ei înșiși de orice pedeapsă, încarcă toată greutatea asupra fiului lor.

Aceasta denotă câtă constrângere exercitau asupra conștiinței poporului iudeu conducătorii lor. Dar mai dovedește lașitatea,

nesinceritatea și lipsa de iubire a părinților orbului. Ei știau prea bine că fariseii nu îi chemaseră ca să dea socoteală despre un fiu minor, evită totuși să se expună unei pedepse oricât de mici, care ar putea urma din binefacerea primită de fiul lor. Aruncă toată răspunderea asupra fiului, ca, dacă este ceva de suferit, să sufere el singur. Ce părinți lipsiți de simțul răspunderii!

Și în ziua de astăzi se petrec asemenea lucruri. Părinți, care nu cred în Hristos și nu sunt legați de copiii lor prin mijlocirea lui Hristos, sunt în stare să arunce pe copii în cele mai mari primejdii. Fie că egoismul și îngustimea lor nu admit jertfa de dragul copiilor, fie că nu le-au format copiilor un caracter creștin, sincer, curajos, gata de jertfă și, în felul acesta, se fac dușmanii propriilor lor copii. O privire asupra societății de astăzi ne va convinge cât de mult contribuie părinții la stricăciunea copiilor lor. Sunt unii părinți care, după expresia dumnezeiescului Pavel, sunt ne iubitori și nemilostivi, până și față de copiii lor.

Sfântul Evanghelist Ioan ne lămurește limpede cauza pentru care s-au purtat astfel părinții orbului: *„Acestea le-au spus părinții lui, pentru că se temeau de iudei. Căci iudeii puseseră acum la cale că, dacă cineva va mărturisi că El este Hristos, să fie dat afară din sinagogă. De aceea au zis părinții lui: este în vârstă, întrebați-l pe el”* (v. 22-23). În aceste versete Evanghelistul arată că acel nelegiuit Sinedriu, care prigonea pe Hristos până la a-I cere moartea prin lapidare, luase și o hotărâre foarte aspră împotriva oricărui iudeu, care ar fi îndrăznit să primească în sufletul său sau să mărturisească pe Domnul ca pe Hristos, adică pe Mesia Cel ce fusese mai înainte proorocit. Au hotărât și au vestit prin crainici că oricine va mărturisi pe Hristos va fi dat afară din sinagogă. Prin această pedeapsă evreul era depărtat și despărțit de sinagogă, lipsit de toate onorurile și privilegiile eclesiastice, ba și expus unor pedepse politice. Căci era exclus de la orice legături sociale și de la raporturi economice,

ba își pierdea și averea. Asemenea măsuri aspre luaseră fariseii ca să distrugă pe Mesia, pe Mântuitorul lor. Așteptau și fariseii un mesia, dar un mesia asemenea lor, pe când Iisus din Nazaret era cu totul opusul lor. Ducea o viață nepăcătoasă și sfântă, învăța lucruri care nu se potriveau cu învățăturile și predaniile instituției lor ce era o închinare în duh, care răsturna închinarea lor neesențială și ipocrită, bazată numai pe închipuire. Iar smerenia, pocăința, sinceritatea, lepădarea de sine și de voința proprie, pe care le propovăduia Iisus, sunau străin în auzul lor și nu puteau fi primite în inimile lor. De aceea se uscaseră și îngrămădiseră atâta ură și dorință ucigașă împotriva Domnului, atâta pornire de a osândi pe oricine recunoștea în Iisus pe Mesia și primea învățătura Sa. Iată de ce se temeau părinții orbului de farisei.

Sfântul Evanghelist repetând cuvintele părinților orbului: *„Este în vârstă, întrebați-l pe el”*, ne arată cât de nemulțumitoare a fost purtarea lor față de Hristos. Pe când Domnul atrage asupra Sa mânia conducătorilor evrei, ca să facă bine fiului lor, ei refuză lui Hristos chiar și cea mai mică cinste. Din nefericire, în astfel de cazuri, mulți spun că Îl cinstesc pe Hristos, că Îl urmează, că Îl recunosc ca binefăcător. Dar în ceasul încercării parcă nu ar fi bune slugi ale lui Hristos. Când răsare soarele, toți Îl primesc cu bucurie, către apus, îi întorc spatetele. Tot astfel și pe Hristos, când ar urma ca El să le facă bine, să le dea poziție și cinste și avere materială, prin faptul că sunt creștini, atunci mulți Îl laudă în gura mare. Dar când se pare că lumina lui Hristos apune, când identitatea de creștin ar urma să-i vatăme interesele, să atragă asupra-le ironii și batjocuri de la oameni nebuni și destrăbălați, atunci toți se grăbesc să arate că n-au nicio legătură cu Hristos. Dar așa unii n-ar trebui să uite cuvântul lui Solomon: *„Cel ce se teme de oameni și caută la fața lor cade în cursă, dar cel ce se încrede în Domnul, se va bucura”* (*Pilde* 29, 25). Să-și mai aducă aminte și afirmația Domnului însuși:

„Cel ce se va rușina de Mine și de cuvintele Mele în neamul acesta desfrânat și păcătos, și Fiul Omului se va rușina de el, când va veni în slava Tatălui Său cu sfinții îngeri” (Mc 8, 38).

A doua anchetare a orbului

Astfel părinții orbului, prin purtarea lor lașă și nemulțumitoare, au scăpat de pedeapsa nelegiuitului Sinedriu. Dar minunatul lor fiu s-a arătat vrednic să ducă toată osânda. Lui i se adresează din nou sinedriștii, deoarece nici anchetarea părinților lui nu izbutise să tăgăduiască minunea.

„L-au chemat a doua oară pe omul care fusese orb și i-a spus: Dă slavă lui Dumnezeu, noi știm că omul acela este păcătos” (v. 24).

În orice altă împrejurare, când cineva îndeamnă pe un altul să dea slavă lui Dumnezeu, face un lucru sfânt. Dar în împrejurarea de față, sinedriștii întrebuintează acest îndemn, ca un mijloc viclean de a nimici trecerea pe care o avea Fiul lui Dumnezeu în urma unor astfel de minuni. Voiau adică să spună fostului orb să nege că Hristos l-ar fi vindecat. Dar fiindcă nu puteau să zică acest lucru, ei cu minciună și prefăcătorie se pun în situația unor persoane care se interesează îndeaproape de slava lui Dumnezeu, cu scopul mărturisit de a-l lua lui Hristos toată slava. Prin urmare, îndemnul lor „dă slavă lui Dumnezeu” era hulire. Tot așa și astăzi hulesc pe Dumnezeu cei care nu vor să creadă în Hristos, nici să I se închine ca unui Dumnezeu, sub cuvânt că Dumnezeu este unul singur. Dar voia lui Dumnezeu, de când s-a arătat Fiul în lume, este ca: „Toți să cinstească pe Fiul, așa cum cinstesc pe Tată!” (In 5, 23). Și știm că „cel ce se leapădă de Fiul nu are nici pe Tată” și prin urmare este ateu, zice Evanghelistul Ioan (I In 2, 23).

Metoda cu care sinedriștii încearcă să convingă pe fostul orb să se lepede de Hristos se aseamănă mult cu cea pe care a folosit-o

împotriva Evei, patronul lor, diavolul, care Îi insufla. Diavolul a pârât pe Dumnezeu în fața Evei că i-a oprit să mănânce din pomul cunoștinței, ca să nu se facă și ei dumnezei, adică i-a înșelat! Și acum fariseii, uneltele diavolului, Îl pârăsc pe Hristos zicând că știu foarte bine că El este un păcătos care amăgește lumea. Și îi zic orbului; tu să dai slavă lui Dumnezeu, mărturisind că omul acela te-a amăgit. Câtă josnicie în firea lor! În aceeași zi doar le spusese Domnul: „*Cine dintre voi mă va vădi de păcat?*” (In 8, 46). Și atunci niciunul nu îndrăznise să exprime nici cea mai mică învinuire că ar fi păcătos, căci s-ar fi dovedit un mincinos. Dar acum, în lipsa Domnului, mint cu bună știință, afirmând că știu „*că omul acesta este păcătos*”. Asemenea pârâși au urmași și în zilele care au venit după aceea. Sunt și astăzi otrăvitori îndrăzneți, care vor să distrugă influența bună asupra poporului, pe care o au oamenii buni, ei împrăstie veninul părilor lor. Sunt otrăvitorii care vor să micșoreze pe Hristos în conștiința oamenilor, cu ajutorul așa-numitei lor înțelepciuni, cu talentul lor oratoric. Ei vor să zdruncine credința oamenilor în Hristos și să-i atragă spre viața de apostazie și păcat.

Dar cel ce fusese orb n-a primit cu ușurință otrava mai marilor săi. Era un om sărac și fără importanță în aparența exterioară, dar avea lumina dumnezeiască, și în adâncul său era un slujitor îndrăzneț al lui Hristos. Încă nu văzuse sfânta față a Domnului, dar simțea adânc harul. Iată în ce fel dăruiește orbul calomnia: „*A răspuns deci acela și a zis: dacă este păcătos, nu știu, una știu că fiind orb, acum văd*” (v. 25). Zice adică: eu nu am nicio competență în chestiunile voastre de lege, din care voi deduceți că cel ce m-a vindecat este păcătos. Dar eu opun cunoașterii voastre, în ce privește legea, întâmplarea de necombătut, că eu eram orb și acum, prin minunea lui Iisus, văd, prin urmare fostul orb aduce, ca mărturie a lipsei de păcătoșenie a Domnului, însăși realitățile, minunea pe care o făcuse cu orbul. Și muștră în același timp pe mai marii săi, căci

calomniază pe Hristos, zicând că este păcătos, îi mustră că susțin o acuzație cu totul opusă realităților și prin urmare sunt mincinoși și calomniatori.

Observați însă că fostul orb nu poate descrie modul în care s-a făcut minunata schimbare din orbitele feței lui, cum a primit ochi sănătoși și lumină deplină. Ci cu puține cuvinte povestește întâmplarea uluitoare: „Fiind orb, acum văd”. Tot așa, cei ce au primit lumina ochilor sufletești, cei ce au fost luminați cu adevărul Evangheliei și cu harul mântuitor, nu sunt în stare să expună cu de-amănuntul în ce fel și prin ce tainice mijloace asupra sufletelor lor s-a întâmplat acea schimbare fericită. Ei simt numai atât: că, prin lucrarea tainică a Duhului Sfânt, ei au văzut adevărata lumină. Ei simt că: *„Au fost întuneric, iar acum sunt lumină în Domnul”* (Ef 5, 8). Ei simt că duceau o viață lumească, trupească și păcătoasă, iar acum trăiesc într-o atmosferă duhovnicească, plină de bucurii și de lumină.

Dar, precum un judecător instructor în tribunal încearcă, prin multe întrebări, să încurce pe martori și nu omit niciun cuvânt, care ar putea folosi scopului lor, așa au făcut și anchetatorii fostului orb. Deoarece își dădeau seama cât de puternic era adevărul pe care omul acela îl susținea: *„îi zic lui iarăși: ce ți-a făcut, cum a deschis ochii”* (v. 26). Sinedriștii încearcă să pară nebiruiți de răspunsurile înțelepte ale orbului și să rămână astfel judecător anchetator. Și totuși, lucrul pe care voiau să-l evite, li s-a întâmplat. Căci fostul orb: *„Le-a răspuns; v-am spus odată și n-ați auzit? De ce vreți să mai auziți odată? Nu cumva vreți și voi să vă faceți ucenicii Lui”* (v. 27). Luminat de Dumnezeu, orbul și-a dat seama că noua întrebare dovedea neputința fariseilor și, în loc să răspundă, acum orbul îi întreabă. În loc să se intimideze, stă cu îndrăzneală împotriva conducătorilor nelegiuți, care încercau cu orice chip să facă din noapte zi. A doua întrebare a orbului, plină de ironie, este de neimitat! V-am spus odată și n-ați auzit? Oare ați

asurzit? Ori vreți să vă faceți și voi ucenici ai Lui? Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „*vezi îndrăzneala aceluia față de cărturari și farisei? Atât de puternic este adevărul, atât de neputincioasă este minciuna. Adevărul înalță pe cei care îl află, îi face strălucitori. Minciuna în schimb, chiar dacă cei ce o spun sunt puternicii zilei, îi arată slabi*”. Orbul știa prea bine că pe farisei îi va mânia grozav întrebarea lui, de nu cumva vor să devină ucenici ai lui Iisus, dar le-o pune anume, vrând să-i întărească și mai mult. Aceasta dovedește că sufletul orbului se făcuse îndrăzneț și înaripat și se înălțase mult peste nebunia fariseilor. Dar în același timp arăta și marea demnitate a lui Hristos.

Totdeauna se întâmplă așa, cei ce fac cu propria lor voință și închid ochii ca să nu vadă adevărul, se fac de râs, mai cu seamă în fața oamenilor sărmani și neînsemnați, cum s-a întâmplat și cu fariseii în fața orbului. Vedem că ei își pierd avantajul de a cunoaște mai adânc adevărul, ba își pierd și mântuirea. Și iată atunci, acei conducători nedemni, după ce au pierdut orice alt mijloc de a se împotrivi duhului înțelepciunii, cu care îi muștra orbul cel luminat de Dumnezeu, recurg la mijloace josnice și urâte: „*L-au ocărât deci și i-au spus: tu ești ucenic al Aceluia, noi însă suntem ucenicii lui Moise*” (v. 28). L-au ocărât deci și l-au certat pe fostul orb, fiindcă se făcuse ucenic al Lui Hristos, iar ei se mândreau că, fiind ucenicii lui Moise, nu au nevoie de alt învățător. Ei, nenorociții, își închipuiau că este un lucru josnic să fii ucenic al lui Hristos.

Dar lucrul cel mai trist este că la fel își închipuie, în ușurătatea lor, și oameni care se numesc creștini. Ei cred că, dacă trăiesc ca adevărați creștini și ca niște ucenici ai lui Hristos, decad din poziția lor. De aceea ei evită orice îndatorire care i-ar arăta că sunt creștini și batjocoresc pe cunoscuții lor care vor să devină creștini cu adevărat. Dar nebunia cea mai mare este ca omul să dea atenție unor astfel de idei și concepții, care vin de la lumea cea oarbă și răătăcită și să se lepede de adevărata cinste, aceea de a fi creștini. Să caute „*slava în rușine și să piardă adevărata slavă*”. De altfel, anchetatorii

orbului încearcă să îndreptățească oarecum tăgada lor cea oarbă. Ei zic: „*Noi știm că Moise a vorbit cu Dumnezeu, dar pe Acesta nu-L știm de unde este*” (v. 29). Noi știm, zic ei, foarte bine că Moise a vorbit cu Dumnezeu, dar pe Hristos nu-L știm de unde este. Totuși, cea mai comună logică ar deduce că, deoarece Dumnezeu a vorbit cu Moise, nu urmează neapărat că un învățător făcător de minuni și nepătat este un păcătos. Moise, prin care Dumnezeu a vorbit, proorocise limpede și hotărât israelitenilor și mai cu seamă conducătorilor lor, care se îndeletniceau cu studiul Legii, că „*va ridica Domnul Dumnezeul tău un prooroc ca mine dintre frații tăi, pe acela să-l ascultați*” (Deut 18, 15). Hristos dăduse toate dovezile că despre dânsul vorbește Moise în proorocia aceasta.

Așadar, fariseii, cu pretenția lor că țin de Moise, de fapt se leapădă și de Moise și de Hristos. De aceea Domnul, cu altă ocazie, i-a muștrat, zicându-le: „Dacă ați crede în Moise, ați crede și în Mine: căci despre Mine a scris el” (In 5, 46).

„*Pe Acesta nu-L știm de unde este*”. Cu acest cuvânt disprețuitor, ca și cum le-ar fi și silă să pronunțe chiar și numele Domnului, vorbesc fariseii despre Mântuitorul. Cu dispreț vorbesc nevrednicii păstori ai lui Israel despre Marele Păstor al oilor. Dar cum să nu-L cunoască de unde vine? Ei înșiși, cu puține zile înainte, afirmaseră tocmai contrariul, zicând despre Domnul: „*Pe Acesta Îl știm de unde este*” (In 7, 27).

Ei mărturisesc sau tăgăduiesc cunoștințele despre Hristos, conform cu interesele lor cele nelegiuite. De altfel, dacă nu-L cunosc, greșeala este toată de partea lor, fiindcă pe atunci cu toții așteptau pe Mesia, iar cei dintâi Îl așteptau ei, cei ce ședeau pe locurile cele mai înalte ale lui Israel. Ei trebuia să-L fi recunoscut, după locul nașterii Sale, după învățătura Sa, după minunile Sale, după viața Sa. Dar ura și egoismul lor cel necruțător orbea mintea lor, așa încât au rămas lipiți în neclintita lor necredință. Este un fenomen general, faptul că cei care de bună voie rămân în întunericul păcatului, nu pot fi, nici atrași la credință, nici

luminați cu învățătura Evangheliei. Căci Hristos îi socotește nevrednici să li se descopere pe Sine sau să le arate adevărul Său.

Musturarea cea înțeleaptă a orbului

Necunoașterea, din pricina căreia mai marii iudeilor credeau că au dreptul să se lepede de Domnul, a dat orbului luminat cel mai bun prilej ca să dovedească cât de neînvățați și de nevrednici conducători spirituali erau ei: „*A răspuns omul și le-a zis: în aceasta constă minunea, că voi nu știți de unde este, dar El mi-a deschis ochii*” (v. 30). Fără frică, neclintit și indiferent la batjocurile lor, fostul orb muștră pe învățătorii și puternicii lui Israel. Este uimitor și paradoxal, zice el, că voi, care aveți pretenția că sunteți învățători înțelepți și vă lăudați că ședeți pe scaunul lui Moise, voi care strecurați țânțarul și cu o grijă scolastică cercetați predaniile bătrânilor, rămâneți în necunoaștință cu privire la acest mare făcător de minuni, care deschide ochii unui orb din naștere. Oare minunea aceasta nu vi se pare o dovadă îndestulătoare a provenienței, a misiunii și a învățăturii Sale? Voi cărora îndeletnicirea cu tâlcuirea legii vă dă întâietate în cunoașterea celor dumnezeiești, cum închideți ochii în fața unei astfel de minuni? De altfel, într-atât a pierit înțelepciunea înțelepților, încât neagă ei evenimente limpezi și indiscutabile? Iată ce este surprinzător!

În adevăr, dacă toate felurile de necredință sunt rele, cel mai rău și mai paradoxal fel de necredință este al acelor care au mijloacele să cunoască adevărul și să experimenteze puterea lui Hristos, dar care, din propria lor voință, se leapădă de Hristos. Din nefericire sunt și astăzi asemenea necredincioși din propria voință. Există oameni deosebit de învățați și înțelepți, care nu au cunoașterea și înțelepciunea cea mai esențială, nu-L cunosc pe Hristos și învățătura Sa. Ei sunt indiferenți la acela spre care „îngerii doresc să privească” (I Ptr 1, 12). Acest lucru îl spune și un filosof din vremurile mai noi: „Știința cunoaște multe

despre substanță, dar nu cunoaște niciun lucru esențial, nu cunoaște scopul vieții omenești”. Unor astfel de înțelepți ai lumii li s-ar putea spune cuvântul orbului: în aceasta constă minunea că voi, – care cunoașteți atâtea lucruri greu de cunoscut și neînțelese de noi ceilalți oameni, dar nesubstanțiale și de mică utilitate, nu cunoașteți un adevăr atât de lesne de cunoscut, substanțial și de mult preț, nu cunoașteți scopul vieții noastre, pe care ni l-a descoperit nouă Hristos.

Cu multă plăcere de sine acești oameni repetă cu orice ocazie: *„Noi suntem persoane cultivate, gânditoare”* și totuși, întrucât nu cunosc pe Hristos, ei nu se deosebesc de poporul incult. În acest capitol esențial al cunoașterii și al evoluției. Lăsăm la o parte ceata atâtor semidocti, care, fiindcă au un avantaj exterior sau cunosc limbi străine, ca să repete în multe limbi aceleași prostii, se arată pe sine ca și cum ar fi culți, persoane dintr-o specie înaltă, dar sunt indiferenți față de Hristos și de adevărul Său. Așadar către toți aceștia am putea zice: în aceasta constă paradoxul, că vorbiți atâtea limbi, dar nu vorbiți limba adevărului, nu cunoașteți izvorul adevărului și al mântuirii.

La ce vă va folosi cunoașterea de limbi străine, atunci când limba va înceta să mai vorbească, iar sufletul vostru se va prezenta înaintea Domnului Judecătorul, fără să se poată apăra cu nicio limbă.

Dar să urmărim pe orbul cel înțelept, în înlănțuirea muștrărilor lui logice. Fiindcă el nu se oprește cu timiditate la neștiința Fariseilor, ci adaugă: *„Ci știm că pe păcătos nu-l ascultă Dumnezeu, dar dacă este cineva evlavios și face voia lui Dumnezeu, pe acela îl ascultă”* (v. 31). La cuvintele viclene ale fariseilor, *„știm că omul acesta nu este de la Dumnezeu”*, înțeleptul orb opune un adevăr foarte cunoscut de toți israelitenii: el zice că minunea este rezultatul rugăciunii pe care Dumnezeu a ascultat-o. Dar Dumnezeu nu primește rugăciunea celui păcătos, ci numai rugăciunea omului cinstitor de Dumnezeu. Prin urmare, minunea săvârșită de Hristos dovedește că rugăciunea Sa a fost ascultată, fiindcă nu era păcătos, ci sfânt. Prin

această îndrăzneală nobilă și cu puterea logicii, fostul orb dovedește conducătorilor necunoscători un adevăr cunoscut și poporului, că adică Dumnezeu nu ascultă pe păcătoși și nu le dă lor puterea trebuitoare ca să săvârșească minuni atât de mari.

Dar aceste cuvinte ale orbului celui înțelept, că adică Dumnezeu nu ascultă pe păcătoși, au nevoie de o lămurire mai generală, ca nu cumva să fie rău înțelese și să producă confuzie în sufletele anumitor creștini. În adevăr, Dumnezeu nu ascultă pe cei păcătoși și lipsiți de evlavie, răzvrățiți împotriva celor dumnezeiești. Nu ascultă pe păcătoșii nepocăiți, pe cei ce persistă cu convingere în păcat. Dar ascultă pe păcătoșii care se pocăiesc și se întorc spre Dumnezeu. Nu numai că ascultă rugăciunile lor, ci îi și primește iarăși cu multă milostivire și duioșie, în starea de fii iubiți.

Pilda vameșului, a fiului risipitor, a oii pierdute, faptul că Domnul a primit cu bucurie pocăința vameșilor și a păcătoșilor, că El ne-a încredințat că a venit să mântuiască pe cel pierdut, toate acestea nu ne îngăduie nicio îndoială că Domnul ascultă rugăciunile păcătoșilor care se pocăiesc. Acest adevăr trebuie să fie bine înțeles de toți creștinii. Fiindcă diavolul, cel iscusit în rele, când îi scapă pe oameni din pricina pocăinței, pe aceia, pe care până acum îi avea în mână, se grăbește să le taie drumul cel bun al întoarcerii. Le bagă în cap ideea că Dumnezeu nu le ascultă rugăciunea pentru că sunt păcătoși. În felul acesta, urătorul de bine îi împiedică să se apropie de Dumnezeu prin rugăciune și îi aruncă în deznădejde, pentru ca să-i poată supune din nou cu ușurință. Așadar, Dumnezeu ascultă rugăciunile păcătoșilor care se pocăiesc.

Dar Dumnezeu ascultă și mai mult rugăciunile „*dacă cineva este cinstitor de Dumnezeu și face voia Lui*”. Cel cu adevărat evlavios, care are un adânc respect față de Dumnezeu și Îl cinstește și Îl iubește, și în practică, împlinește voia lui Dumnezeu, omul acela se face obiectul bunăvoinței speciale a lui Dumnezeu. Pe el îl ascultă Dumnezeu și-l ajută în nevoile sale, îi ascultă cântările de laudă și îi primește

mulțumirile, îi ascultă rugăciunile pentru alții, căci: „Mult poate rugăciunea dreptului, care se lucrează” (Iac 5, 16). Pentru acest fel de oameni se potrivește cuvântul dumnezeiesc: „Ochii Domnului spre cei drepti, cu urechile Lui la rugăciunea lor” (Ps 33, 15).

După ce orbul cel luminat, cu logica lui cea stringentă, a expus prima parte a silogismului său, mai adaugă o parte mai mică. *„Din veac nu s-a auzit ca cineva să fi deschis ochii unui orb din naștere”*. Apoi el trage concluzia de neînlăturat: *„Dacă Acesta nu ar fi de la Dumnezeu, n-ar putea face nimic”* (v. 32-33). Poporul lui Israel văzuse multe minuni. Aceste minuni generațiile de israeliți le citeau în Vechiul Testament. Dar minunea de față era scoasă de tot din rânduială și fără precedent în cursul veacurilor. Nici Moise, nici vreun alt prooroc făcător de minuni, nu a făcut asemenea minune. Prin această minune, puterea și bunătatea lui Dumnezeu a strălucit într-o măsură, cum nu mai văzuseră până atunci oamenii. Minune prin care se creau niște ochi unui orb din naștere! Dacă Iisus Hristos, care făcuse această minune, nu ar fi fost evlavios, virtuos, trimis special al lui Dumnezeu, nu ar fi putut face nici minunea aceasta, nici altele mai mici. Deci Hristos era în chip sigur și de necombătut, trimis de la Dumnezeu și îmbrăcat cu putere dumnezeiască, cu toate că nu se conforma întocmai predaniilor despre sâmbătă, pe care El Însuși le înființase. Iată ce mărturii dădeau despre Mântuitorul realitatea și adevărul, prin gura orbului.

Dar cel care își închide ochii de bunăvoie în fața luminii, chiar dacă ar aprinde un bec de o mie, tot va continua să rămână în întuneric. Tot așa și Sinedriul cel nelegiuit. După ce au văzut că niciun mijloc, din câte au folosit ei, n-a putut clinti convingerea orbului și nu i-a putut orbi mintea, ca s-o facă la fel cu a lor, recurg la un mijloc cu care dușmanii lui Hristos pot întotdeauna afla o biruință ușoară; recurg la violență, la prigoană. *„Au răspuns și i-au zis: te-ai născut tot în păcate și tu ne înveți pe noi? Și l-au dat afară”* (v.

34). Cât timp fariseii din Sinedriu nădăduiseră că orbul se va lepăda de Hristos, ei l-au socotit vrednic de crezare, de aceea l-au și chemat să-l cerceteze de două ori. Dar fiindcă el a mărturisit până la capăt adevărul și a înlăturat, cu logica lui înțeleaptă, sofisticările lor, ca și cum ar fi fost o pânză subțire de păianjen, de aceea sinedriștii, în loc să se mire și mai mult, îl ocărăsc neomenos, îl ocărăsc ca pe un păcătos mare, ca pe un stigmatizat, fiindcă se născuse orb. Dar ceea ce fac ei este un lucru cu totul fără rost, pentru motivele pe care le-am arătat la început. Era și cu totul nedrept. Faptul că ochii orbului au fost luminați prin minune dovedea că el nu fusese stigmatizat ca păcătos, ci era un om întru care a binevoit Dumnezeu. Dar cei orbiți de egoismul și de zădărnicia lor au trecut cu vederea toate acestea și au socotit un lucru mai prejos de demnitatea lor să fie ei instruiți de un sărman fost orb. „*Tu nu ne înveți pe noi*”, zic ei, tu cel incult și neînvățat, un cerșetor sărac, îndrăznești să ne înveți pe noi? Pe noi, înțelepții, învățătorii legii, conducătorii cei mai înalți ai lui Israel!

Iată ce zice limba trufașilor din orice epocă. Întunecați la minte din pricina părerii înalte pe care o au despre ei înșiși, despre cultura lor, despre funcția lor, socotesc sub demnitatea lor să audă adevărul de la niște oameni mai prejos de ei, din punct de vedere lumesc, chiar dacă acel adevăr este spre mântuirea lor.

Bogatul primește cu bucurie banii, nu numai pe cei dăruți de oameni mai presus de el, ci și atunci când îi sunt aduși de oameni mai prejos și foarte săraci. Așadar, de ce n-ar primi și un om cult învățat și cu situație superioară, un adevăr spus, fie și de inferiorii săi? Răspunsul este simplu fiindcă, în realitate, acel om nu este înțelept și cult, ci trufaș și mândru de sine, „*amăgindu-se pe sine*”, după cum zice Apostolul Pavel. Dimpotrivă „cel înțelept ascultă de sfat” (*Pilde* 12, 15), și „cel înțelept cu inima primește poruncile” (*Pilde* 10, 8).

În sfârșit, vrednici pogorători ai necredincioșilor și ai prigonitorilor din toată vremea, sinedriștii „l-au scos pe el afară”. Nu i-au poruncit să

iasă, ci l-au scos cu forța, atâta amărăciune le pricinuisese logica fostului orb, atât au fost de înjosiți, încât au fost cuprinși de mânie nebună. L-au scos afară din încăperile Sinedriului, adică ale lui satana, dar l-au dat afară și din sinagogă. Și astfel, fericitul orb, nu numai că n-a fost vătămat că s-a născut orb, nu numai că n-a fost păgubit de prigoana cea aspră a fariseilor, ci, dimpotrivă, a avut fericirea să devină cel dintâi mărturisitor al lui Hristos. S-a pus în fruntea cetei acelor slujitori ai lui Hristos, care au mărturisit pe Domnul cu îndrăzneală și curaj, în prigoane și primejdii. Pilda sa au urmat-o apoi un șir nesfârșit de nenumărați mărturisitori, înșiruindu-se de-a lungul a douăzeci de veacuri și ajungând până în zilele noastre.

Deoarece necredința cea nebună și-a continuat lucrarea cu o turbare din ce în ce mai mare, a prigonit pe Hristos și adevărul Său, până la moartea pe cruce. A scos din sinagogi pe apostolii adevărului. Și-a cufundat sabia în sângele celor care văzuseră cu ochii lor pe Cuvântul lui Dumnezeu. A înălțat cruci, a ars cuptoare, a înfierbântat unelte de fier, a lăsat fiarele să flămânzească, a întrebuintat toate acestea și alte chinuri, împotriva trupurilor a sute de mii de sfinți, care îmbrățișaseră adevărul. Dar prin toate aceste mijloace, necredința cea rău făcătoare și târătoare pe pământ ca șerpui, n-a izbutit și nici nu va izbuti vreodată să ajungă până la cer, ca să prăbușească de acolo adevărul. Dimpotrivă, ucenicii cei insuflați din cer vor mărturisi adevărul cu voce și mai tare, cu și mai multă îndrăzneală, vor da mărturie despre Hristos, până când adevărul Lui se va înstăpâni pe deplin pe pământ.

Efectul moral al minunii

Cea dintâi persoană pe care martirii și mărturisitorii lui Hristos vor întâlni-o, când se vor urca la ceruri, după mucenicia lor, va fi dătătorul de cununi, Hristos. Dar pe vremea aceea Hristos era pe pământ. De aceea mărturisitorul Său, care fusese orb, pe Domnul Îl întâlnește mai întâi când a fost izgonit din Sinedriu.

Convorbirea lui Hristos cu orbul

„A auzit Iisus că l-au izgonit pe el afară și aflându-l pe el, i-a zis: crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?” (v. 35). Care domnitor pământesc a răsplătit vreodată pe slujitorii săi, precum a răsplătit Hristos pe mărturisitorii Săi? El cunoaște pe toți robii Săi și în mod special pe aceia care suferă în viața aceasta din pricina credinței lor. El pregătește pentru fiecare dintre aceștia o răsplată neprețuită. Pe cât oamenii îi prigonesc pe mărturisitorii lui Hristos și rup relațiile cu ei, pe atât Domnul strânge legăturile Sale cu ei. Cu adevărat sunt fericiți cei ce au un astfel de Prieten, de care lumea întreagă nu poate să-i despartă. Vorbind despre orb, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Evreii l-au izgonit din templu, dar l-a aflat pe el Stăpânul templului. A fost scos din Sinedriul cel ciumat și a aflat izvorul mântuirii. A fost necinstit de cei care nu-L cinsteau pe Hristos, dar s-a făcut cinstit înaintea îngerilor Stăpânului. Acestea sunt cununile de biruință ale adevărului”*. Așa și noi, dacă lăsăm averile aici, aflăm acolo mângâiere. Dacă dăm aici celor necăjiți, vom afla odihnă în ceruri. Dacă vom fi ocărăți pentru Dumnezeu, vom fi cinstiți și aici și acolo.

„Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?”, îl întreabă Domnul pe fostul orb. Înainte de a fi acea minune, Iisus le spusese ucenicilor Săi că lucrarea Sa este să lumineze duhovnicește și să mântuiască pe oameni, prin urmare și pe orb. Dar credința îndrăzneată, pe care orbul o dovedise în fața dușmanilor Domnului îl făcuse vrednic să primească un nou dar. Din minunea făcută, el înțelesese că Făcătorul de minuni, nu numai că nu era un om păcătos, cum se sileau sinedriștii cei nelegiuți să-l facă să creadă, ci că era un prooroc mare. Această cunoaștere i se întregeste acum, când primește informația prețioasă că Cel ce l-a vindecat fusese, nu un simplu prooroc, ci Însuși Mesia, Fiul lui Dumnezeu și Mântuitorul.

Orbul ia la cunoștință că a avut fericirea să intre în legătură specială cu Mesia. De aceea, Domnul îl întreabă: „*Crezi tu în Fiul lui Dumnezeu?*”. Adică ești dispus să crezi în Fiul lui Dumnezeu, când Acesta îți va fi descoperit? Domnul cunoștea deplin adâncurile inimii fostului orb, dar prin întrebarea aceasta El deschide ușa luminii lui Hristos, ca ea să intre în sufletul fostului orb. Prin întrebarea aceasta, Domnul mai arată că El socotește credința orbului ca un lucru foarte important. Căci Domnul, glorificat de nenumărate oștiri de îngeri, prețuiește chiar și credința celui din urmă dintre credincioșii Săi. Pe când noi, oamenii mititei, când ne bucurăm de prețuirea mulțimii, disprețuim cinstea pe care ne-ar da-o oamenii sărmani.

Când fostul orb a auzit întrebarea, a răspuns nerăbdător: „*Cine este, Doamne, ca să cred în El?*” (v. 36). Nu Îl văzuse pe Hristos când îl vindecase, nici nu știa că binefăcătorul său era Fiul lui Dumnezeu. În fața Sinedriului Îl mărturisise deci ca prooroc, întrebarea orbului este ca și când el ar zice Domnului: cred că va veni Hristos. O, și cât aș fi de fericit, dacă aș vedea acea lumină de sus, dacă aș afla cine este și unde este Fiul lui Dumnezeu! Fiindcă aceste cuvinte ale orbului izvorau, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur: „*dintr-un suflet plin de dor, și care căuta cu ardoare*”.

Arhierii și preoții poporului iudeu aveau chemarea să recunoască pe Hristos și să-L arate poporului. Dar ei făceau totul, ca să-L ascundă și să-L facă să nu apară. De atunci încoace, acest lucru, – a arăta pe Hristos poporului, – trebuie să-l facă păstorii și învățătorii lui Hristos. Ei sunt cei ce trebuie să arate poporului pe Mântuitorul și să cheme turma la mântuire. Vai de ei, dacă Îl ascund din ochii poporului, dacă n-au grijă să cheme poporul la lumina Evangheliei și la harul mântuitor al Tainelor lui Hristos, ci, prin tăcerea lor, prin indiferența lor, prin viața lor scandaloasă, lasă poporul în întuneric!

De abia a întrebat orbul cine este Fiul lui Dumnezeu, că îndată Domnul, cel întotdeauna gata să se descopere pe Sine celor ce

doresc să-L cunoască, „*I-a zis lui: L-ai și văzut pe El, și cel ce vorbește cu tine. Acela este*” (v. 37). Nu ai nevoie să mergi departe, ca să afli pe Fiul lui Dumnezeu. Împărăteasa din Saba a făcut o călătorie lungă, ca să-l cunoască pe Solomon și să admire înțelepciunea lui. Dar Hristos este cu mult mai apropiat, decât ne închipuim noi. Cunoștința și legătura cu El este neasemănat mai ușoară decât cunoștința cu așa zișii mai mari ai pământului.

Este de-ajuns ca cei ce vor să intre în legătură cu Domnul, să aibă inimi sincere, care să se întoarcă spre Dânsul cu acel dor, cu care florile primăvăratice își întorc calicele lor către soare. Domnul Se prezintă pe Sine fostului orb în două feluri;

„*L-ai și văzut*”. Nu îți este cu desăvârșire necunoscut. Căci de la El vine darul cel mare, cu care vezi acum nu numai pe oameni, ci și pe însuși dăătorul darului. Cu Acesta și stai de vorbă acum. Căci „*cel ce vorbește cu tine, acela este Fiul lui Dumnezeu*”. Adică Eu, cel ce vorbesc cu tine, sunt Hristos. Fericitule orb! Te-ai învrednicit de marele dar, să primești de la Hristos lumina ochilor. Primește acum un dar încă și mai mare, să vezi fața Lui cea sfântă, care este neasemănat mai luminoasă și mai dătătoare de viață, decât lumina soarelui. Ai aflat și prilejul, încă mai de seamă, să stai de vorbă cu El! Stă de vorbă acum cu un cerșetor sărac... Cine-i? Fiul lui Dumnezeu... Noi considerăm mare cinste dacă reușim să stăm de vorbă cu oamenii sus-puși. Dar gândește-te, iubite cititorule, la ce onoare nespusă te ridici tu când, prin rugăciune, stai de vorbă cu Împăratul împăraților și Stăpânul lumii întregi. Stai de vorbă cu El în fiecare clipă, de câte ori îți înalți mintea în rugăciune, de câte ori deschizi Evanghelia și citești cuvintele Lui, de câte ori ascuți din amvon predicarea cuvântului Său, de câte ori sunteți adunați doi sau trei în numele Său. În toate aceste împrejurări, Domnul informează sufletele celor ce stau de vorbă cu El despre prezența Sa și despre primirea grabnică a rugăciunilor lor.

Și iată, plin de bucurie și de uimire, din pricina darului nou și neașteptat, fostul orb a zis: „*«Cred Doamne, și I s-a închinat Lui»*”

(v. 38). Aici ni se arată treapta cea mai înaltă a luminării treptate, pe care Domnul i-a dat-o fostului orb. Orbul răspunde: „*Cred că Tu ești Fiul lui Dumnezeu*”. Și crezând cu statornicie, mărturisește cu bucurie credința sa. Iar ca să arate că crede în Hristos ca Dumnezeu, a îngenunchiat și I s-a închinat cu adorare. Căci adevărata credință nu poate să nu-și arate adorarea cu smerenie. Cei credincioși caută orice prilej să aducă Domnului închinarea lor. Unde lipsește adorarea, acolo nu este credință adevărată și vie. Dacă în zilele noastre mulți creștini nu simt nevoia să meargă la Sfânta Liturghie, ca să adore pe Hristos; dacă alții aduc tot felul de pretexte și îndreptățiri pentru neglijarea acestei mari îndatoriri, acest lucru provine din faptul că ei nu cred real în Hristos. Fiindcă o credință teoretică și neroditoare de fapt este tot una cu necredința precum un cadavru neînsuflețit nu este un om întreg.

Dialogul dintre Hristos și Farisei

Înainte de acest om, care fusese luminat launtric și căzuse în genunchi închinându-I-se, Domnul arată care trebuie să fie rezultatul general al activității Sale. Și întâmplarea cu orbul era cea mai bună pildă a acestui rezultat. Iar vestirea aceasta au auzit-o și fariseii, care se găseau de față. „*Spre judecată am venit în lumea aceasta, ca cei ce nu văd să vadă, iar cei care văd să fie orbi*” (v. 39). Domnul a venit în lume, nu ca s-o judece și s-o osândească, ci ca s-o lumineze cu adevărul Evangheliei Sale și s-o mântuiască. Dar adevărul Evangheliei este un fel de piatră de încercare, cu care oamenii sunt judecați, sunt despărțiți și li se manifestă dispoziția, caracterul și dorințele lor. Dacă, adică, ei îmbrățișează adevărul și doresc mântuirea, sau dacă, dimpotrivă, rămân în minciună și-și distrug mântuirea cu propria lor voie. În chip foarte firesc, rezultatul acestei judecăți, al acestei încercări, este că acei ce evită lumina Evangheliei de bunăvoie și rămân în întunericul

rătăcirii și al păcatului, aceia devin orbi sufletește, deși văd cu ochii trupului. Ei pățesc asemenea cu cei ce evită lumina soarelui și trăiesc în peșteri întunecate, fără soare, iar de aceea își pierd, cu timpul, lumina ochilor și sănătatea. Neasemănat mai tristă este însă starea acelor care, nu numai că și-au închis ochii în fața luminii evanghelice, dar chiar au prigonit pe Hristos și pe robii Săi. Pentru aceștia, cuvântul Domnului „spre judecată” înseamnă spre mai mare pedeapsă, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Cei ce L-au osândit pe Domnul sunt ei înșiși osândiți.

Conform cu poziția pe care o ia fiecare om față de Hristos, conform cu purtarea lui față de mântuire, va fi hotărâtă starea lui în viața viitoare. Hotărârea Judecătorului la judecata viitoare va menține alegerea și hotărârea pentru viața pe care noi înșine am ales-o aici pe pământ. Dacă am hotărât să fim creștini și să trăim cu adevărat ca niște creștini, această viață se va menține, chemându-ne pe noi Hristos la viața cea fericită lângă El. Dacă am respins adevărul și am trăit departe de Hristos, atunci ne va așeza pentru veșnicie departe de El.

Da, iubite cititor, când auzi că Hristos va veni să judece și să osândească lumea, poate îți vei închipui că Domnul cel preabun, osândind, Își pierde bunătatea. Nicidecum. La judecată, Domnul va menține alegerea și starea pe care omul însuși și le-a lucrat prin propria lui viață, primind sau respingând credința și mântuirea.

Când Domnul zice că a venit în lume ca „*cei ce văd să fie orbi*”, fariseii, care erau de față, au înțeles că vorbea despre ei, căci ei se considerau văzători, luminați, înțelepți. De aceea, Evanghelistul notează: „*Au auzit acestea unul dintre fariseii care erau cu el și i-a zis: oare și noi suntem orbi?*” (v. 40). Ei ziceau: „*adică știm că poporul de rând este orb*”, dar întreabă cu ironie: ne pui și pe noi în rândul orbilor? Pe noi care suntem povățuitorii orbilor, lumina lor în întuneric, rabini înțelepți, învățători ai Legii, noi suntem orbi? Oamenii egoiști și trufași, ca și fariseii, nu primesc adevărul, care le arată starea lor de fapt. Precum nici omul beat nu crede pe cel ce îi spune că e beat și nici

morfinomanul nu înțelege starea lui. Oamenii aceștia, deși veghează adesea și au pricepere ca să înțeleagă mustrarea pe care le-o face propriul lor cuget, nu au și harul să primească mustrarea. Căci, în adevăr, este nevoie de harul lui Dumnezeu și de smerenie, pentru ca omul să poată primi mustrări și observații spre mântuirea sa.

La întrebarea ironică a fariseilor, Domnul a dat imediat un răspuns uimitor care însă nu i-a convins pe oamenii aceia, care aveau scopul să nu se lase convinși. Însă i-a amuțit: „*dacă ați fi orbi, n-ați avea păcate. Dar acum ziceți: «noi vedem». De aceea păcatul rămâne asupra voastră*” (v. 41). Se făceau fariseii că ei nu sunt orbi, ca oamenii din popor, ci, dimpotrivă, sunt luminați și sunt în stare să povățuiască pe alții. Dar tocmai această laudă era spre rușinea lor. Căci dacă ar fi fost orbi, adică ar fi trăit în întunericul neștiinței, păcatele lor n-ar fi fost atât de mari.

Dacă ei ar fi fost ca închinătorii de idoli și ca mulți dintre oamenii sărmani din poporul care le era supus, vina lor n-ar fi fost atât de mare. Ba n-ar fi avut nici-o vină căci, fiind conștienți de neștiința lor, ar fi căutat un povățuitor, ar fi aflat și ar fi urmat pe Iisus, singurul povățuitor și vindecător al celor orbi. Și așa, ei ar fi trecut din starea de neștiință și de păcat, la starea de har și de dreptate.

„*Acum însă ziceți că vedeți*”, acum vă credeți tari, credeți că sunteți luminați, că aveți în mână cheia cunoașterii, că voi cunoașteți Legea și Proorocii. Și totuși ați lepădat pe Hristos, la care se referea Legea și Proorocii, ca să luați în stăpânire moștenirea Lui. „Acesta este moștenitorul, veniți să-L omorâm și să stăpânim noi moștenirea lui” (Mt 21, 38). De aceea păcatul vostru este de nelecuit și starea voastră este deznădăjduită.

Este în adevăr de un milion de ori mai ușor să se pocăiască și să se mântuiască un mare păcătos, care se știe că este păcătos, decât unul care își închipuie că este neprihănit și sfânt. Nicio boală nu este atât de persistentă, ca nebunia celor egoiști și trufași, care au o viață de vameși și minte de farisei, dar își închipuie că sunt mai buni

decât oricine și că nu au nicio nevoie de povață și de intervenție. Din nefericire, erau mulți astfel de bolnavi în vremea Mântuitorului, printre căpeteniile iudeilor, dar au fost și în toate epocile mulți.

Răspunsul Domnului către farisei, că ei sunt orbi de nelecuit, i-a redus la tăcere pe aceștia și încheie lungul capitol, în care este povestită vindecarea orbului din naștere. Încheind și noi tâlcuirea, atragem luarea aminte a cititorului spre persoanele minunii, care reprezintă caractere ce se găsesc în orice epocă. Orbul este reprezentantul acelor oameni, care s-au născut în întunericul neștiinței, dar care doresc lumina adevărului, o primesc în chip minunat la vremea potrivită, cred în Hristos cu devotament și se manifestă în toată viața lor, ca niște mărturisitori ai Săi.

Părinții orbului reprezintă acele caractere fricoase, care la prima piedică ivită în viața lor, nu numai că nu vor să facă vreo jertfă pentru Hristos, ci se dezinteresează și se leapădă de Hristos și de credință, punându-și interesul numai pentru salvarea neamului lor păcătos, care însă are trecere. Ei rămân lipsiți de bunurile materiale ale vieții acesteia, oricât de puține și de sărace ar fi ele. Iar conducătorii iudeilor sunt reprezentanții egoiștilor și ai trufașilor, ai materialiştilor invidioși și ai prigonitorilor rău intenționați ai adevărului, care își închid cu dinadinsul ochii lor în fața luminii adevărului. Ei întrebuințează poziția lor socială și cunoștințele ca să facă răul. Ei sunt un bici pentru cei evlavioși și drepți. Sunt povățuitori orbi pentru ucenicii lor și îi mână și pe aceștia, și pe ei înșiși, în prăpastia pierzării.

VINDECAREA SURDO-MUTULUI

(Mc 7, 31-37)

Felurite boli, care îngreunează și chinuiesc organismul omului, până ce, în sfârșit, rup legătura trupului cu sufletul și produc moarte, sunt o manifestare a păcatului. Domnul, care a venit în lume ca să mântuiască pe om, a dat o dovadă puternică a bunătății Sale prin minunile cu care a vindecat boli grele, dureroase și învechite. Domnul n-a voit să înlăture, prin minunile Sale, durerea fizică, de care țin și bolile, ci a vrut să atragă pe om către Dumnezeu, ca să-i poată da vindecare și restaurare deplină. Iată o altă boală incurabilă, surzenia unită cu muțenia a acelui biet om, despre care vorbește Sfântul Evanghelist Marcu. Acest om își pierduse posibilitatea de a utiliza două simțuri foarte importante: simțul auzului și al vorbirii. El devenise un fel de animal gânditor. Dar Domnul l-a vindecat prin minune, ca să dovedească încă o dată că El este Mântuitorul, către care trebuia să se întoarcă omul.

Locul și persoana minunii

Locul în care Domnul a săvârșit această minune era hotarul dintre Galileea și Fenicia, unde vindecase și pe fiica îndrăcită a cananeencei. De aceea Sfântul Evanghelist își începe povestirea așa: „Și ieșind iarăși dincolo de hotarele Tirului și ale Sidonului, mergea către marea Galileii, prin mijlocul Decapolei” (v. 31). În locul acela: „I-au adus Lui un surdo-mut și L-au rugat să-Și pună mâna peste el” (v. 32). Surzenia celui nenorocit era totală. Dar, din expresia Evanghelistului, nu reiese clar dacă era și desăvârșit mut, sau dacă era foarte împiedicat la vorbă. Termenul este *anoghilolos*. Se părea că omul putea scoate câteva sunete nedeslușite. Fapt este că boala sa îl făcea incapabil să stea de vorbă, îl lipsea de plăcerea și de folosul pe care ni-l aduc nouă auzul și cuvântul deslușit. De aceea am mai spus că omul era ca un animal gânditor, dar mult mai nefericit decât un animal. Un animal nu gândește și de aceea nu simte durere pentru lipsa vorbirii. Dar o ființă rațională, care nu are organele spre a-și împărtăși ideile prin cuvânt și a primi gândurile altora prin auz, fără îndoială că se chinuiește și suferă.

De aceea, să mulțumim întotdeauna lui Dumnezeu că ne-a dat și ne-a păstrat sănătoase auzul și organele vorbirii și mai ales fiindcă aceste simțuri ne sunt de folos, nu numai pentru viața aceasta, ci și pentru cea viitoare, întrucât „Credința este din auzire, iar auzirea prin cuvântul lui Dumnezeu”, după cum zice dumnezeiescul Pavel (*Rm* 10, 17).

Cei ce au primit darul neprețuit de a cunoaște pe Hristos prin cuvintele predicării, știu bine ce lucru mare este auzul. Și cei ce împărtășesc Evanghelia mântuirii altor suflete și prea măresc pe Dumnezeu prin cuvânt, pot să înțeleagă importanța organelor de vorbire. Evident, de multe ori omul își întrebuințează auzul, nu

pentru cuvintele credinței, ci ca să-și vâre în suflet impresii păcătoase și pierzătoare. Își întrebuințează de multe ori organele vorbirii în așa fel, încât limba i se face „un rău fără astâmpăr, plină de venin aducătoare de moarte”, după cum zice Duhul Sfânt prin Apostolul Iacob (3, 8). În aceste cazuri însă, vina nu este nici a organelor trupului, nici a lui Dumnezeu care ni le-a dat pe acestea, ci vina este a răutății și a păcatului, pe care omul le-a adunat în sufletul său. Omul s-a făcut rob păcatului și își întrebuințează mădularele trupului ca organe pentru păcat. Și câte odată perversiunea și răutatea, nemilostivirea și barbaria omului sunt atât de mari, încât își întrebuințează limba chiar pentru a batjocori și a lua în râs pe bieții surdo-muți neputincioși!

Modul vindecării

A fost de-ajuns o simplă rugămintă, pe care au adresat-o Domnului cei ce însoțeau pe surdo-mut, pentru ca Domnul să facă minunea vindecării. Dar modul în care Domnul a săvârșit-o este cu totul neobișnuit. Mai întâi, vindecarea s-a făcut în particular. Domnul își săvârșea de obicei minunile în public, în fața mulțimilor, ca să nu dea nici cel mai mic motiv de bănuială dușmanilor Săi. Dar în împrejurarea de față, deoarece nu era nicio nevoie să facă minunea în public, iar Domnul evita întotdeauna slava de la oameni, „*l-a luat din mulțime la o parte*”. A îndepărtat pe surdo-mut de mulțime și l-a luat deosebi. În al doilea rând, Domnul întrebuințează niște gesturi neobișnuite și simbolice: „*Și a pus degetele în urechea lui și scuipând, s-a atins de limba lui*” (v. 33). Adică, după ce și-a pus degetele în urechile surdo-mutului, a scuipat și cu degetul înmuiat în scuipat a atins limba aceluia.

Un om întreg la minte desigur nu va susține că aceste gesturi în sine au adus vindecarea. Căci dacă vindecarea ar fi fost așa de

simplă și ușoară, dacă de îndată ce s-ar fi pus un deget în partea exterioară a urechii, ar fi urmat vindecarea deplină și organele din interiorul urechii și-ar fi reluat activitatea, desigur că atunci omul ar fi fost de mult vindecat. Însuși surdo-mutul sau rudele sale nu numai odată își vor fi băgat degetele în urechile lui. Tot așa, dacă degetul ud al unui om, atingând limba, ar fi putut vindeca organele atât de gingașe ale vorbirii, care se află în fundul laringelui, n-ar mai fi existat niciodată muți. Se poate ca degetul și scuipatul Domnului să fi conlucrat la minune, dar au conlucrat numai întrucât erau ale Domnului. În asta constă marea deosebire. Domnul ar fi putut să vindece pe surdo-mutul numai cu cuvântul, dar a întrebuințat la anumiți bolnavi gesturi vizibile atât pentru ca să atragă luarea aminte spre ceea ce avea să facă și să deștepte astfel credința lor, cât și pentru că fiecare mădular al trupului Domnului, până și saliva, avea putere tămăduitoare.

Este foarte important că nici vrăjmașii Domnului n-au îndrăznit să susțină că aceste mijloace erau meșteșug omenesc. Căci medicii otorinolaringologi de astăzi știu că și cele mai ușoare boli ale organelor auzului și vorbirii cer un timp îndelungat și un tratament științific pentru vindecare, cu atât mai mult când organele sunt distruse total. Acestea nici știința înapoiată a epocii aceleia, nici cea progresată de astăzi nu le pot vindeca. Așadar Domnul rămâne singurul și neasemănatul medic. El nu era medic prin meșteșug omenesc, ci prin putere supra-naturală și dumnezeiască. El era făuritorul cel întrupat al organismului omenesc, pe care păcatul îl stricase și pe care El a venit să-l restaureze.

Evanghelistul mai adaugă că Domnul „*privind la cer, a suspinat*” (v. 34). De ce a suspinat? Privirea către cer era o rugăciune fără glas, tainică. Prin această privire, Domnul a dat slavă Părintelui ceresc pentru că L-a făcut mijlocitor între Tatăl și oameni. Domnul invocă mărturia Tatălui, că minunile Sale erau lucruri ale puterii

cerești, pe care le făcea ca Fiu al lui Dumnezeu. Mai era necesară această privire a Domnului către cer, și pentru ca surdo-mutul să vadă că numai din cer trebuie să aștepte vindecarea, pe care nu i-o poate da decât Cel trimis din cer: „Domnul a zis către Moise: cine a dat omului gură și cine face pe om mut sau surd, cu vedere sau orb? Oare nu Eu, Domnul Dumnezeu?” (Ieș 4, 11). Iar ultimul motiv pentru care Domnul și-a ridicat ochii la cer a fost ca medicii din orice vreme să afle că în lucrarea de vindecare trebuie să privească mai cu seamă spre Dumnezeu, să ceară de la El înțelepciune și putere pentru știința lor, și de la El să aștepte rezultatul și vindecarea.

Iar suspinul acela era un semn al milei și al compătimirii pe care o simțea Domnul pentru toate nenorocirile provocate de păcat în viața omenească. Nimeni altul nu cunoștea mai bine grozăvia catastrofei pe care o adusese păcatul în lume. Niciodată o altă persoană n-a simțit atâta dragoste și milostivire pentru omenirea suferindă de pe urma păcatului, cât a simțit Domnul.

La sfârșit, cu autoritatea și cu puterea aceea cu care poruncește numai Creatorul: „*îi zice «Effata», adică, deschide-te*”. Domnul a dat o poruncă atotputernică celor două organe. Să se deschidă urechile și auzul să le vină în mod desăvârșit, să se deschidă buzele și organul de vorbire să-și reia întreaga lui activitate. Adică omul să audă și să vorbească bine. Îi întrebăm pe necredincioșii: care alt medic, nu numai de pe vremea Mântuitorului, când medicina era încă în fașă, ci și dintre medicii vestiți de astăzi, ar îndrăzni să adreseze asemenea poruncă unui surdo-mut și prin ea să-i aducă vindecarea imediată și deplină? Sau nu cumva porunca Domnului a rămas o vorbă goală, care aduce zâmbetul de compătimire al ascultătorilor, cum s-ar întâmpla astăzi, cu porunca? Fie și a celui mai vestit medic? Iată că Sfânta Evanghelie înlătură orice bănuială de acest fel.

Vindecarea imediată

Evangelistul notează că *„îndată i s-au deschis lui urechile și s-a dezlegat legătura limbii lui și vorbea bine”* (v. 35). Prin aceasta se vedește în chip desăvârșit că n-a fost întrebuițat, în cazul acesta, un mijloc natural, un mijloc al meșteșugului omenesc, ci numai puterea supranaturală, minunată și dumnezeiască a refăcut desăvârșit organele auzului și ale vorbirii. Așa că cel ce până în clipa aceea fusese surd și mut, auzea și vorbea bine. El a beneficiat de două daruri preafericite; de la starea de animal, care gândește și suferă, a fost transformat într-un om cuvântător, care își exprimă gândurile prin cuvinte și aude cuvintele altora. Iată unul din daruri. În același timp însă s-a bucurat și de darul că cel dintâi pe care l-a auzit vorbind a fost Hristos. Organele auzului și ale vorbirii i s-au reînnoit și s-au sfințit prin cuvântul și sunetul vocii lui Hristos.

Este o mare fericire că, de atunci încoace, se repetă mereu acea poruncă atotputernică, cea care a deschis acum auzul și limba celui surd și mut. Porunca se repetă către cei surdo-muți la suflet, către oamenii păcătoși, cărora păcatul le-a adus surzenia, ca să nu audă adevărul, și muțenia, ca să nu vorbească cele adevărate și drepte. Către unii ca aceștia Domnul își adresează porunca în mii de feluri și prin mii de întâmplări ale vieții, încercând să facă așa, ca ea să pătrundă în sufletele lor. Dacă nu urmează și efectul, minunat și imediat, aceasta se datorează, nu neputinței poruncii, ci indiferenței păcătosului, a cărui voință Dumnezeu nu o forțează. Dar când păcătosul vrea cu tot dinadinsul să se vindece sufletul său, atunci pentru el, pe moment, piedicile lăuntrice pier, acele piedici care-i astupă auzul sufletului. Atunci însă harul Duhului îndepărtează grozava infirmitate, precum cuvântul Domnului făcuse să dispară infirmitatea surdo-mutului. În orașul Filipi din Macedonia, auziseră și alte femei cuvântarea Apostolului Pavel, dar

n-au vrut să-și vindece surzenia lor sufletească. A auzit cuvântarea apostolului și neguțătoarea de porfiră, Lidia, dar ea a vrut să fie vindecată de surzenia păcatului, și de aceea: „Domnul i-a deschis inima, ca să ia aminte la cele spuse de Pavel” (*Fapte* 16, 14). Acolo unde se întâmplă deschiderea aceasta a inimii, îndată urmează auzirea cu râvnă a cuvântului dumnezeiesc și un interes deosebit pentru adevăr, precum și o ofrandă de rugăciuni de mulțumire și de slavoslovii.

Am spus mai sus că Domnul a luat de o parte pe surdo-mut, ca să evite slava și rumoarea publicului. Acest lucru se dovedește și mai bine din opreliștea pe care le-o dă oamenilor acum: „*Și le-a poruncit lor, să nu spună nimănui*”. Noi, oamenii, chiar dacă nu difuzăm fapta bună pe care o facem, dorim totuși ca alții să o difuzeze. Dar Domnul cel întotdeauna smerit, deși I se cuvine toată lauda, fiindcă este pricina a tot binele, deși nu era expus să cadă în păcatul slavei deșarte sau în plăcerea de a se evidenția, cum suntem noi, totuși El evita cu grijă orice difuzare. Și astfel ne-a dat nouă pildă să evităm orice reclamă cu privire la faptele noastre bune, pildă de smerenie, căci fără smerenie nu există viață virtuoasă și creștinească. Cei ce au simțit bucuria lăuntrică, singuratică, nevinovată și sfântă, pe care o produce facerea de bine ascunsă și nevăzută, nici nu doresc difuzarea și reclama, care sunt ca pleava și sunt expuse la muștrări și la judecată.

Dar, cu toată opreliștea Domnului, „*cu cât El le poruncește lor, cu atât mai mult Îl vesteau și erau uimiți peste măsură, zicând: toate le-a făcut bine și pe surzi i-a făcut să audă și pe muți să vorbească*” (v. 36-37). Ca și leprosul, ca și orbii cei vindecați, care au difuzat minunea cu toată opreliștea lui Hristos, tot așa au făcut și cei care au văzut vindecarea surdo-mutului. Căci faptele bune ale celor smeriți nu pot rămâne multă vreme ascunse, nici cu cele mai transparente învelișuri. Au o lumină atât de pătrunzătoare, încât nu poate fi

umbrită. Nu numai că oamenii au vestit minunea, ci erau și uimiți și printre ei umbla vorba că „*Iisus toate le-a făcut bine*”. De fapt a făcut Domnul bune toate, atât vindecarea acestuia, cât și toate celelalte, pentru care dușmanii Lui Îl acuzau. Le-a făcut Domnul pe toate bine, cu smerenie și cu evlavie și conform Legii. Prin urmare, rămân de rușine cei ce, și atunci, și astăzi, critică faptele Domnului. El toate le-a făcut bune și cu scop bun. Dar vrăjmașii Săi lucrează cu răutate și nebunie, având un scop rău.

Este o epocă fericită, pentru un popor, când oamenii descoperă și propovăduiesc că „Domnul le face toate bune”. Este o mare fericire, când fiecare dintre noi, în fiecare zi se găsește în acea stare limpede încât mărturisește cu convingere că „Domnul le face toate bune”. Dar dacă acest lucru nu este ușor de făcut, să întrebuițăm pentru o mărturisire ca aceasta momentele în care Dumnezeu ne deschide mintea ca să vedem că noi, orice facem, facem nedesăvârșit, cu scop egoist și rău, iar El le face toate bune.

Capitolul IV

VINDECĂRI DE ÎNDRĂCIȚI

Acest capitol al minunilor Domnului poate fi intitulat „*Vindecări de îndrăciți*”, sau de oameni munciți de duhuri rele. Toată activitatea Domnului pe pământ se rezumă la cuvintele, pe care Duhul Sfânt le spune prin Ioan: „Pentru aceasta S-a arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să strice lucrurile diavolului” (1 In 3, 8). Iar lucrul cel mai îngrozitor și mai trist al diavolului este păcatul și urmările lui. Când diavolul se face stăpân pe sufletul omului prin mijlocirea păcatului, atunci diavolul și-a ajuns scopul.

Se știe că duhurile rele, puse în stare de ură și de răutatea lor cea mare, nu ezită nici nu evită influența lor cea răufăcătoare asupra trupurilor omenesti, ci stăpânesc trupurile, producând o stare specială de boală, care aduce mare suferință pentru cel suferind și pentru cei din jurul suferindului. Simptomele unei astfel

de lucrări răufăcătoare asupra trupului erau atât de evidente și cunoscute printre iudeii de pe vremea Domnului, încât vindecarea nefericiților îndrăciți și liniștirea lor mentală este o dovadă sigură a facerii de minuni a Domnului și a puterii Sale dumnezeiești. El putea să liniștească neorânduiala trupească și sufletească, pe care le-o cauzau dracii celui pe care îl stăpâneau. Capitolul acesta este plin de învățături, nu numai pentru motivul pentru care îndeobște sunt pline de învățături faptele Domnului, ci și fiindcă din lucrarea dracilor asupra sufletului omenesc avem prilejul să cunoaștem mai bine influența lor rea, pe care mulți n-o cunosc.

VINDECAREA ÎNDRĂCITULUI DIN CAPERNAUM

(Mc 1, 21-28; Lc 4, 31-37)

Propovăduirea Domnului în Capernaum

Sfântul Evanghelist Marcu vorbește în introducere despre predicarea Domnului în Capernaum și despre impresia produsă de predică: „*Și a mers la Capernaum. Și îndată intrând, sâmbăta, în sinagogă, îi învăța. Și erau uimiți de învățătura Lui, căci îi învăța ca unul care are putere, nu ca cărturarii lor*” (v. 21-22). Prin cuvântul *îndată* se arată că Domnul a spus și atunci după cum spusese și altădată: „Mâncarea Mea este să fac voia Celui ce M-a trimis să împlinesc lucrul Lui” (In 4, 34). Domnul își începe numaidecât lucrarea Sa. Căci cei ce-și dau seama cât de mare este lucrul pe care îl au de dus la capăt și cât de scurt este timpul acestei vieți, nu lasă să se piardă nicio ocazie. Învățătura Domnului era cu totul superioară și neasemănată. Cărturarii și fariseii, învățători de lege ai poporului evreu, vorbeau după tipic și în datoria slujbei lor, cu

acel interes care caută ostentația înțelepciunii. Ei despărteau litera de duh. Nu aveau nicio legătură lăuntrică cu adevărurile pe care le predau poporului, nu le scoteau din comoara inimii lor, nu simțeau pentru aceste adevăruri niciun atașament, nu erau convinși de ele, nu le cunoșteau din experiența vieții. De aceea nu aveau asupra poporului nicio autoritate, nici putere de adevărați învățători. Chiar dacă prin meșteșugul vorbirii izbuteau să-și atragă respectul poporului, până la urmă se trădau totuși singuri. La fel se întâmplă cu orice vestitor al adevărului dumnezeiesc care nu reușește să facă o avuție a sa personală din adevărurile propovăduite de el.

Domnul însă era cu totul dimpotrivă. El învăța ca Unul care avea putere dumnezeiască, nu numai fiindcă avea conștiința că este singurul dătător de lege, nu numai fiindcă învățăturile ieșeau din comoara inimii Sale și din experiența personală a vieții Sale, ci și fiindcă El era izvorul adevărului, adevărul personificat, care se împărtășea oamenilor cu toată autoritatea și puterea dumnezeiască. De aceea era uimit poporul când asculta învățătura Domnului. Uimirea aceasta era comună tuturor, chiar și acelora care nu aveau de gând să se folosească din cuvintele Domnului. Căci înșiși necredincioșii admiră adesea puterea și căldura cu care vorbește câte un vestitor al Evangheliei și înțelege că vorbește din convingere. Iar cei care îmbrățișează adevărul, merg din uimire în uimire. Cu cât ascultă mai mult, cu atât descoperă lucruri mai vrednice de auzit și de admirat.

Minunea

Iată că Domnul pecetluiește învățătura Sa cea minunată din ziua aceea printr-o minune, care este ca o tâlcuire a scopului final al acestei învățături. Căci scopul învățăturii Domnului este nimicirea puterii lui satana asupra omului. „Și era în sinagoga lor

un om care avea duh necurat” (v. 23). Acest om era stăpânit de un duh rău. Sfântul Evanghelist Luca zice că era „*Duhul diavolului necurat*”. Acest duh avea stăpânire peste trupul și peste rațiunea celui om. Iar diavolul acela este numit *necurat*, deoarece dracii, întrucât se lepădaseră de Dumnezeu, pierduseră cu totul curătenia firii îngerești și se făcuseră izvor a toată necurăția, întinăciunea și răutatea, târându-se numai în noroiul răutății. Ei murdăresc, întinează și fac necurate sufletele oamenilor, care primesc de la ei idei întinate și dorințe necurate, cu care dracii îi momesc.

Dar cum se face că acest îndrăcit se găsea în sinagogă? Poate fiindcă și oamenii aceștia nefericiți, în ceasurile lor rare de cumințenie și de calm, simt nevoia să se roage sau poate fiindcă dracul voia să pună piedică rugăciunii celorlalți oameni din Biserică. De îndată ce îndrăcitul a zărit pe Domnul, „*a strigat zicând: lasă, ce este între noi și tine, Iisuse Nazarinene? Ai venit ca să ne pierzi? Știm cine ești. Sfântul lui Dumnezeu*” (v. 24). Omul acela a strigat cu putere, ca unul aflat într-o groază mare și într-o agonie, dorind să nu fie izgonit din locuința sa. Prezența Domnului cauzează groază dracilor deoarece și ei „cred și se cutremură”, zice Sfântul Iacob (2, 19). Se cutremură și se îngrozesc, dar nu nădăjduiesc mântuirea, nu se pocăiesc, rămân statornici în rău, ca și acei oameni care merg la pierzanie în chip hotărât.

Dar ce zicea dracul? *Lasă*, adică lasă-mă pe mine. El înțelegea că de acum nu va mai putea să stea locului, fiindcă Domnul avea puterea să pună capăt tiraniei în care diavolul ținea zidirea lui Dumnezeu. Și întrebă dracul cu frică: „*Ai venit să ne tulburi în folosirea unei averi câștigate de noi? Ai venit să ne trimiți la pierzare și în prăpastia osândei?*” În aceasta constă mărimea nefericirii dracilor, că ei rămân în răzvrătire, deși știu bine că răzvrătirea îi va duce la pierzare. „*Ce este comun între noi și Tine?*”, adaugă dracul. Ce legătură este între noi și tine? Firește, nu este nicio legătură

între Sfântul lui Dumnezeu și duhul cel necurat, nicio apropiere, niciun armistițiu nu este, „nicio învoire între Hristos și Veliar” (II Cor 6, 15). Din aceste cuvinte ale duhului celui rău, care arată că Îl urăște pe Hristos, fiindcă este Sfântul lui Dumnezeu, și se tem de El, se poate tâlcui și starea omului păcătos. Păcătosul zice către Dumnezeu; „înlătură de la mine, nu vreau să cunosc căile Tale” (Iov 21, 14). Iar celor evlavioși pe care îi urăște și îi îndepărtează, deși aceștia nu-i dau niciun prilej, păcătosul le-ar scoate și ochii. Este antiteza desăvârșită și firească între cele două duhuri, între cele două minți, antiteza dintre rău și bine.

Bănuiala pe care duhul necurat și-o exprimă prin gura îndrăcitului, că adică Iisus Nazarineanul a venit ca să osândească la pierzare duhurile rele, este o dovadă irefutabilă că duhul rău vorbește. Căci era cu neputință ca un om lovit de demență obișnuită să discearnă lucrarea lui Mesia, să discearnă că El este Judecătorul care va zdrobi capul șarpelui celui vechi. Dar Mântuitorul venise pe pământ tocmai ca să răstoarne stăpânirea dracilor, împărtaşind harul său credincioșilor și întărindu-i, ca să se poată împotrivi meșteșugirilor drăcești și să scape de cursele dracilor. Domnul n-a supus pe draci la altă pedeapsă în viața aceasta. I-a lăsat să lucreze lucrarea lor cea vicleană și rea, prin ispite și prin îndemnuri spre păcat. Dar în același timp, i-a făcut de rușine în fața credincioșilor, până când vor fi rușinați și osândiți definitiv și veșnic, în ziua judecății de obște.

Duhul rău mărturisește că Hristos este Sfântul lui Dumnezeu, din două motive; mai întâi fiindcă duhurile rele sunt stăpânite în egală măsură de răutate și de frică. Deci când sunt tulburate, ele mărturisesc adevărul fără voia lor, precum fac și oamenii răi, când sunt stăpâniți de teamă sau de confuzie. În al doilea rând, fiindcă vicleanul nu stă la îndoială să întrebuițeze și adevărul, când este vorba să-și ajungă scopul, când este vorba să-și atragă încrederea

oamenilor pe care vrea să-i rățăcească în pierzare. Dovadă ne stă mărturia pe care a dat-o despre Apostolul Pavel acea îndrăcită din Filipi, pe care apoi Pavel a slobozit-o de demon, fiindcă nu voia mărturie de la cel viclean (vezi *Fap* 16, 16-18). De aceea creștinii nu trebuie să acorde încredere diferitelor meșteșugiri ale spiritismului, pe care cel rău le întrebuințează ca să-i rățăcească, chiar dacă uneori prin spiritism ni se spun unele adevăruri. Să nu se încreadă creștinul nici în ghicitori, nici în vise, prin care foarte adesea îi rățăcește vicleanul.

Dar în zadar striga duhul necurat *lasă*. Puterea lui trebuia să fie izgonită și acel nefericit om care-i fusese supus, trebuia slobozit. De aceea: „*L-a certat Iisus zicând: taci și ieși din el*” (v. 25). L-a certat cu putere și cu pornirea pe care numai atotputernicul o are asupra acestor duhuri. L-a certat pentru îndrăzneala și nerușinarea lui și i-a zis: ține-ți gura, gura ta cea murdară. Nu îngădui necurăției să scoată din gură o mărturie atât de sfântă. Te socotesc cu desăvârșire nevrednic să pronunți numele Meu, pe care nu au dreptul să-l spună decât duhurile curate și supuse lui Dumnezeu.

Acest înțeles îl avea mustrea aspră a Domnului către draci. Fiindcă Domnul nu primește o mărturie care vine de la cel viclean și este întrebuințată ca mijloc de înșelăciune. Nu primește Domnul mărturie din buzele care „*scot cele rele din comoara cea rea a inimii*” uscate și nepocăite.

I-a poruncit Domnul duhului să iasă din cel îndrăcit și să întrerupă activitatea lui cea rea, îndepărtându-se. Iar diavolul nu putea rezista acestei porunci. Fiindcă diavolul într-adevăr cauzează nespusă tulburare și tiranie în cei îndrăciți, dar poate să facă acest lucru numai fiindcă Domnul lasă pe om în această stare. Altfel, fără îngăduința lui Dumnezeu, diavolul nu ar avea dreptul să intre nici măcar în porci, după cum vom vedea în alt loc. Deci: „*A ieșit duhul cel necurat scuturându-l și strigând cu glas mare*” (v. 26). După

ce a făcut și ultima răutate, scuturându-l pe bolnav și strigând, diavolul a ieșit din el. Prin aceste ultime isprăvi ale lui, duhul dădea încă o dovadă a răutății lui nelegiuite. Pe când fapăturile cele bune se împacă desăvârșit, chiar dacă mai înainte au fost tulburate, când sunt în prezența Domnului, duhurile rele și oamenii răi, care au copiat răutatea dracilor, se tulbură și mai mult în prezența lui Hristos. Iar diavolul a strigat cu gura mare, fie pentru a da impresie că este foarte cutremurător și înfricoșător, fie ca să arate că este nedreptățit de Domnul și că Domnul îl lipsește de agoniseala lui.

Impresia lăsată de minune

O asemenea minune a produs o impresie foarte mare și adâncă asupra poporului din sinagogă. *„Și s-au spăimântat toți, încât se întrebau între ei zicând: ce este aceasta? Învățătură nouă și cu putere, căci și duhurilor necurate le poruncește și I se supun”* (v. 27). Erau cuprinși de teamă și de uimire, de aceea se întrebau între ei și ziceau: ce minune mare se face aici? Cât de nemaipomenită și de nesperată este învățătura aceasta a acestui bărbat! Trebuie să fie cu totul dumnezeiască autoritatea învățăturii Sale și de nebiruit puterea care îi silește și pe draci să se supună.

Urmarea logică a întrebărilor puse de locuitorii din Capernaum era că, deoarece Iisus avea atâta stăpânire asupra duhurilor, o avea desigur și asupra oamenilor. Noi tragem de aici concluzia că trebuie să ne supunem Domnului, nu de silă, ci de bunăvoie și slobozi. Dar din nefericire poporul de atunci n-a ajuns la această concluzie logică. Fiindcă ei nu L-au urmat pe Hristos până la sfârșit, ci s-au smintit și s-au îndepărtat, când El le-a spus că nu pot trăi „dacă nu mănâncă trupul Fiului Omului și nu beau sângele Lui” (In 6, 53), adică dacă nu se fac credincioși și devotați robi ai Săi și nu se împărtășesc cu Sfânta Taină a Cuminecăturii. Totuși,

în întâmplarea cu îndrăcitul, mirarea poporului din Capernaum l-a făcut să răspândească vestea despre minune: „*A ieșit vestea despre El îndată, în toată împrejurimea Galileii*” (v. 28). Vestirea minunii era dusă din gură în gură, încât vestea despre Iisus a fost repede cunoscută în toată Galileea. Și fiindcă această minune s-a întâmplat la începutul activității mesianice a Domnului, răspândirea faimei Lui a fost un mijloc de pregătire, pentru galileeni, ca să creadă în Mesia. Minunile Domnului au avut și au această țintă. Ele nu sunt simple binefaceri făcute pentru oamenii singuratici, ci sunt făcute cu scopul ca să atragă la mântuire pe cei care, în fiecare vreme, doresc mântuirea. Cu acest scop au fost scrise minunile Domnului în Evanghelii. Nu numai ca niște relatări de evenimente istorice, ci ca să atragă sufletele către Domnul. Au fost scrise ca să ne informeze despre autoritatea Lui desăvârșită asupra întregii zidiri, despre atotputernicia lui, despre dragostea și milostivirea Lui pentru omenirea care este în suferință morală și fizică. Aflând noi aceste lucruri, să scăpăm cu credința la Domnul, ca să primim vindecarea minunată a sufletelor noastre. Să primim sănătatea morală, har și putere, prin care vom ajunge la scopul nostru final și ne vom arăta fii ai Domnului și moștenitori ai împărăției Sale.

VINDECAREA ÎNDRĂCITULUI MUT ȘI ORB

(Mt 12, 22-37)

Minunea pe care urmează să o tâlcuim acum are o deosebită importanță căci, pe de o parte, a dat prilej fariseilor să-și manifeste patima cea grea, pe care o sălășluisse satana în sufletele lor și să scoată din comoara inimilor lor blasfemia împotriva Duhului Sfânt, cea aducătoare de moarte, iar pe de altă parte a provocat un răspuns al Domnului de o importanță extraordinară, răspuns formând el însuși o minune veșnică, prin înălțimea, frumusețea și puterea lui. Dar răspunsul acesta al Domnului caracterizează cum trebuie și gravitatea păcatului celui mare și explică întâmplările asemănătoare de astăzi.

Slobozirea prin minune

Sfântul Evanghelist întrebuințează numai câteva cuvinte pentru expunerea minunii. Fiindcă se grăbește să denunțe păcatul de moarte al fariseilor, El zice: „*Atunci i-a fost adus un îndrăcit orb și*

mut și l-a vindecat pe el, încât orbul și mutul vedea și vorbea” (v. 22). Starea acestui biet om era foarte dureroasă: duhul cel rău îi nimicise organe de simț foarte importante, îl făcuse orb și mut, așa că nu putea nicidecum să comunice cu alți oameni. Nu putea comunica nici cu Dumnezeu, deoarece căile credinței, văzul și auzul, îi erau întrerupte. Și totuși, este mai tristă cu mult starea acelor care au toate simțurile sănătoase, dar lasă pe satana să-i orbească și să-i amuțească la suflet încât nu văd lucrurile lui Dumnezeu și nu aud glasul Său.

Abia l-au adus pe acest om nenorocit în fața Sa, Domnul l-a și vindecat. Cel care, până în clipa aceea, era străin de lumea din jur și se mișca de colo colo ca un lucru mobil, s-a făcut dintr-odată un om cuvântător și văzător, care nu mai păstra nicio urmă a suferinței sale trecute. De îndată ce au încetat cauzele, pe moment au încetat și efectele, de îndată ce dracul a fost silit să libereze nervii organelor de simț, imediat acei nervi și-au reluat la perfecție funcțiunea lor. Aceeași minune se lucrează și în sufletul celor mântuiți de Domnul în toată vremea. Când harul dumnezeiesc scoate duhul răutății și al păcatului, sufletul își dobândește facultățile sale, care mai înainte erau rău întrebuințate sau stricate.

De aici înainte omul mântuit gândește drept, dorește cele serioase, drepte și plăcute lui Dumnezeu vrea cele ce sunt după voia divină, este mânat pe căi noi, drepte și virtuose. Ochii, atât cei trupești, cât și cei sufletești se deschid acum, și omul vede adevărul și bunătatea dumnezeiască, iar buzele i se mișcă spre mărturisirea și slăvirea numelui lui Hristos. În consecință, minunea aceasta a vindecării îndrăcitului orb și mut a tăcut o impresie surprinzătoare asupra poporului: *„Se mirau mulțimile toate, zicând: nu este oare Acesta ful lui David”* (v. 23). Poporul care era mai puțin cultivat și mai puțin stricat decât fariseii își dă seama că faptele lui Iisus sunt fapte de Mesia, fapte de Mântuitor, căci Mesia trebuia să fie

coborâtor din David, după făgăduința lui Dumnezeu. De aceea se întreabă unii pe alții nu cumva este acesta Fiul lui David, Mesia?

Dar la această întrebare nu i s-a dat poporului niciun răspuns, pentru ca nu cumva curiozitatea lor să ducă la o informație și convingere sigură. Este un fapt îndeobște cunoscut că o mică parte din popor credea nestrămutat că Iisus este Mântuitorul și se grăbea să-I predea sufletele lor. Dar restul poporului rămânea în acea nesiguranță, care stăpânește orice suflet, atunci când nu vrea să primească și să urmeze adevărul. Și astăzi se întâmplă de multe ori că unii sunt zguduiți puternic de dovezile și de forța adevărului creștin și își propun să trezească în sufletul lor întrebări și nedumerire, la care se va găsi un răspuns și o afirmare îndestulătoare. Din nefericire însă, ei se grăbesc să pună capăt acestor cerințe ale conștiinței lor. Căci viața lor păcătoasă, interesele lor cele nelegiuite nu se potrivesc cu glasul adevărului și al conștiinței. Adevărul creștin pretinde schimbarea vieții, iar ei nu sunt dispuși să se schimbe. Și rămân în minciună. Și se silesc să afle niște apărători răi ai minciunii ca să astupe orice glas lăuntric al conștiinței sub minciună.

Hula fariseilor

Iată însă și o altă categorie de iudei. Fariseii, care nu numai că își înăbușeau orice mișcare a sufletului lor către adevăr, ci, mai mult, susțineau o luptă sistematică împotriva izvorului adevărului, împotriva lui Iisus. Așadar: „*Fariseii auzind, ziceau: Acesta nu scoate pe draci decât cu căpetenia dracilor, cu Belzebul*” (v. 24). Când au văzut mirarea poporului și au auzit pe unii întrebându-se dacă nu cumva Iisus este Mesia, s-au temut că poporul va urma pe Mesia. Prin urmare ei își vor pierde vaza și vor fi disprețuiți. Așadar, ura lor împotriva Domnului, care umpluse sufletele lor, a izbucnit acum.

Vechea pizmă și ură a lui Saul împotriva lui David s-a transplantat în sufletele fariseilor, urmașii lui Saul, împotriva lui Iisus Hristos, urmașul lui David (cf. *Regi* 18, 7-8). Iar din comoara inimii lor, ei au scos hula cea mai grozavă împotriva Domnului că El scoate pe draci nu cu putere dumnezeiască ci cu Belzebul, căpetenia dracilor. Mai întâi e de observat că fariseii nu binevoiesc să pronunțe nici măcar numele Domnului, acel nume, despre care Duhul Sfânt spusese că este „*mir vărsat*”. Fariseii îl numesc pe Domnul cu mare dispreț *acesta, ăsta*. Nevrednice sunt buzele oamenilor urători și hulitori să pronunțe acest nume. Când într-un suflet se află antipatie, dușmănie, ură, gura refuză să pronunțe numele persoanei urâte. Omul îi pune acelei persoane: *ăsta*. Iubite cititor, ia aminte la acest lucru. Când îți e greu să pronunți numele unei alte persoane, cercetează-ți sufletul și vei descoperi că este otrăvit de antipatie împotriva acelei persoane și de aceea refuză buzele să pronunțe numele lui.

Fariseii – o cât ar dori s-o facă –, nu îndrăznesc să nege minunea. Realitatea îi constrânge s-o primească, căci era limpede ca lumina zilei. Dar ei vor să evite concluzia trasă de popor de minune, că Iisus este Fiul lui David. Mesia, care scoate pe draci cu puterea lui Dumnezeu. Ca ultim refugiu, fariseii recurg la o hulă nemaiauzită, că adică Domnul scoate pe draci cu puterea lui Belzebul, prin mijlocirea legăturilor pe care le are cu satana. Spun adică fariseii că este un acord și o înțelegere între Hristos și satana. Dar pentru ca oamenii să nu înțeleagă această legătură tainică, Hristos mântuiește pe îndrăciți prin puterea lui satana! S-ar putea înțelege cuvintele fariseilor și în felul următor: Domnul, în virtutea înțelegerii pe care a făcut-o cu căpetenia dracilor, are putere asupra dracilor mai mici și așa îi scoate afară.

Niciodată vreo calomnie n-a fost atât de mincinoasă, nerușinată, rea și nebună, ca aceasta pe care vicleanul o insuflase în farisei, ascultătorii săi, ca să calomnieze pe prigonitorul dracilor.

Dați-vă bine seama ce înseamnă să zică fariseii că Cel singur adevărat a pactizat cu izvorul minciunii, Cel unul sfânt are legături cu cel stricat și necurat, ca să înșele lumea. Fariseii au pus la cale această calomnie, ca să evite acea concluzie, cea mai adevărată și aducătoare de mântuire. Dar să nu ne mirăm peste măsură de răutatea fariseilor. Cei care, în orice vreme, au urât adevărul și virtutea și vor să rămână în întunericul minciunii și al păcatului, își cauterizează conștiința cu rătăcirile cele mai nebunești și stricătoare. Ei împărtășesc aceste rătăcirii celor de un fel cu ei, ca să se întărească unii pe alții în răutate, și astfel să rămână niște necredincioși și niște stricați fără leac.

Înlăturarea acuzației hulitoare

Fariseii n-au îndrăznit să exprime cu voce tare și pe față hulele acestea, ci și le împărtășeau aparte între ei. De aceea Sfântul Evanghelist zice: „*Cunoscând Iisus gândurile lor, le-a zis*”. Deși acuzația fariseilor era cu totul fără rost și nerușinată, totuși cunoscătorul de inimi, Domnul, care cunoștea cu de-amănuntul gândurile lor, răspunde și se apără cu toată liniștea și blândețea. Cea mai îngrozitoare hulă fusese rostită înaintea Lui. Și totuși, câtă nepătimire la Domnul! Iar răspunsul Său este cu prisosință convingător, se bazează pe dovezile cele mai logice și mai irefutabile, ca să amuțească gura oricărui hulitor. Trei sunt dovezile sigure cu care Domnul dovedește hula nebună, irațională și grozavă a acuzării fariseilor. Mai întâi, că satana nu poate să încheie o alianță care l-ar pierde tot pe el. Domnul zice: „*Orice împărăție care se dezbină în ea, se pustiește, și orice cetate sau casă care se dezbină înăuntru, nu va subsista. Și dacă satana scoate afară pe satana, s-a dezbinat întru sine, deci cum va mai sta împărăția lui?*” (v. 25-26). Domnul cel blând nu dă pe față răutatea fariseilor, nici nu-i face de

râs, ci caută cum să-i folosească și cum să-i întoarcă și pe vrăjmașii Săi de moarte pe drumul logicii și ai îndreptării. De aceea, le dă o pildă din experiența de obște și o regulă prețioasă, care se aplică la familii, la societăți și la popoare. Legea aceasta zice că, pentru ca o putere să dureze oricât ar fi de tare, are neapărată nevoie de unirea dintre conducători și cetățeni. Când se pierde unitatea, când încep discordii și războaie civile, atunci autoritatea se distruge și piere. Și dacă împărății întregi cad din pricina disensiunilor și a războaielor civile, cu atât mai mult cetățile și familiile lor. Care organism social este atât de strâns legat și de statornic ca familia ai cărei membri sunt uniți prin comuniunea de sânge? Și totuși dihonnia, neînțelegerea și confuzia dintre membrii familiilor le dezleagă și le distrug. Câte mărturii ale acestui adevăr nu vedem în viața de toate zilele!

Domnul aplică apoi această lege la chestiunea despre care era vorba atunci, și zice: dacă satana, conducătorul dracilor, izgonește și combate pe alte satane, adică duhurile rele de sub stăpânirea lui, care, din pricina supunerii și asemănării lor cu satana, se numesc tot așa, atunci toată împărăția lui este dezbinată, în corpul acestei împărății a izbucnit un război civil și prin urmare ea a slăbit și va cădea. Dacă satana a încheiat alianță cu Mine, aceasta înseamnă că distrugerea satanei a început. Căci ținta mea este răsturnarea împărăției lui satan, a împărăției întunericului, păcatului, răutății și întemeierea unei împărății a luminii, a sfințeniei, a iubirii, pe ruinele lăsate după distrugerea răutății. Așadar, satana însuși să-și fi pus puterile la propria lui distrugere. Oare să fi făgăduit că se va sinucide?

Acest lucru este foarte nebun și caraghios. Când satana înnebunește de dorința de a intra în om, de a-l vătăma și distruge, cum poate el să prigonească și să distrugă propria lui putere asupra oamenilor! Numai cei orbiți la gândire pot să dea o

astfel de interpretare minunilor Domnului, făcute asupra celor îndrăciți. Hristos distruge puterea lui satana, cu toată împotrivirea încăpățânată a acestuia, o distruge cu metode și acte de cea mai mare sfințenie.

Al doilea, că această afirmație nelegiuită este profund nedreaptă și rău-voitoare; Domnul zice: *„Și dacă Eu scot pe draci cu Belzebul, fiii voștri cu cine îl scot? De aceea ei vă vor fi judecătorii voștri”* (v. 27). Cine erau fiii aceștia, care izgoneau pe draci? Ucenicii Domnului, care primiseră de la El această putere. Ba poate și alți iudei, care nu erau ucenicii Mântuitorului, dar scoteau dracii în numele Său, după cum vom vedea la *Marcu* 9, 38. Sau așa numiții exorciști, care izgoneau pe draci pentru bani, după cum vedem în *Fapte* 19, 13. Iudeii știau acest lucru, și nu numai că nu prigoneau asemenea persoane, ci socoteau că această putere, care era dată de Duhul lui Dumnezeu, era o mare cinste pentru neamul lor. Însă atunci fariseii prigoneau și încriminau aceeași faptă, pentru că o săvârșise Hristos. Este și acesta un semn deosebit al prigonitorilor lui Hristos și al adevărului Său, că osândesc o faptă, când o face persoana pe care ei o urăsc; dar aceeași faptă o aprobă și o laudă, când este făcută de un altul, pentru care ei au bunăvoință. Același lucru îl fac toate sufletele pline de ură și de rea voință.

Deci Domnul zice către farisei: *„acei compatrioți ai voștri, coborâtori din neamul vostru, de care nu vă lepădați, ci îi socotiți ca pe o glorie a voastră, în numele cui izgonesc pe draci”*. Răspunsul pe care erau nevoiți să-l dea, vrând nevrând, fariseii, era: cu Duhul lui Dumnezeu, adică invocând ajutorul lui Dumnezeu izgonesc ei pe draci. Domnul continuă mai departe: dar aceștia sunt ucenicii Mei și de la Mine au primit puterea să scoată pe draci. Prin urmare, și Eu scot pe draci cu Duhul lui Dumnezeu, iar voi negați fără rost acest lucru, când ziceți că scot dracii cu puterea lui Belzebul. De aceea, desigur, ei vă vor judeca pe voi. Minunile făcute de alții în

numele Meu le recunoașteți că vin de la Dumnezeu, dar minunile mari ale Mele le tăgăduiți și le puneți pe seama lui Belzebul. Această nedreptate mare vă va aduce osânda în ziua Judecății.

Domnul expune în sfârșit a treia dovadă care întărește pe cele dinainte și arată că minunile Domnului sunt lucrarea Duhului Sfânt: *„Eu scap pe draci în Duhul lui Dumnezeu, atunci împărăția lui Dumnezeu a ajuns la voi”* (v. 28). Dacă minunile făcute de Mine nu sunt lucrarea satanei, dacă Eu scot pe draci cu colaborarea Duhului Sfânt, dacă, prin urmare, harul Duhului Sfânt a început să lucreze în lume, atunci satana a fost definitiv biruit și împărăția lui Dumnezeu a venit pe pământ. Dar la voi a venit de-asupra capetelor voastre, în chip de judecată și de osândă, căci va despărți pe credincioși de necredincioși și pe necredincioși îi va pedepsi îngrozitor. În aceste cuvinte ale Domnului este cristalizată toată indignarea dumnezeiască, pricinuită de hula cea îngrozitoare. Domnul însă vorbește cu multă liniște și blândețe, vrând să arate chiar și dușmanilor Lui de moarte cât de mult se abat de la interesul lor și se luptă împotriva mântuirii lor. Căci împărăția lui Dumnezeu, pe care o întemeiasă în lume Hristos, cel ce se afla între ei era cel mai mare dar pe care Dumnezeu li-l făcea lor. Așadar, s-ar fi convenit ca fariseii să se bucure și să salte, căci vedeau împlinite, în zilele lor, făgăduințele mântuirii, cele prevestite de veacuri prin prooroci. Proorocii doriseră să vadă împlinită făgăduința în zilele lor, dar n-au văzut-o. Iar fariseii dimpotrivă, se leapadă de ea, o distrug și o hulesc, într-un chip înspăimântător. De aceea, ei merg către judecată și către osândă, care este pentru ei rezultatul venirii împărăției lui Dumnezeu, zice și Sfântul Ioan Gură de Aur: *„Vouă vi se cuveneau cele bune. Așadar, de ce vă întoarceți spre propriile voastre rele? De ce vă luptați împotriva propriei voastre mântuiri? Acesta este timpul pe care l-au prevestit demult proorocii”*.

Domnul nu se mărginește numai la aceste trei dovezi foarte drepte, ci recurge la o imagine cu adevărat măreață. Prin această

image, Domnul exprimă ideea pe care o avea El însuși despre înălțimea poziției și despre măreția lucrării Sale. El arată că este singurul biruitor atotputernic, singur în stare să țină legat în robie pe vrăjmașul nostru străvechi. Iată Însuși cuvintele Domnului: „*Sau cum poate cineva să intre în casa unui om puternic și să-i prade lucrurile, dacă nu-l leagă mai întâi pe acel puternic și apoi îi pradă casa*” (v. 29). Care este casa celui puternic? Este lumea, pe care satana o stăpânește prin păcat. Lumea se găsește în întuneric și în stricăciune, de aceea satana este numit „stăpânitorul lumii acesteia este domnul întunericului” (*In* 12, 3; *Ef* 6, 12). Care sunt lucrurile din casa satanei? Sunt cei îndrăciți, pe care vicleanul îi întrebuințează ca pe niște lucruri neînsuflețite, dar mai sunt și oamenii robiți satanei, prin răutate și prin păcat. Așadar, scopul Domnului și al Bisericii Sale este să prade aceste lucruri, să slobozească pe oameni și să-i întoarcă de la întuneric la lumină și din stăpânirea lui satana la Dumnezeu, după cum zice Însuși Domnul (cf. *Fapte* 26, 18). Dar Domnul își va atinge ținta Sa, nimicind mai întâi orice împotrivire a celui puternic și legându-l de carul puterii dumnezeiești. Aceste lucruri se și petrecuseră în clipa aceea. Și dovada este că Domnul scotea duhurile rele, din cei îndrăciți, cu cuvântul Său. Așa încât acuzația fariseilor, că adică Domnul scoate pe draci cu ajutorul satanei, nu era numai cu desăvârșire neadevărată, ci era clar de tot că Iisus ținea legat cu multă putere și stăpânire pe însuși domnul dracilor. În chip firesc, Iisus avea putere și asupra duhurilor rele de sub stăpânirea lui satan.

Afirmația Domnului, că ține legat pe satana, și ușurința cu care a scos duhurile rele din cei îndrăciți, învață pe credincioși și le dă îndrăzneală în lupta lor împotriva celui viclean, îi învață că orice constrângere ar exercita satana asupra lor, totuși Hristos va distruge puterea dracilor. Când popoare întregi „se întorc la

Dumnezeu ca să slujească Dumnezeului celui viu și adevărat” (1 Tes 1, 9); când oamenii care erau cufundați în cele mai mari nelegiuiri s-au pocăit și s-au făcut sfinți, avem dovada că Hristos a legat pe cel puternic și a prădat lucrurile din casa aceluia. Prin urmare, credincioșii creștini să nu se teamă de puterea vicleanului. Căci ei vor să aparțină lui Hristos și cer puterea și harul Său, iar Hristos „*va zdrobi pe satana sub picioarele Sale în curând*” (Rm 16, 20).

Încheierea argumentării și făgăduința Domnului

Acum Domnul după ce a respins acuzația hulitoare a fariseilor, s-a adresat mulțimii, ca să facă o aplicare mai generală cuvintelor Sale. Vrea adică să arate că ascultătorii Săi trebuie neapărat să-i precizeze poziția: sau se rânduiesc de partea lui Hristos, sau se fac vrăjmașii Lui. Iată în ce fel este exprimat acest adevăr important: „*Cine nu este cu Mine este împotriva Mea; și cine nu adună cu Mine, risipește*” (v. 30). Aceste cuvinte ale Domnului au mai întâi un înțeles foarte special despre lucrarea Domnului și a satanei: ce vreau Eu și ce fac? Vreau să învăț adevărul, să slobozesc pe om de păcat, să-l povățuiesc la împărăția lui Dumnezeu. Ce vrea și ce face diavolul? Cele cu totul contrare. Așadar, cel care nu este cu Mine, care nu adună cu Mine, cum poate să colaboreze cu Mine la izgonirea dracilor? Nu numai că nu colaborează, dar se silește să și risipească faptele bune, pe care Eu le vreau și le adun. Cel ce Mi se împotrivesc rămâne neschimbat în răutate și nu colaborează la cele bune, prin urmare risipește. Acest silogism foarte drept arată limpede deosebirea ireductibilă și dușmănia neîmpăcată dintre diavol și Hristos. Dar arată și nepotrivirea Domnului cu fariseii, care I se împotriveau și risipeau cele pe care El le aduna.

„*Cel ce nu adună cu Mine, risipește*”, zice Domnul. Aceste cuvinte conțin o imagine pe care a luat-o Domnul de la strânsul

recoltei și au un înțeles mai general. Lucrul lui Hristos este binefacerea, culesul și recoltarea oamenilor virtuoși. Toți câți suntem următorii Lui trebuie să colaborăm cu El la această lucrare, să facem și noi, pe măsura noastră, fapte bune, să adunăm și să recoltăm, la rândul nostru, binele, apoi să ajutăm și pe alții să facă bine. Așadar, cine recoltează astfel de roade ale credinței și ale dragostei, ca următor și colaborator al Domnului, cheltuiește și risipește puterile și harismele pe care i le-a dat Dumnezeu, tocmai ca să facă astfel de roade. Așa omul va ajunge să-și risipească forțele în fapte rele. Prin urmare, nu va mai fi colaborator al lui Hristos, nici nu va rămâne neutru, căci prin fapte rele se va face potrivnic și dușman al Domnului: „*Cine nu este cu Mine, este împotriva Mea*”. În al treilea rând, aceste cuvinte ale Domnului stabilesc o lege universală și veșnică. Întrucât Hristos a venit în lume și a săvârșit lucrarea de mântuire, întrucât diavolul a fost biruit și împărăția harului și-a deschis ușile, nu mai există neutralitate, nu mai există stare de mijloc. Fiecare om trebuie să-și hotărască și să-și precizeze poziția: sau va urma pe Hristos, sau Îi va fi vrăjmaș. Starea intermediară nu se admite decât dacă un om cu dispoziții bune n-a avut încă prilejul să fie luminat cu privire la adevărul creștin. Însă dacă cunoaște adevărul, oricine se va găsi în mod sigur în această alternativă, sau definitiv următor al lui Hristos, sau vrăjmaș al Său neîmpăcat. Iubite cititor, să nu te îndoiești că această lege este pusă și asupra noastră, ca să alegem și să hotărâm. A fost pusă și în trecut, în multe feluri. Este pusă și astăzi, întrucât îngăduie îndelunga răbdare a Domnului, cel ce așteaptă cu bunătate hotărârea noastră. Însă oricât ar aștepta Domnul, noi trebuie neapărat să luăm odată și odată, o hotărâre definitivă: da ori nu. Următori ai lui Hristos, creștini adevărați sau dușmani ai Domnului, oameni de lume. Prin urmare, cel care astăzi este rece, cu timpul se răcește mai mult, devenind în curând vrăjmaș al lui Hristos.

Hula împotriva Duhului Sfânt nu se iartă

În continuare, Domnul caracterizează gravul păcat al fariseilor și, în general, vinovăția pe care o au oamenii prin păcatul cu limba. Deoarece căderile mortale ale unora sunt învățatură pentru cei ce nu voiesc să cadă. Domnul zice către popor: *„De aceea spun vouă”*. Adică acum mă adresez vouă: luați aminte în ce prăpastie au căzut fariseii și pregătiți-vă ca să nu cădeți și voi. Iată acum prăpastia: *„Orice păcat și orice hulă se va ierta oamenilor, dar hula împotriva Duhului nu se va ierta. Celui care va zice cuvânt împotriva Fiului Omului, se va ierta lui, dar celui ce va zice împotriva Duhului Sfânt, nu i se va ierta lui, nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie”* (v. 31-32).

Păcatele care se pot ierta

Mai întâi, găsim aici o afirmație de mare preț, că tot păcatul și hula se iartă, desigur, în măsura hotărâtă de Dumnezeu, în măsura mărturisirii și a pocăinței. Acesta este evenimentul extraordinar dorit din adâncul sufletului de cei ce se pocăiesc. Păcatul este atât de urât lui Dumnezeu cel Sfânt, mai cu seamă când se repetă, totuși Dumnezeu, în milostivirea Sa fără margini, trece cu vederea păcatul omului care se pocăiește, iar jertfa Domnului Iisus îl șterge. Chiar și păcatele acelor evrei, care ziceau vorbe de ocară împotriva lui Hristos, dar ziceau asemenea vorbe, fiindcă Îl socoteau fiu al omului, adică un om ca toți oamenii, chiar și aceste păcate se iartă, dacă ei se pocăiesc. Căci sunt niște păcate care nu izvorăsc dintr-o dispoziție rea, ci din ideile preconceptuate ale învățăturii și ale educației date de farisei, conform căreia ei credeau că Hristos este un răzvrătit împotriva Legii lui Dumnezeu. De felul acesta erau și

ideile preconcepute ale lui Pavel în anii tinereții sale ca Saul. Tot așa credeau și mulți iudei care luaseră parte la hotărârea răstignirii Domnului, la ocările și blestemele acelea, pe care poporul le arunca celui Răstignit. Dar ei, de îndată ce au fost luminați și au cunoscut bine pe Hristos, s-au pocăit sincer și s-au schimbat desăvârșit. Saul, prigonitorul cel fanatic, s-a făcut marele Apostol al lui Hristos, Pavel. Iudeii cu dispoziții sufletești bune, care luaseră parte la răstignire, când au auzit în ziua Cincizecimii cea dintâi predică a Duhului prin Apostolul Petru, „au simțit durere în inimă”, s-au căit, s-au botezat și au format cea dintâi Biserică creștină, cea din Ierusalim (cf *Fapte* 2, 36-41). Așadar, Domnul este gata să ierte orice ocară și nelegiuire de felul acesta, exprimată de oameni răătăciți, dar cu dispoziții bune și e gata să primească după aceea adevărul și să se facă slugi ale Sale credincioase.

Singurul păcat care nu se iartă

Dar „*hula împotriva Duhului Sfânt nu se va mai ierta oamenilor*”, zice Domnul. Dar care este hula de neiertat împotriva Duhului Sfânt și când se săvârșește ea? Să vedem, mai întâi, care este hula împotriva Duhului Sfânt a fariseilor. Când ei huleau asupra Domnului, zicând că este mândăcios și băutor de vin, răătăcit și samaritean, fariseii se puteau îndreptăți, pe cuvânt că nu aflaseră cine este Hristos, căci Îl vedeau sub înfățișare de om smerit. Dar ei nu puteau să spună că nu cunosc Duhul lui Dumnezeu și lucrarea Duhului. Căci proorocii fuseseră insuflați de acest Duh și făcuseră fapte minunate, pe care fariseii le cunoșteau. Ei văzuseră că și Hristos făcea aceleași fapte, într-o măsură neasemănat mai mare. Văzuseră lucrări ale Duhului lui Dumnezeu, incontestabile și nemaivăzute. Ce putea fi mai logic decât ca ei să creadă, că Cel ce săvârșește asemenea lucrări are Duhul lui Dumnezeu în Sine, că

are dumnezeire și că puterea dumnezeirii săvârșește acele fapte, pe care nu le poate face decât Dumnezeu!

Și totuși, fariseii își închid ochii de bună voia lor, ca să nu vadă lucrarea Duhului Sfânt, descoperită prin minunile Domnului. Ei îndrăznesc, în ciuda evidenței și a dovezilor reale, să pună aceste minuni pe seama activității duhului rău, pe seama lui Belzebul! Deci, acest păcat grozav, că ei au pus pe seama lui Belzebul fapte în care strălucea sfințenia și puterea lui Dumnezeu, era ocară și hulă cu voință și știință împotriva lui Dumnezeu. Ca să se înțeleagă mai bine gravitatea acestui păcat împotriva sfințeniei, Domnul îl compară cu ocară pe care oamenii i-o aduc împotriva Sa ca fiu al omului. Această ocară El o numește simplu *cuvânt*, adică o vorbă nerușinată și rea, dar nicidecum hulă de neiertat. Ocară exprimată împotriva dumnezeirii, care era întrupată în persoana Domnului, ocară împotriva Duhului Sfânt, care era în Domnul, îndrăzneala fariseilor de a pune pe seama duhului rău lucrarea Duhului Sfânt și de a identifica pe Duhul Sfânt cu duhul rău – aceasta o numește Domnul un păcat de neiertat.

Așadar, necredință desăvârșită și tăgăduire hulitoare a dumnezeirii lui Hristos, vrăjmășie împotriva Domnului, – iată păcatul de neiertat al fariseilor. Este limpede că păcatul acesta nu se poate ierta. Când cineva este vrăjmașul începătorului pocăinței și al mântuirii, vrăjmaș al Mântuitorului Hristos ca persoană dumnezeiască – nu poate să se pocăiască și deci nu primește nici iertarea. Inima unui astfel de om se învârtosează, conștiința i se usucă și moare, iar viața lui este o călătorie rapidă spre osândă finală. Istoria poporului evreu dovedește limpede acest adevăr înspăimântător. Poporul evreu a atras asupra capului său cea mai grea osândă, nu numai fiindcă a răstignit pe Hristos, ci și fiindcă a hulit împotriva dumnezeirii lui Hristos și a continuat sistematic să hulească împotriva Duhului Sfânt. Îl vedeți pe acest popor, că nu

primește chemarea la pocăință pe care i-a adresat-o Duhul în ziua Cincizecimii, afară de cei câțiva, care s-au botezat. Poporul evreu este învrăjbit împotriva Duhului și a prigonit, timp de patru mii de ani, pe binevestitorii Duhului. Așadar, a săvârșit un păcat de neiertat și a primit osânda fără milă.

Domnul a adăugat că hula împotriva Duhului Sfânt „*nu se va ierta nici în veacul acesta nici în cel ce va să fie*”. Ce înseamnă acest cuvânt al Său? Există vreo nădejde că cel ce hulește împotriva Duhului Sfânt să poată fi iertat în viața de dincolo de mormânt?

Nicidecum, căci Domnul Însuși afirmă că un astfel de om „nu va avea iertare în veac”, ci este vinovat de judecata cea veșnică (Mc 3, 29). Pedepsa hulitorului va fi veșnică, fiindcă veșnic este și păcatul său în sine. Păcatul este manifestarea unui caracter atât de stricat și destrăbălat, încât pocăința este cu neputință și refacerea nu-i de nădăjduit. Se pedepsește, nu numai păcatul care persistă, ci și caracterul uscat, care rămâne fără pocăință din propria lui voie și ocărăște din convingere harul Duhului, care se apropie de acea persoană. Dacă dracii pot să se schimbe și să-și obțină iertarea, atunci poate să se schimbe și să fie iertat și un astfel de caracter. Prin urmare, cuvintele Domnului „*nici în veacul acesta, nici în cel ce va să fie*”, înseamnă: nici înainte de moarte, nici după moarte. Sau nici în vremea dinainte de venirea a doua a lui Hristos, nici după a doua venire. Aceste cuvinte arată, în rezumat, că hula împotriva Duhului Sfânt nu poate fi iertată. Acesta este înțelesul acestui mare adevăr și aplicarea lui la poporul evreu.

Dar, să vedem acum înțelesul mai general. Din cele ce am spus mai înainte, reiese că și pentru farisei, și pentru orice om din orice vreme, păcatul de neiertat este următorul: mai întâi, ura împotriva sfințeniei. Adică atunci când omul urăște și leapădă viața duhovnicească, virtutea și sfințenia în ele însele, mânat de egoism și trufie satanică, de un materialism dobitocesc, sau de amândouă

aceste rele laolaltă. De exemplu, când cineva pune învățătura Evangheliei pe seama unei înșelăciuni sau a unei amăgiri, leapădă din convingere morala Evangheliei, ca pe un lucru așa zicând nedemn și sub demnitatea de om, în vreme ce se conformează oamenilor. Sau când un om numește adevărul creștinesc un opiu pentru popor, în toate aceste cazuri, omul face păcat de neiertat. Sunt multe pilde de hulă împotriva Duhului Sfânt în epoca noastră. În cazul acesta, omul nu păcătuiește numai împotriva persoanei lui Hristos ca om, ci păcătuiește împotriva Domnului, ca izvor al virtuții și al sfințeniei, care s-au arătat printre oameni în persoana lui Hristos, în cel mai înalt grad cu putință.

Al doilea caz de hulă, care nu se iartă, este starea de rea voință a uscăciunii. Adică, împotriva Duhului Sfânt nu hulește numai omul care pronunță cuvinte de ocară împotriva Duhului, ci și acela care manifestă în afară de căderea imorală și uscăciunea sufletească, din pricina căreia leapădă, disprețuiește și împiedică activitatea mântuitoare a Duhului Sfânt. Duhul Sfânt vrea să producă în suflet pocăință, credință, fapte bune. Această stare de uscăciune, care se numește necredință și ateism, își are cauza în păcatele de moarte ale trufiei și mândriei. Uscăciunea mai poate avea ca pricină neglijența sau oricare alt păcat, care, dacă nu este combătut, se face stăpân pe întreaga fire lăuntrică, pe toată viața omului. Necredința îl împinge în multe păcate, în prăpastia nelegiurii, din care nu poate să mai iasă pocăință și îndreptare.

Acesta este păcatul de neiertat pe care Domnul îl numește *hulă împotriva Duhului Sfânt*. Evanghelistul Ioan îl numește a doua moarte și păcat care duce la moarte (cf 1 In 5, 16, 17 și Apoc 20, 6). Acest păcat desparte definitiv sufletul de Dumnezeu și produce astfel suferințe și nefericire veșnică. Dar scoaterea de sub starea de păcate care nu se pot ierta nu depinde de Dumnezeu, ci de păcătos. Adică, Dumnezeu dă iertarea, nu-și refuză mila și jertfa

lui Hristos, care au o mare putere de răscumpărare, și totuși omul poate să rămână neiertat. Nu depinde de Dumnezeu, ci de om. Dacă el se ține departe de mila lui Dumnezeu și cu voie rămâne păcătos, necredincios, neîndreptat și uscat, nici Dumnezeu nu are ce-i face.

Cele ce ies din inimă

Domnul își încetează muștrările, nu ca să-și reia apărarea, ci ca să arate și din alt punct de vedere, cât de mare este dușmânia și răutatea fariseilor împotriva Sa. Dar aceste cuvinte ale Domnului sunt foarte pline de învățătură pentru tot creștinul. Și iată: *Inima, pom, cuvintele, roadele pomului*. „*Sau ziceți că pomul este bun, și roadele lui sunt bune; sau ziceți că pomul este rău, și roadele rele. Căci după roade se cunoaște pomul*” (v. 33). Aceste cuvinte au un înțeles îndoit. Dacă ele se referă la persoana Domnului, atunci Domnul, adresându-se fariseilor, le zice: voi fariseii judecați și ziceți că izgonirea dracilor este o faptă bună; dar Eu, care fac această faptă bună, sunt colaboratorul diavolului. Acest lucru este greșit și contrar bunului simț. Este ca și cum îți zice că fructul unui pom este bun, dar pomul este rău. Așadar, sau trebuie să ziceți că faptele Mele sunt bune, și de aceea Eu sunt bun; sau să ziceți, dimpotrivă, că faptele Mele sunt rele și de aceea și Eu sunt rău. Dacă voi lăudați faptele, trebuie să lăudați și pe cel ce le-a făcut. Pentru că omul după faptele lui se cunoaște, precum un pom îl cunoști după roade. Nu puteți să despărțiți pe făptuitor de fapta lui, precum nu puteți despărți pomul de roadele lui.

Dacă însă aceste cuvinte ale Domnului sunt aplicate fariseilor, atunci înțelesul lor este următorul: sau faceți inima voastră bună și curată, pentru ca și roadele ei, adică ideile, cuvintele și faptele voastre să fie bune și curate; sau pe dos, din inima voastră cea rea

vor porni vorbe și fapte rele. Și din aceasta se va cunoaște inima și caracterul vostru. Oricât de mult ați vrea să ascundeți prin prefăcătorie caracterul, el va crește ca un copac veninos și va rodi un rod veninos. Desigur, și hula voastră, cum că Eu scot pe draci cu căpetenia dracilor, este rodul unei inimi otrăvite, hulitoare, întinate și necredincioase. Dacă deci inima voastră nu se va schimba și nu se va naște din nou, cuvintele voastre nu vor putea să se schimbe și nici viața voastră nu va lua o înfățișare nouă.

Aceste cuvinte ale Domnului merită multă atenție din partea noastră, a tuturor creștinilor. Mai întâi, fiindcă vorbele noastre au o influență asupra altora. Adică, pentru ca un cuvânt al nostru să aibă o influență bună asupra aproapelui, trebuie ca noi înșine să fim buni. O inimă nepocăită, care nu s-a născut a doua oară, nu poate să rodească binele pentru alții, cuvintele care izvorăsc dintr-o inimă rea nu pot să călăuzească pe alții la pocăință și mântuire. Roadele pomului sunt roadele lucrării noastre asupra altora. De aceea, un om trufaș nu poate să insuflă și să împărtășească altora smerenia. Nici egoistul nu poate să împărtășească har și binecuvântare, nici cel rău – virtutea.

Pe de altă parte, cuvintele acestea au un înțeles special, cu privire la influența părinților asupra copiilor lor. Dacă părinții nu se schimbă în bine, dacă nu-și formează un caracter bun, ei nu pot influența în bine pe copiii lor. Iar dacă cred că au educat îndeajuns pe copii, după ce i-au învățat câteva reguli de morală, limbi străine și diferite cunoștințe, apoi se înșală cu amar. Aceste cunoștințe devin nefolositoare când sufletul nu s-a născut a doua oară, când harul Duhului Sfânt nu este în mijlocul sufletului și nu s-a făcut încă o educație mai adâncă, lăuntrică. Oricât s-ar preface omul în unele privințe, inima needucată și rea va avea ca roade în viața lui de toate zilele, cuvinte și fapte rele și pierzătoare. Și dovada este că în epoca noastră, cele mai mari catastrofe, războaiele,

răzvrătirile și nedreptățile internaționale le comit oamenii care au o cultură exterioară amăgitoare, dar ascund înăuntrul lor o inimă needucată.

Inima vas, cuvintele scurgere

„*Pui de năpârci, cum puteți vorbi cele bune, voi fiind răi? Căci din prisosul inimii vorbește gura*” (v. 34). Această mustrare este încă și mai aspră decât cele dinainte și este o dovadă mai limpede a celor spuse de Domnul. Domnul zice: nu mă mir că voi ați scos din gură o atât de înfricoșată hulă împotriva Mea pentru că sunteți niște pui vrednici de părinții voștri, pui de năpârci! Expresia este plină de sfântă indignare și caracterizează pe cei răi, primejdioși, otrăvitori morali. Așa i-a numit pe farisei și Ioan Botezătorul (*Matei 3, 7*). Din nefericire, au continuat să rămână așa și să își exprime cuvintele lor veninoase, pe care numai acești pui de năpârci puteau să le spună împotriva lui Hristos că El scoate pe draci în numele căpeteniei dracilor. Fariseii se lăudau că sunt fii ai lui Avraam, dar de fapt erau fii ai șarpelui celui înțeleghător, fii ai diavolului. Diavolul Îl urăște pe Hristos și Evanghelia Sa. La fel Îl urau și fiii diavolului, fariseii. Așadar, cum puteau ei, răi și fii ai celui rău, să vorbească vorbe bune și să nu hulească drăcește?

„*Căci din prisosul inimii vorbește gura*”. Preaînțelept cuvânt! După cum apa se scurge și coboară din vasul cu apă, tot așa și cuvântul curge din inimă. Căci limba, cuvântul rostit, i se arată omului, ca să-și exprime cu ea ideile, dorințele și convingerile. Însă acestea există în inimă, ca un cuvânt lăuntric, iar inima, după Sfânta Scriptură, înseamnă tot omul lăuntric. Este o lege a firii că omul împărtășește altora ceea ce umple inima lui. Această împărtășire Domnul o numește aici *prisos al inimii*, expresie care arată că inima plină trebuie neapărat să se reverse prin gură către alții, în calitate

de cuvânt rostit. În chip firesc, precum sunt ideile, dorințele și convingerile, care umplu inima, așa va fi și prisosul, cuvântul scos din gură. Acest fenomen este atât de general, încât chiar și cei mai prefăcuți oameni, care izbutesc să dea pe față altfel de cuvinte decât sunt în inima lor, ajung desigur într-un ceas în care vor exprima, fără prefăcătorie, tocmai ceea ce au în inimă.

Așadar, cuvântul este cel mai bun criteriu al adevăratului caracter al omului. Și Domnul a pus în cuvântul Său, în cuvântul Evangheliei Sale, temelia prefacerii lumii într-o lume de desăvârșire și sfințenie, fiindcă El era desăvârșit și sfânt. Iată înțelesul acestor minunate cuvinte.

Inima comoară, cuvintele ceea ce scoți din comoară

Domnul continuă dovedirea celor spuse mai înainte: „*Om bun din comoara cea bună a inimii scoate cele bune, iar omul cel rău din comoara cea rea scoate cele rele*” (v. 35). Să vedem mai întâi pe omul cel bun, care este ca o oază plină de rouă în pustiul amar și arzător al răutății din lume. Comoara cea bună a omului bun sunt dispozițiile bune, nobile, plăcute lui Dumnezeu, dorințele și dorurile sfinte, îndreptate spre Dumnezeu, idei înțelepte, drepte și sfinte, hotărâri bune și roditoare. Ba mai mult, adevărul Evangheliei și harul Duhului Sfânt se fac pentru omul cel bun o neprețuită comoară, pe care el o păzește cu grijă, cum își păzește un gospodar bun strânsura și gospodina bună camera ei plină de bunătăți. Comoara omului bun este păzită, dar și gata să fie întrebuințată la orice ocazie potrivită, ca și grâul pe care Iosif îl strânsese în hambarele Egiptului.

Dacă cercetați viața launtrică a oamenilor buni, veți afla în ea multă pace și bucurie. Căci substanța cea bună pe care o au în ei, harul Duhului Sfânt, pe care îl conțin, aduce roade: dragostea,

bucuria, pacea, îndelunga răbdare, credința, blândețea, înfrânarea (Gal. 5, 22). Nevinovăția inimii celor buni este cristalul cel curat prin care ei privesc realitatea și o văd curată. Ei sunt oameni simpli și nevinovați. Nu sunt răutăcioși, nici bănuitori, când văd manifestându-se răutatea și stricăciunea la alții se întorc de la ea, dar sunt miloși față de cei răi și stricați. Când răutatea le întinează albeața, când diavolul, marele stricător și distrugător al inimilor, ajunge să arunce peste cei buni noroiul și veninul păcatului, cu câtă grabă se întorc aceștia de la el și îl înlătură! În viața lor exterioară și publică, cei buni sunt desfătare, încurajare, rouă și leac împotriva răutății. Cuvintele lor sunt „plăcute și drese cu sare”, cum zice dumnezeiescul Apostol (Col 4, 6). Cuvintele celor buni nu au niciodată nimic stricat, ci întotdeauna sunt spre zidirea și bucuria ascultătorilor și au în vedere slava lui Dumnezeu. „În adevăr buzele dreptului hrănesc pe mulți, iar gura dreptului răspândește înțelepciune și har” (Pilde 10, 13, 21). Toate acestea, din comoara cea bună a inimii lor. Încă și faptele lor vin tot din acea comoară. Ele sunt bune, înțelepte, binefăcătoare. Căci astfel de oameni imită pe Dumnezeu, cel ce este bun, comoară nemărginită de bunătate, și împarte din belșug bunătățile din comoara Sa. O, cât sunt de demni de admirat și de cercetat oamenii buni!

Contrar omului bun, „*omul cel rău scoate cele rele din comoara lui rea*”. Domnul se întoarce la omul rău, fiindcă avea în fața Sa pe fariseii cei învechiți în rele, și astfel de oameni nu lipsesc din nicio societate. Neplăcut lucru, ca cineva să dea pe față gânduri rele, dorințe întinate, obiceiuri rău-făcătoare, cuvinte stricate și deșuchiate, fapte nelegiuite, întunecate și viclene, care izvorăsc și ies toate, din comoara cea rea a omului rău! În măsura în care inima se strică, iar răutatea, moravurile rele, ura și nedreptatea s-au strâns în comoara omului rău, nu așteaptă mult, până să iasă afară. N-au trecut mulți ani, după ce strămoșii neamului omenesc căzuseră în

păcat și iată, ce comoară mare de răutate era în omenire în vremea potopului. Căci zice Scriptura: „Văzând Domnul Dumnezeu că răutatea oamenilor s-a mărit pe pământ și că toate cugetele și dorințele lor sunt îndreptate la rău în toate zilele și că tot trupul se stricase din calea sa, pe pământ, a zis: voi pierde pe omul pe care l-am făcut, de pe fața pământului” (Fac 6, 5-7). Domnul Însuși, cu altă împrejurare, se referă la cele ce ies din comoara cea rea: „Căci dinlăuntru, din inima omului, ies cugetele cele rele, desfrânările, hoțiile, uciderile, adulterul, lăcomiile, vicleniile, înșelăciunea, nerușinarea, pisma, hula, trufia și ușurătatea” (Mc 7, 21-22). Vai! Un astfel de om, cu astfel de comoară, strânge o strânsură de mânie, când se va descoperi mânia lui Dumnezeu la dreapta judecată. Dar despre aceasta vorbește chiar Domnul în următoarele două versete.

Vinovăția din cuvinte

„Zic vouă că orice cuvânt deșert pe care oamenii îl grăiesc, vor da seama despre el în ziua judecății. Căci din cuvintele tale te vei îndreptăți și din cuvintele tale te vei osândi” (v. 36-37).

De cele mai multe ori, noi, oamenii, luăm seama numai la faptele bune sau rele și judecăm purtarea noastră numai din fapte.

Totuși, sunt păcate grave care se fac cu multă ușurință, numai cu limba. Ele primejduiesc însă mântuirea noastră. Acest lucru îl poate observa fiecare nemijlocit, dacă ia seama la cuvintele de mai sus ale Domnului și cugetă la capitolul al treilea al epistolei Apostolului Iacob. Domnul afirmă că El dă mare importanță cuvintelor noastre, păcatelor făcute cu limba. Le dă importanță fiindcă noi nu le socotim păcate, dar Domnul va cere socoteală de ele în ziua judecății, când va fi hotărât viitorul nostru veșnic. Fiindcă izvorul din care provin cuvintele – un astfel de izvor

este comoara rea – arată caracterul omului. Iar rezultatele, pe care cuvintele noastre le produc asupra altor oameni, sunt de așa natură, încât Apostolul Iacob numește limba „*un rău fără leac, plin de venin aducător de moarte!*”

Dar Domnul afirmă că pentru orice cuvânt zadarnic vom fi judecați. Zadarnic este cuvântul care nu are nicio acțiune bună asupra ascultătorilor, prin urmare cuvântul nefolositor și deșert. Marele Vasile consideră cuvânt zadarnic a vorbi ceea ce nu este, nici spre folosul ascultătorului, nici spre trebuința cea îngăduită nouă de Dumnezeu. Orice cuvânt zadarnic îi este neplăcut lui Dumnezeu și este socotit vinovat. Cuvânt zadarnic nu deservește nicio necesitate a vieții noastre, ci vedește un suflet nesperat, o stare lăuntrică de ușurătate și de neformare. Mai cu seamă în aceasta constă vinovăția, că un cuvânt de prisos iese din inima rece și fără grijă de mântuire, străină de interese duhovnicești și de duhul creștinesc, plină de duhul lumesc și de cugete trupești.

Să luăm aminte bine că, chiar dacă un cuvânt de prisos, ușuratic sau stricat iese dintr-o inimă, a cărei comoară nu este rea, acest cuvânt, prin repetare deasă, va produce cu timpul în inimă o comoară rea. Adică, chiar aceia care nu au răutate și patimi în ei, din prisosul cărora să vorbească gura, când se obișnuiesc fie datorită mediului de acasă, fie datorită întâlnirilor rele să zică vorbe zadarnice și stricate, își vor forma în inima lor o comoară rea, adusă de afară. După cum a observat bine Marele Vasile, obișnuința cu un anumit fel de cuvinte este cea mai bună cale pentru realitățile corespunzătoare cuvintelor. Căci răul se introduce astfel în suflet, pe două căi, prin vorbire și prin auz, și se întipărește prin două organe de simț. Așa, intrând răul deseori în suflet, va întări înclinarea spre rău și va împinge pe om spre păcat. Același lucru îl observăm la copiii nevinovați. Când aud pentru prima oară un cuvânt fără rost, li se ivește pe față o roșeală de sfială. Dar dacă aud și pronunță

mai des acel cuvânt, roșeala încetează, sufletul nu mai rezistă, iar calea făptuirii răului este deschisă. Peste puțină vreme, relele pe care copiii le zic și le aud vor deveni fapte. Dacă luăm acest lucru în considerare prin pocăință sinceră, vinovăția cuvintelor zadarnice din trecut dispare și punem în viitor un frâu aspru limbii și cuvintelor noastre. În felul acesta, vom obține o curăție a sufletului mai adâncă. Mai ales fiindcă Domnul pecetluiește predica Lui cea mare și plină de învățătură cu un cuvânt important: *„Din cuvintele tale vei fi îndreptățit și din cuvintele tale vei fi osândit”*. Domnul repetă înțelesul versetului precedent, că adică îndreptarea și mântuirea, sau vinovăția și osânda fiecărui om depinde de cuvintele lui. Cuvintele sunt semne de recunoaștere clară a caracterului nostru. Ele sunt mărturia credinței sau a necredinței și a răutății pe care o ținem în inimă, ca pe o comoară. Cuvintele sunt expresia întregii vieți a celui care le pronunță. Duhul lui Dumnezeu a înfățișat și în vremuri mai vechi importanța pe care o au cuvintele noastre pentru viața și viitorul nostru. Duhul Sfânt zice prin Iov: *„Muștră-ți tu gura, și nu Eu, iar buzele tale să mărturisească în favoarea ta”* (Iov 15, 6). Înțeleptul Solomon zice: *„Moartea și viața atârnă de limbă”* (Pilde 18, 21). Iar din gura lui Dumnezeu celui întrupat a ieșit o învățătură foarte importantă, pe care niciun creștin nu trebuie s-o uite vreodată, învățătură care trebuie să devină lege pentru viața noastră de toate zilele: *„Din cuvintele tale vei fi îndreptățit și din cuvintele tale vei fi osândit”*.

VINDECAREA ÎNDRĂCITULUI DIN GADARA

(Lc 8, 26-40)

Domnul care are „*toată stăpânirea în cer și pe pământ*” (Mt 28, 18), și are în mână cheile iadului, după cum zice Apocalipsa, și-a arătat puterea asupra iadului, slobozind pe îndrăciți de sub stăpânirea dracilor. Vom expune acum o nouă minune de acest fel. Deși este vorba de o minune de același fel, ca cele de mai înainte, totuși cititorul va găsi în aceasta de acum împrejurări și învățături noi și deosebit de importante. Este vorba de vindecarea îndrăcitului din ținutul Gadarenilor, pe care o expun toți cei trei Evangheliști, fiindcă în ea se vedește limpede dușmănia dracilor în general împotriva oamenilor, precum și urmările lucrării dracilor asupra sufletului omenesc.

Acțiunea duhurilor necurate

Sfântul Evanghelist Luca, consemnând mai întâi locul săvârșirii acestei minuni, descrie în același timp și starea tristă a bolnavului, după cum urmează: *„Și au ajuns cu corabia în ținutul Gadarenilor, care este dincolo, în fața Galileii. Și ieșind pe uscat, l-a întâmpinat un bărbat din cetate, care avea demoni, care de multă vreme nu mai puneă haină pe el și în casă nu mai locuia, ci prin morminte”* (v. 26-27). Când duhurile rele se înstăpânesc asupra unui om, își arată vrăjmășia lor sălbatică prin diferite necazuri, boli și răutăți. Priviți pe acest sărman om îndrăcit. Nu purta haină, nici nu locuia în casă. Sub influența duhurilor rele, era lipsit de două din cele mai comune mijloace de susținere a vieții, de veșmânt și de locuință. Era mânat spre starea proastă pe care o produce goliciunea și lipsa de acoperiș. Și astfel prezenta o priveliște nesperioasă și rușinoasă. Ba mai mult, locuia în morminte...

Desigur, mormintele nu sunt locuințe pentru oamenii vii, ci niște locașuri jalnice, spre care ne-a condus pricinuitorul păcatului și al morții, diavolul. Iar acum conducându-l pe nefericitul îndrăcit în mormânt, înainte de moarte, diavolul a mărit necazul și a întărit și mai mult stăpânirea asupra acelui om, prin lipsurile și prin slăbirea trupului la care era supus. Ba încă diavolul îl înfățișă trecătorilor atât de îngrozitor și de înspăimântător, încât *„nimeni nu mai putea să treacă pe drumul acela”*, zice Sfântul Evanghelist Matei. Căci mormintele inspiră o oarecare teamă îndeobște, din pricina fricii de moarte a oamenilor. Cu atât mai mult, când din morminte ies la lumina zilei astfel de oameni îngrozitori.

De altfel, puterea sălbatică pe care o manifesta diavolul în acel nefericit îndrăcit, pe drept cuvânt insufla teamă. Căci Evanghelistul zice: *„de mulți ani îl stăpânește și era legat în lanțuri*

și în obezi, păzindu-l, și sfărâmând legăturile, era mânat de diavol în pustii” (v. 29). Adică, diavolul de mulți ani producea crize violente și neașteptate, duse până la nebunie, în acest sărman om. De aceea, îi legau mâinile și picioarele cu lanțuri și legături, ca să-l facă neprimejdios. Dar îndrăcitul rupea lanțurile acestea și era gonit de diavoli în locuri pustii. Iată de ce era foarte înfricoșător și periculos acest îndrăcit din Gadara.

Avem acum la îndemână o pildă de lucrare a satanei printre oameni. Satana vrea să facă pe om vrednic de ură, primejdios și răufăcător printre alți oameni. Își ajunge acest scop, când pune stăpânire pe sufletul vreunui om. Când, prin mijlocirea patimilor păcatului, trufie, invidie, vrăjmășie, ură și nedreptate conduce și stăpânește sufletul omului. În cazul acesta, omul care a fost creat ca să trăiască în pace cu aproapele și în dragoste de semenii săi, devine cu desăvârșire incapabil să trăiască în comunitate, devine un distrugător al păcii și al bunei rânduiei, cu mult mai primejdios decât nefericiții de îndrăciți. Omul, stăpânit de satana prin păcat, vrea să trăiască în paguba vieții altora; el nu stă la îndoială să pună în practică dictonul vechilor latini: „*Homo homini lupus*”. După o lege firească, toți câți ies de sub stăpânirea rânduiei lui Dumnezeu și leapădă conducerea prea dulce și binefăcătoare a iubirii lui Hristos ajung sub puterea spirituală a satanei. Iar satana, prin patimile păcatului, îi împinge cu sila într-un pustiu, într-o viață lipsită de pace și liniște. Îi împinge într-o viață amară, pizmăreață, tulburată și urâtă, așa cum și pe sărmanul îndrăcit din Gadara îl gonia în pustie și îl făcea să locuiască în morminte.

La această activitate rea adesea se uneau mai mulți draci. Iată, sărmanul om avea de multă vreme mulți draci, spune Evanghelistul. Când Domnul a întrebat: „*Care îți este numele?, dracul a răspuns: «Legiune», căci mulți draci intraseră în el*”. O legiune era un corp de armată de cinci-șase mii de ostași. Cu numele acesta dracii au arătat

mulțimea și puterea lor. Desigur, sunt certuri și uri între draci, ca și între oamenii răi, dar când este vorba să facă vreun rău cuiva, dracii se unesc prin ura lor comună, pentru interesul lor comun, dorința lor comună de a-și păstra stăpânirea asupra oamenilor. Și astfel se iscă tiranii prin excelență răufăcătoare.

Și totuși: „*Văzându-L pe Iisus a căzut strigând înaintea Lui și cu glas mare a zis: ce ai cu mine, Iisuse, Fiul lui Dumnezeu Celui preaînalt? Rogu-Te, nu mă chinui. Căci El poruncește duhului celui necurat să iasă din om*” (v. 28-29). Cu toată stăpânirea în care îl țineau dracii pe nefericitul om, cu toată puterea lor sălbatică, împotriva căruia nu rezistau nici lanțurile, de îndată ce s-a arătat Domnul, dracii au fost cuprinși de cutremur. Simțeau că se află sub stăpânirea Lui de nebiruit. Și precum o fiară sălbatică și rea cade înaintea celui care o domesticește, tot așa și dracii cad înaintea lui Hristos. În același timp, conducătorul legiunii de draci dă mărturie despre puterea Domnului și afirmă că nu are nicio legătură cu El. Căci Domnul este Fiul lui Dumnezeu, iar dracii sunt vrăjmașii lui Dumnezeu, cărora El le-a dat o anumită libertate de acțiune, până în ziua judecății. Iar duhurile rele știau că va veni ziua judecății și că judecătorul lor va fi Hristos. Și, deoarece se temeau, nu cumva să fi sosit ziua aceea, ei zic: „*Mă rog ție să nu mă chinuiești*”. Și mai cu seamă conducătorul dracilor: „*Îl ruga pe El să nu le poruncească să meargă în adânc*” (v. 31). Prin această rugămintă, diavolul se arată mai treaz decât acei oameni vrednici de plâns, care nu se tem și nu primesc nici măcar acest adevăr înfricoșat, că îi așteaptă o judecată și o răsplată. Așadar, dracii știu că va veni ziua în care vor fi aruncați „*în focul cel veșnic, gătit diavolului și îngerilor săi*” (Mt 25, 41, II Ptr 2, 4). Și, mai cu seamă, știu că în acest foc, locul lor va fi adâncul, adică locul cel mai de jos, partea de pedeapsă cea mai îngrozitoare și mai rea, care li se cuvine dracilor ca unor pricinuitoari a toată răutatea. Dacă ei se roagă, se roagă nu să scape

cu totul de chinuri, – căci acest lucru este cu neputință – ci să nu fie chinuiți înainte de vreme, să nu înceapă chinul lor de pe acum. Căci lucrarea pe care o începuse Domnul, izgonind duhurile rele din îndrăciți și lipsindu-le de detestarea lor cea răufăcătoare, era o dovadă că se apropia vremea în care ei nu vor mai avea niciun fel de putere asupra oamenilor, vremea osândei lor definitive și veșnice. Dar este un lucru vrednic de luat aminte, că duhurile rele se tem de iad și de pedeapsa iadului, dar nu doresc cerul și sfințenia cerului. Ele vor numai atât: să rămână slobode în facerea de rău și să nu fie chinuite, dar nu voiesc nicidecum să se schimbe, să se pocăiască și să se mântuiască. Aceasta lămurește pe deplin starea neschimbată pe care o vor avea cei osândiți la pedeapsa veșnică. Este cu neputință ca aceștia să-și schimbe poziția, fiindcă ei nu pot să-și schimbe starea sufletească și caracterul. Ei s-au făcut răi pentru totdeauna și de aceea nici nu doresc sfințenia cerului. De aceea nici nu vor avea loc în cer.

Vindecarea celui îndrăcit și pedepsirea gadarenilor

Este firesc ca rugămintea aceasta a conducătorului legiunii de draci nu putea fi primită, căci dacă pentru draci lucrarea lor cea rea asupra omului era o desfătare, iar izgonirea din om le era un chin, tocmai dimpotrivă, pentru Hristos acțiunea Sa binefăcătoare asupra omului și mai ales nimicirea lucrării diavolului cu desfătarea Sa și lucrarea Sa cea sfântă. De aceea, când duhurile rele au văzut că și-au pierdut nădejdea de a continua lucrarea lor cea rea asupra celui nefericit, au încercat modalitatea unei alte acțiuni rele: „*Era acolo o turmă mare de porci, care păștea pe munte. Și L-au rugat să le îngăduie să intre în ei*” (v. 32) Adică, era acolo o turmă de porci, crescuți pentru vânzare, și pășteau pe munte în apropiere. Iar dracii au cerut să intre în ei, fiindcă atunci când diavolul nu reușește să vatăme

de-a dreptul pe om, îi ajunge să provoace rele în averea materială a omului, ca astfel să-l ispitească. Însă aceste cuvinte „*L-au rugat pe El să le îngăduie lor*”, precum și cuvintele de mai sus „*L-au rugat pe El să nu le poruncească*”, arată clar adevărul că stăpânirea diavolului este mărginită și că, fără îngăduința lui Dumnezeu, dracii nu pot să vatăme, nu numai pe oameni, dar nici chiar pe porci. Prin urmare, credincioșii Domnului trebuie să știe că nu au de suferit vreo ispită a diavolului, decât numai dacă Dumnezeu o îngăduie. Dar și în cazul când o îngăduie Dumnezeu, diavolul nu poate niciodată să treacă hotarele impuse lui de Dumnezeu. Credincioșii nu vor suferi niciodată vreo pagubă substanțială, decât în măsura în care ei vor să se supună voinței vicleanului. Așadar, iubite cititor, să nu te temi de puterea răufăcătoare a vicleanului, nici de lucrările diavolului, cum sunt farmecele și ghiciturile. Căci „*dacă Dumnezeu este cu noi, nimeni nu este împotriva noastră*”. Dacă ești creștin adevărat, evlavios, cu luare de minte, cerând pururea prin rugăciune sprijinul Domnului, atunci ispitele diavolului nu numai că nu te vor vătăma, ci vor deveni pentru tine prilejuri de „încununare și răsplătire”. Căci Domnul dă credincioșilor Săi „*putere să calce peste șerpi și peste balauri și peste toată puterea vrăjmașului*” (Lc 10, 19). Ba mai mult, preschimbă ispitele diavolului în mijloace de exercitare a virtuții, în mijloace de curățire și de progres pentru creștini. Aceasta este lucrarea minunată a înțelepciunii lui Dumnezeu. Există oare o mângâiere și o întărire mai mare, în lupta împotriva păcatului și a diavolului, decât acest adevăr.

În această împrejurare, Domnul „le-a îngăduit. Și ieșind dracii din om, au intrat în porci”. Dracii nu au pierdut vremea, deoarece vicleanul este foarte harnic în rele. Și dacă noi am fi atât de silitori în binefacere, pe cât este el în răutate, am fi cu toții îngeri. De îndată ce Domnul le-a dat îngăduința, numaidecât, fără să le vorbească, dracii au intrat în porci. „*Și turma s-a aruncat de pe țărnm în lac și*

s-a înecat” (v. 32-33). Turma întreagă care număra cam două mii de porci (vezi Mc 5, 13), s-a înecat. Avântul acela al porcilor este o dovadă în plus a avântului cu care dracii grăbesc și împing la pierzanie pe oricine ajung să pună ei mâna. Ia observați pe „fiii pierzării”, în care lucrează duhul cel rău (cf. 2, 2). Cu câtă grabă se dedau la desfrânare și la tot soiul de nelegiuiri, cu câtă pornire se împotrivesc adevărului evanghelic, logicii, ba chiar și propriului lor interes adevărat. Cu câtă pornire își strică sănătatea, își pierd viața și sufletul, ca să ajungă, nu în fundul lacului Ghenizaret, ca porcii Gadarenilor, ci, vai! în marea de foc cea arzătoare (Apoc 19, 20).

Sfântul Ioan Gură de Aur zăbovește în mod special asupra acestui punct, pentru a descrie starea celor care sunt stăpâniți de cel viclean prin păcat. Oamenii cu fire de porci, zice el, foarte ușor se robesc lucrării diavolului, *„și ai putea vedea mulți astfel de locuitori ai mormintelor păcatului a căror nebunie nu o poate stăpâni nici fierul, nici lanțurile, nicio mulțime de oameni, nici sfiala, nici nuiaua, nici frica, nici respectul, nici nimic de acest fel. Când cineva este imoral și neînfrânat, el nu se deosebește întru nimic de un îndrăcit, ci umblă gol ca și îndrăcitul. Așa unul poartă veșminte pe trupul său, dar este lipsit de adevăratul acoperământ, de slava menită omului. Cine ar putea să-l lege pe cel stăpânit de diavol prin păcat? Cine ar putea să le facă să înceteze relele? Mânia îl îndeamnă să-și facă pe plac și să rămână mereu în morminte. Căci locuințele celor curvari sunt morminte pline de putoare și de stricăciune”. Și Sfântul Ioan Gură de Aur continuă în felul următor: „Ce este un iubitor de argint? Nu este și el un îndrăcit? Ce ar putea să-l țină vreodată legat? Nici frica, nici respectul, nici grijile, nici sfaturile, căci el rupe toate aceste lanțuri. Diavolul care era în omul din Gadara, deși disprețuia pe Hristos, a ieșit totuși din trupul omului, supunându-se poruncii lui Hristos. Dar iubitorul de argint nu se supune nici chiar poruncii lui*

Hristos. Căci iată, îl aude pe Domnul zicându-i zilnic: nu poți sluji lui Dumnezeu și lui Mamona. Și Hristos îl înspăimântă cu gheena și cu pedeapsa. Și, totuși iubitorul de argint nu-L ascultă, nu fiindcă este mai tare decât Hristos, ci fiindcă Hristos nu ne înțelepțește dacă noi nu vrem”. Și îndrăciții fac celelalte nereguli, fără să aibă conștiința faptelor lor. Iubitorii de argint însă, deși au mintea întreagă, se poartă irațional și suferă, în mijlocul orașelor, furie și nebunie. Ce nelegiuire fac îndrăciții, care să întrecă nelegiuirea lui Iuda, cea mai mare nelegiuire? Toți iubitorii de argint imită iubirea de avere a lui Iuda și sunt pricină de tulburare în familii și în orașe, ca niște animale sălbatice, care au fugit din cușca lor de fier, fără să le poată prinde cineva. Așa vorbește Sfântul Ioan Gură de Aur.

Dar de ce a îngăduit Domnul dracilor să intre în porci? Pentru mai multe motive, dintre care le vom arăta pe cele mai importante. Mai întâi, pentru ca saducheii din vremea aceea, și urmașii lor, din toate vremurile, să aibă o dovadă limpede a existenței duhurilor rele. Căci ei afirmau că nu există draci, ci numai răul în sine. În această împrejurare, se arată limpede existența dracilor, mulțimea lor, puterea și lucrarea lor cea răufăcătoare. Ce altceva aruncaseră porcii în mare? Nu cumva răutatea porcilor? Nu cumva porcii fuseseră cuprinși de o nebunie colectivă? Dar afirmarea unei asemenea nebunii ar fi contrară oricărei logici.

În al doilea rând, Mântuitorul a făcut așa, ca să pedepsească pe Gadareni, care creșteau porcii împotriva Legii. Căci legea lui Moise interzicea iudeilor să mănânce carne de porc, ba interzicea chiar să se apropie de porci. Dar Gadarenii, pentru bani, încălcaseră legea. Căci ei vindeau porcii vecinilor lor, care erau închinători de idoli. Așadar, ei făcuseră un lucru nelegiuit, așa cum fac și creștinii, care se dezinteresează de Hristos, când este vorba să câștige bani sau favoruri. Dar câștigurile unor negoțuri nelegiuite, oricât ar fi astăzi de îmbelșugate, mâine vor pieri toate deodată, ca să lase în

urmă goluri și suferință. Este o regulă și o lege generală a dreptății veșnice, că banii câștigați pe nedrept, care se adună cu ușurință, vor fi cheltuiți mâine cu multă ușurință și vor produce ruină și cădere. Dar aceste pedepse date nedreptății sunt iarăși numai binefaceri ale lui Dumnezeu, căci, prin aceste pedepse și pagube, Dumnezeu dă prilej de pocăință și de mântuire celor nedrepți, ca să nu ajungă la osânda pe care o capătă oamenii nedrepți materialști, dacă nu se pocăiesc. Pierderea porcilor era un preaviz dat Gadarenilor materialști, că legiunea de porci îi va scufunda pe ei, nu în adâncul lacului, cum i-a cufundat pe porcii lor, ci în pedeapsa cea mai mare, dacă nu se vor pocăi și nu vor părăsi viața lor nelegiuită și materialistă.

Și, de fapt, printre multele și binefăcătoarele Sale minuni, Domnul a făcut și două minuni de pedepsire, minunea aceasta, și cea cu smochinul neroditor, ca să vestească judecata cea dreaptă pe care o va face în calitate de Judecător pentru păcătoșii care nu se pocăiesc. Aceste minuni de pedepsire sunt la fel de binefăcătoare ca și celelalte, căci ele privesc pe creștinii tuturor veacurilor, ca să înțeleagă că lipindu-se de nedreptate, încalcând legea Evangheliei și lepădându-se de mântuirea oferită lor de Hristos, îl vor avea Judecător, care „*va răsplăti fiecăruia după faptele sale*” (Rm 2, 6). Iată motivul pentru care Domnul a îngăduit atunci pieirea porcilor, iar acum îngăduie diferite pagube, certări dumnezeiești, crize economice și catastrofe materiale. Însă cititorul să nu ia seama la acei oameni necugetați și fără judecată care în asemenea împrejurare încearcă să dea acestor dovezi ale dreptății dumnezeiești niște tâlcuri fără folos moral și foarte periculoase. Se întâmplă pe neașteptate un cutremur de pământ, un ciclon, oarecare criză sau catastrofa materială. Asemenea fenomene păgubitoare se întâmplă pe rând în toate țările. Și cei necugetați se și grăbesc să-și bată joc de cei ce consideră asemenea evenimente ca o mânie a lui Dumnezeu, ca o chemare la pocăință.

Deci, nici elementele fizice nu lucrează orbește, fără conducere de sus. Ele se supun voinței conducătoare a aceluia care le-a creat și pe ele, și legilor lor fizice, precum mașinile unui mecanism ce mișcă după voia mecanicului. Când ți se comunică hotărârea unui tribunal care te supune la o amendă oarecare, pentru înlăturarea sau pentru îndreptarea unei nedreptăți făcute, ai comite o nebunie curată dacă ai susține că hotărârea aceasta nu emană de la judecător, ci de la șpalturile tipografice, de la hârtia, cerneala și tiparul, care, din întâmplare, s-au unit și au alcătuit acea hotărâre judecătorească. Dar la fel de nebun ar fi cineva care ar susține că marile catastrofe nu sunt niște hotărâri luate de Dumnezeu pentru înțelepțirea și îndreptarea omului, ci o întâmplătoare ciocnire a elementelor fizice.

Vestirea minunii și purtarea Gadarenilor

Această dublă minune nu putea să nu ajungă repede cunoscută. Mai întâi, păzitorii porcilor *„văzând cele întâmplare au alergat și mergând au vestit celor în cetate și de pe câmp”* (v. 34). Porcarii au vestit întâmplarea stăpânilor lor, care locuiau unii la oraș, alții la țară, deoarece erau oarecum îndatorați să le dea socoteală de pieirea porcilor. Iar stăpânii porcilor *„ieșind au văzut întâmplarea”*, și s-au convins din propria lor percepție de minune. *„Au venit la Iisus și au aflat pe omul, din care ieșiseră dracii, șezând îmbrăcat și liniștit, la picioarele lui Iisus; și s-au temut”* (v. 35). Au văzut acolo o minune uimitoare. Au văzut pe îndrăcitul cel cunoscut îngrozitor și primejdios pentru tot ținutul acela, care era acum liniștit, îmbrăcat cu hainele sale, așezat lângă Iisus, și s-au temut. Fiindcă o asemenea minune dovedea puterea lui Iisus ca dumnezeiască și trezise conștiința lor cea adormită. Spaima lor a fost întărită de povestirea întâmplării, auzită și de la alte persoane, care înconjurau pe Hristos și care fuseseră martori oculari ai întâmplării. Zice Sfântul

Evangelhist: „*Le-au vestit lor și cei ce văzuseră cum a fost mântuit îndrăcitul*” (v. 36). Aceștia nu erau păzitorii porcilor, ci alți galileeni, care însoțiseră pe Hristos cu corabia în ținutul Gadarenilor (vezi Mc 4, 36). De aceea, gadarenii „*au fost cuprinși de frică mare*”. Au fost cuprinși de frică, dar, din nefericire, nu de frica aceea a omului păcătos, care se căiește și simte că este vrednic de pedeapsă, ci era frica celui nelegiuit, care rămâne neclintit în relele lui, însă vede că scopurile lui cele rele sunt zădărnice și se teme de o pagubă și mai mare. Gadarenii luau în considerare, mai mult pierderea porcilor lor, decât mântuirea concetățeanului lor nefericit. Căci iubitorul de argint, care strânge averi prin nelegiuiri, se îngrijește numai de interesele sale materiale, și pe acestea le așază mai presus de sănătatea și de viața particulară și a popoarelor întregi, ba încă mai presus de propria lor viață și de propriul lor suflet.

Gadarenii, așadar, în loc să se pocăiască, în loc să-L cheme pe Hristos în orașul lor ca să-i învețe și să le vindece bolnavii, fac tocmai dimpotrivă: „*L-a rugat pe El tot poporul din preajma Gadarei să plece de la ei*”. Dracul prin gura îndrăcitului spusese mai înainte că ei nu au nicio legătură cu Hristos. Dar și gadarenii având în sufletul lor pe dracul iubirii de argint și deosebindu-se prea puțin de porcii lor, L-au rugat pe Iisus să plece de lângă ei. Și în acest fel au arătat că nu vor să aibă nicio legătură cu Domnul. Ei voiau să pască nepocăiți, împreună cu porcii lor, bălăcindu-se în noroiul faptelor rele. Ei se tem de Hristos, care venise ca prieten, dar nu se cutremură la gândul că-L vor avea Judecător. Nu este aceasta nebunie? Dar această nebunie o bagă satana în toți cei asemenea Gadarenilor. Căci satana îi convinge că apropierea lor de Hristos, pocăința, viața evlavioasă, sunt păgubitoare pentru averea lor. Și ei, supunându-se satanei, evită pe Hristos. Preferând pe porcii lor, adică nelegiuirile lor câștiguri, desfătările materiale, noroiul porcesc al păcatului, ei nu vor să se apropie de Mântuitorul și de mântuirea lor. Iar Mântuitorul, care nu

intră cu sila în inima nimănui, în această împrejurare „*suindu-se în corabie s-a întors înapoi*” (v. 37). A plecat, precum pleacă de la orice om care evită apropierea de Dânsul, cu conștiință și convingere. Domnul își rezervă însă dreptul de a zice în ziua Judecății: „*Duceți-vă de la Mine blestemaților*”.

Purtarea celui ce fusese îndrăcit

Dar dacă Gadarenii au așteptat cu ardoare stăpânia lui satana asupra sufletelor lor și au arătat față de Domnul o purtare atât de rea, cu totul dimpotrivă a făcut-o concetățeanul lor, care era supus dracilor numai cu trupul. Când Domnul l-a slobozit, atunci el: „*L-a rugat să rămână cu Domnul*” (v. 38). L-a rugat fierbinte pe Hristos să-l lase să rămână totdeauna în preajma Sa. Omul simțea că de acum încolo toată existența lui trupească și sufletească era legată de Hristos cu legături de nedezlegat. El voia să fie un următor pe veci al lui Hristos, ca să-I mulțumească și să-L proslăvească. Fostul îndrăcit se temea să se îndepărteze de Hristos și să rămână cu concetățenii lui cei iubitori de porci și josnici, care izgoniseră pe Mântuitorul. Precum Gadarenii nu putuseră până atunci să trăiască împreună cu îndrăcitul, căci acesta le puneia viața în primejdie, tot așa acum fostul îndrăcit nu mai voia să trăiască împreună cu Gadarenii, căci aceștia puteau să-i primejduiască viața morală. Aceleași simțiri le are orice om care s-a pocăit, s-a apropiat de Hristos, s-a slobozit de păcatul în robia căruia îl ținuse mai înainte dracul. Acum s-a înțelepțit, a căpătat libertatea morală, s-a îmbrăcat cu veșmântul cuviincios al moralei și al înțelepciunii. Acum se depărtează sufletește de prietenii și de rudele sale, în măsura în care aceștia toți rămân în păcat. Căci el are acum cu totul alt duh, alte dorințe, alte scopuri. Vrea acum să aparțină lui Hristos și să urmeze pe robii credincioși ai Domnului. Căci numai atunci când aparținem

lui Hristos, suntem stăpâni pe noi înșine. Altfel, suntem liberi pe dinafară, dar pe dinăuntru suntem robi ai diavolului, care prin păcat stăpânește pe păcătoși.

Și zice Evanghelistul: *„Iisus îl slobozi (pe cel ce fusese îndrăcit), zicând: întoarce-te în casa ta și povestește câte ți-a făcut ție Dumnezeu”*. În Galileea, unde Domnul voia să nu se aprindă prea mult entuziasmul popular față de persoana Sa, el a oprit pe cei vindecați să răspândească vestea minunilor Sale. Dar în ținutul Gadarenilor, din care locuitorii L-au izgonit atât de curând și de urât, era nevoie de un vestitor, care să mărturisească despre lucrul mareț pe care îl făcuse Dumnezeu cu poporul Său în acea vreme. Așadar, Domnul zice celui vindecat: *„du-te în casa ta și spune în public marea minune, pe care Dumnezeu a făcut-o cu tine. Se poate ca tu să devii o binecuvântare pentru locul acesta, pentru care ai fost mai înainte un pericol public”*.

Dar Domnul nu îndepărtează întotdeauna pe credincioșii și următorii Săi din locul și din mediul în care sunt oameni cu grija de lucrurile pământești și cu o viață anti-creștină. Domnul nădăjduiește ca mâine să se înmoaie la suflet acei oameni, care trăiesc împreună cu adevărații creștini. El nădăjduiește ca mâine, sub influența vreunei noi cercetări din partea Sa, să se trezească ei din somnul păcatului. Atunci ochii credincioși ai Domnului pot să devină organe de mântuire, să fie întrebuințați ca povătuitori pentru întoarcerea altora la Hristos. Câte asemenea exemple ne poate înfățișa istoria vremii trecute și cea contemporană! Dar de aceea, creștinii evlavioși trebuie să-și jertfească odihna lor, ba chiar și desfătările duhovnicești și neatârănarea lor, numai ca să aibă prilej să se arate folositori pentru viața spirituală a altora. Iată, de pildă, acel om din Gadara, care a rămas în locul său și *„a plecat și a vestit în tot orașul câte îi făcuse lui Iisus”* (v. 39). Adică s-a grăbit să îndeplinească cu râvnă lucrarea pe care i-o impusese Domnul, ca să-și arate recunoștința, dar în același timp să facă și altora bine.

Dar orice om, care s-a pocăit cu adevărat, a fost slobozit de dracii păcatului și a simțit libertatea morală cea în Hristos, nu poate să rămână nesimțitor, să-și ascundă simțirea caldă de recunoștință către Mântuitorul său, ci vrea cu tot dinadinsul să împărtășească și altora binecuvântarea de care a avut el parte. Așa unul propovăduiește prin viața și prin cuvântul său, toate câte i-a făcut Domnul. Acest lucru îl făceau cu nestinsă râvnă, mai cu seamă primii creștini. Cei care, până ieri, erau robi ai dracilor, închinători de idoli, după ce credeau în Hristos și primeau darurile făcătoare de minuni ale mântuirii, simțeau că cea dintâi datorie a lor este să atragă și pe alții la această libertate mântuitoare. Oriunde s-ar fi aflat, creștinul din acea vreme se prefăcea într-un vestitor al lui Hristos, simplu și naiv, dar fierbinte, în clipa în care găsea inimi pregătite să lepede închinarea de idoli și feluritele ei răutăți. Fie la locul de muncă, fie în casa sa, fie în călătorie, el nu considera niciun loc și niciun moment ca nepotrivit, numai să poată vesti și altora „*câte i-a făcut lui Iisus*”. Creștinul dorea să împărtășească adevărul Evangheliei și aproapelui său și astfel să-i facă bine. De aceea, în primele veacuri, biserici întregi de creștini și-au avut începutul în cuvântul și în lucrarea negustorilor și a meseriașilor creștini, care călătoreau la Roma sau în Galia sau în Africa de Nord.

Această lucrare a fost în toate veacurile, este și va fi până la sfârșit, un obicei al acestor credincioși, care au simțit adânc facerea de bine cea neprețuită a lui Hristos, prin care El i-a mântuit de dracii păcatelor și ai morții. Fie ca iubitul meu cititor să considere și el acest lucru ca cea mai nobilă și mai sfântă datorie a sa, datorie de recunoștință și de răsplătire și să nu întârzie „*să vestească toate câte i-a făcut lui Iisus*”.

VINDECAREA FIICEI CANANEENCEI

(Mt 15, 21-28; Mc 7, 24-30)

Minunea izbăvirii de draci a fiicei cananeencei ocupă un loc special în istoria minunilor Domnului. Ea este și rezultatul credinței fierbinți și a rugăciunii răbdătoare, dar mai ales poate fi considerată o arvună a milei, pe care o va revărsa Domnul și asupra popoarelor închinătoare de idoli, ai căror urmași suntem și noi. Minunea aceasta era o rază a luminii, care avea să lumineze apoi din belșug toate neamurile, căci neamurile aveau să-L primească bucuros pe Hristos, pe când „ai Săi nu L-au primit”.

Rugămintile cananeencei

Ieșind Domnul din Galileea, unde fariseii cei certăreți și necredincioși îi făceau opoziție, prin ideile lor preconcepute pe care le aveau în capetele lor înguste „*a venit în părțile Tirului*

și ale Sidonului” (v. 21). N-a venit în orașele Tir și Sidon, ci în împrejurimile lor. Precum odinioară Ilie, fiind prigonit de împăratul Ahab, a fugit din patria lui și a venit în părțile Sareptei Sidonului, tot astfel, acum și Domnul, îndepărtându-se pentru o clipă de iudei, s-a dus în jurul Tirului și al Sidonului. S-a dus să întâlnească acolo un suflet, care trăia în întunericul închinării de idoli, dar ascundea în adânc mare belșug de lumina credinței. Ducându-Se acolo, Domnul nu desființează porunca pe care o dăduse ucenicilor Săi ca să nu intre în cetățile închinătorilor de idoli. Căci iudeii trebuiau să primească mai întâi chemarea la mântuire. Dar Iisus a considerat că este un lucru mai prejos de marea să iubire de oameni să gonească de la Sine pe închinătorii de idoli care veneau către El. *„Și iată, o femeie cananeancă, ieșind din ținuturile acelea, striga către El zicând: Miluiește-mă, Doamne, Fiul lui David, fica mea este chinuită rău de draci”* (v. 22). Această femeie cananeancă sau elină, adică închinătoare de idoli, după cum o numește Evanghelistul Marcu, își avea obârșia în țara pe care Dumnezeu o blestemase altădată pentru idolii ei și pe locuitorii ei îi izgonise, când adusese înapoi din Egipt pe israeliți, dar și printre închinătorii de idoli și în popoarele cele mai destrăbălate. Dumnezeu își are partea lui aleasă. Din această parte aleasă era și acea cananeancă, pe care Domnul a întâlnit-o atunci. Căci, cu toată râvna ei, femeia n-ar fi reușit să se apropie de Hristos, dacă El n-ar fi venit în hotarele țării ei. Același lucru repetă cu orice om. Dacă Hristos nu se apropie de om și nu-i trezește conștiința cea adormită, atunci omul nu află niciodată pe Hristos. Dar Hristos numai atunci Se grăbește să Se apropie de om, când și omul are o reală dispoziție spre cunoaștere și spre mântuire, precum a avut-o femeia cananeancă.

Conținutul rugăciunilor ei

De îndată ce cananeanca a zărit pe Hristos nu numai că a vorbit, dar a *strigat*, a dat glas mare, și-a exprimat cu glas mare o rugăciune fierbinte. Cu toate că se opriase la oarecare distanță de Domnul, deoarece – ca închinătoare de idoli și necurată – nu îndrăznește să se apropie, totuși distanța nu îndreptățește asemenea strigăt. Strigătul ei era pricinuit de credința ei în Hristos, de durerea ei de mamă, de nenorocirea ei cea mare. Și ce zicea ea strigând, „*Doamne, Fiul lui David*”. Minunat mod de adresare! Căci modul acesta de adresare dovedește că femeia credea că Iisus este Mesia Mântuitorul trimis de la Dumnezeu, care aduce toată binecuvântarea pentru poporul lui Dumnezeu. Cele două nume împreunate arată credința ei cea vie și fierbinte. Dar ea adaugă: „*Fiica mea este chinuită rău de draci*”. Există diferite grade de suferință și de crize, pe care le produc duhurile rele, pe măsura îngăduinței date lor de Dumnezeu. Vedem că fata acelei sărmane femei era chinuită în ultimul grad. Starea ei producea mamei o adâncă suferință. Căci știu bine părinții că orice boală a copiilor le produce o durere mult mai mare decât o au copiii. Cu toate că, după nașterea lor, copiii își au existența proprie, despărțită de a părinților lor, totuși mulți părinți iubitori și simțitori continuă să simtă orice suferință a copiilor, ca și când ei ar fi încă mădule ale propriului lor trup. Da ce spun eu? Părinții suferă cu mult mai mult. Căci ei suferă sufletește și simt o durere mult mai ascuțită, decât orice durere trupească. Mai ales când boala îi schimbă pe copii și când ea devine o neconținută sursă de durere și tulburare, cum era boala fiicei cananeencei, părinții nu se dezmint de dragostea lor, precum nici Dumnezeu nu se dezmințe de dragostea Sa, din pricina bolilor noastre duhovnicești, care vin fără voia noastră.

„Miluiește-mă”, striga femeia către Domnul. Nu îndrăznește nici să-L cheme în casa ei, nici să aducă pe fata ei la Domnul. Numai cerea fierbinte milă. Cananeanca nu zicea: miluiește pe fiica mea, ci zicea: „Miluiește-mă”. Copila suferă, dar eu ard de durere. Eu sunt cea bolnavă, cea cu simțire bolnavă, și sufăr nespus, fiindcă o văd pe ea chinându-se, tâlcuiește Sfântul Ioan Gură de Aur. Prin urmare, mila către fiica mea este milă către mine. Aceeași adâncă durere silește întotdeauna pe părinții să recurgă cu lacrimi fierbinți la Dumnezeu și să ceară milă pentru copiii lor bolnavi sau pe moarte. Dar părinții nu trebuie să uite că Dumnezeu este cel ce trimite bolile și necazurile asupra copiilor, ca să atragă la Sineși pe părinți și pe copii. Prin urmare, datoria părinților este de a se ruga pentru copii, nu numai pentru sănătatea trupească. O, e mult mai importantă sănătatea sufletului, care are a trăi veșnic într-un trup nemuritor, dar care suferă, adesea suferă îngrozitor și ajunge în primejdie de a fi robit duhurilor necurate, mânat spre păcat și spre iad. De aceea părinții nu trebuie să înceteze de a se ruga, ca și cananeanca, și de a zice: Doamne, am un copil chinuit de duhul egoismului și al trufiei, sau rob de duhul mâniei și al neascultării, sau întinat de duhul necurat al imoralității. Miluiește-mă, slobozește-l pe copil de dracul acesta pierzător!

Căci în realitate, astfel de boli ale sufletului sunt mult mai obișnuite decât îndrăcirea, dar și mult mai chinuitoare și mai pierzătoare. Pentru ce deci părinții arată atâta lipsă de grijă și de iubire în aceste boli ale copiilor, pe când pun atâta osteneală și cheltuială și rugăciuni, pentru bolile trupesti ale copiilor? Pentru ce părinții nu încredințează pe copii lui Hristos, prin rugăciune cu credință, și nu cheamă cu suspinuri pe singurul medic al sufletelor? Ar face cu adevărat un lucru foarte bun dacă rugăciunile lor ar scăpa pe copii de microbul răutății, pe care îl seamănă vicleanul în sufletele lor, ca să-i robească prin păcat. Părinții ar câștiga un

neprețuit dar, dacă rugăciunile lor ar fi măcar pe jumătate cât ale Sfintei Monica, cea care, prin rugăciunile ei, a făcut ca fiul ei cel curvar, Augustin, să devină Sfântul Părinte Augustin.

Întâmplări descurajante

Dar, acum s-a întâmplat ceva cu totul neobișnuit. Domnul, cel preabun și preamilos, cel întodeauna gata să facă bine, arată atâta indiferență la rugăciunile fierbinți ale cananeencei, cum nu se mai găsește în istoria minunilor Sale nicăieri. „*Iar Domnul nu i-a răspuns ei niciun cuvânt*”! Nu i-a spus niciun cuvânt de nădejde. Vorbind despre această împrejurare, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Domnul aduce la Sine pe iudeii care nu L-au recunoscut. Când Îl hulesc ei, El se roagă, când Îl ispitesc, El nu-i părăsește. Pe cananeanca însă, care aleargă la El, Îl cheamă și Îl roagă, fără a se sprijini, nici pe Lege, nici pe prooroci, și care Îi arată atâta evlavie, pe ea nu o învrednicește nici măcar de un răspuns. Care alta nu s-ar fi smintit, când a văzut că realitatea nu corespunde cu zvonurile? Căci ea auzise că El mergea prin sate, vindecând. Și pe femeia aceasta, care venea la El, Domnul o respinge”.

Și totuși, toate cuvintele, faptele și purtările Domnului au un înțeles important. Cunoscătorul de inimi știa ce credință puternică ascundea cananeanca în adâncul sufletului ei. O credință în stare să suporte orice încercare și descurajare. Așadar, Domnul o pune la încercare; „*Pentru ca lămurirea credinței ei cea mult mai scumpă decât aurul cel pieritor să se lămurească prin foc*” (I Ptr 1, 7). Domnul nu-i răspunde, pentru ca ea să-și arate credința și mai fierbinte, prin rugăciunile ei repetate. Domnul pare nepăsător, dar inima Sa este plină de bucurie pentru credința acelei femei. Domnul pare că-și retrace mila Sa de la dânsa, dar în chip nevăzut o atrage, ca să primească o milă și mai îmbelșugată. De aceea, cananeanca

cea minunată nu se smintește, nu se supără, nu se depărtează. Ea nu zice: cum, acest om atât de vestit prin iubirea sa de oameni, arată atâta nepăsare pentru nefericirea mea! Sunt galileenii mai buni decât mine? Ea nu zice așa. Asemenea nemulțumire, care, din nefericire, se aude de multe ori din gura creștinilor, este o pretenție a oamenilor, care cred că ei au merite, dacă meritele lor sunt trecute cu vederea. Sunt pretenții ale aceluia care cred că suferă pe nedrept, fiindcă sunt mai buni decât atâția alții, care nu suferă ce suferă ei. Dar cei credincioși și smeriți nu au niciodată astfel de pretenții și nu îngăduie să intre în sufletele lor, nici cea mai mică îndoială cu privire la bunătatea și la iubirea înțeleaptă a lui Dumnezeu.

„Nu i-a răspuns niciun cuvânt”. Trebuie să luăm aminte în mod special la acest lucru, căci el se petrece de cele mai multe ori. Multe căi, prin care Domnul ne împărtășește harul Său și care nouă ni se par încurcate și de neîlmăcit, se explică limpede prin întâmplarea cu cananeeanca. Trebuie să știm că, adeseori, rugăciunile noastre au fost primite de Dumnezeu, deși noi nu vedem răspunsul, pe care îl doream și îl așteptam. Să mai știm că în inima Domnului este o comoară plină fiind de dragoste, chiar și atunci când pare că nu bagă în seamă cererile noastre, când pare că ne-a părăsit, când pare mâniat pe noi. Tu, cel ce citești ceea ce urmează, aceste versete atât de lămurite din psalmi, ia seama la felul în care David își exprimă teama de a fi părăsit de Domnul: *„Deșteaptă-te, pentru ce dormi. Doamne? Pentru ce îți întorci fața ta de la noi? Uیți sărăcia și necazul nostru, Dumnezeule, Dumnezeul meu, pentru ce m-ai părăsit? Până când Te vei mânia asupra rugii robului Tău?”* (Ps 43, 24-25 și Ps 21, 1.7.9) Toate acestea se întâmplă pentru ca credința noastră să fie pusă la încercare și să se întărească mai mult, precum se întărește forța lucrătorilor care se exercită. Domnul ne va da lucruri mai îmbelșugate și daruri mai înalte decât cele pe care le cerem, ca să

avem parte de o bucurie mai mare și să câștigăm o dragoste și un devotament mai adânc pentru binefăcătorul nostru.

Intervenția ucenicilor și răbdarea cananeencei

Rugăciunea jalnică a sărmanei femei a pornit spre milă pe ucenicii Domnului care, *„apropiindu-se L-au rugat pe El zicând: slobozește-o, căci strigă după noi”* (v. 23). Ucenicii Îl roagă pe Domnul să împlinească cererea sărmanei femei, care striga, și astfel să-i poruncească să plece. Adică, ucenicii se alătură rugăciunii acelei închinătoare de idoli, deși, ca iudei, ei nu aveau nicio legătură cu păgânii. Dar răspunsul Domnului către ucenicii Săi ar fi trebuit să distrugă orice nădejde a cananeencei: *„Iar El răspunzând a zis: nu sunt trimis decât către oile cele pierdute ale casei lui Israel”* (v. 24). Domnul zice: știți bine că Eu am misiunea de a mântui oile pierdute ale turmei lui Israel. Iar aceasta, cu toate că este o oaie pierdută, nu ține de poporul lui Israel.

Fără îndoială, Hristos a venit pe pământ ca să fie *„lumină spre descoperirea neamurilor”* (Lc 2, 32). Acest lucru avea să-l facă însă numai la plinirea vremii. Deocamdată, era drept să-și mărginească harul Său numai la acel popor, care primise de la Dumnezeu făgăduințele. Astfel, tăcerea Domnului avea o mare îndreptățire, care închidea gura ucenicilor. Dar vai de noi, dacă acea îndreptățire ar fi fost valabilă și mai târziu! Atunci am fi cu toții încă închinători de idoli și am muri în păcate. Dar, slavă Domnului! Perdeaua cea din mijloc a fost ruptă, perdeaua care despărțea pe iudei de păgâni, harul le-a fost dat și păgânilor, ei au primit adevărul creștin, noi ne-am născut creștini, ținem de adevărata credință, suntem cuprinși în numărul celor mulți, pentru care Domnul și-a dat sufletul Său ca preț de răscumpărare.

Cu toate aceste motive de descurajare, care ar fi îndepărtat chiar și pe mulți dintre noi creștinii, cananeanca tot stăruie și *„venind Is-a*

închinat, zicând: Doamne, ajută-mă” (v. 25). Răspunsul Domnului a făcut să tacă pe ucenici, dar pe femeia cananeancă nu. Cu privire la aceasta, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Ce este aceasta, femeie? Nu cumva ai tu mai multă îndrăzneală decât ucenicii? Nu cumva ai putere mai mare? Nicidecum nu am îndrăzneală, nici putere, ba mai mult, sunt plină de rușine. Totuși, în loc de rugăciune, aduc lipsa mea de sfială, socotiți-mi îndrăzneala ca un lucru încuviințat*”. Noi însă nu facem așa, ci după ce cerem și nu primim, ne depărtăm. Iar femeia, temându-se că rugăciunea ei de departe nu este un fel potrivit de a vorbi cu Domnul, temându-se că strigătele ei nu exprimă destulă smerenie și evlavie, se apropie, cade la picioarele Domnului și I se închină. Temându-se că acele cuvinte: „Doamne miluiește-mă”, nu sunt de ajuns, adaugă: „Doamne, ajută-mă”. Căci tăcerea cu care Dumnezeu întâmpină adesea rugăciunile noastre este un mijloc prin care noi să învățăm să ne rugăm cu încă și mai multă căldură și răbdare. Dezamăgirile în dobândirea rugăciunilor noastre sunt mijloace de a trezi și mai mult sufletul la datoria rugăciunii. Acest lucru Domnul l-a arătat și prin pilda vieții Sale, când în grădina Ghetsimani, *„find în zbucium, cu și mai mare stăruință se ruga”* (Lc 22, 44).

Este adevărat că rugăciunea fierbinte și răbdătoare a cananeencei era conținută într-un singur cuvânt: „miluiește-mă, ajută-mă”. Dar când inima este prea plină de simțire, limba nu poate rosti cuvinte multe. Lacrimile care izvorăsc dintr-o inimă zdrobită și smerită, suspinele fără cuvinte, sunt adesea de ajuns pentru *„cei ce cercetează inimile, ca să știe care este dorința Duhului”*, (Rm 8, 26). De altfel, aceste cuvinte erau cele mai cuprinzătoare, adică *„Doamne ajută-mă, dă-mi darul pe care îl cer, privește-mă ca pe una din făpturile Tale, care sunt vrednice de mila Ta. Ajută-mă fiindcă eu cred că poți să mă ajuți și mai cred că și vrei, cu toate că acum mă refuzi ...*”. Iată o pildă de rugăciune răbdătoare, cu inima

plină de credință către Hristos, inima plină de necazuri și de chin se roagă pentru ușurarea greutăților vieții prin care trece.

Dar noul răspuns pe care Domnul i-l dă la rugăciunea și mai fierbinte a cananeencei era în stare să o deznădăjduiască de tot și s-o îndepărteze de Domnul, dacă ea n-ar fi avut o credință tare și admirabilă: *„Iar El răspunzând a zis: nu este bine să iei pâinea copiilor și să o arunci câinilor”* (v. 26). Învățătura cea adevărată, vindecările minunate, harul și mântuirea pe care le împărtășește Domnul sunt pâinea copiilor lui Dumnezeu. Dar pentru un moment, pâinea aparține exclusiv israeliților, pentru motivele pe care le spune dumnezeiescul Pavel în Epistola către Romani. Deci, nu este drept, – zice Domnul, – să luăm pâinea copiilor și să o împrăștiăm, iar copiii să rămână flămânzi, căci harul este mereu neîmpuținat, ci fiindcă pâinea aparține mai întâi celor ce cred în Dumnezeu cel adevărat și sunt fii ai lui Dumnezeu după har. Domnul îi numește pe păgâni *câini*, nu pentru că i-ar disprețui, ci în contrast cu caracterul evreului credincios și evlavios. Evreul este fiu, în contrast cu păgânii, care se află departe de Dumnezeu. Păgânul nu are dreptul de a cere binefaceri de la Dumnezeu în care nu crede și căruia nu i se închină. Credința în Dumnezeu este condiție indispensabilă a darurilor minunate pe care El ni le trimite. Felul cum Domnul întrebuințează cuvântul *câine* despre popoarele păgâne arată că El nu se gândește la câinii fără stăpâni, care rătăcesc pe drumuri, ci la câinii din curtea omului, care primesc hrană de la stăpânul casei, deși nu sunt fiii săi.

Dar, cât de mult s-au întors stările de lucruri, de atunci încoace! Păgânii care au crezut în Hristos au devenit fii ai lui Dumnezeu, cărora li s-a și dat din belșug pâinea părintelui lor. Iar evreii rămânând cu încăpățănare în necredință, au meritat ocară de care îi copleșește Apostolul Pavel: *„Păziți-vă de câini, păziți-vă de lucrătorii răi”* (Fil 3, 2). Noi suntem urmașii acelor păgâni, care au

crezut în Hristos. Noi, creștinii, suntem fiii lui Dumnezeu, adoptați prin sfântul botez. De aceea să luăm aminte la neprețuitul dar al pâinii. Să luăm aminte, nu cumva să fim mânâți de duhul lumii, care crede că pâinea vieții și a fericirii sunt banii și bunurile materiale. De aceea, oamenii lumii se ostenesc, se chinuiesc, se neliniștesc, se luptă, fură, tremură, se împușcă cu credința, numai doar, doar să aibă din belșug cele materiale. Ei se arată indiferenți față de „*pâinea vieții, care s-a pogorât din cer*” (In 6, 41). Se arată indiferenți față de cuvântul lui Dumnezeu, de har, de pocăință, de Sfânta împărtășanie, de pacea și dragostea creștinească. Și niciodată nu pot să-și afle fericirea, iar sufletul lor și viața lor duhovnicească se stinge și se distruge tot așa cum și viața trupului se stinge, când omul se hrănește cu o hrană rea și insuficientă. Ba chiar se întâmplă să moară de foame!

Credința cananeencei triumfă

Orice om lipsit de evlavie și de smerenie ar fi considerat răspunsul Domnului foarte supărător. S-ar fi smintit și s-ar fi mâniat; dacă nu vrea să mă ajute, treaba lui! Dar de ce să mă ocărăscă, de ce să mă numească câine? Un om mândru nu ar fi suferit acest răspuns. Și dovada este că unii creștini vin la Sfânta Mărturisire și la Sfânta împărtășanie ca să primească darurile cele mai înalte, să primească elementele absolut trebuitoare vieții lor. Dacă nu primesc imediat, când și cum vor ei Sfintele Taine, se supără, se mânia, ba chiar se și înfurie câteodată! Iar alții, care stau sub apăsarea necazurilor și au auzit că numai lângă Hristos și în Biserica Sa vor găsi eliberare de toate greutățile lor, se apropie de Sfintele Taine fără pocăință și smerenie suficientă, ba chiar cu pretenții. Și, dacă nu primesc îndată ceea ce ei cer, dacă se întâmplă apoi ca starea lor să se înrăutățească, dacă Domnul nu-i primește îndată, se supără,

se mânie, dau drumul la vorbe de dispreț împotriva religiei și a slujitorilor ei. Dar un credincios smerit, care se pocăiește sincer și își simte păcătoșenia și poziția față de Dumnezeu, niciodată nu va vorbi în felul acesta. Credinciosul se smerește mai mult decât o pretind faptele lui. Primește curaj din împrejurări descurajante și nădejde din cuvinte de deznădăjduire. Acest lucru îl vedem bine la femeia cananeancă.

Credința ei cea înțeleaptă și smerită

„Iar ea a zis: da, Doamne, dar și câinii mănâncă din fărămiturile care cad de la masa stăpânilor lor” (v. 27). Domnul zisese: nu este bine. Femeia răspunde: Da, Doamne. Hristos a numit pe evrei fii și i-a așezat în jurul mesei Tatălui Lui. Femeia nu se împotrivește, dimpotrivă, supralicitează, ea numește pe evrei *stăpâni*. Hristos a numit-o câine; ea primește asemănarea, fără să se supere. Plecând de la această asemănare, ea construiește argumentația cea mai puternică, cea mai înțeleaptă, cea mai neașteptată, pe care numai o credință mare și smerită i-o putea inspira. Dar la fel se poartă tot credinciosul smerit. Acesta înțelege că toate mijloacele de smerire pe care le întrebuițează Domnul în viața omului îl ajută să aibă o conștiință mai desăvârșită a sărăciei, a păcătoșeniei, a nevredniciei. Credinciosul este gata să mărturisească tuturor starea lui păcătoasă, nu vorbește despre smerenia lui cum fac alții, care se învinovătesc singuri cu plăcere, dar se supără și se mânie când un altul îi spune în ce fel sunt. Omul credincios și smerit gândește cu sinceritate și înțelegere la cuvântul psalmistului: *„Dobitoc m-am făcut la Tine”* (Ps 72, 22). Și cuvântul Sfântului Apostol Pavel, când mărturisește despre sine că este cel dintâi dintre păcătoși, cel mai mic dintre sfinți și nevrednic de a fi chemat apostol.

Domnul zisese că pâinea se cuvine fiilor, iar femeia răspunde că ea nu are pretenția să se hrănească din pâinea copiilor, ci se mulțumește cu fărâmurile. Căci cei smeriți, care își simt locul în fața lui Dumnezeu, nu numai că nu au pretenții, ci sunt prea mulțumiți de cele mai mici daruri. Însă Hristos, prin darurile cele mici, îi pregătește, ca să le primească pe cele mai mari, căci „*celor smeriți li se dă dar*” și „*cel ce se smerește va fi înălțat*”. Cei smeriți socotesc că este un lucru foarte mare să fie în fața lui Hristos ca niște câini în fața stăpânilor. De pe această poziție de câini, Hristos îi înalță pe cei smeriți la starea de fi și de moștenitori ai împărăției Sale.

Domnul o exclude pe cananeancă de la pâinea fiilor lui Dumnezeu, pentru că era păgână. Ea însă trage o concluzie foarte înțeleaptă despre dânsa. Este foarte adevărat – zice ea – că pâinea cea desăvârșită și bine pregătită aparține copiilor, dar fărâmurile cele mici, care, din negrija copiilor, cad întâmplător, pe acelea le mănâncă câinii. De aceea ei și stau de obicei sub masă, ca să prindă fărâmurile, fără ca prin aceasta copiii să sufere vreo lipsă. Noi, păgânii, zice ea, nu așteptăm mulțimea de binefaceri, minunile mari, pe care Fiul lui David le dă din belșug iudeilor. Dar, cel puțin, niște resturi mici poate să ne arunce și nouă, neamurilor celor înfometate. Vindecarea pe care o cer eu este o fărâmiță mică din pâinea cea de mult preț, dar față de belșugul de pâine care li se dă iudeilor, această fărâmiță este foarte puțin. Iată răspunsul înțelept al cananeencei. Căci acolo unde există o credință vie, acolo este și cunoștință și înțelepciune, în fața căreia înțelepciunea și știința lumii acesteia se arată a fi nebunie. Peste credincioșii smeriți „*se odihnește Duhul lui Dumnezeu, Duhul înțelepciunii și al înțelegerii, Duhul sfatului și al puterii. Duhul cunoașterii și al evlaviei*”, după cum spune proorocul Isaia (11, 2). Unde există credință vie, și din amărăciune iese dulceață, din descurajare iese curaj și din

situații potrivnice iese sprijin. Dimpotrivă, cel puțin credincios sau necredincios vede în aliatul său un dușman și trage concluzii dureroase din premise pline de mângâiere.

Domnul laudă credința femeii și face minunea

Acum Domnul încercase îndeajuns credința femeii. Domnul încearcă o credință mare prin încercări mari, păstrând cea mai mare încercare pentru sfârșit. Acum se descoperise comoara de credință înțeleaptă și smerită a cananeencei și credința o făcuse fică a lui Dumnezeu. Era timpul ca Domnul s-o încununeze pentru o astfel de credință. Și iată: *„Iisus răspunzând a zis: o, femeie, mare este credința ta”*. Domnul își ascunsese îndestul bunătatea și milostivirea Sa. Înlauntrul Său se bucura și se veselea, văzând că și păgânii începuseră să se pregătească de primirea harului Său. Pe dinafară însă se arătase rece și refuzase ajutorul. Și precum odinioară Iosif se ascunsese un timp de frații săi, iar apoi li s-a descoperit și a strigat: *„Eu sunt Iosif (Fac 45, 3), tot așa și acum. Domnul își descoperă ființa Sa, așa cum este și așa cum îl crezuse cananeanca.*

„Mare este credința ta”, zice Domnul către cananeanca. Desigur, au strălucit și alte virtuți ale ei cu această ocazie: smerenia, răbdarea, rugăciunea, dar credința ei este trâmbițată, ca vrednică de toată admirația. Fiindcă celelalte virtuți sunt roadele credinței. Ba chiar și iubirea, cea mai mare dintre toate virtuțile, se vedește numai prin credință. De aceea, Domnul cere credința, ca pe un mijloc de nelipsit în raporturile omului cu El și în unirea dintre om și Dumnezeu, iar Duhul Sfânt afirmă prin dumnezeiescul Pavel că *„fără credință omul nu poate să-I fie plăcut lui Dumnezeu” (Evr 11, 6)*. Domnul socotește credința tuturor robilor Săi credincioși, ca un lucru de mult preț și nu leapădă nici credința cea slabă a celor care cred puțin dar drept, ba o și întărește și o sporește. Totuși

Domnul prețuiește în chip special o credință mare și zice despre ea că este minunată și vrednică de a fi răsplătită.

Așadar, după ce i-a dat cananeencei prima răsplătire, laudând în public credința ei mare și minunată, Domnul adaugă a doua răsplătire: *„Fie ție după cum vrei. Și s-a tămăduit fiica ei din ceasul acela”* (v. 28). Domnul îi zice nu pot să-ți mai refuz harul, primește ceea ce mi-ai cerut. Fiindcă Domnul nu refuză niciodată nimic unei credințe mari. Cei ce nu refuză nimic din câte ne cere Hristos vor afla la sfârșit că nici Hristos nu le refuză nimic din câte pot să-i facă fericiți, sfinți și părtași ai slavei sale cerești.

Dar fiindcă totdeauna cuvântul Domnului este urmat îndată de împlinire, fiica cananeencei s-a tămăduit în clipa în care Domnul i-a zis: fie cum voiești. În clipa aceea dracul a și fugit și n-a mai îndrăznit să se întoarcă și să chinuiască acea făptură nenorocită. Și astfel, credința mamei a vindecat durerea fiicei. Credința mamei a izgonit pe diavol și a dat sănătate fiicei. Credința mamei a biruit refuzul Domnului și i-a stârnit admirația.

Vezi, iubite cititor, ce poate face o credință smerită, o credință răbdătoare în rugăciune, o credință mare. Numele cananeencei a rămas necunoscut, dar credința ei este cunoscută tuturor. Nu s-a notat numele ei, ca să se numească și să se facă renumită credința ei. Credința ei este o pildă care îndeamnă pe credincioși să-și formeze o credință mai mare, o credință care să nu cedeze la nicio piedică, o credință tare care să nu se descurajeze, când Domnul îi refuză cererea. O credință care să silească pe Domnul să ne binecuvânteze la sfârșit și să ne zică: fie ție precum vrei.

VINDECAREA TÂNĂRULUI LUNATIC

(Mt 17, 14-21; Mc 9, 14-29; Lc 9, 37-43)

Această minune a fost săvârșită imediat după coborârea Domnului din muntele Schimbării la Față. Vederea Domnului transfigurat, între doi locuitori ai cerului, Moise și Ilie, era un lucru cu totul extraordinar și nemaipomenit pentru cei trei ucenici, care fuseseră de față. Iar Petru ar fi preferat să nu se mai sfârșească niciodată acea vedere. Însă desfătarea continuă în simțirea slavei lui Dumnezeu ne este păstrată nouă oamenilor, pentru viața cealaltă. Aici creștinii cei devotați lui Hristos află desigur câteva ceasuri de pace dumnezeiască și de veselie lăuntrică, atunci când se înalță cu mintea – prin rugăciune – până la tronul lui Dumnezeu, atunci când prin Sfânta Împărtășanie se împreună cu Hristos; dar starea obișnuită din viața noastră pe pământ este alta. Sunt ostenele și supărările, muncile și nevoile noastre materiale, necazurile și priveriștile dureroase, păcatul cel jalnic, cu care

ne întâlnim zilnic. De aceea, de îndată ce Domnul și cei trei ucenici s-au coborât de pe muntele Schimbării la Față, au întâmpinat o priveliște foarte tristă: pe tânărul cel lunatic. Însă Dumnezeu slavei s-a arătat din nou Dumnezeu al milostivirii și a vindecat pe tânăr printr-o minune, care urmează s-o tâlcuim.

Descrierea stării în care se găsea tânărul

În vremea cât Domnul stătuse pe munte, cărturarii cei pizmași și răi au găsit prilejul să deschidă o anchetă pizmătoarească împotriva celor nouă ucenici, în fața poporului. Au încercat să-i dovedească incapabili de a izgoni pe draci și nevrednici de respectul poporului, ca astfel să câștige asupra lor o biruință ușoară. Dar Domnul a venit la timp Prezența Sa a ușurat, nu numai pe cei nouă ucenici, ci și poporul întreg, care îndată s-a înspăimântat și alergând *„se închinău Lui”* (Mc 9, 15). Domnul, deși de puțin timp stătuse de vorbă cu două mari personalități ale împărăției cerești, nu s-a scârbit să se întoarcă spre popor, ca și mai înainte. În această împrejurare s-a apropiat de El un om, îngenunchind în fața Lui și zicând: *„Doamne, miluiește pe fiul meu, că este lunatic și suferă greu. Căci de multe ori cade în foc și de multe ori în apă”* (v. 14-15). Să cercetăm mai întâi felul în care tatăl acelui tânăr revine înaintea Domnului și descrie starea nenorocită a fiului său.

„S-a apropiat și a îngenunchiat”. După cum reiese din cele ce urmează, tatăl tânărului era un iudeu rece și necredincios. Era asemenea cu acei iudei, care rămâneau departe de Domnul, deși văzuseră și auziseră atâtea lucruri și cuvinte minunate ale Domnului. Dar, pe acel om nevoia l-a făcut să-și plece genunchii și sufletul înaintea Domnului. Căci necazul este cel mai bun mijloc, care îngenunchează pe cei mândri și zdrobește sufletele învârtosite de păcat. Precum presa stoarce uleiul din măslinile cele amare, tot așa presa necazurilor stoarce rugăciuni fierbinți din inimă care nu

simt mulțumirea sau datoria de a se adresa către Dumnezeu printr-o rugăciune, cât de scurtă. Domnul însă primește și aceste rugăciuni deși provin din presă. Desigur, Dumnezeu dorește să fie față de noi în legăturile acelea pașnice și dulci, care vin din dragoste. El dorește să ne iubească, precum un tată pe fiii săi, și să nu fie silit să comunice cu noi prin mijloace dureroase.

Dar când noi închidem calea cea pașnică dinaintea Domnului, când suntem în primejdia de a ne depărta de El și de a muri cu moarte veșnică, oare nu este de o mie de ori mai bine să ne atragă Domnul spre Sine, chiar cu mijloace dureroase? Fie Domnul slăvit, că ne deschide urechile, fie și prin necazuri, ca să-L auzim, și îndoiaie genunchii noștri, ca să ne supunem și să ne închinăm Lui.

Deci, acel om plecând genunchii, descrie starea în care se găsea fiul său: *„Miluiește pe fiul meu, că este lunatic și suferă greu”*. Lunatici erau numiți cei atinși de epilepsie, iar pricina acestei boli este influența unui demon asupra sistemului nervos. Dar deoarece crizele periodice de epilepsie sunt legate de fazele lunii, acest fel de îndrăcire se numește îndrăcirea lunaticilor. Legătura aceasta dintre crizele de epilepsie și fazele lunii este una din metodele satanei, cu care înșală pe oameni și îi face să recurgă la exorcisme păgânești și la alte mijloace magice, prin care vrăjitorii se adresează lunii și stelelor. Demonul care chinuia pe acel tânăr era îngrozitor. El era un duh mut, zice Evanghelistul Marcu, care, atunci când îl apuca pe tânăr, îl făcea să se rostogolească și să scrâșnească din dinți, rămânând ca mort. Adică demonul producea în organism atâta tulburare, spasme și mișcări dezordonate și scrâșnire de dinți și fiori, producea o decădere atât de mare, încât tânărul cădea în leșin adânc și părea mort. Adesea diavolul pune în primejdie viața tânărului, căci *„îl arunca în apă și foc, ca să-l piardă”*; dar intervenția la timp a casnicilor l-a salvat pe tânăr.

Singură descrierea unor astfel de stări rele ne produce groază. Să-și închipuiească cineva mucenicia acelor părinți, care au avut

nefericirea să-și vadă copilul în astfel de chinuri. Dar, iubite cititorule, această stare este oricum mai bună decât o alta, pe care o produce satana atunci când ia în stăpânire un suflet omenesc prin păcat. Cu ce se deosebește, de pildă, un om plin de mânie și înfuriat, de un îndrăcit? Există oameni care au ajuns la o mânie atât de mare încât aceasta nu se mai deosebește de crizele de îndrăcire, ba le și întrece prin urmările lor catastrofale. Mânia adesea produce certuri și răzvrătiri și răniri și crime și alte nenorociri, pe care foarte rar le pricinuiesc îndrăciții. Mai luați în considerare și starea omului beat. Apoi decăderea trupească, mintală și morală a celui stăpânit de duhul imoralității și al desfrâului, considerați catastrofele pe care le-a adus în lume ura, dușmănia, pretențiile, iubirea de slava deșartă, și veți vedea care este îndrăcirea cea mare. Însă noi, de obicei, socotim crizele – de altfel rare – de îndrăcire sau de nebunie, ca niște rele foarte mari, pe când sunt foarte dese crizele cauzate de diavol prin păcat și prin patimi. Este încă și mai rău că diavolul nu se mulțumește să surpe pe acești robi ai lui îndrăciți, precum a fost tânărul lunatic, ci vrea să pună mâna și pe cei care nu se pocăiesc și trăiesc departe de medicul sufletelor, ca să-i ducă la moartea veșnică. Vicleanul este deosebit de primejdios, când prin patimile păcatului se face stăpân pe om. Noi trebuie să ne temem cel mai mult, de această îndrăcire, de care suntem pe deplin vinovați. Căci nefericiții îndrăciți nu ar vrea să fie așa și nu depinde de ei posibilitatea de a se slobozi de draci. Pe când depinde de noi singuri, să nu lăsăm pe vicleanul să pună stăpânire pe sufletul nostru prin păcat. De noi singuri depinde și puțința de a ne slobozi de păcate, prin pocăință. Apostolul Iacob, cel insuflat de Dumnezeu, zice: *„Supuneți-vă lui Dumnezeu, stați împotriva diavolului și el va fugi de voi; apropiați-vă de Dumnezeu și Se va apropia și El de voi”* (Iac 4, 7-8).

Musturarea și minunea

După ce tatăl tânărului a spus starea cea de plâns a fiului său, el a relatat și o încercare nereușită de vindecare: *„l-am adus pe el la ucenicii Tăi și nu au putut să-l vindece”* (v. 16). Ucenicii Domnului, deoarece aflaseră că diavolul era atât de îngrozitor și de sălbatic, își pierduseră încrederea și de aceea nu reușiseră să-l scoată. Această nereușită a dat cărturarilor celor înrăiți prilejul să-și bată joc de ei și să-i defăimeze. Dar nu trebuia să fie vindecat de diavol numai fiul, ci și tatăl trebuia vindecat de o altă boală, încă mai îngrozitoare, de boala necredinței. De aceea au fost auzite atunci din gura Domnului niște cuvinte care nu au mai fost rostite de El niciodată: *„Răspunzând Iisus a zis: o, neam necredincios și preacurvar, până când voi fi cu voi, până când vă voi suferi pe voi?”* (v. 17). Neamul acela, ai cărui conducători erau cărturarii și fariseii, era nu numai necredincios, ci și preacurvar. Căci există oameni necredincioși din neștiință, care însă nu sunt și preacurvari. De aceea, după ce unii ca aceștia au fost luminați cu adevărul, ei leapadă necredința. Dar cei ce sunt necredincioși cu bună știință, cei ce cunosc adevărul, dar nu vor să-l îmbrățișeze ci rămân statornici în necredința lor, aceia ajung apoi la preacurvie, la acea cădere în păcat, care este de nelecuit. Căci preacurvia este o stricăciune morală, care orbește mintea, ca să nu vadă adevărul, producând o stare bolnăvicioasă a inimii, încât ea este mereu pornită spre rău. Așadar, această stare de răutate a neamului evreiesc cauzase supărarea și mânia Domnului.

„Până când voi fi cu voi? Până când vă voi suferi pe voi?”, zice Domnul către neamul cel preacurvar și necredincios. Prin aceste cuvinte, Domnul nu-și manifestă nerăbdarea, ci arată că El, cu toată iubirea Sa, se simte străin de neamul acela al necredinței. Inima Domnului cea părintească, rănită de manifestările de necredință, scoate un oftat de supărare. Atât este de îngrozitoare boala

necredinței celor preacurvari! Plecăciunea și îndelunga răbdare a Domnului sunt un adevărat ocean, în care încap atâtea nelegiuri, câte se fac zilnic pe suprafața pământului. Dar necredința și neorânduiala acelor oameni, care au la îndemâna lor mijloacele harului și ale mântuirii, sunt greu de răbdare, și până la sfârșit umplu chiar măsura răbdării lui Dumnezeu!

Și totuși, sărmanul băiat nu era cu nimic vinovat de starea aceluia neam. Iar tatăl său nu era cu totul stricat, cum erau cărturarii, încât să nu poată primi un dar nou, care să-l atragă spre credință. De aceea, Domnul zice: *„Aduceți-l aici la Mine”*. Cu toată stricăciunea care era în neamul acela, Domnul nu-și întoarce milostivirea Sa. Aceasta ne explică pentru ce și astăzi, cu toate vicleniile și hulele pe care le aduc lui și sfintei Sale religii, persoane particulare și popoare întregi numite creștine, El se milostivește de nenorocirea lor, Își întinde răbdarea Sa și continuă să răspândească și pe mai departe darurile Sale.

Sfântul Evanghelist Marcu notează la acest punct amănunte foarte interesante. Mai întâi notează că atunci când l-au adus pe tânăr înaintea Domnului, îndată duhul l-a zguduit pe el și căzând la pământ, *„zăcea fără suflare”*. Așadar, Domnul a îngăduit diavolului să-și lucreze și culmea rău-făcătoarea nebbie a lui, pentru ultima dată, cu scopul ca *„să atragă la credință în minunea pe care avea să o facă, pe tatăl tânărului, văzând cum se tulbură diavolul”*, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Acum Domnul întreabă pe tatăl copilului: *„De cât timp i se întâmplă lui aceasta? Și tatăl a răspuns: din copilărie”*. Domnul a pus întrebarea, nu că n-ar fi știut de cât timp este îndrăcit tânărul, ci mai mult ca o explicație la cuvintele: *„Până când voi fi cu voi?”* Căci Domnul se afla în mijlocul poporului de doi ani și prin urmare tatăl tânărului ar fi putut să vină mai de mult la Domnul, dar necredința l-a împiedicat. Tot așa și astăzi sunt părinți, care văd că fiii înclină cu putere spre rău, din vârstă fragedă, dar cred că

lucrul acesta nu merită din partea lor o grijă imediată. Ei nu aleargă cu credință la Hristos, ca să-i vindece și pe ei, și pe copiii lor, ci lasă răul să ajungă la proporții uriașe, să prefacă pe copiii lor în ruine morale și materiale.

Tatăl tânărului nu era cu totul stricat, dar rugăciunea pe care o adresează Domnului este rugăciunea unui necredincios, rugăciune care s-ar fi potrivit numai dacă s-ar fi adresat unui medic oarecare: „*dacă poți, ajută-ne nouă, milostivindu-Te spre noi*”. Însă către Acela care prin atâtea minuni își arătase puterea dumnezeiască, numai o inimă otrăvită cu necredința putea să se adreseze în felul acesta. Cu toate că tatăl părea să pună pe seama neputinței lui Hristos zăbovirea demonului în fiul său, Hristos atribuie boala necredinței tatălui, cu toată dreptatea. De aceea îi și zice: „*Dacă crezi, toate sunt cu putință celui ce crede*”. Adică Eu îți întorc vorba pe care mi-ai spus-o tu dacă poți. Această vorbă ți se potrivește ție, tu trebuia să crezi, fiindcă toate sunt cu putință celui ce crede. Sfântul Ioan Gură de Aur tâlcuiește astfel locul: „*În Mine este atâta belșug de putere, încât dau și altora, să poată face minuni. Dacă ai fi crezut cum trebuie, ai fi putut să vindeci și tu singur pe fiul tău*”. Așadar, necredința pe care tu o arăți față de puterea Mea împiedică puterea să lucreze minunea, din pricina necredinței tale.

Poți să crezi. Iată o chestiune care ni se potrivește și nouă tuturor. Care dintre noi nu s-a aflat niciodată sub povara nevoilor materiale sau sufletești, într-o situație în care orice ajutor omenesc era zadarnic? În asemenea împrejurare, vine Domnul și ne întreabă: poți să crezi? Vrei să pun toate ale tale cu credință în mâinile Mele? Poți să scoți din sufletul tău dorința frumoasă și hotărârea fermă de a desface propriul tău eu și toate nădejdlile tale de tot ce este trecător, persoană sau lucru, și să te încrezi desăvârșit în Mine? Dacă faci acest lucru, atunci toate îți sunt cu putință. Atunci ți se va da din atotputernicia Mea prin mijlocirea credinței, ca să ai o

putere în stare să îndeustuleze toate nevoile tale, să îndrepte toată viața ta, să te elibereze de vina și de patima păcatului, să te facă fiu al Meu și să te călăuzească spre marea ta destinație.

Iar acum a venit împlinirea și pentru inima necredincioasă a tatălui. El a fost vindecat de dracul necredinței, care era mai înspăimântător, chiar și decât duhul care chinuia pe băiatul său. Trebuia să se vindece întâi tatăl, ca, prin credința lui, să dea ajutor și nefericitului său fiu: *„îndată strigând tatăl copilului a zis cu lacrimi: cred, Doamne, ajută necredinței mele”*. De fapt, scena era dramatică. Tatăl a înțeles că necredința lui era pricina nefericirii fiului său și de aceea plânge acum pentru păcatul lui cel mare și mărturisește cu glas tare: cred, Doamne, că Tu poți totul. Vindecarea mea și a fiului meu să nu fie împiedicată de lipsa unei credințe îndeustulătoare. În această mărturisire a sa, tatăl adaugă și o rugăciune către Domnul, ca să-l ajute să creadă desăvârșit. Căci nu numai acel tată, care era necredincios până în clipa aceea, ci și cei credincioși, care mărturisesc pe Hristos, au adeseori motive să se întristeze de lipsa unei credințe desăvârșite și să ceară de la Domnul plinătatea credinței, zicând: *„Ajută necredinței mele”*, sau așa cum au zis ucenicii: *„Sporește-ne credința”* (Lc 17, 5).

Domnul nu aștepta decât această mărturisire și rugăciune a tatălui, ca să săvârșească minunea. *„Și l-a muștrat pe el Iisus”*. Adică, a muștrat cu asprime pe drac, cu niște cuvinte pe care Sfântul Evanghelist Marcu le-a notat: *„Duh mut și surd. Eu îți poruncesc să ieși din el și niciodată să nu mai intri în el”*. Fugi și să nu te mai apropii de acest tânăr. Căci, câteodată satana fuge din propria lui voie, ca să se întoarcă apoi cu chinuri și mai mari. Însă acum primește poruncă să nu cumva să îndrăznească să se mai întoarcă. Iar satana nu putea sta împotriva poruncii atotputernice a Domnului.

Și iată rezultatul: *„A ieșit dracul din el și s-a vindecat din ceasul acela”* (v. 18). Iar Sfântul Evanghelist Marcu adaugă că diavolul a ieșit *„Strigând și scuturându-l foarte tare”*, adică cu strigăte și cu

zguduiri de mânie, fiindcă a încetat de acum influența răufăcătoare pe care o avusese de atâția ani asupra copilului. Dar fapt este că diavolul a ieșit, chiar dacă a iscat o asemenea tulburare. Căci este și acesta un meșteșug al vicleanului și al oamenilor insuflați de el, să urle și să se tulbure, atunci când dreptatea face să înceteze lucrul lor cel răutăcios și când le ia din mână, ceea ce au stăpânit, fără dreptate și împotriva legii. Prin urletele și tulburarea lor vor să dovedească că sunt nedreptățiți, sau să înspăimânte pe cel drept și să-l silească să dea drumul mâniei, și în felul acesta vicleanul și uneltele lui să-și poată duce la capăt lucrarea lor cea rea.

Zdruncinătura pe care a produs-o diavolul în trupul tânărului a fost atât de mare încât „*s-a făcut ca un mort*. Cei ce erau de față și cunoșteau pe tânăr, credeau că a murit, când el, dimpotrivă, fusese slobozit de draci. Tot așa se întâmplă și la vindecările spirituale și la izgonirea duhului rău al păcatului. Oamenii lumii socotesc morți pe cei ce se pocăiesc și se eliberează de răutate. Ei zic: s-a pierdut, și-a pierdut mințile! Dar „Iisus l-a luat pe el de mână, l-a ridicat și el a stat în picioare”. Când Domnul vieții a izgonit pe diavol, cum putea să rezulte din acest lucru moartea, iar nu viață? Numai ucigașul de oameni, diavolul, caută să producă moartea. Hristos aduce viață: „*Eu sunt viața*”, zice El. De aceea, a apucat pe tânăr de mână, i-a dat simțire și putere și l-a făcut pe deplin sănătos.

Astfel au rămas de minciună cei ce credeau că tânărul a murit. La fel, rămân de minciună cei ce afirmă, cu atâta ușurință, că sunt pierduți unii care au murit pentru păcat și au înviat pentru viața cea în Hristos. Oamenii lumii i-au pierdut pe unii ca aceștia din fala cea în păcate, din chipurile nelegiurii, deoarece aceștia nu se mai așază la masa risipei și lipsesc din casele de desfrâu. De aceea, oamenii zic că i-au pierdut. Dar aceștia abia acum trăiesc. Pierduți erau ei mai înainte. Va veni vremea în care și cei ce îi cred pierduți

vor înțelege. Și fie ca această înțelegere să vină aici pe pământ, nu la ziua judecății.

Convorbirea Domnului cu ucenicii Săi

Se pare că acum ucenicii s-au înspăimântat la gândul că și-au pierdut puterea de a izgoni dracii, putere pe care le-o dăduse Domnul. De aceea: *„Apropiindu-se ucenicii de Iisus, I-au zis: de ce noi nu am putut să-l scoatem?”* (v. 19). L-au întrebat: deoarece *„era vorba despre un lucru mare și nespus”*, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. De altfel, ucenicii și apostolii Domnului, ca și slujitorii Bisericii din orice vreme, care își împlinesc lucrarea publică ce le-a fost încredințată, au și ei nevoie de o comunicare particulară cu Hristos. Iar aceste comunicări particulare sunt folosite ca să-și mărturisească și să-și plângă căderile, neputințele, lipsurile și să ceară iertare pentru ele și să implore întărire și îndreptare. Astfel de întrebări, ca cea pe care I-au pus-o Domnului ucenicii Săi, avem să ne punem și noi înșine propriului nostru eu. Să punem aceste întrebări, depărtându-ne îndeosebi și având ca martor nevăzut numai pe Domnul. Atunci să întrebăm și să muștrăm eul nostru pentru ce sunt atât de puțin credincios în cutare împrejurare? Pentru ce în cutare altă împrejurare nu mi-am făcut datoria cu grijă? Pentru ce sunt atât de distrat la rugăciune? De ce nu am fost mai prevăzător, când m-am întâlnit cu cutare, încât mi-au scăpat din gură vorbe necuviincioase? De ce am arătat în altă împrejurare, atâta complezență, care este foarte puțin potrivită cu duhul creștin? De ce nu fac fapte de dragoste mai multe și mai desăvârșite?... Câtă importanță are o astfel de cercetare de sine ne-o arată Duhul lui Dumnezeu, care poruncește: *„Cele ce ziceți în inimile voastre, în așternuturile voastre vă umiliți”* (Ps 4, 5). Adică: nu numai faptele voastre, ci și gândurile și dorințele lăuntrice să

ni le cercetăm. Acest lucru îl întărește practica tuturor oamenilor mari și sfinți, care' aveau în uzul lor zilnic urmărirea cu grijă, judecarea și lămurirea propriului lor eu. Omul este atât de plin de sine, încât mult mai ușor se întunecă, uită de sine, pierde simțul moral, dacă nu-și supune eul la o astfel de cercetare deasă. Dacă a trecut cu vederea această datorie a sa pentru un timp, va ajunge să lase neobservate chiar cele mai grozave păcate, va ajunge să-și îndreptățească și faptele cele mai nedrepte.

Răspunzând Domnul la întrebarea ucenicilor Săi, a atribuit nereușita lor la două cauze. Mai întâi: *„Pentru necredința voastră. Amin zic vouă, dacă ați avea credință cât un grăunte de muștar, ați zice muntelui aceluia mută-te de aici acolo și s-ar muta și nimic nu v-ar fi cu neputință”* (v. 20). Când Domnul s-a adresat tatălui copilului, a atribuit boala copilului necredinței. Acum, când vorbește cu ucenicii Săi, atribuie tot necredinței faptul că ei n-au putut scoate pe drac. Adevărul este că în amândouă părțile nu era credință suficientă. Dar vrednic de luare aminte este faptul că ucenicii n-au luat în seamă că Domnul a atribuit persistența diavolului, necredinței neamului. Ci ei, ca niște cunoscători foarte buni ai interesului lor spiritual, vor să afle propria lor lipsă, nu pe a neamului. Vor să-și atribuie greșeala numai lor, nu altora. Căci, din nefericire, fiecare dintre noi punem cu multă ușurință vina situațiilor rele pe alții, nu pe noi înșine. Predicatorul dă vina lipsei de roade a predicii sale pe ascultător și ascultătorul dă vina pe predicator. Superiorul învinuiește pentru toate pe inferiorul său și invers. Stăpâna învinuiește pe servitoare și invers. Guvernul învinuiește pe cei guvernați și poporul învinuiește guvernul. Foarte rar se aude învinuirea adevărată și mântuitoare: „Eu am greșit”. Și oamenii primesc foarte rar hotărârea judecătorului celui fără păcat: „Tu ai greșit”, cum au primit ucenicii cu bucurie învinuirea Domnului: „Pentru necredința voastră”. O! cât s-ar schimba starea

societății și a fiecăruia în parte, dacă fiecare din noi ne-am întoarce către eul nostru și am afla cu sinceritate propriile noastre greșeli, ca să începem îndreptarea de la noi înșine!

„*Din pricina necredinței voastre*”. Necredința ucenicilor nu era însă la fel cu cea de care acuzase Domnul mai înainte neamul cel necredincios și preacurvar. La ucenici era o lipsă de credință în minune. Dar fiecare credință, dacă nu are puterea, căldura, eficacitatea cerută de fiecare împrejurare în parte, poate fi numită necredință precum și organismul, care nu îndeplinește funcțiunile cerute de fiecare nevoie a omului în parte, nu este sănătos, ci bolnav. Și mulți dintre noi ar putea fi numiți cu totul necredincioși, ar putea fi muștrați de Domnul pentru necredință, cu toate că au oarecare credință.

Domnul se folosește de acest prilej, ca să arate puterea credinței: „*Dacă ați avea credință măcar cât găunțele de muștar*”. Hristos întrebuințează muștarul ca asemănare, pentru gustul lui. Căci se știe că bobul de muștar, deși este foarte mic, are un gust iute și arzător. În cazul acesta, înțelesul cuvintelor Domnului este: dacă aveți credință fierbinte, arzătoare, puternică, nu una slabă, ușoară și distrată, întotdeauna veți reuși în toate. Asemănarea poate fi considerată și cu privire la micimea bobului de muștar. Atunci înțelesul este următorul: dacă aveți cea mai mică credință făcătoare de minuni, atunci puteți face lucrurile cele mai mari, mai presus de om, atunci veți muta munții, atunci nimic nu vă va fi cu neputință. Dar, fie că asemănarea se referă la gustul muștarului, fie că se referă la micimea lui, înțelesul este același: Domnul a ales imaginea bobului de muștar, ca să arate neprețuita vrednicie a încrederii neclintite în lucrarea Sa cea făcătoare de minuni. Deci, cei nouă ucenici n-au avut în această împrejurare credința aceea neclintită și încrederea că Domnul le-a dat puterea să izgonească pe draci (Mt 10, 8). Desigur, este un lucru al virtuții să nu avem

încredere în judecata noastră, în puterile noastre, în faptele noastre dar este o faptă rea și o scădere pierzătoare când nu avem încredere în Domnul, în puterea Lui, în cuvintele Lui și în făgăduințele Lui.

În al doilea rând: „*Acest neam nu iese decât prin rugăciune și post*” (v. 21). La aceste cuvinte ale Domnului se pot da două tâlcuiri. Potrivit cu prima tâlcuire, se înțelege că neamul acesta, adică această ceată specială de draci, atât de sălbatici, care produc epilepsia, nu iese ca altele, ci prin fapte speciale de evlavie, cum sunt rugăciunea și postul. Potrivit cu cealaltă tâlcuire, cuvintele acestea vor să spună că acest fel de credință, care mișcă și munții din loc, nu progresează, nu ajunge la punctul ei culminant, nu devine lucrătoare, decât numai prin rugăciune și post. Oricum ar fi, în aceste cuvinte ale Domnului accentul important cade pe adevărul că rugăciunea și postul sunt arme speciale. Cu ele biruim pe satana și introducem în sufletul nostru puterea dumnezeiască, prin care noi împlinim cele mai mari fapte ale credinței. Rugăciunea este cel mai eficace mijloc, căci ea pune pe creștin în nemijlocită comunicare cu Dumnezeu atotputernic și astfel omul primește putere pentru orice faptă mare. Iar postul creștinesc este o dovadă de smerenie, foarte trebuitoare pentru rugăciune. Este un mijloc de omorâre a pornirilor dezordonate și a cunoștințelor zadarnice, este supunerea trupului față de suflet. Postul face mintea mai curată, o aprinde spre rugăciune, iar pe aceasta o întărește, o înaripează și o face plină de înțelepciune, după cum zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Precum în orice clipă a vieții noastre, satana este gata să vadă în sufletul nostru păcatul sau să trezească înclinările noastre lăuntrice spre păcat, tot așa și creștinul trebuie să întrebuințeze arma rugăciunii în fiecare clipă, ca să-l poată răsturna pe satana. Căci în fiecare clipă a zilei și nopții, și Dumnezeu este gata să asculte rugăciunile noastre și să ne dea puterea Sa cea biruitoare.

Oricât de extraordinară ar fi ispita și oricât ar fi de mare influența aceluia neam de draci, care ne ispitesc, ei nu vor putea niciodată să se împotrivescă puterii lui Dumnezeu; „*Străju-i-va îngerul Domnului împrejurul celor ce se tem de El și îi va izbăvi pe ei*” (Ps 33, 7).

Minunile prin care Domnul a slobozit pe îndrăcit și care au fost tâlcuite în acest capitol, nu lasă nicio îndoială despre faptul, că puterea vrăjmașului a fost călcată în picioare și distrusă. Numai Domnul cel sfânt a desfăcut făcăturile celui ce singur este vinovat de răutatea păcatului. Iar biruitorul sfărâmând capul șarpelui celui vechi, cheamă pe credincioșii Săi din toate generațiile să scape la El cu toată încrederea, să se înroleze în armata Sa biruitoare, să pășească fără teamă către ceruri, unde vor vedea față către față pe Iisus biruitorul.

•

Partea a III-a

ÎNVIERILE DIN MORTI

ÎNVIEREA FIICEI LUI IAIR

(Lc 8, 40-42; 49-56)

Desigur, toate minunile Domnului sunt lucrări mai presus de fire și manifestări ale puterii Sale dumnezeiești. Însă puterea Sa făcătoare de minuni se dovedește a fi neasemănată, mai ales în învierea morților. Căci deosebirea și opoziția dintre existență și neexistență este desăvârșită. Prăpastia dintre viață și moarte este cu desăvârșire de netrecut. Și nimeni altul, decât Stăpânul vieții și al morții, poate să anuleze această prăpastie, aducând înapoi pe cineva din moarte la viață. De aceea, această parte a cărții de față este cea mai importantă. Începem tâlcuirea cu învierea fiicei lui Iair, cea mai mică după vârstă dintre persoanele moarte pe care le-a înviat Domnul. Sfinții Evangheliști povestesc această minune în legătură cu vindecarea femeii căreia îi curgea sânge. Dar în cartea aceasta, cele două minuni sunt puse fiecare în alt loc, după seria lor specială.

Rugămintea lui Iair

După ce Gadarenii s-au arătat cu totul nevrednici de binefacerile Mântuitorului, Domnul a venit în mijlocul poporului iudeu, care, cel puțin în această împrejurare, L-a primit cu multă bucurie. De aceea, Sfântul Evanghelist notează: „Și când s-a întors Iisus, L-a primit mulțimea căci toți îl așteptau” (v. 40). S-a întâmplat aici un lucru, care se poate observa în orice epocă. Când unii îl resping pe Hristos și harul Său, resping fericirea pe care o oferă El, alții se silesc cu toată râvna să primească această comoară de mult preț, își deschid inimile spre primirea lui Hristos, pe care L-au așteptat cu dor, deși aveau despre El o idee nedesăvârșită.

Dar, printre cei ce L-au primit pe Domnul, era și un om, care îl așteptase cu atâta nerăbdare încât devenise pentru el așteptarea un chin și credea că fiecare clipă care trece este o zi întreagă. Așadar, de îndată ce Domnul a sosit: „Iată a venit un om, al cărui nume era Iair și care era mai marele sinagogii” (v. 41). Numele de Iair înseamnă *cel luminat*. Acest Iair era mai marele sinagogii din Capernaum, prin urmare, deținea cel mai înalt rang printre evreii din locul acela. Fariseii, confrății lui, ca să împiedice poporul să creadă în Hristos, găsiseră ca pretext sperietoarea cu rangurile înalte. Ei ziceau: „Oare a crezut în El vreunul din conducători sau din farisei? Dar poporul acesta...” (In 7, 48). Și totuși, iată mai marele sinagogii, Iair, crede. Iată Iosif, Nicodim, cei mai mari conducători și fruntași cred în Hristos. Nu era nici atunci și nu va fi niciodată vreme în care să lipsească bărbați credincioși din toate rangurile și savanți mari, a căror credință în Hristos să judece și să osândească necredința confrăților lor necredincioși.

Așadar, Iair a venit la Domnul *personal*. Nu cum fac unii creștini care trimit la Sfânta Biserică pe membrii cei mai neînsemnați

ai familiei lor, ca să se roage pentru necazurile pe care le au în casă. Iair, cu multă smerenie, „căzând la picioarele lui Iisus, Îl ruga să vie în casa lui” (v. 41 A). Deci, a căzut la picioarele Domnului și L-a rugat cu stăruință să vie în casa sa. „Căci avea numai o fică, ca de doisprezece ani, și aceea era pe moarte”. O boală gravă cuprinsese pe fetița lui Iair și o adusese într-o stare mortală. Una din cele mai mari dureri și primejdii era gata să zdrobească inima tatălui. Mai cu seamă că fetița de doisprezece ani era singurul rod al căsniciei sale. În ea se adunase toată dragostea părinților, ea era singurul inel de legătură dintre soți și singura nădejde a continuării neamului lor. Dar să nu uite părinții că dragostea excesivă și oarbă pentru copiii lor devine adesea închinare de idoli, care îndepărtează de la Dumnezeu, și pe părinți și pe copii. Faptul că Dumnezeu, ca să nimicească această închinare de idoli, le zdrobește idolii prin boli sau prin moarte are un rost foarte adânc. Sunt destule cazuri în care moartea unui copilăș prea iubit a atras pe părinți spre Hristos, precum l-a atras și pe Iair.

Deși Iair nu avea acea credință minunată a sutașului, care credea că Domnul poate să vindece și de la distanță, Domnul, totuși, plecându-se și la această credință mai slabă, a primit bucuros să meargă la casa lui Iair. Domnul n-a vrut să intre în casa omului împărătesc, dar se grăbește să primească invitația lui Iair. Căci în lucrările Sale pentru oameni, Domnul întrebuințează metode diferite, potrivite totdeauna cu caracterul și cu necesitatea fiecăruia. Așadar, când vedem că Domnul se poartă cu noi într-un fel, cu altul în alt fel și iarăși și cu altul în mod diferit, să nu ne supărăm, să nu îndrăznim noi să criticăm metodele Domnului cele înțelepte. Ci să fim încredințați că iubirea Sa cea înțeleaptă întrebuințează leacul cel potrivit și corespunzător cu caracterul, dispozițiile și starea sufletească a fiecărui creștin. Medicina ar fi nevrednică de numele ei și nefolositoare, dacă ar da tuturor bolnavilor același

leac. Așa ar vătăma sănătatea, în loc să vindece boala. Prin urmare, este un lucru cu mult rost când preaînțeleptul și nevăzutul Medic întrebuințează leacuri diferite pentru vindecarea sufletească a fiecăruia.

Vestea despre moartea fiicei. Domnul dă o nemaiauzită mângâiere

Sosirea Domnului în casa lui Iair a fost întârziată de îmbulzeala poporului și de vindecarea femeii cu curgere de sânge. De aceea s-a întâmplat lucrul de care se temea atât de mult Iair: „*Pe când el încă vorbea, a venit cineva de la fruntașul sinagogii și i-a spus: fiica ta a murit. Nu mai supăra pe învățătorul*” (v. 49). Adică, i-au spus să nu mai supere pe învățătorul, aducându-i și vestea tristă a morții fiicei sale. Cel ce aducea vestea vorbea despre Hristos ca despre o persoană omenească, ca despre un medic oarecare, care își are locul numai pe lângă un bolnav, dar nu mai are ce face, dacă bolnavul a murit. Când paloarea morții se întinde pe fața bolnavului, medicul nu mai poate ajuta nimic. Cel ce aducea vestea nu știa că Acela, a cărui intervenție o ceruse Iair, era Domnul vieții și al morții și că putea prelungi termenul, pe care l-a pus moartea, că putea să dea vieții întrerupte o continuare minunată. De aceea „*auzind Iisus i-a răspuns zicând: nu te teme, crede numai, și va fi mântuită*” (v. 50). Iair se opri de locul și stătea la îndoială, dacă să mai supere pe Domnul mai departe. Dar Domnul îl încurajează zicând: nu te teme că venirea mea la casa ta va fi zadarnică. Rămâi numai statornic în credință, și vei fi răsplătit și fiica ta va fi mântuită.

Când însă a ajuns la casa lui Iair și urma ca Domnul să împlinească marea minune, El a procedat mai întâi la niște lucrări pregătitoare. Ci iată „*intrând în casă, n-a îngăduit nimănui să intre, numai lui Petru, lui Iacob și lui Ioan și tatălui copilei și mamei ei*” (v.

51). A luat cu sine numai o parte mai aleasă și a ținut afară din casă mulțimea aceea care făcea tulburare și gălăgie. Cei trei ucenici mai aleși, care se deosebeau de ceilalți prin credința arzătoare și prin dragostea lor către Hristos împreună cu părinții copilei, erau un număr suficient ca să mărturisească despre minune.

Iar apoi, fiindcă „toți plângeau și se tânguiau pentru ea”, Domnul „văzând pe cântăreții din fluier și mulțimea tulburată, plângând și strigând mult, le-a spus: *depărtați-vă*” (Mt 9, 23-24; Mc 5, 38). Adică, Domnul interzice tânguirea și izgonește pe acei cântăreți din fluier care comercializau doliul. Căci treaba acestor cântăreți din fluier și a oratorilor funebri era să trezească o durere și mai ascutită și să facă pierderea și mai nemângâiată. Și astăzi, din nefericire, nu numai femeile bocitoare care prin meseria lor sau dintr-o datorie rău-înțeleasă bocesc pe cei morți, ci și oratorii ocazionali, care vor să-și arate talentul lor oratoric în împrejurări atât de nepotrivite și vor să pară că au prețuit în mod excepțional pe cel mort, aduc împreună servicii foarte proaste celor îndoliați. Le usucă inima față de Dumnezeu, care – chipurile – i-a nedreptățit prin moartea iubitului lor. Dar Hristos nu intră acolo unde sunt asemenea manifestări de necredință. Pentru ca Hristos să vină, acestea trebuie să lipsească, trebuie să cedeze locul lui Hristos. El nu vine ca să sporească jalea, ci ca să scoată afară tirania durerii lumești, să dea mângâiere și pace. Așadar, de aceea El poruncește și în această împrejurare și în toate împrejurările asemănătoare să plece bocitorii și cântăreții din fluier.

Încă și de la rudele moartei Domnul pretinde să-și stăpânească jalea firească: „*Nu plângeți*”, le zice El. Și îndată le dă și motivul pentru care nu trebuie să plângă: „*Copila n-a murit, ci doarme*” (v. 52). Copila n-a murit. Ea doarme. Moartea ei, deși era o moarte reală, putea fi asemănată cu un somn scurt, din care se va întoarce la viață și la mișcare. Prin aceste cuvinte Domnul voia să arate îndeobște

că El va birui moartea, acea îngrozitoare urmare a păcatului, va restabili în chip neîntrerupt unirea sufletului cu trupul, dându-le credincioșilor Săi viața veșnică. Voia Domnul să explice pentru ce Sfânta Scriptură a numit moartea un somn și să arate că moartea este cu adevărat somn, care ține timp de veacuri, dar care, când se va sfârși, va lăsa veșnic vii pe cei pe care îi înghițise.

Așadar, moartea este un somn, somn nu al sufletului, ci al trupului, care intră în mormânt și în stricăciune. Dar creștinii care mor cu fericita nădejde că se vor deștepta iarăși în ziua învierii de obște, aceia se vor îmbrăca atunci cu trup nou, nestricăcios, slăvit, care nu va mai adormi niciodată. Așadar, creștine, să nu zici niciodată că persoana pe care ai iubit-o a pierit. Să zici că a adormit, că s-a dus mai înainte în călătoria obștească unde toți ne vom întâlni. Dacă ai avea credință, atunci ai trimite înainte într-un mormânt plin de nădejde pe toți cei iubiți ai tăi. Atunci ai înțelege pentru ce Hristos cere să fie îndepărtați bocitorii și oratorii. Căci astfel de oameni nu sunt în stare să înțeleagă adevărurile mari ale credinței noastre creștine, ci sunt gata să le ia în râs. Veți vedea acest lucru chiar în casa Iair.

„Și râdeau de El, știind că a murit” (v. 53). Bocitorii din Capernaum erau convinși că fetița frunțașului sinagogii lor murise. Dar trebuia să se fi purtat cu mai multă cuviință într-o împrejurare atât de tristă. Căci ei auziseră adesea citindu-se în Sfânta Scriptură, unde zice că moartea este somn. Și pe de altă parte, cunoșteau caracterul serios al Domnului, care nu îngăduia niciodată să se vorbească vorbe de râs sau vorbe necorespunzătoare adevărului și realității. Ba încă împrejurarea era de așa natură, încât nu se putea trece cu ușurință de la plâns la râs. De aceea Domnul *„i-a scos pe toți afară”*, pe toți care strigau, se văitau, se jeluiau. Căci aceștia erau nevrednici să devină martori oculari ai slăvitelor minuni ale Domnului. Tot astfel unii creștini se fac nevrednici,

când leapădă cu multă ușurință adevărurile creștine și nu vor să primească mângâierea adevărului, pe care îl aud citindu-se la slujba înmormântării prin cuvântul Apostolului și al Evangheliei, și, dimpotrivă, sunt gata să-și bată joc de această mângâiere.

Minunea Învierii

După ce camera mortuară a fost eliberată de prezența celor nevrednici, Domnul, *„luând-o de mână, a strigat zicând: fetiță scoală-te”* (v. 54). A luat-o de mână pe cea moartă și a strigat cu glas tare: fetiță, scoală-te. Acest cuvânt era o poruncă a atotputernicului Creator. El porunca sufletului să se întoarcă în trupul cel mort, să-l ridice din starea de moarte și să întoarcă la viață întregul organism. După cum era de așteptat, realizarea a venit odată cu cuvântul Domnului: *„S-a întors duhul ei și s-a sculat îndată”*.

Sunt vrednice de specială luare aminte aceste cuvinte: *„S-a întors duhul ei”*. Căci ele arată foarte clar, mai întâi, că se petrecuse o despărțire desăvârșită a duhului de trup și că duhul ieșise din trup, prin urmare copila era cu adevărat moartă. Aceste cuvinte mai arată că sufletul există și lucrează chiar și atunci când este cu totul despărțit de trup. Prin urmare, moartea nu stinge făclia existenței noastre, ci mută altundeva elementul luminos care strălucea în trup și care rămâne luminos, chiar când nu este în trup. Căci sufletul are o existență neatârnată și de sine stătătoare și după despărțirea lui de trup.

Așadar, o întâmplare uimitoare a dovedit că duhul s-a întors: îndată fetița s-a sculat. Și în timpul Vechiului Testament s-au făcut învieri din morți de către proorocii Ilie și Elisei. Dar când cineva parcurge locurile corespunzătoare ale Sfintei Scripturi (III Regi 17, 19-22; IV Regi 4, 33-35), vede că este o diferență foarte mare între învierile săvârșite de prooroci și aceasta de care ne

ocupăm. Proorocii au făcut minunile ca niște robi, care așteptau împlinirea de la Domnul lor. În cazul fiicei lui Iair, însă, lucrează însuși Domnul fără vreo rugăciune sau invocare ci poruncind de-a dreptul. Fiindcă Hristos era Stăpânul sufletelor, care dă viața și o ia după cum vrea El. Hristos este și Stăpân al vieții spirituale. Și toți oamenii, fără excepție, am fi niște morți duhovnicește, căci păcatul desparte sufletul de Dumnezeu și produce astfel moartea duhovnicească. Noi ne-am trece viața cu fapte moarte, dacă harul cel nevăzut, ca o altă mână a lui Dumnezeu, și cuvântul Său cel atotputernic nu ne-ar fi trezit, nu ne-ar fi înviorat, nu ne-ar fi înviat prin pocăință și nu ne-ar fi dus la o viață nouă (vezi *Ef* 2, 4-5).

Ca să nu rămână nici cea mai mică îndoială că fetița cea moartă a lui Iair a înviat sănătoasă și că funcțiunile organismului ei și-au reluat întreaga activitate, Domnul „a poruncit să-i dea să mănânce” (v. 55). A poruncit Domnul să-i dea mâncare. Precum pruncii nou-născuți cer să sugă lapte, care le dă viață, tot așa și cea înviată din morți trebuia să primească hrană. Însă tot astfel și cei renăscuți duhovnicește doresc „ca niște prunci nou-născuți, laptele cel duhovnicesc și neprefăcut, ca prin el să creșteți” zice Sfântul Apostol Petru (I *Ptr* 2, 2). Doresc harul lui Dumnezeu și adevărul prin care se întărește și progresează viața duhovnicească.

Era firesc ca o minune atât de mare și nemaivăzută să producă o impresie adâncă pe care Sfântul Evanghelist o notează în ultimul verset: „Ci au rămas uimiți părinții ei, iar El le-a poruncit să nu spună nimănui ce s-a întâmplat” (v. 56). Părinții au rămas uimiți. O astfel de minune slăvită, nu putea rămâne ascunsă căci cu cât cel smerit își ascunde faptele, cu atât ele mărturisesc tuturor vrednicia lui.

Cum era cu puțință ca o fetiță care murise, pe care o plângeau de-a valma părinții, cântăreții din fluier, mulțimea, iar apoi a înviat, să rămână ascunsă? De aceea, Sfântul Evanghelist Matei

notează că: „*S-a dus vestea despre aceasta în tot ținutul acela*”. Cei ce vedeau pe fetiță cercetau zi de zi și transmiteau mai departe acest mare eveniment. Cei care îl auzeau, îl transmiteau altora și așa s-a răspândit vestea în toată Galileea.

Iar Sfinții Evangheliști, cei de Dumnezeu insuflați, au transmis întâmplarea tuturor generațiilor de creștini, până astăzi în Evangheliilor lor. Iar noi, sprijinindu-ne pe credința, care transmite oamenilor toate evenimentele istorice ale trecutului, nu numai că luăm cunoștință de această minune, ci ne și folosim de învățăturile creștine cuprinse în ea, primind binecuvântarea credinței. Căci Însuși Domnul zice: „*Fericți cei ce n-au văzut și au crezut*”.

ÎNVIEREA FIULUI VĂDUVEI

(Lc 7, 11-17)

Tot Sfântul Evanghelist Luca povestește această a doua minune de înviere din morți. Este vorba de fiul văduvei din Nain. Cu prilejul acestei minuni, Domnul a binevoit să arate din nou adevărul, prin excelență mângâietor, că El, ca Stăpân al vieții și al morții, va învia pe toți cei răpiți din viață de către moarte. Dar cu acest prilej, Domnul a arătat, încă o dată, milostivirea, sensibilitatea și gingășia inimii Sale și influența pe care suferința omenească o are asupra Sa. Este o întâmplare nespus de prețioasă și care îndeamnă pe omul suferind să se devoteze singurului Mângâietor și Răscumpărător al suferinzilor.

Locul și timpul minunii

Sfântul Evanghelist, ca un istoric conștiincios, stabilește mai întâi vremea și locul minunii: „*Și s-a întâmplat în ziua următoare să meargă în orașul ce se numește Nain*”. Ziua următoare era a doua

zi după ce Domnul vindecase în Capernaum pe sluga sutaşului. Aşadar, în ziua următoare Domnul avea să împlinească o faptă de mare milostivire şi de gingăşie. Cu o zi înainte, vindecase pe un om aproape mort, acum era vorba să răpească pe un mort din ghearele morţii. Şi în fiecare zi Domnul avea de împlinit fapte importante şi nu se putea spune despre El că şi-a pierdut ziua.

Nainul era un mic oraş în Galileia. Numele Nain însemnează *cel frumos, cel împodobit*. Căci, după cât se spune, aşezarea oraşului era în atâta armonie, într-un pătrat plin de verdeaţă naturală, care se afla acolo încât oferea într-adevăr o privelişte faimoasă şi era un loc favorabil de locuit. Dar frumuseţea şi plăcerea lumii acesteia sunt întotdeauna împreunate cu tristeţea şi neplăcerea, care urâtesc viaţa şi îi strică frumuseţea. În mijlocul unei flori frumoase sau într-un fruct rumen stă viermele, care-i gata să roadă şi să strice frumuseţea lor, într-o persoană frumoasă şi plăcută este adesea o boală, o răutate sau un păcat, care urâtesc acea persoană. În mijlocul unui oraş frumos este necazul, care adesea îi aşteaptă pe locuitori şi face frumuseţea oraşului de nesuferit. Aşa s-a întâmplat şi în împrejurarea de faţă, în frumosul oraş Nain, după cum vom vedea mai jos.

Alaiul Domnului, care avea să fie martor la marea minune, era numeros. Căci la intrarea în oraşul Nain s-au întâlnit două mulţimi. Pe de o parte, *„mergeau cu El ucenicii Lui şi popor mult”*; nu numai cei doisprezece ucenici ai Domnului, ci şi alţii, care urmau învăţătura Lui, precum şi mult popor din Capernaum veniseră cu Domnul la Nain. Pe de altă parte, *„şi popor destul din cetate”*, adică din Nain, care însoţea alaiul mortuar. Aşadar, se afla de faţă mulţime multă, căci urma să se săvârşească o minune mare a puterii dumnezeieşti şi, prin urmare, trebuia să i se dea mai multă publicitate.

Chipul suferinței

Ca un artist desăvârșit, Sfântul Evanghelist ne prezintă în două cuvinte scena tragică ce L-a întâmpinat pe Domnul, când s-a apropiat de poarta frumoasei cetăți. Scena conținea, mai întâi, un cortegiu funebru: *„Iar când s-a apropiat de poarta cetății, iată scoteau afară pe un mort”*. Pentru Domnul, care știe că pământul este o vale a plângerii, din vremea în care păcatul se înstăpânise pe pământ, întâlnirea cu un cortegiu funebru nu e deosebit de impresionantă. Doar pentru noi, care nu prea înțelegem realitatea și socotim pământul un loc de desfătare, este foarte supărător să ne întâmpine la intrarea într-un oraș frumos tocmai o înmormântare. Și, totuși, într-o înmormântare este mult adevăr. În mormântarea și moartea dizolvă amăgirea cea aurită, ideile cele mărețe, visurile cele desfătătoare pe care și le face omul despre viața aceasta. Cât de mult și-ar veni în fire lacomul și iubitorul de slavă deșartă, iubitorul de plăceri și alții, care își tocesc și își pierd vremea și sufletul cu zădărnicii și cu nebunii mincinoase, dacă ei s-ar gândi mai des că dedesubtul lor așteaptă moartea, înmormântarea, mormântul... Dar mai așteaptă și judecata, răsplătirea, viața veșnică!

În împrejurarea aceea, ceea ce făcea priveliștea și mai jalnică era mortul, pe care îl duceau la groapă, nu era un bătrân, care, în chip firesc, să fi ajuns la capătul vieții, nici nu era dintr-o familie numeroasă, ca să lase în urmă vreo mângâiere. Cel mort era „singurul fiu al mamei sale”. O mlădiță tânără și unică. Dar, ca o culme a durerii, și cea care își înmormânta singurul vlăstar răsărit din mădularele ei, era văduvă. Prin cuvintele: *„Și aceea era văduvă”*. Sfântul Evanghelist a vrut să ne prezinte treapta cea mai înaltă a durerii omenești. Căci atunci când femeia din Nain își pierduse soțul, cu care își unise firul vieții, cei ce voiau să o mângâie, i-au arătat că are un sprijin al

nădejzii în fiul ei. Și asupra acestui fiu, cum se întâmplă de obicei, își concentrase ea toată dragostea și nădejdea.

Însă o astfel de dragoste oarbă, dusă până la cult, a multor mame pentru fiii lor, este atât de vătămătoare! Copilul, soțul și orice persoană iubită sunt oameni muritori, schimbători, în stare să te adape cu multă amărăciune. Așadar, rătăcești jalnic, dacă-ți întorci dragostea și nădejdea spre Hristos, și prin mijlocirea lui Hristos iubești pe soț și pe copii și orice altceva iubești, atunci, chiar dacă rămâi dintr-odată fără bărbat și fără copil, vei găsi sprijin în marea făgăduință a Bunului Dumnezeu: „*Voi sprijini pe orfan și pe văduvă*” (Ps 145, 9). Chiar dacă moartea ți-ar răpi singurul fiu, vei găsi o mare mângâiere în asigurarea dată de Dumnezeu că: „*L-am luat ca nu cumva răutatea să-i schimbe mintea*”. S-a dus la Tatăl, ca să se roage pentru mama sa, până când va veni ceasul reîntâlnirii. Sărmanele mame din acele orașe, care au crește pentru copii, își lasă copilașii la creșe, unde sunt bine îngrijiți, în siguranță, și se duc la munca lor liniștite și mulțumite. Iar seara se întorc și își strâng iarăși copilașii în brațe. Cu mult mai liniștite și bucuroase sunt acele mame, care își încredințează copilașii în mâinile Tatălui ceresc, până ce își vor sfârși și ele munca lor pe pământ, până când va veni seara vieții, când ele se vor bucura iarăși de o viață veșnică, lângă Tatăl, împreună cu copilașii lor. Cât este de mângâietoare, dăătoare de pace și de nădejde această învățătură adevărată, pe care numai puține mame o cunosc și o cred. Necazul vieții acesteia nu este atât de mare și de împovăraător pe cât și-l închipuie cel ce nu cunoaște adevărul creștin și trăiește departe de credință.

Milostivirea Domnului

Următoarea scenă va dovedi milostivirea mângâietoare și adâncă sensibilitate a inimii Domnului în fața durerii: „*Și văzând-o, Domnul s-a milostivit spre ea*”. Nici văduva, care urma sicriul, ca o

ruină și ca o luntre părăsită pe valurile furioase, nici altcineva din cei de față, nu I-au adresat Domnului vreo rugămintă, nu i-au cerut cuvânt de mângâiere. Dar El de la Sine, mișcat de propria Sa milă și milostivire, din care are comori nesecate, a fost mișcat de jalea văduvei. La învierea fiicei lui Iair, motivul moral al binefacerii minunate a fost credința părinților, la învierea lui Lazăr motivul a fost credința lui Lazăr și a surorilor sale. Aici, nu-i un motiv de felul acesta. Aici, singura pornire este milostivirea Domnului, sensibilitatea inimii Lui, care este atât de simțitoare la suferința omenească, încât se revarsă peste cei ce primesc această milă, fără alt motiv. Deci, Domnul s-a adresat văduvei care plângea și se chinuia „și i-a zis: *nu plânge*”.

Dar a existat vreodată moarte sau înmormântare, la care rudele și prietenii să nu îndemne pe văduva sau pe mama mortului să nu plângă? Totuși, acest îndemn al lor este atât de slab, încât, în loc să oprească plânsul, trezește și mai mult durerea și dă o forță și mai mare vaietelor și plângerii. Cu totul altfel se întâmplă acolo unde mamele și văduvele îndoliate ascultă porunca lui Hristos: „*nu plânge*”. Acest cuvânt al Domnului nu este o simplă coincidență, fără putere și fără influență. Ci este o poruncă atotputernică, în stare să preschimbe cea mai adâncă durere, într-o mângâiere desăvârșită și cel mai negru doliu, într-o nespusă bucurie. Este o poruncă izvorând din faptul nemaipomenit că pe acel tânăr, pe care văduva îl plângea ca pe un mort, Mântuitorul avea să-l readucă la viață.

„*Nu plânge!*” Această recomandare a Domnului s-o ia în seamă în special inimile necăjite. Aceste cuvinte se adresează către toți cei ce jelesc și suferă. Spre toți aceștia se milostivește Domnul, căci El le știe tuturor durerea și lacrimile, chiar dacă nimeni altcineva nu bănuiește și nu vede jalea lor. Spre toți aceștia se apleacă Domnul cu cea mai adâncă bunătate și milă, ca să-i mângâie. Este de-

ajuns ca ei să primească cercetarea Domnului cea mângâietoare. Este de-ajuns ca ei să-și deschidă urechile și să primească șoapta Mângâietorului: „Nu plânge”. Căci din nefericire, mulți îndoliați primesc orice alt mijloc neroditor de mângâiere, chiar și pe cele mai vătămătoare, cum sunt narcoticele, dar întorc spatele singurului mângâietor, preamiloștivului Iisus. Dacă încerci să-i convingi să caute cercetarea lui Iisus, ca să se mângâie, să se apropie de El, să primească singurele adevăruri mângâietoare ale Evangheliei – mai cu seamă acela care privesc moartea, învierea, viața viitoare – ei se arată atât de neîncetători! Dacă mai înainte de moartea unei ființe iubite, unii mergeau la biserică, fie și din obicei, acum ei întrerup cu totul cercetarea sfintei biserici. Fac acest lucru după o datină necreștinească și idolatră, după care cei îndoliați nu se cuvine să meargă la biserică.

Minunea

După ce Domnul adresase văduvei acea mângâietoare recomandare a milostivirii Sale „apropiindu-Se S-a atins de sicriu”. S-a apropiat și a atins sicriul. În felul acesta a făcut cunoscut celor ce duceau sicriul, să se oprească și să nu mai înainteze. De aceea „cei ce duceau sicriul s-au oprit” Și atunci, cu o siguranță deplină pentru efectul cuvintelor Sale, siguranță pe care o are numai Dumnezeu, când poruncește ceva, „a zis: *Tinere îți zic și ție scoală-te*” (v. 14). Cum este cu puțință să audă cadavrul unui om mort de douăzeci și patru de ore? Și cum ar fi putut îndrăzni un om obișnuit să poruncească unui mort să se ridice, așa cum ar porunci unui om adormit. Dar pentru Domnul un mort era ceea ce este pentru noi un adormit. Restabilirea legăturii dintre cunoștință și trup, pe care noi, printr-o chemare, o producem la cei adormiți, Domnul tot printr-o chemare o produce la cei morți. Căci la Domnul chemarea nu o face un

om simplu, ci Dumnezeu întrupat. Iar porunca Sa era în legătură cu acea putere dumnezeiască ce va întoarce cadavrul la viață și va pune în activitate nervii mișcării, auzul și toate simțurile. Așadar, stăpânirea desăvârșită a Domnului asupra vieții și a morții este încă o dată dovedită cu această ocazie. Și dovada este că „*mortul s-a sculat și a început să vorbească*”. Noi, când strigăm la un adormit ca să-l trezim, trebuie de multe ori să repetăm chemarea noastră, căci cu prima chemare nu reușim. Aici însă, imediat și neîntârziat, cea dintâi poruncă a avut efectul scontat. Avem două dovezi de neînlăturat ale acestui fapt: că tânărul s-a sculat și a șezut, ca un om care se ridică în pat, după ce se scoală din somn; și a început să vorbească.

În loc să-i ceară acelui tânăr să meargă după dânsul, ca slujitor sau ucenic al Său, deoarece îi datora de două ori viața, „*Iisus l-a dat pe el mamei sale*” (v. 15). I l-a dat ca o mângâiere desăvârșită și fără pereche. Fiindcă Domnul, când lucra minunile, avea în vedere numai interesul oamenilor, și nicidecum interesul Său propriu. Iar minunea aceasta era o milostivire față de văduva din Nain, prin excelență. Domnul i-a dăruit mai multă bucurie, decât avusese ea durere când și-a văzut singurul fiu mort. Domnul a întrebuințat moartea fiului văduvei ca un bun prilej, ca să-și arate și cu fapta milostivirea și bunăvoința specială, pentru oricare văduvă necăjită și fără sprijin. A dat dovadă bună, prin această binefacere minunată către văduva din Nain, cât de mult mișcă durerea omenească milostivirea Sa, și în special durerea văduvelor și a mamelor. Durerea omenească sinceră Îl face pe Domnul să intervină imediat.

Impresia lăsată de minune

Această minune a făcut o impresie extraordinară asupra poporului care era de față. Când au văzut că tânărul, pe care până în acea clipă îl duceau mort pe o targă, a înviat cu o singură

poruncă a Domnului și s-a dat jos de pe targă, mergând cu toți cei vii, „*i-a cuprins frica pe toți*”. Dar nu era acea frică, care îi cuprinsese odată pe gadareni. Acum poporul a simțit acel adânc respect, care este pricinuit de arătarea puterii și a măreției lui Dumnezeu și pornește sufletele spre admirație și proslăvire. De aceea, „*slăveau pe Dumnezeu, zicând: că un prooroc mare s-a ridicat printre noi și că Dumnezeu a cercetat pe poporul Său*” (v. 16). Această concluzie adevărată, pe care au tras-o din minune: că s-a arătat un prooroc mare, mai mare decât Ioan Botezătorul, și că, prin acel prooroc, Dumnezeu a cercetat poporul și poartă grijă specială pentru mântuirea lui – era firească. Și urmarea trebuia să fie că „*a ieșit vestea aceasta despre Dânsul în toată Iudeea*”, vestea că El este un prooroc mare, care face minuni. Ba mai mult, a ieșit vestea „*și în toată împrejurimea*” (v. 17). Așadar, toți au auzit și au binevestit că proorocul cel mare, Mesia, pe care l-a prevestit Moise, a venit și acum este vremea să creadă în el și să se mântuiască.

Dar din nefericire admirația, uimirea, mărturisirea, că Dumnezeu a cercetat pe poporul Său, toate impresiile lăsate de minunea cea mare, s-au stins foarte repede. Și numai câțiva din tot acel popor au crezut în Mântuitorul, care îi cerceta! Acest fenomen se repetă mereu de atunci încoace. Mulți aud că Hristos este Mântuitorul, că este nu numai prooroc mare, ci Însuși Dumnezeu, care a cercetat poporul Său ca om, dar nu toți se grăbesc să-l primească în sufletul lor, ca să vadă și minunea neasemănat mai mare și mai slăvită, a învierii duhovnicești, ca să se bucure în sufletul lor de această minune. Căci au fost puține învieri din morți cu trupul, dar sunt multe, foarte multe învieri ale celor omorâți cu sufletul de păcat și înviați de Hristos.

Istoria de douăzeci de veacuri a creștinismului ne arată mulțime mare de astfel de învieri duhovnicești, de când Domnul a venit în lume. El a înviat pe cei morți cu trupul, dar de atunci toți

cei ce cred în El, oricât ar fi de morți, oricât de îngrozitoare moarte ar fi suferit – și moarte îngrozitoare este despărțirea de Dumnezeu prin păcat, – totuși Hristos i-a înviat pe aceștia. O singură poruncă a Domnului, dată prin slujitorii tainelor Sale, lucrează învieri și întoarce pe păcătoși la o viață nouă. Această înviere slăvită și fericită Domnul ne-o oferă nouă, tuturor. Această mare minune se împlinește în fiecare ceas, cu cei ce vor să fie înviați din păcat, spre adevărata viață în Hristos. Căci fika lui Iair și fiul văduvei erau în vârsta copilăriei și a tinereții, de aceea aceste minuni se adresează în special tineretului. „Scoală-te”, zice Domnul, către tineri și tinere. Ridicați-vă din faptele cele moarte în care lumea, obiceiurile rele, înclinările voastre păcătoase și ambianța socială păcătoasă, vor să vă omoare duhovnicește, ca să fiți niște cadavre în putrefacție. Sculați-vă, ca să vă dau viața, lumina, curăția, mirosul de bună mireasmă duhovnicească, frumusețea morală, care vă vor face bine plăcuți, nu numai înaintea oamenilor – păcătoși ca și voi – ci înaintea îngerilor, a sfinților, a lui Dumnezeu Însuși. Și această minune a învierii voastre mulți o vor admira și multe guri vor cânta pentru voi slavă lui Dumnezeu.

ÎNVIEREA LUI LAZĂR

(*In* 11)

Duhul Sfânt a insuflat pe Evanghelistul Ioan în modul povestirii acestei minuni, care se află numai în Evanghelia sa și este povestită cu o rară amănunțime și dramatism. În acest capitol, Ioan a zugrăvit, cu o deosebită sinceritate, caracterul cu totul dumnezeiesc și desăvârșit omenesc al Domnului și a dat astfel o dovadă deplină a cuvintelor din începutul Evangheliei Sale, că „Cuvântul s-a făcut trup”. Atât prima dintre minunile Domnului, pe care le povestește Sfântul Evanghelist Ioan, cât și cea de pe urmă, aceasta pe care urmează să o tâlcuim, au fost făcute în mediul familiei. În cea dintâi minune, Domnul este începătorul bucuriei familiale. În cea din urmă, este mângâietorul și consolatorul familiei. Căci Hristos ritmează în chip minunat bucuria cea nevinovată în zilele fericite și vesele ale vieții noastre, dar este și prietenul neprețuit, adevăratul mângâietor, în zilele necazului și ale primejdiei.

Cititorul meu cunoaște prietenia acelor persoane, care par atât de mulțumite în vreme de sărbătoare, de ospete și de petrecere,

și dovedesc atâta curaj în interesul lor. Dar este întrebarea, dacă prietenia lor mai durează în clipe de primejdie. Fiindcă cele mai adeseori prietenii noștri lumești iau parte la petrecerile noastre, ba adesea iau partea leului, dar se codesc foarte mult să ia parte și la necazurile noastre. Hristos este însă prietenul desăvârșit, neprețuit și neasemănat, atât în zilele bune, cât și în zilele rele ale vieții noastre. Îndeosebi însă în ziua necazului, când nicio persoană, niciun lucru nu pot să ne aducă mângâiere, Hristos este desăvârșitul tămăduitor al oricărei inimi zdrobite. Când intră El într-o casă îndoliată, bocetele încetează, tulburarea se liniștește, deznădejdea lasă locul nădejdi, întunericul morții este înlăturat de lumina dulce a învierii celor morți, care ne-au fost dragi, și de gândul unei întâlniri fericite în casa Părintelui nostru. Minunea învierii lui Lazăr este una dintre cele mai importante. Cu toate că minunile Domnului sunt foarte importante și mari și nu se pretează la comparații, totuși unele din ele prezintă caractere cu totul superioare. Iar printre ele minunea învierii lui Lazăr este cea mai uluitoare dintre câte minuni a săvârșit Domnul asupra altor oameni. Ea exercită cea mai mare influență asupra sufletelor credincioase, de douăzeci de veacuri încoace, și va exercita aceeași influență până la sfârșitul veacurilor. Căci cel ce crede în această minune are siguranța deplină că Acela căruia i se supun moartea și mormântul nu este altul decât Însuși Dumnezeu. Această minune este un rezumat și o împlinire a celor două învieri de morți premergătoare. Prin ea se întregește, atât învățătura despre reînviere, cât și mângâierea celor îndoliați, cu prilejul morții iubiților lor. Învierea ficei lui Iair se potrivește mai mult pentru părinții care și-au pierdut singurul lor copil. Învierea fiului văduvei se potrivește la acele soții, care, după ce și-au înmormântat soțul, își pierd și singurul lor fiu. Învierea lui Lazăr se potrivește pentru cei ce și-au îngropat un frate preaiubit, singurul sprijin al familiei. Prima înviere se potrivește celor care și-au îngropat un copilăș,

în care aveau toată desfătarea lor. A doua, celor care văd cum, pe neașteptate, se veștejește și cade floarea lor prea frumoasă și înrourată. Iar a treia înviere se potrivește pentru cei ce văd cum le cade un copac în toată puterea și plin de sevă. Domnul a înviat trei persoane, aparținând celor trei vârste mai caracteristice ale vieții omului, ca să ne încredințeze că nicio vârstă nu va fi exceptată de la învierea de obște.

VESTIREA BOLII LUI LAZĂR

În prima parte a istorisirii sale, Sfântul Evanghelist ne dă informații precise asupra persoanelor dramei excepționale, asupra raporturilor pe care le aveau ele cu Domnul, asupra purtării Domnului la anunțarea bolii lui Lazăr și asupra convorbirii Sale cu ucenicii cu prilejul morții lui Lazăr.

Familia celor trei frați

„Și era bolnav un oarecare Lazăr din Betania, din satul Mariei și al Martei, sora ei. Iar Maria era cea care a uns cu mir pe Domnul și i-a șters picioarele cu părul capului ei, al cărei frate era bolnav” (v. 1-2).

Betania, un sat mic în apropierea Ierusalimului, era popasul obișnuit al Domnului, când mergea la Ierusalim. Acest sat s-a făcut vestit ca satul Mariei și al Martei, așa cum Betsaida era patria lui Andrei și Petru. Cele două surori și casa lor cea primitoare, în care adesea odihniseră pe Domnul, erau foarte cunoscute primilor creștini, cărora le sunt adresate Sfintele Evanghelii. Cu mult înainte ca Ioan să fi scris Evanghelia sa. Sfântul Luca ne informează despre faptul că aceste surori primeau pe Domnul în casa lor (10,

38-42). Iar Evanghelia lui Ioan pune mai întâi numele Mariei, cu toate că Marta era mai în vârstă. Iar vârsta, în vremea aceea, era foarte respectată, deci Maria trebuie că era mai cunoscută primilor creștini, prin lauda pe care i-o adresase Domnul, zicând: „*Iar Maria partea cea bună și-a ales...*”. Maria mai era cunoscută și prin fapta ei cea slăvită, că a uns pe Domnul cu mir. Această faptă, pe care ea a făcut-o după învierea lui Lazăr, puțin înainte de răstignirea Domnului, a fost vestită primilor creștini de propovăduitorii Evangheliei și Sfinții Evangheliști Matei și Marcu au consemnat-o, pomenind și cuvintele Domnului despre Maria: „*Amin zic vouă, oriunde se va vesti această Evanghelie, în toată lumea, se va spune și ce a făcut aceasta, spre pomenirea ei*”. Și Sfântul Evanghelist Ioan amintește această faptă, zicând că Maria, cea despre care vom vorbi acum, este cea cunoscută și lăudată de toți, cea care a uns cu mir pe Domnul și i-a șters picioarele cu părul capului ei.

Așadar, cele două surori vestite aveau un frate desigur mai tânăr, numit Lazăr, care era al treilea membru al acestei familii puțin numeroase, dar legată cu legăturile foarte dulci de iubire și dragoste. Dragostea lui Hristos însușeșise și sfințise această dragoste a lor. Pe lângă dragostea pe care cei trei frați o aveau între ei, ei se mai bucurau și de dragostea lui Hristos, precum ne încredințează Evanghelistul, urmând: „*și Iisus iubea pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr*”. Deoarece ei iubeau pe Hristos și erau iubiți de Hristos, se iubeau și între ei cu o dragoste adevărată. Într-o astfel de iubire în Hristos constă taina adevăratei fericiri familiale.

Cititorul meu cunoaște multe familii, care trăiesc fără dragoste și suferă, căci nu sunt plăcute nimănui. Acestea se numesc familii, dar nu sunt nici măcar crescătorii sau cazărmi, căci în acestea există cel puțin rânduială și supunere. Familiile fără dragoste sunt niște pensiuni; ele se prefac foarte ușor în junglă, în care, în loc de ghiare și dinți, cum au fiarele, strălucește adesea sabia și arma ucigătoare,

În vederea nenorocirii reciproce. Numai acolo unde s-a întronat Hristos, iubind și fiind iubit, acolo coliba devine mai înaltă decât palatul împărătesc. Căci iubirea lui Hristos, nu numai sfințește iubirea firească a familiei, ci o și împlinește desăvârșit, când familia este lovită. În împrejurări în care boala și moartea lovesc dragostea soților, a părinților, a fraților, dragostea lui Hristos vindecă rana și împlinește golul pe care l-a făcut moartea soțului, a copilului sau a fratelui. Dragostea lui Hristos rămâne întotdeauna statornică, nici prigoană, nici necaz, nici moarte nu poate s-o depărteze și s-o distrugă. Așadar, familia care a avut fericirea să-și lege membrii prin dragostea lui Hristos și să-i sfințească, desăvârșind legătura de rudenie firească, este o familie perfectă.

Dar, ca să distrugem acel pretext, invocat de familiile care se despart sufletește, că pricina despărțirii lor ar fi nepotrivirea de caractere, să zăbovim încă puțin în vestita familie din Betania. Nu ne putem îndoi nicidecum că între Marta și Maria era nepotrivire de caracter. Despre acest lucru ne încredințează pe deplin episodul pe care îl povestește Sfântul Evanghelist Luca (10, 38-42). Acolo se vedește limpede caracterul practic al Martei și cel contemplativ al Mariei. Marta era activă, plină de mișcare, viaie, grijulie și cu inima bună. Era o perfectă gospodină și casnică. Dar totodată își făcea atâtea griji, încât a ajuns să-și facă din grijile casnice singurul ei scop. Și acest lucru l-a făcut chiar și în prezența Domnului. Așa, în loc să bucure și să mulțumească pe Domnul, pe care Îl primeau cu iubire de oaspeți, și-a atras o muștrare prin prea multele ei griji „*că se îngrijește și se tulbură de multe*”. Din pricina acestei griji, Marta se arată fără răbdare și fără dispoziție pentru ascultarea cuvântului lui Dumnezeu. Ea se irită împotriva Mariei, căci voia ca și aceasta să se îngrijească de multe, să nu prefere să asculte cuvântul Domnului. Marta își exprimă și în fața Domnului supărarea ei din pricina Mariei, cu care desigur că în particular avea de furcă adeseori.

Iar Maria era un caracter liniștit, inactiv, un duh fără griji, cu idei multe, cu o inimă plină de doruri mari, care se împlineau numai la auzirea cuvintelor vieții veșnice. Maria era inima adânc cunoscătoare și de aceea, adânc smerită, ea simțea cu exactitate care este felul cel mai potrivit de a-și arăta recunoștința către Domnul, fel care a făcut-o să fie veșnic pomenită. Dar din pricina caracterului ei contemplativ, își neglija îndatoririle ei materiale. Maria avea lipsuri în privința feminității și dădea prilej de supărare. Nu era o membră care să aducă multe mulțumiri familiei. Deși cititorii mei ar fi încurcați, dacă ar trebui să judece și să aleagă unul dintre aceste caractere, adevărul este că: amândouă sunt de nelipsit, dar amândouă au lipsuri. Ele au nevoie să fie complinite. Domnul însă le iubește pe amândouă, căci amândouă sunt vrednice de iubire. Luați seama bine la cuvintele Evangheliei: nu zice că Domnul iubea numai pe Marta, încât să excludă din dragostea Sa orice alt caracter. El iubea și caracterul diametral opus al Mariei și pe Lazăr, care avea alt caracter; unul bărbătesc. Cu alte cuvinte. Domnul nu caută un anumit caracter ca să-l iubească, ci în inima Sa este loc pentru orice caracter.

Numai omul, orice caracter ar avea, să primească adevărul cu mulțumire, să-și apropie gândurile Domnului, să dorească formarea sa creștinească, să iubească pe Hristos. Atunci Hristos primește și îndreaptă caracterele, ca să le împlinească și să le aducă la deplină armonie. De aceea, cercul restrâns al celor dintâi ucenici și apostoli ai Domnului conținea pe Petru cel fierbinte și entuziast, pe Ioan cel liniștit și adânc, pe blândul Natanail, cel lipsit de viclenie, pe puternicul și neabătutul Pavel, cel cu mintea ascuțită și activă și pe Iacob, cel practic, învățătorul faptelor. Nu strică nimic felurimea caracterelor, ci stricăm noi, care nu ne educăm caracterele creștinește și nu cerem de la Hristos să armonizeze întreolaltă caracterele noastre. Fiindcă Hristos nu caută să schimbe caracterul firesc al omului, ci caută să scoată din el acele scăderi

care-i fac caracterul străin și nepotrivit față de Domnul și inapt de conviețuirea cu alte caractere. Domnul vrea să sfințească și să îmbunătățească trăsăturile care formează superioritatea firească a caracterului fiecăruia și să le împlinească lipsurile.

Caracterele umane sunt tot atât de diferite, precum sunt natura fizică și felul nesfârșit al faptelor ce alcătuiesc viața noastră. Și toate stau sub acea minunată armonie care este tristă. Numai oamenii să voiască și să urmărească acea singură țință, pe care le-a pus-o Făcătorul, să fie unii față de alții cu dragoste și să se modeleze după Hristos. Atunci felurimea caracterelor nu numai că nu împiedică buna înțelegere, ci este chiar un mijloc de bună înțelegere. Căci în cazul acesta, ce are altul mai bun, devine pentru mine o pildă de urmat; iar scăderea lui îmi dă prilejul să-mi exercit răbdarea și puterea de rezistență. Și astfel, fiecare devine împlinirea altuia și un mijloc de desfășurare a dragostei, iar toți deopotrivă am fi povățuiți de Hristos la scopul cel mare al vieții noastre.

Adevărul acesta este vrednic de luat în seamă. Căci familia, în care omul își trăiește cea mai mare parte a vieții sale, și societatea, în care își trece restul vieții, constau din caractere diferite. Dacă acestea se ciocnesc, produc confuzie, neorânduială, suferință, atât în familie, cât și în societate. Dar când fiecare membru al familiei este educat creștinește, când Hristos este invocat ca legătură de unire, atunci și din caractere nelegiuite vor rezulta caractere armonioase, care vor trăi împreună în pace, ca în fericita familie din Betania. Iar astfel de familii vor influența prin pilda lor bună toată societatea, ca niște agenți de pace și progres.

Boala lui Lazăr și anunțul trimis Domnului

Totuși, acea familie, care iubea pe Domnul și era iubită de El, care era fericită având comoara dragostei, acea familie care avusese

fericirea să primească adesea pe Domnul acasă și se bucurase de prezența și de convorbirea Lui cea de neuitat, iată acum, tocmai această familie căzuse într-un necaz greu. Lazăr era bolnav. Iar surorile lui erau chemate să bea paharul cel amar al morții iubitului lor frate, care era și singurul lor sprijin.

Dar aceste surori sunt fericite, chiar și în necazul lor. Dacă la alții, care nu iubesc pe Hristos, asemenea nenorociri întunecă atât de mult orizontul sufletesc, încât nu le mai răsare nicio rază de nădejde, pentru Marta și Maria era un soare prealuminos, spre întărirea sufletelor lor. Soare neumbrit de nicio nenorocire. Este Hristos. Către Dânsul se îndreaptă numaidecât ochii lor. Ele cunoșteau marea milostivire a Domnului către orice om necăjit. Prin urmare, ele nu s-au îndoit că Domnul se va milostivi și spre Lazăr, pe care îl iubea. Dar surorile știau de asemenea că Iisus, fugind de nebunia ucigașă a iudeilor, se găsea în Pereia, de unde era nevoie de o călătorie de o zi întreagă, pentru ca Domnul să vină la ele: *„Deci au trimis surorile către El zicând: Doamne, iată cel pe care îl iubești este bolnav”* (v. 3). Au trimis un om care să ducă Domnului următorul anunți: Doamne, iată, prietenul Tău cel iubit este bolnav.

Acest anunț este cea mai bună pildă de stăruință nobilă către un prieten venerat al familiei. Se știe că greșala obișnuită, care produce atâtea răstălmăciri și răcește prietenia, este o familiaritate prea mare, o îndrăzneală nesăbuită. Această familiaritate și îndrăzneală creează poftă, de cele mai multe ori, nebunești. Dacă surorile ar fi avut o astfel de îndrăzneală, în situația de față ele s-ar fi adresat Domnului cu următoarea pretenție: *„Grăbește-te s-o iei înaintea morții fratelui nostru. Dacă nu vii acum imediat, ce nevoie mai avem de dragostea Ta”*. Observați însă cu câtă aleasă și nobilă concizie își îmbracă cele două surori anunțul lor: *„Doamne, iată cel pe care îl iubești este bolnav”*. Socotesc de datoria lor să-L informeze pe Domnul, în mod

simplu, evitând cu grijă să indice ce ar trebui să facă. Ele Îl lasă să facă El ceea ce va crede că este mai bine. Ce noblete vrednică de imitat și concizie de procedee, între cei ce se iubesc!

Acest anunț este și cel mai bun exemplu de rugăciune, întrucât prietenul către care ne adresăm este Hristos. Noi am primit desigur dreptul să-I prezentăm Domnului nevoile, greutatea și chinurile noastre, dar nu suntem nicidecum îndreptățiți să exprimăm vreo pretenție asupra celor ce trebuie să facă. Dar din nefericire, ridică pretenții cei ce sunt dezgustați, când nu primesc îndată ce au cerut. Au pretenții și cei ce recurg la mijloace anticreștinești și diabolice. Poziția creștină este următoarea: avem dreptul să arătăm ce ne lipsește, dar trebuie să așteptăm cu absolută încredere, să se întâmple ceea ce este pe placul Domnului. Prin urmare, pecetluirea oricărei cereri în rugăciunile noastre trebuie să fie acel cuvânt dumnezeiesc: „Facă-se voia Ta”.

„Doamne iată cel pe care îl iubești este bolnav”. Un om care nu cunoaște limba conciziei creștinești și a dragostei, ar putea să considere rece anunțul celor două surori. Ar putea să zică acum că el trădează lipsă de dragoste față de fratele lor. Dimpotrivă, anunțul acesta conține cea mai iubitoare dragoste de frate, dar și o invocare foarte înțeleaptă. Cele două surori nu zic că ele îl iubesc pe Lazăr sau că Lazăr Îl iubește pe Domnul. Ele zic: este bolnav cel pe care Tu îl iubești. Ele nu zic: frățiorul nostru, pe care îl iubim mai mult decât ochii din cap, ci zic: „Cel pe care Tu îl iubești”. Ele nu zic nici măcar că Lazăr Îl iubește pe Domnul. Fiindcă niciodată noi nu putem iubi pe ai noștri atât cât îi iubește Hristos și nici nu putem noi iubi pe Hristos, în măsura în care ne iubește El pe noi. Așa se înțelege și cuvântul *oimesti*, pe care îl întrebuițează cele două surori.

Dar iată o altă pildă minunată de rugăciune: Să facem întotdeauna apel la iubirea cu care Hristos ne iubește, și aceasta este mai mult decât de-ajuns. Căci *„El ne-a iubit mai întâi și S-a dat*

pe Sine pentru noi jertfă bine primită lui Dumnezeu” (I In 4, 19; Ef 5, 2). Sprijinindu-ne deci pe faptul neprețuit că pe noi, toți, ne-a iubit Hristos cu o dragoste atât de mare, încât S-a jertfit pe Sine pentru noi, putem în toată libertatea să-I expunem tot necazul și nevoia noastră. Și iubirea Lui de oameni va face ceea ce trebuie.

Care a fost însă răspunsul Domnului la anunțul celor două surori? *„Iar Iisus auzind a zis: această boală nu este spre moarte, ci spre slava lui Dumnezeu, ca prin ea Fiul lui Dumnezeu să fie proslăvit”* (v. 4). Când trimisul a ajuns la Domnul și I-a vestit boala lui Lazăr, bolnavul era de acum mort. Și totuși, Domnul zice că boala lui nu este spre moarte. Ce se întâmplă? Nu cumva Domnul nădăjduia să-l mai vindece? Nu cumva Domnul nu știa că murise? Nicidecum nu este așa. Atotștiitorul, care cunoștea dinainte, nu numai moartea, ci și învierea lui Lazăr, afirmă acum că sfârșitul acestei boli nu va fi moartea, ci învierea și viața. Afirmă că boala n-a fost trimisă ca să producă simpla despărțire a sufletului de trup, ci ca să-l ducă pe Lazăr, prin mijlocirea morții, ca printr-o stare intermediară, la viață. Căci mormântul îi va fi o locuință provizorie, nu o casă de veci. De când Mântuitorul a cercetat pământul, ca cel mai mare cercetător, în special de când El a murit și a înviat, de atunci încoace credincioșii Lui nu mai mor spre moarte, spre moarte veșnică, ci trec prin moarte, pentru ca sufletul să fie mutat într-o lume nouă, iar trupul prin mijlocirea zăbovirii în stricăciunea din mormânt, să învieze nestricăcios și slăvit.

Hristos adaugă că principalul scop al bolii și al morții lui Lazăr era „slava lui Dumnezeu”. Este nevoie de moartea lui Lazăr, ca de un prilej important de descoperire a puterii lui Dumnezeu celei slăvite. Căci întotdeauna necazurile celor drepti și sfinți au în vedere slava lui Dumnezeu. Ele descoperă minunata putere și înțelepciune a lui Dumnezeu, cel care ridică pe drepti, din adâncul necazurilor, la cea mai înaltă culme a slavei. Acest fapt face ca

necazurile cele mai nesuferite să fie întotdeauna bine primite de cei credincioși. În special, moartea lui Lazăr a fost trimisă spre slava lui Dumnezeu; însă și ca să se slăvească Fiul lui Dumnezeu prin ea. Care altă faptă ar fi putut fi mai potrivită pentru dovedirea puterii dumnezeiești a Fiului și a slavei Dumnezeirii Sale, decât triumful Său asupra morții? El a desființat moartea, înviind pe cei morți. O astfel de slavă a Fiului este și a Tatălui. Unitatea Tatălui cu Fiul este atât de strânsă, încât slava unuia este și slava altuia; *„Eu și Tatăl una suntem: Eu în Tatăl, Tatăl în Mine”* (In 10, 30; 14, 10). Prin urmare, cel ce desparte slava Fiului de slava Tatălui face despărțire între lucruri care sunt nedespărțite din fire. Ba mai mult, ca de la credința dreaptă, în necredință (I In 2, 23).

Este adevărul curat că, în clipa în care Domnul dădea răspunsul acesta, cele două surori erau cufundate în durere pentru moartea iubitului lor frate. Totuși Domnul, care atât de mult iubea pe Lazăr, a rămas liniștit. Dar el făcea acest lucru pentru că avea în vedere sfârșitul, sfârșit pe care surorile îl vedeau dureros. Domnul vedea ca punct final bucuria viitoare și slava învierii, prin mijlocirea morții. Surorile însă vedeau numai durerea morții. Din nenorocire, acest lucru este obișnuit și pentru noi creștinii. Stăruim într-un punct de oprire dureros, fiind incapabili să ne îndreptăm ochii spre punctul final. Vedem durerea prezentă și provizorie, dar nu ridicăm ochii sufletului nostru, ca să vedem slava viitoare, care ni se lucrează prin durere (II Cor 4, 17).

Dacă oamenii ar privi spre punctul final, atunci îngrijorările lor cele mari s-ar dezlega, ar pieri acele nemângâiate oftături: „pentru ce sufăr”; ar pieri smintelile, cârtirea, nestatornicia credinței în suflet și în trup. Din nefericire însă, cu cât nu se împacă ei cu situațiile supărătoare, cu atât se mărește suferința, cu atât supărările devin mai supărătoare, cu atât ostenele li se înmulțesc. Așadar, să avem ochii sufletului spre punctul final. „Sus să avem inimile”, sus la cer, nu jos în

acest punct de oprire amar și strâmt. Punctul final și ținta suferințelor tale nu este necazul și durerea, ci bucuria și slava. Necazul și durerea sunt mijlocul pentru acest scop. Scopul este slava lui Dumnezeu și a Fiului Său, dar și slava noastră proprie. Căci dacă vom răbda, vom împărați împreună. Dacă vom suferi împreună, vom fi proslăviți împreună, zice Apostolul cel insuflat de Dumnezeu (vezi *Rm* 8, 17; *II Tim* 2, 12). Dacă parcurgem tot drumul patimilor, pe care l-a parcurs Hristos, dacă înaintăm liniștiți, având ochii sufletului fixați spre punctul final cel slăvit, cum a făcut Hristos, atunci desigur ne vom împărtăși și de slava, pe care a primit-o El, după patimile și moartea Sa. Dar urmarea acestei Evanghelii conține și alte puncte de vedere, pline de învățătură.

Amânarea cercetării

În acest moment, Sfântul Evanghelist face următoarea legătură paradoxală a dragostei Domnului cu purtarea Lui în această împrejurare: „*Iar Iisus iubea pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr, deci când a auzit că este bolnav, atunci a mai rămas în locul acela două zile; după aceea a zis către ucenici: să ne întoarcem în Iudeea*” (v. 5-6). Ca să înțeleagă mai bine cititorul cât este de paradoxală această legătură, aducem următorul exemplu: mama iubește foarte mult pe copilășul ei Costel. Îndată ce a auzit că el a venit de la școală foarte flămând, a amânat să-i dea de mâncare și l-a lăsat nemâncat! Cel care aude acest lucru va întreba nedumerit: oare asta este multa ei dragoste. Prin ce se deosebește de lipsa totală de dragoste? O astfel de nedumerire provoacă și cuvintele Evanghelistului, pe care le-am citat mai înainte. Potrivit cu felul nostru de a vedea lucrurile, cel mai firesc raționament ar fi trebuit să fie următorul: Iisus iubea pe Marta și pe sora ei și pe Lazăr. Așadar, de îndată ce a auzit că este bolnav, Iisus s-a grăbit să plece la Betania, ca să-l vindece. Și

totuși, aici se întâmplă tocmai pe dos; fiindcă Iisus iubea pe cele două surori, tocmai de aceea le-a lăsat două zile în tulburare mare, apoi a venit, după ce Lazăr murise, și nu mai rămăsese decât să le compătimească. Nu pare acest lucru foarte paradoxal?

Este paradoxal pentru felul de concepție și de iubire pe care l-am canonizat noi. Însă este foarte conform cu felul înțelept, în care vede Dumnezeu toate și cu căile înțelepte ale dragostei, pe care le urmează El. Fiindcă lăsarile și amânările, și mai ales acele amânări ale cercetării lui Dumnezeu, care în aparență aduc primejdii de neîndreptat – sunt întotdeauna niște binefaceri ale iubirii lui Dumnezeu celui înțelept. Iar cuvintele Evangheliei, care leagă dragostea Domnului cu amânarea cercetării, exprimă o comoară de mângâieri și de nădejdi. Cuvintele dovedesc că și în amânările lui Dumnezeu, care aduc necazurile noastre la punctul lor culminant, este o bogăție de dragoste dumnezeiască. Dumnezeu zăbovește și amână să cerceteze pe iubiții Săi. Și iată câteva pilde de amânare. Când Iosif a fost vândut ca rob și a fost înțemnițat în Egipt, sub povara unei învinuiri rușinoase, se părea că el fusese cu desăvârșire părăsit de Dumnezeu. Și totuși, dragostea lui Dumnezeu a amânat numai ca să-l povățuiască, prin robie și prin închisoare, la picioarele tronului Egiptului. Așa că, dacă ne uităm la urmări, putem să zicem: tocmai fiindcă Dumnezeu îl iubea pe Iosif, de aceea a îngăduit ca el să fie vândut rob și înțemnițat. Când marele Apostol Pavel, cel prea ales și preaiubit, organ al lui Dumnezeu, era chinuit de acea neputință a lui și chema pe Domnul ca să-l slobozească, cel care nu cunoștea metodele dragostei dumnezeiești ar fi putut crede că Domnul nu l-a ascultat pe Pavel, și de aceea a amânat vindecarea. Însă această amânare i s-a făcut apostolului prilej de descoperiri minunate și de virtuți importante, pe care harul lui Dumnezeu le-a lucrat, în Pavel cel neputincios. Și când Pavel a înțeles lucrarea aceasta a lui Dumnezeu, s-a bucurat și mai mult, din pricina neputințelor sale.

Și în cazul acesta putem să spunem: fiindcă Dumnezeu îl iubea pe Pavel, de aceea a îngăduit să fie chinuit de boldul bolii.

Dar tocmai pentru acest motiv putem să zicem și în împrejurarea pe care o analizăm: tocmai fiindcă Iisus iubea pe Marta, pe Maria și pe Lazăr, de aceea a amânat să le viziteze în timpul bolii lui mortale, ca să încerce răbdarea lor și apoi să le dea slava pe care ei trei au primit-o în toată Biserica. Așadar, fiindcă Iisus iubea familia din Betania, de aceea a amânat cercetarea ei. A vrut să facă în cazul acestei familii o minune mare și neobișnuită, cum nu a mai făcut pentru nimeni altul. Dacă Domnul ar fi venit în Betania înainte de moartea lui Lazăr și l-ar fi vindecat, nu ar fi făcut nimic deosebit, față de multele vindecări, pe care le-a făcut cu alți necunoscuți. Însă fiindcă Domnul iubea pe Marta și pe Maria, de aceea a amânat cercetarea Sa, pentru ca ele să simtă bucuria nespusă, pe care au și încercat-o, când Hristos a înviat pe Lazăr, mort de patru zile. Dacă Domnul n-ar fi amânat venirea Sa, Marta și Maria n-ar fi înțeles atât de bine dragostea Sa cea mare pentru ele, nici n-ar fi auzit acele neprețuite descoperiri despre moarte și înviere. Prin acele descoperiri credința își ridică ochii către viața de dincolo de mormânt și către veșnicia cea fără de margini.

Deci cititorii, care nu au înțeles metodele cele înțelepte ale iubirii lui Dumnezeu, că El întârzie și amână să ne cerceteze, cred că Dumnezeu i-a uitat sau că face pe mâniatul și supăratul față de ei, aceștia să afle din întâmplarea învierii lui Lazăr următorul adevăr mare: întârzierea și amânarea, care par atât de potrivnice dragostei, sunt drumul neted și deschis al dragostei lui Dumnezeu, prin care El împărtășește binecuvântări mari celor iubiți ai Săi. Și cu această nestrămutată convingere, să iubim pe Domnul, care ne iubește pe noi, pentru ca să vedem, în toată durerea și necazul nostru, belșugul dragostei binefăcătoare a lui Dumnezeu, sub chipul amânării și al zăbavei.

Importanța împlinirii datoriei

După trecerea a două zile de amânare a dragostei, Domnul S-a hotărât să meargă în Betania, unde avea să afle pe Lazăr mort de patru zile. De aceea: *„Zise ucenicilor Săi: să mergem iarăși în Iudeea”*. Dar auzind despre o întoarcere în Iudeea cea primejdioasă *„ucenicii I-au zis: Învățătorule, acum cautau iudeii să te omoare cu pietre, și iarăși mergi acolo?”* (v. 8). După minunea vindecării orbului din naștere și după cuvântarea Domnului despre păstorul cel bun, mai cu seamă după declarația Sa că: *„Eu și Tatăl una suntem”*, iudeii cautau să-L ucidă cu pietre. Domnul ieșise atunci din mijlocul lor netulburat și plecase în împrejurimile Iordanului, de unde voia acum iarăși să se întoarcă în Iudeea. Aceste primejdii le pomenesc cu teamă ucenicii, în împrejurarea de față.

Dar Domnul pune voia Tatălui Său mai presus de toate. Pentru împlinirea lucrării Sale, a datoriei Sale, era gata să întâmpine orice primejdii, chiar și crucea. Puțin timp după aceea, vor înțelege și ucenicii ceea ce atunci încă nu înțelegeau: adică importanța datoriei. Când o vor înțelege, atunci vor urma cu neabătută bărbăție pașii învățătorului lor, pe drumul primejdios al datoriei. Vor înțelege că datoria nu constă numai în primejdii și jertfe, ci și în răsplătă de mult preț. La împlinirea datoriei, conștiința, acea voce a lui Dumnezeu, pe care o auzim înlăuntrul nostru, ne va da satisfacție, iar după împlinire, vom primi cununa slavei. Datoria care chema pe Domnul în Iudeea îi pregătise crucea, dar și învierea triumfală. În toate împrejurările, datoria virtuții cheamă pe credincioși la osteneli și jertfe și cruci, dar și la răsplătiri neprețuite, la slava veșnică.

Dar și dragostea către familia celor trei frați îi cerea Domnului să se întoarcă în Iudeea. Dragostea Sa față de noi, oamenii, L-a dus

pe Domnul la cea mai mare primejdie, la cruce. Cum ar fi fost cu putință atunci să ia în considerare primejdiile, când era vorba să mângâie acea familie, pe care o iubea atât de mult, care era cufundată în jale, însă iubirea Domnului folosește amânarea numai până la un punct și niciodată dincolo de acel punct. Când ajunge la punctul acela, este absolut cu neputință ca Domnul să nu se grăbească întru ajutor. Ascultați acest lucru, voi credincioșii, care sunteți în necazuri și osteleni! Este foarte sigur că cele două surori, când au comunicat Domnului boala lui Lazăr, avuseseră în considerare și primejdiile, pe care și le atrăgea El, venind în Iudeea. Deci, pentru că ele Îl iubeau pe Domnul, nu și-au exprimat dorința ca Domnul să vină în Iudeea, ca să nu-L expună la primejdii, din pricina lor. Căci dragostea creștinească nu are pretenții, „*nu caută ale sale*” (I Cor 13, 5), nu este iubitoare de sine și nu-și caută avantajele. Domnul însă, răspunzând unei asemenea iubiri nepretențioase, este gata să ia asupra-și orice primejdie și să dăruiască orice dar. Îndeobște, când există între creștini dragoste reciprocă și cu adevărat creștinească, ei mai curând își jertfesc unii altora, decât au pretenții unii față de alții.

Însă ucenicii Domnului, care nu au înțeles încă pe deplin nici însemnătatea datoriei, nici jertfa dragostei, rămân surprinși când aud că Domnul a hotărât să se întoarcă în Iudeea. Și de aceea îi spun înspăimântați: „*Învățătorule, acum cântau iudeii să te ucidă cu pietre, și Tu iarăși Te întorci acolo?*” Vrei să Te expui la dușmănia lor cea rea și neîmpăcată? Cu două luni înainte, se întâmplase la Ierusalim un lucru foarte rău: iudeii încercaseră să-L lapideze pe Domnul. Amintirea acestui fapt era atât de vie în mintea ucenicilor, încât cu această ocazie li se prezintă proaspătă în minte și ei văd primejdia imediată. Această teamă vie le era inspirată ucenicilor de dragostea lor, întrucâtva firească și neînduhovnicită, pe care o nutreau pentru învățătorul lor cel iubit.

O astfel de dragoste firească, ca cea a părinților față de copiii lor, exagerează adesea primejdiile. Această dragoste caută să întoarcă pe cel iubit de la împlinirea datoriei și aduce cele mai grele și rele piedici în calea împlinirii datoriei. Când piedicile vin din partea dușmanilor, ne așteptăm la ele, și cu ușurință le ocolim, căci vin de la vrăjmașii noștri. Însă piedicile, pe care ni le iscă iubiții noștri în calea datoriei, sunt cele mai mari ispite, deoarece vin de la persoane pe care le cunoaștem că ne vor binele. De aceea a și fost atât de aspru răspunsul Domnului către Petru, când Petru Îl îndemna să nu se suie la Ierusalim, și să nu fie omorât: *„Mergi înapoia Mea satana, că-Mi ești pricină de poticnire”* (Mt 16, 23). Căci acest îndemn, dat de Petru cel devotat, era o ispită și o piedică la fel de mare, cu ispita adusă de satana în pustie. Ceva asemănător, dar mai umbrat și inconștient, au făcut atunci ucenicii, cu nedumerirea lor temătoare, pe care au exprimat-o în fața Domnului.

La această manifestare de teamă, Domnul a răspuns cu limba convingătoare a datoriei hotărâte și a dat ucenicilor o minunăție învățătură, pentru apostolatul lor viitor: *„Iisus răspunse: nu sunt douăsprezece ceasuri într-o zi? Dacă cineva umblă ziua, nu se împiedică, căci vede lumina lumii acesteia; dacă însă cineva umblă noaptea, se împiedică, fiindcă lumina nu este în el”* (v. 9-10). Ce înseamnă aceste cuvinte ale Domnului?

Iudeii considerau zi răstimpul dintre răsăritul soarelui și apusul său. Acest răstimp ei îl împărțeau în douăsprezece ceasuri. De aceea ei lungeau sau scurtau ceasurile, așa ca fiecare ceas să fie a douăsprezecea parte din zi, în tot timpul anului. Prin cele douăsprezece ceasuri ale zilei, Domnul înțelege viața aceasta, în timpul căreia avem de împlinit o datorie însemnată. Viața, a cărei lungime este variată pentru fiecare din noi, este împărțită în ceasuri, sau epoci ale datoriei. Ceasurile acestea sunt mai lungi sau mai scurte, după vremea vieții fiecăruia, și fiecare trebuie să împlinească în ele datoriile, care aparțin

fiecărui ceas. Când omul își împlinește aceste datorii, niciun vrăjmaș nu are putere să-i scurteze ceasurile. Numai atunci când și-a împlinit datoria fiecărui ceas, atunci omul și-a sfârșit cele douăsprezece ceasuri ale vieții lui. În special, în împrejurarea de față aceste cuvinte ale Domnului au un înțeles deosebit. Iudeii, zice Domnul, nu pot să scurteze, nici măcar o clipă, vremea care Mi-a fost dată, pentru împlinirea datoriei Mele, spre care Eu Mă silesk neabătut și cu toată hotărârea. Numai dacă Eu m-aș îndepărta de la datoria Mea – și prin urmare de la Dumnezeu – pentru ca să lungesc vremea vieții Mele, numai atunci aș fi în primejdie, fiindcă n-aș mai umbla în lumina zilei, n-aș mai avea lumina înlăuntrul Meu. Atunci aș fi în întunericul nopții. Așadar, pot să Mă duc fără frică oriunde mă cheamă datoria. Știu că cele douăsprezece ceasuri ale lucrării Mele nu s-au împlinit încă. Ele sunt rânduite și puse de Părintele Meu cel ceresc. Așadar, pot să înaintez pe drumul datoriei Mele fără primejdie. Dar nu numai Eu, ci și toți care umblă cu statornicie în drumul ce le-a fost hotărât lor de Dumnezeu nu au a se teme de nicio primejdie, căci nimeni nu este în stare să le ia viața, mai înainte de a-și împlini ei datoria lor. Numai după ce își vor împlini datoria, atunci și viața lor cea de douăsprezece ceasuri va ajunge la sfârșitul ei. Dimpotrivă, ajung în primejdie de pierzare cei ce, temându-se de răutățile și de jertfele datoriei, vor să le evite și caută astfel să-și lungească viața, adăugându-i al treisprezecelea ceas la cele douăsprezece care le-au fost rânduite. Dar acest al treisprezecelea ceas nu mai este un ceas al zilei și al luminii, ci este un ceas al nopții și al întunericului. Și omul firește că va face în acel ceas lucrul întunericului. Oricât ar fi de mari primejdiile, în timpul zilei, lumina soarelui le luminează, ca să vedem piedicile și să le putem ocoli; strălucește în sufletele noastre, le încălzește și le înviorează, dându-le o energie neînfricată. Pe când în timpul nopții, oricât ar părea de neted drumul călătoriei noastre la datorie, totuși întunericul împărtășește sufletului frică,

neliniște, chin. La cea dintâi piedică cei ce călătoresc prin întuneric spre datorie, se împiedică, iar la a doua piedică sunt zdrobiți.

Așadar, datoria pe care ne-a pus-o Dumnezeu și împlinirea ei sunt lumină, siguranță, bucurie și viață. Iar lepădarea de datorie și viața în păcat sunt întuneric, pierzanie, zdrobire și nenorocire. Cu litere de aur, cititorule, să întipărim în sufletele noastre acest adevăr, pentru care Domnul ne dă ca pildă de urmat propriul Său eu, propria Sa voință statornică și neabătută, cu care el a pășit întotdeauna spre împlinirea datoriei Sale. În cazul acesta, să mergem înaintea netemători și netulburați de primejdiile datoriei, cu pace și liniște, cu bucurie să ne apropiem de sfârșitul datoriei și al vieții noastre, dar și de începutul cununilor, al slavei și al fericirii.

„Sunt douăsprezece ceasuri într-o zi”. Să mai stăruim puțin asupra acestor cuvinte ale Domnului. Niciun dușman nu are putere să scadă aceste ceasuri ale vieții noastre, la zece sau la unsprezece. Pe ele le-a hotărât Dumnezeu, deci nimeni nu poate să ni le taie. Cu alte cuvinte, viața fiecărui om este limitată de Dumnezeu, atât în privința începutului, cât și al sfârșitului ei. Când Dumnezeu a însemnat sfârșitul, sfârșitul vine. Nicio întâmplare nu poate să-l aducă împotriva voii lui Dumnezeu. Noi nu putem niciodată spune că cineva a murit „înainte de vreme”, ci el a ajuns la ceasul, pe care l-a hotărât stăpânul ceasurilor și al vremurilor. Stăpânul nu face niciun lucru înainte de vreme sau la vreme nepotrivită. Omul, când moare, a ajuns la ceasul al doisprezecelea. I s-a dat destulă vreme pentru împlinirea datoriei. Așadar, sunt cu totul străine de adevărul creștinesc și de încrederea în înțelepciunea lui Dumnezeu durerea și gemetele pentru moarte pretimpurie și flecărerile retorice lângă mormânt. Ele acuză „soarta nemiloasă”, care, chipurile, răpește pe oamenii folositori înainte de vreme, și astfel lucrarea lor rămâne neterminată. Ca și cum nu Dumnezeu ar fi începătorul și chivernisitorul oricărei lucrări.

Viața noastră are douăsprezece ceasuri. Oricât de lungi ar fi ele, chiar dacă fiecare ceas ar fi de doisprezece ani, totuși timpul este scurt și fuge iute. Dar tocmai de aceea, timpul este prețios și nu trebuie să-l pierdem, să-l neglijăm, să-l lăsăm să treacă zadarnic. Căci de timpul acestei vieți depinde viitorul nostru veșnic. Dacă noi petrecem vremea vieții acesteia în trândăvie și neglijență sau o cheltuim fără rost așa încât datoria noastră rămâne neîmplinită, cum ne vom îndreptăți în fața Stăpânului vieții noastre? Sunt totuși oameni, care își trec cele douăsprezece ceasuri ale vieții lor, își jertfesc viața manifestărilor zadarnice și întâlnirilor bune, urmărind să obțină recordul în zădărnicii. Sunt alții, care își disprețuiesc viața și nu se interesează de ea, socotind acest dispreț ca o virtute. Viața însă ne-a fost dată de Dătătorul ei cu un scop: ca în limitele fixate de El să realizăm chemarea noastră cea mare. Numai atunci, când o datorie mai înaltă decât viața, impusă de Dumnezeu, ne pretinde jertfirea vieții, numai atunci nu trebuie să ținem socoteală de viață. Sunt și alte persoane, care își cheltuiesc vremea vieții lor, ca și cum n-ar avea sfârșit, ca și cum ele ar avea la dispoziție un timp nelimitat. Și în chestiunile care nu suferă amânare sau pierdere de vreme, cum este de pildă pocăința, îndreptarea moravurilor și lucrarea virtuții, aceste persoane nu se arată cu râvnă nici cu eficacitate. Ele le amână pe acestea într-un viitor nesigur și în ceasul al treisprezecelea. Aceiași oameni însă, în chestiunile fără însemnătate, chestiuni lumești și zadarnice, sunt pilde de râvnă, active și neobosite. Așadar, aceasta este importanța datoriei și a timpului vieții de aici, care ne-a fost dat în vederea împlinirii datoriei.

Ce spune Domnul despre moartea credincioșilor Săi

După ce Domnul a pregătit pe ucenicii Săi pentru călătoria primejdioasă în Iudeea, arătându-le că datoria este o chemare a lui

Dumnezeu, iar cel ce nu se supune datoriei umblă în întunericul pierzării, chiar dacă deocamdată scapă de primejdiile datoriei, acum îi informează despre moartea lui Lazăr: „*A spus acestea și după aceea le-a zis: Lazăr prietenul nostru a adormit, dar mă duc să-l trezesc*” (v. 11). Este un lucru vrednic de multă luare aminte faptul că Domnul numește pe credincioși *prietenii* Săi. „Lazăr, prietenul nostru”, zice El prin credința în Hristos, se lucrează o legătură de prietenie reciprocă și de comuniune prietenească; de aceasta Domnul nu se rușinează, ci o recunoaște cu dragoste; nu o leapădă niciodată. Iubite cititor, înțelegeți tu importanța prieteniei cu Hristos? Mulți consideră o fericire să aibă prieteni un om bogat sau pe un funcționar înalt. Dar aceștia sunt toți oameni muritori, schimbători cu totul incapabili să-ți dea vreun ajutor în marile nevoi ale vieții. Dar cel care are prieten pe Hristos, are totul. Căci Hristos este totul. Cel care are prieten pe Hristos, are prieten sincer și pe toți ceilalți prieteni ai lui Hristos, îngeri și oameni. Acest lucru este arătat în cuvintele Domnului către ucenicii Săi. Căci El nu zice: „Lazăr, prietenul Meu”, ci zice „prietenul nostru”. Prietenia această nobilă impune și datorii, de aceea ucenicii lui Hristos trebuie să fie foarte îndrăzneți și să ajute familia prietenului lor Lazăr. Fiindcă în necazuri și în primejdii se vedește prietenia.

Avem însă aici și altă învățătură importantă, de mare mângâiere pentru cei îndoliați. În clipa în care Domnul zicea: „Lazăr, prietenul nostru”, acela era mort și îngropat. Totuși, Domnul continuă să-l considere ca prieten al Său și al ucenicilor Săi. Prin aceasta Hristos ne arată că Lazăr trăiește acolo, dincolo de mormânt, iar prietenia și dragostea rămân și după moarte. Cei care și-au pus în mormânt ființe dragi, să se încredințeze din gura Domnului, că prietenii cei mutați în cealaltă lume, părinți, copii, frați, soți, continuă să fie pentru noi aceleași persoane, cu dragoste și prietenie vie. Cei mutați nicidecum nu sunt numai umbre, duhuri, care au loc doar

în amintirea noastră. Ci sunt existențe vii, personalități, care au loc în inima noastră, iubitori și iubiți.

Da, ei ne iubesc. Căci n-ar fi fost posibil ca Domnul să-l numească pe Lazăr *prietenul nostru*, când el se găsea în cealaltă viață, dacă el n-ar mai fi știut de prietenie, de dragoste, față de cei rămași pe pământ, dacă ar fi încetat să se intereseze de ei. Această afirmație a Domnului nu lasă nicio îndoială asupra chestiunii; de aceea, este cea mai mângâietoare afirmație din Sfânta Scriptură. Moartea nu întrerupe dragostea reciprocă dintre noi și iubiții noștri cei mai înainte răposați. Precum moartea nu poate să ne despartă de dragostea lui Hristos, tot așa nu poate să ne despartă de niciun fel de altă dragoste în Hristos. Este însă o deosebire între dragostea noastră, a celor de pe pământ, și dragostea celor mutați de la noi. Dragostea lor nu este îngustă, mioapă. Dragostea noastră poate adesea primejdui pe cei iubiți. Mulți părinți își iubesc copiii cu o dragoste pierzătoare, îi iubesc cu o dispoziție spre cele materiale, și dragostea lor se adresează mai mult trupului. Cei morți ne iubesc cu o dragoste mai largă, duhovnicească și sfântă, slobodă de strâmtorări și necazuri. Așadar, cei ce ați pierdut o ființă dragă, nu vă chinuiți, nedumerindu-vă dacă ei trăiesc, vă iubesc și se interesează de voi. Ci începeți să-i iubiți cu acea dragoste cu care ei vă iubesc acum, cea duhovnicească, sfântă și înaltă. În primul rând, iubiți-L pe Hristos cel ce este mai presus de toate persoanele iubite de voi, în El veți regăsi toate acele persoane cu care v-ați legat prin dragoste în Hristos.

„*Lazăr prietenul nostru a adormit*”. Vedeți, și aici, Domnul, vorbind despre o moarte, o numește *somn*. În antichitatea precreștină, precum și la mulți creștini de astăzi, care se află în necunoștință, moartea era considerată ca ceva îngrozitor de temut, fiindcă vesteja trupurile, fără nicio nădejde de înviere. Dar de când Mântuitorul a venit în lume, de atunci încoace din lexicul

creștin a fost scos cuvântul înfiorător și deznădăjduit „moarte!” și a fost înlocuit prin cuvântul „*somn*”. Iar locurile de înmormântare s-au numit cimitire (în limba greacă „cimitir” înseamnă cameră de dormit, dormitor). Biserica zice: a adormit în Domnul; odihnește, Doamne, pe adormitul robul Tău. Ne dezbrăcăm noaptea de hainele noastre și ne culcăm în pat. Ne odihnim, lepădăm toxinele pe care oboseala zilei le-a produs în organismul nostru. La lumina dimineții, ne ridicăm cu forțe noi și ne îmbrăcăm iarăși. În același chip, creștinul, când moare, se dezbracă de trup, cade pe patul mormântului, ca să-și treacă acolo noaptea morții și să se odihnească de oboseala, de luptele și de primejdiile acestei vieți pline de osteneli. Apoi trece de la starea de țărână, la o nouă stare și învie. Și-n acea fericită dimineață, când universul întreg va auzi trâmbița arhanghelului, când lumina cea neînserată va străluci din tronul cel prea strălucit al slavei Domnului, atunci un trup nou, nestricăcios și nemuritor se va ridica din mormânt, lipsit de otrava păcatului, proslăvit, purtător de viață nemuritoare și de binecuvântare, precum aici pe pământ, trupul a fost purtător de moarte și de blestem. Așa, prietene! Prin aceste cuvinte Domnul a afirmat că tristul eveniment, pe care îl numim moarte, este un fel de somn, care închide ochii noștri pentru lumea aceasta și îi deschide pentru lumea cealaltă, cea fericită și netrecătoare. Iar dovada acestora a fost slăvita Sa înviere.

În Evanghelia care ne interesează acum, Domnul a completat cuvântul *a adormit*, vestind mai dinainte minunea pe care avea să o facă; fiindcă adaugă: „*Mă duc să-l trezesc*”. Dar ucenicii, care nu înțelegeau încă un fel de a vorbi așa de nou, au răspuns: „*Doamne, dacă a adormit se va face bine*”. Iar Sfântul Evanghelist tâlcuiește: „*Iisus vorbea despre moartea lui Lazăr; iar ucenicii au crezut că vorbește despre adormirea în somn*” (v. 12-13). Adică, întrucât Domnul numise moartea, somn, ucenicii au crezut că vorbește

despre somnul obișnuit. Ei au tras concluzia că somnul acesta este un simptom de îmbunătățire a bolii, de acum înainte bolnavul n-ar mai fi fost în primejdie, ci s-ar fi făcut bine, fără nicio intervenție a Domnului. Prin urmare, o întoarcere în Iudeea cea plină de primejdii nu mai avea rost. Gândul lor era următorul: deoarece prietenul nostru a scăpat din primejdia morții, iar noi suntem aici în siguranță, ce motiv avem să mergem la locul cu primejdii? Acest fel de a gândi era cam iubitor de sine. Aceeași părere o avem de obicei și noi, când nu suntem hotărâți să facem binele, care ne cere oarecare oboseală sau jertfă. Dacă binele se face prin mâna altuia, sau de la sine, atunci noi rămânem pe poziția iubirii noastre de noi înșine. Domnul însă nu privea lucrurile în felul acesta. Însă ucenicii nu înțeleseseră încă în acea vreme că Domnul nu s-ar fi bucurat să facă un lucru, pe care îl putea face și un copil de doi ani, adică să trezească pe un bolnav din somn. Domnul nu făcea decât lucruri mari și vrednice de El.

Motivul amânării și hotărârea călătoriei

„Atunci Iisus le spuse pe față: *«Lazăr a murit»* (v. 14). Și de astă dată Domnul arată cât pogorământ face El, ca învățător, față de neputințele și de lipsa de minte a următorilor Săi. El le spune pe față că Lazăr a murit. Însă adaugă și motivul pentru care își amânase vizita în Betania, zicând: *„Și mă bucur pentru voi că n-am fost acolo, ca să credeți”*. Adică: Mă bucur, nu pentru moartea lui Lazăr, ci pentru urmările care decurg din moartea lui, pentru voi.

Nu din întâmplare și fără scop înalt a lipsit Domnul din Betania în timpul bolii lui Lazăr, ci cu intenție și cu toată voia Sa. În orice împrejurare, în care credincioșii Săi sunt în necaz, iar El pare că stă departe, o face dinadins, fiindcă nu numai prezența Sa este dovadă de dragoste și izvor de binecuvântări, ci și absența

Sa. Nu putem vorbi în mod absolut de absența Domnului, căci El este pretutindenea de față și toate le prevede, până în cele mai mici amănunte. În împrejurarea aceea, absența Sa din Betania avea să fie prilej de binecuvântare mai îmbelșugată, atât pentru ucenicii Săi, cât și pentru surorile lui Lazăr. Căci ucenicii, prin minunea pe care aveau s-o vadă, vor înainta de la o credință obișnuită, la una tare și sigură. Iar surorile lui Lazăr se vor bucura mult mai mult de învierea lui Lazăr și vor progresa mult mai mult în virtute acum, decât dacă Domnul l-ar fi vindecat pe Lazăr, când era bolnav; împreună cu ucenicii se bucură și Domnul de ceea ce vede în viitor, ca unul care cunoaște trecutul, prezentul și viitorul.

„*Și mă bucur că n-am fost acolo*”. Pentru noi, cei înguști la inimă și puțini cu credința, este prilej să ne mulțumim, să nu ne pierdem răbdarea, să ne chinuim la gândul că Domnul ne-a părăsit în necazurile noastre, că nu răspunde la cererile noastre și pare că este dus departe. Însă în același timp, Domnul se bucură, fiindcă prin absența și tăcerea sa părelnică ne pregătește binecuvântări mai mari. Se bucură, fiindcă necazul îndurat ne va sfinți, ne va face să progresăm în virtute și să ne împărtășim de bucuria veșnică. Domnul se bucură, fiindcă necazul îndurat va scoate din sufletele noastre vreun bold al răutății, precum boala lui Pavel a premers înălțarea lui și i-a dat binecuvântarea smereniei și un alai de cele mai alese haruri. Domnul se bucură, fiindcă noi, exercitându-ne în virtutea neprețuită a răbdării, îi vom da prilejul să ne încununeze. Căci El afirmă: „*fericit bărbatul care rabdă ispita, căci fiind încercat, va lua cununa vieții*” (Iac 1, 12). Împreună cu Hristos se bucură toți cei ce înțeleg urmările prețioase ale pedagogiei necazurilor, în timpul cărora Domnul pare absent. „Mă bucur de pătimirile mele”, afirmă dumnezeiescul Pavel și adaugă: „În necazuri ce laudăm”? Te bucuri tu, iubite cititorule, în suferințele tale? Dacă ești următor al Domnului, ai ajuns să te bucuri de necazuri.

Față de neînțelegerea ucenicilor, Domnul spune și mai lămurit: „*Să mergem la el*”, adică la Lazăr (v. 15). Această exprimare hotărâta a Domnului, de a Se întoarce în Iudeea, a uimit și mai mult pe ucenici, căci ei se gândeau că Lazăr a murit, și, prin urmare, mergeau degeaba, iar pe de altă parte, primejduirea vieții Domnului era reală și imediată. Ucenicii erau în dilemă, dacă trebuie să-L urmeze sau nu. Dar intervine Toma, care dă soluția: „*Așadar, Toma, cel ce se numește și geamănul, zice celorlalți ucenici: să mergem și noi, ca să murim cu El*” (v. 16) Să mergem și noi, ca să murim împreună cu învățătorul, căci El merge spre moarte sigură.

Iată că Toma, arătându-se mai curajos și mai lepădat de sine, chiar decât Petru, aruncă hotărârea sa în cumpăna dezechilibrată a voinței celorlalți ucenici, îi atrage către învățătorul lor și îi face să rămână credincioși până la moarte. Era și el convins, ca și ceilalți ucenici, că urmarea călătoriei lor în Iudeea avea să fie moartea Domnului. Dar ce importanță are moartea când e vorba să mori cu învățătorul cel iubit! Și ce teamă poate rămâne într-un suflet cuprins de dragostea lui Hristos! Toma își legase viața cu viața lui Hristos și, ca prieten bun, voia ca și ceilalți ucenici să-și lege viața lor a fiecăruia cu viața lui Hristos. El zice cu hotărâre: să mergem și noi, ca să murim împreună cu învățătorul nostru. Dacă ne gândim și la cuvintele lui Toma, pe care le-a spus la cina cea de taină: „*Doamne, nu știm unde Te duci, și cum să știm calea?*”, precum și la pretenția să de a vedea cu ochii săi și a pipăi cu mâinile sale pe Domnul cel înviat, vedem că Toma era un om de o sinceritate și o hotărâre mare, supus și devotat Domnului; dar nu putea pune cele nevăzute deasupra celor văzute, din pricina caracterului său melancolic. Aici se încheie convorbirea Domnului cu ucenicii Săi în Pereia. Câtă înțelepciune și dragoste arată Domnul în felul în care pregătește pe ucenicii Săi pentru călătoria atât de mult dorită și îngrozitoare după părerea lor! Ce idei înalte face Domnul să intre în sufletele

lor, despre împlinirea datoriei! Câtă eleganță în imaginile, prin care încearcă El să le facă simțită importanța datoriei!

Vizita Domnului în Betania și predica Sa despre Înviere

În această parte a povestirii, Sfântul Evanghelist ne dă mai întâi câteva informații despre Betania – că adică se află lângă Ierusalim, la o depărtare cam de patruzeci de ore de mers pe jos, – și despre starea în care se găsea familia cea îndoliată: „*Sosind deci Iisus, l-a aflat pe el (Lazăr) de patru zile în mormânt*”, și de aceea „*mulți dintre Iudei veniseră la Marta și la Maria, ca să le mângâie de moartea fratelui lor*” (v. 17-19).

Cu puține zile în urmă, căminul celor trei frați era „casa bucuriei”, bucurie adusă de prietenia lui Hristos și binecuvântarea lui Dumnezeu. Iar acum era o *casă de jale*, în care veniseră mulți iudei să consoleze pe surorile adâncite în mare jale. Aceasta este schimbarea inevitabilă în starea oricărei familii. De aceea, cei ce astăzi au parte de bucurie, sănătate, fală, pentru ca nu cumva să cadă în păcat, să nu uite că mâine vor avea de întâmpinat necaz și doliu. Dimpotrivă, cei ce astăzi jelesc și suferă, ca să nu fie înghițiți de suferință ca „cei ce nu au nădejde”, să fie încredințați că mâine casa lor va fi iarăși o casă de bucurie.

Așadar, vestita familie din Betania, după cum reiese și din alte dovezi, se bucura de o stare socială foarte bună și de aceea veniseră atunci mulți iudei din Ierusalim, dintre aceia care nutreau o mare dușmănie împotriva Domnului. Acest fel de oameni, îndeplinindu-și toate îndatoririle sociale după tipic, nu lăsaseră neîmplinită nici pe aceea, pe care le-o recomanda Legea: „*E bine să mergi într-o casă îndoliată*” (Ecl 7, 3). Dar au făcut așa, fără să-și închipuie că aveau să fie martori ai celei mai mari minuni a Domnului. Și că astfel casa

lui Lazăr va deveni teatrul luptei între credință și necredință, după cum vom vedea mai departe.

Pentru acești iudei din Ierusalim, care aveau purtări lumești și veniseră mai mult să iscodească decât să mângâie, prezența lui Iisus din Nazaret era prezența unui om pe care îl urau de moarte. Dar El le va dovedi acum că este nu numai un mângâietor, ci o personalitate unică; față de El, toți cei ce veniseră atunci în Betania vor fi siliți să cadă în uimire. El va dovedi că este, nu numai învățătorul din Galileia, ci un trimis al cerului. Domnul vieții și al morții.

Convorbirea cu Marta

Sfârșitul iernii și apropierea primăverii, căldura înviorătoare a soarelui, o simt mai întâi acele flori iubitoare de soare, care își deschid mai întâi caliciile lor, ca să primească lumina și căldura. Cine altul, decât cele două surori, a simțit mai întâi venirea celui iubit? Ele s-au grăbit să-L întâmpine.

Și iată: *„Așadar Marta, de îndată ce a auzit că vine Iisus. L-a întâmpinat pe El”*. Ce înseamnă acel *Așadar*? Evanghelistul vrea să spună că era foarte firesc, ca Marta să simtă venirea Domnului. Marta care așteptase venirea Lui cu o nerăbdare chinuitoare se întrebase în timpul celor patru zile ca și Sulamita: *„N-ai văzut pe cel pe care îl iubește sufletul meu?”* (Cânt. Cânt 3, 3). Iar acum, îndată ce a auzit că a venit, Marta nu așteaptă să o cerceteze în casa ei, ci se grăbește să iasă în întâmpinarea Domnului. Nu se interesează de respectul pe care i-L arătau iudeii de frunte, veniți din Ierusalim, ci aleargă la Acela, pe care iudeii Îl urau atât de mult. Fiindcă niciun om, oricât ar fi de important, nimeni nu este vrednic de mai mult respect decât Hristos. Și acela care preferă să se potrivească la pretențiile oamenilor străini de Hristos, ca să pară înțelepți în fața lor și să arate că nu este credincios, nici nu este un adevărat creștin.

„*Iar Maria ședea în casă*” (v. 20). Maria, zdrobită de durere se retrăsese singură în camera ei. Ea n-a auzit vestea venirii Domnului și nici n-a fost informată de Marta, care, activă ca întotdeauna, n-a crezut că trebuie să-și informeze sora. Și aici se afirmă diferența de caracter dintre aceste două personaje ale Evangheliei. Marta, din fire activă, grijulie și harnică, își ține în frâu durerea, prin îndatoririle variate care i se impun în împrejurarea morții fratelui ei. Maria, dimpotrivă, teoretică și sensibilă, în zilele de mulțumire se așază la picioarele Domnului și ascultă cu neașă învățătura Lui; dar în zilele de durere este zdrobită și se scufundă într-o singurătate tristă. Așadar, de îndată ce Marta s-a întâlnit cu Domnul, pe care Îl iubea, s-a închinat cu evlavie și a zis către Dânsul: „*Doamne, dacă ai fi fost aici, n-ar fi murit fratele meu*” (v. 21). Tălmăcind aceste cuvinte. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că: Marta văzând pe Hristos nu izbucnește îndată în plâns și în strigăte, cum facem noi, când vedem pe cunoscuții noștri, că vin să ia parte la doliul nostru; ci îndată ea se închină învățătorului. Prin cuvintele ei, Marta nu exprimă un reproș sau o supărare, că Domnul n-a ajutat-o. Dimpotrivă, exprimă numai tristețea ei pentru absența Domnului, care a grăbit moartea. Căci cele două surori credeau că Domnul are putere făcătoare de minuni, dar nu știau bine cât de mare este puterea cea dumnezeiască a Sa. Și de aceea zic amândouă: „*dacă ai fi fost aici, n-ar fi murit fratele nostru*”. Ca și când absența Domnului ar fi fost o piedică pentru puterea Sa tămăduitoare.

Totuși, Marta adaugă această frază extraordinară: „Dar și acum știu că oricâte vei cere de la Dumnezeu, îți va da Dumnezeu” (v. 22). Adică: Știu bine că nici acum venirea Ta nu este zadarnică. Fiindcă toate câte le ceri de la Dumnezeu, ți le va da. În aceste cuvinte ale Martei este o nădejde tare, încă nelămurită, dar foarte serioasă, că Domnul poate să facă minuni și după moartea lui Lazăr. Marta intrase oarecum în taina raporturilor unice dintre Hristos și

Dumnezeu Tatăl, și de aceea exprimă cu atâta convingere credința ei surprinzătoare și netălmăcită, în Hristos: „Dar și cum știu...”. Și exprimăm o realitate, când spunem că aici credința Martei se arată superioară față de credința Mariei. Maria se mărginește la cuvintele: „*Doamne, dacă ai fi fost aici, n-ar fi murit fratele meu*”. Nu mai adaugă nimic, că și cum moartea lui Lazăr i-ar fi luat orice nădejde. Marta însă zice că pentru Domnul toate sunt cu putință.

Vrednic de luare aminte este și faptul că Marta nu exprimă nicio pretenție anume, nu cere nimic. Ci, cu desăvârșită noblete, se încrede în înțeleapta iubire și în excepționala legătură a lui Iisus cu Dumnezeu Tatăl. Acel cuvânt nedeterminat: *Orice vei cere*, lasă pe fiecare să înțeleagă ceea ce este greu de exprimat. Zicând aceste cuvinte, Marta așteaptă ceva mare și sublim, care nu se poate exprima în cuvinte. Căci credința se întinde cu mult dincolo de ceea ce poate spune sau înțelege omul. Nici însăși Marta nu știa în ce fel avea să se arate puterea lui Hristos. Totuși, era sigură că Lazăr nu ieșise din oblăduirea cea dreaptă a Domnului, iar în fața unor astfel de personalități, deznădejdea nu este permisă. Dacă Marta n-ar fi înțeles că Hristos este Dumnezeu întrupat, totuși ar fi simțit că este o persoană dumnezeiască, în raporturi unice cu Dumnezeu Tatăl. Dacă noi, care de mici copii am învățat că Hristos este Dumnezeu Cuvântul întrupat, am avea încrederea pe care a exprimat-o Marta, că Dumnezeu Îi dă lui Hristos tot ce cere, am fi cu adevărat fericiți. Fiindcă de fapt Tatăl ne dă câte cerem în numele lui Hristos și câte Hristos cere pentru noi ca mijlocitor de la Tatăl. Prin urmare, în diferitele împrejurări ale vieții noastre, mai cu seamă în împrejurările triste, de ce nu alergăm prin Hristos la Tatăl, ci rămânem, ca Maria, ca într-o narcoză, paralizați, robiți de deznădejde?

La învierea fiicei lui Iair și a fiului văduvei, Domnul a făcut minunea numai decît, fără amânare. În cazul lui Lazăr însă, înainte de a face minunea, a legat convorbiri lungi și pline de învățătură cu

ucenicii Săi și cu fiecare dintre cele două surori îndoliate. Căci El trebuia să întărească și să lumineze credința, atât a acelor persoane din vremea Sa, cât și a noastră, a creștinilor de acum, despre adevărurile mari și slăvite ale învierii morților. Domnul trebuia să ne împărtășească și nouă singura mângâiere adevărată, în cea mai mare dintre primejdii, moartea. De aceea, când Marta face acea extraordinară mărturisire a credinței ei, ca răspuns: „*îi zice Iisus: fratele tău va învia*” (v. 23).

Iată o afirmație uluitoare: moartea nu este cel din urmă punct al vieții omului, nu este biruitoarea care pecetluiește definitiv întreaga noastră viață necăjită. Domnul, răspunzând Martei că fratele ei va învia, nu caută s-o convingă, ci exprimă o afirmare, nu filozofează despre enigma cea nesfârșită a morții, ci dă o dezlegare definitivă a acestei enigme. Domnul vorbește aici cu toată autenticitatea unui stăpân al vieții și al morții. Această afirmație a Domnului, de când ea a fost transcrisă de Duhul Sfânt în cartea nemuritoare a Evangheliei, a ieșit de mult din marginile unei convorbiri particulare cu Marta. Căci prin Evanghelie Domnul vorbește către toate neamurile neamurilor. Domnul, așadar, ne afirmă și nouă tuturor oamenilor: va învia fratele tău, soțul tău, părinții tăi, copilașul tău, zice Domnul către toți cei ce jelesc. Oscioarele acelea uscate, pe care le-ai petrecut la mormânt, vor învia. Dar deoarece această afirmație a Domnului către Marta era oarecum generală, că adică după moarte va veni în viitor viață, de aceea Marta caută, cu multă pricepere, o lămurire mai clară: „*îi zice Marta: știu că va învia la înviere, în ziua cea de apoi*” (v. 24). Adică: știu că fratele meu va învia la învierea cea de obște, în ziua de apoi. Acest lucru Marta îl știa, fiindcă și iudeii credeau în învierea morților, dar o amânau pentru ziua din urmă, la sfârșitul veacurilor. Și prin urmare acea înviere, atât de îndepărtată, nu i se părea Martei prea mângâietoare. Credința ei era lucrătoare și puternică, dar nu era duhovnicească.

Nu avea încă de obiect persoana Mântuitorului. De aceea era nevoie ca Marta să fie atrasă către o credință mai duhovnicească, deplină și desăvârșită. Și această lucrare o întreprinde Domnul în cele ce urmează.

Învierea și viața

Răspunzându-i Martei, Domnul propovăduiește: *„Eu sunt învierea și viața; cel ce crede în Mine, chiar de ar și muri, va fi viu, și tot cel ce trăiește în Mine, nu va muri în veci”* (v. 25-26). Pentru prima oară au fost auzite în lume cuvinte de o însemnătate și de o greutate atât de mare, cuvinte atât de mărețe, de înalte, exprimând niște idei atât de dumnezeiești. Pentru prima oară, Domnul face o descoperire atât de clară despre viață și moarte într-un fel menit să dea credincioșilor siguranță în fața morții și să-i atragă către viața adevărată. Un adânc necuprins se află în aceste trei cuvinte: moarte, înviere, viață. Și multă lumină trebuie să se reverse, pentru ca noi credincioșii să cunoaștem ceea ce este de neapărată trebuință în cea mai mare problemă, pe care o conțin acele trei cuvinte. Și cunoscând acel lucru, să ajungem de la întunericul rătăcirii, la lumina neapusă. Slăvit să fie Domnul care, prin aceste cuvinte, ne-a împărtășit o lumină îmbelșugată.

Marta amână învierea, până la ziua cea de apoi. O amână într-un viitor nedeterminat, nelimitat și fără interes imediat. Ea credea, prin urmare, că Lazăr pierise pentru totdeauna din ochii ei. Domnul însă înalță gândul Martei spre prezent, și mai cu seamă spre propria Sa persoană, care era prezentă acolo. În persoana Domnului, Marta putea vedea uimitorul fenomen al învierii și al vieții în întregime. Prin urmare, convingerea ei despre dogma învierii viitoare trebuia pusă față în față cu credința în Hristos cel prezent acolo. Înțelesul revelației, pe care Domnul o face Martei, este următorul: să nu-

și închipui că trebuie să treacă veacuri nenumărate de tăcere, de nemișcare și de singurătate, între prezent și ziua cea din urmă. Și află că prin Mine, învierea se mută din viitor în prezent, prin Mine viața durează încontinuu. Starea de dincolo de mormânt nu este nesimțire, tăcere, întuneric, ci viață întru Mine. Învierea și viața sunt strânse în Mine, ca într-o comoară. Eu împlinesc desăvârșit și cu prisosință orice gol, orice distanță pe care o produce moartea.

„Eu sunt învierea”. Eu sunt autorul învierii. Fiindcă Hristos este izvorul adevărului, fiindcă orice adevăr care explică viața omului și scopul vieții este desăvârșit identificat cu Hristos, de aceea în toate împrejurările în care ar trebui să răspundem la marile probleme ale vieții noastre și să potolim dorurile cele mai adânci ale existenței noastre, Hristos ne-a oferit propria Sa persoană. Suflul nostru are nevoie de hrană, ca să trăiască, o hrană duhovnicească, potrivită cu firea lui, precum și trupul are nevoie de hrană; iată că Hristos Se oferă pe Sine suflului ca hrană: *„Eu sunt pâinea vieții”* (In 6, 48). Suflul nostru are nevoie de lumina adevărului *„Eu sunt lumina lumii”*, răspunde Hristos (In 8, 12). Lumina care risipește întunericul neștiinței, desface umbra îndoielilor și descoperă adevărul mântuitor. Toma și ceilalți ucenici au avut nevoie să cunoască anume calea, care duce către Tatăl; *„Eu sunt calea, adevărul și viața”*, răspunde Domnul (In 14, 6). Filip ar fi fost desăvârșit fericit, dacă ar fi văzut pe Tatăl: *„Eu sunt Tatăl și Tatăl întru Mine; cel ce M-a văzut pe Mine, a văzut pe Tatăl”*, răspunde Domnul (In 14, 9-10). Așa și acum, în cazul Martei, care dorea să aibă pe fratele ei, cel răpit de moarte și își închipuia învierea într-un timp îndepărtat cu multe veacuri, Hristos răspunde: *„Eu sunt învierea”*. Învierea este în Hristos, virtual și potențial și în El găsim tot ceea ce poate satisface nevoile cele mai adânci ale existenței noastre, atât în viața de aici, cât și în cea de dincolo de mormânt.

„Eu sunt viața”. Eu sunt izvorul vieții. Cu toate că Lazăr a murit și trupul lui a început să putrezească în mormânt, totuși el a fost viu. Fiindcă a fost legat sufletește prin credință și dragoste, de Hristos, izvorul vieții. De aceea, Lazăr de acum înviase într-o viață nouă, devenise pătaș al vieții veșnice. Așadar, învierea și viața lui Lazăr, ca și a tuturor credincioșilor în Hristos, sunt mereu prezente în Hristos. Și părinții, când ne nasc, ne dau viață, dar o viață provizorie, stricăcioasă și păcătoasă; *„ce se naște din trup, trup este”*, a zis Domnul către Nicodim (*In* 3, 6). Dar alta este viața pe care o dă Hristos celor ce se nasc din nou, întru El. Le împărtășește o viață asemănătoare cu propria Lui viață. Nu o viață trecătoare și păcătoasă, ci o viață fără păcat, neatinsă de moarte, oarecum veșnică. *„Și Eu le voi da viață veșnică, și nu vor pieri în veac”*, a afirmat Domnul (*In* 10, 28). Prin urmare, cel ce are în inima lui pe Hristos, are viața cea adevărată. O are de acum, de aici, ca pe o bogăție prezentă, nu ca pe un dar nădăjduit pentru viitor. De aceea și Evanghelistul Ioan, cel de Dumnezeu insuflat, pune un accent special pe acest adevăr neprețuit: *„Dumnezeu ne-a dat viață veșnică, și aceasta este viața întru Fiul Său. Cel ce are pe Fiul, are viață: cel ce nu are pe Fiul lui Dumnezeu, nu are viață”* (*In* 5, 11- 12). Iar aceia care nu au pe Fiul, fiindcă nu cred în Hristos, au, e drept, o viață, una stricăcioasă și trecătoare, dar nu au *viața*, viața cea nestricăcioasă, veșnică și fericită.

„Cel ce crede întru Mine, chiar dacă va muri, va trăi; și oricine trăiește și crede în Mine, nu va muri în veac”. Prin prima afirmație, Domnul vorbește și despre Lazăr și despre orice alt credincios, care a scăpat de lumea aceasta și a ajuns cu trupul în mormânt. Prin a doua afirmație, El vorbește despre surorile lui, care trăiesc încă pe pământ, și despre toți cât cred în El și Îl iubesc. Cea dintâi afirmație este prin excelență mântuitoare. Înțelegem din ea că cei ce au plecat de pe pământ și sunt considerați de oameni ca morți

În esență nu sunt morți, ci trăiesc. N-au ajuns la inexistență și pierire, ci își continuă acea viață, care este neatinsă de moarte, pe care au primit-o aici, când s-au unit prin credință și dragoste, cu Hristos, izvorul vieții. Prin urmare, la plecarea lor de aici, ei se mută ca duhuri, fără să ia cu ei trupul, până la a doua venire a lui Hristos. Atunci ei vor dobândi și trupul, ca să-și continue viața în veșnicie. A doua afirmație conține învățătura că noi, care trăim încă pe pământ, în măsura în care avem o credință vie în Hristos, în aceeași măsură vom fi vii în veșnicie.

Cu aceste cuvinte, Domnul desigur nu vrea să spună că viața noastră prezentă, fizică, nu se va sfârși, nici că trupul credincioșilor nu va fi despărțit de sufletul lor, pentru a fi îngropat în pământ, și acolo să se descompună în elementele lui materiale. Nicidecum. Moartea este partea comună, pentru credincioși și necredincioși. Este o realitate, peste care nu putem trece. Dar Domnul afirmă că viața duhovnicească, pe care o dă alor Săi, este o viață prezentă, care se continuă fără sfârșit. O viață, care trece dincolo de moarte, ca un pod, și se continuă mai desăvârșit și mai fericit, dincolo de mormânt. Este un adevăr de netăgăduit, că și trupul va fi înviat, ca să se unească cu sufletul cel viu, spre viață veșnică.

Iubite cititor, nu avem motive serioase de a ne plânge împotriva morții. Dacă suntem următori credincioși și devotați ai lui Hristos, moștenirea noastră este viața, nu moartea, care constituie un episod în mijlocul vieții noastre fără sfârșit. De aceea, dumnezeiescul Apostol, deși în cea dintâi epistolă către Corinteni tălmăcește pe larg slăvitul adevăr al învierii viitoare a trupurilor, totuși în alte epistole afirmă cu tărie importanța învierii duhovnicești. Iar moartea, adică despărțirea sufletului de trup, o privește ca pe o călătorie foarte dorită, spre o viață neasemănat mai înaltă: *„Mie a vieții este Hristos și a muri câștig. Având dorința să mă despart de trup și să fiu cu Hristos...”* (Fil 1, 21-23). Știa Apostolul

că viața aceasta va rămâne neschimbată după moartea lui firească, deoarece: „*Este ascunsă cu Hristos în Dumnezeu*” (Col 3, 3), iar pe Dumnezeu nicidecum moartea nu-L poate atinge. Pavel știa că în viața duhovnicească, pe care Hristos o dă credincioșilor Săi, nu este nici întrerupere, nici prăpastie. Căci ei sunt uniți cu Hristos și supuși Lui, ei pun pe Hristos ca viață a sufletului lor și trăiesc viața lui Hristos cea virtuoasă și sfântă. Această unire cu Hristos mărginește domeniul morții, face ca învierea să fie prezentă și viața deplin fericită și fără de sfârșit. Un astfel de creștin nu va muri în veac, nici nu va înceta să trăiască această viață slăvită.

Așadar, fericiți cei ce au primit, prin credință și devotamentul lor către Hristos, în dar, cea dintâi înviere și viață și nu vor mai întâmpina niciodată vreo întrerupere a acestei vieți. Ei vor primi din nou această viață nestricăcioasă, la învierea a doua, cea desăvârșită. Atunci vor primi și trupul, care a fost provizoriu în groapă, dar îl vor primi nestricăcios și nematerial. De aceea și dumnezeiescul Pavel, adresându-se morții, acestui vrăjmaș zdrobit definitiv, care despărțea sufletul de Hristos și trupul de suflet, strigă acest strigăt de biruință: „*Unde îți este, moarte, boldul? Unde îți este, iadule, biruința? Moartea a fost înghițită de biruință*” (I Cor 15, 54-55). Așadar, moartea a fost zdrobită în întregime, prin învierea și viața lui Hristos.

Marta își mărturisește credința

După ce Domnul a atras gândul Martei de la învierea trupească, cea de apoi și viitoare, la învierea și viața duhovnicească cea de acum; după ce i-a arătat că învierea fratelui ei este o urmare a propriei vieți a lui Hristos și un mijloc de unire a sufletului Martei cu Dânsul, o întreabă pe Marta: „*Crezi tu aceasta?*” Adică: primești în chip desăvârșit că Eu sunt învierea și viața? Că cel ce crede în

Mine, de va și muri, va fi viu? Crezi în Mine, ca să nu mai mori în veac? Ești îndurerată, Marto, pentru moartea fratelui tău, dar durerea ta aceasta va pieri îndată, dacă primești din tot sufletul toate câte ți le-am spus acum despre înviere și viață. Crezi tu în ele? Primești tu acest balsam prea bun și alinător pe care ți-l ofer Eu?

Aceasta este ținta spre care tind adevărurile mari descoperite nouă de Domnul, pe care noi le auzim, sau le citim în Evanghelia Sa; trebuie să le primim în chip desăvârșit, unul fiecare, în noi înșine. Întrebarea pusă Martei de Domnul, El o repetă către fiecare din noi; crezi tu în adevărul pe care l-ai auzit? Ești gata să-l faci bun al tău, să te conformezi lui, să-l pui ca țință a vieții tale? Dar dacă noi nu suntem mai puțini zeloși în a da răspunsul, dimpotrivă, Marta răspunde: *„Da, Doamne, eu am crezut că Tu ești Hristos, Fiul lui Dumnezeu, Cel ce a venit în lume”* (v. 27). Marta manifestă o credință vie, neșovăielnică, din toată inima. Ea aprobă cu tărie tot ceea ce Domnul îi spusese. Întrebarea este dacă Marta a înțeles adâncimea cuvintelor Domnului. Dar ea le-a primit, le-a îmbrățișat, și le-a apropiat din tot sufletul. Ea este de acord cu tot ceea ce Domnul afirmă despre persoana Sa. Și se slujește de mărturisirea credinței ei, care conține tot ce trebuie să creadă un creștin. *„Eu am crezut”*, zice ea, adică de mult timp și definitiv am crezut, că Tu ești cea mai mare personalitate din cer și de pe pământ, Hristos, pe care L-au prevestit proorocii. Tu ești Fiul lui Dumnezeu, care ai venit în lume, ca să întorci pe oameni și să-i unești cu Dumnezeu. Deci Marta mărturisește aici acea credință, pe care Domnul a numit-o altă dată *„piatra de temelie a Bisericii”*.

Nu ne interesează dacă ea n-a înțeles toată adâncimea slăvitului adevăr, pe care Domnul i l-a descoperit. Întrucât l-a primit fără șovăire, întrucât încrederea ei în Domnul era fără margini, întrucât ea își legase sufletul ei de izvorul vieții, desigur, mâine avea să înțeleagă și în chip teoretic, cele pe care acum le

primise în chip practic. O! ar fi o mare fericire, dacă am fi și noi gata să dăm Domnului același răspuns, oferindu-l credința noastră în chip practic, având încredere desăvârșită în Domnul, pentru toate problemele pe care nu suntem în stare să le înțelegem. Nu le înțelegem, fiindcă, poate, nu ne-am gândit prea îndelung asupra lor. Dar și fiindcă adevărurile de credință sunt tainice și de netălcuit. Dacă nu le cunoaștem pe ele, cunoaștem însă pe Hristos, și știm că El este cu totul vrednic de crezare, că ne iubește și S-a jertfit pentru noi. Acestea sunt motive destule, ca să credem fără șovăire să supunem inima și mintea noastră adevărului relevat al Evangheliei Sale, să ascultăm de legea Lui, așa ca totdeauna să putem să-L încredințăm: *„Da, Doamne, cred în tot ce spui Tu și mă supun la tot ce vrei Tu”*.

Convorbirea Domnului cu Maria

Până aici, am văzut ce comori de neprețuit ale adevărului dumnezeiesc a descoperit Domnul Martei. Prin aceste cuvinte ale Domnului, mângâierea, pacea și bucuria s-au statornicit în sufletul ei. Dar comoara aceasta a adevărului, când un suflet o primește într-însul, are o proprietate, anume să trezească o nevoie foarte mare de a împărțași și altora din bogățiile ei. Tocmai pe dos se întâmplă cu avuția materială. Căci banii caută să fie închiși în siguranță și să se învâртеască cheia de două ori, ca să nu fie împărțiți, nici măcar persoanelor celor mai dragi iubitorului de argint. Pe când adevărul, cere să fie împărțit la cât mai mulți cu putință, și mai cu seamă persoanelor celor mai dragi. Și problema cea mai dragă Martei a fost Maria. Cum adică? Marta să se bucure de rouă răcoritoare a Izvorului vieții, de binecuvântare și de mângâiere, iar sora ei cea dragă să rămână cufundată în jale? Iată că Marta vrea altfel: *„Zicând aceasta, s-a dus și a chemat pe sora ei Maria în ascuns, zicându-i:*

învățătorul este aici și te cheamă” (v. 28). Marta, care, de altfel, încercase s-o tragă pe Maria de la ascultarea cuvintelor Domnului, ca s-o facă părtaşă la grija și la alergătura bucătăriei, chiar ea, acum își îndreptează purtarea, cercând s-o ridice pe Maria din durerea ei și s-o aducă la învățătorul, ca să asculte cuvintele bucuriei. Cum și-au schimbat rolurile aceste două caractere, deosebite ca fire, dar la fel de devotate Domnului!

„*A chemat pe Maria în ascuns*”, a chemat-o în taină. Căci Marta dorea ca Maria să se întâlnească cu Domnul singură, nu în prezența mulțimii, ca să aibă prilejul să spună și să audă cuvinte care să-i vindece inima zdrobită. Această metodă a fost reluată de mii de ori, de atunci încoace. Adică, să fie chemat în ascuns tot sufletul, care dorește să cunoască pe Hristos și să-L întâlnească, fără să știe dușmanii lui Hristos și prietenii lumii, care ar împiedica sufletul să se apropie de Hristos. În ascuns se făcea de obicei inițierea primilor creștini și în ascuns se făcea catehizarea în vremuri de prigoană, în ascuns se adunau creștinii în catacombe, pentru cult și pentru dumnezeiasca Cuminecătură. În ascuns, în timpul nopții se făcea în mănăstiri învățătura copiilor creștini, pe vremea robiei turcești.

„*Învățătorul este aici și te cheamă*”. Cât de potrivit o anunță Marta pe Maria de venirea Domnului! El, pe care L-am dorit și L-am așteptat cu atâta nerăbdare, a venit, iată-L aici! Fratele nostru Lazăr a plecat și a lăsat un mare gol în sufletele și în familia noastră. Dar a venit învățătorul, prietenul neprețuit, sprijinul și fratele nostru, care va umple cu prisosință orice gol. În aceste cuvinte, iubiți cititori, este cuprinsă toată mângâierea lumii, și fericiți sunt cei ce le înțeleg în cuvintele: „Învățătorul este aici”, în mijlocul celor chinuți de necaz și lipsă; este aici, lângă tot sufletul necăjit; este aici și cheamă pe cei suferinzi să-L primească în inimi și să deschidă urechile sufletului, ca să audă cuvintele mângâietoare de nădejde și pace.

Închipu-iți-vă cât de mișcată a fost Maria, când a auzit că a venit Iisus: „*Iar ea, când a auzit, s-a sculat repede și a plecat către Dânsul. Încă nu intrase Iisus în sat, ci era în locul unde Îl întâmpinase Marta*” (v. 29-30). Deși Maria, din pricina durerii, era amorțită, de îndată ce soarele duhovnicesc a răsărit peste dânsa, s-a însuflețit, s-a ridicat îndată și a plecat spre El; căci El era încă afară din sat, în locul în care Marta Îl întâmpinase. Aceste două stihuri mai adaugă două întâmplări vrednice de cea mai mare luare aminte. Iudeii, după cum am spus și altă dată, țineau doliu destul de mult timp. Ei manifestau doliul, atât în îmbrăcăminte, cât și în alte obiceiuri, asemănătoare cu cele de astăzi. Dar Maria, de îndată ce a auzit că a sosit Domnul, s-a sculat, fără să ia în considerare manifestările exterioare cerute de starea ei de doliu. Ea nu face așa, cum ar face o doamnă de astăzi, în situația ei, ci, îmbrăcată simplu și modest, se grăbește spre Domnul. Al doilea fapt este că ea fuge din casă, rupând astfel cercul de obligații care țineau de primele zile ale doliului, prin încălcarea obiceiului care cerea femeilor să stea în camera lor și să plângă, închise acolo. Și Marta arătase multă indiferență față de acest obicei. Căci ce motiv au aceste obiceiuri iraționale, când e vorba să se întâlnească cineva cu Domnul? Ce motiv silește pe femeile creștine îndoliate să nu iasă din casă, când e vorba să meargă la biserică, să întâlnească acolo pe Hristos și să primească desăvârșită consolare? Să ia aminte femeile creștine: dacă ele preferă să asculte această lege fără lege și acest obicei idolatru, care cere femeilor îndoliate să nu meargă la biserică vreme de o lună, un an sau și mai mult, ele calcă legea lui Dumnezeu, care poruncește să mergem regulat la biserică. Atunci ele nu mai sunt creștine. Sunt despărțite de Hristos, prin teama de ce va zice lumea. Dar lumea aceasta este oare o fiară atât de cumplită și primejdioasă? Și femeile creștine se tem de ea atât de mult, încât nu se mai tem de afurisenie, adică nu se tem să fie despărțite de Sfânta Biserică și nu

pun la socoteală mângâierea pe care o pot căpăta la sfânta slujbă? Ca și când Biserica ar fi un loc de petrecere, ca și când o creștină ar putea osândi, mergând la Biserică! O, ce obiceiuri nebune și necreștine țin femeile creștine!

Dar oricât de tainic o chemase Marta pe sora-sa, emoția vădită a Mariei, graba ei, ieșirea ei neprevăzută a pornit grija evreilor, care o consolau: „*Așadar, iudeii care erau cu ea în casă și o mângâiau, văzând pe Maria că s-a ridicat repede și a ieșit, au urmat-o, zicând că merge la mormânt, ca să plângă acolo*” (v. 31). Și astfel Marta, care avea mai mult sânge rece, izbutise să se întâlnească singură cu Domnul și să audă învățătura Lui cea neauzită până atunci, să înștiințeze pe Maria în liniște, fără să observe nimeni. Maria însă, cu caracterul ei sensibil și impresionabil, este observată de toți, și nu izbutește să audă de la Mântuitorul ceea ce trebuia să audă, pentru sufletul ei cel necăjit, însă și acest lucru se întoarce spre un sfârșit bun. Căci mulțimea, care a urmat-o pe Maria, va deveni martoră a mării minuni, iar minunea va căpăta acea publicitate, pe care Domnul, și acum, ca întotdeauna, căuta s-o evite chemându-le pe surori în ascuns. Dumnezeu însă a vrut ca minunea să fie cunoscută. Căci publicitatea acestei minuni era o chemare către iudeii din Ierusalim, ca să creadă și să nu rămână neconvinși.

„*Așadar Maria, de îndată ce a ajuns la locul unde era Iisus, văzându-L, a căzut la picioarele Lui zicând: Doamne, dacă ai fi fost aici, nu ne-ar fi murit fratele*” (v. 32). De îndată ce Maria L-a văzut pe Domnul cel dorit, a căzut la picioarele Lui. N-a considerat ca o lipsă de demnitate să cadă la picioarele Aceluia, pe care iudeii veniți cu ea Îl socoteau un galileian lipsit de importanță și un dușman de moarte al lor. Maria nu s-a temut de vrăjmășia iudeilor. Cu tot respectul drăgăstos, cade la picioarele lui Iisus. Își aduce aminte de acea împrejurare fericită în care ea „*șezând lângă picioarele lui Iisus, asculta cuvintele Lui*” (Lc 10, 39). Atunci Maria simțise acea nespusă desfătare duhovnicească, pe care o

aduce cuvântul lui Dumnezeu. Și acum iat-o zdrobită, cum iarăși cade la picioarele lui Iisus. Cât de schimbătoare sunt timpurile! Dar suntem foarte fericiți, dacă și în zilele bune ale vieții noastre ne așezăm lângă picioarele lui Iisus și ascultăm cuvintele Lui, ca să nu fim amăgiți de păcat și de lumea cea păcătoasă; iar în zilele necazului ne așezăm la picioarele lui Iisus, ca să primim mângâiere și să nu ne cufundăm și să nu fim înghițiți de durere.

Singurele cuvinte, pe care Maria izbutește să le spună, erau cele pe care și Marta le spusese mai întâi: Doamne, dacă ai fi fost aici, nu ne-ar fi murit fratele. Este o dovadă că, atât în timpul bolii, cât și după moartea lui Lazăr, surorile spuneau una alteia aceste cuvinte și aceasta era dorința lor: numai învățătorul să fi fost acolo, și ele ar fi scăpat de furtuna necazului. În felul cum se exprimă ele, se vedește iarăși deosebirea de caracter a celor două surori. Citim în *Pilde* 27, 19 că: *„Precum nu se aseamănă fața unui om cu a altuia, tot așa nu se aseamănă mințile oamenilor”*.

Deosebirea de caracter se arată în cuvintele surorilor și în felul cum se exprimă ele. Marta zice: *„Doamne, dacă ai fi fost aici, fratele meu nu ar fi murit”*. Maria însă zice: *„Doamne, dacă ai fi fost aici, nu ne-ar fi murit fratele”*. Adică: Moartea fratelui meu este pentru mine o mare nenorocire. Dar nu era și pentru Marta la fel? De ce nu zice Maria: nu ne-ar fi murit fratele? Fiindcă caracterele sensibile vor să ia asupra lor toată durerea comună tuturor membrilor familiei. Cei sensibili nu lasă durerea să fie împărțită, ca ei să se ușureze. Este o scădere serioasă a caracterului lor, faptul că se lasă greu mângâiați. După ce Maria a zis aceste cuvinte, ea n-a mai adăugat nimic altceva, ca și cum i-ar fi pierit orice nădejde și ar fi fost înghițită în adâncul suferinței ei. Credința și nădejdea cea statornică erau piedici, pe când, dimpotrivă, Marta își exprimă credința și nădejdea ei. Maria nu mai avea decât lacrimile și dragostea ei cea adâncă pentru Hristos.

Deosebirea de caracter a celor două surori se vedește apoi și prin purtarea lor. Marta arată, în fața Domnului, mai multă prezență de spirit, mai mult curaj în suferință, și o credință mai nobilă. Maria, dimpotrivă, se prezintă cu ideile firii ei de femeie, cu dragoste neprefăcută, dar și cu prea multă sensibilitate și lipsă de sânge rece. De aceea și Domnul, cel ce cunoștea profund inima omenească, adresează Martei cuvinte de învățătură, ca să lumineze și mai mult credința ei. Către Maria, care era mistuită de durere și nu avea dispoziția sufletească potrivită, ca să audă o învățătură mai înaltă, se adresează Domnul cu mai multe dovezi de compătimire, ca să dea mai mult curaj dragostei ei.

O, cât se arată de minunat Domnul, în toate lucrările Sale! Din uimire în uimire merge cel ce citește și se adâncește în faptele Domnului. Căci el nu întrebuințează totdeauna aceeași metodă de vindecare și nici nu se poartă totdeauna la fel cu toți. Ci își adaptează purtarea cu caracterul și dispoziția sufletească a fiecăruia. Înțelepciunea Sa găsește moduri diferite pentru fiecare, ca să-i atragă la adevăr și să-l povățuiască spre mântuire. Gândiți-vă fiecare la propria voastră viață, și va fi cu neputință să nu exclamați din toată inima: binecuvântat fie numele Tău! Cu aceasta se sfârșește actul al doilea al dramei.

Minunea Învierii lui Lazăr

Fragmentul acesta de capitol are o deosebită importanță, fiindcă în el este povestită minunea cea mare. Dar și fiindcă acestei minuni îi premerge dovada vădită a compătimirii profunde a Domnului pentru surorile îndoliate ale lui Lazăr. Noi putem spune că, în general, Domnul ia parte la durerea pe care moartea o produce oamenilor și este mișcat până la lacrimi.

Profunda compătimire a Domnului

„Deci Iisus, când a văzut-o plângând și pe iudeii, care veniseră cu ea, că plâng, a suspinat cu duhul și s-a tulburat întru Sine” (v. 33). Domnul se găsea dintr-odată în mijlocul bocetelor, pe care le începuse Maria. Prin plânsul ei, Maria a trezit bocetele iudeilor care veniseră cu dânsa. Priveliștea celor ce plângeau a trezit o adâncă și neobișnuită compătimire în sufletul Domnului. În fața Sa se afla durerea pe care o produce în omenire moartea. Avea în față o miniatură a lumii acesteia, care se preface repede într-o vale a plângerii. Așadar, când a văzut această priveliște, Domnul „a suspinat cu duhul”. S-a supărat pentru suferința pe care a adus-o în lume păcatul, ca pricină a morții. În scena dureroasă, pe care o avea în fața ochilor, Domnul vedea rezultatele tragice ale păcatului, acest lăstar al diavolului. Deci a simțit în sufletul Său o sfântă supărare pentru zădărnicierea scopului final al omului, pe care El, ca și Creator, l-a vrut nemuritor. A simțit Domnul supărare sfântă, pentru că moartea avea putere asupra acelei făpturi nenorocite a Sa, care se numește om.

„Și S-a tulburat întru Sine”. Nu zice că a fost tulburat, ci că *S-a tulburat*. Noi oamenii suntem tulburați de alții sau de alte lucruri, chiar fără să vrem. Domnul însă Se tulbura numai când voia. Adică, și acele particularități nelipsite ale firii omenești, pe care și Domnul le avea, ca om, nu erau stăpâne pe El, ci ele se supuneau voii Lui. Dar de ce S-a tulburat? Ca să Se pună pe Sine în starea și poziția noastră. Fiindcă luase asupra Sa păcatele noastre, Se și chinuia pentru noi. Se făcuse părtaș și durerilor noastre, până și morții. De aceea, a simțit acum fiorul și tulburarea pe care le-a produs priveliștea din fața Sa. Domnul simțea cea mai adâncă compătimire și milostivire pentru cei loviți de moarte. Mai simțea o sfântă indignare împotriva păcatului, care adusesese pe capul

oamenilor această mare nenorocire, moartea. Era și cuprins de un fior de tulburare din pricină că împărtășea cu voința starea noastră de om, pe care o luase asupra Sa, ca să o vindece. Iată ce simțăminte sfinte umpleau inima Domnului în această împrejurare!

Stăpânindu-și însă emoția, Domnul S-a adresat Mariei și celor ce veneau cu ea: „*Unde l-ați pus? Și ei au zis: Doamne, vino și vezi*” (v. 34). Oare nu știa Domnul unde îl înmormântaseră pe Lazăr? Sfântul Augustin răspunde la această nedumerire: „*Știa bine, dar Se facea că nu știe*”. Știa unde este înmormântat Lazăr, dar voia să pară om, chiar atunci când urma să facă un lucru dumnezeiesc. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „Domnul întreabă, fiindcă vrea să afle totul de la ei și să fie rugat, ca să slobozească minunea de orice bănuială”. Poate a vrut Domnul și să curme într-un fel acea scenă jalnică de plâns, mutând atenția lor spre altceva

Lacrimile lui Iisus

Două cuvinte, pe care le-a notat Sfântul Evanghelist, acum conțin un înțeles nesfârșit de mare: „*Alăcrimat Iisus*” (v. 35). Atragem atenția cititorului asupra faptului, foarte consolator, că Domnul S-a conformat El însuși poruncii, pe care ne-a dat-o prin Apostolul: „*Să plângem pe cei ce plâng*” (Rm 12, 15). Domnul a lăcrimat din cea mai profundă compătimire. *Compătimire* nu înseamnă numai milă pentru starea dureroasă a altuia, mila unui om venit de sus către nenorocirea aflată pe pământ. Ci *compătimire* înseamnă să iei parte la suferința altuia, să suferi împreună cu el. Numai atunci avem compătimire față de altul, când ne transpunem în situația lui dureroasă și simțim suferința lui, ca și când ar fi a noastră. Tocmai acest lucru îl face Domnul aici. El ia parte la bocetul celor ce plâng. Deși peste câteva clipe doar, va face o minune mare, care va umple de bucurie casa celor ce plâng acum, și, prin urmare, El ar fi putut

să guste dinainte bucuria învierii, totuși în clipa aceea El ia parte la suferința Mariei, prăbușită la picioarele Sale. El plânge împreună cu cei ce plâng, ca apoi să se bucure cu cei ce se bucură.

Iubiți cititori, să luăm bine seama și să nu lăsăm să se șteargă din inima noastră faptul că Domnul este prin excelență compătimitor la suferințele noastre. Da, El cunoaște toate necazurile noastre, suferă împreună cu noi și își amestecă lacrimile Sale cu ale noastre. Veți înțelege câtă importanță are acest fapt, când vă veți aduce aminte cât v-a mângâiat în durere un prieten, care a venit să vă împărtășească necazul, deși împărtășirea aceea n-a fost în stare să vindece cauza durerii. Pur și simplu, când ați văzut lângă voi și pe alții, că iau parte la durerea voastră. În aceasta ați simțit dragostea lor, ați simțit atâta ușurare. Vedeți, dragostea are putere mângâietoare, ca un balsam pentru suflet. Dar gândiți-vă cât de mare este mângâierea noastră, dacă suntem convinși că Însuși Domnul compătimizește cu noi și împărtășește durerea noastră. Compătimirea niciunui om nu este în stare să împărtășească atâta mângâiere, ca cea a lui Hristos. Durerea noastră ar fi fără margini și zdrobitoare, dacă n-am fi aflat că cel mai mare și mai neprețuit prieten ne compătimizește din inimă. O, da! El se apropie de noi nevăzut, în zilele durerilor noastre, ne încălzește cu adierea Mângâietorului, ne cheamă să înțelegem că dragostea Sa este fără fund, în adâncul împrejurărilor dureroase ale vieții noastre! De aceea, durerea celor care nu cunosc bine pe Iisus este mai zdrobitoare și mai insuportabilă. Îndemn încă odată pe iubitul cititor să se gândească la unica importanță pe care o au lacrimile lui Iisus. Cititorul meu să-și zică în sine: Iisus a lăcrimat pentru mine, Iisus mă iubește până la lacrimi! Acest gând va mișca inima până în străfunduri și va aduce în ochi lacrimi de recunoștință.

Cititorul va trebui să ia seama și la un alt amănunt însemnat. Pe când, despre Maria și despre ceilalți iudei Evanghelia zice că plângeau, despre Domnul zice că *a lăcrimat*. Este vreo deosebire? Da,

este. *Plâns* înseamnă o manifestare de durere exterioară, cu glas mare și cu tulburare multă. *Lăcrimare* înseamnă o curgere netulburată și continuă a lacrimilor, prin care se exprimă durerea. Așadar, lacrimile lui Iisus sunt o manifestare a unei dureri și a unei emoții liniștite și blânde. Ce învățătură putem noi să tragem din lacrimile lui Iisus?

Putem să tragem o învățătură mare și foarte însemnată, pentru orice creștin care și-a petrecut, sau își va petrece, la mormânt, o persoană iubită. Că adică, lacrimile sunt îngăduite, ba mai mult, se cuvin firii omenești, când omul este lovit de durere. Căci oamenii care nu varsă lacrimi, care arată o nepătimire și o nesimțire stoică, dar nefirească, aceia nu cunosc viața. Așadar, lacrimile sunt îngăduite. Dar bocetele și strigătele și întristarea pe toată viața și doliul îndelungat sunt străine urmașilor lui Hristos și se potrivesc celor necredincioși, care „nu au nădejde”. Și Domnul a plâns, dar numai atunci când a privit Ierusalimul și S-a gândit la uscăciunea neîndreptată a conducătorilor lui, precum și la osânda care avea să le vină. Însă la mormântul iubitului Său Lazăr, doar a lăcrimat. De plângere și de suspinuri sunt vrednici doar păcătoșii și păcatul. Dar celor adormiți întru Domnul li se cuvin numai lacrimi. Bocetele nemângâiate, plânsul deznădăjduit și suspinele grele sunt lepădate și osândite de Hristos, cel ce a pus lacrimile ca măsură a durerii.

Iată ce spune Sfântul Ioan Gură de Aur despre acest subiect: *„Cum adică, se poate să nu lăcrimez dacă sunt om? Dar nici nu te împiedic să lăcrimezi. Te opresc însă să te dai cu capul de pereți, bocindu-te. Nu sunt rău și sălbatic. Știu că dragostea frească pretinde și caută o întâlnire deasă și zilnică cu cel plecat. Nu este cu puțință să nu fi îndurerat de plecarea celui iubit. A arătat acest lucru și Hristos, când a lăcrimat pentru Lazăr. Așa să faci și tu. Lăcrimează, dar cu seninătate, cu bună cuviință, cu frică de Dumnezeu. Dacă plângi în felul acesta, n-o faci fiindcă nu crezi în înviere, ci fiindcă despărțirea de cel drag te silește să lăcrimezi. Plângem, vărsând lacrimi, și când*

pleacă cineva într-o călătorie îndelungată, într-o țară străină, dar nu pierdem nădejdea că-l vom vedea întorcându-se acasă. Așa să lăcrimezi și tu, ca și cum ai fi petrecut pe cineva care a plecat într-o călătorie lungă". Așa ne învață Sfântul Ioan Gură de Aur.

Va trebui să ne oprim pentru a treia oară, și să mai scoatem o învățătură de necombătut, din aceste cuvinte: „A lăcrimat Iisus”. Că aici se arată limpede firea omenească a Domnului. Dacă firea dumnezeiască ar fi înghițit-o de tot pe cea omenească, precum susțin ereticii, dacă Domnul ar fi păstrat numai forma omenească, fără niciun conținut omenesc, atunci El ar fi rămas nesimțitor și netulburat în fața scenei jalnice. Însă „Cuvântul s-a făcut trup”, a unit firea omenească cu dumnezeirea și s-a arătat într-o singură persoană, Dumnezeu-Omul, Dumnezeu desăvârșit și om desăvârșit. De aceea lacrimile sunt o particularitate de netăgăduit a firii omenești. Adică, durerea a pătruns inima simțitoare a lui Iisus și din pricina legăturii tainice dintre suflet și trup, urmarea durerii sunt lacrimile, care au izvorât atunci din ochii Lui. Tot așa izvorăsc lacrimile și din ochii noștri și fiindcă Domnul „*era dator să se asemene fraților, ca să fie Arbiereu milostiv și credincios*” (Evr 2, 17), după cum afirmă Duhul Sfânt; și fiindcă trebuia să se cufunde în simțire de suferință ale celor suferinzi, ca să-i libereze de suferințe, închipuiți-vă cât era de grea suferința și compătimirea pe care a luat-o asupra-și sfântul suflet al Domnului. Și greutatea aceasta era mărită cu ostenele și lipsurile călătoriei, cu învățătura zilnică și cu facerea de minuni, ostenele pe care le suporta Sfântul Său trup. El își consuma și își oferea zilnic Sfânta Sa viață, până când a oferit-o, toată, în întregime, ca jertfă pe cruce, din cea mai mare și mai înaltă compătimire. O, nu s-a născut niciodată om atât de compătimitor și de milostiv, ca Iisus, și nici nu se va mai naște altul ca El!

Iudeii Îl judecă pe Iisus

Dar iată că și acum dovada de compătimire din partea Domnului produce dezbinare între iudeii care Îl însoțeau. Astfel, unii se miră: „*Deci au zis iudeii: vezi cât de mult Îl iubea*” (v. 37). Iubirea până la lacrimi a Domnului pentru Lazăr a trezit mirarea iudeilor. Căci mulțimea crede că marii bărbați sunt nesimțitori și străini de simțămintele oamenilor obișnuiți. Această idee a mulțimii este întrucâtva adevărată. Căci egoismul oamenilor, pe care mulțimea îi consideră mari, face ca ei să fie indiferenți față de oamenii obișnuiți. Eroii aleși de mulțime consideră manifestarea emoției ca slăbiciune și decădere. Dar Hristos, cel neasemănat mai mare decât toți cei numiți mari, nu avea nici urmă de indiferență. Din inimă lega raporturi de prietenie cu orice inimă dreaptă, fără viclenie și curată. El îngăduie să-L iubim, deoarece „*El ne-a iubit pe noi mai întâi*” (I In 4, 19). De aceea a lăcrimat pentru Lazăr, și faptul a mirat pe iudei. Aceștia ziceau: „Vezi cât Îl iubea?” dar Iisus n-a iubit numai pe Lazăr, ci iubește pe toți prietenii Lui deopotrivă, pe orice treaptă socială s-ar afla ei, doar dacă răspund și ei cu dragoste la dragostea Sa.

Da, Domnul nu iubește numai omenirea în general, ci pe fiecare om în parte, personal, Îl iubește în așa măsură, încât varsă pentru el nu numai lacrimi, ci și sângele Său. Sfântul Apostol Pavel zice despre Iisus că este: „*Cel ce mă iubește și S-a dat pe Sine pentru mine*” (Gal 2, 20; Rm 14, 15). Același lucru poate să-l spună fiecare credincios despre el însuși. Uimitor în dragostea lui Hristos este că El s-a jertfit pentru toți împreună, și pentru fiecare din noi în parte. De aceea, este pe deplin adevărat că crucea Lui a fost pentru mine, pentru tine și pentru fiecare. Dragostea lui Iisus ne-a răscumpărat, așa încât acum Îi aparținem cu totul, fără ca să putem vreodată plăti toată datoria noastră. Fiindcă El este nemărginit, iar noi suntem mărginiți. Așadar, când Îl vedem

pe Iisus lăcrimând pentru Lazăr, când Îl vedem în agonie în grădina Ghețimani, când Îl vedem vărsându-și sângele în chinuri pe cruce, putem măsura întrucâtva nemăsurata Lui dragoste și putem zice fiecare: „iată cât de mult m-a iubit”.

Ceilalți iudei însă murmură: „*Iar unii dintre ei ziceau: n-ar fi putut acesta, care a deschis ochii orbului, să facă așa ca nici Lazăr să nu moară?*” (v. 37). Acești iudei consideră prefăcută emoția Domnului și nu cred în puterea Lui. Cuvintele lor au cam următorul înțeles; acum îl plângi pe Lazăr, pe care l-ai iubit. Tu care zici că ai dat ochi unui orb din naștere! De ce nu ai luat-o înaintea morții? Cei ce gândeau așa aveau împotriva Domnului o idee preconcepută, atât de adânc înrădăcinată, iar inima lor era atât de putredă din pricina urii, încât numesc răul bine și albul negru. Ei consideră prefăcătorie compătimirea cea sinceră a Domnului și cred că regretă că n-a avut putere să-l vindece pe Lazăr, după cum n-a vindecat nici pe orbul din naștere.

Iubite cititor, să nu crezi că acest lucru este fără importanță. Ideea preconcepută, care răsare din egoism, din ură, din invidie, este în stare să orbească mintea, să întoarcă pe dos judecata și să strice viața până în adâncurile ei. Ajunge să ai o idee preconcepută despre un anumit lucru, ca să alungi apoi departe de tine orice idee contrară, chiar dacă este un adevăr, curat și limpede ca lumina zilei. Ajunge să te lipești de un oarecare partid politic, pentru ca cele mai limpezi virtuți ale adversarului să ți se pară răutăți, ajunge să te lipești de viața lumească, cea materialistă și plină de slava deșartă, ca să crezi toate minciunile despre viața creștinească, ca să înghiți pe nemestecate orice nebunie, care ți se servește împotriva adevărului creștin și împotriva lui Hristos Însuși.

Este un lucru foarte supărător, că tocmai împotriva lui Hristos, persoană unică prin bunătatea și sfințenia Sa, oamenii au jalnice idei preconcepute. Precum atunci fruntașii iudeilor, tot așa și astăzi unii

oameni primesc pe Hristos și credința în El, cu îngustime și părtinire. Deoarece în adâncul sufletului lor s-a statornicit ideea preconcepută, acești oameni s-au întunecat în așa măsură, încât nu văd lumina adevărului lui Hristos, sunt indiferenți la strălucirea ei, ba chiar i se împotrivesc. Ei nu vor să cerceteze de fel, nu se apucă să citească ceva serios despre Hristos și despre adevărul Său. Dacă s-ar hotărî ei să ridice de pe ochii lor orbirea ideii preconcepute, ar vedea în curând lumina. Ar vedea-o cum au văzut-o mulți înțelepți și învățați, vechi și noi. La început toți L-au dușmănit pe Hristos, dar când L-au privit cu dreptate și sinceritate, au îngenunchiat înaintea Lui într-o prosternare cucernică.

Pregătiri în vederea minunii

Domnul, cel ce adesea dăduse pe față gândurile cele mai lăuntrice ale inimii iudeilor, cunoștea comentariile acestea, pe care ei le făceau între ei. De aceea Ei se mânie de uscăciunea lor: „Așadar, Iisus, suspinând iarăși în Sine, a mers la mormânt”. Mai înainte, Domnul se supăraseră pentru păcat, care dăduse naștere morții trupești. Acum iarăși se mânie, tot împotriva păcatului, care a dat naștere și morții duhovnicești a acelor iudei răzvrătiți și uscați. Iisus nu s-a mâniat niciodată împotriva acelor curvari, vameși și curve, care smerindu-se, au simțit păcătoșenia lor și s-au pocăit.

Dar adeseori s-a mâniat împotriva celor mai mari ai iudeilor și a strigat acel cutremurător: „*Vai vouă Fariseilor și Cărturarilor fățarnici...*”.

Trebuie să mai insistăm puțin asupra mâniei Domnului împotriva păcatului și împotriva celor ce se lipsesc de păcat. Căci nouă ne place să stăruim numai asupra milostivirii și a bunătății Domnului, dar trecem cu vederea sfințenia Lui. Însă bunătatea Domnului este strâns unită cu sfințenia Lui. Și ce este sfințenia, decât o desăvârșită lepădare de păcat? Ce altceva cere sfințenia, decât o împotrivire la păcat,

o mânia și o supărare împotriva păcatului? Ne închipuim în mintea noastră un Hristos, care se pleacă ușor să favorizeze neputințele și obiceiurile noastre păcătoase. Dar în realitate, Hristos este cu totul altul. Însă mânia, pe care a arătat-o cu această ocazie, înecarea porcilor din Gadara, uscarea smochinului neroditor, acele fulgerătoare strigăte de: „*Vai vouă Cărturarilor...*”, sunt chipuri limpezi și vădite ale personalității lui Hristos. Chipuri, care dovedesc că Hristos nu este o fire hipersensibilă, atât de ușor de abătut de la linia dreaptă, încât să zâmbească păcatului și să întrebuințeze cataplasme moi acolo unde este nevoie de cauterizare și de bisturiu. Nu, Hristos este o personalitate sfântă, care își arată pe față împotrivirea Sa neabătută împotriva păcatului. El simte acea dumnezeiască și sfântă mânia, care reprobează păcatul și pretinde și robilor Săi să-l reprobeze și să lucreze mereu pentru a se slobozi de păcat. Căci Domnul a poruncit: „*Fiți sfinți cum și Eu sunt sfânt*” (1 Ptr 1, 16).

Este rătăcire și primejdioasă nebunie a dragostei să credem că bunătatea și dragostea se mânia împotriva păcatului și nu-l pedepsește. Nicidecum dragostea lui Hristos este sfântă. Prin urmare, se ridică împotriva răului, lucrează la distrugerea răului și va ajunge să distrugă răutatea. Dacă n-ar fi așa, dragostea ar deveni ocrotitoarea microbilor păcatului, o pricină a sporirii răutății. Observați pe acei părinți, care, din dragostea lor față de copiii lor, sunt indiferenți, nu iau în seamă relele lor sau sunt cu totul neputincioși ca să se împotrivească la greșelile copiilor și să le pedepsească. Și fac la fel ca și cum ar fi dușmanii propriilor lor copii, îi destrăbălează prin dragostea lor bolnăvicioasă. Așadar, la ce-ți folosește să plăsmuiești un Hristos închipuit, care să-ți favorizeze răutățile, pe câtă vreme adevăratul Hristos, care șade pe tronul sfințeniei, este cu totul diferit de cel pe care ți l-ai închipuit tu? Ucenicul iubirii, cel care a cunoscut atât de adânc iubirea Domnului, încât a scris: „Dumnezeu este dragoste”; tot El zice iarăși despre Dumnezeu: „*Ochii Lui sunt*

ca o flacără de foc și din gura Lui iese o sabie ascuțită, pentru ca să zdrobească neamurile cu ea” (1 In 4, 8; Apoc 1, 14; 19, 15).

Singura deosebire este că, pentru cei din viața aceasta, unirea dintre dragoste și sfințenia lui Dumnezeu dă naștere la îndelunga răbdare, din pricina căreia El nu pedepsește îndată pe cei răi, ci așteaptă. De aceea, și în împrejurarea de care ne ocupăm, îndepărtează din mintea Sa pe iudeii cei uscați și merge la mormânt. „*Era o peșteră, și o piatră era pusă deasupra. Iisus zice: luați piatra*” (v. 38). Adică Iisus a poruncit să fie ridicată piatra, care astupa gura mormântului, pe de o parte ca să facă minunea pe deplin convingătoare și să nu rămână nicio îndoială în privința ei. Piatra trebuia să fie dată la o parte ca toți să vadă cadavrul și să simtă duhoarea lui. Trebuia să fie dată piatra la o parte ca și vrăjmașii Domnului, care erau de față, să fie martori ai minunii. Pe de altă parte, Iisus le-a poruncit să ridice piatra, fiindcă acest lucru era lesnicios, puteau să-l facă oamenii și nu era nevoie ca piatra să fie dată la o parte prin minune. Domnul nu se folosește de puterea Sa făcătoare de minuni, pentru lucruri, pe care le putem face și noi și care se pot împlini cu puterile omenești. Domnul face numai lucruri mai presus de fire și de om. Dimpotrivă, El cere și așteaptă totdeauna ca să facem noi tot, ce depinde de puterile noastre, pentru ca restul să-l împlinească Domnul, în chip minunat. Iar restul acela este neasemănat mai înalt și mai important. Totdeauna, în toate chestiunile vieții noastre, fie trupești, fie sufletești, există o piatră, pe care Domnul așteaptă să o ridicăm noi, pentru ca apoi El să facă minunea Sa. Dar noi, din nefericire, în loc să ridicăm piatra cea rezistentă, adesea adăugăm și alte pietre, ca să distrugem lucrarea lui Hristos.

Intervenția Martei

Când Domnul a poruncit să fie ridicată piatra, Marta a îndrăznit să intervină și a zis: „*Doamne, miroase, că este mort de*

patru zile” (v. 39). Adică Marta a zis: Doamne, pute, fiindcă este mort și îngropat de patru zile.

Ce motiv avea Marta să intervină? Poate a intervenit dintr-o simțire de bună cuviință, adică s-a gândit să ascundă de ochii Domnului trupul fratelui ei, cel intrat în putrezire. Poate era și iubirea pentru fratele ei, ca să nu apară atunci cadavrul lui în acea stare, care ar fi produs scârbă. Mai era și respectul față de învățătorul, care era pus în situația să miroase trupul mortului. Toate acestea au îndemnat-o pe Marta să intervină. Dar Domnul nu era printre persoanele care manifestă o sensibilitate și o delicatețe afară din cale, încât să nu poată suporta un miros greu. De când făcuse un pogorământ cu mult mai mare, luând asupra-și trupul nostru cu toate umilințele lui firești, El – Dumnezeu nemărginit, de când primise să ia asupra Sa putoarea cea firească a păcatului, El – cel fără de păcat, acum nu-I mai era greu să suporte mirosul unui cadavru.

Dar se vede mai mult că Marta, de când a auzit din gura învățătorului acele cuvinte ale vieții, se încredințează pe deplin că fratele ei plecase de la ea, dar că trăiește într-o stare cu mult mai fericită. Iar vederea cadavrului intrat în putrefacție și duhnind ar fi putut aduce o oarecare slăbire a credinței ei, în ceasul cel mai critic, în care Domnul urma să facă minunea cea mare. Domnul înțelege acest lucru și de aceea Se grăbește să-i răspundă: *„Nu ți-am spus că, dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu?”* (v. 40). Adică, Domnul îi amintește Martei răspunsul pe care i-l-a dat când ea trimisese la El ca să-i vestească boala lui Lazăr: *„Această boală nu este spre moarte, ci spre slava lui Dumnezeu, ca prin ea Fiul lui Dumnezeu să fie proslăvit”*. Domnul mai amintește Martei și cele ce i-a spus ei, ca să ridice credința ei la înălțimea făgăduielii pe care i-o dăduse.

Dar ce slavă a lui Dumnezeu avea să vadă Marta? Că Dumnezeu stăpânește și domnește și nu moartea; că morții noștri trăiesc sub acoperământul sfânt al lui Dumnezeu și că El poate să-i readucă în

viață. Ea nu vedea, după cum își închipuia, un cadavru putrezit, când avea să fie ridicată piatra de pe mormânt. Și de aceea Domnul nu se îndoiește de credința adevărată a Martei, dându-i ca punct de sprijin și ca întărire, făgăduința Sa. Marta se urcase acum pe urcușul greu de străbătut al muntelui credinței. Mai avea un pas, și avea să ajungă în vârf, unde avea să vadă o priveliște preastrălucită a slavei lui Dumnezeu: viața care triumfa asupra morții, prin învierea fratelui ei! Aceasta era slavă mare pentru Tatăl și pentru Fiul, căci Dumnezeu este slăvit din pricina bunătății, a sfințeniei și a desăvârșirii Sale. Dar slava aceasta ar fi umbrită și înnegrită, dacă Dumnezeu n-ar fi supus și moartea. Moartea ar fi răpit pe iubiții lui Dumnezeu și L-ar fi lăsat ca pe un împărat căruia tâlharii îi răpesc copiii. Dar învierea morților desăvârșește slava lui Dumnezeu și împlinește, într-un tot desăvârșit, mărirea Sa. Așadar, slăvita desăvârșire a lui Dumnezeu va învia din morminte milioanele de fii ai Săi, la slăvită și a doua venire a Sa. Dumnezeu îi va ridica pe cei înviați și îi va așeza în casa Sa cea nefăcută de mână, ca și ei să strălucească precum soarele, în slava Părintelui lor.

„Dacă vei crede, vei vedea slava lui Dumnezeu”. Acest răspuns al Domnului către Marta, pe care o cheamă să creadă mai întâi, pentru ca apoi să vadă, este un răspuns minunat pentru tot omul, care vrea, mai întâi, să vadă cele ce Dumnezeu afirmă și după aceea abia să creadă. Nicidecum. Dacă persoanele, care sunt în dependența noastră, trebuie să fie mai întâi supuse cercetării și ochilor noștri, ca să ne încredințeze despre realitate, pentru Dumnezeu nu trebuie să fie așa. Căci Dumnezeu este cel ce ne stăpânește pe noi, și nu Cel stăpânit de noi. Este un egoism absurd, să vrei ca stăpânitorul să fie cercetat cu neîncredere de către cei stăpâniți. Cel mai firesc și cel mai logic lucru este, ceea ce Domnul ne învață prin cuvintele: *„Dacă vei crede, vei vedea...”*. Cel ce are nu numai de câștigat dacă vede, dar și nevoie absolută să vadă, este omul, nu Dumnezeu. Desigur, știința trebuie întâi să vadă și să cerceteze experimental lucrurile lumii acesteia, ca să

tragă concluzii sigure și să devină o știință reală. Dar adevărata știință recunoaște că încetează să existe, acolo unde Dumnezeu ne cere să credem, fiindcă acele lucruri sunt în afara jurisdicției ei. Aceste lucruri sunt mai presus de puterile științei. Așadar, trebuie să credem mai întâi, ca să înțelegem adevărul dumnezeiesc. Trebuie mai întâi să credem, ca să vedem slava lui Dumnezeu, care este și slava noastră.

Rugăciunea de mulțumire

După aceste cuvinte către Marta, cei de față, supunându-se simplu poruncii învățătorului, și neștiind ce avea El să facă: „Au ridicat piatra de pe locul unde zăcea mortul”, adică au luat piatra de la ușa mormântului, în care se găsea mortul. Iar Marta a tăcut, căci învățase să nu se împotrivescă, ci să se supună cuvintelor Domnului. Și atunci, fiecare aștepta, ca Domnul să facă întâi minunea fără întârziere.

El însă, face mai întâi o rugăciune scurtă, dar foarte importantă: *„Iar Iisus și-a ridicat ochii Săi și a zis: Tată, Îți mulțumesc că M-ai ascultat. Știam că întotdeauna Mă ascuți. Dar am zis acestea pentru mulțimea care stă împrejur, pentru ca ei să creadă că Tu M-ai trimis”* (v. 41-42). Domnul, cufundându-și ochii în adâncul cerului, Se adresează Tatălui Său. Iar cuvintele Sale sunt mai întâi de mulțumire, pentru că rugăciunea I-a fost ascultată. Mulțumirea este un fel special de rugăciune, pe care Domnul, prin pilda Sa, ne învață să o facem. Căci noi avem în fiecare zi motive ca să-I mulțumim lui Dumnezeu, că ne-a ascultat rugăciunea dinainte și ne-a dat ceea ce trebuia. Și de aceea este o datorie esențială de recunoștință exprimarea mulțumirilor *„pentru cele ce știm și pentru cele ce nu știm, pentru cele arătate și pentru cele nearătate”*, pentru toate binefacerile făcute nouă, precum zice o rugăciune frumoasă a dumnezeieștii Liturghii.

„Părinte Îți mulțumesc că M-ai ascultat”. Deși minunea nu era încă săvârșită, totuși Domnul mulțumește, ca și cum ea ar fi fost un fapt

împlinit. De fapt, așa și era în ochii Domnului. Căci El hotărâse să o facă, și nimic nu putea zădărnici hotărârea Lui. De altfel, voința Tatălui și a Fiului este una singură și, prin urmare, vestește Domnul minunea, cu deplină adevărire. De aceea adaugă și o accentuată convingere în săvârșirea minunii: *„Eu știu că întotdeauna Mă ascultă”*. Adică, fără nicio excepție întotdeauna mă ascultă. Căci este o deplină identitate de voință și lucrare, o comunitate și o armonie neschimbată între Tatăl din ceruri și Fiul de pe pământ, cel în formă de om. Vräjmașii Domnului, Fariseii, cu puțin mai înainte, când făcuse minunea cu orbul din naștere, ziceau despre Dânsul: *„Noi știm că omul acesta este păcătos, iar pe păcătoși Dumnezeu nu-i ascultă”*. Ca răspuns Domnul zice: orice fel de idee ar avea iudeii despre legăturile dintre Tatăl și Fiul, Fiul știe cu siguranță că Tatăl Îl ascultă întotdeauna.

„Eu știu că întotdeauna Mă ascultă”. Adică Domnul niciodată nu rămâne, fără să dobândească ceea ce vrea. Căci și atunci, când era pe pământ, și acum, când șade pe scaunul harului, ca arhiereu al nostru veșnic, El *„trăiește veșnic, ca să mijlocească pentru noi”*, zice dumnezeiescul Pavel (Evr 7, 25). Prin urmare, *„toate câte le vom cere la Tatăl în numele Său, El ne va da”* (In 16, 23).

Când Domnul afirmă că Tatăl ascultă întotdeauna cererile Sale, face acest lucru pentru iudeii care se găseau de față acolo. Dovada o avem în cuvintele următoare ale rugăciunii Lui: *„Dar am spus acest lucru pentru mulțimea care Mă înconjoară, ca ei să creadă că Tu M-ai trimis”*. Domnul afirmă că Tatăl întotdeauna Îl ascultă, stând lângă mortul de patru zile, care duhnea. Dacă El n-ar fi înviat pe Lazăr, ar fi arătat că Dumnezeu nu-L ascultă și că este păcătos, neputând fi acceptat ca Mesia de către iudei. Dar Domnul a înviat atunci pe Lazăr, și a dat o dovadă sigură că Dumnezeu Îl ascultă, fiind de o ființă cu El, pe care Tatăl L-a și trimis în lume, ca mântuitor al oamenilor. Așadar, iată un nou fel prin care Hristos cheamă pe iudei, ca să vină la mântuire. Domnul se chinuiește să-i povățuiască

la credință și pe cei mai amarnici vrăjmași ai Săi. El dorește să nu piară nici cei mai neîmpăcați tăgăduitori ai Săi. Domnul își arată iubirea și vrăjmașilor Săi. Iubirea Lui nu-i teoretică și nefolositoare, ci practică și dătătoare de fericire veșnică. Dar dacă dușmanii Domnului nu vor să se plece, nimeni nu poate găsi nicio urmă de îndreptățire. Domnul ne-a lăsat nouă următorilor Săi, dragostea Sa ca pildă. Căci dacă nu vom iubi și pe vrăjmașii noștri, nu suntem creștini, nu suntem vrednici de un astfel de conducător. „*Cel ce zice că rămâne în Hristos, este dator să umble precum a umblat Acela*”, poruncește Duhul Sfânt prin Evanghelistul Ioan (1 In 2, 6).

Minunea

Descoperim concizie, simplitate serioasă, dar și putere de neînving, în cele două stihuri, în care Evanghelistul istorisește minunea cea mare: „*Și zicând acestea, a strigat cu glas mare: Lazăre vino afară*” (v. 43). Atât cuvintele *cu glas mare*, cât și cuvântul *a strigat* au fost scrise, ca să arate că porunca aceasta n-a fost dată cu ton obișnuit, de toate zilele, ci cu ton deosebit și vioi. Domnul urma să-și descopere stăpânirea absolută, puterea de creator, cu care, la facerea lumii, a zis și s-au tăcut toate. Se întâmplă o minune unică. Domnul întrebuințează vocea ridicată, ca să arate mărimea minunii. O voință atotputernică se manifestă prin această poruncă, la care se supune cel de dincolo de mormânt. Când iudeii, cu puțin timp în urmă, încercaseră să-L omoare, atunci Domnul, ca să dovedească că are o ființă și o stăpânire cu Tatăl, le-a spus: „Precum Tatăl înviază și dă viață celor morți, așa și Fiul face vii pe cei ce vrea El”. Și a adăugat cu tărie: „*Amin, amin zic vouă, că vine ceasul, și a venit, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu și care vor auzi, vor învia*” (In 5, 16, 21, 25). Iată, așadar, porunca Lui, spusă cu glas tare, către Lazăr cel mort, este o rememorare vie

a celui făgăduieli, dar și o împlinire a ei cu fapta. Acea glorioasă poruncă are și următoarele înțeleșuri foarte de seamă.

Mai întâi, că Domnul, când se adresează mortului, îl cheamă pe nume, „Lazăre”. Cum am chema noi pe un om, care este ascuns undeva, ori nu se vede din pricina depărtării, dar trăiește și își păstrează neatinșă personalitatea. Domnul arată cu această chemare pe nume că morții nu-și pierd personalitatea. Nu sunt înghițiți de o altă existență, nu pier, nu sunt cuprinși de somn și nesimțire, ci trăiesc ca niște individualități aparte. De aceea Domnul, începătorul vieții întregi și singurul în stare să se înțeleagă și să stea de vorbă cu cei trecuți dincolo de mormânt, cheamă pe Lazăr, și acesta răspunde la chemarea Domnului. Lucrul acesta dovedește limpede că morții noștri dragi pleacă de aici, încetează să aibă patria, locuința și anturajul pe care îl aveau aici pe pământ, dar trăiesc într-un loc, unde i-a așezat împăratul vieții, unde glasul Său ajunge, precum ajunge glasul nostru la cunoscuții noștri, care se află la o distanță de câțiva metri de noi. Repetăm, aceasta dovedește că morții noștri dragi au plecat din viața de pe pământ, cea plină de oboseli, supărări, tulburări și primejdii ale păcatului, dar trăiesc în altă parte o viață personală și conștientă.

Acest adevăr de necombătut este foarte mângâietor pentru cei ce plâng moartea persoanelor iubite. Aceștia se chinuiesc cu gândul că iubiții lor, care se află de cealaltă parte a mormântului, s-au schimbat de tot și au uitat cu desăvârșire viața lor de aici și persoanele cu care au fost în relații strânse, în timpul vieții lor. Nicidecum: morții își păstrează personalitatea lor neschimbată, liberată însă de necazurile, neștiința și celelalte lipsuri ale vieții de aici. Însă personalitatea lor poartă dragostea sfântă și nepătimașă, precum și dorința de a ne primi și pe noi acolo și de a ne îmbrățișa, într-un fel cu totul duhovnicesc și sfânt, dar fierbinte și iubitor.

În al doilea rând, observăm că Domnul cheamă pe mort să iasă afară din mormânt. În cele patru zile, îl chemaseră adesea surorile, cu rugăminți jalnice și cu chemări mișcătoare, dar glasul lor s-a stins, la o distanță de câțiva metri, fiind de tot neputincios să răsună până la locul în care se găsea Lazăr. Dar, de îndată ce s-a făcut auzită chemarea Domnului „a ieșit mortul afară”. Iată propoziția foarte concisă, dar măreață, care ne arată supunerea necondiționată către Hristos a lumii celei nevăzute. Iată marea minune! O putere făcătoare de viață și lucrătoare a întovărășit porunca Domnului. O putere, care a legat din nou sufletul lui Lazăr de trupul cel mort și i-a pus iarăși în funcțiune întreg organismul. Organismul a funcționat din prima clipă, în deplină sănătate, nu anormal, ca în timpul bolii lui Lazăr. Puterea aceea nu a avut nevoie de niciun interval de timp, ci îndată a produs un rezultat minunat. Până să fie rostită porunca, s-a și arătat îndată efectul ei. De aceea, dumnezeiescul Pavel, vorbind mai înainte despre marea minune a învierii de obște, care se va face la a doua venire a lui Hristos, scrie: *„într-o clipă... va suna trâmbița și cei morți vor învia întru nestricăciune...”* (I Cor 15, 52).

Așadar, a ieșit Lazăr cel înviat „cu mâinile și cu picioarele legate în feși și cu fața acoperită cu un ștergar. Adică, înfășurat în feși și în legături, cu care iudeii obișnuiau să înfășoare trupurile morților. Iar aceasta s-a făcut, ca să nu rămână nicio îndoială că cel ce s-a ridicat din mormânt era cu adevărat însuși Lazăr, cel mort de patru zile.

Închipuți-vă frica, uimirea, emoția celor prezenți, când dintr-o dată au văzut un mort de patru zile înfășat în giulgiuri, înviind și umblând, cu feșile pe trup și cu prosopul pe cap! Dar închipuți-vă și bucuria nespūsă a celor două surori, a Martei și a Mariei. Desigur, ele se frecau la ochi, ca să vadă mai limpede și să se convingă că cele văzute sunt adevărate, pe când ochii mari deschiși ai lui Lazăr priveau spre ele cu bucurie. Iar Domnul, cu totul

nepăsător, în fața acestei întâmplări extraordinare, ca și cum nu s-ar fi întâmplat nimic neobișnuit, a dat încă o poruncă – neobișnuită și ea –, dar din alt punct de vedere: „*Iisus le-a zis: dezlegați-l și lăsați-l să meargă*” (v. 44). Cel ce dezleagă legăturile nedelegate ale morții, oare nu putea, cu porunca Lui atotputernică, să dezlege și feșile celui mort? Desigur că putea. Dar tot ce poate face puterea omenească, Dumnezeu nu face în chip minunat. Fiecare cu lucrarea lui: Eu cu învierea, voi cu dezlegarea feșilor! Acest lucru l-a arătat Domnul, cu această nouă poruncă a Sa.

Să mai scriem câteva cuvinte despre nedumeririle celor din vechime, care pot să ajungă și cititorului de astăzi: Unde a fost Lazăr în timpul celor patru zile, cât timp sufletul lui a fost despărțit de trup? Ce le-a spus surorilor sale și tuturor celor ce-l întrebau cu curiozitate? Lazăr n-a povestit nici unde a fost, nici altceva. Adevărul creștin ne informează, pe scurt, că cei morți, și în Domnul sunt cu Hristos, deci sunt fericiți. Lazăr n-a spus nici ce a văzut în lumea cealaltă. Dar un alt bărbat, preafericit, dumnezeiescul Apostol Pavel, care a fost răpit viu la rai și a auzit și a văzut, câte sunt acolo, zice că acestea „nu se cuvine omul să le vorbească”. Nu este cu puțință să le spună oamenii. Motivul este, fie că sunt nespuse, și limba omenească este neputincioasă să le exprime, fie că ascultătorii nu au destulă putere de înțelegere, ca să cuprindă ceea ce aud, fie că este cu totul nepermis să spui acele lucruri. Ori cum ar fi, dacă ar fi fost folositor pentru noi să știm lucrurile de dincolo, nu încape îndoială că Domnul însuși ni le-ar fi spus, n-ar fi trebuit să ni le spună Lazăr. Tot ce este dorință nefolositoare de a cunoaște, orice curiozitate, Duhul Sfânt n-o satisface, căci nu spune Duhul lucruri de prisos. Vorbirea de prisos ar fi împotriva demnității dumnezeiești. Cu atât mai mult, cu cât orice cuvânt despre viața de dincolo ar da un prilej îndemnatic avântului de fantezie al celor înzestrați cu închipuire bogată și ar lipsi credința de acea răsplătire, pe care tăcerea și tănuirea celor de dincolo de morminte lucrează celor credincioși.

Efectul minunii asupra iudeilor

Nemăsurate și excepționale au fost efectele acestei minuni mari. Această minune era ultimul apel adresat de Domnul iudeilor, ca să se hotărască odată pentru totdeauna: sau să primească credința, – sau să o lepede și să înainteze până la ultimele consecințe ale răutății lor. Căci la Hristos, cuvintele și minunile Sale: *„sunt pentru unii mireasmă a morții spre moarte, iar pentru alții, mireasmă a vieții spre viață”* (II Cor. 2, 16). Rezultatele minunii ni le descrie Sfântul Evanghelist astfel:

Efectul asupra martorilor oculari

Cei ce erau de față și au văzut minunea cu ochii s-au împărțit în două categorii, încă și mai adânc diferențiate. *„Deci mulți dintre iudeii care veniseră la Maria și au văzut ce făcea Iisus, au crezut în El”* (v. 45). Deci, iudeii care veniseră ca să o mângâie pe Maria, când au văzut că puterea dumnezeiască a lui Hristos se manifestă în chip sigur în această minune mare, au crezut în El. Până atunci, fuseseră nehotărâți, deși auziseră adesea despre învățăturile și despre minunile Domnului. Dar acum ei leapădă orice îndoială, căci au fost ridicați la credință, văzând cu ochii lor minunea cea mare. Și astfel, deoarece veniseră „într-o casă de jale”, ca să împlinească o datorie de compătimire și de dragoste omenească, au primit o răsplată mare. Au primit darul neprețuit al credinței în Hristos. Căci este o lege fără excepție care zice că cel ce exercită iubirea aproapelui, primește răsplată îndoită și înmiită.

Însă dimpotrivă, *„câțiva dintre ei s-au dus la Farisei și le-au spus ce a făcut Iisus”* (v. 46). Alții s-au grăbit să vestească minunea Domnului la cei mai neîmpăcați dușmani ai Săi, Fariseii. Aceștia aveau o dispoziție dușmănoasă, pe care slăvită minune a aprins-o și mai mult. Iudeii care văzuseră minunea au anunțat-o Fariseilor, cu intenția de a aprinde și

mai mult ura lor ucigașă împotriva lui Hristos. Dar îndemn pe iubitul cititor să ia seama aici la un adevăr important.

Nici minunile, nici așa numitele dovezi vădite, nu sunt mijloace care să atragă pe cei necredincioși la Hristos și la adevărul Său. Precum nici lipsa minunilor și a dovezilor experimentale nu ne silește spre necredință. Necredința o lucrează dispoziția sufletului nostru, care nu vrea să primească adevărul. Există vreun fapt convingător și un mijloc mai puternic de a dovedi dumnezeirea lui Hristos, decât învierea lui Lazăr cel mort de patru zile? Dar stăpânul întunericii orbise mintea iudeilor într-atât, încât ei rămân nestatornici în necredința lor. Ba mai surprinzător este faptul că această minune, în loc să-i convingă de bunătatea Domnului, le trezește și mai mult instinctele ucigașe. Dar istoria aceasta s-a repetat în veacurile următoare. Cei necredincioși, dintr-o idee preconcepută, rămân în necredința lor; niciun fapt, oricât ar fi de mare, nu-i schimbă, fiindcă ei iubesc întunericii și urăsc lumina; își iubesc patimile, își adoră eul propriu și de aceea închid sistematic ochii în fața oricăror dovezi ale credinței și în fața oricărei lumini a adevărului. Continuând lucrarea Fariseilor, ei duc un fel de urât și neîncetat război împotriva adevărului creștin.

Îndeosebi minunea învierii lui Lazăr este un prilej, ca să se manifeste acea distanțare, pe care de la început au pricinuit-o învățătura și faptele Domnului. Adică: o parte a iudeilor crede din pricina minunii, cealaltă parte se depărtează de credință, din același prilej. Hristos este întotdeauna „semn de împotrivire”. De aceea, când El era pe pământ, unii au crezut în El, L-au iubit. L-au urmat până la moarte; alții n-au crezut în El, L-au urât și L-au prigonit până la moarte. De atunci încoace, învățătura, religia și personalitatea lui Hristos au întotdeauna proprietatea de a pune caracterul la încercare. Din această încercare, se deosebesc inevitabil cei nobili, dreپți, fără viclenie, de cei josnici, nedreپți și vicleni. Primii se rânduiesc printre

următorii lui Hristos, ceilalți printre potrivnicii Săi. Primii Îl adoră și sunt gata să-și jertfească și viața pentru El, iar vrăjmașii Săi sunt gata de orice răutate. Această despărțire a robilor lui Hristos de vrăjmașii Săi se arată peste tot: în societate, în vorbirea oamenilor, chiar în cadrul aceleiași familii. Domnul Însuși a prevestit dinainte această despărțire, și istoria a dovedit-o adeseori: *„Am venit să despart pe om de tatăl său, pe fică de mama ei, pe noră de soacra ei; și vrăjmașii omului sunt casnicii lui”* (Mt 10, 35-36). Hristos vrea desigur ca toți membrii familiei să creadă și să fie în familie pace deplină, fiindcă a venit pe pământ ca să aducă pacea. Dar, întrucât nu toți membrii familiei cred, nu se poate evita despărțirea sufletească a lor.

Deci, tot omul, dacă vrea să-și cunoască propriul eu, propriul caracter, dacă vrea să știe cât prețuiește el cu adevărat, să stea înaintea lui Hristos și a religiei Sale, dacă este drept și sincer, dacă iubește adevărul, dreptatea, virtutea, cu siguranță va crede și va urma pe Hristos, chiar dacă va rățăci o vreme departe de El. Dacă însă omul nu este drept, ci este rob păcatului fărădelegii, rămâne departe de Hristos, necredincios în esență, chiar dacă este cu numele creștin și se face dușman al adevărului. Precum soarele atrage florile primăvăratice, tot astfel atrage Hristos caracterele bune și lipsite de viclenie. Precum întunericul atrage fluturii de noapte și fiarele care vânează, tot așa atrage întunericul minciunii și al păcatului pe oamenii întunecați și lucrători ai faptelor întunericului. După poziția pe care o ia față de Hristos, putem deosebi clar dacă un om este bun sau dacă este plin de o răutate fără leac.

Hristos este osândit de Sinedriu

Iată consecința acuzației celor răi: *„Deci arhieriei și Fariseii au adunat Sinedriul și au zis: ce să facem? Căci omul acesta face multe semne. Dacă îl lăsăm așa, toți vor crede în el și vor veni Romanii și ne vor lua țara și neamul”* (v. 47-48). Sinedriul se aduna de obicei pentru cercetarea

chestiunilor de interes public, dar, cu acel prilej, a fost întrunit pentru cea mai mare crimă, pe care prefăcătoria arhierilor și a Fariseilor încerca să o acopere cu acoperământul frumos al siguranței publice și al binelui național. Vedeți limpede că răutatea nu pășește întotdeauna pe cărările întunecoase și alunecoase ale forței ascunse. Adeseori ea îndrăznește să se ridice în așa hal, încât să ajungă în pozițiile cele mai înalte, ca să hotărască cele mai mari nelegiuiri, de pe tribunele publice și de pe scaunele cele mai înalte. Răutatea se îmbracă în toga legalității, ca să ascundă mai ușor sabia ei criminală. În planurile ei diabolice, răutatea unui singur om ascute și aprinde răutatea altora, precum fier cu fier se ascute și cărbunii aprinși fac pe cei stinși să ardă. În felul acesta se pricinuiesc catastrofe și mai mari.

Sinedriul criminal mărturisește că Hristos „face multe semne”, adică săvârșește multe și mari minuni. Cu alt prilej, tot membrii Sinedriului au mărturisit: „*Învățătorule, știm că ești cu adevărat și că înveți în adevăr calea lui Dumnezeu*” (Mt 22, 16). Așadar, dacă Hristos era un învățător adevărat și un făcător mare de minuni, concluzia cea mai logică a acestei mărturisiri ar fi fost că: El este trimis de Dumnezeu, este vrednic de toată încrederea și în acest învățător, care face multe semne, trebuie să ne punem toată nădejdea țării și a neamului nostru. Dar ura lor oarbă, răutatea lor cea neîmpăcată, trage o concluzie diametral opusă: că Hristos este primejdios pentru popor! Membrii Sinedriului încearcă să scoată poporul din primejdia pe care i-o aduce, chipurile, Însuși Mântuitorul lor, sprijinul lor și singurul lor slujitor. Sinedriștii se înfățișează pe ei înșiși, ca pe niște oameni politici prevăzători și grijulii în privința interesului națiunii lor. Dar ei fac ceea ce ar fi făcut cel mai mare dușman al națiunii lor. Ei fac un lucru, care atrage asupra poporului lor întreaga pedeapsă a lui Dumnezeu. Ei se tem nu cumva să creadă poporul în Hristos și, ca urmare, țara și poporul lor să ajungă în primejdie din partea Romanilor. Dar ei nu văd, fiindcă nu vor să vadă, că, dacă toți ar fi

crezut în Hristos, atunci țara și poporul lor ar fi fost sub ocrotirea Aceluia, care are putere chiar și asupra morții. Lui nu I s-ar fi putut împotrivi nicio putere omenească. Dar dacă ei n-au crezut, li s-a distrus țara și poporul.

La punctul acesta al cercetării, intervine în discuție președintele Sinedriului și dă soluția definitivă: „*Unul dintre ei, Caiafa, care era un arhieru al anului acelaia, le-a spus: voi nu știți nimic, nici nu vă gândiți că este în interesul nostru ca să moară un om pentru popor și să nu piară tot poporul*” (v. 49-50). Președintele celor nelegiuți zice: îndoilele voastre dovedesc că nu înțelegeți gravitatea problemei. Este sigur că singura soluție este aceea, pe care o hotărăște această axiomă legală: interesul nostru este să moară un singur om pentru popor.

Cel ce dădea discuției această concluzie criminală era saducheul Caiafa. Observați în ce fel vorbește despre el Sfântul Evanghelist: „Iar unul dintre ei”. Deoarece nu semnalizează Evanghelistul niciun lucru specific despre acest Caiafa, ne lasă să înțelegem că era o persoană vrednică de cel mai mare dispreț. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că „era mai nerușinat decât ceilalți sinedriști”. Dar felul de a fi al acestui om se arată mai limpede în cuvintele „fiind arhieru al anului acelaia”. Cel ce cunoaște lucrurile din vremea aceea, vede în aceste cuvinte cea mai mare decădere a Iudeilor. Căci, după legea lui Dumnezeu, Israil nu avea decât un singur arhieru, pe toată viața, care primea arhieria prin moștenire de la Aaron. Dar în vremea Domnului, arhieria decăzuse și se stricase într-atât, încât se ajunsese să fie aleși foarte des arhierii și să fie scoși din arhierie, ca să fie puși alții, prin mită către stăpânirea romană. Evreii decăzuseră într-atât, încât cumpărau vrednicia arhierască de la dușmanii poporului lor. Romanii, care erau închinători de idoli, ajunseră la atâta stricăciune, încât vrednicia arhierască, cea înființată de Dumnezeu, devenise un obiect al negustoriei! De altfel, întotdeauna, când cele sfinte și cuvioase devin obiect de negoț, este acesta un semn de decădere și de stricăciune a poporului. Iată de ce, în primele zile ale Bisericii creștine, Dumnezeu a pedepsit și a osândit cu mânie, prin

Sfântul Apostol Petru, simonia cea rea și blestemată. Simonia pune harul sfânt al preoției în rândul lucrurilor care se pot cumpăra. Când cel sfințit nu primește cinstea preoției prin chemarea lui Dumnezeu (vezi *Evr* 5, 4), ci o cumpără de la un oarecare stăpânitor, el se va face în curând un năimit, care nu are o turmă adevărată și ale cărui oi nu sunt ale lui. De aceea „*vede lupul venind și lasă oile și fuge*”. Așa unul se va face ca „*furul care nu vine decât ca să fure și să jefuiască, să răpească și să piardă*”.

Așadar, Caiafa nu intervine în chestiune ca un sfătuitor înțelept, după cum ar fi cerut treapta lui arhierască. Ci intervine cu viclenie, ascunzând în sine răutatea șarpelui celui vechi. Disprețuind pe sfetnicii ceilalți, care și-au exprimat și ei părerile, Caiafa zice cu îngâmfare: voi nu știți nimic. Deci toată greutatea cercetării și a hotărârii, prin care poporul va fi salvat, cade numai asupra sa. Și vai de voi, ce s-ar întâmpla, dacă înțelepciunea mea n-ar fi intervenit la timpul potrivit! Așa se întâmplă de obicei, că cei ce intră pe uși lăaturalnice și se strecoară până la treptele superioare, hoții și neguțătorii de funcții înalte, își închipuie că ei singuri sunt providențiali, că numai ei vin cu înțelepciune și cu putere. Ei își închipuie că orice părere de-a altora, și mai cu seamă a inferiorilor lor, este o idioțenie și o resping. Ei sunt atât de orbiți de părerea de sine, încât au pretenția să-i primească și alții ca pe niște înțelepți, să-i admire și să-i aplaude în orice nebunie și răutate a lor. Ei cer să fie pus în urmărire cei ce îndrăznesc să aibă altă părere decât a lor.

„*Este în interesul nostru să moară un om pentru popor*”, zice Caiafa. Este un mare adevăr de netăgăduit, că la mântuirea unui popor sau a unei națiuni, se cere jertfa unui singur om. Dar niciodată nu a existat o mai mare răsturnare a acestui adevăr, și o mai mare crimă, decât aceea pe care nelegiuitul Caiafa o propune. Căci el, când trage această concluzie, se gândește de fapt la următoarele idei premergătoare: ca un urzitor de comploturi,

către membrii complotului, este în interesul nostru, al arhierilor și al Fariseilor, care conducem poporul evreiesc, să omorâm pe învățătorul adevărului, cel nevinovat, sfânt și făcător de minuni, sub cuvânt că ocolim, în felul acesta, o primejdie închipuită pentru popor. În felul acesta, noi rămânem o asociație pe mai departe, ca să punem mâna pe putere. Acesta este înțelesul real al cuvintelor lui Caiafa, pe care cuvinte le-au imitat conducătorii popoarelor, cei asemenea lui, în cursul vremurilor.

Este oare în interesul lor să se facă vinovați de sângele Celui nevinovat și să păcătuiască împotriva Fiului lui Dumnezeu, care fusese trimis la ei? Era oare în interesul lor să devină dușmanii lui Dumnezeu și ai Fiului Său, pentru ca să evite o așa zisă primejdie din partea Romanilor? Nu era oare mult mai în interesul lor, să aibă cu ei pe Dumnezeu, căci adeseori citiseră în Lege: *„Dacă Dumnezeu este cu noi, nimeni nu este împotriva noastră?”* Istoria lor însăși nu dovedise adesea acest adevăr? Ba cu adevărat îl dovedise. Dar invidia, ura, iubirea de stăpânire și de plăceri, au inventat cu răutate păcate la cel fără de păcat și i-a făcut la sfârșit să cadă în groapa pe care o săpaseră Altuia. Acest lucru se întâmplă cu popoarele și cu conducătorii lor, și personal și îndeobște.

Ceea ce zice Duhul Sfânt, în restul acestei povestiri evanghelice, este foarte surprinzător, dar plin de învățăminte.

Proorocia lui Caiafa

Iată ce zice Duhul Sfânt: *„Iar aceasta, nu a spus-o de la el, ci fiind arhieru al anului acela, a proorocit că Iisus avea să moară pentru popor; și nu numai pentru popor, ca să adune la un loc pe fiii lui Dumnezeu cei risipiți”* (v. 51-52). Un plan tainic al lui Dumnezeu a fost proorocit în ceasul acela, pentru conducătorul conspirației. Hotărârea ca Iisus să fie omorât pentru popor, Caiafa nu a spus-o

de la sine. Căci intenția lui nu era de a mântui poporul de primejdia imediată, nici să micșoreze influența unei persoane primejdioase siguranței publice. Ci ei voiau să omoare pe Învățătorul cel sfânt al adevărului, pentru ca el și confracții săi în răutate și stăpânire să culeagă roadele materiale ale puterii. Moartea lui Hristos era într-adevăr unicul mijloc al mântuirii oamenilor. Iar din acest punct de vedere, nu era numai în interesul poporului să moară Hristos, ci moartea lui Hristos era cel mai mare și mai de preț dar al lui Dumnezeu către oameni. Însă, Caiafa, când propunea moartea lui Hristos, nu-și închipuia nicidecum, că planul lui cel criminal slujește un scop atât de mare, scopul mântuirii lumii. Caiafa se interesa numai de comiterea crimei, dar Dumnezeu transformă fapta lui cea criminală în metodă de mântuire a lumii. Câtă înțelepciune!

Dar această înțelepciune Dumnezeu a pus-o în lucrare și pentru tine, iubite cititor. Dușmanul tău vrea să-ți facă un rău, vrea să te nenorocească. Scopul lui este nelegiuit și nu are nicio urmă de bunătate. Și totuși, nici dușmanul tău nu este neatârnat, nu poate să facă ce-i place, ci este sub stăpânirea lui Dumnezeu. Dacă tu ești un om al lui Dumnezeu, nu te tulbura. Nu te teme, nu că Dumnezeu te va feri în toată vremea de lucrarea cea rea a vrăjmașului, nici că i-ar zădărnici întotdeauna voința cea rea. Ci Dumnezeu poate să întoarcă răutățile vrăjmașului tău în mijloace de cel mai mare folos pentru tine. Dumnezeu nu a zădărnicit planul lui Caiafa și al Sinedriului. Dumnezeu i-a lăsat să ajungă până la capăt. I-a lăsat să omoare prin cruce pe iubitul Său Fiu. Dar, pe lângă faptul că Hristos a înviat și S-a înălțat în slavă, moartea Sa pe cruce s-a făcut mântuire a lumii. Acest lucru, pe care atotputernicia și atotînțelepciunea lui Dumnezeu l-a preschimbato în mijloc de folos obștesc, nu mai putea să-i fie de niciun folos lui Caiafa, nici celorlalți membrii ai Sinedriului care L-au răstignit pe Domnul. Căci ei au făcut răul cel mai mare, cu scopul de a distruge, nu de a

folosi pe cineva. Acum întrebarea noastră este, dacă și răufăcătorii cu faptele lor cele rele pot fi preschimbați de Dumnezeu în unelte de mântuire pentru oamenii devotați Lui. Răspunsul este: da, desigur, oamenii lui Dumnezeu nu trebuie să se teamă de nimeni.

„Acest lucru nu l-a spus de la sine, ci fiind arhieriu al anului acelaia, a proorocit...”. Adică, pe de o parte cuvântul lui Caiafa, că este în interesul poporului jertfa lui Hristos, era spus pentru facerea unei mari nelegiuiri. Însă tocmai acest cuvânt fusese pus de Dumnezeu în gura arhierelui. Aceasta s-a întâmplat, fiindcă în acea împrejurare foarte importantă, se cuvenea ca cea mai mare prorocie despre mântuirea lumii, prin moartea lui Hristos, să fie exprimată prin sfânta vrednicie a arhieriei. Arhieria era singura demnitate de pe pământ așezată de Dumnezeu Însuși. Cu alte cuvinte, Caiafa, nelegiuit în particular, deoarece atunci era arhieriu, a spus, fără să știe, o profeție care ținea de lucrarea arhierescă. Se poate deduce de aici că preoția lucrează mântuirea, și atunci când o întâlnim la o persoană cu totul nevrednică de preoție. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Vezi ce putere are arhieria? Căci de vreme ce Caiafa se învrednicise de această treaptă, deși era nevrednic, a proorocit, fără să știe ce spunea. Și harul a folosit numai gura, dar nu s-a atins de inima lui cea necurată. Vezi ce putere are Duhul Sfânt? Dintr-o minte ea poate să scoată cuvinte pline de proorocii minunate”*. Așadar, să nu te îndoiești, iubite cititor, că preotul săvârșește Sfintele Taine, îți dă harul, se face organ al mântuirii tale, chiar dacă el este păcătos și străin de harul tainelor. Harul tainelor Bisericii nu depinde niciodată de starea amorală a preotului săvârșitor.

„Căci Iisus avea să moară pentru popor... și pentru ca să unească pe fiii lui Dumnezeu cei risipiți”. Jertfa lui Hristos avea să îmbrățișeze și să unească într-un popor nou, într-o singură Biserică, pe toți fiii lui Dumnezeu. Acești fii nu provin numai din poporul evreu, ci din orice popor, din orice loc, și de aceea erau risipiți peste tot. Toți câți au crezut în Hristos, s-au făcut fii ai lui Dumnezeu, în virtutea jertfei

lui Hristos; fii care fac un singur trup, adică Biserica lui Hristos cea de pe pământ. Ei cred într-un singur Domn, au o credință și un botez (Ef 4, 4-5). Deci punctul central al unității fiilor lui Dumnezeu, spre care tinde și se întorc toate inimile creștine, este inima lui Hristos, inima iubirii celei neajunse care și-a vărsat sfântul sânge pe cruce, ca să ne atragă și să ne îmbrățișeze pe noi, pe toți. Pe noi pe toți, creștinii adevărați, pe toți sfinții cei din veac și care vor fi până la sfârșitul veacului, ca toți să fie una „*ca să fie desăvârșiți în Unul*” (In 17, 23).

Hotărârea Sinedriului

Am văzut care a fost propunerea lui Caiafa arhiereul, sau mai degrabă, șefii conspirației împotriva vieții Domnului. Și conform cu astfel de propunere, prin care se uneau părerile lui Caiafa și ale Fariseilor vrăjmași ai lui, hotărârea a fost luată cu ușurință. Pentru că cei ce nu se unesc niciodată, ca să facă vreun lucru bun, se unesc întotdeauna în cugetele lor rele, numai să poată face răul, să poată face vreo crimă. Și iată hotărârea lor: „*Deci din acea zi au făcut sfat ca să-L omoare pe El*” (v. 55). Sfântul Evanghelist adaugă încă câteva cuvinte despre grija pe care o aveau sinedriștii ca să-L prindă pe Iisus. Ei „*dăduseră și poruncă dacă cineva știe unde este, să-i anunțe, ca să-L prindă pe El*” (v. 56). Și mai înainte încercaseră să-L prindă pe Iisus și să-L omoare, iar atunci încă nu venise vremea hotărâtă de Dumnezeu. Acum însă, când venise vremea jertfei celei mari, precum și a hotărârii definitive că trebuie să-L omoare pe Iisus, sinedriștii organizează o adevărată conspirație, iar toți conjurații, arhierei, Fariseii, Saducheii, au dat poruncă organelor lor, că dacă află unde se găsește Hristos, să le spună, ca să-L prindă pe El. Căci Hristos, după învierea lui Lazăr, plecase în Efraim, nu departe de Ierusalim.

Astfel, necredința a luat definitiv în stăpânire inimile sinedriștilor. Cea mai mare și mai importantă chemare la credință,

pe care le-o făcuse Domnul prin învierea lui Lazăr, nu numai că au lepădat-o, dar chemarea aceasta a trezit și a sporit ura și hotărârea spre crimă. Însă vai de sufletul care se cufundă într-un astfel de iad!

Dar moartea Domnului, pe care necredința criminală a sinedriștilor a reușit să o cauzeze, a chemat la credință și a unit în Biserică pe fiii lui Dumnezeu, cei ce erau împrăștiati. Și noi, cei ce ne găsim în veacul al douăzecilea de la acest eveniment, vedem zeci de mii de astfel de fii, care s-au unit într-o credință, într-o morală unitară și în sfințenie și au fost rânduiți în slăvita Biserică din ceruri. Iar învierea lui Lazăr rămâne de atunci pentru noi, fiii Părintelui, care mai trăim pe pământ, un mijloc foarte puternic de formare și educație creștinească. Credința în înviere și în viață, care în această împrejurare a fost propovăduită prin cuvânt și prin minune, această credință are putere să acționeze asupra caracterului și asupra vieții noastre, și chiar trebuie să acționeze. În măsura în care credem în înviere și în viața duhovnicească, a cărei urmare va fi și învierea viitoare a trupurilor și viața în ceruri, trebuie să trăim de pe acum viața cea duhovnicească, tot așa precum credincioșii și materialistii trăiesc de pe acum viața cea lumească și dedată plăcerilor. Gândurile noastre, dorințele, hotărârile, cuvintele, obiceiurile și viața noastră de toate zilele să privească în sus, spre Hristos, nu în jos, spre cele materiale, pământești și lumești. Trebuie să avem ca program de viață porunca dumnezeiescului Pavel: *„Căutați cele de sus, nu cele de pe pământ, cugetați la cele de sus, unde se află Hristos șezând de-a dreapta lui Dumnezeu”* (Col 3, 1-2). Acolo Pavel și Lazăr și nenumărata mulțime a fraților noștri, care au trăit aici o viață duhovnicească și sfântă, o trăiesc pe aceasta mai din plin, și ne așteaptă, ca să ne vadă și pe noi că ne facem tovarăși ai lor la această viață și la această fericire.

Partea a IV-a

*MINUNILE DOMNULUI
ASUPRA TRUPULUI SĂU*

Capitolul I

SCHIMBAREA LA FAȚĂ

(Mt 17, 1-9; Mc 9, 2-10; Lc 9, 28-36)

Multe și nenumărate minuni a săvârșit Domnul spre vindecarea altora și spre folosul obștesc. Numai două a săvârșit asupra Sa Însuși: schimbarea la față și învierea Lui din morți.

Întreaga viață a Domnului pe pământ a fost o stare de smerenie, în care Dumnezeu cel preaînalt S-a coborât de bunăvoie. A fost o viață de osteneli, de prigoane și necazuri, dintre care cel mai mare și mai netâlcuit a fost moartea Sa pe cruce. Totuși, în timpul vieții Sale pe pământ, Domnul a arătat și câteva raze ale slavei Sale dumnezeiești. A arătat raze dumnezeiești și la nașterea Sa, când slava Domnului a strălucit în jurul păstorilor și mulțime de oaste cerească a cântat un imn pentru acest eveniment măreț. Tot așa s-a întâmplat și la schimbarea la față, când viața pământească a Domnului se apropia de sfârșitul ei.

După ce Domnul a vestit ucenicilor Săi patimile grele și moartea Sa chinuitoare, El i-a asigurat că va învia din morți și Se va înălța la ceruri, de unde „*va veni cu slava Tatălui Său și cu sfinții Săi îngeri*”, ca să judece lumea. Așadar, ca să dea ucenicilor Săi o idee despre acea slavă a Sa, și mai cu seamă ca să întărească credința lor, Domnul S-a schimbat la față înaintea tuturor. Fiindcă ucenicii aveau să-L vadă în curând în cea mai mare umilință a crucii, căzând sub loviturile nemiloase ale urii. Ca o contrapondere a smereniei Lui celei de pe urmă, Domnul a descoperit o rază a slavei Sale celei strălucite; o rază care acoperea cu prisosință umilința cea mare a crucii și înlătura orice sminteală din mintea ucenicilor.

Împrejurările minunii

Sfinții Evangheliști ne spun mai întâi timpul exact în care s-a întâmplat minunea: „*După șase zile*”, zic Matei și Marcu. Dar de când șase zile? După șase zile de la acea zi, în care Domnul spusese ucenicilor Săi că trebuie să se suie la Ierusalim, unde va suferi patimi grele și moarte pe cruce. Nu ni se relatează să fi făcut Domnul vreo altă minune în acele șase zile, sau să fi propovăduit ceva; căci, înainte de orice lucrare mare a Sa, Domnul obișnuia să Se retragă și să stea în tăcere.

În al doilea rând, ca loc al minunii se pomeneste: „un munte înalt, deosebi”. Adică, un loc, pe de o parte tainic și neumblat, pe de altă parte, înalt, fiindcă toată viața Domnului cea publică a fost o viață de smerenie a Celui care a luat chip de rob și n-a venit să I se slujească, ci să slujească El altora. Locul era foarte potrivit cu Domnul, cel ce a apărut în slavă mare și a fost slujit de îngeri, dar a venit să fie rob, robilor Săi. Așadar, era un loc tainic, dar nu era vreo criptă adâncă sau vreo peșteră ori vizuină. În astfel de locuri, se fac mai ales lucrurile întunericului, crime și nelegiuiri. Domnul s-a suit

cu acest prilej pe un munte înalt, într-un loc ridicat deasupra șesului și a lucrurilor cele josnice, precum era El ridicat deasupra oamenilor josnici. Căci și cele înalte se potrivesc lui Dumnezeu celui preaînalt, când vrea El să-și descopere înălțimea cea dumnezeiască. În al treilea rând, ca martor ai minunii: „*Isus a luat cu Sine pe Petru și pe Iacob pe Ioan fratele lui*” (Mt 17, 1). Vestirea patimilor produsese, fără îndoială, în sufletele ucenicilor o adâncă descurajare. Ei vedeau cum li se scufundă nădejile și li se duce viitorul. Tăcerea din timpul celor șase zile sporise încă și mai mult descurajarea lor. De aceea, Domnul a luat cu Sine pe munte numai pe trei dintre ucenicii Săi, pe aceia care, prin credința lor fierbinte și prin devotamentul lor față de Hristos, puteau să aibă influență bună și asupra celorlalți ucenici. Domnul voia, prin schimbarea la față, să șteargă orice urmă de descurajare și să întărească credința șovăielnică a ucenicilor Săi. Așadar, aceștia trei, ca cei mai distinși și mai reprezentativi din cercul celor doisprezece ucenici, vor fi martori ai slăvitei schimbări a Domnului. Tot ei au fost chemați și în alte împrejurări importante, de pildă, la învierea ficei lui Iair și la agonia din grădina Ghețimani.

În al patrulea rând, despre felul săvârșirii acestei minuni, a fost de-ajuns un singur cuvânt ca să exprime acest eveniment neobișnuit, cuvântul *schimbare la față* (metamorfoză): „*Și S-a schimbat la față înaintea lor*”.

Ce fel de schimbare la față s-a petrecut? Substanța omenească din timpul Domnului a rămas aceeași, dar aparența lui exterioară s-a schimbat de tot. Trupul Domnului n-a devenit nematerial, nu s-a prefăcut în duh. Dar trupul, care ascundea dumnezeirea Sa și îl prezenta în ochii oamenilor ca pe unul dintre noi, oameni neputincioși, s-a arătat atunci îmbrăcat în slavă și cu mare cuviință dumnezeiască. Nu s-a arătat încă nicidecum cu întreagă slava Sa dumnezeiască. Fiindcă ochii omenești nu pot privi slava lui Dumnezeu în plinătatea ei. Dar, cu acest prilej, firea dumnezeiască a Domnului a lăsat să strălucească

înaintea ucenicilor o rază a ei, și această rază a fost de-ajuns, ca să dea firii omenești a Mântuitorului o slavă, o strălucire și o măreție specială. Fantezia poezilor din antichitate a plasmuit metamorfoze ale zeilor păgâni. Dar aceste metamorfoze sunt bune și vrednice de răs. Poezii antici înfățișează pe zeii lor prefăcându-se în animale și oameni, pentru scopuri josnice sau nelegiuite. Și se pare că la astfel de metamorfoze s-a gândit Sfântul Apostol Petru, când a scris despre schimbarea la față a Domnului: *„Pentru că noi v-am adus la cunoștință puterea Domnului nostru Iisus Hristos și venirea Lui, nu luându-ne după basme meșteșugite, ci văzând slava Lui cu ochii noștri”* (II Ptr 1, 16).

Deci atunci, pe munte, acela care luase înfățișarea de om, fiind Dumnezeu, se prezintă cu înfățișare dumnezeiască, cu înfățișarea proprie firii lui Dumnezeu, pe cât era posibil ca această înfățișare dumnezeiască să se descopere în fața unor oameni. Și deoarece *„Dumnezeu este lumină”* (I In 1, 5), deoarece Hristos este *„lumina lumii”* (In 8, 23), de aceea în timpul schimbării Sale la față, s-a înfățișat cu o lumină strălucitoare și radioasă, lumina fiind cea dintâi zidire a lui Dumnezeu, lumina cea tainică și aproape imaterială, și, din acest punct de vedere, se aseamănă cu Făcătorul ei. Domnul S-a prezentat în lumină, ca să înțeleagă atunci ucenicii că, pentru Hristos cel lipsit de păcat și sfânt, sfârșitul vieții nu avea să fie întunericul mormântului, ci slăvita schimbare la față, al cărei început s-a arătat pe muntele Taborului. Și să învețe că, pentru toți slujitorii Domnului, care s-au schimbat la față duhovnicește, printr-o petrecere în virtute și sfințenie, sfârșitul va fi același: preschimbarea lor cea viitoare, după chipul Mântuitorului, slava și strălucirea veșnică.

Ca urmare a acestei schimbări tainice a Domnului, *„Fața Lui a strălucit ca soarele”*. Fața aceea, pe care, în timpul răstignirii și al patimilor n-a ascuns-o de la scuipările rușinoase, a strălucit cum strălucește soarele la amiază, când își arată toată puterea și strălucirea Lui. Și precum soarele are lumină proprie, care emite raze când luminează pământul, iar cele de

pe pământ împrumută lumina de la soare, – tot așa și Creatorul soarelui, soarele dreptății, are lumina proprie care este vatra luminii nesfârșite și luminează lumea cea pământească și cerească. „*Iar hainele Lui s-au făcut albe ca lumina*” (v. 2). Ca și fața Domnului, tot așa și timpul Său întreg lumina; iar razele acestei lumini supranaturale și dumnezeiești străbătând prin veșmintele Domnului, au făcut și veșmintele Lui să fie albe ca lumina. Când Moise se coborâse de pe muntele Sinai, cu tablele legii, avea fața strălucitoare. Dar a fost de-ajuns s-o acopere cu o țesătură, făcută de mână omenească, pentru ca strălucirea aceea să nu se mai vadă. Căci acea strălucire era o strălucire împrumutată. Acum însă lumina dumnezeiască cuprinse și hainele Domnului, făcându-le luminoase și radioase. De aceea dreptii cei fericiți, care s-au învrednicit de împărăția cerească a lui Hristos, fiind uniți cu Domnul printr-o legătură mai strânsă decât unirea dintre haină și trup, și făcându-se mădulare ale trupului lui Hristos, vor străluci ca soarele în împărăția Părintelui lor (cf Mt 13, 43).

Dar iată și altă întâmplare minunată. O parte foarte mică, dar foarte însemnată, a armatei alcătuite din milioane de sfinți, care Îl vor întâmpina pe Domnul la a doua Sa venire, Îl întâmpină și acum. Fiindcă Domnul, prin schimbarea Sa la față, a deschis ușa de comunicare dintre cer și pământ. De aceea: „*Iată li s-a arătat lor Moise și Ilie vorbind cu El*” (v. 3). S-a format acum o mostră a întregii Biserici a lui Hristos, care îmbrățișează pe sfinții cei slăviți în ceruri, dar și pe credincioșii de pe pământ, care se luptă să ajungă sfinți. Iar în mijlocul lor se află Hristos. Iată o dovadă în plus că cei morți în Domnul nu pier, nu dorm, ci rămân duhuri cu deplină conștiință, mișcare și acțiune. Ei formează Biserica biruitoare din ceruri. Dovadă bună a acestui adevăr este arătarea lui Moise și a lui Ilie cu acest prilej.

Dar cum au recunoscut ucenicii pe acești doi mari prooroci? I-au recunoscut, poate fiindcă Domnul i-a numit în timp ce vorbea cu ei; dar mai cu seamă i-au recunoscut, fiindcă li s-au arătat într-un mod,

care arăta limpede cine erau ei. Sfinții din ceruri își păstrează atât de tipic caracterul lor, „*numele lor cel nou*” (Apoc 2, 17), încât dacă cineva astăzi se mută la cer, poate să recunoască ușor pe Ioan și pe Pavel, așa precum atunci cei trei ucenici au recunoscut pe Moise și pe Ilie. Acești doi sfinți erau prooroci mari ai Vechiului Testament, vestiți prin râvna și devotamentul lor către Dumnezeu, ca și prin sfârșitul lor privilegiat. Căci Ilie a fost mutat la cer, fără să treacă prin moarte; iar moartea lui Moise a rămas o taină de nimeni știută.

Dar pentru ce s-au arătat acești sfinți, la schimbarea la față? Pentru mai multe motive. Mai întâi, fiindcă mulți ziceau că Domnul este Ilie sau unul din marii prooroci. Însă prin arătarea lor, acești doi, cei mai însemnați prooroci, ne încredințează despre distanța nemăsurată care îi desparte pe prooroci de stăpânul lor Hristos. În al doilea rând, ca reprezentanți ai Vechiului Testament, ei vin să dovedească nu numai că Hristos nu este potrivnic legii lui Moise și învățăturilor proorocilor, ci că este Însuși Dătătorul legii vechi și noi, Mântuitorul lumii, Mesia, cel prevestit de prooroci. Ei au venit să vorbească cu Hristos despre împlinirea mării taine a mântuirii, care avea să urmeze în curând. În al treilea rând, Moise și Ilie au apărut ca să dovedească că Hristos stăpânește peste viață și peste moarte, și sus în cer și jos pe pământ. Să dovedească că Domnul poate chema pe pământ pe sfinții din cer, când vrea să stea de vorbă cu ei. În al patrulea rând, și mai cu seamă, pentru motivul pe care îl arată Evanghelistul Luca, adică: „*vorbeau despre moartea Lui, care avea să fie în Ierusalim*”. Adică, stăteau de vorbă cu Domnul, despre moartea pe cruce, pe care avea să o sufere El în Ierusalim. Așadar, Moise și Ilie au venit la școala Domnului, ca să afle care este cea mai înaltă moarte. Acest lucru îl aflaseră și Apostolii, cu șase zile în urmă. Prin crucea lui Hristos, Ilie este chemat să vadă o slavă mai înaltă decât aceea pe care a avut-o Ilie, când s-a înălțat la cer în carul de foc. Ilie este chemat, ca să afle că Hristos nu voia să se înalțe la cer, mai înainte de moartea pe cruce. Din dragoste pentru noi. Domnul a preferat o moarte chinuitoare și

dureroasă. Prin crucea lui Hristos, Moise este chemat să afle un sfârșit mai sublim decât al său, care a fost printr-o sărutare a Celui veșnic, după cum ziceau rabinii despre el.

Deoarece sfârșitul firesc pentru noi, păcătoșii, este moartea, sfârșitul firesc pentru Hristos era să fie înălțat la cer, fără să sufere moartea. Și ar fi putut foarte bine să se înalțe la cer chiar în clipa aceea, împreună cu cei doi prooroci, care stăteau de vorbă cu El. Dar în cazul acesta, s-ar fi suit la cer fără noi. Ne-ar fi lăsat pe noi în puterea păcatului și a morții. De aceea, Domnul n-a făcut așa. Dimpotrivă, El s-a înălțat la cer după ce, prin moartea Sa, ne-a deschis și nouă calea către cer. El avea să meargă către acel fel de moarte care nu era necesar pentru El, dar pentru noi era de nelipsit, – spre moartea pe cruce. El avea să pătimească în Ierusalimul cel ucigaș de prooroci. Aceasta a fost convorbirea celor trei persoane cerești: a lui Dumnezeu celui în chip de rob, cu robii Săi, cei ce se arătau în slavă. Fără îndoială că această convorbire era și un răspuns plin de învățături, la temele ucenicilor, pentru moartea Domnului. Răspunsul era că, pentru Domnul și pentru cei care Îl urmează, mucenicia este cea mai înaltă biruință.

Desfătarea deosebită simțită de ucenici

Ucenicii, când au văzut dintr-o dată fața și trupul Domnului schimbate și radioase, la început au fost cuprinși de un fel de ațipire și amorțire, pe care lumina extraordinară o produce de obicei asupra nervului optic. Și de aceea, pe de o parte, Sfântul Luca zice că: „*Petru și cei împreună cu el erau îngreunați de somn*”, pe de alta, Marcu zice: „*Erau înspăimântați*”. Dar, după puțin timp, ucenicii au biruit acea senzație de moleșală și somn și au văzut limpede cele pe care Evangheliștii le-au povestit apoi. În continuare, Luca notează: „*Deșteptându-se, au văzut slava Lui și pe cei doi bărbați stând cu El*”. Cuvântul *deșteptându-se* înseamnă că ucenicii au rămas treji până la sfârșitul întâmplării, în opoziție cu ațipeala, în care căzuseră la început.

Deci, ucenicii, când au văzut acea strălucitoare slavă a Domnului, au simțit o nespusă bucurie și veselie. Și cât timp Domnul a stat de vorbă cu Moise și cu Ilie, ucenicii au păstrat tăcere. Când, însă, convorbirea celor trei persoane cerești a încetat și cei doi vizitatori suprapământești se pregăteau să plece, atunci Petru, cel întotdeauna fierbinte și entuziast la simțire, a îndrăznit să vorbească. Îl cuprinsese dorința ca acea scenă aducătoare de bucurie să nu se mai sfârșească. El face Domnului următoarea propunere: *„Doamne, bine este nouă să fim aici; dacă vrei, să facem aici trei corturi: unul Ție, unul lui Moise și unul lui Ilie”* (v. 4). Ce multe ne spun nouă aceste puține cuvinte ale lui Petru!

„Bine este”. Bine este să avem împărtășire cu Domnul în slava Sa și în mijlocul slăviților Săi sfinți. Această împărtășire produce o nespusă bucurie și desfătare în sufletele credincioase, dar este bine să fim aici și pentru noi, cei ce ne aflăm pe pământ să ne despărțim de grijile și de neliniștile vieții și să ne ducem într-un loc deosebit, ca să ne întâlnim cu Domnul și cu sfinții Săi, prin rugăciune și prin meditație. Bine este pe pământ să auzim vorbele lui Hristos, ale lui Moise și ale proorocilor, prin mijlocirea Sfințelor Scripturi și a citirilor sfinte.

„Bine este să fim?”, fie chiar și pe acest vârf de munte, expus vântului și schimbărilor vremii, zicea Petru, și chiar apăsător de greutatea trupului, celui plin de lipsuri. Este de-ajuns că suntem împreună cu Domnul în slava Sa. Căci, în realitate, viața de aici, nu lauda lumii, nici averea materială nu o fac veselă și bună, ci împărtășirea cu Hristos, chiar dacă omul trăiește în împrejurări vrăjmașe. Dar neasemănat mai bună și mai îmbucurătoare va fi petrecerea și împărtășirea cu Domnul în ceruri, unde nu mai sunt trebuințe trupesti, supărări ale vieții, boli și osteneli și morți și lacrimi. O, acolo este *„nespusa dulceață a celor ce văd frumusețea cea negrăită a feței Sale”*. Acolo se vor sătura de vederea slavei Lui, afirmă cântărețul de Psalmi, cel insuflat de Dumnezeu.

„*Bine este ca noi să fim aici*”. Petru nu cere desfătarea numai pentru sine exclusiv. Nu vrea să o simtă singur, ci spune *noi*, noi toți. Căci adevărata gustare o alcătuiește și simțirea și gustarea fericirii împreună cu alții. Nu poate prețui și dori bunurile spirituale și desfătarea duhovnicească acel creștin, care nu s-a lepădat de egoismul și de particularismul său și care cere desfătarea și folosirea bunurilor spirituale numai pentru el singur. Nicidecum. Sufletele evlavioase, care doresc să trăiască împreună cu Hristos, în iubirea lui Hristos, numai atunci simt o mulțumire adâncă și mare, când văd împrejurul lor și pe alții, care se luptă împreună cu ei în „lupta cea bună” a virtuții, când văd și alți robi buni ai Domnului. Sufletele evlavioase sunt mulțumite numai când văd în Biserică o mulțime de frați ai lor, rugându-se și o mulțime la fel de mare împlinindu-și toate datoriile creștinești.

Însă fiindcă starea în aer liber și pe vârful aceluia munte era oarecum primejdioasă, Petru propune, ca un mijloc de siguranță, facerea corturilor, a colibelor. Dar observați că el propune să facă corturi numai pentru Domnul și pentru cele două persoane cerești, Moise și Ilie. Cât pentru sine însuși și pentru cei împreună cu el apostoli, el consideră prea îndestulată bucuria de a fi lângă Domnul și lângă cei doi prooroci și să le slujească tuturor. Ce importanță avea, că Petru și ucenicii vor fi expuși schimbărilor vremii? Oare n-a zis un alt bărbat râvnitor și fierbinte pentru astfel de întâlniri sfinte, că „a ales să fie lepădat în casa lui Dumnezeu”? Adică, să fie în casa lui Dumnezeu, chiar dacă ar fi să fie pus de o parte într-un colț, ca un lepădat.

Însă zelul și entuziasmul trebuie să fie unit cu dreapta judecată, fiindcă altfel entuziasmul preferă bucuria de astăzi în locul folosului de mâine. În această privință este caracteristică fraza: „*Neștiind ce spune*”, pe care o adaugă Sfântul Luca, după propunerea lui Petru. Mai întâi, Moise și Ilie nu aveau nevoie de corturi. Ei nu mai aparțineau de pământ, ci de lumea aceea fericită, unde: „*Nu vor mai flămânzi,*

nici nu vor mai înseta, nici nu va cădea peste ei soarele sau altă arșiță”, zice Duhul Sfânt prin Ioan (Apoc 7, 16). Ce să le trebuiască colibe, ba chiar palatele împărătești de pe pământ, celor fericiți din ceruri, care trăiesc în ceata cea mare, în Ierusalimul ceresc! Acolo „zidăria zidului este de iaspis, iar cetatea de aur curat, ca sticla cea curată ... și acolo neamurile vor umbla în lumina ei” (Apoc 21, 10; 18-24).

Cu șase zile în urmă, Domnul proorocise că trebuie în chip inevitabil să sufere patimile și moartea în Ierusalim. Iar Petru, dorind ca iubitul său învățător să scape cu orice chip de acest sfârșit îngrozitor, consideră prezența celor doi prooroci, ca o ocazie bună, și caută să-L convingă pe Domnul să rămână mereu acolo, pe munte, cu ei, departe de primejdii Ierusalimului. Dar când Petru Îi propusese Domnului să evite moartea, nu știa ce zice. Căci dacă Hristos nu s-ar fi jertfit pe cruce, nici Petru, nici ceilalți ucenici, nici omenirea întreagă nu s-ar fi mântuit. Și când Petru avea să moară, i s-ar fi întrerupt împreună petrecerea cu Domnul pe Tabor, iar el ar fi ajuns în iad. În adevăr, robii lui Hristos cei entuziaști, dar care încă nu s-au născut a doua oară, doresc o cunună fără cruce, o răsplată fără luptă. Așa erau atunci și ucenicii, foarte nedesăvârșiți, înainte de cruce, zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Pe lângă toate acestea, pe care le-a dorit dragostea fierbinte a lui Petru față de Domnul, Petru a pus propunerea lui sub judecata dreaptă a Domnului. Căci zice: *„dacă vrei, să facem trei colibe...”. Acesta este lucrul de căpetenie. Cei entuziaști, care iubesc fierbinte pe Domnul, nu au voință proprie. Dacă, în zelul lor, fac o propunere lipsită de judecată, ei o supun judecății preaînțelepte a Domnului și zic: „Dacă vrei Tu ... Facă-se voia Ta”.*

Mărturia Tatălui

Lui Petru nu i s-a dat un răspuns lămurit la propunerea lui, ci i s-a dat un răspuns cu fapta. Căci un nou eveniment uluitor este

semnalat acum: „Pe când el încă mai vorbea, iată un nor luminos i-a umbrit pe ei; și iată un glas din nor zicând: Acesta este Fiul Meu cel iubit, întru care am binevoit, pe acesta să-L ascultați” (v. 5). Acesta este punctul culminant al întregii minuni a schimbării la față.

Mai întâi s-a arătat norul luminos. Acel nor luminos, cunoscut și din Vechiul Testament, este simbol al prezenței lui Dumnezeu, simbol al Duhului Sfânt. Prin urmare, norul nu era un lucru al firii, ci era un înveliș supra-natural, care îmbracă pe Dumnezeu, când El se arată pe pământ. Acest nor „i-a umbrit”, a aruncat asupra lor o umbră tainică și a făcut să înceteze intensitatea luminii, pe care o emana Domnul cel schimbat la față. Acest lucru este o dovadă, cât de mult se apleacă Dumnezeu la mijloacele prin care noi, oamenii, putem să intrăm în comunicare cu El.

„Ci iată un glas din nor”. Nu era un glas ca cel de pe Sinai. Împreunat cu tunete și fulgere și sunet de trâmbiță răsunătoare, nici ca glasul pe care l-a auzit Ilie, care semăna cu un vânt puternic și cu cutremur de pământ și foc. Era un glas accentuat și lămurit, dar în același timp, liniștit și dulce. Și, precum altă dată Moise și Ilie, acum și ucenicii au fost martori faptului că: „Dumnezeu odinioară, în multe rânduri și în multe feluri, a vorbit către părinții noștri, prin prooroci, iar în zilele acestea din urmă, ne-a vorbit nouă prin Fiul, într-un chip cu totul diferit de cele dinainte” (Evr 1, 1-2). Dar ce zice glasul acesta dumnezeiesc? Zice: „Acesta este Fiul Meu ...”. Tatăl Însuși vestește de-a dreptul marea taină: Fiul Său, cel după fire, născut mai înainte de veci din ființa Tatălui, este acesta, Hristos, Cel care s-a arătat în trup omenesc. Slava cea cu mare cuviință a Tatălui conferă Fiului cinstea și slava cuvenită, după cum zice dumnezeiescul Petru. Tatăl afirmă că Hristos este Fiul Său cel iubit, „Fiul iubirii Sale” (Col 1, 13), Fiul cel Unul-Născut, care este în sânul Tatălui (In 1, 18). Hristos este prin excelență fiu iubit, fiindcă „s-a deșertat pe Sine”, chip de rob luând, ca să împlinească sfatul părintelui, iar acum, cu desăvârșită lepădare de sine, își împlinea lucrarea de mântuire a oamenilor. De

aceea, „*Mă iubește Tatăl, fiindcă Eu Îmi pun sufletul Meu*”, aduc viața Mea jertfă pentru oamenii pe care tatăl vrea să-i mântuiască, afirmă Domnul (In 17).

În acestea Tatăl a binevoit. Asupra lui Hristos s-a odihnit desăvârșit plăcerea și bunăvoința Părintelui Sfânt. Atât pentru că Hristos a luat asupra Sa lucrarea mântuirii oamenilor, cât și pentru că El, ca om, era sfânt și lipsit de păcat. Tocmai pentru că Tatăl își află desăvârșita bună plăcere în Fiul, și-o află și în orice om care este împreunat cu Hristos prin credință și supunere și care s-a făcut mădular al trupului lui Hristos. De aceea așa un om devine, după har, fiu al Tatălui.

Aceasta este acum a doua oară când a fost auzită din cer o astfel de dovadă și mărturie, o astfel de poruncă specială. Prima oară a fost auzită în timpul botezului Domnului, în apa Iordanului. La botez, Domnul își începuse lucrarea Sa publică de mântuire a lumii. Iar Tatăl, prin glasul Său, dă mărturie despre începutul lucrării de mântuire și despre faptul că Fiul, Cel care a luat asupra-Și această lucrare, Îi este bine plăcut. Glasul se repetă acum, când lucrarea aceasta era aproape de sfârșit, și când urma ca Fiul să o pecetluiască prin Sângele Său, prin sfânta jertfire a vieții Sale. Glasul se repetă acum, ca să afle și Petru, să nu se mai teamă de groaza crucii, deoarece Tatăl a hotărât crucea pentru Fiul Său cel iubit. Glasul se repetă, ca să ne convingem și noi că necazurile și pătimirile crucii, pe care avea să le sufere Fiul, nu sunt incompatibile cu dragostea Tatălui, și, prin urmare, nici necazurile și chinurile noastre proprii nu sunt incompatibile. Căci Sfântul Duh declară pe față: „*pe cel pe care îl iubește Domnul îl ceartă și bate tot pe fiul pe care îl primește*” (Evr 12, 6).

„*Pe Acesta să-L ascultați*”. Lui să vă supuneți! Iată porunca Tatălui către apostoli și către toți creștinii. Iată hotarul de netrecut, în virtutea căruia primim mântuirea și adopțiunea ca fii în Hristos; să ne supunem lui Hristos. Tatăl nu primește ca adorator și închinător al Său pe niciun om, care nu se supune Fiului. Îl sprijină, îl rabdă

îndelung, se îngrijește de el, chiar dacă este departe de Hristos, dar nu-l adoptă ca Fiu, fiindcă nu crede și nu se supune lui Hristos.

Dar această mărturie a Tatălui este și un răspuns la propunerea lui Petru, care dorea ca ei să rămână acolo pe Tabor și să dureze veșnic neobișnuita desfătare a priveliștii schimbării la față. Așadar, Petru și toți robii credincioși ai Domnului de atunci încoace sunt chemați să asculte de Hristos mai mult decât să-și satisfacă simțul văzului. Căci orice am putea vedea aici, vom înceta curând să vedem, precum și ucenicii au încetat să vadă slava de pe Tabor. Dar trebuința de a asculta pe Hristos învățându-ne, trebuința de a ne supune Lui, rămâne strict necesară și este rânduită tuturor oamenilor, cât timp trăiesc pe pământ. Noi aici umblăm prin credință, nu prin văz. Iar credința este din auzire (II Cor 5, 7). Așadar, porunca Tatălui: „*Pe acesta să-L ascultați*”, este scopul întregii minuni strălucite a schimbării la față. Ascultați orice vă spune, urmați-L oriunde vă conduce. Această poruncă a străbătut douăzeci de veacuri, și va străbate până la sfârșitul veacurilor, adresându-se cu aceeași autoritate către tot omul, care vine pe pământ. Și nu este datorie mai sublimă, nici mai bună atingere a scopului vieții noastre, decât să ascultăm pe Hristos și să I ne supunem Lui. Cei ce se aflau de față, cei mai mari prooroci ai Vechiului Testament, au ascultat pe Hristos, și de aceea s-au arătat în slavă pe Tabor. Apostolii, care erau de față, au ascultat pe Hristos și de aceea s-au făcut și ei slăviți și sunt temeliile veșnice ale Bisericii noastre. Milioanele de mucenici, de sfinți, bărbați, femei, copii, care formează în cer Biserica celor dintâi născuți, au ascultat pe Hristos. Iubiți cititori, ce stare mai bună și mai fericită ați putea dori voi, decât starea în cer împreună cu sfinții? Ascultați pe Hristos și veți ajunge acolo.

Teama ucenicilor. Hristos îi îmbărbătează

Dar dacă scenele petrecute până acum au produs ucenicilor numai uimire și bucurie, această scenă din urmă, și în special glasul Tatălui,

venind din nor, le-a produs spaimă mare: „*Și auzind ucenicii, au căzut cu fața la pământ și s-au spăimântat foarte tare*” (v. 6). De când omul păcătuse și căzuse din acea stare fericită a raiului, în care comunicarea lui cu Dumnezeu era nemijlocită și fără teamă, într-o atmosferă de respect și evlavie adâncă, dar și de dragoste și de îndrăzneală, – de atunci omul se teme de prezența lui Dumnezeu, întotdeauna consecințele păcatului și ale vinovăției sunt frica de pedeapsă, pe care prezența Judecătorului o mărește și o face mai profund simțită. Așadar, ucenicii au fost cuprinși atunci de această teamă, care din clipa căderii în păcat a oamenilor este moștenirea întregului neam omenesc. Când au auzit glasul lui Dumnezeu, au căzut cu fața la pământ.

Dar Domnul, cu dragostea aceea cu care mama se grăbește să liniștească temerile copilașilor ei, „*venind S-a atins de ei și le-a zis: treziți-vă și nu vă temeți*” (v. 7). Cu toate că Domnul se afla într-o stare de slavă specială, totuși n-a lăsat nicio clipă pe iubiții Săi să fie chinuiți de frică. Noi, oamenii, când suntem ridicați la ranguri mari, cu ușurință uităm și pe cei mai apropiați de noi și le devenim indiferenți. Domnul însă, și atunci, și acum, când este pe scaunul mării Sale dumnezeiești, nu ne dă uitării niciodată, ci întotdeauna intervine pentru noi, face pogorământ către robii Săi cei mai săraci și mai umili și îi ajută; li Se oferă pe Sine în Sfânta Împărtășanie, cu tot conținutul său dumnezeiesc. Domnul nu lasă pe robul Său să fie stăpânit de frică și neliniște, în afară doar de cazul când acesta își pierde credința și devine neîncredător sau puțin credincios.

„*S-a atins de ei*”. I-a atins Domnul cu mâna Sa și le-a comunicat îndrăzneală de pace, pe care o împărtășește mereu de sus, întinzându-și mâna sfântă în semn de binecuvântare. Dar i-a încurajat pe ucenici și cu vorba, ca să lepede frica. Le-a zis: „*Treziți-vă și nu vă temeți*”, căci cele ce văzuseră ucenicii în timpul minunii nu erau nici înspăimântătoare, nici primejdioase. Iar venirea lui Dumnezeu Tatăl era lipsită de acele semne îngrozitoare cu care Tatăl Se arătase părinților lor pe muntele

Sinai. Însă atunci era nevoie de acele scene îngrozitoare, „*ca să fie frica de Dumnezeu în ei și să nu mai păcătuiască*” (Ieș 20, 20). Acum prezența lui Dumnezeu a fost în Fiul Său cel întrupat, care se apropiase și petrecuse împreună cu ucenicii, ca un om asemenea nouă. Prezența lui Dumnezeu a fost în norul cel luminos și în vocea cea preadulce. De aceea noi putem să-L adorăm fără teamă și să mergem cu îndrăzneală înaintea scaunului harului Său.

După îmbărbătarea din partea Domnului, ucenicii s-au ridicat de la pământ, dar „*ridicându-și ochii lor, n-au văzut pe nimeni, decât numai pe Iisus*” (v. 8). Moise și Ilie dispăruseră. Slava cea dumnezeiască a Domnului se ascunsese iarăși sub veșmântul trupului Său omenesc. Nădejtile pe care și le făurise Petru, că vor rămâne acolo și că Domnul Se va coborî cu acea slavă a Sa ca să întemeieze o împărăție pământească, aceste nădejdi s-au dovedit false. Dar dacă celelalte împrejurări extraordinare dispăruseră, era de-ajuns, – mai mult decât de-ajuns, că cei trei ucenici vedeau pe Iisus, că Iisus rămânea cu ei. Tot astfel pentru fiecare creștin, care este lipsit aici pe pământ de toată altă desfătare și bucurie, este mai mult de-ajuns, când are pe Hristos, care niciodată nu se îndepărtează de cei ce nu vor să se îndepărteze de Dânsul. De altfel, aici pe pământ desfătările, chiar cele mai duhovnicești și mai sfinte, ca acelea pe care le-a simțit Pavel când a fost răpit de viu la rai, nu sunt durabile. Adesea desfătările acestea sunt urmate de simțirea greutăților vieții, care sunt fără bucurie și foarte împovăratore. Trupul este greu și tulburător și grijile vieții sunt multe. Dar faptul că avem cu noi pe Hristos, care face pogorământ la neputințele și la nevoile noastre, ne dă pace și îndrăzneală nebiruită în lupta vieții.

În sfârșit, deoarece minunea schimbării la față trebuia să rămână deocamdată tainică și necunoscută de ceilalți, de aceea „*pe când coborau ei din munte, Iisus le-a poruncit lor zicând: să nu spuneți nimănui vedenia, până când Fiul Omului nu va învia din morți*” (v. 9). Domnul interzice

ucenicilor să spună cele văzute pe Tabor, știind că era cu puțință ca poporul, aflând despre schimbarea Domnului, despre arătarea lui Moise și Ilie, să se abată spre fapte, care să împiedice împlinirea lucrării Domnului. Era posibil să-L aleagă împărat lumesc, căci în calitate de astfel de împărat Îl așteptau ei pe Mesia.

Aceasta a fost minunea schimbării la față a Domnului. Minunea în întregimea ei și fiecare amănunt în parte arăta că ținta, pentru care Domnul a făcut-o, a fost să întărească pe ucenici în credință și ascultare. Atât privilegiu slavei dumnezeiești, cât și anunțarea patimilor spre care se îndrepta Domnul acum, precum și întărirea cuvintelor Fiului din partea Tatălui și porunca să ascultăm de Fiul, toate acestea erau motive puternice de întărire a credinței ucenicilor. Iar noi, ucenicii Domnului cei de astăzi, care ferim pe cei de atunci, că L-au văzut la schimbarea Sa la față, dacă am vrea, L-am vedea și noi, ba cu mult mai strălucit. Căci va veni iarăși cu slavă neasemănat mai mare, slavă întocmai cu a Tatălui, cu alai de oaste nenumărată de îngeri și sfinți. Va ședea pe tronul slavei Sale și atunci, dacă ne vom găsi printre acei fericiți, cărora Domnul le va zice; „*Veniți binecuvântații Părintelui Meu, să moșteniți împărăția cea gătită vouă*”, desigur că și noi vom străluci ca soarele, acolo în împărăția Părintelui nostru” (vezi Mt 13, 43; 25, 34).

ÎNVIEREA DOMNULUI

Cea mai mare dintre toate minunile Domnului și o pecetluire a lor este învierea Sa din morți.

Cei patru Evangheliști, în capitolele premergătoare ale Evangheliilor, au arătat cum începătorul mântuirii, propovăduind și făcând minuni, a risipit întunericul minciunii și al rătăcirii, cu adevărul Lui cel luminos. Au arătat cum a nimicit lucrurile diavolului, cum satana, prin organele lui, a reușit să-L prezinte pe Iisus vinovat și să-L spânzure pe cruce. Cum Domnul vieții a fost pus mort în mormânt. Și iată acum, ajung la minunea cea mare a învierii. Domnul, care părea biruit pentru o clipă de lovitura morții, iată s-a trezit ca din somn (vezi *Ps 77, 65*). Domnul care, de bunăvoie și-a predat viața Sa, iată Se arată biruitor al morții; El târăște pe balaurul cel mare legat de carul Său de triumf ca pe un rob, și dezleagă puterea iadului, biruind pe diavolul, pricină a morții.

Învierea lui Hristos! Minunea cea mai înaltă dintre minuni, întâmplare nemaivăzută între toate întâmplările nemaivăzute, pe care le-a văzut lumea. Prin învierea Domnului s-a pus temelie zidirii veșnice a credinței creștine. Prin ea a strălucit răsăritul vieții celei noi și lumina neînserată, care povățuiește pe creștin din viața această trecătoare în cea viitoare și veșnică, s-a ridicat statornică pe orizontul Bisericii. Prin ea am primit asigurarea deplină că jertfa lui Hristos pe cruce pentru noi a fost bine primită de Tatăl ceresc.

Căci Hristos, conform cu afirmația pe care Duhul Sfânt o face prin dumnezeiescul Pavel: *„S-a dat pe Sine pentru păcatele noastre și a înviat pentru îndreptarea noastră”* (Rm 4, 25). A fost dat la moarte și S-a oferit pe Sine și Și-a oferit viața ca jertfă de răscumpărare, pentru ca noi să fim eliberați de păcatele noastre. A murit Domnul și a înviat, pentru ca noi să avem dovada cea mai limpede a adevărului, că și noi, cei ce credem în El, suntem cu adevărat îndreptați. A înviat Domnul, pentru ca noi *„să avem mijlocitor către Tatăl și jertfă de ispășire pentru păcatele noastre”* (In 2, 1-2). A înviat, ca să ne dea o dovadă și mai sigură a propriei noastre învieri din morți. Căci înviind Hristos din morți *„S-a făcut începătură celor adormiți”* (1 Cor 15, 20). Și de atunci, după expresia cea frumoasă a părintelui apostolic Ignatie Teoforul, s-a înălțat *„un semn în toți vecii despre învierea sfinților și a credincioșilor Lui într-un singur trup al Bisericii Lui”*. Învierea lui Hristos s-a înălțat ca un steag al Bisericii, sub cutele căruia credincioșii mășcăluiesc spre cer. Acolo se vor întâlni cu Hristos cel înviat și împreună veșnic cu Tatăl.

Dar fiindcă un astfel de eveniment mare și de interes universal merită o atenție deosebită, cei patru Evangheliști, în sfintele lor Evanghelii, și dumnezeiescul Pavel, în scrisorile sale, prezintă despre înviere atâtea dovezi, câte nu prezintă pentru niciun alt eveniment din viața Domnului. Ei nu descriu nici felul minunii, nici ora precisă a

învierii, căci aceasta este o taină, pe care singur Dumnezeu o cunoaște, precum este taină și zămislirea Cuvântului lui Dumnezeu din sânul Născătoarei de Dumnezeu. Acestea sunt taine și minuni pe care numai Dumnezeu le știe. Însă Evangheliștii și Sfântul Apostol Pavel prezintă dovezi multe, convingătoare și irefutabile, că Domnul în chip real a înviat din morți.

Atunci când Cărturarii și Fariseii ceruseră de la Domnul o minune specială, un semn, pentru ca să creadă că El este Mesia, Domnul le-a oferit învierea Sa din morți, ca ultima și cea mai convingătoare minune. Apostolii aduc acestei minuni dovezi pentru ca și răstignitorii să înțeleagă că sunt ucigașii lui Mesia, iar cei buni din fire să fie atrași spre credință. Pe această minune a învierii Domnului se sprijină Biserica lui Hristos, propria noastră mântuire, viitorul omenirii. Și, de aceea, Domnul a binevoit să o întărească cu dovezi multe și pozitive. Așa că tot omul cu mintea sănătoasă și cu conștiința neperversă nu se poate îndoi de înviere.

Iar noi, creștinii, să scoatem din acest eveniment, unic în istoria mondială, puterea de a umbla în înnoirea vieții, ca să ajungem și noi la învierea din morți. Vom tâlcui, în cele ce urmează, aceste dovezi, pe care Duhul Sfânt le-a scris în Evangheliile.

1

ÎNVIEREA DOMNULUI DUPĂ EVANGHELIA LUI LUCA

(Capitolul 24)

Venirea mironosițelor și a lui Petru la mormânt

Sfântul Evanghelist Luca își începe expunerea despre învierea Domnului cu vizitarea, vrednică de pomenire, a mormântului de către femeile mironosițe, în dimineața sâmbetei din-tâi.

Dragostea eroică a mironosițelor

„Iar în una a sâmbetelor, foarte de dimineață, au venit la mormânt, aducând miresmele pe care le pregătiseră” (v. 1). Aici Evanghelistul nu notează cine a venit la mormânt, căci în capitolul imediat următor, el relatează că au venit: *„Femeile care veniseră cu*

El din Galileia”, care au văzut înmormântarea și locul mormântului Domnului. Întorcându-se ele acasă, au pregătit miresme și miruri. De asemenea, nu este notat nici numărul, nici numele tuturor femeilor, ci numai numele celor care erau mai cunoscute și mai importante. Este pomenit numele Mariei Magdalena, al Ioanei, soția lui Huza de la curtea lui Irod, al Mariei lui Iacov și al Salomeei, mama lui Iacov și a lui Ioan. Iar pe celelalte Evanghelistul le pomenește fără nume, prin cuvintele: „*și câteva împreună cu ele*”. Fiindcă toate aceste femei alcătuiau o ceată sfântă și nedespărțită devotată Domnului, căruia ele Îi slujeau din averile lor.

Iată că atunci, foarte de dimineață, se grăbesc spre mormântul Domnului, aducând miresmele pe care le pregătiseră. Ele vor să-și arate astfel recunoștința și dragostea către marele lor Binefăcător. Căci Hristos le trăsese din bezna neștiinței și a superstițiilor iudaice, spre lumina conștiinței de Dumnezeu. Cu învățătura Sa, Hristos le deschisese mințile, ca să cunoască adevărul, le povățuise pe cărarea mântuirii, le făcuse nevinovate și sfinte. Iar Maria Magdalena avea și o pricină specială a ei, de recunoștință către Domnul, fiindcă El o slobozise de dracii care o stăpâniseră.

Așadar, fiindcă aceste femei primiseră de la Domnul asemenea binefaceri, Îl iubeau cu toată inima și I se devotaseră din tot sufletul, Îi arătaseră dragostea lor, când Îl urmaseră în predica Sa, în timpul călătoriei Sale prin Galileia și „*Îi slujeau lui din averea lor*” (Lc 8, 1-3), fiindcă unele din ele erau bogate. Și-au arătat dragostea, și când L-au însoțit din Galileia în ultima Sa călătorie la Ierusalim. Și-au arătat dragostea și în timpul răstignirii Domnului, pe care au privit-o cu adâncă durere și chin, văzând că soarele sufletelor lor apune, fără nicio slavă. Și-au arătat dragostea și la înmormântarea Domnului, când ele singure au însoțit pe Iosif și pe Nicodim, în fapta lor cea îndrăznească și eroică. Această dragoste a lor fierbinte au arătat-o mai ales atunci, în acea dimineață de sâmbătă, când s-au grăbit să ducă mirul cel de

mult preț, pregătit cu grijă pentru trupul cel mort al învățătorului lor, ca o dovadă materială a recunoștinței și a iubirii lor. În timpul cât Domnul predicase cuvântul, sfințele femei cheltuiseră din averea lor. Acum, aducând mirul, se supun la noi cheltuieli. Ele șiau că orice cheltuială și jertfa în bani, în osteneală, ba chiar jertfa vieții pentru Hristos, sunt o foarte mică dăruire față de nemărginita jertfă a Domnului pentru noi. Jertfa Domnului este cea mai sfântă dintre toate jertfele. Iar noi, orice cheltuială am face, nu putem ajunge vreodată la mărimea jertfei Domnului. Mironosițele își arată dragostea și curajul lor eroic când vin la mormântul pecetluit cu pecetea cea mai grozavă a răstignitorilor Domnului. Vin la mormântul păzit de soldații romani sălbatici și grosolani, care erau puși acolo cu un scop. Ei trebuiau să scalde piatra mormântului cu sângele oricărui ucenic îndrăzneț al răstignitului, care ar fi reușit să atingă piatra și peceteile. Femeile mironosițe pășesc deci spre moarte? Da, iubite cititor. Ce importanță are viața vremelnică, atunci când este vorba să o oferi Aceluia care dă viață veșnică și adevărată? *„Cine ne va despărți pe noi de dragostea lui Hristos? Necazul sau strâmtorarea era prigoana sau foamea sau golătatea sau primejdia sau sabia... Nici moartea, nici viața, nici îngerii, nici stăpânii, nici cele de acum, nici cele viitoare..., nu vor putea să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu cea întru Hristos Iisus, Domnul nostru”* (Rm 8, 35, 38-39). Așa se exprimă un alt apostol devotat lui Hristos, dumnezeiescul Pavel. El a dovedit acest lucru, când și-a oferit bucuros viața sa ca să nu fie despărțit de dragostea lui Hristos. Și nu numai el, ci milioane de bărbați, femei și copii, nu s-au despărțit de dragostea lui Hristos, nici chiar atunci când sabia, rugul, crucile, tigăile înfierbântate și felurite alte chinuri îngrozitoare ale tiranilor anticriști le-au despărțit sufletele de trupuri, cu nespusă durere.

Numai atunci, când o astfel de dragoste încălzește inimile femeilor creștine, ele devin curajoase și eroice în neputința lor

firească. Ele fac lucruri mari și reformează societățile, fără să guverneze ele înșile popoarele. Numai o astfel de dragoste de Hristos le păstrează nevinovate și feciorelnice, pe cele ce sunt fecioare. Dragostea aceasta revarsă în atmosfera socială miresmele purtării lor fără greș, și, dacă sunt soții, își duc viața conjugală cinstită și neîntinată. În căsnicia lor, ele se întorc cu silă de la simțirile mercantile și de la stricăciunea trupească. Numai o astfel de dragoste către Hristos poate să facă așa, ca dragostea dintre soți să fie reciprocă și pe viață, și să aducă pace și fericire în familie. Numai o astfel de dragoste către Hristos va face din soție o mamă iubitoare și neadormită, îngrijitoare și educatoare a copiilor ei. O astfel de mamă va forma caractere nobile de care societățile au mare nevoie, ca să devină cu adevărat progresiste, mai cu seamă în vremea noastră, cea tulburată și lipsită de rânduială. Numai o astfel de dragoste face din fecioară sprijinul părinților ei bătrâni și îndeobște din femeie o persoană, care să ia parte la faptele de binefacere din afara căminului ei, la milostenie și filantropie; căci este mare nevoie de astfel de fapte, pentru ca societatea cea uscată să fie rourată prin ele.

Apariția îngerului și vestirea Învierii

„Când femeile mironosițe au ajuns la mormânt, au aflat piatra răsturnată de pe mormânt”. Acest lucru a făcut asupra lor o impresie de bucurie, fiindcă îndepărta o piedică serioasă de lucrul pe care doreau să-l facă ele. Dar după această bucurie momentană, ce durere nouă pentru inimile lor chinuite! „Intrând în mormânt, n-au găsit trupul Domnului Iisus” (v. 2-3). Trupul acela sfânt, pe care mironosițele îl văzuseră spânzurat pe cruce, rănit și mort; trupul acela pe care îl văzuseră apoi pus în mormânt și ascuns de ochii lor, trupul acela care nu se depărtase nicio clipă din mintea și gândirile

lor, din ziua răstignirii, și pe care ele nădărdiau să-L sărute acum în mormânt, să-l scalde în lacrimile lor și în mirul lor, nu numai în mirul lui Iosif și Nicodim. – Iată pierise din mormânt! Pe cât le-a fost de vie mirarea și bucuria, când au găsit mormântul deschis, pe atât acum simțeau amărăciune și durere.

Iată, însă, o întâmplare nouă, și mai uluitoare: *„Și s-a întâmplat că, pe când umblau ele în jurul mormântului, iată doi bărbați au stat împreună cu ele, în haine strălucitoare ca fulgerul”* (v. 4). Femeile rămăseseră nelămurite; și dintr-odată, două ființe cerești, cu înfățișare și haine bărbătești, s-au coborât și s-au prezentat înaintea mironosițelor. Erau îngeri, care, în calitate de slujitori ai marelui împărat, veniseră să facă de strajă împrejurul mormântului Domnului lor, care înviase. Tot așa se coborâseră ei și la nașterea Sa, la Betleem. Acum îngerii veniseră să lămurească pe ucenițele cele devotate ale Stăpânului lor, împărtășindu-le vestea cea bună a învierii.

Sfântul Evanghelist notează că cei doi îngeri s-au arătat în veșminte albe și strălucitoare, ca să arate pe de o parte, curățenia și sfințenia lor, pe de altă parte, strălucirea și slava cu care Dumnezeu îmbracă în cer pe slujitorii Săi. După cum arată și numele lor, îngerii sunt trimiși de Dumnezeu, ca să vestească oamenilor sfaturile Sale. Ei sunt *„duburi slujitoare, trimise ca să slujească pe cei ce vor moșteni mântuirea”* (Evr 1, 14). Îngerii sunt păzitorii nevăzuți, povățuitorii credincioși și ajutorii creștinilor evlavioși, în toată vremea vieții lor. La moartea dreptilor, îngerii mută sufletele lor în sânurile lui Avraam (Lc 16, 22). La a doua venire a lui Hristos și la învierea morților, îngerii vor fi trimiși *„cu trâmbițe și cu strigare mare și vor aduna pe aleșii lui Dumnezeu din cele patru vânturi, din țărnia cerului până la străfundurile lui”* (Mt 24, 31). Dar gândește-te, cititorule, ce cinste și câtă slavă ne-a dat nouă Dumnezeu, deoarece El trimite asemenea fapte excepționale, ca să slujească nevoilor noastre

duhovnicești. El ne trimite pe îngerii Săi cei curați și sfinți. Mai gândește-te cât este de mare dragostea și smerenia îngerilor, deoarece ei primesc să slujească, – pe cine? Pe noi, oamenii cei păcătoși! Pe câtă vreme noi considerăm că este, chipurile, o micșorare a demnității noastre, când catadisim să ajutăm pe un semen al nostru sărac sau când întrebuițăm puțină vreme, ca să îngrijim pe vreun bolnav, om ca noi. O, ce lucruri mari și minunate se petrec în jurul nostru, și noi nu le cercetăm și nu le prețuim, pe câtă vreme alte chestiuni de nimic și nevrednice ocupă atenția și interesul nostru.

Dar pentru ce să mai lungim vorba despre faptul că îngerii ne slujesc nouă, pe câtă vreme pentru noi s-a coborât pe pământ, ca om, și s-a făcut robul robilor Săi, Însuși Dumnezeu cuvântul, Iisus Hristos! El, ca pecetluire a slujirii Sale celei neprețuite pentru noi, Și-a oferit ca jertfă însăși viața. Și toate acestea s-au făcut, ca să ne mântuiască și să ne înalțe din starea păcătoasă și nenorocită de pe pământ, la slava și viața cea din ceruri, făcându-ne sfinți, ca pe îngerii Săi cei albi, și împreună petrecători în bucurie cu Dumnezeu cel Sfânt. Însă acum ne întoarcem la cuvântul Evangheliei.

Arătarea neașteptată a celor doi îngeri strălucitori a produs mironosițelor, cum era și firesc, sentimente de teamă și de reținere sfioasă. De aceea Evanghelistul notează: „*Ele s-au înspăimântat și și-au plecat fețele spre pământ*”. Femeile mironosițe și-au plecat capul spre pământ dintr-o simțire de mare respect, împreună cu teamă. Ele și-au manifestat astfel darul acela special, cu care Dumnezeu a înzestrat pe femeie, ca să-și poată păzi și străjui curăția ei morală, adică darul sfiei, al rușinii serioase și cuviincioase. Când acest sentiment se păstrează intact, așa cum este de la fire, el formează o dovadă serioasă că sufletul își menține nevinovăția morală. Dar când lipsește sfiala și se formează lipsa de rușine și curiozitatea nestăpânită, atunci este limpede că sufletul este greu atins în viața lui morală.

Însă, cu toată virtutea lor și cu toată dragostea către Hristos femeile mironosițe nu ajunseseră încă la o cunoaștere mai exactă despre Domnul. Desigur, auziseră, în timpul ultimei călătorii a Domnului din Galileia la Ierusalim, că El va avea să sufere patimi dureroase și moarte, dar că a treia zi va învia. Așadar, cum de uită ele acum cu totul afirmația aceasta a Domnului, și cum, din ziua de vinerea patimilor, ele nu mai au în minte altceva decât pe Hristos cel răstignit, pe Hristos cel mort și îngropat? Este ciudată această stare a lor. Tocmai de aceea cei doi îngeri le întreabă, cu oarecare mustrare în glasul lor: *„Ce căutați pe cel viu cu cei morți?”* (v. 5). Oare se cuvenea să veniți la mormânt, ca să aduceți Domnului celui viu, mirurile cuvenite morților? În loc să alergați astăzi, în a treia zi, ca să-L aflați înviat și viu, voi, alipindu-vă sufletele numai de mormântul acesta, ați venit aici, ca și cum ați fi venit la un mormânt, în care a fost pus un muritor de rând, al cărui trup rămâne pe vecie în mormânt. Atât de omeneste gândiți voi despre Acela, în Care ați crezut că este Dumnezeu și Mântuitor? Voi v-ați alipit toată dragostea de Iisus cel mort, în loc să o întoarceți acum, mai fierbinte și mai puternică, la Domnul cel înviat!

Așadar, aflați că: *„Nu este aici, ci a înviat”*. Nu este aici, a părăsit mormântul, ca să nu se mai întoarcă niciodată în el. S-a sculat, a înviat, în virtutea acelei puteri dumnezeiești, prin care v-a înviat și pe voi duhovnicește și v-a vindecat trupește. El a înviat fiind mort. Și, ca să vă încredințați, *„aduceți-vă aminte ce vă spunea când era încă în Galileia, zicând că Fiul Omului trebuie să fie dat în mâinile oamenilor păcătoși și să fie răstignit și a treia zi învieze”* (v. 6-7). Dacă vă aduceți aminte aceste preziceri, atât de limpezi despre patimile și moartea Domnului, nu veți mai fi nedumerite, că vedeți acum mormântul gol. Ci, deoarece ați văzut împlinită prima parte a acestei proorocii, – adică patimile și moartea pe cruce, – v-ați fi așteptat astăzi, desigur, să vedeți și învierea. Noi nu vă dăm o veste

nouă și nemaiauzită, ci vă aducem aminte de cele ce ați auzit din însăși gura Domnului.

Și mironosițele, după musturarea aceasta a îngerilor, au ajuns să-și amintească și ele despre acestea. „*Și și-au adus aminte de cuvintele Lui*” (v. 8). Aducându-și aminte, mironosițele s-au mâhnit că au venit cu miresme, care se cuvin unui mort, la Domnul vieții. Dar s-au bucurat nespun pentru marele eveniment. Ele au pățit în această împrejurare, ceea ce pășim adesea și noi. Noi uităm cuvintele Domnului, cuvinte care pot să ne aducă o bucurie nespunsă și netulburată. Rămânem expuși impresiilor dureroase ale fenomenelor zilnice, până când vreo amintire ocazională ne aduce înapoi, la cuvintele cele îmbucurătoare ale Domnului.

Vestea Învierii împărtășită apostolilor și tălmăcită de Petru

Iată că acum mironosițele se prefac în niște binevestitoare ale celei mai sublime vești bune: „*întorcându-se ele de la mormânt, au vestit toate acestea celor unsprezece și tuturor celorlalți*” (v. 9). Dar și ucenicii, uitând și ei prezicerile repetate ale Domnului despre învierea Sa, se arată neîncrezători și nu primesc vestea aceasta unică în importanța ei, ca adevărată și dovedită. Ci „*cuvintele lor au părut ca niște minciuni și ei nu le-au crezut pe ele*” (v. 10). Că vestirile femeilor despre mormântul gol, despre arătarea îngerilor și despre învierea Domnului au părut cu tot paradoxale, ne arată faptul că apostolii nu s-au silit să le taxeze de minciuni, de niște lucruri contrare adevărului și plăsmuiri ale fanteziei femeilor! Este într-adevăr surprinzătoare o asemenea uitare, o asemenea lipsă de pregătire a ucenicilor în a crede faptul învierii, pe care ei s-ar fi convenit să-l primească din prima clipă, cu încredințarea deplină. Fiindcă Domnul înainte de patima Sa, în multe rânduri,

și mai ales la cina cea de taină, vorbise ucenicilor despre învierea Sa (*In* 16, 16-22). Era firesc ca ei să se aștepte la înviere, mai cu seamă că de mai multe ori mărturisiseră că Hristos este Fiul lui Dumnezeu, văzuseră atâtea semne mari ale Sale, încât nu s-ar mai fi putut îndoi de această ultimă minune. Dar slavă lui Dumnezeu, Cel ce a rânduit în așa fel faptele acestea, încât cei dintâi martori și vestitori ai învierii să nu fie oameni lesne crezători și cu fantezie bogată, ușor de răătăcit, ci oameni de un caracter neîncredător și prevăzător, care nu-și părăseau neîncrederea decât în fața probelor irefutabile. Acestea toate s-au făcut pentru ca mărturiile și afirmațiile lor să fie cu adevărat neîndoioase. Căci erau oameni cu un caracter pozitiv, care își uniseră sfințenia vieții cu jertfa, prin care au pecetluit propovăduirea lor despre înviere. Au primit muștrări, pentru necredința lor, atât de greu de schimbat, și au scris în Evangheliile lor ei înșiși, cu toată sinceritatea, despre toate manifestările necredinței lor, pentru ca gurile împotrivoritorilor să fie astupate și noi să aflăm adevărul și să ne întărim definitiv în credința noastră.

Cu toate acestea Petru, întotdeauna mai activ decât ceilalți, primind și o înștiințare personală de la Maria Magdalena, „*sculându-se a mers la mormânt și plecându-se a văzut giulgiurile zăcând singure; și s-a dus minunându-se întru sine de întâmplarea aceasta*” (v. 11). Informațiile femeilor l-au pus pe Petru în mișcare, ca să alerge fără zăbavă la mormânt să se încredințeze cu propriii săi ochi, dacă informațiile au vreun temei. Iar după ce a ajuns la mormânt, a cercetat cu atenție interiorul mormântului și a văzut că feșile de giulgiu, cu care Iosif și Nicodim înfășuraseră trupul Domnului, rămăseseră în cea mai deplină ordine, în poziția lor, singure, fără trupul Domnului. Ca o scoarță, fără materia pe care o apără, atunci când materia aceasta este scoasă din mijlocul scoarței, dar ea își păstrează pe mai departe forma. Acest lucru, poziția aceasta

a giulgiului, îi face lui Petru o impresie deosebită. El se gândește la legătura dintre ceea ce vede acum și ceea ce auzise de la femei, și ajunge într-o stare de nedumerire și nesiguranță. Neputând să explice acest fenomen, mai marele apostolilor a plecat de la mormânt, minunându-se întru sine.

Petru, cel care odinioară propovăduise cu atâta statornicie credința sa în dumnezeirea lui Hristos și pentru această mărturisire fusese fericit de Domnul, acum cu greu tălmăcește întâmplarea deșertării mormântului și pleacă mirându-se și nedumerindu-se. Și totuși, i-ar fi fost foarte ușor să înțeleagă întâmplarea, dacă și-ar fi adus aminte de cuvintele Domnului despre învierea Sa și dacă, amintindu-și-le, ar fi crezut în ele. Căci credința adâncă formează în suflet impresii de neșters. Dar am mai spus din ce pricină Dumnezeu economisise astfel lucrurile, ca ucenicii să fie atât de zăbavnici la credință. Acum avem prilejul să remarcăm că adeseori, în propria noastră viață, multe lucruri par întunecoase, netălcuite și ne produc nedumerire, dar dacă am avea în minte cuvintele Domnului, învățătura Evangheliei și, mai ales, dacă am crede în ele, aceleași lucruri ni s-ar face limpezi și ușor de lămurit. Pe mulți îi auzim zicând despre evenimentele vieții lor, – mai ales despre boli, morți și necazuri, – că nu le pot lămuri, nu sunt dumiriți asupra cauzei lor. Și, totuși, dacă și-ar aminti de cuvintele Domnului și ar crede în ele, atunci toate acelea li s-ar părea limpezi, cu tâlc și folositoare. Căci Domnul, în iubirea Lui părintească, întrebuințează foarte diferite mijloace de pedagogie, ca să ne aducă la o credință mai fierbinte.

Dar, cititorule, credința în adevărul Evangheliei este dumnezeiasca lumină, care luminează sufletul creștinului, ca să vadă limpede tot ce este interesant pentru viața viitoare și de nelipsit pentru cunoașterea vieții prezente. Lumea aceasta, care ne înconjoară, este plină de taine. În lumina cuvintelor Domnului,

creștinul va ști tot ceea ce este de neapărată trebuință pentru adevărata lui fericire, în vederea căreia L-a creat Dumnezeu pe om. Așadar, sunt fericiți cei ce, ca și David, au pus „*legea lui Dumnezeu făclie picioarelor și lumină cărărilor lor*”. Fericiți cei care au crezut și au înțeles tot ceea ce privește fericirea lor. Pentru adevăratul credincios toate lucrurile cele mai importante sunt luminoase, lămurite și liniștitoare.

Arătarea Domnului pe drumul spre Emaus

Sfântul Evanghelist Luca, lăsând la o parte arătarea Domnului în fața Mariei Magdalena și a celorlalte mironosițe, de vreme ce despre acestea scriseseră ceilalți Evangheliști, Matei și Marcu, se grăbește să expună mai amănunțit o altă arătare a Domnului foarte importantă. Domnul S-a arătat la doi ucenici ai Săi, care nu erau din cercul celor doisprezece, ci dintr-un cerc mai larg de ucenici, dintre care este pomenit cu numele numai Cleopa. Arătarea s-a întâmplat în aceeași zi de neuitat, cea mai importantă zi dintre toate zilele de la facerea lumii încoace, adică ziua învierii. S-a întâmplat, în ziua în care lumea cea căzută a fost reînnoită și mai cu seamă s-a ridicat din mormântul Domnului o lume nouă, neasemănat mai duhovnicească și mai desăvârșită. Iar prototip, început și strălucire a acestei lumi noi este noul Adam, Iisus Hristos cel înviat din morți.

Cei doi ucenici și necunoscutul care a călătorit cu ei

„*Și iată doi dintre ei călătoreau în aceeași zi spre un sat, depărtat de Ierusalim ca la șaizeci de stadii, al cărui nume este Emaus*” (v. 13). Acești doi ucenici se duceau la Emaus, un sat la o distanță de două ore de Ierusalim. Și nu putem deduce exact cu ce țință mergeau

ei acolo. Dar, după cum o dovedesc acele cuvinte melancolice, pe care le vom vedea în curând, se pare că se întorceau în Galileia, ca să-și continue iarăși afacerile lor personale. Ei părăseau acum nădejtile, pe care și le puseseră în Mesia, și păstrau numai impresia dureroasă despre sfârșitul grabnic pe care îl avusese acea perioadă frumoasă din viața lor, în care trăiseră și lucraseră împreună cu Domnul. Întrucât ei socoteau niște minciuni informațiile despre înviere, pe care le-au împărtășit mironosițele, nu este de mirare că s-au gândit, că cea mai bună soluție ar fi ca de acum să se reîntoarcă în patria lor și să-și reia munca lor obișnuită. Dar despre ce altceva mai interesant puteau ei să se întrețină, în timpul acelei întoarceri jalnice, decât despre Hristos și despre sfârșitul Său?

Când cineva și-a făcut un plan, care îi făgăduia un viitor strălucit și glorios și a început să-l pună în aplicare, când toate păreau că înaintează spre succesul final, și când dintr-odată toate se prăbușesc cu scrâșnet, atunci, de ce problemă poate el să se intereseze și să se întrebe, în primele zile ale insuccesului său, decât numai despre acestea? Și de aceea: „*Ei vorbeau între ei despre toate întâmplările acestea*” (v. 14). După ce s-au îndepărtat de Ierusalim, căci acolo frica de Iudei le ținuse gura închisă, după ce coșmarul îngrozitor al răstignitorilor se depărtase, iată, curând ucenicii își întorc convorbirea spre persoana dorurilor lor și schimbă între ei impresii dureroase. Dar dacă orice altă cercetare asupra oricărei probleme are o oarecare importanță, sau este cu totul lipsită de importanță, numai cercetarea despre Hristos, despre învățatura, moartea și învierea Sa, are totdeauna rezultate îmbucurătoare. Când cercetarea este făcută de ucenicii lui Hristos, indiferent de timpul în care trăiesc ei, atunci rezultatul va fi totdeauna îmbucurător. Căci vorbirea despre Hristos ne face să progresăm în cunoaștere, ne înmiresmează gândurile și vorbele, ne întărește credința și ne încălzește dragostea către Domnul.

Și iată răsplata neîntârziată și neașteptată a celor doi ucenici cercetători: „*Și s-a întâmplat că, pe când vorbeau ei și se întrebau, iată Însuși Iisus, apropiindu-Se, călătorea împreună cu ei*” (v. 15). Ca un străin și necunoscut, dând impresia că urmează aceeași cale, Iisus s-a apropiat și s-a adăugat la societatea lor, ca al treilea, întotdeauna „*mai buni doi decât unul singur*”, dar când la cei doi se adaugă, ca o legătură a unității și ca începător al binecuvântării, Hristos, atunci cei legați prin El dobândesc o putere de necombătut. Este sigur că „*funia împletită în trei este greu de rupt*”, zice Eclesiastul cel insuflat de Duhul Sfânt (4, 9-12). Dar când în această funie una din vițele împletite este Hristos, atunci funia nu se mai poate rupe nicidecum.

Dar cei doi ucenici n-au înțeles că al treilea care li se adăugase (care este întotdeauna cel dintâi în adunările credincioșilor Săi) era Hristos. Căci „ochii lor erau ținuti ca să nu-L recunoască” (v. 16). O îndoită minune se întâmplă în această împrejurare. Pe de o parte, Domnul s-a arătat într-o altă formă, după cum completează Evanghelistul Marcu. Pe de altă parte, ochii ucenicilor au fost împiedicați a-L recunoaște. Acest lucru s-a făcut, pentru ca ei să aibă deplina libertate de a-și exprima ideile, de altfel, nu prezența trupească a Domnului, ci cuvântul Său, puterea și harul, care sunt unite cu cuvântul, învață și acționează și încălzește inimile robilor Săi, precum vom vedea în continuare. Prin urmare, cei ce iau seama bine la cuvântul Domnului, vor fi mereu luminați, încălziți și binecuvântați de prezența Domnului cea în duh.

Așadar, Domnul adresează cuvântul celor doi ucenici, cu care călătorea pe aceeași cale, ca un necunoscut oarecare: „*Ce sunt cuvintele acestea, pe care le schimbați între voi mergând și de ce sunteți triști?*” (v. 17). Ca un pedagog excelent, Domnul mai întâi întreabă și apoi învață, îi întreabă pe ucenici, de ce sunt triști. Dar cum să nu fie? Pierduseră pe Acela în care își puseseră toate dorurile și

nădejtile lor. Se găseau dintr-odată ca niște corăbii fără cârmaci, ca niște oi fără păstor. Cum să nu fie triști și melancolici? Din nefericire creștinii, care pierd pe Hristos, dintr-un motiv sau altul, ajung în melancolie și necaz, iar dacă nu-L află iară pe Hristos, atunci ajung la pierzare. Cei doi ucenici doreau să-L găsească iarăși, dar fiindcă nu crezuseră înștiințarea despre înviere, era firesc că se îndepărtau de Ierusalim, necăjiți, triști și deznădăjduiți. Ei nu-și dădeau seama că se depărtează astfel de locul slăvitei învieri. Descurajarea și supărările sunt urmările firești, la care ajung creștinii, când necredința lor îi împiedică să primească adevărul plin de mângâiere și bunătate, pe care ni-l oferă trimișii lui Hristos.

Dar este foarte bine, că în această stare de tristețe, cei doi ucenici nu călătoresc în tăcere, fără să vorbească. Căci dacă ar tăcea, durerea lor s-ar mări și mai mult, și i-ar zdrobi. Ei schimbă cuvinte, vorbesc despre toate aceste evenimente, despre Hristos și despre moartea Sa. Iar cercetarea despre Hristos și despre învățătura Sa, citirea sau auzirea ei, este singurul antidot împotriva durerii și singurul balsam al inimii zdrobite. Dacă mulți oameni rămân nemângâiați în durerile lor și își pierd sănătatea, ba își iau și viața, din pricina suferinței, ei ajung în această stare, fiindcă nu știu, sau nu vor să asculte învățătura lui Hristos cea mângâietoare și îmbucurătoare. „*Sufletul meu nu voia să se mângâie*”, a zis David când se găsea în mijlocul multor necazuri, în timpul cărora sufletul său refuza să primească orice mângâiere. Însă Psalmistul adaugă: „*Mi-am adus aminte de Dumnezeu și m-am bucurat*” (Ps 76, 3).

Este și mai îmbucurător faptul că Domnul, dând o deosebită însemnătate și atenție durerilor și necazurilor, pe care le au robii Săi, intervine ca un mângâietor bun. Acest lucru îl dovedește întrebarea plină de interes pe care o adresează Domnul celor doi ucenici, când ei vorbeau cu tristețe. Pe când ei, prin convorbirea lor despre Dânsul, ajung să-și sporească durerea, Domnul intervine

ca să aducă convorbirii o dezlegare fericită. Dar nu numai atunci a făcut așa. El face mereu așa; intervine în chip nevăzut și bucură inimile celor necăjiți, când acestea cugetă sau vorbesc despre El și despre învățătura Sa. Această pildă a lui Hristos ne impune și nouă o datorie importantă. Ori de câte ori vedem pe frații noștri îndurerați și triști, să nu ne întoarcem dinspre ei, tăcuți și nesimțitori, ci să intervenim cu bunătate și să-i întrebăm cu interes: „Pentru ce sunteți triști?” Să facem cum a făcut și Domnul când a intervenit, ca un necunoscut și a întrebat așa pe cei ce călătoreau împreună. Să arătăm celor necăjiți leacul cel mai bun al mângâierii, pe Hristos și cele ale lui Hristos.

Răspunsurile ucenicilor nelămuriți

Prin întrebarea Sa, Domnul dăduse ucenicilor prilejul să-și deschidă inima: *„Răspunzând unul din ei, al cărui nume era Cleopa, a zis către El: numai Tu ești străin în Ierusalim și nu știi ce s-a petrecut acolo în aceste zile?”* (v. 18). Cleopa nu se dumirește, cum se poate să existe vreun locuitor sau trecător prin Ierusalim, care să nu știe despre marile evenimente, ce tulburaseră cetatea. Din pricina acestei nedumeriri, nu numai că nu-și întoarce atenția de la intervenția călătorului necunoscut în convorbirea lor, ci se apucă să-i trezească interesul pentru chestiunea care îi întrista. Cleopa socotea că toți oamenii din Ierusalim trebuie să știe despre Hristos. Acest lucru este un semn special de recunoaștere al adevăraților ucenici ai lui Hristos; că au dorința fierbinte să nu rămână, în locul lor de baștină, nimeni care să nu cunoască pe Hristos și învățătura Sa.

Și Domnul, răspunzând la nelămurirea lui Cleopa, se arată ca și cum n-ar ști ce se petrecuse în acele zile în Ierusalim: *„și le-a zis; care?”*. Însă această întrebare a Domnului, care așa zicând nu

știa nimic, avea o pricină de mare importanță. Ucenicii vorbeau cu deznădejde despre răstignirea și moartea Domnului, fiindcă uitaseră cuvintele Domnului, și de aceea se rătăciseră în gânduri și în concluzii străine de adevărul dumnezeiesc. Trebuia deci să-i facă să se întoarcă într-un fel de la rătăcirea lor. Era, ca și când le-ar fi zis: deoarece ați uitat într-atât de mult cuvintele pe care Hristos vi le-a spus despre învierea Sa și gândiți lucruri atât de străine de Dânsul, atunci mai curând voi nu înțelegeți cele ce s-au întâmplat în Ierusalim în zilele acestea.

Și bunii ucenici încep acum să catehizeze pe străin despre Hristos și despre patimile Sale, fără să înțeleagă ei că povesteau aceste lucruri lui Hristos Însuși. Iată și povestirea lor cea concisă: „*cele despre Iisus Nazarineanul, care era bărbat prooroc puternic în faptă și în cuvânt, înaintea lui Dumnezeu și a întregului popor*” (v. 19). Cele despre Iisus, cel de baștină din Nazaret, care s-a arătat un învățător trimis cu adevărat de la Dumnezeu și învăța o învățătură înaltă și o întărea prin minuni slăvite. Acesta s-a arătat prooroc mare, nu numai înaintea poporului, ci și înaintea lui Dumnezeu. Așadar, era un prooroc adevărat și sublim. Căci mulți sunt propovăduiți ca mari de popoare și sunt admirați și se înalță pe sine, dar înaintea lui Dumnezeu sunt niște nulități, lipsiți de importanță, niște oameni rătăciți, care duc și pe alții la rătăcire. Dimpotrivă, Iisus era mare înaintea lui Dumnezeu și a oamenilor, spun cei doi ucenici. În continuare, ei expun modul în care, prin pâră și trădare, L-au predat pe El arhieriei și mai marii noștri „*spre vinovăție de moarte și L-au răstignit*” (v. 20). Adică conducătorii Iudeilor, neținând seamă de faptul că Hristos era bine plăcut lui Dumnezeu și că poporul Îl asculta, L-au predat stăpânirii romane și L-au osândit la moarte pe cruce. Trebuie să remarcăm că cei doi ucenici expun faptele care îi mâhniseră adânc, fapte îngrozitoare, care arătau păcătoșenia cea mare a conducătorilor lor, fără să

le judece, fără să le caracterizeze în niciun fel. Ei nu judecă, nu caracterizează în niciun fel pe acești răstignitori ai învățătorului lor. Ba mai mult, continuă să-i considere ca pe conducătorii lor; „Conducătorii noștri”, zic cei doi ucenici. Pentru că ei erau cu adevărat ucenici ai Aceluia care chiar răstignit și pătimind chinurile cele mai îngrozitoare, se ruga pentru răstignitorii Săi.

Acum ucenicii ajung la pricina cea mai adâncă a durerii și a rătăcirii lor: „*Noi însă nădăjduiam că El este acela care va mântui pe Israil*”. Adică: noi aparținem acelor care nădăjduiau că El nu este numai un prooroc ca ceilalți, ci este însuși Mesia, izbăvitorul lui Israil. Iată însă că nădejile noastre au fost înșelate. Și iată de ce suntem triști și simțim o durere de nemângâiat.

Tocmai aici era însă rătăcirea lor. Căci acest eveniment, despre care credeau ei că a înșelat și a pierdut nădejile lor, adică moartea lui Hristos era singurul mijloc al răscumpărării și al mântuirii lui Israil și a lumii întregi. Și dacă ucenicii și-ar fi amintit cuvintele Domnului, dacă ei ar fi crezut drept, atunci ar fi trebuit ca nădejdea lor tocmai să se întărească și mai mult, fiindcă moartea pe cruce a Domnului se întâmplase și acum răscumpărarea era un fapt împlinit. Dar ucenicii, neînțelegând încă bine acestea, continuă povestirea lor tristă: „*Și cu toate acestea, este astăzi a treia zi de când s-au petrecut acestea*” (v. 21). Nu numai că este zadarnică nădejdea noastră în El ca Mântuitor, ci și mai mult, sunt trei zile de când El zace în mormânt, sunt trei zile de la răstignire. Și cu toate că El trebuia să ni se arate viu, cu slavă și cu mare cuviință, ca să rușineze pe răstignitori, iar pe ucenici să-i bucure, și să înceapă mântuirea și împărăția lui Israil, noi nu vedem nimic din toate acestea! Numai câteva raze de nădejde străbat în această beznă a descurajării, dar aceste raze produc alte nedumeriri. Căci „*și câteva femei de ale noastre ne-au uimit, ducându-se în zori la mormânt. Și negăsind trupul Lui, s-au întors zicând că ar fi văzut arătare de îngeri, care le-au spus că El trăiește*” (v. 22-23). Adică:

pe noi ne-au tulburat câteva femei din cercul nostru, al ucenicilor. Ele s-au dus foarte de dimineață la mormânt și n-au găsit trupul lui Hristos. De aceea s-au întors și ne-au spus că în afara mormântului gol, au văzut cu ochii lor niște îngeri, care le-au încredințat că Hristos trăiește. În urma acestei afirmații, *„S-au dus unii dintre ai noștri la mormânt și au găsit așa, precum spuseseră și femeile. Dar pe El nu L-au văzut”* (v. 24). S-au dus la mormânt Petru și Ioan, au găsit lucrurile, întocmai așa precum spuseseră femeile, adică mormântul gol și deschis, dar pe Mântuitorul nu L-au văzut. În consecință, nu mai avem niciun motiv să nădăjduim, ba mai mult, ne aflăm într-o nedumerire grozavă. Fiindcă Hristos, dacă ar fi înviat, ni s-ar fi arătat mai întâi nouă, care îi suntem ucenici.

Iată modul de gândire al celor doi ucenici și felul cum se exprimă ei despre nădejdlile lor pierdute. Își expun concluziile lor greșite, diametral opuse realității, chiar în fața Domnului celui înviat. Dar acești ucenici, atât de neîncredzători, erau inimile cele mai devotate Domnului. De aceea, nu vor mai rămâne mult timp în întuneric. Și iată se ivește dulcele răsărit!

Începutul arătării Domnului

Ucenicii își deschiseră inimile, fără vicleșug. Își arătaseră rana mare a inimii, în fața celui necunoscut, care mergea cu ei pe cale și se arăta atât de compătimitor la necazul lor. Acum El începe să-i satisfacă, iar apoi îi bucură pe deplin: *„Și El a zis către ei: o, nepricepuților și zăbavnici la inimă în a crede toate câte le-au spus proorocii”* (v. 25). Domnul începe lucrarea Sa binefăcătoare cu muștrare și certare, îi caracterizează pe cei doi ucenici ca *nepricepuți*, nu fiindcă ar vrea să-i de-a deoparte și să-i umilească, să nu fie! Ci îi muștră din dragoste, ca pe unii care nu cunosc adevărul Scripturilor și de aceea nu-și nimeresc interesul lor duhovnicesc. Iar pentru

că nu înțeleg Scripturile, de aceea sunt *zăbavnici*, nepricepuți, nepregătiți, greoi ca să primească imediat adevărul Scripturii, prin credință, și astfel preafericitul eveniment al învierii să nu rămână așa departe de gândurile și de credința lor.

Lipsa de credință grabnică în Hristos, în Scripturi, în Evanghelii, este marea scădere și piedică principală, care ține pe oameni în descurajare, în nelămurire, în tulburare și nu-i lasă să-și ajungă scopul vieții lor. Aici este marea și ireductibila deosebire între Hristos și lume. Oamenii lumii „care rătăcesc și duc și pe alții la rătăcire” ironizează, disprețuiesc și califică de nepricepuți pe cei ce sunt gata să creadă sau cred în Hristos. Dimpotrivă, Hristos numește *zăbavnici* la minte pe cei ce sunt cuprinși de nepriceperea pierzătoare și de nebunia necredinței, care nu sunt gata să creadă, ci rămân în necredința și în păcatele lumii. Fără nicio îndoială, niciun om cu mintea sănătoasă nu trebuie vreodată să prefere ca lumea cea rătăcită să-l considere înțelept, iar Hristos să-l considere nebun și nepriceput și făuritor al propriei sale nefericiri.

Dar ce spusese răorocii și ce trebuiau să creadă ucenicii, ca să nu mai rămână în tristețe și în descurajare? Că „*acestea trebuia să le sufere Hristos și să intre în slava Sa*” (v. 26). Că Hristos trebuia să sufere acestea, adică: bătăile, scuiările, biciuirea, răstignirea, și după aceea să intre în slava Sa. Dumnezeu Tatăl hotărâse și răorocii vestiseră că sfatul lui Dumnezeu era ca Mesia, Mântuitorul, mai întâi să sufere, apoi să împărățească. Era concluzia tuturor răorocilor din Vechiul Testament despre Hristos, că El avea să pășească, prin cruce, în slava Sa. Dar fiindcă cei doi ucenici până într-atât uitaseră acest lucru, Domnul era gata să facă iarăși pogorământ și să le spună cu de-amănuntul răorociile: „*începând de la Moise și de la toți răorocii, le-a explicat din toate Scripturile cele despre Sine*” (v. 27). Domnul nu-i muștră; nu le zice că Eu v-am spus adesea limpede cele despre patimile și învierea Mea. Nu zice așa, căci încă nu vrea să Se descopere pe Sine

ucenicilor Săi, îi mustră numai că sunt zăbavnici în credință, că nu cred în proorociile, pe care ei le auziseră de multe ori.

E de mirare că din pricina lipsei de credință grabnică, ei suferă, când ar trebui să se bucure! Și mai de mirare este că mulți dintre ucenicii de astăzi ai Domnului se mâhnesc și se chinuiesc, pe câtă vreme, dacă ar crede în Scripturi, în cuvântul lui Dumnezeu, ar avea pace deplină! Cu adevărat, pricina necazurilor noastre nu este atât întâmplarea nenorocită în sine, ci mai mult lipsa de credință grabnică, puțină credință, lipsa de încredere în adevărurile dumnezeiești, adevăruri care explică limpede de ce îngăduie Dumnezeu să avem necazuri.

Dar aceste scopuri mari ni le descoperă foarte bine cuvintele Domnului din ultimul verset, pe care l-am tâlcuit. Dacă Hristos Însuși trebuia să intre în slavă prin suferință și mai ales prin înfricoșatele patimi, nu-i de mirare că noi, slugile Sale, ajungem la slavă tot prin pătimiri. Dacă cel cu desăvârșire lipsit de păcat și sfânt, asupra căruia păcatul și ostenele nu aveau niciun drept, a parcurs pentru noi întreaga cale a necazului și a durerii, nu-i nicio mirare dacă noi, cei păcătoși și răi, trebuie neapărat să fim curățiți și sfințiți prin mijlocirea necazurilor. Așadar, creștine, află acest lucru: dacă omul n-ar fi păcătuț, dacă noi n-am fi păcătoși, atunci desigur, am merge spre slava cerească fără necazuri și fără patimi. Dar așa cum suntem, nu este pentru noi alt drum spre slavă, decât cel prin mijlocul suferințelor, durerilor și al răbdării, pe care a mers și începătorul mântuirii noastre. Și dacă tu nu vrei să-L însoțești cu supunere la legea Sa și cu răbdare, vai de tine! Nici nu vei scăpa de necazuri și chinuri, nici nu vei dobândi slava și fericirea cerească.

Domnul se arată în chip deplin

Acestea toate Domnul le-a zis, mergând pe cale împreună cu cei doi ucenici, ca un necunoscut. Dar nu avea să mai rămână

multă vreme un necunoscut. Venise ceasul să se arate pe deplin și iată felul în care se arată: „*Și s-au apropiat destul spre care mergeau; și El se prefăcea că merge mai departe*” (v. 28). Când s-au apropiat de Emaus, Domnul nu le-a spus ucenicilor în chip hotărât că își va continua călătoria, despărțindu-se de ei. Dar le-a dat impresia că vrea să meargă mai departe. Pentru ei, era încă un călător străin și necunoscut, care nu putea să-i însoțească neinvitat la gazda lor, din pricina bunei cuviințe. Dacă totuși ei și-au exprimat dorința să rămână în societatea Lui, Domnul n-a refuzat invitația ucenicilor. Mai cu seamă că faptul de a se prefăca că merge mai departe, era pentru Hristos o faptă de delicatețe, cuvenită unui străin, dar pentru ucenici era o încercare. Vede și bine că Domnul nu devine supărător, prea insistent, pentru nimeni, nu silește pe nimeni să-L primească fără să vrea acela. Domnul prețuiește mai mult decât oricare altul darul acela al libertății, pe care ni l-a dat El. Dar când noi dorim să-L avem tovarăș, zilnic, când dorim și așteptăm să vină și să rămână neîncetat în inima noastră primitoare, Domnul nu refuză niciodată, ci Se grăbește să vină cu nespus pogorământ. Și iată dovada acestui lucru.

Cei doi ucenici, deși încă nu-l recunoscuseră, ci numai se desfătaseră de tâlcuirea Scripturilor, doreau societatea Lui. De aceea: „*L-au rugat stăruiitor*”. Ei au exercitat un fel de violență nobilă, prin rugăciunile lor fierbinți, „*zicând: rămâi cu noi, căci este spre seară și ziua s-a plecat*”. Ucenicii Îl roagă: rămâi cu noi căci s-a apropiat seara și ziua se pleacă spre noapte. Dar întotdeauna, cei ce au primit tovarășia prea dulce a lui Hristos, cei ce s-au învrednicit să-I audă cuvântul și să se folosească din adevărul Său, doresc ca niciodată să nu se despartă de Dânsul, niciodată până în veci. Căci, cu cât trece vremea, cu atât nesațul crește și se deschide o cunoaștere tot mai adâncă, o bucurie și o dragoste tot mai mare. La Emaus, Domnul, precum era și firesc: „*a intrat să rămână cu ei*”

(v. 29). Căci Însuși Domnul zisese: *„Iată Eu stau la ușa și bat; dacă cineva va auzi glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine”* (Apoc 3, 20). Cu atât mai mult vine El, cu cât noi Îl chemăm, înainte ca El să bată la ușa sufletului nostru.

Până în clipa aceea, fuseseră primiți ucenicii la acea masă dumnezeiască a învățăturilor și a tălmăcirilor pe care le-a oferit-o necunoscutul lor tovarăș de drum, și au cinat duhovnicește. Dar ei nu L-au recunoscut. Iată însă acum, în timpul cinei, pe care ei I-o oferă Domnului, li se va descoperi pe Sine deplin: *„Și când a stat la masă împreună cu ei, luând El pâinea, a binecuvântat-o și frângând-o le-a dat lor”* (v. 30). Când s-au așezat la cină, Cel ce până atunci fusese un străin necunoscut a luat asupra Sa îndatoririle primirii de oaspeți a stăpânului de casă, a tatălui de familie. Căci a frânt pâinea și a binecuvântat-o, printr-o rugăciune de mulțumire după obiceiul pe care îl avea Domnul, când mânca împreună cu ucenicii Săi. În această împrejurare, Domnul face gesturi cunoscute de ucenicii Săi și familiare lui însuși. Binecuvântarea aceasta a pâinii nu era desigur cea de la cina de taină, care binecuvântare preschimbasese pâinea și vinul în trupul și sângele Domnului. Dar era nelipsita rugăciune de mulțumire, care unește cele materiale, hrana noastră, cu cele duhovnicești; era acea rugăciune, pe care creștinul nu trebuie să o uite niciodată, când se așază la masă, ca să mănânce și când urmează să-și primească hrana din mâinile nevăzute ale lui Dumnezeu. Dacă cineva o primește, fără să mulțumească, se face nerecunoscător și nemulțumitor, nevrednic de darul lui Dumnezeu. Oricât de simplă și de săracă ar fi masa noastră, când are binecuvântarea lui Dumnezeu, care este Tatăl al întregii obști creștinești și al fiecărei familii în parte, ne produce bucurie și mulțumire, pe care nu ni le pot da nici cele mai alese bucate.

Iar binecuvântarea și mulțumirea Domnului au fost de-ajuns ca mijloc de descoperire a Sa. *„Și s-au deschis ochii lor și ei L-au*

recunoscut". Printr-o lucrare supranaturală, Domnul înlătură tot ceea ce îi împiedica pe ucenici să-L recunoască și ei L-au recunoscut pe deplin. Domnul rămăsese necunoscut pentru o vreme, ca să atragă atenția ucenicilor asupra adevărului Scripturilor, fiindcă: „*Ele sunt care mărturisesc despre Mine*” (In 5, 39). Prin Scripturi se descoperă Domnul ucenicilor Săi din toate vremurile, deschizându-le în același timp ochii, ca să înțeleagă adevărul mântuitor.

Dar ucenicii n-au avut vreme să-și exprime bucuria nespusă pe care le-a făcut-o întâmplarea aceasta nouă, „*și El s-a făcut nevăzut de ei*” (v. 31). În aceeași clipă, după ce L-au recunoscut, Domnul s-a făcut nevăzut. O astfel de dispariție este cu neputință pentru firea omenească, căci trupul omului este supus legilor firii. Dar după înviere, trupul Domnului era un trup potrivit cu noua situație de slavă, în care intrase desăvârșit. Dintr-o clipă în alta putea fi văzut și nevăzut. De îndată ce ucenicii Îl recunoscuseră, Domnul a dispărut. Dar și în timpul celorlalte arătări mai lungi, pe care le vom vedea în continuare, rămâne doar un timp scurt împreună cu ucenicii. Fiindcă ei trebuiau să înțeleagă, și prin ei, ucenicii tuturor veacurilor, că petrecerea Domnului pe pământ a fost scurtă și trecătoare, doar atât cât trebuia, ca să atragă inima lor spre cele de sus, spre cer. Acolo se află El, și într-acolo ne îndreptăm și noi, trecând de pe pământ. Acolo vom găsi, lângă Domnul, locuință statornică și fericită.

Impresiile celor doi ucenici. Ei descoperă și celorlalți arătarea Domnului

Iată ce impresie a produs această întâmplare extraordinară și fericită celor doi ucenici: „*Și ziceau ei: oare nu ardea în noi inima noastră, când ne vorbea pe cale și ne tâlcuia Scripturile?*” (v. 32). Unul către altul își împărtășesc impresiile și sentimentele

zicând: frate, oare nu-ți ardea inima când ne vorbea pe drum și ne descoperea înțelesurile cele mari ale Scripturilor? Căci mie îmi ardea tare. – Da, frate, răspundea celălalt. Același foc l-am simțit și eu în inima mea. Și împărtășirea reciprocă a sentimentelor lor le înflăcăra și mai mult inima. Căldura și emoția cu care este scris stihul acesta este un sprijin de bază în părerea că Luca era celălalt ucenic, care mergea cu Cleopa spre Emaus. El a simțit adânc că îi ardea inima, și exprimă acest lucru cu multă veridicitate în versetul acesta.

Nu este nicio împerechere de cuvinte mai expresivă decât „arderea inimii”, ca să arate adâncă mișcare, căldura duhovnicească, trezirea de doruri mari și de dispoziții sfinte, pe care Duhul Sfânt le produce în inimile simțitoare. Fierbințeala aceasta se produce la auzul marilor adevăruri duhovnicești ale creștinismului, pe care aceste inimi le tâlcuiesc, din comoara nesecată a Sfintelor Scripturi. Este adevărat că unora Sfânta Evanghelie li se pare „acoperită”, învăluită, de neînțeles, dar numai pentru cei ce vor pieri este acoperită, cum zice dumnezeiescul Pavel, adică este neînțeleasă pentru necredincioși, căci ei nu primesc adevărul, ci pășesc spre pierzanie. Însă pentru cei sinceri, care doresc adevărul și caută pe Mântuitorul, Duhul lui Dumnezeu deschide și descoperă desăvârșit înțelesurile Evangheliei, cu acea dulceață nespusă, cu care vorbea Hristos către cei doi ucenici în călătoria spre Emaus, când le lămuria înțelesul Scripturilor. Pentru cei sinceri cuvântul Evangheliei este hrană de saț sufletesc, este mana cerească; cuvântul Evangheliei produce căldură sfântă, bucurie și entuziasm.

Dar cum puteau cei doi ucenici să țină tănuită numai pentru propria lor bucurie, o astfel de întâmplare? Cum puteau să-și continue călătoria, după ce văzuseră pe Domnul în viață și își refăcuseră nădejdlile lor pierdute? Acest lucru nu era cu puțință: „*Ci sculându-se în ceasul acela, s-au întors la Ierusalim și au găsit adunați*

pe cei unsprezece și pe cei ce erau împreună cu ei” (v. 33). Cei doi ucenici au lăsat mâncarea pe masă și s-au grăbit în același ceas și în aceeași seară, să se întoarcă la Ierusalim. Trebuia să împărtășească și celorlalți ucenici bunele vestiri de mare bucurie. Trebuia să le întărească credința, care se clătina, ca valurile, și să-i mângâie cu „*mângâierea cu care fuseseră și ei mângâiați de Dumnezeu*” (II Cor 1, 4). Trebuia să împărtășească și altora marele bine pe care îl primiseră ei, văzându-L și recunoscându-L pe Domnul. Căci împărtășirea darului celui mare și a binecuvântării, pe care le-au primit, când au cunoscut pe Hristos și adevărul Său, este semnul de recunoaștere al adevăraților și bunilor creștini. Ei vor să atragă și pe alții la Hristos, după cum și ei au fost atrași de Hristos. Ei vor să lumineze și pe alții cu lumina adevărului, cu care au fost și ei luminați. Această lucrare sfântă, pe care cei doi ucenici, care se întorceau de la Emaus, au întreprins-o acum, au făcut-o de atunci de mii de ori, nu numai ei, în calitate de apostoli și evangheliști, care și-au închinat tot restul vieții lor în predicarea Evangheliei, – ci au făcut-o și alți creștini adevărați. Fiecare creștin bun s-a prefăcut într-un apostol, care lumina pe oameni în cercul cunoștințelor, al conlucrătorilor, al celor ce călătoreau împreună. Ce fericire ar fi, dacă s-ar continua și astăzi această lucrare îndeosebi binefăcătoare!

Ajungând în Ierusalim, cei doi ucenici i-au găsit pe ceilalți în locul cunoscut de întâlnire, „*zicând că Domnul a înviat cu adevărat și s-a arătat lui Simon*” (v. 34). De îndată ce i-au văzut pe cei doi, cei unsprezece ucenici se grăbesc să le vestească și lor, cu o bucurie triumfătoare, că Domnul a înviat cu adevărat. Această știre o împărtășea mai întâi Petru, căci Domnul, după ce s-a arătat Mariei Magdalena și mironosițelor, nu s-a mărginit la transmiterea știrii prin îngeri și mironosițe. Ci s-a arătat și lui Petru personal, ca să-l încredințeze că i-a iertat marele păcat al întreitei lepădări. Astfel, Domnul a ușurat inima cea mahnită a lui Petru. Dar bucuria

ucenicilor a fost sporită mult, când au primit informații noi și amănunțite: „Și ei le-au povestit cele de pe cale și cum a fost recunoscut de dânșii la frângerea pâinii” (v. 35). Luca și Cleopa povestesc cum a călătorit împreună cu ei, ca un necunoscut, cum i- a muștrat pentru necredința lor, cum le-a tâlcuit Scripturile tot timpul drumului, cum a binecuvântat și a frânt pâinea pentru cină, cum li s-au deschis ochii și L-au recunoscut și ce sentimente sfinte înflăcărau acum inimile lor ... Dar cine ar putea să descrie simțămintele care umpleau inimile tuturor ucenicilor, în timpul când se dădeau aceste noi vești! Sfântul Evanghelist nu încearcă să descrie, fiindcă știe că slujitorii lui Hristos, care se întâlnesc și vorbesc împreună între ei, despre felul în care fiecare a cunoscut pe Hristos, ce a învățat, ce a auzit, ce a citit, – au propria lor experiență a acestor sentimente. Creștinii adevărați sunt informați prin experiență personală, ce mângâiere, ce pace, ce bucurie, ce mulțumire simt ei, de când au început viața nouă, cea creștinească.

Hristos se arată apostolilor

Sfântul Evanghelist Luca, după ce a expus amănunțit arătarea Domnului către cei doi ucenici, care mergeau la Emaus, se grăbește acum să descrie și arătarea cea mai importantă a Domnului, ultima în ziua de neuitat a învierii, când s-a arătat tot înaintea ucenicilor Săi adunați.

Preoția ca binecuvântare a păcii

„Pe când ei vorbeau acestea, însuși Iisus a stat în mijlocul lor și le-a zis: «pace vouă»” (v. 36). Încă înainte ca cei doi ucenici să-și fi terminat istorisirea lor, iată, Domnul însuși a venit dintr-o dată în mijlocul ucenicilor. Făgăduise El altădată că: „Acolo unde sunt

doi sau trei adunați în numele Meu, acolo sunt și Eu în mijlocul lor” (Mt 18, 20). Și iată cea dintâi și cea mai bună dovadă, că Domnul împlinește întotdeauna această făgăduință a Sa. Întotdeauna, ori de câte ori ucenicii Domnului, adevărații creștini, se adună în numele Său, după porunca Sa și cu scop să facă un lucru bun înaintea Domnului, acolo se află și Hristos în mijlocul lor, ca început central, ca un conducător și arhieru. În special în timpul duminicii, care continuă de atunci încoace neuitata zi a învierii. Domnul este întotdeauna în mijlocul creștinilor, care se adună în Sfânta Biserică și iau parte la dumnezeiasca Liturghie și se învrednicesc să primească în sufletul lor însuși Trupul și Sângele Domnului.

Deși ucenicii Îl părăsiseră în timpul patimilor, și se arătaseră atât de temători și de necredincioși, totuși Domnul se folosește de primul prilej în care erau ei adunați, ca să-i cerceteze și să le arate dragostea Sa cea iertătoare și dulce. A venit în aceeași zi, deși îi vestise că Îl vor întâlni în Galileia; a venit căci Domnul dă întotdeauna mai mult decât făgăduiește, și apoi trebuia să împărtășească ucenicilor Săi pacea Sa, cât mai curând cu putință.

„Pace vouă” sunt primele cuvinte care au fost auzite din sfânta Sa gură, când s-a arătat dintr-o dată în mijlocul ucenicilor. Însă aceste cuvinte nu erau numai o formulă de salut, pe care o schimbau între ei prietenii și cunoscuții, când se întâlneau. Era o binecuvântare nemaiauzită și preasfântă, care a împărtășit ucenicilor toate efectele mântuitoare ale jertfei de pe cruce și ale învierii Domnului. În timpul Cinei celei de taină, când Domnul a dat ucenicilor Săi porunci și făgăduințe foarte importante, le-a făgăduit mai cu seamă această moștenire de mare preț: pacea. „Pace las vouă, pacea Mea dau vouă” (In 14, 27). Ucenicii însă nu puteau primi această moștenire înainte de moartea Testatorului și a donatorului. Dar Testatorul murise pe cruce, înviase a treia zi și acum venise însuși, în calitate de testator și de executor testamentar, ca să dea ucenicilor Săi moștenirea Sa: pacea.

„*Pace vouă*”. Să înceteze de acum frica de răstignitori, care v-a tulburat, din seara prinderii Mele și până astăzi. Liniștiți-vă, fiindcă Eu sunt în mijlocul vostru. Să înceteze neliniștile, îndoielile, gândul de deznădejde cu privire la Mine, care umpluseră sufletele voastre. Să piară sminteala, care a paralizat forțele voastre sufletești când M-ați văzut târât de mâinile soldaților sălbatici, scuipat, biciuit, spânzurat pe cruce și pus în mormânt, ca orice om. Acum îndrăzniți, clădiți iarăși nădejdlile voastre prăbușite, umpleți-vă piepturile cu pace; căci, iată, Eu am înviat, ca un biruator atotputernic al vrăjmașilor Mei celor văzuți, care M-au răstignit, precum și al vrăjmașilor celor nevăzuți, ale puterilor stăpânitorului întunericului lumii acesteia.

„*Pace vouă*”. Să fie pace de la Dumnezeu către voi, precum și de la voi către Dumnezeu. Domnul cel înviat din morți recomandă ucenicilor să-și deschidă inimile lor, pentru ca Domnul să verse în ele, și prin ucenici, în inimile credincioșilor din toate veacurile, pacea împrietenirii cu Dumnezeu Tatăl. Hristos este pacea noastră, propovăduiește marele Apostol. El adaugă că Hristos „*ne-a împăcat pe noi cu Dumnezeu, prin cruce, luând asupra Sa vrăjmășia*” (Ef 2, 14-16). Căci o vrăjmășie neîmpăcată, o prăpastie de netrecut despărțea pe Dumnezeu cel Sfânt de omul păcătos. Dar când iubirea nemărginită a lui Dumnezeu s-a descoperit prin întruparea Cuvântului, când Domnul a jertfit sfânta Sa viață pe cruce, ca mijlocitor al nostru către Dumnezeu, când Dumnezeu a primit această jertfă și Mijlocitorul a înviat, atunci s-a restabilit pe pământ pace între Dumnezeu și oameni. Dar numai între oamenii aceia, care cred în Hristos și recurg la El ca mijlocitor al lor către Dumnezeu, ascultând de Hristos. Aceștia nu mai sunt străini de Dumnezeu, nu mai sunt fii ai mâniei, nu sunt robi ai morții și ai iadului, ci sunt fii ai lui Dumnezeu, fii după har, moștenitori ai împărăției Lui. „*Fiind îndreptățiți prin credință, avem pace cu*

Dumnezeu în Domnul Iisus Hristos. Suntem fiii lui Dumnezeu; iar dacă suntem fi, suntem și moștenitori: moștenitori ai lui Dumnezeu, care moștenim împreună cu Hristos” (Rm 5, 1, 8; 16-17). Iată cu ce cuvinte vorbește fericitul Pavel despre acest lucru.

„*Pace vouă*”, a zis Domnul Cel înviat către ucenici, în timpul primei Sale arătări în fața lor. Și de atunci încoace toți adevărații creștini gustă dulceața nespusă a legăturii păcii. Ei au pace cu ei înșiși, căci omul, chiar dacă ar avea comorile lumii, tot nefericit este, dacă sufletul îi este stăpânit de patimile păcatului; când mânia, invidia, ura, iubirea de slavă, intriga, plăcerile fără saț și dorința de desfătări iscă furtuni în sufletul său păcătos și înveninează viața. Dar creștinii adevărați, care își omoară cu vremea patimile și poftetele, se desfătează cu o dulce pace lăuntrică. Făcătorul de pace le împărtășește harul Său atotputernic, care îi renaște și statornicește pacea în sufletul lor. Și, când un astfel de creștin, în lupta lui cu păcatul, cu lumea și cu diavolul, se poticnește și își pierde pentru o clipă pacea lăuntrică, cea de mult preț, aleargă cu pocăință la începătorul păcii, invocă lucrarea Lui de mijlocire arhierască, își mărturisește cu sinceritate păcatele și iarăși primește pacea. Acest lucru se întâmplă, până când el va pleca din lumea de ispite și primejdii și va ajunge la limanul fără valuri al păcii cerești veșnice.

„*Pace vouă*”, a zis Domnul cel înviat. De atunci încoace, ucenicii Săi din toate veacurile păstrează pacea cu toți oamenii, întrucât depinde de ei. Ei imită caracterul nepomenitor de rău, blând și pașnic al Căpeteniei lor. Ei se silesc, nu numai să piară din sufletul lor rădăcinile amărăciunii, ale urii și ale pomenirii răului, și să se facă înșiși făcători de pace între alții. Ei vor să fie elemente de pace în familie și în societate și producători de progrese. Sunt oameni noi, insuflați de sus cu un cuget pașnic, înalt și sfânt. Iată care sunt calitățile acestei binecuvântări neprețuite.

Teama ucenicilor și dovezile pipăibile ale Învierii Domnului

Însă, cu toate câte au auziseră de la cei dintâi martori ai învierii Domnului, când ucenicii L-au văzut cu ochii lor pe Hristos și cu urechile lor L-au auzit, dându-le pace, au fost „*îngroziți și înspăimântați, că văd un duh*” (v. 37). Arătarea cea neașteptată și liniștită a Domnului, în mijlocul lor, le trezește frica. Căci ei cunoscuseră pe Hristos altfel, înainte de moartea Sa pe cruce. Ei știau că umblă ca și noi, că intră prin ușă deschizând-o ca și noi. Și-ar fi putut da seama și mai înainte, că nu este legat de materie, deoarece umblase pe mare. Dar acest lucru nu le-a venit în minte. Deci ucenicii au crezut că văd duh, iar duh înseamnă sufletul unui om mort, care se întoarce din iad și se arată sub formă vizibilă, fără să aibă trup real. Ucenicii au crezut că văd o fantomă. Noi, oamenii, avem duh și legătura cu morții iubiți este foarte strânsă, și ne străduim să ajungem în lumea duhurilor. Totuși suntem atât de obișnuiți cu trupul și cu materia, încât ne tulburăm și ne cutremurăm, când credem că vreun duh s-a apropiat de noi într-o formă văzută. Dar în împrejurarea care ne interesează, nu s-a întâmplat așa ceva. Cel ce se oprișe în mijlocul ucenicilor nu era numai duh, ci era însuși Domnul cel înviat cu trupul. El se grăbește să risipească teama ucenicilor, prin dovezi de neînlăturat. El le zice: „*De ce sunteți tulburați și pentru ce aveți gânduri în inimile voastre?*” (v. 38). Acum, când ar trebui să vă bucurați cel mai mult, sunteți tulburați ca și cum vi s-ar fi întâmplat un rău neașteptat și rămâneți în nedumerire! Dar Domnul nu se mărginește numai la aceste cuvinte liniștitoare. Ci, iată, le dă dovezile cele mai limpezi despre identitatea Sa și despre învierea Sa cu trupul, ca să se încredințeze împătrit de adevăr. „*Vedeți mâinile Mele și picioarele Mele. Eu însumi sunt. Pipăiți-mă și vedeți, că duhul nu*

are carne și oase, precum Mă vedeți pe Mine având” (v. 39). Observați mâinile și picioarele Mele, ca să vedeți în ele semnele cuielor, și încredințați-vă că sunt Eu, același, Învățătorul vostru care a fost răstignit. Și dacă ochii voștri nu vă încredințează îndeajuns, pipăiți-Mă cu mâinile și aflați că nu aveți în fața voastră un duh, o fantomă cu aparență de trup, ci un om cu carne și oase, precum veți percepe cu simțurile și veți cunoaște că Eu sunt. Așadar, înțelegeți bine că am înviat cu trupul, fiindcă cei ce nu mă înțeleg nu cred în înviere, drept aceea se tem de sperietoarea pe care le-o pune în față necredința lor. Și astfel, ajung la concluzii mincinoase și răstoarnă adevărul despre persoana Mea. După ce Domnul le-a spus acestea, *„le-a arătat lor mâinile și picioarele Sale”* (v. 40).

Este vrednic de luare aminte faptul că în trupul cel proslăvit al Domnului a rămas și cicatricea din coasta cea străpunsă cu lancea, și semnele cuielor în tălpi și mâini, ca dovezi că Domnul a înviat cu trupul. Aceste dovezi le întrebuințează El acum în fața ucenicilor și apoi, după opt zile, în fața lui Toma. Domnul nu se rușinează să poarte mereu, în cer, pe sfântul și slăvitul Său trup, în fața Tatălui și a ființelor cerești, aceste semne văzute ale patimii Sale înfricoșate pe cruce, pe care a primit-o pentru noi. Mulți dintre noi, creștinii, evităm să mărturisim că suntem următori ai lui Hristos, ca să nu cădem din așa-zisa noastră demnitate și din buna părere a oamenilor lumii. Însă tocmai acest lucru este cea mai mare decădere și rușine a noastră. Căci astfel dovedim că nu suntem vrednici de Acela care mijlocește *„ca un miel înjunghiat”* (Apoc 5, 6) ca să ne mântuiască și să ne dea cinste și slavă.

Important este de asemenea și faptul că Domnul invită pe ucenici să-L pipăie cu de-amănuntul, pe când Mariei Magdalena nu i-a îngăduit nici măcar să-L atingă. Fiindcă ucenicii, care aveau să fie vestitori în toată lumea ai acestei minuni preainalte, și aveau să-și ofere însăși viața lor ca mărturie pentru adevărul propovăduirii lor, trebuiau să fie pe deplin încredințați, că Domnul a înviat cu trupul. Mare însemnătate

are acest pogorământ răbdător al Domnului la pipăirile și la tălmăcirile necredinței. Căci Atotștiutorul știa bine că în curând se vor arăta ereticii, lipsiții de evlavie, docheții care vor susține că Hristos nu a avut după înviere un trup real, ci numai o părere de trup, închipuit, că El părea că a suferit și că a înviat. Acest fel de eretici puteau să altereze creștinismul și să zădărnicească mântuirea oamenilor, dacă Apostolii n-ar fi fost pe deplin încredințați de adevăr și nu l-ar fi susținut prin însăși viața lor. Slavă Domnului! Acești eretici au fost îngropați, dar pricinuitorul ereziilor și începătorul a tot răul, diavolul, îi dezgroapă din când în când și îi prezintă într-o formă nouă, prin mijlocirea unor noi rătăciți. De aceea, creștinii trebuie să cunoască adevărul ortodox și să fie feriți de rătăcii, care duc la rătăcire și pe alții.

Încă o dovadă, cea mai convingătoare, că Domnul are trup real, este faptul că El a mâncat împreună cu ucenicii Săi, după înviere. Iar această dovadă a făcut o impresie neștersă asupra ucenicilor și este pomenită în mod special de Apostolul Petru (*FAp* 10, 41). „*Pe când ei încă tot nu credeau, din pricina bucuriei, și se minunau, le-a zis lor: aveți ceva de mâncare?*” (v. 41). Ucenicii încă tot nu cred. Nu că ar avea îndoială despre învierea Domnului cu trupul, ci din pricina prea marii bucurii și admirații pentru cele petrecute. Căci de obicei omul nu crede nici chiar simțurilor sale, când se întâmplă lucruri deosebit de bune și de neașteptate. De aceea Domnul întreabă pe ucenicii Săi: „*Aveți ceva de mâncare? Iar ei I-au dat o bucată de pește fript și un fagure de miere. Și luând a mâncat în fața lor*” (v. 42-43). Ucenicii I-au dat o bucată de pește fript și un fagure de miere; iar Domnul, deși trupul Lui cel nou nu mai avea nevoie de hrană, totuși a mâncat înaintea ucenicilor, ca să le dovedească că trupul Lui este real, nu închipuit. Nu I-a fost silă să mănânce din modesta cină a ucenicilor, după învierea și după intrarea Sa în starea de slavă. Iar ucenicii aveau să mănânce și să bea la masa Domnului, în împărăția Sa (vezi *Lc* 22, 30), o cină duhovnicească de bucurie și fericire nespusă.

Sfaturi pentru lucrarea apostolică

După ce Domnul a dat ucenicilor dovezi depline și de necombătut că a înviat cu trupul, acum era vremea să le amintească, ceea ce ei nu trebuiau să uite, având în vedere că aveau în curând să-și înceapă lucrarea lor apostolică. „Și le-a zis: acestea sunt cuvintele pe care vi le-am spus, pe când eram cu voi”. Acesta este înțelesul cuvintelor proorocești, pe care vi le-am spus, când eram cu voi. Aceste cuvinte se rezumă astfel: *„Că trebuia să se împlinească toate cele scrise în legea lui Moise, în prooroci și în Psalmi, despre Mine”* (v. 44). Toate câte au fost scrise cu duh proorocesc în Vechiul Testament despre Mesia trebuiau să se împlinească. Astfel de profeții erau foarte multe și tratau cele mai multe amănunte ale vieții Domnului. Sunt proorocii care tratează nu numai despre trădarea, patimile și moartea Domnului, ci și despre adăparea cu fiere, împărțirea hainelor, răstignirea în mijlocul tâlharilor, împungerea coastei cu sulița. Și iată, toate aceste proorocii fuseseră împlinite, așa cum le prezisese Duhul lui Dumnezeu prin prooroci. Dar în Evanghelie, în cartea prea sfântă pe care a scris-o Duhul lui Dumnezeu prin Apostoli, sunt cuprinse și alte proorocii și făgăduințe despre judecata viitoare, despre osânda definitivă a păcătoșilor nepocăiți, despre slava și fericirea veșnică a dreptilor. Toate acestea se vor împlini în mod sigur. Fericiți cei ce, ca niște oameni cuminți și înțelepți, iau aminte la ele și își orânduiesc viața în armonie cu Sfânta Evanghelie și astfel se pregătesc să se bucure de fericirea făgăduită de aceste proorocii.

Domnul nu s-a mărginit numai să le amintească proorociile despre Sine, ci *„atunci le-a deschis mintea, ca să înțeleagă Scripturile”* (v. 45). Domnul a dat ucenicilor Săi harul Duhului Său, ca să înțeleagă pe deplin interesul pe care îl poartă Dumnezeu pentru mântuirea lumii. Interes despre care se scrie în Sfânta Scriptură. Din

acest fapt, putem observa modul în care Domnul lucrează asupra sufletelor acelor oameni, care sunt buni și dispuși să primească adevărul. Pe de o parte, Domnul produce împrejurări potrivite, ca ei să poată să audă și să cunoască adevărurile descoperite omului prin Sfânta Scriptură; pe de altă parte, Domnul le dă harul Duhului Său, ca să se deosebească și să prindă adevăratul înțeles al Scripturii. Iar apoi le înfierbântă inima, punând în ea râvnă și îndrăzneală, spre înțelegere cât mai deplină și spre conformare la cele citite.

Așadar, nimeni nu poate să prindă adevăratul înțeles al Scripturilor, dacă Hristos nu-i deschide și nu-i luminează mintea prin Duhul Său. Calea principală care duce pe om la înțelegerea Scripturii nu este atât cultura, cât lumina din partea Domnului. Ca dovadă, mulți oameni culți nu pot pătrunde înțelesul dumnezeiesc al Evangheliei, pe câtă vreme oamenii cu o cultură foarte mediocră le înțeleg foarte bine. Nici nu este cu puțință ca omul să înceapă să aibă interes pentru neprețuitele adevăruri ale Scripturilor, dacă Hristos nu-i deschide mintea și nu-i atrage mintea. Dar pentru ce fel de oameni face Hristos această lucrare, prin Duhul Său? Numai pentru cei drekți, care doresc sincer și fără viclenie să cunoască adevărul; pentru cei ce cred cu smerenie; pentru cei ce sunt gata să supună eul lor voinței divine și să lepede interesele păcătoase și viața nelegiuită. Numai pentru aceștia luminează Hristos înțelesul Scripturii. Pentru ceilalți, Evanghelia rămâne acoperită, căci ei vor să rămână necredincioși, iar necredința a orbit înțelegerea lor (vezi *II Cor 4, 3-4*).

Cuprinsul propovăduirii apostolice

În continuare, Domnul hotărăște care trebuie să fie cuprinsul propovăduirii apostolice. Prin această propovăduire ucenicii, în calitate de Apostoli ai Săi, vor moșteni pe pământ împărăția lui Hristos cea duhovnicească, adică Biserica creștină.

„Așa a fost scris și așa trebuia să pătimească Hristos și să învieze din morți a treia zi” (v. 45). Așa hotărâse mai înainte de veci sfatul lui Dumnezeu. Și așa a fost scris în Vechiul Testament. Și de când toate acestea s-au împlinit, vestiți lumii patimile lui Hristos: ce a pățit, de ce a pățit, de ce a murit de o moarte atât de îngrozitoare și dureroasă. Propovăduiți neapărat că a înviat a treia zi, că, prin învierea Lui, nu numai a șters chinul crucii din sufletele celor ce s-au smintit de dânsul, ci ne-a făcut să credem și mai mult în demnitatea Lui, în jertfa Lui pentru noi, pentru a-L împăca pe Tatăl ceresc cu noi. Prin urmare, noi suntem acum îndreptățiți și mântuiți. Conform cu toate acestea:

„Să propovăduiască pocăința în numele Său”. După ce veți expune cele despre patimile și învierea Mea, să propovăduiți pocăința, să chemați pe oameni la pocăință, în numele lui Dumnezeu, care i-a zidit pe oameni, în numele lui Hristos care l-a răscumpărat, să-i chemați pe oameni să se pocăiască și să se întoarcă de la închinarea la idoli la adevăratul Dumnezeu, de la robia în păcat la libertatea virtuții, de la viața de stricăciune și de pierzare, la viața cea nouă, nestricăcioasă și veșnică. Nu numai pocăința să o propovăduiți, ci și „iertarea păcatelor pentru toate neamurile, începând de la Ierusalim. Iar voi veți fi martori acestora” (v. 47-48). Adică: să încredințați pe cei ce se pocăiesc că pocăința lor le garantează un dar înalt și binefăcător: iertarea păcatelor, slobozirea de vinovăție și de pedeapsa păcatului, pedeapsă care este moartea și durerea veșnică. Apostolii să încredințeze pe oameni că pocăința lor sinceră și întoarcerea lor către Hristos îi va mântui de osândă și îi va face iarăși fii ai lui Dumnezeu. Această lucrare, Apostolii trebuiau să o înceapă de la Ierusalim și să o întindă asupra tuturor neamurilor, ca martori oculari ai morții, învierii, învățaturii și a faptelor Domnului. Căci ei au fost trimiși de Domnul, pentru lucrarea cea mare a propovăduirii și a chemării oamenilor la pocăință și la iertarea păcatelor.

Sfinții apostoli au împlinit cu credincioșie această poruncă a Domnului. În ziua Cincizecimii, la prima predică a sa, Apostolul Petru a vestit mulțimii, care se adunase în capitala iudaismului, în

Ierusalim: „*Pocăiți-vă și fiecare să se boteze în numele lui Iisus Hristos, spre iertarea păcatelor*”, iar Apostolul Pavel zicea: „*Dumnezeu trecând cu vederea timpurile de neștiință, acum poruncește tuturor oamenilor de peste tot să se pocăiască*”. Așa propovăduia Pavel în capitala idolatriei. Atena. Și de atunci, adevărații vestitori ai Evangheliei n-au încetat nicidecum să cheme pe oameni la pocăință și la iertarea păcatelor, fără de care o viață creștinească nu este cu putință.

Dar această lucrare foarte mare și peste puterile omenești, adică propovăduirea la neamuri și întoarcerea oamenilor la adevăratul Dumnezeu, avea nevoie de o putere supraomenească și dumnezeiască: „*Și iată, Eu trimit peste voi făgăduință Tatălui Meu; iar voi veți ședea în cetatea Ierusalimului, până când vă veți îmbrăca cu putere de sus*” (v. 49). Iată Eu, care de acum înainte sunt împăratul lumii și capul Bisericii, vă trimit darul pe care vi l-a făgăduit Tatăl Meu, adică pe Duhul cel Sfânt, care vă va investi cu putere supraomenească și cu toate harurile de trebuință la împlinirea păstoriei voastre, și de aceea, rămâneți la Ierusalim, până când veți primi acest dar preaînalt.

Și în adevăr, după câteva zile, a cincizecea zi după învierea Domnului, apostolii au primit pe Duhul Sfânt. Duhul S-a coborât din înălțime în chip de limbi de foc, fiindcă darul lui Dumnezeu se coboară din înălțime și ridică la înălțime pe cei ce îl primesc. Minunile mari pe care aveau să le facă apostolii, încât singură umbra lui Petru și cătușele lui Pavel vindecau pe bolnavi, minunata întoarcere a lumii și curajul cel rar al mucenicilor, cununile de biruință veșnică ale Bisericii în lupta ei cu puterile lui antihrist sunt dovada limpede că s-a revărsat peste Apostoli „o putere de sus”, Duhul cel atotputernic, care a rămas de atunci în Biserică. Același Duh săvârșește de atunci încoace Sfintele Taine, împărtășește credincioșilor harul, lucrează schimbări minunate în sufletele oamenilor, ridică la cer pe mucenicii și sfinții fiecărei generații, arată și dovedește că Biserica este „casa lui Dumnezeu, stâlp și temelie a adevărului”.

ÎNVIEREA DOMNULUI DUPĂ EVANGHELIA LUI IOAN

(Capitolul 20)

Cei dintâi vizitatori ai mormântului

Sfântul Evanghelist Ioan, în primele versete ale capitolului despre învierea Domnului, istorisește vizita la mormânt a trei personaje deosebit de importante printre ucenicii Domnului: a Mariei Magdalena, a lui Petru și a lui Ioan. La vizitarea mormântului, Maria Magdalena este socotită împreună cu celelalte femei mironosițe, sfinte și evlavioase, care s-au dus să ofere miruri înmiresmate pentru trupul Domnului și buna mireasmă duhovnicească și a devotamentului lor. Dar Maria, mai fierbinte în recunoștința ei către Domnul și în dragoste, a fost nerăbdătoare să ajungă cât mai aproape cu puțință de Acela, care era lumina sufletului ei, și a alergat înaintea tuturor celorlalte mironosițe. A ajuns singură și cea dintâi, la mormânt. Iată în ce fel expune Evanghelistul faptul acesta.

Maria Magdalena lângă mormântul gol

„În una a sâmbetelor Maria Magdalena s-a dus la mormânt foarte de dimineață, pe când era încă întuneric, și a văzut piatra luată de pe mormânt” (v. 1). Evreii obișnuiau să numească zilele săptămânii după distanța pe care o aveau ele de ziua sâmbetei. Astfel era una a sâmbetei, două a sâmbetei, și așa mai departe. Iar aici, fiind vorba de sâmbăta imediat următoare Paștilor evreiești, s-a pus cuvântul la plural, fiindcă astfel căpăta o importanță mai mare. În textul grecesc al Evangheliei este „mia ton sabbaton”. Așadar, Maria Magdalena sosește la mormânt pe când era încă întuneric, iar tovarășele ei au venit, pe când răsărea soarele (vezi și Mc 16, 2).

Mormintele nu sunt locuri, pe care să le vizităm de plăcere, dimpotrivă, sunt locuri care produc spaimă, mai cu seamă firii temătoare a femeii, cu precădere în ceasurile când este întuneric, însă, când dragostea lui Hristos domnește într-un suflet, orice sentiment de teamă și de groază și de iubire de sine dă înapoi. „*Dragostea desăvârșită scoate afară frica*” (I In 4, 18) Însă fiindcă, în timpul sâmbetei de atunci, care era și Paștile evreilor, Legea nu îngăduia nimănui să meargă la mormânt, pentru ungerea cu miresme a mortului, de aceea Maria a așteptat cu nerăbdare să treacă sâmbăta. Și în ziua cea dintâi a săptămânii, zi în care înviase Domnul, Maria se și afla la mormânt „pe când era încă întuneric”. Iar această zi „una a sâmbetelor” este de atunci „sărbătoarea sărbătorilor și praznic al praznicelor”, este Paștile creștinilor, ziua strălucită a învierii: Duminica. Și, de când Maria Magdalena a vizitat mormântul Mântuitorului, de atunci datorită cea mai mare, mai sfântă și mai nelipsită a creștinului, în dimineața de duminică, este să cerceteze și el mormântul Mântuitorului. Dar unde să-l găsească? – mă întrebă cititorul. Oare toți pot să meargă la Ierusalim în fiecare duminică? O, prietene! Mormântul Domnului

este mult mai aproape decât îți închipui tu. Mormântul lui Hristos este în fiecare Biserică. Este jertfelnicul bisericii, sfânta masă, pe care se săvârșește însăși taina Sfintei Liturghii și se continuă jertfa de pe Golgota. Acolo este trupul și sângele Domnului. Jertfelnicul este Golgotă și mormânt al lui Hristos. Iar creștinii care intră în biserica Domnului, precum s-au dus mironosițele la mormânt, cu miresme de pocăință, cu miros de bună mireasmă duhovnicească, ca să ia parte la dumnezeiasca Liturghie și să se împărtășească, aceia cercetează de fapt pe Hristos și primesc în sufletele lor cercetare din partea Lui. Ei se fac luminați și purtători de Hristos. Acum să reluăm șirul Evangheliei.

Dar, când a ajuns Maria la mormânt, a văzut piatra, pe care Iosif și Nicodim o pusese pe ușa lui, luată de acolo și răsturnată. Maria ar fi simțit o mare ușurare în durerea și în suferința ei pentru moartea învățătorului iubit, dacă ar fi reușit să-și împlinească sfânta datorie de a unge trupul Domnului cu miresme. Dar ea nu și-ar fi închipuit niciodată surprizele nespuse de plăcute pe care i le prevestea răsturnarea pietrei. Răsturnarea pietrei era un semn că Hristos înviase. Dar Maria nu înțelege nimic. Desfacerea pecetilor, absența paznicilor, mormântul gol, erau dovezi convingătoare, despre învierea lui Hristos. Dar Maria nu-și poate închipui însă o împlinire atât de fericită. Și Hristos o lasă deocamdată în această stare de nedumerire și durere. Căci El de obicei se descoperă pe Sine treptat, și treptat ne dă desfătarea care vine din descoperirea Lui, ca să ne înflăcăreze și să ne trezească dorința de o legătură mai strânsă și de o unire cu Dânsul.

Maria vestește pe Petru și pe Ioan și ei vizitează mormântul

„Deci ea a alergat și s-a dus la Simon Petru și la celălalt ucenic pe care îl iubea Iisus și le-a zis: au luat pe Domnul din groapă și nu

știu unde L-au pus” (v. 2). De îndată ce Maria a văzut mormântul gol, s-a grăbit să informeze pe Petru și pe Ioan, că au mutat trupul Domnului din mormântul în care îl pusese Iosif și Nicodim și că nu știa unde l-au pus acum. E limpede că Maria socotește faptul acesta o altă întâmplare dureroasă și bănuiește că necinstirea mormântului Domnului au săvârșit-o vrăjmașii Săi, pismuind până și mormântul, în care cei doi bărbați însemnați puseseră, cu mare cuviință, pe osânditul cel urât de ei. Maria se gândește la orice altceva, numai la înviere nu, deși Domnul o prezisese în prezența Mariei și a altor mironosițe. Iar faptele, adică piatra răsturnată, mormântul gol, lipsa paznicilor, ar fi trebuit să-i amintească precizarea Domnului. Dar Dumnezeu rânduise lucrurile astfel, încât și Maria, și celelalte mironosițe, și apostolii, adică toți primii martori ai învierii, să nu creadă în înviere după indicii, ci să se convingă în mod absolut, din dovezi pipăite.

Dar cum se face că Maria comunică veștile și lui Petru, de vreme ce Petru se lepădase de Domnul în seara prinderii sale, seară atât de decisivă pentru viața lui Petru? Da, se lepădase într-o clipă de zăpăceală, în care convingerea lui cea tare a scăpătat. Dar Petru n-a încetat niciodată de a iubi pe Domnul. Cât despre acea lepădare, a plâns-o cu mare amar, a spălat-o cu lacrimile unei căințe sincere. O dovadă a căinței lui este faptul că îl găsim împreună cu ucenicul iubit al Domnului, cu Ioan. Și vedem că Ioan a păstrat față de Petru aceeași intimitate, cu toate că Petru căzuse într-un păcat atât de greu. Numai pentru un suflet fariseic sau fanatic, căderea lui Petru ar fi fost un prilej să rupă orice legătură cu el. Ioan însă nu face așa. El pune în practică acea iubire și lucrează precum avea să spună și dumnezeiescul Pavel: *„Dacă un om cade într-o greșală, voi, cei duhovnicești, îndreptați-l în dubul blândeți”* (Gal 6, 1). Așadar, cei doi ucenici, fiind înștiințați de Maria Magdalena că mormântul este deschis și gol, au pornit într-acolo, ca să se încredințeze de adevăr

cu propriii lor ochi și să afle vreo explicație a acestei întâmplări: „*deci au ieșit Petru și celălalt ucenic și au mers la mormânt. Și alergau amândoi împreună, dar celălalt ucenic a alergat înainte mai repede decât Petru și a sosit cel dintâi la mormânt*” (v. 3-4).

Graba cu care amândoi alergau spre mormânt arată dragostea și devotamentul către Hristos al acestor doi ucenici. Dragostea nu s-a stins în inima lor, când au văzut pe Domnul mort și nădejtile lor, în privința lui Mesia, zădărnice. Ei continuă să aibă mintea ațintită către Acela, pe care Îl văzuseră spânzurat pe lemnul crucii și Îl credeau înmormântat sub lespede mormântului. Când au aflat că acel mormânt este gol, au alergat acolo. Observăm aici o întrecere pilduitoare între cei doi ucenici în graba lor. Au alergat o parte din drum împreună. Dar apoi Ioan a luat-o înaintea lui Petru și a ajuns primul la mormânt. Orice întrecere și râvnă spre bine este vrednică de laudă. Adică, creștinii se pot lua la întrecere, în sensul care dintre ei ajunge mai repede la virtutea vieții ce duce la Hristos. Dar această întrecere trebuie făcută fără invidie, căci invidia îi va arunca afară în chip jalnic. Se mai cuvine ca ei să nu disprețuiască pe cei mai zăbavnici. Întrecerea să se facă din dorința și râvna fierbinte către virtute și sfințenie.

Ucenicul care a ajuns primul la mormânt a fost Ioan, pe care Domnul îl cinstea cu o dragoste specială și care iubea și el pe Domnul în chip deosebit. Dragostea aceasta l-a atras pe urmele lui Hristos până în curtea lui Anna și Caiafa și l-a ținut lângă cel răstignit, numai pe el dintre toți ucenicii, împreună cu Preasfânta Maică a Domnului. Dragostea aceea îi dă acum aripi ca să ajungă primul la groapa Celui pe care Îl iubea. Al doilea care a venit a fost Petru. Să presupunem că vârsta l-a împiedicat? Să presupunem că amintirea amară a lepădării și zdrobirea pentru păcat i-a îngreunat sufletul și i-a împiedicat picioarele de la alergat? Se știe că simțământul vinovăției produce durere și zdrobire, când urmează

să ne apropiem de Hristos, și ne face neîndrăzneți și lipsiți de curaj. Cei care au conștiința liniștită și fără mustrare aleargă spre Hristos cu îndrăzneală. În împrejurări de felul acesta, singurul mijloc de a-și recâștiga curajul și râvna este smerirea în fața Domnului și nădejdea sigură în mila Lui, precum a făcut Petru. De aceea a și fost pus din nou în vrednicia apostolică și s-a făcut vestitor fierbinte al Domnului și stâlp al sfintei Sale Biserici.

Explicația pe care și-au dat-o cei doi ucenici

Ajunghând la mormânt, priveau fiecare cu ochii și în felul lor. În relatarea acestei cercetări, Evanghelistul are prilejul să prezinte caracterele deosebite ale celor doi ucenici: „*Și plecându-se, vede giulgiurile zăcând, dar n-a intrat. Deci a venit și Simon Petru după el și a intrat în mormânt și a văzut giulgiurile zăcând și ștergarul care era pe capul Lui nu era cu giulgiurile, ci înfășurat la o parte într-un loc*” (v. 5-7). Ioan, sosit mai întâi la mormânt, s-a plecat, a văzut mormântul gol și giulgiurile zăcând singure. Dar emoția lui a fost așa de mare, încât n-a îndrăznit să intre în mormânt. Petru, deși pe drum a rămas în urmă, acum o ia înainte în îndrăzneală. Caracterul lui Petru se prezintă aici mai practic și mai curajos. Căci el n-a rămas în afara mormântului, ci a intrat înăuntru.

Cu câtă înțelepciune împarte Dumnezeu darurile și harismele Sale. Lui Ioan, care avea darul dragostei mai fierbinți, i-a dat puterea să ajungă primul la mormânt. Petru avea îndrăzneala și curajul, care l-au pornit să intre primul în mormânt. Așadar, unul pe altul s-au biruit în întrecerea cea bună, mai bine zis, s-au completat unul pe altul. Căci Dumnezeu rânduiește lucrurile cu înțelepciune, ca niciun om să nu se poată mândri pentru așa numita superioritate a sa. Dumnezeu nu dă la toți aceleași daruri, ci le măsoară pentru fiecare, ca tot omul să aibă nevoie de altul, ca oamenii să se ajute reciproc, să se întrească între ei și să lege cât mai strânse legături

de dragoste. Iar când se întâmplă să cadă unul astăzi și să rămână mai prejos de altul, se poate ca acesta să primească de la Dumnezeu, prin pocăință, un har atât de mare, încât mâine să fie pe aceeași linie cu cei buni, ba și mai presus.

Dar intrarea plină de îndrăzneală a lui Petru în mormânt ne mai dă și o altă învățătură însemnată. Fantezia și frica celor temători a făcut din morminte și din locurile de îngropăciune, niște sperietori și niște locuri de groază. Așa că ele inspiră cutremur, mai cu seamă în ceasul nopții. Dar mormintele nu au, pentru creștini, nimic înspăimântător, nici urât, de când Hristos a fost pus în mormânt. Trupurile moarte și oasele goale, care sunt îngropate, nu pot să facă rău omului. De altfel, Dumnezeu este pretutindenea de față, prin urmare și în morminte, nu numai ziua, ci și în timpul nopții. Este o lipsă de evlavie să credem că sufletele morților rătăcesc prin jurul mormintelor, ca să vatăme pe cei vii. Căci „sufletele dreptilor sunt în mâna lui Dumnezeu”, iar sufletele păcătoșilor se găsesc într-un alt loc, pe care tot Dumnezeu l-a hotărât. Peste toate acestea, mormântul și cimitirul vor fi odată și locuința noastră, a fiecăruia. De aceea trebuie să ne obișnuim cu această locuință, și să ne pregătim sufletul în așa fel, ca să-L apropiem de Dumnezeu. Când va veni vremea ca trupurile noastre să învieze din mormânt, precum a înviat și trupul Domnului, și să se unească cu sufletul, să ne aflăm la dreapta lui Hristos și părtași ai slavei Sale. Așadar, să nu ne temem de un mormânt nevătămător, în care se vor odihni și oasele noastre cele trudite, ci să ne cutremurăm de acel mormânt îngrozitor al pedepsei, în care vor fi aruncate sufletele și trupurile păcătoșilor nepocăiți, într-un necaz veșnic, într-o nefericire și o durere deznădăduită.

Sfântul Evanghelist Ioan notează amănunțit poziția giulgiurilor cu care fusese înfășurat trupul Domnului, și care atunci

rămăseseră neatinse. Și mai cu seamă, notează că ștergarul de pe capul Domnului era pus de o parte, cu grijă specială. Giulgiurile acestea erau niște mărturii mute ale învierii. Mărturiseau că nu fusese o mutare din loc, cum credea Maria Magdalena. Căci dacă cineva ar fi mutat trupul Domnului într-un alt mormânt, nu l-ar fi dezvelit din giulgiuri. Nu era nici furt, după cum voiau să dea de înțeleș conducătorii Iudeilor. Căci, dacă cineva ar fi furat trupul, nu i-ar fi păsat de poziția în care rămân giulgiurile. Cu atât mai mult, cu cât erau acolo niște păzitori strașnici, iar giulgiurile erau foarte strâns lipite de piele, prin smirna cu care fusese uns trupul. Iar smirna este o materie foarte lipicioasă. Deci, giulgiurile făceau dovada că trupul Domnului pierise din mijlocul lor, prin atotputernicia celui înviat. Domnul ieșise din mormânt eliberat de orice legătură cu moartea și cu mormântul. Nu ni se spune ce fel de veșminte purta Domnul când s-a arătat ucenicilor, dar nici într-un caz nu s-a arătat cu giulgiurile. „*Căci Hristos înviind din morți, nu mai moare, moartea nu-L mai stăpânește*” (Rm 6, 9). Lazăr a înviat cu giulgiurile, căci mai avea nevoie odată de ele. A înviat pentru o viață provizorie, care avea să se termine iarăși cu moartea și cu giulgiurile. Dar Hristos a înviat spre nemurire, așa cum vom învia și noi toți la a doua venire a Sa. Atunci vor înceta și mormintele, și giulgiurile, și lacrimile despărțirii, și frica de moarte; nu vom mai avea nevoie de haine, ca aici pe pământ. Hristos va îmbrăca trupurile dreptilor cu slavă și cu strălucire cerească. Dimpotrivă, va rușina pe cei ce au folosit îmbrăcămintea provizorie de pe pământ, ca pe un mijloc de păcătuire și pierzare a sufletelor. Căci din nefericire, și haina, cea atât de trebuitoare vieții noastre, închinătorii propriului lor trup o fac prilej de sminteală și cursă pentru suflete. Cei ce nu vor fi îmbrăcați în virtute, vor rămâne goi și lipsiți de slava lui Dumnezeu.

Primele raze ale învierii în sufletul ucenicilor

Și iată: încurajat de pilda lui Petru, a intrat și Ioan acum în mormânt: „*Deci atunci a intrat și celălalt ucenic, care ajunsese primul la mormânt, și a văzut și a crezut*” (v. 8). Exemplul are mare putere. Mulți sunt atrași spre păcat și pierzanie prin pilda altora, care le-au luat-o înainte, pe calea aceasta. Fără îndoială însă, mulți se întăresc în calea virtuții, leapădă frica și sfiala care îi împiedica să se apropie de credință, devin indiferenți față de judecățile lumii, – când văd pilda altor oameni virtuoși. Îndrăzneala cea cuminte și mărturisirea înțeleaptă a convingerilor noastre creștinești, viața noastră cu adevărat îmbunătățită și virtuoasă, va distruge îndoiala multora și îi va atrage spre viața cea în Hristos. Nu există faptă bună mai mare și mai fericită, decât să atragem la Hristos pe alții, să întărim și pe alții în calea virtuții, a adevăratului progres, a viețuirii sănătoase.

Observați acum o altă întrecere sfântă între cei doi ucenici. Petru, mai îndrăzneț, a intrat primul în mormânt; dar, după ce a văzut toate cu ochii săi, s-a mărginit pur și simplu să se mire: „*a plecat mirându-se de întâmplare*” (Lc 1, 24, 12). Însă Ioan, deși a fost îndemnat de îndrăzneala lui Petru să intre în mormânt, prezintă acum o virtute foarte rară; că văzând poziția giulgiurilor, a tras concluzia că Domnul, înviind, le-a lăsat în poziția aceea; și, prin urmare, „a crezut”. Petru însă a crezut desăvârșit, numai după ce Domnul i s-a arătat lui personal (vezi Lc 24, 34; I Cor 15, 5). Iar Sfântul Evanghelist mirându-se de uitarea lor, cu privire la proorociile despre învierea Domnului, uitare care cuprinsese și pe Petru, scrie: „*Căci încă nu înțelegeau Scriptura, că El trebuia să învieze din morți*” (v. 9). Abia când li se arată Domnul și le deschide mintea, atunci își amintesc și înțeleg mai adânc tâlcul Sfintei Scripturi. Căci, prin prooroci se vestise această mare minune.

Cercetarea mormântului, făcută de cei doi ucenici, se rezumă la acestea: „*deci s-au întors ucenicii la ai lor*” (v. 10). Petru și Ioan s-au întors în casa în care locuiau, nedumerindu-se, ce altceva ar fi trebuit să facă și nădăduind că Dumnezeu va lămurii întâmplarea.

Maria se întoarce la mormânt

După plecarea lui Petru și a lui Ioan, Maria Magdalena s-a întors la mormânt. După ce s-a întors, „*Maria sta lângă mormânt, plângând afară*”. Ea nu se desparte de mormântul Domnului, nici gândul ei nu leapădă amintirea lui. S-a oprit lângă mormânt și plânge. Iar lacrimile ei arată că o nouă lovitură a dat peste inima ei iubitoare. Ea plânsese pe Iisus, când Îl văzuse spânzurat pe cruce, suferind și chinuindu-se, Îl plânsese când Îl văzuse mort, și când a fost ascuns de piatra mormântului. El, în care își pusese atâtea nădejdi și doruri sfinte, Îl plânseseră împreună și celelalte mironosițe, pe când pregăteau miresme de îngropare. Îl plânge și acum, când crede că i-a pierit și ultima mângâiere; de aceea unge trupul mort cu mirurile și lacrimile ei, Îl plânge acum, când ar trebui să se bucure de marea bucurie a învierii!

Dar durerile de acest fel sunt obișnuite și adesea le simțim și noi, slujitorii cei neputincioși ai Domnului. Plângem și oftăm și ne aflăm în necaz, pentru niște întâmplări, care ne pregătesc bucurie mare. Pierdem ceva, în care ne-am pus niște nădejdi zadarnice, de aceea suferim și suntem nedumeriți; cum vom îndrepta această pierdere? Pierderea aceasta însă ne va aduce folos mare și desfătare înaltă, duhovnicească și deosebită. Mama care și-a pierdut copilășul, plânge nemângâiată; o soție suferă fără nădejde pentru moartea soțului; negustorul, care și-a pierdut averea, se cufundă într-o melancolie adâncă; exilatul care și-a pierdut patria, funcționarul care și-a pierdut slujba, sunt mâhniți și îndurerați. Și totuși, aceste așa numite pierderi, care produc sufletelor noastre confuzie, tulburare și nenorociri fantastice, toate acestea vin

asupra noastră ca să ne fie un prilej neprețuit de pocăință, de înnoire a vieții și de regăsire a rostului nostru adevărat, ca să intrăm în calea fericirii adevărate și veșnice. Câte lacrimi se varsă și cât întuneric se lasă asupra noastră, încât credem că vom pieri! Lacrimile nu le-am vărsa și întunericul s-ar lumina, dacă noi am avea credință statornică și am crede că Dumnezeu ne va descoperi mâine un mare bine, prin mijlocirea necazului de astăzi. Căci *„celor ce iubesc pe Dumnezeu, toate le sunt spre binele lor”* (Rm 8, 28).

„Maria stătea plângând”: Amintiți-vă și de o altă Marie, de Preasfânta Maică a Domnului, care cu mulți ani înainte plângea și Ea crezând că a pierdut pe Iisus al Ei: *„Fiule, de ce ne-ai făcut aceasta”*, I-a zis Dânsa când L-a aflat: *„Iată noi Te căutăm mânăni”*. Dar L-a aflat și s-a bucurat mult. Fiindcă cei ce caută pe Hristos cu dor și lacrimi, Îl află, până în sfârșit, și atunci se bucură peste măsură de mult, *„bucuria lor nimeni nu o va lua de la ei”*, după cum afirmă însuși Domnul (In 16, 22). Această bucurie începe acum să răsară și Mariei Magdalenei, căci *„cum plângea, s-a aplecat în mormânt și a văzut doi îngeri în haine albe, șezând unul la cap și unul la picioare, unde zăcuse trupul lui Iisus”* (v. 11-12). Maria a făcut același lucru pe care îl facem cu toții, când pierdem ceva de preț, pentru care ne plecăm iarăși și iarăși căutându-l și credem că, cercetând mai cu de-amănuntul, vom afla obiectul căutat. Așadar, Maria, pe când plângea, s-a aplecat iarăși cu atenție către mormânt și a văzut ceva foarte mângâietor, care putea s-o lămurească. A văzut doi îngeri în haine albe. Acești doi trimiși cerești, după ce pusese ră pe fugă pe străjerii, care din porunca dușmanilor Domnului păzeau mormântul, făceau acum de strajă și erau vestitori ai biruinței Stăpânului lor asupra puterilor nevăzute ale întunericului și asupra organelor celor văzute. Îngerii ședeau, unul în partea capului, celălalt în partea picioarelor, ca cei doi heruvimi, care șed unul în fața altuia, pe acel simbolic chivot al Testamentului Vechi.

De îndată ce îngerii au văzut-o pe Maria plângând, au întrebat-o: „*Femeie de ce plângi? Iar ea a răspuns: că au luat pe Domnul meu din groapă și nu știu unde L-au pus*” (v. 13). Întrebarea aceasta plină de compătimire a îngerilor, avea drept scop o descoperire treptată a celui mai mare eveniment de bucurie. Căci îngerii sunt întotdeauna gata să mângâie pe credincioșii Domnului lor. Dar întrebarea avea și înțelesul acesta: de ce plângi în ceasul în care ar trebui să te bucuri? De ce nu ne întrebi pe noi, ca să afli bunăvestire de bucurie, ci plângi mereu?

Sfârșită de durere, că nu izbutea să găsească trupul Domnului, ca să-i aducă jertfa cea bine mirositoare a devotamentului ei, Maria n-a putut să dea la o parte gândul că au scos pe Domnul ei din groapă și L-au pus în alt loc, neștiut de ea. Nu-și dă seama nici de cinstea, pe care i-o fac îngerii, stând de vorbă cu dânsa, nici de înfățișarea lor strălucitoare ca fulgerul, în hainele lor albe. Ea nu poate să-și liniștească durerea, nici cu zâmbetul îngeresc, ci numai când va vedea zâmbetul Domnului ei, atunci va simți cea mai înaltă desfătare. De aceea, la întrebarea îngerilor, Maria răspunde ca și cum ar vorbi cu niște oameni asemenea ei, neputincioși și neștiutori; cum să nu plâng? Au luat pe Domnul, L-au spânzurat pe cruce. L-au dus mort și L-au pus în mormântul acesta, L-am văzut cum L-au pus „*de departe*” (Lc 23, 49). L-au luat acum iarăși, când eu nădăjduiam să-L văd de aproape, fie și mort și îngropat! Cei ce cercetează mormântul unor persoane dragi, după despărțirea dureroasă, cunosc foarte bine acest fel de vorbire a dragostei. Dar niciodată dragostea care leagă copiii de părinți, ori cea dintre persoane oricât de iubite, nu poate fi comparată cu dragostea care leagă pe Hristos cu aceia, care Îl iubesc altcum vrea El să fie iubit. Adică: „*Din toată inima, din tot sufletul, din tot cugetul și din toată puterea*”.

Convorbirea dintre Domnul și Maria Magdalena. Domnul se descoperă

Dar iată, avea să se lămurească nedumerirea Mariei Magdalenei în privința mormântului. Ea avea să simtă desfătare „*mai mult decât a cerut sau a gândit*” (Ef 3, 20). În locul trupului mort, va afla pe Domnul viu. Maria „*zicând acestea, s-a întors înapoi și a văzut pe Iisus stând. Dar nu știa că este Iisus*” (v. 14). În clipa în care Magdalena își exprimă durerea ei în fața îngerilor, Domnul se arată și se oprește în spatele ei, ca un om necunoscut. Iar ea, fie că văzuse umbra Lui, fie că auzise pași de om, fie fiindcă îngerii la apropierea Domnului au arătat o uimire plină de bucurie, – se întoarce și ea înapoi, mai înainte ca îngerii să fi apucat să-i răspundă la cuvintele ei. A văzut pe Iisus, dar nu L-a recunoscut. Este lângă ea Acela, pe care Îl căuta cu lacrimi, și totuși ea nu simte prezența Lui! Acest lucru ni se întâmplă foarte des și nouă. Domnul este totdeauna cu noi, totuși noi nu știm și nu simțim, fiindcă suntem consumați, fie de durere, fie de grijile lumești, fie de plăceri și păcate. Duhul Sfânt zice: „*Aproape este Domnul de cei zdrobiți cu inima*” (Ps 33, 19). Totuși, cei ce simt Sfânta Lui prezență Îl au întotdeauna ajutor în lupta virtuții, primitor al rugăciunilor, mângâietor al inimilor lor, mijlocitor către Tatăl pentru iertarea păcatelor lor. Dimpotrivă, cei ce nu se interesează de prezența Domnului, cei care nu-L caută, ci Îl evită și se întorc de la El, au întotdeauna ațintit spre faptele lor ochiul cel neadormit al lui Dumnezeu, ca să le răsplătească în ziua Judecății „*după faptele lor*” (Rm 2, 6).

Cu prilejul arătării Sale, Domnul vrea să o facă pe Magdalena să înainteze treptat, din starea de durere și neștiință, către înțelegerea deplină a prezenței Sale. El vrea s-o facă să cunoască desăvârșit evenimentul de mare bucurie al învierii. De aceea o întreabă, ca și cum ar fi fost un om neștiutor: „*Femeie, ce plângi? Pe cine cauți?*” Domnul

cunoștea foarte bine pricina lacrimilor și a căutării ei neliniștite. Tot astfel, El știe întotdeauna durerile și neliniștile noastre; dar vrea să le audă și din gura noastră prin rugăciune, ca să ne bucurăm noi și mai mult, când primim ceea ce dorim, după o rugăciune răbdătoare. La întrebarea Domnului, Maria *„părându-i-se că este grădinarul, Îi zise: Doamne, dacă L-ai luat Tu, spune-mi unde L-ai pus și eu Îl voi lua pe El”* (v. 15). Crezând că este grădinarul, pe care Iosif din Arimateia îl ținea pentru îngrijirea grădinii, – căci numai grădinarul putea să se afle acolo la o oră atât de matinală, – Magdalena găsește prilejul să primească informații mai limpezi despre obiectul dorințelor și al cercetărilor ei. Cu o chinuitoare nelămurire, întorcându-și capul, ca să-și ascundă lacrimile, Maria zice: Doamne, dacă ai luat tu mortul, te rog spune-mi în ce loc l-ai pus și eu mă voi îngriji să merg și să-l așez într-un mormânt potrivit! Starea Magdalenei este foarte neobișnuită. Ea văzuse pe îngeri, minune uimitoare, îi văzuse șezând pe mormântul gol, îi aude că o întreabă despre durerea ei, dar nu reușește să înțeleagă marea minune. Ea continuă să fie stăpânită numai de o singură idee: trupul cel mort și îngropat al Domnului. Și mai înainte de a primi răspunsul de la îngeri, întreabă din nou pe acela care i se părea grădinar, tot despre trupul cel mort. Ideea învierii este încă deplin străină de gândurile ei. Și totuși, prin toate câte se petrec în acea vestită grădină a mormântului și a învierii Domnului, Maria manifestă o iubire tot mai adâncă și mai fierbinte către Hristos, iubire care nu se odihnește, decât atunci când Îl află. Ori încotro s-a întors, cu oricine s-a întâlnit, ea întreabă grijulie despre Acela *„pe care Îl iubește sufletul meu”*. Ea crede că toți oamenii au aceeași grijă și sunt gata să-i dea un răspuns satisfăcător. Dar precum altă dată Iosif în Egipt, a ascuns deocamdată raporturile frățești, dar apoi s-a descoperit fraților săi, tot astfel acum și Domnul, potrivit-și întotdeauna purtarea Sa cu starea sufletească a aceluia care Îl iubește. Domnul își arată toată dragostea Sa binefăcătoare și dătătoare de

daruri. Îndeajuns a rămas ascuns, ca un grădinar; îndeajuns a încercat dragostea Magdalenei. A sosit momentul să se descopere. Și iată: „*îi zise ei Iisus: Marie!*” Numele de Maria, auzit de dânsa rostit de un glas foarte cunoscut, de un glas neașteptat, dar familiar, a pătruns până în adâncul inimii ei. Era glasul acela, care a liniștit spaimele ucenicilor, când luptau împotriva valurilor mării, și au auzit glasul Domnului: „*îndrăzniți, Eu sunt, nu vă temeți*” (Mt 14, 27).

Era glasul cunoscut, cu care Păstorul cel bun își cheamă oile Sale pe nume. Dar „*oile ascultă glasul Lui, fiindcă îl cunosc*” (In 10, 3-4). Iar Maria era dintre aceste oi și de aceea a simțit o atât de cuprinzătoare bucurie, la sunetul glasului Domnului, în adâncul sufletului ei. Într-o clipă s-a risipit norul cel întunecos, care se așezase pe mintea ei și ascunsese până atunci marea minune, dovedită de mormântul gol și de straja îngerilor. Lumina soarelui celui înviat din morți, a Domnului, care Se afla lângă dânsa, a intrat în sufletul ei. I-a fost de-ajuns un singur cuvânt, ca să-și exprime bucuria și entuziasmul ei cel mai mare: „*Rabuni, ce se tâlcuiește Învățătorule*”. Ea zice: învățătorul meu, și rămâne apoi fără glas! În locul trupului mort, pe care îl căuta, ea vede pe Domnul viu și împodobit cu mare cuviință. Lacrimile de durere i se prefac în lacrimi de bucurie. Entuziasmul ei cel viu, negăsind un alt mod de a se manifesta, o îndeamnă să încerce să îmbrățișeze picioarele Domnului sau să atingă marginea îmbrăcăminții Lui. Nu-i mai fac nicio impresie îngerii îmbrăcați în alb, deoarece are în fața ei pe Stăpânul îngerilor. Oricât ar fi de vrednici de respect și cuviincioși slujitorii lui Dumnezeu, totuși nu sunt decât robii Săi. Prin urmare, numai Lui I se cuvine desăvârșit respect, dragoste, admirație și adorație. Iar robilor lui Dumnezeu li se cuvine respect și dragoste în parte, numai în numele lui Dumnezeu, prin mijlocirea Lui și pe cât îngăduie El.

Apostoliță către apostoli

Entuziasmul și dragostea către Domnul trebuie să le manifestăm cu un respect și cu o evlavie potrivite cu înălțimea Sa cea dumnezeiască. De aceea Domnul, evitând manifestarea entuziasmului Mariei: „*îi zice; nu Mă atinge: căci încă nu M-am suit la Tatăl Meu... Du-te la frații Mei și le spune: Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, la Dumnezeuul Meu și Dumnezeuul vostru*” (v. 17).

Când se despărțise de ucenicii Săi și pășea spre mucenicia crucii, Domnul zise că va învia, îi va vedea iarăși și atunci, în locul durerii lor, va veni bucuria, pe care nimeni nu le-o va putea lua (vezi *In* 16, 22). O astfel de bucurie a simțit atunci Maria, după multa ei suferință. Ea credea însă că Hristos a înviat, ca și Lazăr, pentru a trăi împreună cu casnicii și cu prietenii Săi, o viață pământească de bucurie comună și de raporturi intime. Dar nicidecum; severa și speciala interdicție, pe care Domnul o adresează Mariei: „*Nu Mă atinge*”, nu te apropia de Mine, – arată că ideea aceasta era cu totul greșită. Domnul îi dă de înțeles că credincioșii Săi nu trebuie să-și lipească mintea de prezența Sa cu trupul și de o petrecere simțită cu Dânsul. Ci trebuie să se înalțe la o comuniune duhovnicească și la o împreună-petrecere sufletească, pe care credința lor statornică, adorația din tot sufletul către Domnul, o va lucra de acum înainte. Așadar, Maria trebuia să vadă lucruri mai înalte decât acelea, pe care i le arătau ochii ei, când a văzut pe Domnul înviat, că mai zăbovește pe pământ, Iisus adaugă: „*Nu M-am suit încă la Tatăl Meu*”. Fiindcă ucenicii își închipuiau că moartea Domnului era „*mutarea din lumea aceasta la Tatăl*”, despre care le spusese El, în seara cinei celei de taină (*In* 13, 1). Iar arătarea Domnului cea de atunci, ucenicii o socoteau întoarcerea Sa, a doua Sa venire, și începutul unei petreceri împreună cu dânsii, aici pe pământ.

Deci, de aceea Iisus îi spune Mariei: nu te apropia de Mine, cu asemenea idee preconcepută. Ci de vreme ce te-am învrednicit de marea cinste, să Mă arăt ție, după învierea Mea, datoria ta este următoarea: Să alergi la frații Mei și să le împărtășești vestea cea bună despre învierea Mea, informându-i că încă nu M-am suit la Tatăl Meu.

„*Du-te la frații Mei*”. Domnul a arătat adesea dragostea Sa către ucenici și legătura Sa cea strânsă cu ei și în special în seara dinaintea răstignirii, când i-a numit prieteni ai Săi. Dar acum, după învierea din morți, când El nu mai era într-o stare de smerenie, îi numește pe ucenici *frați*. Domnul nu îndepărtează firea omenească, prin care S-a făcut frate al nostru, ci o ridică și pe ea la cinstea și slava dumnezeiască, din care S-a coborât Dumnezeu cel nemărginit. El declară că are cu noi legături de dragoste și mai strânse, declară că suntem frați ai Săi! Deși ucenicii Îl părăsiseră în vremea cea mai grea a vieții Sale pe pământ, în vremea patimilor și a răstignirii Sale, totuși acum, în clipa triumfului, Domnul îi numește frați ai Săi. În loc să trimită un vestitor, care să exprime reprobarea și supărarea Sa pentru purtarea ucenicilor, dimpotrivă, El poruncește să li se dea buna-vestire de bucurie și în același timp le dă de înțeles că a uitat purtarea lor, că le iartă din suflet lepădarea, că îi ridică la starea de frați ai Săi. Fiindcă Domnul cunoștea bine neputința omenească și slăbiciunea voinței, din pricina căroră Îl părăsiseră ucenicii. Dar știa și sinceritatea lor, și cât de mult doreau să fie ucenicii Săi. Da, cititorule. Domnul se poartă întotdeauna astfel, față de ucenicii Săi din toate vremurile. Ne-a învrednicit să ne încerce de mii de ori, căci noi părăsim cu atâta ușurință pe un astfel de Frate luându-ne după lume și după păcat. Dar dacă această cădere a noastră este pricinuită de neputință, dacă avem dorul sincer de a rămâne cu Domnul, ca și ucenicii de atunci, dacă ne căim din inimă, ca și ei, atunci nici El nu se leapădă de noi niciodată, ci continuă să

ne considere frați ai Săi. Înțelegeți, iubite cititor, această cinste și binefacere de neprețuit?

Ce veste bună transmite Domnul prin Maria Magdalena ucenicilor Săi? Iată: „*Mă sui la Tatăl Meu și Tatăl vostru, la Dumnezeuul Meu și Dumnezeuul vostru*”. Hristos este Fiul al Tatălui după fire, dar legătura cea nouă, care leagă pe Hristos de credincioșii Săi, prin legături frățești, face acum pe Tatăl Domnului și Tată al credincioșilor Săi; iar pe credincioși îi face fii ai Tatălui, după har, și harul se revarsă din jertfa Domnului. Prin această legătură, Dumnezeuul lui Iisus Hristos este Dumnezeuul ucenicilor, al credincioșilor. Făcându-Se om, pentru noi, făcând ascultare de Dumnezeu ca om, Hristos S-a făcut una cu noi. Luând chip de rob, s-a supus lui Dumnezeu ca un rob.

O, ce mângâiere și fericire revarsă asupra credincioșilor Domnului această afirmație a Sa! În orice situație socială am fi, oricât de săraci și umili, oricât de necunoscuți și fără trecere, oricât de neputincioși și de bolnavi, dacă suntem credincioși ai lui Hristos, dacă primim din toată inima adopțiunea pe care ne-o oferă Hristos, atunci El „*nu se rușinează să ne numească frați*” (Evr 2, 11). Domnul ne duce la desfătarea comuniunii de fii cu Tatăl cel ceresc, la fericirea și la slava Fiului. Prin coborârea la noi și smerirea cea adâncă a Fiului, s-a făcut o scară, pe care noi ne-am suit de pe pământ la cer, făcându-ne, din fii ai mâniei și ai blestemului, fii ai lui Dumnezeu celui preaînalt. Desigur, distanța care desparte pe Hristos, fiu după fire, de noi, fiii cei după har, este imensă. Sfântul Ioan Gură de Aur zice: „*Deși prin întruparea cea în ființă, s-a făcut Domnul frate al nostru, dar cu cinstea rămâne mult mai presus, încât nici nu se poate spune cu cât*”. Acest lucru nu ne împiedică să ne bucurăm de neprețuitele bunătăți ale adopțiunii: „*Dacă suntem fii, suntem și moștenitori; moștenitori ai lui Dumnezeu, împreună moștenitori cu Hristos*” (Rm 8, 17).

Așadar, toată porunca Domnului către Maria Magdalena are acest înțeles: spune fraților mei că am înviat din morți, nu ca să

trăim aici împreună o viață obișnuită, în mijlocul cinstitorilor și al vrednicilor omenești, ci ca să Mă sui la ceruri, în calitate de biruator și triumfător împotriva puterilor întunericului. Voi fi rugător, preot și arhiereu al ucenicilor Mei, pentru care Eu deschid o neprețuită comuniune și legătură, făcându-i fii ai Părintelui Meu. Prin urmare, ucenicii și toți adevărații Mei următori, înviați duhovnicește pentru o viață nouă, să-și întoarcă privirile, înclinările, dorințele, activitățile lor, nu spre mărimile pământești și spre bunurile materiale, – ci în sus, spre ceruri, unde este Tatăl și Fratele lor. Rezumatul vieții lor, ca și al vieții Mele este: „*Mă sui la Tatăl Meu*”.

Iar Maria a alergat, prinzând aripi. I-au dat aripi bucuria cea negrăită și porunca cea preaînaltă, spre împlinirea poruncii: „*Și Maria Magdalena s-a dus și a vestit ucenicilor că a văzut pe Domnul și că acesta i-a spus ei*” (v. 18). Domnul a dat mai întâi Mariei Magdalena, apoi și celorlalte femei mironosițe, slăvită cinste de a-L vedea înviat și de a se face vestitoare a acestei vești mari și preabune. Ele, cel dintâi, au alergat la mormânt „pe când era încă întuneric”. Ele, care erau din fire temătoare și mai slabe, au dovedit mai întâi o dragoste și o bărbăție, care n-a ținut seama de primejdii. Ele, primele, au informat pe ucenicii, care erau închiși în casă și plini de teamă, despre faptul că mormântul era gol. Toate acestea se cuveneau să fie făcute de bărbați, iar femeile să stea închise în casă și să fie înfricoșate. Pe drept cuvânt, Domnul pe ele le-a răsplătit mai întâi și, dintre toate, pe Maria Magdalena, trimițând-o să evanghelizeze pe evangheliști și să fie apostoliță către apostoli.

Iar vestea aceasta, pe care Magdalena a împărtășit-o ucenicilor – că a văzut pe Domnul și că i-a dat poruncă să încredințeze pe ucenici despre suirea la Tatăl – această veste răsună, din generație în generație, până la noi. Răsună până la femeile care trăiesc astăzi și le atinge în chip special. Căci Domnul a înălțat femeia, mai întâi în persoana Preasfintei Fecioarei Maria, Maica Sa, și în al doilea rând,

în persoana Mariei Magdalena și a celorlalte mironosițe. Domnul a scos femeia din robia și din starea animalică, în care o înjosise păcatul și necunoașterea scopului vieții omenești. A înălțat-o în atmosfera curată a libertății, pe aceeași treaptă morală cu bărbatul, la cinstea de a putea binevesti adevărul creștin, la slava de fiică a lui Dumnezeu. Iată o cinste și o slavă vrednică de personalitatea femeii. Nu slava deșartă a lumii, nici manifestările prostești și adorarea trupului, cu care lumea încearcă să prăbușească femeia în starea de mădular al necinstei și al depravării. Departe de Hristos, femeia decade întotdeauna într-un abis de umilință și de pierzare. În preajma lui Hristos, ea se ridică la minunate înălțimi de cinste și bună-cuviință.

Domnul se arată prima oară ucenicilor Săi

În aceeași zi a învierii, Domnul s-a arătat ucenicilor Săi, care erau adunați împreună. Deși îi informase prin Magdalena și celelalte mironosițe despre învierea Sa, totuși li se arată și personal, ca să-i mângâie și să-i încredințeze și mai mult despre această unică întâmplare, pe care o aflaseră din informații. Și astfel, ucenicii să fie martori oculari ai marelui adevăr, pe care aveau apoi să-l propovăduiască lumii, și pe care aveau să întemeieze Biserica. Iar Evanghelistul Ioan, în sufletul căruia arătarea aceasta a făcut o impresie adâncă și de neșters, o povestește în cele mai mici amănunte.

Timpul și locul arătări: cuvintele spuse de Domnul când s-a arătat

„Deci fiind târziu în ziua aceea, una a sâmbetelor, și ușile fiind încuiate, unde erau adunați ucenicii, de frica Iudeilor, a venit Iisus și a stat în mijloc și le-a zis: pace vouă” (v. 19). Evanghelistul spusese că

era una a sâmbetelor ziua aceea, și acum ar fi putut să se exprime cam așa: în aceeași zi. Totuși el repetă: în acea zi, una a sâmbetelor, ca să arate importanța și sfințenia deosebită a acelei zile; ca să arate că Dumnezeu, vrând să sfințească duminica, să fie zi sfântă și sfințită, a rânduit astfel lucrurile, încât ucenicii să fie adunați în același loc și să primească astfel, în acea zi, prima cercetare și binecuvântare a Domnului, după învierea din morți. Căci în această zi, adică duminica, Domnul Se arată credincioșilor Săi până la sfârșitul veacurilor, prin taina sfintei Cuminecături. Se arată în mijlocul creștinilor, care sunt adunați în sfânta biserică. Așadar, în seara acelei vestite zile, ucenicii se aflau adunați într-un loc.

Este adevărat că se întâmplase, așa cum prezisese Domnul: „*Bate-voi păstorul, și se vor risipi oile*” (Mc 14, 27). Când au prins și au răstignit pe Păstorul, s-au risipit oile, adică ucenicii. Dar particularitatea oilor este că ele caută să trăiască împreună cu altele. De aceea, oile Domnului, de îndată ce furtuna s-a alinat, s-au grăbit să se întrunească, ca să se mângâie una pe alta, să se întărească, să se roage împreună și să discute despre informația cu privire la învierea Domnului, pe care o primise fiecare. Căci în orice împrejurare, în special în împrejurările dureroase ale vieții noastre, întâlnirea cu frații are o mare importanță, pentru mângâierea reciprocă. Temându-se de furia răstignitorilor evrei, ucenicii stăteau în casă, cu ușile încuiate, ca nu cumva faptul că s-au adunat cu toții să le trădeze refugiul.

În vremea acestei întruniri a oilor, a venit pe neașteptate Păstorul: „*A venit Iisus și a stat în mijloc*”. A intrat cu trupul, deși ușile erau încuiate. Căci acel trup, care și înainte de răstignire se supunea întru totul voinței Domnului, și umblase pe mare, acum cu atât mai mult. Nu se mai supune legilor firii stricăcioase, legilor gravității și ale impenetrabilității, căci trupul intrase, prin înviere, în starea de slavă și se prefăcuse într-un trup duhovnicesc și eteric

(vezi I Cor. 15, 44). Așadar, trupul Domnului, după înviere, putea să apară și să dispară pe moment, să iasă din mormânt fără ca piatra să fie răsturnată, fără ca pecetea să fie rupte, precum putea și să intre în casă, prin ușile încuiate.

În timpul acestei arătări, Domnul repetă de două ori binecuvântarea preasfântă și plină de înțelesuri: „Pace vouă”. Am tâlcuit altădată înțelesul acestor cuvinte. „Și zicând acestea, le-a arătat mâinile și coasta Sa. Deci s-au bucurat ucenicii văzând pe Domnul” (v. 20). Ucenicii erau uimiți, fiindcă vedeau în fața lor viu pe Acela, pe care Îl văzuseră chinuit și mort pe cruce. Au crezut la început că văd un duh, o fantomă. Dar rănilor, semnele lăsate de cuie pe mâini și de suliță în coastă, erau dovezi limpezi și de necombătut ale identității Domnului. Plin de iubire. Domnul face pogorământ, și precum mama își deschide sânul pentru copilul ei, tot așa Domnul își deschide mâinile și își dezvelește coasta, ca să vadă ucenicii Săi acele semne. Să se convingă definitiv de învierea Sa cea cu trupul. Domnul poartă aceste semne și în ceruri, acum, când șade de-a dreapta Tatălui. Cu aceste semne va veni iarăși la a doua venire și atunci răstignitorii Săi „vor vedea pe Acela pe care L-au împuns” (In 19, 37). Ucenicii au simțit atunci ceea ce simt întotdeauna credincioșii, când primesc pe neașteptate mângâieri și binefaceri de mult preț. Ei înțeleg acum desăvârșit că în fața lor stă Domnul cel înviat din morți. Urmarea acestei convingeri este nespusa bucurie, pe care au simțit-o în adâncul inimii lor: „Deci s-au bucurat ucenicii, văzând pe Domnul”. Se împlinea cu prisosință făgăduința, pe care le-o dăduse Domnul, în seara cinei celei de taină: „Voi acum aveți necaz: dar vă voi vedea și se va bucura inima voastră și bucuria voastră nimeni nu o va lua de la voi” (In 16, 22). Acest lucru li se întâmplă adesea celor ce urmează pe Domnul. Când vin necazurile, care sunt atât de folositoare pentru curățirea noastră, ele aduc în închipuirea noastră o ceață atât de întunecată,

Încât credem că Dumnezeu s-a depărtat definitiv de noi, că ne-a lăsat fără sprijin, în oceanul suferinței. Tot așa credeau și ucenicii, că i-a părăsit Domnul cel ce Se ascunsese. Dar după puțin timp, Domnul răsare pe orizontul sufletului nostru, precum soarele, și risipește îndată negura întunecoasă și trimite iarăși raze calde și înviorătoare. Necazul trece; acum vedem limpede scopul înalt, pe care îl slujise necazul. Vedem cum trece, nu numai necazul și oboseala, ci și viața prezentă, plină de încercări, și noi înaintăm spre cer. Acolo vom vedea pe Domnul așa cum este, precum L-au văzut și ucenicii, și ne vom bucura cu o bucurie, pe care „nimeni n-o va lua de la noi”.

Trimiterea ucenicilor la întemeierea Bisericii

„Deci Iisus le-a zis iarăși: pace vouă; precum M-a trimis Tatăl, și Eu vă trimit pe voi” (v. 21). Domnul, mai înainte de a supune pe ucenicii Săi la munca cea mare a întemeierii Bisericii, prin evanghelizare, le dă ca merinde iarăși binecuvântarea păcii. Pe această binecuvântare se sprijină întreaga sfântă misiune a apostolilor. De pacea lor depinde curajul, pe care îl vor avea în lupta cu primejdiile apostolatului.

Vestea cea bună a împrietenirii cu Dumnezeu și a păcii, pe care Hristos a adus-o în lume, va fi obiectul propovăduirii apostolești în lume. De aceea, Domnul adaugă că îi trimite în lume, așa precum pe El L-a trimis Tatăl, Îi trimite ca pe niște învățători ai adevărului, cu puterea și autoritatea necesară pentru conducerea și dezvoltarea Bisericii, îi trimite ca preoți, ca să continue jertfa de pe Golgota, prin Taina Sfintei Euharistii. Îi hirotonește apostoli ai Evangheliei mântuirii, pentru ca apostolia lor transmisă urmașilor lor, să se continue până la sfârșitul veacurilor în Biserica lui Hristos și să arate tuturor oamenilor puterea și dragostea Sa. Iar în felul acesta

„Oricine vă primește pe voi, pe Mine Mă primește; cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă; și cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă; dar cel ce se leapădă de Mine, se leapădă de cel ce M-a trimis pe Mine” (Mt 10, 40, Lc 10, 16).

Domnul dă apostolilor Săi ca merinde și puterea Duhului Sfânt: *„Și zicând acestea, a suflat asupra lor și le-a zis: luați Duhul Sfânt”* (v. 22). Domnul a suflat în fața ucenicilor, repetând acea lucrare, prin care a dat viață lui Adam, când *„a suflat în fața lui suflare de viață”* (Fac 2, 7). Fiindcă El însuși, cel ce atunci zidise pe Adam, Se făcea acum izvor de haruri duhovnicești. Și precum atunci suflarea Lui a dat viață firească primului om, tot așa acum suflarea Domnului dă apostolilor viață duhovnicească pentru a începe zidirea prin Biserică, a omului, deoarece cea dintâi era stricată de păcat.

Suflând în fața lor, Domnul a zis: *„Luați Duh Sfânt”*. Acum Domnul împărtășește darul Sfântului Duh, nu întreg, ci numai în parte. Le dă arvună a Duhului. Căci măsura deplină avea să le-o dea „nu peste multe zile”. Atunci ei vor fi botezați cu Duh Sfânt, cum a fost Moise în nor, și se vor umple de darurile Duhului, primind toată sfințirea sufletească și trupească, deplina luminare a minții, deplina întărire a voinței, deplina încredințare a conștiinței că au în ei pe Duhul Sfânt. De aici înainte, ei aveau să aibă puterea facerii de minuni, darul proorocesc, cunoașterea limbilor, pe scurt toată plinătatea darurilor Duhului. Acum, suflând asupra lor Domnul le dă numai în parte darurile, ca să înțeleagă în ziua Cincizecimii, că acea suflare puternică a Duhului nu este decât răsuflarea personală a nevăzutului lor învățător. Domnul spune ucenicilor Săi ce anume har al Duhului Sfânt le-a dat, suflând asupra lor, în această împrejurare: *„Căroră veți ierta păcatele, le vor fi iertate, și căroră le veți ține, vor fi ținute”* (v. 23). Domnul le dă puterea de a ierta păcatele, îi înarmează cu harul deosebitor (diacritic) al Duhului,

ca să judece, care oameni au împlinit condițiile necesare pentru primirea dezlegării păcatelor, pentru liberarea de osânda păcatului. Și invers, care trebuie să fie ținuți pe mai departe în vinovăție și în osânda păcatului, fiindcă nu se căiesc, nu primesc cuvântul Evangheliei, nu se supun legilor mântuirii și deci nu sunt vrednici să primească iertarea păcatelor. Ca adevărate organe ale Duhului, care au trimiterea de la Hristos, ucenicii trebuiau să ofere iertarea păcatelor, să ofere mântuirea. În clipa când ei aveau să spună cuvântul de iertare, Dumnezeu avea să întărească acest cuvânt și să ierte momentan păcatele. Tot așa Dumnezeu avea să întărească și cuvântul prin care ucenicii vor osândi pe cei vrednici de osândă.

Puterea aceasta, pe care Domnul însuși o exercitase pe pământ, iertând sau ținând păcatele, după înviere, când avea să se înalțe la ceruri, o încredințează apostolilor în Sfânta Biserică. În acest ceas, plin de însemnătate, Domnul întemeiază taina pocăinței, a mărturisirii. Prin puterea Duhului, pe care a dat-o slujitorilor acestei taine, El face ca puterea de a ierta, care este proprie, să fie și a lor. După cum a dovedit-o însuși Domnul, prin vindecarea paralticului din Capernaum, puterea de a dezlega păcatele este mai mare și mai înaltă decât puterea facerii de minuni. În puterea dezlegării păcatelor constă sublimul lucrării preasfinte a preoției. Preotul dă sau refuză mântuirea. Deschide sau încuie cerul. Iată lucrarea preoției.

„Căroră veți ierta păcatele vor fi iertate; căroră le veți ține, vor fi ținute”. Trebuie să înțeleagă bine acest cuvânt al Domnului rătăciții, care își închipuie că nu au nevoie să meargă la Biserică în pocăință, să se mărturisească și să primească dezlegare de la slujitorul Tainelor, fiindcă ei, chipurile, își primesc iertarea de-a dreptul de la Dumnezeu. Însă Domnul, cel ce are toată puterea de a dezlega, a pus un hotar limpede și definitiv: că iertarea păcatelor va fi dată prin mijlocirea slujitorilor Bisericii Sale. Așadar, cum să facă cineva excepție? Și cum

poate să primească dezlegarea cel ce calcă această condiție esențială a dezlegării? Cuvântul acesta al Domnului trebuie să-l înțeleagă de asemenea cei ce își ascut limba lor cu multă ușurință, împotriva preotului, făcând paradă de scăderile și de greșelile preoților, căci și ei, ca oameni supuși neputințelor, cad adesea în scăderi. Acești oameni, pe de o parte nu se interesează să-și aleagă un preot potrivit, virtuos și bine format, iar pe de altă parte, aruncă în capul preotului tot ce le vine pe limbă. Însă bolnavul, care osândește pe medic, fiindcă medicul nu se îngrijește de sănătatea sa proprie, și pe motiv că medicul este bolnav, refuză să fie tratat, nu mântuiește nici pe medic, dar bolnavul însuși ajunge la moarte.

Domnul se arată a doua oară ucenicilor

Sfântul Evanghelist Ioan descrie și o altă arătare a Domnului celui înviat, către ucenicii Săi. Descrierea aceasta formează sfârșitul capitolului de față.

Cauza noii arătări

„Iar Toma, unul din cei doisprezece, cel numit geamănul, nu era cu ei, când a venit Iisus” (v. 24). La cea dintâi arătare a Domnului. Toma nu avusese prilejul fericit să fie de față. Nu se bucurase împreună cu ucenicii, care văzuseră pe Domnul. Din nefericire, cei ce nu se silesc să meargă la adunările credincioșilor, la care însuși Domnul vine în mijlocul lor, pierd asemenea prilejuri. O astfel de adunare sfântă este cea care se face în zi de duminică și sărbătoare, la dumnezeiasca Liturghie.

Toma era *„unul din cei doisprezece”*, zice Evanghelistul, deși ucenicii nu mai erau doisprezece, ci unsprezece. Însă numărul de doisprezece va fi din nou completat. Iuda „ful pierzării”, pierise, dar locul lui avea să-l ia altul și, prin urmare, numărul ucenicilor

nu se va micșora. Domnul știe numărul adevăraților Săi robi, deoarece *„Perii capului vă sunt toți numărați”* (Mt 10, 30), zice Domnul. Și dacă cineva urmează drumul păcatului și al pierzării, un altul, întorcându-se din lume la Hristos, îi va lua locul.

„I-au spus, deci, ceilalți ucenici: am văzut pe Domnul”. Cu o bucurie de nedescris, ceilalți ucenici i-au vestit lui Toma marele eveniment al învierii Domnului, arătarea Sa în adunarea lor, harul neprețuit pe care li-l dăduse și pacea adâncă pe care o simt ei de atunci. Fiecare ucenic îi repeta lui Toma: am văzut pe Domnul, și am fi dorit să fi fost și tu acolo, ca să-L fi văzut, ca și noi, să te fi bucurat și să fi primit și tu darurile lui, ca și noi. Cuvintele ucenicilor către Toma erau cuvinte de zidire, de întărire a minții, cuvinte care să-l pregătească pentru a primi pe Hristos. Căci bunii ucenici din toate vremurile au datoriat să se zidească *„împreună cu Unul, după cum poruncește Dumnezeu prin Apostolul Pavel”* (1 Tes 5, 11). Ei împărtășesc celor care nu au putut lua parte la adunarea credincioșilor bunătățile pe care le-au simțit din împărtășirea lor cu Hristos și din progresul în viața creștinească. Această împărtășire, care atrage și pe alții la Hristos, este cea mai mare binefacere, pe care noi oamenii putem s-o oferim semenilor noștri; dar și cea mai bună manifestare a recunoștinței noastre către Hristos. Căci El, chemându-ne la credință și luminându-ne, ca să vedem adevărata fericire, ne-a făcut un bine nemărginit de mare. Vei face o binefacere tot atât de mare, prietenilor tăi, dacă îi vei chema să cunoască pe Hristos și să se unească cu El. Această binefacere este mai mare decât dacă ai fi aflat o mină de aur și i-ai fi chemat pe prietenii tăi să fie părtași ai exploatării ei. Numai pornirea ta de împărtășire a veștilor bune să fie sinceră, dezinteresată, lipsită de orice dorință de laudă și de publicitate, care să întineze sfințenia acestei fapte.

Dar cum primește Toma înștiințarea nespus de îmbucurătoare despre înviere? Iată răspunsul lui Toma: *„Dacă nu voi vedea în*

măinile Lui semnul cuielor și nu voi pune degetul meu în semnul cuielor și nu voi pune mâna mea în coasta Lui, nu voi crede” (v. 25). Am semnalat și altă dată caracterul lui Toma. Ultimele evenimente zguduitoare ale vieții Mântuitorului, șirul de fapte întunecate și înfricoșătoare ale conducătorilor poporului evreu avuseseră ca rezultat uciderea învățătorului iubit. Toate acestea făcuseră o impresie atât de adâncă asupra sufletului lui Toma, încât melancolia lui firească se prefăcuse într-un întuneric adânc, întunericul acesta nu-l putea lumina o veste, oricât de luminoasă; ci numai lumina lumii, Hristos. Toma trebuia să-L vadă pe Domnul, cu propriii ochi, să-L audă cu urechile și să-L pipăie, pentru ca sufletul să i se lumineze. De aceea, Toma cere să-L vadă pe Domnul, să-L audă, să-și pună degetul în semnul cuielor, să-și pună mâna în coasta străpunsă de suliță, ca să creadă.

Aceste pretenții ale lui Toma nu prea erau la locul lor. Căci și profețiile preziseră învierea Domnului și Însuși Domnul o prezise în chip special. Apoi, Toma nu dăduse crezare informațiilor date de confrății Săi, care erau cu totul sinceri și demni de încredere. Apoi, și înainte de toate, Toma pune la încercare pe Însuși Domnul, fiindcă nu se încrede în propriii săi ochi. El pretinde să aibă dovezi pipăite, prin excelență pipăite cu propria mână. Dacă un copil, care nu crede cuvintele tatălui său și cere dovezi pipăite, este un răzvrătit, neasemănat mai mult înseamnă răzvrătire împotriva lui Dumnezeu celui sfânt și absolut adevărat, când omul neîncrezător vrea să-L supună pe Dumnezeu cercetării simțurilor omenești. Totuși, să nu uităm că în acea vreme, unică în istoria lumii, în care Dumnezeu cel nemărginit Se coborâse până la a fi om și a suferit moartea de cruce. Dumnezeu nu zăbovește să facă și acest pogorământ, să devină obiectul cercetării necredinciosului Toma. Acest lucru Domnul nu l-a făcut numai pentru Toma, ci pentru toți credincioșii care aveau să fie, pentru ca îndoiala lui Toma să fie „*condei de evlavie, care să strice mrejele ereziei*”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Vremea în care s-a arătat Domnul și ce i-a spus lui Toma

Așadar, „*După opt zile, ucenicii Lui iarăși erau înăuntru și Toma cu ei. A venit Iisus, ușile fiind încuiate, și a stat în mijloc și a zis: pace vouă*” (v. 26). Între cele două arătări au trecut opt zile, zice Evanghelistul. Acest lucru a avut un rost, fiindcă Domnul nu face niciun lucru fără un rost mare. El a amânat arătarea Sa cu un număr de zile, ca să înțeleagă Toma că, un astfel de caracter, melancolic până la necredință, nu se potrivește cu viața cea nouă, Toma nu se îngrijise să fie împreună cu ceilalți ucenici, în timpul primei arătări a Domnului, din ziua cea de neuitat. Și de aceea Toma a rămas o săptămână întreagă zbuciumat de valurile tristeți, lipsit de credință, pe câtă vreme ceilalți ucenici pluteau pe un ocean de bucurie. Dar nu cumva se întâmplă același lucru, în orice epocă, și cu toate caracterele de acest fel? Cât de pașnic și cu câtă mulțumire își petrec viața lor cei ce au fost luminați prin credința în Hristos și au rezolvat toate problemele mari ale vieții lor și privesc înaintea cu îndrăzneală, având nădejde sigură în viitor! Cât de tulburați și de neliniștiți trăiesc cei ce se învăluiesc în marea necredinței, a puținei credințe, și cu câtă amărăciune și dezgust părăsesc ei lumea aceasta!

Domnul a amânat cu șapte zile arătarea Sa și S-a arătat iarăși în prima zi a săptămânii, care de atunci se numește duminică, fiind prin excelență ziua Domnului. Ucenicii trebuiau să priceapă că această zi a fost rânduită definitiv în locul sabatului evreiesc și că ea este ziua, în care ne închinăm Domnului, zi în care Domnul vine mereu în mijlocul ucenicilor Săi, adunați în biserică. Deci, în această primă duminică după învierea Domnului, când ucenicii erau iarăși adunați, se afla cu ei și Domnul. Prima oară Toma a lipsit, fiindcă „*a păcătui este omenesc*”. Dar a doua oară n-a mai lipsit, fiindcă „*a stărui în greșală este drăcesc*”. Când pierdem vreo ocazie de folos sufletesc, să avem mare grijă, să nu o pierdem și pe a doua. Și când o pierdere ne trezește dorința de a ne bucura

de ceea ce am pierdut, este semn bun. Dar când pierdem un folos duhovnicesc și pierderea aceasta ne lasă reci și fără grijă, este un simptom periculos, care poate să ne ducă la pierzanie desăvârșită.

Domnul a amânat cu șapte zile și nu s-a arătat lui Toma singur, ci s-a arătat în ziua când erau adunați toți ucenicii. Domnul a vrut ca toți ucenicii să audă mustrea pe care avea să i-o facă lui Toma, pentru puțina lui credință, dar și pentru ca ucenicii să admire marele pogorământ și grija Sa iubitoare față de Toma. Era vremea când porțile cerului erau larg deschise și puterile îngerești erau gata să-și primească împăratul. Totuși, Domnul rămâne încă pe pământ, ca să se arate celor câțiva ucenici ai Săi și nu se dezinteresează de niciunul, ci vine iarăși, pentru acel unul.

Așadar, stând în mijlocul ucenicilor, Domnul repetă sfânta binecuvântare: „Pace vouă”. Căci El nu dă binecuvântarea păcii Sale numai o dată, ci mereu și din belșug. O dă acelor slujitori ai Săi care se adună în numele Său, ca să asculte cuvântul Său și să primească binecuvântarea de la El. Apoi Iisus adresează cuvântul către Toma, care se lupta cu valurile necredinței: *„Adu degetul tău încoace și vezi mâinile Mele; și adu mâna ta și o pune în coasta Mea, și nu fi necredincios, ci credincios”* (v. 27).

Domnul îl cheamă pe Toma să pipăie toate rănila răstignirii, iar dacă rănila din mâinile Sale n-ar fi fost de-ajuns, pentru a clătina necredința ucenicului, atunci să se convingă, pipăind rana din coastă. O astfel de pipăire avea să-i trezească desigur lui Toma amintirea acelei morți îngrozitoare și umilitoare, pe care a suferit-o Domnul, și pe care ar fi fost drept să o uite acum, în slava Sa. Dar acolo unde este iubire, o iubire ca a Domnului, acolo se face orice pogorământ, pentru mântuirea persoanelor iubite. Domnul zisese prin proorocul Iezechiel: *„Pe oaia cea pierdută o voi căuta, pe cea rătăcită o voi întoarce și pe cea rănită o voi lega, pe cea părăsită o voi întări, pe cea grasă o voi păzi și le voi paște pe toate cu discernământ”* (Iez 34, 16). Domnul s-a conformat întocmai acestei păstoriri iubitoare, învățându-ne și

pe noi că trebuie să susținem pe cei slabi în credință și să purtăm neputințele celor neputincioși, (cf. *Rm* 14, 1; 15, 1).

Domnul face pogorământ către neputința lui Toma, dar în același timp îl și mustră, deoarece nedesăvârșirile firești ale caracterului nostru nu-i plac Domnului și ele nu pot fi o îndreptățire a căderilor noastre. O, ce rușine pentru Toma, dar și pentru fiecare om neîncrezător și puțin-credincios! Îndoielile omului neîncrezător cu privire la dumnezeirea Domnului, îndoielile noastre cu privire la buna Lui purtare de grijă, gândurile noastre necurate, care pun la îndoială sfințenia Sa, sunt mereu înaintea Domnului... Ce rușine!

„Și nu fi necredincios, ci credincios”, iată mustrarea: poziția ta este condamnată; așadar, nu te lăsa bântuit de furtuna necredinței, ci întărește-te pe piatra credinței. Nu lăsa norii tristeții să-ți întunece mintea și să împiedice razele luminoase și dulci ale credinței, ale nădejzii, ale bucuriei. Căci tristețea este o stare cu desăvârșire străină de caracterul adevăraților Mei ucenici. Prin urmare, fii credincios!

Mărturisirea de credință a lui Toma

Și iată, după această mustrare, credința lui Toma biruiește, în sfârșit, și se înstăpânește în toată ființa lui: „Și a răspuns Toma și a zis: *Domnul meu și Dumnezeuul meu*” (v. 28). Asupra lui Toma a făcut o impresie adâncă, nu numai încredințarea desăvârșită despre învierea Domnului, despre care l-au informat deodată auzul, văzul și pipăitul; ci și atotștiința Domnului. Căci el a repetat întocmai cuvintele pe care Toma le spusese către ceilalți ucenici. Această scenă ne amintește de cea asemănătoare, întâmplată cu Natanail. Ca și acolo, tot astfel și aici, lumina adevărului luminează adâncul sufletului lui Toma cu o strălucire vie. Și de acolo vine mărturisirea cea desăvârșită și puternică a convingerii sale în dumnezeirea lui Hristos. El propovăduiește acest lucru categoric, ca niciun alt ucenic. Astfel, cel din urmă devine

cel dintâi, iar credința ucenicilor în persoana lui Toma ajunge în sfârșit la desăvârșita ei înălțare și realizare. „*Domnul și Dumnezeu*”! Iată cum este de fapt Hristos. Iar mărturisirea lui Toma este atât de fierbinte, încât vrea să câștige acum, din belșug, ceea ce îi lipsise mai înainte. Căci Toma nu zice numai *Domnul și Dumnezeu*, ci zice „*Domnul meu (adică al meu propriu, din experiența mea cunoscut ca Domn) și Dumnezeul meu*” (adică Dumnezeul meu propriu, pe care îl mărturisesc că este al meu).

După această mărturisire a lui Toma, prin care realitatea absolută cu privire la persoana Domnului a fost exprimată de către ucenicul cel neîncrezător, „*îi zise Iisus; pentru că M-ai văzut, Tomo, ai crezut; fericiți cei ce n-au văzut și au crezut*” (v. 29).

Domnul primește și întărește mărturisirea lui Toma, prin care ucenicul propovăduiește pe Hristos ca Domn și Dumnezeu, totodată însă îl mustră, fiindcă nu a crezut mai demult. Domnul îi zice: ai crezut, fiindcă M-ai văzut, fiindcă simțurile tale te-au informat despre învierea mea. Dar dacă această metodă s-ar aplica tuturor, atunci ar fi cu neputință să existe înțelegere între oameni, ar fi cu neputință ca popoarele să se întoarcă de la rătăcire și de la închinarea de idoli la adevăr și la mântuire. De aceea: „*Fericiți cei ce nu au văzut și au crezut*”. Eu primesc desigur și credința ta și pe a tuturor, care din pricina caracterului lor neîncrezător, sunt zăbavnici la credință, dar doresc totuși ca oamenii să-Mi urmeze Mie în credință, fără dovezi pipăite; întrucât ești credincios, ești fericit. Dar mai fericiți sunt cei ce nu M-au văzut cu ochii trupești, dar și-au deschis ochii sufletului și M-au văzut prin credință. Oamenii zic: fericiți au fost cei care au trăit pe vremea lui Hristos și L-au văzut cu ochii lor. Hristos însă răspunde: fericiți cei ce nu M-au văzut, dar au primit cuvântul adevărului și au crezut. Credința acestora este vrednică de laudă și preafericită. Căci ei nu se supun numai informațiilor date de simțurile lor, ci se supun îndemnurilor Duhului, dispoziției bune și primitoare a sufletului lor. Iar această dispoziție îi atrage spre luminare și spre harul lui

Dumnezeu. Căci în sufletele care sunt gata să primească adevărul fără nicio senzație a simțurilor, în acestea se descoperă Dumnezeu și le face fericite. Ultimele cuvinte către Toma stabilesc că este numai o singură cale către mântuire, către împărtășirea cu Hristos, către fericire, *calea credinței*. Pe această cale aveau să meargă de aici înainte și Toma și toți ucenicii din toate veacurile. Cealaltă cale, a simțurilor, care vedeau și auzeau pe Hristos în realitate, ia sfârșit prin înălțarea Domnului, „fără credință nu putem plăcea lui Dumnezeu” (Evr 11, 6).

Încheierea capitolului

Ca epilog și încheiere a arătatrilor Domnului după învierea Sa din morți, Sfântul Evanghelist Ioan adaugă aceste cuvinte: *„Deci Iisus a făcut înaintea ucenicilor Lui și alte multe semne, care nu sunt scrise în cartea aceasta. Iar acestea s-au scris ca să credeți că Iisus este Hristos, Fiul lui Dumnezeu, și crezând, să aveți viață în numele Lui”* (v. 30-31).

Sfântul Evanghelist afirmă că Domnul a făcut și alte minuni după învierea Sa, pentru ca ucenicii să propovăduiască cu desăvârșită încredere adevărul în lume. Dar aceste minuni nu au fost scrise în Evanghelia sa. Sfântul Evanghelist Ioan a scris numai *„câte erau de-ajuns pentru ca să atragă la credință pe cei ce ascultă”*, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. Cât e Duhul Sfânt, care a inspirat și pe Evanghelist, și pe cei ce au primit să fie luminați și să creadă, le-a socotit de-ajuns. Ceea ce ar fi fost mai mult, n-ar fi avut un rezultat important. În sfârșit, Sfântul Evanghelist arată cu ce scop au fost scrise Evangheliile. El știa că există multe feluri de scriitori și de scrieri. Unii scriu pentru câștig material, alții pentru glorie, alții pentru a împărtăși altora idei omenești și filozofări greșite sau pentru a răspândi cunoștințe și informații lumești. Dar Sfinții Evangheliști au scris cu un singur scop, scop sublim și neîntrecut: să călăuzească omenirea către credința în Hristos; să facă pe oameni să creadă că Iisus este Hristos, Mântuitorul, trimis de Dumnezeu,

Fiul lui Dumnezeu și Dumnezeu adevărat. Iar oamenii, prin această credință, să dobândească viață.

Iată scopul fericit al credinței în Hristos Dumnezeu: „*Viață în numele Lui*”. Căci numai lângă Hristos află omul adevărata viață. Și cei ce se găsesc departe de Hristos au viață; dușmanii lui Hristos, prigonitorii creștinilor, necredincioșii și ateștii, cei lipsiți de evlavie și închinători de idoli, nelegiuții și păcătoșii, toți trăiesc, nu sunt lipsiți de mișcare și de simțire. Dumnezeu nu le ia viața de îndată ce s-au lepădat și s-au îndepărtat de El. Așteaptă și rabdă îndelung. Într-un fel, în mărinimia și în bunătatea Sa, le dă și lor mijloace de existență, ba câte odată chiar foarte îmbelșugate.

Le dă daruri trupești și materiale. Dar viața aceasta a lor este josnică și trecătoare, o au în comun cu animalele, este o viață stricăcioasă și vremelnică. Este o viață fără sens, fără scop, fără interese mai înalte duhovnicești, fără tot ce constituie superioritatea omului asupra animalelor. Ei n-au adevărata bucurie și nădejde prin care sufletul trăiește și își satisface dorurile lui adânci. Ei trăiesc ca niște oameni care „nu au nădejde” și sunt fără de Dumnezeu în lume. Cu totul dimpotrivă, cel ce primește pe Hristos ca Dumnezeu, cel ce crede cu tărie că Domnul îl urmează în calea virtuții și îmbrățișează viața cea nouă, în această viață duhovnicească și sfântă, Hristos naște din nou pe credincioșii Săi adevărați și îi face să înainteze în bine, le deschide inima, ca să o umple de viață dumnezeiască, pe care o are pe deplin Hristos. Viața lor este o viață de pace, bucurie și nădejde, în mijlocul furtunilor și al tulburărilor de care au parte oamenii lumii. Este o viață duhovnicească, înaltă și sfântă, care se potrivește unor ființe, chemate să fie copiii lui Dumnezeu. O viață fericită și veșnică, în deplină comuniune cu Dumnezeu, prin mijlocirea începătorului vieții, Iisus Hristos, Dumnezeul nostru.

ÎNVIEREA DUPĂ EVANGHELISTUL IOAN

(Capitolul 21)

Isus și ucenicii Săi la marea Tiberiadei

In capitolul precedent, Sfântul Evanghelist Ioan a arătat că la prima Sa arătare în fața ucenicilor, Domnul cel înviat din morți le-a împărțit o vrednicie mare și le-a dat un rost apostolesc sfânt: să fie apostolii Săi, pentru întemeierea Bisericii lui Hristos pe pământ. Iată cea mai mare vrednicie. Într-o altă arătare a Sa, cea de lângă marea Tiberiadei, Domnul a săvârșit o minune, care a făcut o impresie neștearsă în sufletul ucenicilor; o minune, care simboliza măreția acestui rost apostolic și reușita lui veșnică. Această apariție o descrie același Evanghelist în capitolul pe care urmează să-l tâlcuim.

Numărul ucenicilor și îndeletnicirea lor

Iată cum începe Sfântul Evanghelist istorisirea acestei întâmplări: *„După aceea li s-a arătat iarăși Iisus ucenicilor, lângă marea Tiberiadei; și s-a arătat așa: Erau împreună Simon Petru și Toma cel numit Geamănul și Natanail cel din Gana Galileii și fiii lui Zevedei și alți doi dintre ucenicii Săi”* (v. 1-2).

Această arătare a Domnului nu s-a făcut în fața tuturor ucenicilor Săi, ci numai în fața a șapte dintre ei. Cinci sunt pomeniți cu numele. Arătarea nu s-a întâmplat în zi de duminică, ci într-o zi lucrătoare, la vremea muncii. Arătarea nu s-a petrecut într-o casă, ci lângă lacul Ghenizaretului, care se numea și marea Tiberiadei. Acolo ucenicii își exercitau vechea lor meserie de pescari, de la care îi chemase Domnul cu trei ani și jumătate în urmă, îi chemase ca să-L urmeze și să se facă pescari de oameni. Tot acolo îi întâlnește și acum, și tot după o muncă zadarnică, la care îi chemase pe ei Petru; iată ce zice sfânta carte în continuare: *„Le zise Simon Petru: mă duc să prind pește. Iar ei i-au răspuns: mergem și noi cu tine. Au ieșit și s-au suit îndată în corabie și în noaptea aceea n-au prins nimic”* (v. 3). În așteptarea vremii, pe care le-o hotărâse Domnul, când aveau să-și înceapă apostolatul lor, ucenicii nu mai puteau să se întoarcă la sărmănele lor bărci pescărești și la vechile lor mreje. Domnul, la prima Sa arătare, le impusese o sarcină neasemănat mai mare. Dar, cu multă înțelepciune, ucenicii n-au stat degeaba, ca să piardă timpul. Ei își întrebuințează clipele cu o ocupație smerită și legiuită. Întrucât încă nu sosise ceasul, să-și înceapă lucrarea apostolească de pescuire a sufletelor, puteau să se îndeletnicească cu prinsul peștilor. Prin această ocupație ei vădesc hărnicie și smerenie. Dar mai cu seamă smerenie. De vreme ce ei trebuiau să înceapă o lucrare atât de măreață, nu se simt umiliți să se îndeletnicească și cu pescuitul; nu disprețuiesc munca lor de mai înainte, precum fac

alții. Mulți oameni când se ridică dintr-odată din sărăcie și dintr-o poziție modestă, refuză cu dispreț să facă munca, pe care o faceau mai ieri și se leapădă cu măreție și îngâmfare de mediul în care trăiseră până acum. Pavel nu a făcut așa. El, și înainte de chemarea sa, avea o poziție înaltă, din pricina originii și a educației sale. După chemare, s-a făcut apostol al neamurilor și a condus spre adevăr o mulțime de oameni. Dar el și-a continuat munca smerită de făcător de corturi, ca prin aceasta să-și câștige existența și să nu împovăreze cu grija sa bisericele creștine (*FAp* 20, 34). Dar Evanghelia ne spune că în acea noapte ucenicii n-au prins nimic.

Nereușita aceasta poate că le-a amintit ucenicilor de o altă noapte, la fel de neroditoare, petrecută de ei cu trei ani înainte. După acea noapte îi chemase Domnul să-l fie ucenici. Astfel de nereușite în muncile oamenilor drepti sunt pentru Dumnezeu mijloace, prin care urmează să le dea daruri mai mari duhovnicești, care nu se pot asemana cu nicio bogăție și cu niciun câștig material.

Modul arătării Domnului

Dar iată: după ce munca de o noapte întreagă rămăsese fără folos și ucenicii rămăseseră fără hrană. Domnul a venit la timpul potrivit: „*Pe când se revărsau zorile, Iisus stătea pe mal, dar ucenicii nu știau că este Iisus*” (v. 4). În zorii acelei zile, Domnul stătea pe mal ca un necunoscut, ascunzându-se iarăși dintr-o iconomie a Sa specială. De aceea ucenicii n-au băgat de seamă că este Iisus, ci au crezut că este vreun pescar necunoscut de ei. Și când Domnul, deși știa, i-a întrebat: „*Fiilor, aveți ceva de mâncare?*” Ucenicii „*I-au răspuns: nu*” (v. 5). Cuvântul *fiilor*, cu care Domnul se adresează ucenicilor, este un apelativ care se întrebuița de obicei față de muncitorii casnici. Căci muncitorii, în munca lor, desfășoară o forță, pe care nu o au decât cei tineri. Iar tinerii erau de obicei

numiți fii de către mai marii sau superiori lor. Domnul îi întreabă, dacă au ceva de mâncare, cum ar fi întrebat un trecător, care ar fi vrut să cumpere ceva merinde sau ar fi vrut să fie servit cu ceva. Domnul însă nu avea nevoie de hrană, ci îi întreabă, fiindcă nu voia încă să li se descopere pe deplin ucenicilor. Dar El voia să deschidă o convorbire cu ei prin care avea să li se descopere treptat. Așadar, când ucenicii I-au răspuns că nu au nimic de mâncare, atunci Domnul procedează la o faptă minunată; prin care s-a descoperit pe Sine. Adresându-se ucenicilor, le zise:

„Aruncați mreaja în partea dreaptă a corăbiei și veți găsi. Deci au aruncat-o și nu mai puteau s-o scoată din pricina mulțimii peștilor” (v. 6). Domnul le-a poruncit să arunce mreaja anume în partea dreaptă a corăbiei, pentru ca vânărea de pește să nu fie socotită întâmplătoare. Domnul afirmă cu siguranță că vor prinde pești. Deoarece în atotștiința Sa toate sunt descoperite și nimic nu rămâne ascuns. El chivernisește toate. Dar și ucenicii au ascultat imediat, deși nu știau încă cine le dăduse porunca aceea, cu atâta autoritate și siguranță. Ei nu s-au purtat ca unii dintre noi, care credem că ne-am aranjat treburile așa de bine, încât nu primim intervenția nimănui, și cu atât mai puțin a unui necunoscut. Dar ucenicii cei smeriți ai Domnului smereniei, deși erau experți în munca pescuitului, au primit sfatul și s-au supus lui Hristos, fără să-L cunoască. Ei au arătat în acest fel o nobilă politețe față de persoana necunoscută de pe mal. Prin aceasta, au primit o bogată răsplată a ascultării lor cea cu smerenie. Căci cei smeriți și ascultători de Dumnezeu, care se ostenesc cu răbdare și dreptate, chiar dacă astăzi ostenele lor rămân fără rod, mâine vor fi răsplătiți și îmbogățiți îndoit și înmiit.

Iar mulțimea peștilor, pe care i-au prins momentan, dovedește că s-a petrecut o minune, prin care Domnul a dat ucenicilor de înțeles, că *„S-a sculat în putere”*. Toate se grăbesc să se supună acestei

puteri. În același timp făcând această minune, Domnul a amintit ucenicilor minunea asemănătoare, prin care îi chemase la început, ca să-L urmeze. Le-a dat din nou icoana și simbolul convingător care să închipuie munca duhovnicească, spre care îi trimitea acum aici înainte; aruncând mreaja cuvântului, ca apostoli ai lui Hristos, și după porunca Lui, ucenicii aveau să aibă rezultate minunate în pescuirea oamenilor. Minunea avea să se repete adeseori. Avea să se prelungească până în veci. Căci întotdeauna învățătorii cuvântului dumnezeiesc, când aruncă mreaja cuvântului cu multă smerenie, ca niște buni apostoli ai lui Hristos, atrag mulțime de suflete la adevăr și la fericire.

Ucenicii Îl recunosc pe Domnul

Minunea întâmplată era un semn suficient, pentru ca ucenicii să înțeleagă cine era sfătuitoarea necunoscută de pe mal: *„Zise deci ucenicul pe care îl iubea Iisus, lui Petru: Domnul este. Deci Simon Petru, auzind că este Domnul, s-a încins cu haina, căci era gol, și s-a aruncat în mare. Iar ceilalți ucenici au venit cu corabia (căci nu erau departe de pământ, ci numai cam la două sute de pași), trăgând mreaja cu pești”*. În această împrejurare se manifestă din nou particularitățile de caracter al celor întâistătători ucenici, Petru și Ioan. Adică, Ioan se arată și aici mai clar văzător, mai ascuțit la pricepere. Căci Ioan era ucenicul care-L iubea pe Domnul și era iubit de Domnul. Iar unor astfel de suflete, Domnul se descoperă mai repede și mai limpede. Iar de îndată ce Ioan a recunoscut pe Domnul, el a împărtășit degrabă și lui Petru această veste bună, căci cei ce iubesc și cunosc mai bine pe Hristos, au o înclinare specială de a împărtăși și altora acest har de mult preț și această binecuvântare.

Dar, dacă Ioan era mai iute la pricepere, Petru era mai îndrăzneț și mai activ, era un admirator mai fierbinte al Domnului. De aceea, cum a auzit că este Domnul, s-a aruncat în mare, pentru ca să ajungă înot cât mai repede cu putință lângă Domnul. Dar ca să păstreze bună cuviință și decență, s-a încins cu haina; pentru că până în clipa aceea, era dezbrăcat, din pricina muncii lui, pe care o făcea în apă. Și astfel, când s-a aflat în prezența Domnului, și-a arătat respectul și prin înfățișarea exterioară. Aceste fapte, pe care Evanghelistul le consemnează, că Petru s-a încins și s-a aruncat în mare, par la prima vedere niște amănunte de prisos. Și totuși, amănuntele acestea nu au fost scrise la dictarea Duhului Sfânt, fără motiv. În special, faptul pomenit acum ne învață că, de câte ori noi credincioșii, ne aflăm în prezența Domnului, se cuvine să avem și o înfățișare exterioară corespunzătoare cuviincioasă și serioasă, care să arate în afară adâncimea evlaviei noastre către Hristos. Dar cum să ne înfățișăm, când nu suntem înaintea Domnului? În nicio clipă a vieții noastre nu ne aflăm în afară de privirea lui Dumnezeu, prin urmare, nu există în viața noastră nicio împrejurare în care să nu ni se impună buna-cuviință creștinească din respect față de Dumnezeu și față de aproapele, dar mai ales dintr-o reverență adâncă către Domnul, care este pretutindenea de față. Și mai cu seamă atunci ni se impune o ținută cuviincioasă, când urmează ca și noi să stăm de vorbă cu Domnul precum a stat atunci Petru. Când urmează să ne facem rugăciunea, acasă sau în biserică, ni se impune o înfățișare exterioară demnă și serioasă. Poate că unii creștini, bărbați și femei, dar mai cu seamă femeile, nu înțeleg că sfânta biserică nu este un loc, în care să-și arate modele și podoabele, ci este un loc de rugăciune. Ele trebuie să știe să se înfățișeze în biserică „Făcându-și podoabă din sfiala cumințeniei” (I *Tim* 2, 9). Unele creștine poate nu au înțeles că, dacă se duc la biserică într-o îmbrăcăminte neserioasă și necuviincioasă, cu o înfățișare exterioară

potrivită întrunirilor lumești, se pun în contradicție cu mediul de sfințenie al bisericii și se arată nerespectoase față de Dumnezeu Însuși; ele manifestă un cuget lumesesc și trupeș, acolo unde totul trebuie să respire bunăcuviință și seriozitate duhovnicească și sfântă. Dacă Petru, care se îndeletnicea cu o muncă pentru care trebuia o îmbrăcăminte cât mai sumară, s-a grăbit să se îmbrace, când urma să se înfățișeze Domnului, cu atât mai mult creștinii și creștinele care nu se îndeletnicesc cu un astfel de lucru, ci se află în casa de rugăciune, în biserica lui Dumnezeu, trebuie să aibă grijă de bunăcuviința înfățișării lor. Așadar, creștinii și creștinele, care nu voiesc să pângărească cele sfinte și cuvioase, care vor ca rugăciunile lor să fie primite, care se întorc cu scârbă de la rolul de pricinuitori ai smintelii și vor să fie vrednici de chemarea lor și să slujească lui Dumnezeu, aceștia să dea pildă de înfățișare exterioară serioasă și cuviincioasă, atât în biserică și la rugăciune, cât și în orice loc, pentru că Dumnezeu este pretutindenea de față.

Întorcându-ne acum la graba cu care dorea Petru să se apropie de Domnul, vedem că dragostea către Hristos nu pune la socoteală nicio piedică; nici marea, nici uscatul, nici primejdiile, nici moartea nu sunt puse la socoteală, când urmează ca un suflet să se bucure de Domnul cel iubit al său. De altfel, dorul lui Petru era în clipa aceea mult mai aprins, fiindcă acea tristă lepădare era o cădere, din care numai o dragoste fierbinte către Hristos putea să-l ridice. Să nu uităm, iubite cititorule, că noi ne lepădăm de Hristos adeseori din neputință, când ne lepădăm principiile și convingerile noastre, când lepădăm ascultarea de Domnul și încrederea în El. Cât am fi de fericiți dacă, după aceea, după astfel de căderi, am avea pocăința lui Petru, graba lui Petru de a se apropia el, cel dintâi, de Hristos.

Ceilalți ucenici, zice Sfântul Evanghelist, nu s-au aruncat în mare, ca să meargă la Hristos înotând, ci au mers cu corabia, trăgând plasa cu peștii. Au ajuns ei mai târziu, dar au ajuns totuși!

Printre ei era și Ioan, cel care Îl recunoscuse mai întâi pe Domnul. Iar Domnul a primit în același fel, cu aceeași dragoste, și pe Petru și pe toți ceilalți ucenici. Fiindcă, dacă ar fi făcut toți ca Petru, ce s-ar fi întâmplat cu corabia, cu mreaja și cu peștii? Iar dacă ar fi sosit și Petru cu ceilalți, cum ar fi putut el dovedi râvna și zelul său fierbinte către Hristos? Așadar, vedem că Domnul primește pe toți cei ce vin la El, fie pe o cale, fie pe alta, numai calea să fie legiuită. Numai să nu rămână ei pe drum, și să nu se întoarcă înapoi, spre viața de lume și păcat. Este de-ajuns ca oamenii să nu se alipească de corăbiile și de mrejele lor, adică de avere și de câștig, de materie și de pământ, – încât să-L piardă pe Hristos și cele ale lui Hristos. Este de ajuns ca omul să nu se mărginească la sentimentalisme goale, la o râvnă neroditoare și la formalisme. Să nu fie lipsit de faptele dragostei, de supunere și de ascultare către Hristos.

Hristos cinează cu ucenicii Săi

Și acum ucenicii, uluiți de minunea întâmplată, uzi și obosiți, târând după ei mreaja care gema de pești, au găsit la mal ospetia plină de iubire și de grijă din partea Domnului: „*Cum au coborât pe uscat, au văzut jeratic aprins și pe el pești și pâine*” (v. 9). Au văzut lucruri care le erau cel mai de folos în împrejurarea de față: foc ca să-și usuce hainele, ca să se încălzească, pește și pâine, ca să mănânce.

Unde găsisе Domnul jăritic, pești și pâine și cum le pregătise pentru ucenici? Cum le-a aflat, nu trebuie să ne întrebăm, deoarece Domnul a trimis proorocului Ilie mâncare, prin corbi, deoarece El avea putere să înmulțească cele cinci pâini, avea putere și să creeze pâine din nimic, ori de câte ori voia, și putea să preschimbe și pietrele în pâini. Sfântul Ioan Gură de Aur zice că Domnul: „Nu a făcut aceste lucruri dintr-o materie preexistentă, precum a făcut

Înainte de cruce minunile cu iconomia Sa. Jăromaticul, pâinea și peștii fripți erau urmarea minunii cu vânarea peștilor. Domnul le făcuse numai cu cuvântul”.

Dar tocmai, pentru că nimic nu este cu neputință atotputernicului Dumnezeu, tocmai poate să procure prin minune oricărui rob al Său devotat cele pentru susținerea vieții, de aceea se cuvine să ne încredințăm și noi bunei Sale purtări de grijă, fiind desăvârșit convinși că bunătatea și atotputernicia Domnului ne vor procura toate la timpul cuvenit. În special, pentru aceia, care au luat asupra lor pescuitul sufletelor, pentru adevărații păstori și învățători ai Bisericii Sale, minunea vânării peștilor este simbolul reușitei lucrării lor, iar cinarea pe care a pus-o Domnul înaintea ucenicilor, este simbolul ajutorului pe care îl oferă Hristos în tot timpul lucrării lor, spre susținerea vieții lor materiale. Așadar, dacă ei își împlinesc lucrarea sfântă cu credință și cu grijă, este absolut cu neputință ca Domnul să nu-i întărească și să nu-i lumineze în privința trăirii lor, dându-le și ajutorul material. Poate, ca imitatori ai lui Pavel, să se afle în împrejurări, în care să flămânzească, să înseteze, să fie copleșiți de osteneli și de tulburări; dar cu siguranță, nu vor fi nicidecum părăsiți de pronie. Dimpotrivă, prin aceste ispite, ei vor fi călăuziți spre o altă cină, mare și cerească, veșnică și de netâlcuit (vezi *Lc 22, 30*).

Deși cina le fusese pregătită de Domnul, totuși El „*le zise: aduceți din peștii pe care i-ați prins acum*” (v. 10). Domnul nu avea de fel nevoie să completeze cina cu peștele, pe care îl prinseseră ucenicii. Căci și peștii, pe care îi prinseseră ucenicii, și cei ce se aflau pe jăromatic, erau rezultatul lucrării Sale minunate. Dar voia să facă pe ucenici să înțeleagă, și prin acest simbol, că El se va îngriji de nevoile lor și de buna reușită a lucrării lor, numai să conlucreze și propria lor credință cu binecuvântarea și cu ajutorul Domnului și lucrarea lor să fie cu devotament. Peștii din mreajă – erau acolo

prin minunea Domnului, dar ucenicii munciseră la prinsul lor, deoarece aruncaseră mreaja cu încredere; și acum împlineau cu râvnă noua poruncă a Domnului: „*S-a dus Simon Petru și a scos mreaja pe uscat, plină cu o sută cincizeci și trei de pești mari, și atâția fiind, nu s-a rupt mreaja*” (v. 11). Petru fiind mai cu experiență în meserie și mai activ, s-a pus în fruntea muncii necesare pentru trasul mrejei pe uscat. Iar ucenicii au numărat peștii din mreajă; desigur, nu i-au numărat dintr-o curiozitate nefolositoare, ci ca semn de prețuire pentru minunea întâmplată. Căci ei nu prinseseră numai atâția pești, câți le trebuiau în împrejurarea aceea, ci cu mult mai mulți. O sută cincizeci și trei de pești mari; se dă exact numărul, ca și la înmulțirea pâinilor.

Iar faptul că mreaja nu s-a rupt, deși erau pești atât de mulți și mari, este o urmare și o culme a minunii. Din pricina aceasta pomeneste Sfântul Evanghelist de acesta. Căci Evanghelistul nu omite niciun amănunt important. Când, cu trei ani în urmă, printr-o minune asemănătoare chemase Domnul pe ucenici să-L urmeze, atunci „li s-a rupt mreaja lor de mulțimea peștilor” (Lc 5, 6). Căci mreaja aceea era a ucenicilor și acum devenea nefolositoare, când ei urmau să părăsească meseria pescuitului, ca să se facă ucenici ai Domnului. Dar după înviere, la marea Tiberiadei, poate că mreaja era acum a altor pescari, și ucenicii urmau să o înapoieze. Deci, Domnul o păzește întreagă, prin minune, arătând că nu este îngăduit să vătămăm o proprietate străină. Mai cu seamă atunci, când alții ne-au împrumutat bucuros uneltele artei sau ale muncii lor, ca să ne aducă nouă o ușurare. Însă mreaja a fost păzită întreagă, mai cu seamă ca să simbolizeze purtarea de grijă și sprijinul, pe care Domnul le dă Bisericii Sale. Căci Biserica este o altă mreajă, care atrage sufletele din marea învolburată a lumii, și această mreajă Domnul o va păstra puternică și nebiruită, prin minune, pentru ca să-și facă prin ea lucrarea Sa.

Invitația la cină

Așadar, după ce s-a terminat șirul de minuni „*le zise Iisus: veniți să mâncați. Dar nici unul dintre ucenici nu îndrăznea să-L întrebe: Tu cine ești? Căci știau că este Domnul*” (v. 12). Cu multă dragoste cheamă Domnul pe ucenicii Săi la o gustare comună, cum ar chema un om pe prietenii săi, care sunt la fel cu el. Fiindcă Domnul și după înviere, când de acum intrase în starea de slavă și ca om, și se despărțise de ucenici, prin acea deosebire nemărginită, care desparte pe Dumnezeu de făpturile Sale, continua să se poarte cu același pogorământ și cu aceeași dragoste. El ar fi fost în drept să poruncească ucenicilor Săi: veniți și slujiți-Mi la masă. Grăbiți-vă să Mă îngrijiți ca niște robi pe stăpânul lor. Domnul însă nu face așa. El face pogorământ, plecându-Se până la treapta noastră, ca să ne înalțe la propria Sa înălțime.

Omul de rând, lipsit de însemnătate, socotește că este pentru el o cinste și o bucurie mare, când un alt om, slăvit și cu situație înaltă, – dar om și acela, – îl cheamă la masă să împărtășească hrana și plăcerile mesei cu el. Dar ce este această cinste, și cum poate fi comparată bucuria aceasta cu cea pe care o dă „*Domnul celor ce domnesc și în brațul celor ce împărățesc*”, când ne cheamă pe noi, oamenii, la o astfel de gustare aducătoare de cinste? Să nu crezi, cititorule, că o astfel de chemare a fost darul exclusiv al Domnului cel înviat din morți, către acei ucenici ai Săi. Nicidecum. Chemarea se adresează tuturor credincioșilor, chiar și celor mai neînsemnați și mai necunoscuți, este o chemare la o cină neasemănat mai înaltă și mai de preț decât aceea, care a fost pusă înaintea la lacul Tiberiadei. Este chemarea la cina dumnezeieștii cuminecături: „*Cu frică de Dumnezeu, cu credință și cu dragoste să vă apropiați*”, ne recomandă, la fiecare sfântă Liturghie, Domnul prin gura slujitorilor Săi, preoți.

Domnul Însuși adeverește acest pogorământ, pe care îl face către credincioșii Săi, prin această imagine minunată: „Iată stau la ușă și bat; dacă cineva aude glasul Meu și va deschide ușa, voi intra la el și voi cina cu el și el cu Mine” (*Apoc* 3, 20). Domnul însuși afirmă că va adresa încă o chemare, cea de pe urmă, care va fi începutul unei fericiri fără margini: „Veniți binecuvântații Tatălui Meu, de moșteniți împărăția cea gătită vouă” (*Mt* 25, 34).

O! în adevăr, credinciosul stă nelămurit și uimit în fața acestei fericiri și cinstiri nespuse, pe care Domnul a hotărât-o mai înainte pentru noi, și simte nevoia să Se smerească din ce în ce mai adânc și să proslăvească, din tot sufletul, pe Dumnezeu cel netâlcuit de bun. Este o mare nenorocire că mulțimea, otrăvită de păcat, zăpăcită de zădărniciile lumii, nu se poate aduna în sine ca să privească spre cer și să dea preț acelei înălțimi, la care Dumnezeu a ridicat pe om.

Dar acum să ne îndreptăm atenția și spre ucenicii din jurul Tiberiadei, ca să vedem cum au primit ei invitația Domnului la acea cină minunată. Ei vin la masă cu respect nespus și cu adâncă evlavie. Toți înțeleseseră, din șirul de minuni întâmplăte, că Cel ce îi chemase la cină era Domnul cel înviat din morți. Dar nu îndrăzneau să-L întrebe cine ești Tu? Toți stăteau tăcuți și sfoși, într-o atitudine pe care le-o impunea respectul; căci de acum nu mai puteau să aibă față de Domnul acea familiaritate, pe care o avuseseră înainte de răstignire. În această purtare a ucenicilor, aflăm noi o mare învățătură asupra felului cum trebuie să ne purtăm. Dacă bunătatea și smerenia celor mai presus de noi îi face pe aceștia să se pogoare până la noi, cu dragoste și grijă, noi să nu uităm situația noastră, să nu ne obrăznicim. Căci altfel ne dovedim nevrednici de cinstirea și de dragostea acelor oameni sus-puși.

Și invers: printr-o purtare bună, cu sfilă, cu delicatețe și cu conștiința situației noastre, cu respectul către cel mai presus de noi, atragem asupra-ne pogorământul și binefacerile lor. Și iată dovada:

„*Iisus a venit și a luat pâinea, a frânt-o și le-a dat lor, asemenea și din pește*” (v. 13). Văzând Domnul că ucenicii sunt cuprinși de sfială, neîndrăznind să se apropie, se apucă să-i servească însuși punând în mâinile lor pâine și pește. Desigur, acea cină era simplă. Nu avea nici multe feluri de mâncare, nici acea manifestare de fală și lux, pe care o aveau mesele date de mărimile vremii de atunci. Dar cina aceea avea ceva, ce nu se afla la mesele bogaților și ale mărimilor: unitatea duhovnicească profundă, iubirea cea nobilă și simplitatea fără viclenie. Cina aceea era neasemănată, prin buna-cuviință, deoarece cel ce primea pe ucenici și îi ospăta nu era un împărat de pe pământ, ci împăratul cerurilor, căruia îi slujesc nenumărați îngeri. Lista de mâncare se reducea la pâine și pește. Dar fiindcă Hristos era la mijloc, El dădea farmec și desfătare, pe care nu poate să o dea oamenilor mâncarea miliardarilor celor fuduli. Acest adevăr poate fi dovedit și astăzi cu ușurință. Căci sunt și astăzi creștini, cu case și bucate sărace, dar pline de pace, de dragoste și de prețuire reciprocă, fiindcă au pe Hristos în mijlocul lor. Și întors, sunt case bogate, cu belșug de mâncăruri și băuturi, dar nespuse de sărace în pace, unire și dragoste, casele intriganților, ale oamenilor fără rânduială și risipitori. Ei nu vreau să primească pe Hristos în mijlocul lor, din pricina orbirii lor. Acest lucru este jalnic și stârnește milă.

La acest punct al povestirii, Sfântul Evanghelist notează: „*Aceasta este acum a treia oară când S-a arătat Iisus ucenicilor Săi, după ce a înviat din morți*” (v. 14). Este a treia oară, căci s-a arătat ucenicilor Săi, când ei se găseau adunați mai mulți împreună; căci la câte unul S-a arătat El de mai multe ori. Prin aceste arătări ale Sale, Domnul a dat mereu dovezi ale învierii Sale, și a lăsat pe ucenici să simtă nețărmuita bunătate a Sa; căci, la fiecare arătare, le-a dat alte noi binefaceri. Sfântul Evanghelist Ioan ține socoteala exactă a cercetărilor pe care le-a făcut Domnul ucenicilor Săi, pentru că

ele au făcut asupra ucenicului iubirii o adâncă impresie. Tot atât de adâncă impresie trebuie să ne facă și nouă cercetarea Domnului, când vine la noi, în orice fel ar fi. Această impresie să ne întărească „să păzim cu vrednicie în chemarea cu care am fost chemați” (Ef 2, 1).

Primirea din nou a lui Petru și convorbirea sa cu Domnul despre Ioan

O convorbire dintre cele mai vrednice de pomenit a pecetluit cina aceea minunată și simbolică. Convorbirea aceasta își avea pricina în lepădarea lui Petru, cea din vremea tristei nopți a prinderii Domnului. Și, deși Domnul îl iertase, deoarece i se arătase și lui singur, în ziua învierii Sale, totuși încă nu-l primise definitiv în vechea lui poziție, de la care căzuse prin lepădarea sa. Domnul procedează acum la primirea din nou a lui Petru și „anulând lepădarea, îi încredințează sprijinirea fraților”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur.

Petru își declară dragostea față de Domnul. I se încredințează grija oilor

Iată cum redă Sfântul Evanghelist Ioan acea convorbire vestită și foarte importantă: „Deci, după ce au mâncat, a zis Iisus lui Simon Petru: Simone al lui Iona, Mă iubești tu mai mult decât aceștia? El i-a zis: Da, Doamne, Tu știi că Te iubesc. Zis-a lui: paște mielușeii Mei. Iisus i-a zis iarăși, a doua oară: Simone, fiul lui Iona, Mă iubești? El i-a zis: da, Doamne, Tu știi că Te iubesc. Iisus i-a zis: păstorește oile Mele. Iisus i-a zis a treia oară: Simone al lui Iona. Mă iubești? S-a întristat Petru că i-a zis a treia oară Mă iubești? Și a zis: Doamne, Tu știi toate. Tu știi că Te iubesc. Iisus i-a zis: paște oile Mele” (v. 15-17).

De trei ori a repetat Domnul întrebarea către Petru. Căci ea trebuia să facă asupra ucenicului o impresie adâncă și trebuia să facă aceeași impresie și asupra celorlalți ucenici, care au auzit-o. Și Sfântul Evanghelist repetă și el de trei ori întrebarea, ca să facă și asupra noastră, a creștinilor care vor veni până la sfârșitul veacurilor, o impresie de neșters. Înțelesul general al acestei întrebări întreite, Sfântul Ioan Gură de Aur îl exprimă astfel: *„Hristos nu pomeniște pe față lepădarea lui Petru, nici nu-L muștră pentru această lepădare, ci îi zice: dacă Mă iubești, pune-te în fruntea fraților tăi. Dragostea fierbinte, pe care ai arătat-o mereu față de Mine și din pricina căreia te bucurai, arată-o acum și jertfește-ți, pentru oile Mele, viața, pe care pretindeai că o vei jertfi pentru Mine”*.

Dar să cercetăm mai amănunțit această întrebare importantă. Să vedem ce înțelesuri adânci desprindem din ea.

Mai întâi observăm că Domnul îl numește pe ucenic cu numele său cel vechi, *Simon al lui Iona*: nu îl numește cu numele de *Petru*, pe care i-l dăduse Domnul, când ucenicul își manifestase credința cea dreaptă în Hristos. Căci el pierduse deocamdată acea statornicie în credință, pe care o exprimă numele Petru, care înseamnă piatră. Domnul îl numește *Simon al lui Iona*, ca să-i aducă aminte vechea stare de neștiință și de păcat, din care îl ridicase El, făcându-l om nou și numindu-l Petru. Dar întreita tăgăduire îl făcuse să-și piardă acest nume.

„Mă iubești?” Iată importantul conținut al întrebării Domnului. Nu-l întreabă: *Simone al lui Iona, te temi tu de Mine?* Ci întreabă despre iubire. Această întrebare a mâhnit adânc inima lui Petru, l-a mișcat mult, i-a adus în față mărimea greșelii. Era ca și cum Domnul i-ar fi spus: atât de ușor ai pierdut tu dragostea față de Mine? Numai atâta adâncime a avut dragostea ta? A fost un mare noroc pentru Petru că i se dovedise înde-ajuns dragostea să față de Domnul și că nu o pierduse defel, cu toată lepădarea de o

clipă. Lacrimile de pocăință, petrecerea sa împreună cu ucenicii în intervalul de timp de după răstignire, curajul pe care l-a dovedit, mergând la mormânt cu Ioan, toate acestea erau dovezi evidente ale pocăinței și ale dragostei sale. Iar acum, dă încă dovadă de dragoste, mărturisindu-și iubirea de trei ori, în fața lui Hristos, ca să șteargă urma întreitei lepădări. Și să luăm bine aminte că Domnul consideră dragostea noastră față de El ca o dovadă de pocăință adâncă. Se poate întâmpla ca cineva, în pocăința lui, să se mânănească, să plângă, să postească, dar nu se va căi cu adevărat dacă nu va simți cu inima că a păcătuit față de Acela căruia I se cuvine cea mai mare iubire. Pocăința noastră nu este adevărată, dacă nu-L iubim pe Hristos cu o dragoste mai mare, decât aceea, pe care am avut-o înainte de a păcătui. Deci dovada pocăinței sincere a unui credincios care a păcătuit este faptul că dragostea sa către Hristos sporește.

„Mă iubești mai mult decât aceștia?” Iată completarea întrebării. Mă iubești Tu mai mult decât Mă iubesc aceștia?, adică ceilalți ucenici. Această întrebare venea ca un răspuns la acea afirmație îndrăzneță a lui Petru: „Chiar dacă toți se vor sminti de Tine, eu niciodată nu mă voi sminti” (Mt 26, 33). Prin această afirmație, Petru și-a arătat superioritatea asupra celorlalți ucenici, cu oarecare mândrie. Așadar, Domnul îi zice cam așa: mai ai tu încă aceeași părere despre tine, că Mă iubești mai mult decât ceilalți? Dar aceste cuvinte ale Domnului pot să aibă și un alt înțeles. Adică Petru trebuia să iubească pe Domnul mai mult decât ceilalți ucenici, fiindcă fusese iertat de un păcat mare și primise, prin această iertare, un dar mare. Și acel căruia Domnul i-a dăruit mai mult, trebuia să-L iubească mai mult (vezi Lc 7, 42-43).

Dar acum să vedem și răspunsul lui Petru la întreita întrebare a Domnului. Înțeleptit din pățania sa, el nu mai îndrăznește să afirme că L-ar iubi pe Domnul mai mult decât ceilalți ucenici.

În răspuns, el nu zice cuvintele: „*Mai mult decât ceilalți*”. Acea lăudăroșenie și încredere în sine, pe care o arătase cu puține ceasuri înainte de a se lepăda de Domnul, îl făcea pe Petru sfios și neîncrezător în puterea dragostei sale. Iar acest lucru este un câștig foarte prețios, pe care îl avem din suferințele noastre; prin ele învățăm să nu lăudăm propria noastră superioritate morală, ci să avem ca o măsură de aur a judecății noastre asupra eului nostru și asupra fraților noștri, recomandarea cea insuflată de Dumnezeu a Sfântului Apostol Pavel: „*Cu smerenie unul pe altul să-l socotească mai de cinste decât el însumi*” (Fil 2, 3).

Așadar, deși Petru nu mai putea să înncredințeze pe Hristos că Îl iubește, fără să simtă oarecare neîncredere în sine; deși nu putea să ofere ca garanție a dragostei sale mărturia inimii în care nu se mai încredea, totuși el mărturisește cu simplitate și sinceritate, că Îl iubește pe Domnul. Apelează numai la mărturia cea fără de greș a Domnului. Pentru că Hristos ne cunoaște mult mai bine, decât ne cunoaștem noi înșine. De aceea, la prima și la a doua întrebare. Petru răspunde: Tu știi ... Dar la a treia întrebare, răspunde cu cea mai desăvârșită încredere în atotștiința Domnului, zicând: „*Doamne, Tu știi toate. Tu știi că te iubesc*”. Cât de fericiți am fi și noi, dacă, în orice împrejurare, și mai cu seamă când ne căim de păcatele noastre, am putea să ne mărturisim dragostea către Domnul, făcând apel la mărturia Știutorului de inimi, că Îl iubim. Am fi mulțumiți și în siguranță, dacă am fi convinși că Hristos cunoaște sinceritatea noastră, fie chiar dacă alții ar avea o părere contrară. Și dimpotrivă, ar fi o mare nenorocire, dacă Hristos ar sta martor al prefăcătoriei și al vicleniei noastre, chiar dacă întreaga lume ar fi de părere contrară. Câtă mângâiere ne dă mărturia unei conștiințe sincere și nevinovate! „*Știe Dumnezeu inima mea*”. Cât cutremur ne aduce gândul cel ipocrit: „*Nu mă știu oamenii, însă vai de mine, mă știe Dumnezeu!*”

Sfântul Evanghelist notează că, după a treia întrebare: „*Petru s-a mâhnit și i-a zis a treia oară. Mă iubești*”. Această a treia întrebare l-a făcut pe Petru să înțeleagă limpede că prin ea Domnul îi amintește trista întâmplare a întreitei lepădări. Iar acea amintire l-a mâhnit, i-a străpuns ca o sabie ascuțită în adâncul inimii lui iubitoare. S-a mâhnit și s-a temut, nu cumva Domnul vedea în viitor și vreo altă cădere a lui, care să distrugă orice afirmație, pe care ar face-o acum, despre dragostea și devotamentul său către Domnul. Și celălalt mare Apostol Pavel se mâhnea peste măsură la amintirea păcatelor din trecut, cu care rănise dragostea Domnului, și îi era frică de o nouă cădere, ca de niciun alt lucru: „Eu sunt cel mai mic dintre Apostoli și nu sunt vrednic să fiu numit Apostol, fiindcă am prigonit Biserica lui Dumnezeu și mă tem nu cumva altora propovăduind, eu însumi să mă fac netrebnic” (I Cor 15, 9; 9, 27). Dar se știe că o astfel de mâhnire din râvnă pentru Dumnezeu, trezește luarea aminte și grija, sporește smerenia, încrederea în Dumnezeu, precum și nădejdea îmbucurătoare și siguranța.

„*Mă iubești? Păstorește oile Mele*”, iată că munca apostolatului, la care Petru este chemat, i-a dat prilejul să-și manifeste dragostea către Hristos, în tot restul vieții sale. Este de ajuns să iubească și să păstorească oile lui Hristos. Căci Domnul își iubește atât de mult oile turmei, încât, dacă Petru își va exercita față de turma lui Hristos dragostea cu care era dator către Domnul, atunci Hristos va privi această dragoste, ca și cum i-ar fi fost arătată Lui personal. Adică Hristos încredințează pe cei iubiți ai Săi numai acelor care Îl iubesc pe El. Noi nu ne socotim îndatorați pentru serviciile aduse de un semen al nostru unei a treia persoane, și nu iubim pe acea a treia persoană și nu avem legătură strânsă cu ea. Tatăl se consideră personal îndatorat față de oricine aduce servicii copilului său, tocmai pentru că e copilul său și îl iubește. Așadar, și Hristos, iubind pe ai Săi, îi încredințează numai celor care Îl iubesc pe El.

Dar, din cuvintele întreprinderii întrebări a Domnului, putem înțelege următorul lucru: păstoria oilor Domnului, de către păstorii Bisericii, arhieriei și preoții, este un lucru al dragostei către Domnul. Da, iubii cititori. Preoția nu este un serviciu ca oricare altul, prin care să se câștige bani sau glorie deșartă. Nu este o poziție socială, în care să ai posibilități de avansare. Nu este o chemare lumească, ci o chemare a lui Hristos, către care El cheamă pe cei ce Îl iubesc. Preoția este încredințată numai acelor, care iau asupra-le greutățile și necazurile ivite din manifestarea dragostei către Hristos. Un preot, care nu iubeste pe Hristos din toată inima sa, nu-și poate iubi munca pastorală, nici sufletele robilor credincioși ai lui Hristos. El nu se va îngriji de mântuirea acelor suflete, care, la judecată, vor fi cerute din mâna lui. Numai dragostea către Hristos poate să pornească pe slujitorii Bisericii la ostenele și la nevoințe pentru creștinii care sunt încredințați lor. Dragostea către Hristos îi va face să umble bucuroși pe calea greutăților și a silnicilor, urmând pașii arhipăstorului lor.

„Paște mieluseii Mei, păstorește oile Mele, paște oile Mele”. Iată răspunsurile pe care le-a dat Domnul la mărturisirile de dragoste ale lui Petru. Și mieluseii numește pe neofii, pe cei mai slabi în credință din turmă sau pe copilașii creștinilor, tineretul creștin. Iar oi numește Domnul pe cei mai mari ca vârstă și mai hotărâți în credință. Toți aceștia formează turma lui Hristos, pe care El a răscumpărat-o, prin scump Sângele Său. Iar datoria cea mare, pe care Domnul a pus-o asupra lui Petru, este ca, pe de o parte, să pască oile și mieluseii lui Hristos, iar pe de alta, să-i păstorească. Să dea mieilor hrana potrivită, cu vârsta și cu starea lor duhovnicească mai slabă, să-i hrănească cu laptele credinței. Oilor să le dea o hrană mai tare, ca unora care au ajuns la o vârstă mai coaptă. Apostolul Pavel, îndeplinind tocmai această lucrare duhovnicească, striga: „Cu lapte v-am hrănit, nu cu bucate, căci încă nu puteți mânca”

(I Cor. 3, 2). Iar în alt loc, tot dumnezeiescul Pavel scrie: „Hrana tare este pentru cei desăvârșiți, care, prin obișnuință, au simțurile învățate să deosebească binele de rău” (*Evr* 5, 14).

Cititorul va înțelege cu ușurință în ce constă această hrană a turmei lui Hristos, căci tocmai acum se hrănește, citind aici cuvintele dumnezeiești. Este o hrană duhovnicească, nematerială. Este adevărul Evangheliei, care hrănește sufletul, luminându-l și înviorându-l, precum soarele luminează și înviorează trupul. Este harul Sfințelor Taine, care hrănește și desăvârșește pe creștini, precum o hrană aleasă și substanțială hrănește trupul în chip desăvârșit, aducându-i o bunăstare deplină. Iar hrana aceasta are rezultate mântuitoare numai atunci când Păstorul cel ales de Hristos hrănește și în același timp păstorește oile Domnului.

Iar meșteșugul păstoritului este o artă mare și sublimă, gravă, învățată de la Însuși Dumnezeu. A fi păstor sufletesc înseamnă a păzi oile turmei de lupii eretici, de boala mortală a necredinței și a ateismului, de veninul cel dulce și atrăgător al păcatului, de leul care „umblă urlând, căutând pe cine să înghită”, adică de satana. Păstorul trebuie să-și povățuiască bine oile, în calea cea grea a virtuții, prin trei metode: prin învățătură, prin îndemn și prin pilda vieții. El trebuie să se îngrijească de propășirea lor în virtuțile creștinești, să slujească nevoilor lor duhovnicești, să le conducă în diversele împrejurări ale vieții lor. Păstorul trebuie să fie în același timp și un apostol, care să înmulțească turma și să atragă oile rătăcite către Hristos, arhipăstorul.

Aceasta este slujirea sfântă, răscumpărată cu sângele lui Hristos, pe care Domnul a încredințat-o mai întâi lui Petru și Apostolilor, iar apoi păstorilor și învățătorilor, pe care El i-a dat Bisericii „pentru curățirea sfinților, pentru lucrul slujbei, pentru zidirea trupului lui Hristos” (*Ef* 4, 11-12). Și această slujbă a împlinit-o Petru cu grijă și dragoste de Dumnezeu. Petru s-a

îngrijit să trezească aceeași dragoste și la oameni, *„câtă vreme sunt în acest corp, nevoindu-mă ca să puteți în orice timp, după plecarea mea, să țineți minte aceste lucruri”*. El s-a îngrijit să povățuiască pe păstorii Bisericii, care aveau să continue munca Sa și a scris cele două frumoase epistole, în special pentru ei (1 Ptr 5, 1-4).

Proorocia Domnului despre mucenicia lui Petru

Deci, după ce Domnul a reintegrat pe Petru în vrednicia lui de mai înainte, îi prezice ce fel de moarte avea să-i pecetluiască lucrarea apostolică. Prin moartea aceasta mucenicească, Petru va șterge lepădarea definitiv și va da mărturia cea mai limpede și sigură a dragostei lui nețărmurite pentru Domnul: *„Amin, amin zic ție, când erai mai tânăr, te încingeai și mergeai unde voiai; când vei îmbătrâni, îți vei întinde mâinile, și altul te va încinge și te va duce unde vrei”* (v 18). La acest punct, Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Deoarece Petru dorea mereu să fie în primejdie din dragoste pentru Domnul, acum Domnul îi zice: îndrăznește căci voi împlini dorința ta, așa încât va trebui să suferi la bătrânețe, ceea ce n-ai suferit în tinerețe”*.

Domnul proorocește despre chinurile lui Petru, cu ton de absolută siguranță: *„Amin, amin zic ție”*. Eu îți prezic, în virtutea atotștiinței Mele, un lucru foarte adevărat și care se va întâmpla întocmai. Căci, precum Domnul a cunoscut mai dinainte și a și prezis propriile Sale patimi, așa le prezice pe ale lui Petru, și pe ale tuturor credincioșilor Săi. El zice pentru aceștia: *„În lumea aceasta necazuri veți avea”* (In 16, 33). Domnul nu face această prezicere cu răceală și cu indiferență, ci cu o adâncă participare, pentru ca iubiții Săi să nu se afle în fața neprevăzutului și așa să nu se clatine.

Suferințele lui Petru au și început îndată după primele zile ale slujirii sale apostolești și s-au sfârșit cu moartea pe cruce, pe care Domnul i-o prezisese, prin cuvintele: *„Îți vei întinde mâinile”*.

Deoarece însă omul, în chip firesc, se teme de moarte, și mai ales de moartea violentă și mucenicească, de aceea Domnul a adăugat: „*Te va duce unde nu vrei*”. Însă în aceasta constă mărirea și tăria credinței lui Petru, și a tuturor mucenicilor în general: că, cu toată repulsia firească, pe care o simte omul în fața morții și a chinurilor, cu toată groaza, pe care o simt persoanele nevinovate, copiii și femeile fără îndrăzneală, când sunt dezgolite în public și târâte și încercate în chip felurit, și suferă răutăți la care le supun conducătorii popoarelor, totuși niciunul din ei n-a stat la îndoială, să primească suferințe și chinuri de nedescris pentru Hristos. Cu sângele lor cel sfânt, din care fiecare picătură reprezenta un chin, sfinții mucenici și-au scris minunata lor credință și supunere și lepădare de sine în cartea vieții, care este în ceruri.

În al doilea rând, Domnul compară viața cea nouă, mucenicească, a lui Petru, cu cea slobodă de mai înainte de această însărcinare specială, zicând: era o vreme, cea a tinereții tale, când nu Mă cunoșteai; când nu cunoșteai greutatea și strâmtorările, pe care va trebui să le suferi acum, prin lucrarea apostoliei: „Te încingeai singur și mergeai unde voiai”. Dar de acum înainte, ajuns în vârstă matură, vei fi supus la strâmtorări și la primejdii, care vin din noua ta chemare. Iar la adânci bătrânețe vei suferi și moartea pe cruce. Până atunci, Dumnezeu te va păzi, ca să slujești Bisericii, până la sfârșitul tău. Este adevărat că, dacă cineva trăiește departe de Hristos, precum trăia și Petru, când era pescar lângă marea Tiberiadei, mai înainte de a-L fi cunoscut pe Hristos, are adesea o libertate fără de grijă, căci este neștiutor. Dimpotrivă, viața adevăratului creștin are multe îngrădiri. Cu mult mai multe are viața celor înălțați la rangul de clerici. Totuși, nici nu se pot compara aceste două stări. Libertatea vieții în neștiință și în păcat este provizorie și înșelătoare, ducând la înrobire și la nenorocirea cea de pe urmă. Îngrădirile aparente ale vieții morale și virtuose

aduc adevărata slobozire, fiindcă liberează pe om din lanțurile și legăturile păcatului și din jugul patimilor, dau sufletului mângâiere și pace, chiar în mijlocul celor mai mari greutăți și necazuri ale vieții.

Sfântul Evanghelist ne arată îndată că aceste cuvinte spuse în pildă, ale Domnului, au avut înțelesul pe care l-am dat noi: „*A spus aceasta, arătând cu ce moarte va proslăvi Petru pe Dumnezeu*”. În aceste puține cuvinte putem observa o întreagă comoară de adevăruri și învățături.

Orice creștin poate să slăvească pe Dumnezeu și prin moarte. Când, adică, un creștin moare, după ce a răbdat cu înfrânare tot necazul și toată încercarea pe care Domnul a socotit-o de folos pentru acel om; când moare cu pocăință și cu supunere față de voia lui Dumnezeu, cu pace și cu nădejde statornică în mila lui Dumnezeu; când își păstrează până la sfârșit credința sigură în făgăduințele care i s-au dat despre viața viitoare, atunci creștinul va proslăvi pe Dumnezeu prin felul morții sale. Căci, printr-o astfel de moarte, el va adevăra acea schimbare foarte mare pe care religia creștină, când e trăită, o produce în om, încât omul nu se mai teme de moarte. Creștinismul face din moarte subiect de filosofare și puncte de trecere către o viață mai înaltă. În felul acesta moartea creștinească dă și altora îndrăzneală, ca să urmeze calea virtuții creștine, iar prin aceasta Dumnezeu este proslăvit. Este un sfârșit fericit și un fapt de mare importanță pentru noi, ca moartea să ne fie „*în Domnul*”, să avem „*sfârșit creștinesc vieții noastre*”.

Dar dacă moartea creștinească a cuiva este spre o slavă a lui Dumnezeu, moartea mucenicească este spre o slavă neasemănat mai mare; prin mucenicie, omul aduce ca jertfă bunul său cel mai de preț dintre toate, adică însăși viața sa. El își jertfește viața, ca să-și dovedească marea credință în adevărul Evangheliei, pe care îl mărturisește, ca să dovedească dragostea către Dumnezeu, pe care

el Îl adoră, ca să atragă la adevărul cel mântuitor și pe alții, care îi văd chinurile și moartea mucenicească. Sângele mucenicilor, sângele acelor zeci de mii de victime nevinovate, s-a făcut sămânță a Bisericii, s-a făcut mijlocul prin care cei necredincioși au venit la credință; s-a făcut sprijin al credincioșilor din fiecare generație; de aceea: „Cinstită este înaintea Domnului moartea cuvioșilor Lui” (Ps 115, 6). Este o mare fericire ca fiecare rând de oameni să-L slăvească pe Dumnezeu prin moartea unor astfel de sfinți mucenici, precum arată istoria trecutului și cea contemporană.

Așadar, Domnul, după ce I-a prezis lui Petru, că avea să-L proslăvească pe Dumnezeu prin moarte mucenicească, în continuare „îi zise: *urmează-Mă*” (v. 19). Probabil că în acea clipă Domnul începuse să meargă îndepărtându-Se de locul în care se petrecuse convorbirea Lui cu Petru până în acel moment. Pornind de acolo, Domnul îi poruncește lui Petru: *urmează-Mă*. Înțelesul acestei porunci este metaforic. Adică, *urmează-Mă* pe calea aceasta a slujirii apostolice. *Urmează-Mă* pe calea, pe care am umblat și Eu, calea la capătul căreia este moartea pe cruce. Crucea va fi și capătul căii tale. Prin urmare, Domnul îi reamintește lui Petru, prin această poruncă, vestita chemare, cu care Hristos chemase pe primii Săi ucenici, când le-a spus prima oară să se suie la Ierusalim să pătimească moartea pe cruce, îi reamintește lui Petru cuvintele: „*Cel ce vrea să vină după Mine, să se lepede de sine, să-și ia crucea și să-Mi urmeze Mie*” (Mc 8, 34). *Urmează-Mi Mie*, cu viața și cu virtutea. *Urmează-Mi Mie*, în munca ta de păstor, ca un păstor pe arhipăstorul său. Să nu crezi, nici tu, nici confrății și urmașii tăi, că veți fi vreodată singuri în această lucrare grea, fiindcă Eu merg înaintea voastră, iar voi puteți întotdeauna să vă sprijiniți pe atotputernicia Mea. *Urmează-Mi Mie*, împreună cu turma, împreună cu adevărații creștini, pe calea virtuții, a necazurilor, a morții, dar și a slavei cerești, spre care vă va duce calea Mea. Căci

„voi, cei care Îmi urmați Mie, la nașterea cea de a doua, când va ședea Fiul Omului pe scaunul slavei Sale, veți ședea și voi pe douăsprezece scaune, judecând semințiile lui Israil” (Mt 19, 28; Apoc 3, 5).

Petru se interesează de soarta apostolului Ioan

Ascultând de porunca Domnului, Petru l-a urmat și a intrat astfel în calea care avea să-L ducă la moartea mucenicească. Dar *„întorcându-se, a văzut pe ucenicul pe care îl iubea Iisus, venind după ei, acela care la cină s-a rezemat de pieptul Lui și l-a zis: Doamne, cine este cel ce Te va vinde?”* (v. 20). Evanghelistul, din smerenie, evită să se dea pe față și nu-și dă numele. Dar, pentru exactitatea istorică, oferă dovezi, care arată de cine este vorba, și pentru ce venea el în urma Domnului. Deși nu fusese chemat acum, ca să-L urmeze pe Domnul, totuși a socotit că-i este îngăduit să meargă în urmă. S-a luat după Petru, pentru că era *„ucenicul pe care îl iubea Iisus”*. Pentru Ioan nu putea rămâne taină nimic din cele vorbite de Domnul către Petru. Iar dragostea Domnului către Ioan nu era nicidecum părtinire. Dragostea Domnului către Ioan nu se asemana cu aceea, pe care o arată unii părinți către unul din copii lor, când ajung să nu-i mai poată suferi pe ceilalți copii. N-a fost nicidecum așa, Dumnezeu nu este părtinitor, dar îl iubea în special pe Ioan, fiindcă și Ioan își atrăgea iubirea Domnului prin virtuțile lui. Iar o virtute mare atrage întotdeauna bunăvoință și dragoste mai îmbelșugată din partea Domnului. Așadar, Domnul, pe toate le face cu dreptate, cu înțelepciune și cu sfințenie.

Evanghelistul adaugă că era ucenicul care *„și-a rezemat capul pe pieptul Domnului”*. El zice aceasta, nu numai pentru a-și arăta identitatea, ci și ca să motiveze întrebarea lui Petru despre sine. În timpul acelei seri de neuitat a cinei de taină, Ioan ocupând locul cel mai apropiat de Hristos, și-a culcat capul pe pieptul Domnului. A

făcut-o în acel fel iubitor, în care un copilăș își odihnește capul la sânul mamei. Își plecase capul în acea cutremurătoare clipă, în care Domnul dăduse ucenicilor Săi știrea nemaipomenită, că unul dintre ei avea să-L vândă. Știrea aceasta a tulburat conștiința ucenicilor. În această împrejurare a fost dovedit limpede devotamentul lui Ioan. Căci, dacă și-a pus capul pe pieptul Domnului, prin acest gest a mărturisit cu iubire că nu este el trădătorul. Ucenicul care îl iubea atât de mult pe Domnul și era iubit de Domnul nu putea cu niciun chip să ia parte la o trădare atât de nemaipomenită. De aceea, la îndemnul lui Petru, Ioan este cel care întreabă pe Domnul cine este vânzătorul.

Așadar, pe acest ucenic „văzându-l Petru, zise către Iisus: *Doamne, dar acesta ce va face?*” (v. 21). Întrebarea aceasta avea următorul înțeles: Tu, Doamne, mi-ai hotărât mie moarte mucenicească, de care voi avea parte. Dar Ioan ce sfârșit va avea? Nu va urma și el, împreună cu noi, calea muceniciei? Adică Petru, fiind în clipa aceea mai aproape în spațiu de Domnul, se folosește de prilej ca să plătească lui Ioan datoria de dragoste și darul pe care Ioan i-l mijlocise în seara cinei de taină. Iar Sfântul Ioan Gură de Aur zice: *„Petru iubea foarte mult pe Ioan; și a dovedit acest lucru și în zilele ce au urmat după înălțarea Domnului. Legătura dintre Petru și Ioan este arătată de multe ori și în Evanghелиi și în Faptele Apostolilor”*. Prin această pildă bună, putem vedea că acești doi ucenici, buni și iubiți, și-au aflat un loc mai aproape de Hristos, prin pocăința și dragostea lor, și L-au urmat în calea virtuții și a datoriei. Tot ei aveau să dovedească cel mai viu interes și pentru ceilalți ucenici, cu care se legaseră prin Hristos. Se întâmplă același lucru și în vremea de față. Cei ce sunt ucenici iubiți ai Domnului, prin rugăciunile și prin manifestările dragostei lor, mijlocesc intervenția Domnului pentru toți ceilalți creștini.

Deși întrebarea lui Petru despre Ioan venea dintr-un sentiment de dragoste, totuși era puțin cam nelalocul ei, căci Petru se preocupa

de viitorul altuia, viitor pe care Domnul nu voia să i-L descopere. Ori, cel puțin, întrebarea lui Petru dovedea o dragoste părtinitoare, în cadrul cercului strâmt al Apostolilor. Cel mai firesc ar fi fost ca Petru să ceară acum de la Domnul să-i adauge credința și dragostea, ca să se poată arăta vrednic de încrederea Domnului, când îi dăduse pe mână o lucrare atât de sfântă și mare. Să ceară credință, ca să-L urmeze pe Domnul până la sfârșitul său tragic. Dar în loc de aceasta, Petru se îngrijește, din simplă curiozitate, să știe ce sfârșit avea să aibă Ioan. Dar nu trebuie să uităm că și Petru și ceilalți ucenici, cu toată sinceritatea lor lipsită de viclenie, cu toată dispoziția lor spre bine, erau încă nedesăvârșiți, căci Duhul Sfânt nu-i născuse încă a doua oară, lucru care avea să se petreacă în ziua Cincizecimii. Iar această nedesăvârșire a credinței, prin care omul se îngrijește de lucruri străine și nepotrivite, o întâlnim foarte des în propria noastră fire. Suntem gata mereu să ne ocupăm de părerile altora și să intervenim nechemați și fără judecată dreaptă, în chestiuni în care nu avem nicio cădere să ne amestecăm. Aceasta o facem nu că i-am purta cuiva vreun interes, cum îi purta Petru lui Ioan, ceea ce era totuși o iubire de frate. Departe de aceasta, noi intervenim ca să judecăm și să osândim, sau ca să aflăm prilejuri de a ne arăta superioritatea. De aceea ne arătăm râvnitori, când de fapt suntem foarte leneși și fără grijă în împlinirea propriilor noastre datorii și în cercetarea faptelor și a cărărilor noastre. Ne arătăm atât de clarvăzători și de pătrunzători în cele din afară, în cele străine, dar suntem tare miopi și întunecați în cele dinăuntru. Nu avem vederea limpede pentru propriul nostru eu și pentru propria noastră casă. Știm, chipurile, foarte bine, ce trebuie să facă ceilalți, dar suntem nepricepuți și neînțelepți, când este vorba de propășirea noastră în calea datoriei și de atingerea scopului vieții noastre.

Răspunsul Domnului la întrebarea lui Petru

„Fiindcă Petru, prin asemenea întrebări, se arăta totdeauna fierbinte și întreprinzător. Domnul îi taie fierbințeala și îl învață să nu fie indiscret”, zice Sfântul Ioan Gură de Aur. În continuare. Sfântul Evanghelist zice că *„Iisus îi răspunse: dacă vreau să rămână aceasta, până voi veni Eu, ce-ți este ție? Tu urmează-Mi Mie”* (v. 22). Ca să înțelegem mai bine acest răspuns al Domnului trebuie să ne amintim că, în centrul acestei arătări a Celui înviat, este pescuirea prin minune a mulțimii de pești, iar această pescuire preînchipuia reușita deplină a muncii apostolești. Însă, în legătură cu această întâmplare, care privea munca tuturor Apostolilor, stă o proorocie specială cu privire la cei doi Apostoli mai însemnați, adică Petru care avea să lase Biserica trunchiată, prin moartea lui mucenicească, și Ioan care avea să ducă până la mal corabia Bisericii, lucru pe care Petru la pescuirea din ziua aceea nu-l făcuse, pentru că se aruncase în apă. De aceea, și Ioan Gură de Aur tâlcuind răspunsul Domnului zice că Domnul a spus lui Petru: *„Să nu crezi că Eu rânduiesc cele pentru voi într-un singur fel. Ție ți-am încredințat o mare lucrare, cerceteaz-o și împlinește-o. Exercitează-te și te luptă pentru ea. Ce te interesează dacă Eu vreau ca aceasta să rămână aici? Tu cercetează-ți propria datorie și te îngrijește de împlinirea ei”*. Aceasta este tâlcuirea Sfântului Ioan Gură de Aur. Dar lucrul acesta l-a făcut Domnul, urmează tot Sfântul Ioan Gură de Aur, din pricina simpatiei reciproce dintre Petru și Ioan, care acolo nu era la locul ei. Fiindcă Apostolii aveau să întreprindă apostolatul lor în toată lumea, și de aceea nu li se cădea să se alipească unii de alții, dacă nu voiau să păgubească lumea de pe urma acestei alipiri.

Așadar, Domnul îi zice lui Petru: lasă grija în ce privește sfaturile cele tainice ale lui Dumnezeu, și gândește-te numai la lucrul pe care Ți l-am dat de făcut, urmează-Mi Mie.

Dar, întrucât creștinii, care din răspunsul acesta al Domnului despre Ioan au înțeles că Ioan avea să rămână pe pământ până la a doua venire, și au crezut că Ioan nu va muri, ci va rămâne un stâlp viu al Bisericii, lucrul acesta trebuia explicat bine. Această neînțelegere o îndreaptă însuși Evanghelistul, în versetul următor, în anul 85 după Hristos, când a scris el Evanghelia sa. Îndreptarea a făcut-o pentru ca nu cumva moartea ucenicului iubit să pară în contradicție cu spusele Domnului: „*Deci a ieșit cuvântul acesta printre frați, că ucenicul acela nu va muri. Însă Iisus nu a zis că nu va muri, ci a zis: dacă vreau să rămână acesta până voi veni, ce-ți pasă ție?*” (v. 23). Domnul n-a zis că Ioan va rămâne nemuritor, că nu va cunoaște despărțirea sufletului de trup. El a tăiat indiscreția lui Petru, cel ce căuta să afle planurile ascunse ale lui Dumnezeu, pe câtă vreme singura lui datorie era să se îngrijească de lucrul apostolesc, pe care Domnul i-l pusese în sarcină. Petru ar fi trebuit să se îngrijească mai mult de cuprinsul ultimei porunci a Domnului: „*Urmează-Mi Mie*”, în calea datoriei și a morții pe cruce.

„*Ce-ți pasă ție?*” Dacă Dumnezeu vrea să facă un lucru oarecare, tainic și neprevăzut de mintea niciunui om, ce-ți pasă ție?

Iată răspunsul la indiscrețiile și la cercetările, la nedumeririle și răstălmăcirile oamenilor, cu privire la lucrurile dumnezeiești. Căci oamenii caută să afle voile cele ascunse și netâlcuite ale lui Dumnezeu. Avem în fața noastră o măsură importantă și excelentă de tâlcuire, pentru lucrurile care primesc rostul dat nouă de Dumnezeu. Avem un etalon foarte clar al fericirii noastre. Stă deschis în fața noastră adevărul Evanghelic, ca o unitate de măsură cu care să ne măsurăm zilnic, meditându-l îndelung. Este, prin urmare, o zădărniciere fără rost, o abatere din drumul spre ținta noastră, când ne îndeletnicim cu legăturile tainice și cu scopul lui Dumnezeu, pe care El nu ni l-a descoperit. Când cercetăm aceste lucruri suntem în primejdie de a cădea în rătăcire, în greșeli catastrofale, și de a pierde tot rostul mântuirii noastre.

De fapt, răspunsul pe care l-a dat atunci Domnul la indiscreția lui Petru, precum și la cea pe care avea să o dea peste câteva zile, la înălțarea Sa, indiscreției ucenicilor Săi, este o nețărnută binefacere. La înălțare, ucenicii au intervenit în planul dumnezeirii, întrebând: „*Doamne, în această vreme vei restabili împărăția lui Israil?*” Și Domnul le-a răspuns: „Nu trebuie să știți voi timpurile sau vremurile, pe care Tatăl le-a pus sub stăpânirea Sa” (*FAp* 1, 6-7). Căci mai presus de orice alt lucru, fie el cât de important, trebuie să ne preocupe datoria noastră de astăzi, nu ceea ce va face Dumnezeu mâine. Să ne interesăm de rostul pe care trebuie să-l împlinim acum, nu de chestiunile viitorului, care ne trezesc numai indiscreție. Astfel de datorie și astfel de rost, care să ocupe gândurile și activitățile noastre, sunt poruncile Domnului, pe care Le-a adresat nu numai lui Petru, ci și fiecărui creștin din toate vremurile: „*Urmează-mi Mie*”. Adică, să ne preocupe felul cum să-L urmăm cu credință pe Domnul în calea virtuții și a datoriei, în calea lepădării de sine și a slavei, cale pe care El Însuși a urmat-o pe pământ. Iar dacă urmăm pe Domnul cu credință, nu vom afla nicio predispoziție, nici vreme pentru chestiunile indiscrete ale zădărniciilor. Dacă Îl urmăm cu credință pe Domnul, dacă suntem îndeplinitorii grijului ai datoriei pe care le avem în ceasul de față al vieții noastre, vom ajunge la clipa cuvenită, acolo unde se afla Domnul pe atunci, adică la înviere. Și atunci nimic nu va mai rămâne tainic pentru noi, nu vom mai vedea nimic în oglindă și în ghicitorie, ci față către față. Vom lua deplină cunoștință de toate, încât dorul nostru de a cunoaște va fi îndeplinit. Dar din nefericire, unii părăsesc apa cea vie pe care le-o oferă Hristos astăzi, și aleargă cu sete după negurile viitorului, care sunt departe de ei. Și „*umblând în cele ce nu au văzut*”, ajung la rătăcirii și la erezii „îngâmându-se zadarnic în închipuirea lor cea trupească”, precum zice despre ei dumnezeiescul Pavel (*Col* 2, 18).

Dovedirea adevărului mărturiei lui Ioan

Prin ultimele două stihuri, care urmează, se pune capăt la cel din urmă capitol al Sfintei Evanghelii după Ioan, capitol care tratează învierea Domnului. Astfel, toată istoria evanghelică se încheie cu un fel de epilog.

„Acesta este ucenicul, care mărturisește despre acestea și care a scris acestea; și știm că adevărată este mărturia lui” (v. 24). Adică, scriitorul acestei Evanghelii nu este altul decât tocmai acel ucenic, despre care au stat de vorbă Domnul și Petru, adică Ioan. Nu este altul, decât ucenicul iubit al Domnului, cel care a auzit toate cuvintele și învățătura Domnului cu propriile sale urechi, de la început până la sfârșit, și a văzut cu propriii săi ochii minunile, patimile și învierea Domnului. Ioan, după ce a confirmat toate acestea, prin nenumărate predici, timp de mai bine de o jumătate de veac, acum le-a consemnat și prin Sfânta Evanghelie scrisă de dânsul, pentru toate generațiile de creștini. El a scris Evanghelia ca să fie de folos tuturor creștinilor, până va veni Domnul și ne va cere socoteală, nouă, ascultătorilor și cititorilor Evangheliei lui Ioan despre felul cum am primit și cum am întrebuințat această comoară de adevăruri.

Iar adevărul desăvârșit al celor scrise în această sfântă Evanghelie este întărit și prin afirmațiile cele mai fățișe: *„Și știm că adevărată este mărturia lui”*. Unii comentatori zic că această propoziție a fost adăugată de altcineva, cu mult după ce s-a scris Evanghelia. Dar Sfântul Ioan Gură de Aur afirmă că însuși Evanghelistul Ioan a scris-o. Că Evanghelistul afirmă cu tărie adevărul mărturiei sale, fiindcă afirmația unor oameni sinceri este o dovadă firească a adevărității desăvârșite și integrale a spuselor sau a scrisorilor lor. Dovada este cu atât mai sigură, cu cât cel ce ne-o spune este

Evangelistul cel insuflat de Dumnezeu, căruia Duhul Sfânt din ziua Cincizecimii, Duhul adevărului, îi reamintise toate cele auzite de la Domnul. Afirmatia expresă este și o dovadă a mulțumirii și a bucuriilor lăuntrice desăvârșite, pe care adevărul le aduce în suflet; dar dovedește și dorința de a împărtăși și altora acest adevăr, ca să fie și ei fericiți. Când cineva este absolut sigur de întâmplare, și când întâmplarea aceea este foarte importantă, omul nu o poate vesti cu un ton rece și nepăsător, ci o afirmă sus și tare: „*Știm că mărturia este adevărată*”. Adică: afirmăm cu toată conștiința, pe care ne-o dă cunoașterea neclintită a adevărului, că mărturia celui ce a scris Evanghelia aceasta este adevărată. Așadar, nimeni să nu pregete să o îmbrățișeze, căci, dacă nu o îmbrățișează, va pierde adevărul. Să nu lase nimeni furtuna îndoielii să-l stăpânească, căci atunci se va supune celei mai mari catastrofe și rătăcirii, din câte i se pot întâmpla omului. Ci să creadă cu toată siguranța și încrederea în Evanghelie, ca să devină un vas atât de plin de adevăr, de bucurie și de pace, încât acestea să se reverse peste marginile vasului.

La sfârșit ni se semnalează că belșugul fără margini al cuvintelor și al faptelor Domnului nu se mărginește la cele scrise în Evanghelie: „*Isus a făcut și alte multe semne înaintea ucenicilor Săi, care, dacă s-ar fi scris, cred că nici în lumea întreagă nu ar fi încăput cărțile ce s-ar fi scris. Amin*” (v. 25).

Sfântului Evangelist i se pare cu neputință să se scrie o istorie completă și amănunțită a cuvintelor și a faptelor Domnului, și, în general, o istorie amănunțită despre Domnul. Căci, oricâte cărți ar scrie cineva despre această chestiune, care este inepuizabilă, despre „*slava Unuia-Născut Fiul lui Dumnezeu, plin de har și de adevăr*”, nu va putea niciodată epuiza acest subiect. Iar dacă, printr-o presupunere absurdă subiectul s-ar epuiza, nici în lumea întreagă nu ar încăpea cărțile care s-ar scrie. Nici oamenii n-ar izbuti să le citească, nici cei ce le-ar citi, din întâmplare, n-ar putea

să le țină minte. În cazul acesta, Evanghelia ar fi rămas un fel de monument arheologic, păstrat undeva departe de oameni, și fără folos. Dimpotrivă, sfânta Evanghelie a fost scrisă ca să fie singura lege și îndreptar de viață morală a oamenilor; să fie fântâna cea nesecată, din care toate neamurile, până la sfârșitul veacurilor, vor bea apa cea dumnezeiască și răcoritoare a adevărului. Nu era nevoie de cărți multe, cu multe volume, pe care numai teologii și unii oameni de litere să le citească. Evanghelia este scurtă, dar Domnul ne-a lăsat-o, ca pe o moștenire neprețuită și Duhul Sfânt a pus-o în mâinile noastre, prin mijlocirea sfinților scriitori, pe care El i-a insuflat. Evanghelia este scurtă. Și fiecare creștin, oricât ar fi de puțin literat, fie bătrân, fie tânăr, fie bărbat, fie femeie, poate și trebuie să o citească. Căci sfânta Evanghelie este o moștenire, care aparține tuturor fără excepție și din ea toți trebuie să luăm „pâinea vieții” și „apa cea vie”.

Știm bine ce se întâmplă cu legile și constituțiile făcute de diferiți cârmuitori politici. Legiferează fără încetare, adună zeci de mii de legi lungi cu articole multe, cu porunci felurite și felurit alcătuite. Înșiră volume de jurisprudență și coduri de legi, care formează biblioteci întregi. Și rezultatul tuturor acestor legi este fărâdelegea. Se ajunge la situația că nici oamenii legii nu mai cunosc legile. Se ajunge ca legile să cadă în desuetudine sau să tiranisească pe poporul, care nu le recunoaște și asupra căruia legiuitorii exercită abuzurile lor. Asemenea greșeli nu puteau face scriitorii Evangheliilor, care erau bărbați insuflați de Duhul Sfânt. Duhul Sfânt cel preînțelept a hotărât că ei trebuie să scrie și să lase Bisericii, numai acele câteva scrieri, care alcătuiesc Noul Testament. Dar acestea sunt prea de ajuns, pentru mântuirea credincioșilor. Iar cele care sunt păstrate prin sfânta tradiție nu s-au adăugat la Noul Testament, ci sunt fie cuvântări de învățătură ale apostolilor, în deplin acord cu Noul Testament, fie tâlcuiri și lămuriri la cele

cuprinse în Noul Testament. Iar cărțile Sfinților Părinți ai Bisericii și toate câte le-au scris oamenii învățați și cunoscători din cadrul Bisericii, acestea tâlcuiesc înțelepciunea Noului Testament, ca să o poată înțelege toți credincioșii și să trezească dorința de a citi mai des Noul Testament și de a medita mai adânc asupra lui.

Învierea lui Hristos și învierea noastră

La sfârșitul capitolului al 20-lea, Sfântul Evanghelist Ioan arată scopul pentru care a scris Evanghelia în general și, în special, cele despre învierea Domnului. El afirmă că ținta pentru care a scris acestea este de a trezi credința în Hristos, ca Dumnezeu și Mântuitor. De aceea și articolul cel din urmă din Simbolul Credinței și un fel de pecete a lui este *„Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie”*. Iar așteptarea și credința noastră în învierea morților este adevărată mai cu seamă prin faptul că are ca normă și ca întărire învierea Domnului, dovedită prin dovezi de necombătut. Cu toate că am mai spus câte ceva despre învierea morților, totuși considerăm că este absolut necesar să sfârșim tâlcuirea învierii Domnului cu acest mare adevăr privitor la viața viitoare.

Încă din timpul Vechiului Testament, Dumnezeu descoperise ceva din adevărurile despre învierea morților. Iar această credință în învierea morților, pe care o aveau Iudeii, o afirmă și dumnezeiescul Pavel, zicând: *„Am nădejde în Dumnezeu, pe care și aceștia (adică Iudeii) o așteaptă, că va să fie o înviere a morților și a celor drepti și a celor nedrepți”* (Fap 24, 15). Dar mai cu seamă Dumnezeu cel întrupat, Domnul nostru Iisus Hristos, ne-a descoperit învierea morților, într-un fel sigur, care nu lasă nicio îndoială. El a încredințat pe Iudei, prin cuvântul Său foarte lămurit, că: *„Vine ceasul și acum este, când morții vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu,*

și care vor auzi, vor învia”. Și Domnul a adăugat: *„Nu vă mirați de aceasta, fiindcă vine ceasul în care toți cei din morminte vor auzi glasul Lui și vor ieși, cei ce au făcut cele bune, în învierea vieții, iar cei ce au făcut rele, în învierea judecății*”. Ca să dovedească și cu fapta că El însuși va învia pe toți cei morți, Domnul a săvârșit cele trei minuni de înviere din morți. Dar dovada desăvârșită și adevărarea mângâietoare a deplinei biruințe asupra morții și a învierii tuturor morților este însăși învierea Domnului. Învierea Domnului are, cu propria noastră înviere, raportul strâns de la cauză la efect.

Dumnezeiescul Apostol Pavel stăruiește în chip special asupra acestui lucru de cea mai mare importanță; în învățătura de Dumnezeu insuflată a acestui mare apostol, noi toți, care credem în Hristos și ascultăm de El, alcătuim un singur trup moral, al cărui cap este Hristos: „Hristos este capul Bisericii și El este Mântuitorul trupului, noi suntem mădularele trupului Său” (*Ef* 5, 2-3, 30). Și mai zice: „Noi cei mulți suntem un trup în Hristos și unul altuia mădulare”. Această afirmație o repetă de mai multe ori (*Rm* 12, 5; *Ef* 4, 15-6; *I Cor* 12, 27 *Col* 1, 18), în puterea unității noastre cu Hristos, *„câți în Hristos ne-am botezat, în moartea Lui ne-am botezat*”, zice iarăși Pavel. Adică, cei ce ne-am botezat, ca să mărturisim credința în Hristos, prin botez ne-am făcut părtași morții Lui pe cruce, prin urmare eram și noi împreună cu El, când a murit pe lemnul crucii, purtând păcatele noastre, și fiind pedepsiți pentru vina noastră. Hristos pe cruce a fost reprezentantul nostru, suferind în locul nostru și pentru noi. Pavel adaugă, ca o urmare foarte firească: *„Dacă am crescut împreună cu El, prin asemănarea morții Lui, atunci vom fi părtași și ai învierii Lui*” (*Rm* 6, 5). Adică, dacă ne-am făcut părtași la botez, care este chipul morții lui Hristos, urmează în mod firesc, că vom fi părtași și ai învierii lui Hristos.

Într-un mod încă și mai limpede, cu mai multă siguranță, exprimă Sfântul Apostol Pavel acest mare adevăr despre învierea

morților, în cartea sa către Efeseni: „Dumnezeu fiind bogat în milă, pentru multa Sa iubire cu care ne-a iubit, pe noi, cei ce eram morți prin greșelile noastre, ne-a făcut vii împreună cu Hristos... Și împreună cu El ne-a sculat și ne-a așezat întru cele cerești, în Hristos Iisus” (*Ef* 2, 4-6). Prin aceste cuvinte, apostolul cel de Dumnezeu insuflat adeverește învierea noastră cea îndoită, cea duhovnicească și cea trupească. Fiindcă noi, cei ce credem în Hristos, suntem și împreunați cu Hristos, de aceea „vom fi făcuți vii împreună cu El”. Vom primi învierea lui Hristos cea dublă. Căci Hristos, zice Sfântul Apostol, a fost lipsit de păcat, dar a luat asupra Sa păcatele noastre și a murit pe cruce, purtându-ne virtual cu sine, pe noi, pe toți credincioșii Săi. Prin moartea Sa, Domnul a omorât și a îngropat păcatele noastre. Dar Hristos a înviat, fără păcatele pe care le luase asupra Sa, și a primit o viață cu desăvârșire lipsită de vinovăția noastră și de păcatele noastre. El, ca un chezaș, a luat asupra Sa păcatul nostru. Și, fiindcă în trupul cel înviat, preacurat și preasfânt al Domnului, ne aflăm și noi, împreunați cu El moralmente, noi toți cei ce aveam să credem, de aceea am înviat și noi, fiind fără păcat în El și împreună cu El. Iată cea dintâi înviere, cea duhovnicească, pe care o primim încă din viața aceasta, prin credința și prin ascultarea de Hristos, prin harul sfințelor Taine și prin cuvântul Evangheliei.

Dar Hristos, prin moartea Sa pe cruce, s-a jertfit și și-a pierdut viața de om, pe care o trăise până atunci. Înviind însă, a început iarăși o viață, care nu mai era supusă morții. El trăiește într-un trup nestricăcios și slăvit, șezând pe scaunul măririi, pe care o avea și mai înainte, ca Fiu și Cuvânt al lui Dumnezeu. Oare vom învia și noi, cu o astfel de înviere, cea de a doua, cea cu trupul? Da, vom învia. Dar deocamdată, numai virtual. Căci moartea există încă și desparte sufletele de trupuri. Trupul putrezește în mormânt și se descompune în elementele materiei din care este făcut. Însă pentru

credincioșii care s-au slobozit de nevinovăție și de păcat, moartea nu mai vine ca o pedeapsă pentru păcat. Pentru credincioșii, care s-au slobozit de păcat, moartea este o scară, pe care ei se urcă de pe pământ și de la cele pământești, la cer și la cele cerești. Prin moarte, ei se mută de la osteneala și de la necazul de pe pământ, la odihna și la bucuria din cer. Din exil, ei ajung în casa Tatălui. Moartea rămâne ca o topitoare, prin care trebuie să treacă trupul, ca să fie slobozit de stricăciune și să fie plăsmuit apoi a doua oară, în nestricăciune. Căci tot dumnezeiescul Pavel zice: *„Acest trup stricăcios trebuie să se îmbrace în nestricăciune, și trupul muritor să se îmbrace în nemurire”*. Și trupul se va îmbrăca în nestricăciune, trecând prin topitoarea morții. Este un fapt prin excelență mângâietor, că starea, care urmează după moartea firească, este trecătoare, este o chestiune de timp, care – oricum – va trece, chiar dacă se va prelungi încă multe secole. Învierea virtuală a trupurilor, pe care ne-o dăruiește, aici pe pământ, Domnul cel înviat din morți, va deveni reală înviere la a doua venire a lui Hristos. Atunci Domnul va învia trupurile noastre moarte și le va scoate din mormânt și din stricăciune. Va preschimba acele elemente ale materiei, în care se vor descompune trupurile și ne va da trupuri noi, nestricăcioase, slăvite și veșnice. Această înviere este atât de sigură și de dovedită, încât dumnezeiescul Pavel o consideră ca un fapt împlinit de pe acum: *„Ne-a ridicat și ne-a așezat întru cele cerești în Hristos Iisus”*. Apostolul consideră pe credincioși, nu numai înviați din morți, înnoiți, și nestricăcioși, ci și înălțați în cinstea și în slava cea mai mare, împreună cu Hristos, îi consideră șezând pe scaunul slavei, în împărăția cerurilor, împreună cu Hristos.

Adevărul cel mare de credință despre învierea morților era desigur partea esențială a propovăduirii apostolilor către ascultătorii lor. De aceea, Saducheii, cei mai materialisti dintre toți Iudeii, care nu credeau în învierea morților, „se tulburau că ei (apostolii)

învață poporul și vestesc, în numele lui Iisus Hristos, învierea din morți” (*Fap* 4, 2). Saducheii erau foarte necăjiți și mâniați că apostolii învățau și propovăduiau învierea morților în Hristos. Iar epicureii, cei mai materialști dintre închinătorii de idoli, și stoicii, când au auzit pe dumnezeiescul Pavel propovăduind în Atena, l-au considerat „vestitor de Dumnezei străini, fiindcă binevestește pe Iisus și învierea” (*Fap* 17, 18). Dar și unii dintre creștinii credincioși, deși auziseră învățătura apostolilor, se pare că erau încurcați de ideile vechi ale idolatriei și de viața lor materialistă de mai înainte. Alții nu înțeleseseră ce înseamnă că „vorbele rele strică obiceiurile bune” (*I Cor* 15, 33). Ei întorceau pe dos vechile idei și se încăpățâneau în gândurile lor materialiste. De aceea, continuau să se îndoiască de învierea morților, ba chiar o contraziceau, cum fac și astăzi unii creștini, care sunt în necunoștință și n-au fost luminați cu adevărul creștinesc. Au fost și sunt și astăzi unii, care sunt influențați de ideile de necredință care pluteau în văzduh atunci, ca și acum. Dar Sfântul Apostol Pavel a întreprins, sau mai curând așa l-a bine-plăcut lui Dumnezeu să scrie prin mâna lui Pavel, două epistole importante: cea către Tesaloniceni și către Corinteni. În aceste două epistole, dumnezeiescul apostol ne încredințează în mod foarte limpede și sigur despre adevărul cu privire la învierea morților.

Către Tesaloniceni, apostolul a scris mai pe scurt. A scris acea pericopă, pe care o auzim la slujba morților (*I Tes* 4, 13-18). Apostolul își exprimă mai întâi dorința, ca să nu rămână creștinii în întunericul neștiinței cu privire la cei morți. *„Nu vreau să nu știți voi despre cei ce au adormit, ca să nu vă mâhniți ca ceilalți, care nu au nădejde”*. Însă Pavel a expus mai pe larg și mai convingător această importantă problemă, în capitolul 15 al primei cărți către Corinteni. Acest capitol este un odor de preț al Sfintei Scripturi, o mângâiere foarte dulce și o adevărată rouă dumnezeiască, cu care

se răcoresc inimile arse de durere ale celor ce își jelesc morții lor. Fragmentul insuflă curaj neînfrânt și nădejde sigură credincioșilor, care sunt în suferință și pe patul de moarte.

În cele dintâi versete ale acestui capitol, apostolul arată în puține cuvinte, ce fel de învățătură le propovăduiește el corintenilor. Le propovăduiește în special despre moartea, învierea și arătările Domnului după înviere. Dar, fiindcă învierea Domnului este în strânsă legătură cu învierea noastră, a fiecăruia, din pricina unității noastre cu Hristos, de aceea Pavel adresează celor ce se îndoiesc o întrebare muștrătoare: *„Dacă se propovăduiește că Hristos a înviat din morți, cum zic unii dintre voi că nu este înviere a morților?”* Cum îndrăznesc unii să despartă învierea lui Hristos de învierea morților, și așa să tăgăduiască învierea noastră? Oricine va îndrăzni să nege învierea, va cădea în următoarele rătăcirii grele.

Mai întâi: va nega și învierea lui Hristos Însuși, va nega dumnezeirea Lui și va cleveti pe Sfântul Apostol Pavel că este martor mincinos. Căci dacă nu există învierea morților, atunci „nici Hristos n-a înviat”, atunci El n-ar avea putere dumnezeiască, n-ar fi putut să biruiască moartea. Când cineva neagă rezultatul, în chip firesc va ajunge să nege și cauza. Cauza este învierea lui Hristos, iar efectul este propria noastră înviere din morți. Dar cel ce tăgăduiește învierea lui Hristos va cădea într-o serie de consecințe, fără niciun rost: *„Iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică și credința voastră”*. Dacă plecăm de la premisa că Hristos n-a înviat, atunci ajungem la o concluzie la fel de absurdă: că propovăduirea apostolilor a fost lipsită de conținut real, a fost zadarnică, iar credința creștinilor este și ea goală și zadarnică. În caz că morții nu în viază, noi suntem și martori mincinoși ai lui Dumnezeu, căci am mărturisit despre Dumnezeu că a înviat pe Hristos, pe care El nu L-a înviat (vezi I Cor 15, 13-15). Dar, departe de noi hula! Și Hristos a înviat, și morții vor învia, iar apostolii

sunt cei mai sinceri și mai conștiincioși martori ai adevărului și credința creștină este desăvârșire sigură și adevărată. Cel ce nu crede în învierea lui Hristos, nu poate fi creștin adevărat. Iar cel ce crede în ea, va crede în chipul cel mai firesc și în învierea tuturor. Căci Hristos este legat de credincioșii Săi, precum este legat corpul de trup: „Dacă credem că Iisus a murit și a înviat, tot așa credem că Dumnezeu, pe cei adormiți întru Iisus îi va aduce împreună cu El” (I Tes 4, 14).

În al doilea rând, va tăgădui mântuirea prin Hristos și toată morală. Tăgăduirea învierii morților duce de-a dreptul la tăgăduirea învierii lui Hristos. Iar, dacă Hristos nu a înviat, atunci întreaga zidire creștină se dărâmă – zice apostolul – și voi creștinii vii sunteți încă în păcatele voastre, nu ați primit încă iertarea păcatelor, îndreptarea, mântuirea. Dacă Hristos n-a biruit moartea, dacă moartea lui Hristos nu are putere de răscumpărare, atunci nici nu există mântuire. Atunci, cei adormiți în Domnul au pierit (v. 16- 18). Cei ce au murit cu credința în Hristos, în așteptarea vieții viitoare și a învierii morților, cu toții ar fi pierit, ar fi rămas osândiți la iad și la moarte, dacă nu ar fi înviere. Și nu numai că creștinii vii și morți nu s-ar mântui, ci ei ar fi cele mai de plâns ființe de pe fața pământului: *„Dacă cei ce nădăjduim în viața aceasta, în Hristos, ne-am înșela, am fi cei mai de plâns dintre toți oamenii”* (v. 19).

În adevăr, deoarece noi, în viața aceasta, ne punem nădejdea numai în Hristos, dacă Hristos n-ar fi înviat, nu ne-ar fi mântuit, nu ne-ar fi asigurat învierea și viața viitoare veșnică, atunci noi, creștinii, am fi cei mai nenorociți dintre toți oamenii. Căci poruncile evanghelice, lepădarea de sine, disprețul plăcerilor vieții acesteia, alegerea căii celei înguste, toate acestea ar fi fapte silnice și sarcini, pe care nu le-am putea purta, și chiar dacă le-am purta, le-am purta în zadar. Atunci și jertfele pentru datorie, jertfele pentru

aproapele, ostenele lui Pavel, prigoanele și primejdiile de moarte zilnice, mucenicia zecilor de mii de creștini, pentru Hristos, toate ar fi zadarnice și de prisos. Iar la sfârșit, s-ar dovedi că ne-am bătut joc de noi înșine, sprijinindu-ne pe nădejdi zadarnice.

Dar, băgați de seamă, mărturisește Pavel, întrucât vă îndoiiți de învierea morților, voi negați nu numai învierea lui Hristos, și credința voastră creștinească, ci ajungeți să negați toată morală. Veți primi de bune învățăturile închinătorilor de idoli și ale materialiştilor, fără credință, care zic: *„Să mâncăm și să bem, căci mâine vom muri”* (v. 32). Adică, veți ajunge la un hedonism dobitocesc, căutând să vă săturați de toată plăcerea, mai înainte ca materia din voi să ajungă prin moarte la nimicnicie. Veți cădea în patimi nesățioase și rușinoase, veți fi duși de instincte sălbatice și veți ajunge la barbarie. Atunci nu veți mai deosebi pe credincioși de necredincioși, pe cel virtuos de cel rău și pe creștin de închinătorul idolor.

Aceste dovezi erau suficiente pentru ca dumnezeiescul Apostol să poată dovedi că cel ce tăgăduiește învierea morților ajunge la rătăcirii anti-creștine, la consecințe pierzătoare de suflet. Creștinul se cutremură, când aude și vede, la ce prăpastie duce tăgăduirea învierii morților. Se îngrozește de alunecare, caută sprijin pe un teren sigur, ca să-și afle siguranța și odihna. Iar purtătorul de Dumnezeu apostol îi oferă un astfel de teren sigur, zicând: nu vă temeți! Pentru creștinii credincioși nu există o asemenea primejdie; căci Hristos cel dintâi a înviat din morți, ca să urmeze după El toți cei adormiți în somnul morții. Iată chiar cuvintele acestei însemnate propovăduiri: *„însă acum Hristos a înviat din morți; s-a făcut pârgă (începătură) a celor adormiți”* (v. 20).

„Pârgă, începătură”. Cuvântul *pârgă* se întrebuințează despre roade, arătând rodul care s-a copt mai întâi, cel dintâi rod. Când, întorcându-se din ogorașul său, țăranul aduce prima mână de spice

coapte și pline, el are o garanție, că va secera curând grâu strălucitor și va strânge o recoltă îmbelșugată. Cu luni înainte, omul aruncase sămânța în pământ; acolo boabele au putrezit și n-au mai prezentat niciun semn de viață. Dar, când a venit vremea potrivită, sămânța a odrăslit, a crescut, a rodit și a prezentat o recoltă bogată; în același fel, trupurile noastre, semănate în pământ și descompuse sub pământ, când va veni ceasul, vor căpăta viață și vor învia, noi și nescricăcioase. Ni s-a dat nouă pârga trupurilor celor înviați, însuși trupul înviat al Domnului. Învierea Domnului este o garanție sigură și o prevestire dovedită a învierii de obște, care va veni la timpul hotărât de Dumnezeu. După iarna rece și întunecoasă a morții, va urma primăvara dulce a învierii, în care vor odrăsli trupurile strălucitoare și slăvite ale celor înviați. Aceste trupuri se vor ridica din morminte, ca să se unească cu sufletele și să se înalțe în locașurile cerești, precum s-a întâmplat cu trupul Domnului cel înviat din morți. Vestirea învierii este atât de sigură, încât Duhul Sfânt o prezintă ca pe un fapt împlinit, când îi descoperă aceste lucruri Sfântului Ioan Evanghelistul. Și Ioan vede în descoperire că „marea a dat înapoi pe morții din ea și moartea și iadul au dat înapoi morții” (Apoc 20, 13).

„Pârgă a celor adormiți”. Și alți oameni au fost înviați, prin minunile Domnului și ale apostolilor. Însă acele învieri stau mărturie că puterea dumnezeiască, cea care a înviat pe acei oameni, va învia pe toți morții. Învierile acelea n-au fost făcute spre viață veșnică. Erau numai întoarceri minunate ale sufletului în trupul muritor și o reluare a vieții, care avea să ajungă totuși la despărțirea sufletului de trup. Căci și fiica lui Iair, și fiul văduvei din Nain, și Lazăr, și Tavita, deși au înviat din morți în viața de aici, au ajuns la moarte, după un timp oarecare. Trupurile lor au fost date mormântului și stricăciunii. Dar Hristos, după ce a înviat din morți, a intrat într-o viață care nu mai era supusă morții; a primit

trup nestricăcios, potrivit cu lumea cealaltă, cea duhovnicească și veșnică, lumea bucuriei și fericirii necurmăte. Iar Hristos a intrat în acea lume, ca „*pârgă a celor adormiți, cel dintâi dintre morți și cap al Bisericii*”. A intrat capul acolo, ca să urmeze și trupul, adică noi, care formăm trupul cel mistic al lui Hristos. Căci capul nu poate fi vreodată despărțit de trup și să trăiască. Hristos s-a făcut începătură pentru această viață, ca să trăim și noi viața, pe care o trăiește capul nostru, adică Hristos. Pentru acea viață trăim noi în lumea aceasta. Iar viața de aici are un preț de neprețuit, tocmai fiindcă este perioada de pregătire a acelei vieți fericite și veșnice. De fericirea veșnică ne vom bucura în toată plinitatea, numai după învierea din morți a trupurilor noastre. Precum numai acea monedă cu care putem cumpăra vreun lucru mare are valoare mare așa și viața aceasta de aici, are valoare numai fiindcă prin ea putem cumpăra viața veșnică și fericită. O putem cumpăra, crezând în Hristos, și fiindu-I devotați. Dumnezeuiescul Pavel zice: „*Așa că, frații mei iubiți, fiți statornici fără schimbare*” în credința că Hristos a înviat și că toți morții vor învia. Împreună cu această credință să ne îngrijim de o viață duhovnicească și virtuoasă; să ne împotrivim cu tărie păcatului și celui viclean, care încearcă să ne arunce în pedeapsă, cu sufletul și cu trupul. Să suferim cu statornicie greutățile acestei vieți și mai cu seamă cel mai greu dintre necazuri, moartea iubiților noștri. Să ne mângâiem cu nădejdea dulce a învierii și să întâmpinăm, pașnic și senin, moartea. Căci ea nu este decât despărțirea sufletului de trup, când sufletul se mută la Hristos, iar trupul în mormânt. Această despărțire va ține, până când iarăși se vor uni sufletul cu trupul, pentru viața veșnică. Dumnezeuiescul Pavel ne încredințează că va veni cu siguranță acea vreme, spre care aleargă neconținut anii și veacurile, vremea în care „*însuși Domnul, cu poruncă, cu glasul arhanghelului și cu trâmbița lui Dumnezeu, se va coborâ din cer*”. Adică, vor fi unele semne prevestitoare, semne

mai presus de fire, pe care o poruncă a lui Dumnezeu le va pune în lucrare. Ele vor arăta sfârșitul lumii acesteia stricăcioase și a doua venire a lui Hristos. Și atunci; „Cei morți în Hristos vor învia întâi: apoi noi, care vom fi rămas vii, împreună cu ei vom fi răpiți în nori, într-o întâmpinare a Domnului în văzduh: și așa pururea cu Domnul vom fi” (I Tes 4, 16-17). Vom petrece de atunci încolo mereu cu Domnul și vom fi părtași la marea Lui fericire și slavă: „Iată cortul lui Dumnezeu cu oamenii și va locui împreună cu ei: și ei vor fi poporul Său și Dumnezeu însuși va fi cu ei, va fi Dumnezeul lor. Își va șterge Dumnezeu toată lacrima ochilor: și moartea nu va mai fi: nici jale, nici strigăt, nici chin nu va mai fi: căci cele dintâi au trecut” (Apoc 21, 3-4).

Purtătorul de Dumnezeu apostol cântă un imn de biruință pentru învierea morților și pentru nimicirea desăvârșită a morții. El se bucură cu mare bucurie. Ai fost biruit prin puterea lui Hristos și moartea a pierit această biruință și zice: „*Când acest trup muritor se va îmbrăca în nestricăciune, atunci se va împlini cuvântul scris mai înainte: moartea a fost înghițită de biruință*”. Unde îți este, moarte, boldul? Unde îți este, iadule, biruința? Unde îți este moarte, boldul tău cel otrăvit, cu care împungeai și omorai pe oameni? Unde este, iadule, biruința cu desăvârșire? Iar noi datorăm această biruință asupra morții și slăvita noastră întoarcere la cer, iubirii neprețuite a lui Dumnezeu, pe care a arătat-o prin Iisus Hristos. Prin urmare, „*Mulțumire lui Dumnezeu, Cel ce ne-a dat biruința, prin Domnul nostru Iisus Hristos*”.

Mulțumirea cu care dumnezeiescul Pavel își încheie vestitul capitol al 15-lea din prima carte către Corinteni aduce pe buzele credinciosului, din adâncul inimii sale, un „Amin”. Cu acest cuvânt plin de înțeles, Duhul Sfânt pecetluiește ultimul capitol din Evanghelia lui Ioan, care este și cea din urmă Evanghelie. Așadar,

cuvântul *amin* este dumnezeiasca pecete care dovedește în chip desăvârșit, adevărul celor scrise în sfintele Evanghelii. Cuvântul *amin* are înțelesul că cele ce s-au scris în această sfântă carte sunt foarte sigure, foarte adevărate și cu totul de neschimbat.

„*Amin*” este și o rugăciune sfântă, rugăciune de mulțumire, pe care credinciosul este dator să o înalțe către Domnul nostru Iisus Hristos, ori de câte ori citește Sfânta Evanghelie, ori de câte ori repetă cele despre învierea Domnului, ori de câte ori citește Simbolul credinței și ajunge la ultimul capitol: „*Aștept învierea morților și viața veacului ce va să fie. Amin*”. Căci Mântuitorului Hristos I se cuvine mulțumire din tot sufletul și recunoștință din toată inima. Căci El, prin învierea Sa din morți, „*ne-a născut pe noi a doua oară, spre nădejde vie*”. Mulțumire din inimă I se cuvine și Mângâietorului celui bun, Duhului adevărat și Sfânt, care a scris în cartea Evangheliilor cea înțeleaptă și dătătoare de cunoștință: „*literele cele sfinte, care pot să ne înțeleptească spre mântuire, prin credința în Hristos Iisus. Scrierile sfinte pot să facă pe om potrivit lui Dumnezeu, exercitându-se în tot lucrul cel bun*” (II Tim 3, 17).

„*Amin*” este un cuvânt de credință fără preget și de încredere, pe care îl punem, ca pecetluire, a celor scrise în Sfânta Evanghelie. Să mărturisim cuvântul *amin* ca o deplină încredințare și adevărire, ca un cuvânt dătător de îndestulare, fiindcă numai adevărul Evangheliei corespunde tuturor dorințelor adânci ale sufletului nostru. Numai adevărul Evangheliei este o realitate, care ne asigură pacea, în tot timpul vieții noastre pe pământ, iar când viața noastră de aici va ajunge la *aminul* ei, la sfârșitul lucrării ei pe pământ, dacă am trăit după Evanghelie și după chemarea creștinească, atunci singur adevărul Evangheliei ne va duce la viața care nu are sfârșit. Ne va conduce lângă Acela care este numit cu numele *Amin*: ne va

duce lângă Domnul, cel înviat din morți, înălțat la cer și așezat pe scaunul slavei. El ne va învia și pe noi din morți, ne va face părtași ai scaunului Său, ca să împărțim împreună cu El, în vecii vecilor. Amin.

CUPRINS

„Credința este din auzire, iar auzirea, prin cuvântul
lui Hristos” (*Rm* 10, 17) – † *Andrei, Arhiepiscop și Mitropolit* 5

Partea I-a Minuni asupra firii

Capitolul I

Minuni săvârșite cu puterea demiurgică

Prefacerea apei în vin la Cana (*In* 2, 1-11) 9
Săturarea celor cinci mii (*Mt* 14, 13-21) 33

Capitolul II

Minuni ale desăvârșitei puteri asupra firii

Prima pescuire minunată (*Lc* 5, 1-11) 47
Minunea cu banul găsit în gura peștelui (*Mt* 17, 24-27) 63
Liniștirea prin minune a furtunii de pe mare (*Mt* 8, 23-27) 69
Umblarea pe mare (*Mt* 14, 22-33; *Mc* 6, 45-52; *In* 6, 15-21) 77
Minunea cu uscarea smochinului neroditor (*Mt* 21, 18-22) 101

Partea a II-a

**Minuni făcute asupra oamenilor, vindecarea
de boli mortale (incurabile)**

Capitolul I

Vindecarea fiului omului împărătesc (<i>In</i> 4, 46-54)	117
Vindecarea slugii sutaşului (<i>Mt</i> 8, 5-13)	129
Vindecarea soacrei lui Petru (<i>Mt</i> 8, 14-17)	147
Vindecarea bolnavului de hidropică (<i>Lc</i> 14, 1-6)	155

Capitolul II

Vindecări de boli cronice

Vindecarea paralizicului din Capernaum (<i>Mc</i> 2, 1-12)	161
Vindecarea mâinii uscate (<i>Mt</i> 12, 9-14)	175
Vindecarea slăbănogului de la Vitezda (<i>In</i> 5, 1-15)	185
Vindecarea femeii gârbove (<i>Lc</i> 13, 10-17)	201
Vindecarea femeii căreia îi curgea sânge (<i>Lc</i> 8, 43-49)	213
Vindecarea leprosului (<i>Mt</i> 8, 1-4)	221
Vindecarea celor zece leproşi (<i>Lc</i> 17, 11-19)	229

Capitolul III

Vindecări de boli organice

Vindecarea celor doi orbi (<i>Mt</i> 9, 27-31)	239
Tămăduirea orbului Bartimeu (<i>Mc</i> 10, 46-52)	245
Vindecarea orbului din naştere (<i>In</i> 9, 1-41)	253
Vindecarea surdo-mutului (<i>Mc</i> 7, 31-37)	295

Capitolul IV

Vindecări de îndrăciţi

Vindecarea îndrăcitului din Capernaum (<i>Mc</i> 1, 21-28; <i>Lc</i> 4, 31-37)	305
Vindecarea îndrăcitului mut şi orb (<i>Mt</i> 12, 22-37)	313
Vindecarea îndrăcitului din Gadara (<i>Lc</i> 8, 26-40)	337

Vindecarea fiicei cananeencei (<i>Mt</i> 15, 21-28; <i>Mc</i> 7, 24-30)	351
Vindecarea tânărului lunatic (<i>Mt</i> 17, 14-21; <i>Mc</i> 9, 14-29; <i>Lc</i> 9, 37-43)	365

Partea a III-a

Învierile din morți

Învierea fiicei lui Iair (<i>Lc</i> 8, 40-42; 49-56)	381
Învierea fiului văduvei (<i>Lc</i> 7, 11-17)	391
Învierea lui Lazăr (<i>In</i> 11)	401

Partea a IV-a

Minunile Domnului asupra trupului Său

Capitolul I

Schimbarea la Față (<i>Mt</i> 17, 1-9; <i>Mc</i> 9, 2-10; <i>Lc</i> 9, 28-36)	475
Învierea Domnului	491
Învierea Domnului după Evanghelia lui Luca (Capitolul 24)	495
Învierea Domnului după Evanghelia lui Ioan (Capitolul 20)	531
Învierea după evanghelistul Ioan (Capitolul 21)	565